

T. C.
İSTANBUL KÜLTÜR ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE VE İNGİLİZCENİN
YAZMA BECERİSİ ÖĞRETİMİ BAKIMINDAN
KARŞILAŞTIRMALI İNCELENMESİ

DOKTORA TEZİ
Özay ŞEKER
1700005831

Ana Bilim Dalı: TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI
Programı: TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Hacı Ömer KARPUZ

OCAK 2024

T. C. İSTANBUL KÜLTÜR ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE VE İNGİLİZCENİN
YAZMA BECERİSİ ÖĞRETİMİ BAKIMINDAN
KARŞILAŞTIRMALI İNCELENMESİ

DOKTORA TEZİ

Özay ŞEKER

1700005138

Ana Bilim Dalı: TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

Programı: TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

Tez Danışman: Prof. Dr. Hacı Ömer KARPUZ

Jüri Üyeleri

Prof. Dr. Bayram BAŞ (Yıldız Teknik Üniversitesi)

Prof. Dr. Semra ALYILMAZ (Uludağ Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Emre Berkan YENİ (İstanbul Kültür Üniversitesi)

Dr. Öğr. Derya ALTINMAKAS (MEF Üniversitesi)

OCAK 2024

ÖN SÖZ

Dil, insanların düşüncelerini ifade etmek, duygularını paylaşmak, bilgi ve deneyimlerini aktarmak için kullandığı en güçlü araçlardan biridir. Toplumların ve kültürlerin iletişim kurmasını sağlayan dil, aynı zamanda bireylerin kişisel gelişimi ve başarıları için de hayati bir rol oynamaktadır. Yabancı dil bilgisi ise insanlar arasındaki iletişimin temel taşıdır ve günümüz dünyasında küreselleşmeyle birlikte dünya genelinde farklı kültürleri bir araya getiren önemli bir araçtır. Son yıllarda artan ilgiyle bu araçlardan biri de Türkçedir. Dolayısıyla, çok büyük bir dünyaya açılan pencere durumundaki Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi de oldukça önem kazanmaktadır.

Bireyler yeni bir dili dört temel beceriyle öğrenirler. Bu becerilerden ilk ikisi “anlamaya yönelik beceriler” olan dinleme ve okuma becerileridir. Diğer iki beceri ise bireylerde zihinsel üretme yapmayı gerektiren “konuşma ve yazma” becerileridir. Bu dört beceriden edinilmesi genellikle daha zor olan beceriler, sadece anlamayı değil aynı zamanda sözlü ve yazılı ifade etmeyi de gerektirdiği için “konuşma ve yazma” becerileridir.

Yazma becerisi, insanların kendi düşüncelerini ve duygularını açık ve etkili bir şekilde ifade etmelerine olanak tanır. Düşüncelerini yazıya dökmek, insanların iç dünyalarını anlamlandırmalarına ve kendi öz kimliklerini keşfetmelerine yardımcı olurken, bireylerin kendilerine olan güvenini artırır ve ifade özgürlüğü kazandırır. Yazarak düşünme alışkanlığı edinmek, karar verme süreçlerini netleştirir ve daha tutarlı sonuçlar elde etmeyi sağlar.

Yazma, eleştirel düşünme ve analitik yetenekleri geliştirmede de önemli bir rol oynar. Bir konuyu ele alırken, düşüncelerinizi organize etme, savları mantıklı bir sırayla sunma ve doğru sonuçlara varma süreci, eleştirel düşünce becerilerini güçlendirir. Aynı zamanda, yazma süreci, farklı bakış açılarını değerlendirme ve kendi düşüncelerinizi sorgulama becerisini de destekler.

Güçlü yazma becerisine sahip olmak, etkili iletişim kurma yeteneğini de artırır. Yazılı iletişim, diğer insanlarla daha kalıcı ve tutarlı bir şekilde etkileşime girmeyi sağlar. Makul, net ve anlaşılır bir biçimde yazılmış metinler, okuyucularla bağlantı kurmayı kolaylaştırır ve mesajın doğru bir şekilde iletildiğinden emin olunmasını sağlar.

Yazma becerisinin öğretimi, bireylerin kişisel, akademik ve profesyonel gelişimini destekleyen kritik bir süreçtir. İyi yazma becerisine sahip bireyler, güçlü bir iletişim aracına sahip olarak hayatın her alanında başarıya daha kolay ulaşırlar. Bu bakımdan yabancı dil olarak Türkçede yazma becerisinin geliştirilmesine öncelik verilmesi, bireylerin yazılı iletişimde daha etkin ve yetkin bir seviyeye ulaşmasına katkı sağlayacaktır. Bu bağlamda, yabancı dil olarak Türkçede yazma becerisinin geliştirilmesine, yabancı dil olarak İngilizceyi öğreten bir eğitmen olarak İngilizce yazma becerisi öğretiminde kullanılmakta olan yöntem ve teknikler ışığında katkı sağlamak bu tez çalışmasının ana hedefidir.

Bu noktada gerek tez konusu seçimimde gerekse bu çalışmanın alana yapacağı katkının öneminin birçok kez altını çizerek beni cesaretlendiren kıymetli hocam Prof. Dr. Hacı Ömer KARPUZ'a teşekkürlerimi borç biliyorum. Doktora eğitimim boyunca karşılaştığım zorlukları aşmamda ve öğrenme sürecimdeki başarılarımda rolü büyük oldu. Öğretim felsefesi ve motive edici tutumu da beni her zaman daha fazlasını başarmaya teşvik etti. Akademik yolculuğum boyunca sabırla bana verdiği destek, bilgi ve ilhamla beni yönlendiren değerli hocama, çalışmamın her aşamasında gösterdiği destekten dolayı şükranlarımı sunuyorum.

Ayrıca tez çalışması süresince tez izleme jürisinde değerli katkılarıyla tezi tamamlamamda bana destek olan Prof. Dr. Bayram BAŞ ve Dr. Öğretim Üyesi Emre Berkan YENİ hocalarıma da teşekkür ederim. Bunun yanında, ilk üç tez izleme jürimde yer alan önerileri ve yönlendirmeleriyle benden desteğini esirgemeyen İKÜ Fen-Edebiyat Fakültesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Dr. Öğretim Üyesi Derya ALTINMAKAS hocama da çok teşekkür ederim. Bir İngilizce eğitmeni olduğu için onun önerileri de benim için çok yönlendirici oldu. Bir başka teşekkür de araştırmada elde ettiğim verilerin istatistiki ve SPSS analizlerinde bana yardımcı olan değerli hocam İKÜ İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İktisat Bölümü Dr. Öğretim Üyesi Burçin ATASEVEN hocama. Onun desteği ve yönlendirmesiyle elde edilen verileri nicel olarak sağlıklı bir şekilde analiz edebildim.

Son olarak, çalışmamın olgunlaşmasında sabır ve özverileriyle katkı sağlayan tüm aileme, arkadaşlarıma ve sevdiklerime de teşekkürlerimi iletmek istiyorum. Sizin varlığınız ve desteğiniz olmadan bu çalışma bu hale gelmezdi.

Özay ŞEKER

OCAK 2024

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ.....	i
İÇİNDEKİLER	iii
KISALTMALAR VE TERİMLER	vii
ÖZET.....	xiii
ABSTRACT	xv
1. BÖLÜM: GİRİŞ	1
1.1. Problem.....	2
1.2. Tez Çalışmasının Amacı.....	3
1.3. Araştırmaya Konu Olan Problemin Saptanması.....	5
1.4. Araştırma Soruları	6
1.5. Çalışmanın Önemi:	7
1.6. Araştırma Yöntemi.....	8
1.7. Tez Çalışma Grubu.....	11
1.8. Veri Toplama Yöntemi ve Sınırlılıklar	11
1.9. Çalışmanın Alana Yapacağı Katkılar	12
2. BÖLÜM: KURAMSAL ÇERÇEVE	13
2.1. Yabancı Dil Öğretiminin Kısa Tarihçesi	13
2.2. Yabancı Dil Olarak İngilizce Öğretiminin Kısa Tarihçesi.....	15
2.2.1. Yabancı Dil Olarak İngilizce Öğretiminde Kullanılan Yöntemler	17
2.3. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminin Kısa Tarihçesi.....	20
2.4. Yabancı Dil Öğrenmenin Evrenselliği İlkeleri.....	26
2.5. Yazma Becerisi.....	28
2.6. Yazma Becerisinin Önemi.....	30
2.7. Yazma Becerisi Öğretimi	33
2.7.1 Yazma Becerisinin Öğretiminde Genel Yaklaşımlar.....	36
2.8. Yabancı Dil Olarak İngilizcede Yazma Becerisinin Öğretimi.....	38
2.8.1. Yabancı Dil Olarak İngilizcede Yazma Becerisinin Öğretiminde Kullanılan Yöntemler	41
2.9. Yabancı Dil Olarak Türkçede Yazma Becerisinin Öğretimi.....	62

3. BÖLÜM: YDİ VE YDT DERS KİTAP SETLERİNİN İNCELENMESİ .66

3.1. Yabancı Dil Olarak İngilizce Öğretiminde Kullanılan Kitap Setlerinin “Yazma”

Becerisi Öğretiminde Kullanılan Aktiviteler Açısından İncelenmesi.....66

3.1.1. Birinci Set: “The New English File” 74

3.1.2. İkinci Set: “Language Hub” 84

3.1.3. Üçüncü Set: “New Language Leader” 98

3.1.4. Dördüncü Set: “Face to Face” 115

3.1.5. Beşinci Set: “Life” 127

3.2. Yabancı Dil Olarak İngilizce Öğretiminde Kullanılan Kitap Setlerine Destek

Sağlayan “Yazma” Kitaplarının İncelenmesi.....148

3.2.1. Birinci Yazma Seti: Longman Academic Writing Series (Pearson) 149

3.2.2 İkinci Yazma Seti: Effective Academic Writing (Oxford) 156

3.2.3 Üçüncü Yazma Seti: Writing (Macmillan) 159

3.2.4. Dördüncü Yazma Seti: Final Draft (Cambridge) 162

3.2.5. Beşinci Yazma Seti: Great Writing (National Geographic Learning) 164

3.3. Yazma Setleri İncelemesi Genel Değerlendirme.....167

3.4. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kullanılan Kitap Setlerinin “Yazma”

Becerisi Öğretiminde Kullanılan Aktiviteler Açısından İncelenmesi.....168

3.4.1. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti 168

3.4.2. İstanbul-Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti..... 190

3.4.3. Yeni Hitit-Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti 210

3.4.4. Dördüncü Set: “Yabancılar İçin Türkçe” (Gazi Üniversitesi TÖMER) 226

3.5. İngilizce ve Türkçe Öğretim Setleri İncelemesinin Karşılaştırmalı Sonuç Bölümü

.....247

3.5.1 İngilizce ve Türkçe Öğretim Setleri İncelemesinin Karşılaştırma Sonucu Genel Tespitler

..... 249

4. BÖLÜM: YAZMA ÇALIŞMASI VERİ TOPLAMA SÜRECİ 256

4.1. Çalışma Grubu Hakkında Genel Bilgi.....257

4.2. Uygulama Öncesi Paragraf Yazma Çalışması 260

4.2.1. Uygulama Öncesi Paragraf Yazma Konuları..... 261

4.2.2. Uygulama Öncesi Paragraf Değerlendirme Ölçütleri 262

4.2.2. Uygulama Öncesi Paragraf Yazma Ön Testi	263
4.3. Uygulama Sonrası Paragraf Yazma Çalışması	264
4.3.1. Paragraf Yazma Öğretiminde Kullanılan Bilgiler	266
4.3.2. Uygulama Sonrası Formatı ve Yönergesi Güncellenmiş Paragraf Yazma Çalışmaları ..	283
4.4. Uygulama Öncesi Kompozisyon Yazma Çalışması	288
4.4.1. Uygulama Öncesi Kompozisyon Yazma Konuları.....	288
4.4.2. Uygulama Öncesi Kompozisyon Değerlendirme Ölçütleri	289
4.4.3. Uygulama Öncesi Kompozisyon Yazma Ön Testi	290
4.5. Uygulama Sonrası Kompozisyon Yazma Çalışması	291
4.5.1. Kompozisyon Yazma Eğitiminde Kullanılan Bilgiler.....	293
4.6. Uygulama Sonrası Formatı ve Yönergesi Güncellenmiş Kompozisyon Yazma Çalışmaları.....	326
4.7. Veri Toplama Çalışması Genel Değerlendirme	335
5. BÖLÜM: YAZMA ÇALIŞMALARI VERİ ANALİZİ	337
5.1. Paragraf Yazma Çalışmaları Veri Analizi	337
5.1.1. Birinci Paragraf Yazma Çalışması Veri Analizi.....	338
5.1.2. İkinci Paragraf Yazma Çalışması Veri Analizi.....	341
5.1.3. Üçüncü Paragraf Yazma Çalışması Veri Analizi	343
5.1.4. Dördüncü Paragraf Yazma Çalışması Veri Analizi	345
5.1.5. Beşinci Paragraf Yazma Çalışması Veri Analizi	347
5.1.5. Paragraf Yazma Çalışmaları Veri Analizi Genel Değerlendirme	349
5.2. Kompozisyon Yazma Çalışması Veri Analizi.....	350
5.2.1. Birinci Kompozisyon Yazma Çalışması Veri Analizi	350
5.2.2. İkinci Kompozisyon Yazma Çalışması Veri Analizi	353
5.2.3. Üçüncü Kompozisyon Yazma Çalışması Veri Analizi.....	355
5.2.4. Kompozisyon Yazma Çalışması Veri Analizi Genel Değerlendirme.....	357
5.3. Ön Test-Son Test Uygulamaları	358
5.3.1. Paragraf Yazma Sonrası Ön Test-Son Test Sonuçları	358
5.3.2. Kompozisyon Yazma Ön Test-Son Test Uygulama Sonuçları.....	368
6. BÖLÜM: SONUÇ VE ÖNERİLER.....	379
6.1. Sonuç	379

6.2. Öneriler.....	381
6.2.1. Yazma Becerisi Öğretiminde Genel Sorunlara Öneriler	381
6.2.2. Paragraf ve Kompozisyon Öğretimine Özel Öneriler	383
EKLER.....	415

KISALTMALAR VE TERİMLER

İKÜ: İstanbul Kültür Üniversitesi

İKÜTÜMER: İstanbul Kültür Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Diller Öğretimi
Uygulama ve Araştırma Merkezi

SPSS (*Statistical Package for the Social Sciences*): Sosyal Bilimler İçin İstatistik
Programı

CEFR (*Common European Framework of Reference for Languages*): Avrupa
Dilleri Ortak Çerçeve Programı

A1 (*Breakthrouh-Beginner*): Başlangıç Seviyesi

A2 (*Waystage-Elementary*): Temel Kullanıcı Seviyesi

B1 (*Treashold-Intermediate*): Orta Seviye

B2 (*Vantage-Upper-Intermediate*): Orta üstü-Bağımsız Kullanıcı Seviyesi

C1 (*Effective Opreational Proficiency-Advanced*): İleri Seviye

C2 (*Mastery-Proficiency*): Usta Kullanıcı Seviyesi

YDB: İstanbul Kültür Üniversitesi Yabancı Diller Bölümü

UÖ: Yazma Çalışmasında Uygulama Öncesi (Öğrencilerle sadece okutulmakta olan
kitaplarda yer alan yazma öğretimi yöntem ve yönergelerine göre aktivitelerin
yapıldığı dönem.)

US: Yazma Çalışmasında Uygulama Sonrası (Öğrencilere İngilizce kaynaklarda yer
alan yazma öğretimi yöntemleri ve yönergelerine göre yazma eğitimi verilmesinden
sonraki dönem.)

Genre: Yazma öğretiminde kullanılan yazma türleri

CASE STUDY: Durum çalışması

YADOT: Yabancı Dil Olarak Türkçe

YADOİ: Yabancı Dil Olarak İngilizce

Syllabus: İzlence

Curriculum: Müfredat

Assessment: Değerlendirme

Hooking Technique: “Hooking Tekniği”, bir yazının başlangıcını veya girişini daha
çekici hale getirmek için kullanılan bir yazma stratejisidir. Bu teknik, okuyucunun
yazı içeriğine dikkatini çekerek yazının geri kalanını okumasını teşvik etmeyi
amaçlar.

Topic Sentence: “Konu-ana fikir cümlesi”, yazılı bir kompozisyonun veya paragrafın ana fikrini ifade eden bir cümledir. Genellikle bir paragrafın başında bulunur ve okuyucuya, paragrafın ne hakkında olacağını açık ve özlü bir şekilde belirtir.

Supporting Sentence: Türkçede “destekleyici cümle” olarak adlandırılabilir. Destekleyici cümleler, bir paragraf içindeki ana fikri (konu cümlesi veya ana tez) desteklemek veya açıklamak amacıyla kullanılan cümlelerdir.

Concluding Sentence: Türkçede “sonuç cümlesi” olarak adlandırılabilir. Bir yazı, paragraf veya bölümün sonunda yer alan cümlelerin rolü, önceki ifadelerin özetini yapmak ve ana fikri veya mesajı vurgulamaktır.

Thesis Statement: Tez cümlesi, bir metnin ana fikrini, savlarını veya temel iddiasını açık ve özlü bir şekilde ifade eden, yazının geri kalanını yönlendiren ve organize eden bir önerme veya ana fikirdir.

Essay: Çok paragraflı kompozisyon

Opinion Essay: Yazarın belirli bir konudaki bakış açısını ve görüşünü örneklerle destekleyerek yazdığı çok paragraflı kompozisyon türüdür.

Argumentative Essay: Bir konuyu farklı yönleriyle tartışıp belli bir bakış açısını destekleyen çok paragraflı kompozisyon türüdür.

Cause and Effect Essay: Bir neden ve sonuç makalesi, belirli bir olayın, durumun veya olgunun nedenlerini (sebepleri) ve sonuçlarını (etkileri) keşfetmeyi amaçlayan bir tür akademik yazıdır.

Classification Essay: Sınıflama kompozisyonu, belirli bir konuyu veya kavramı farklı kategorilere veya gruplara ayırmayı amaçlayan bir tür yazıdır.

Comparison Essay: Karşılaştırma kompozisyonu, iki veya daha fazla nesne, kavram, fikir, olayı veya durumu benzerlikleri ve farklılıklarıyla karşılaştırmayı amaçlayan bir tür yazıdır.

Process Essay: Süreç anlatan bir kompozisyon yazısı, bir belirli işlem, olay veya faaliyetin ayrıntılı bir şekilde açıklandığı bir tür yazıdır.

TABLÖLAR

Tablo 1: YDOT Öğretiminde Kullanılan Kitaplar	25
Tablo 2: The English File-Elementary Öğrenci Kitabı	76
Tablo 3: The English File-Pre-Intermediate Öğrenci Kitabı	77
Tablo 4: The English File-Intermediate Öğrenci Kitabı	78
Tablo 5: The English File-Upper-Intermediate Öğrenci Kitabı	80
Tablo 6: The English File Serisi Yazma Aktiviteleri Sonuç Veri Tablosu	82
Tablo 7: The New English File Serisinde Seviyelere Göre Yazma Aktivitelerinin Dağılımı	83
Tablo 8: Language Hub-Elementary Öğrenci Kitabı	85
Tablo 9: Language Hub-Pre-Intermediate Öğrenci Kitabı	88
Tablo 10: Language Hub-Intermediate Öğrenci Kitabı	91
Tablo 11: Language Hub-Upper-Intermediate Öğrenci Kitabı	93
Tablo 12: Language Hub Serisi Yazma Aktiviteleri Sonuç Veri Tablosu	96
Tablo 13: Language Hub Serisinde Seviyelere Göre Yazma Aktivitelerinin Dağılımı	96
Tablo 14: New Language Leader-Elementary Öğrenci Kitabı	98
Tablo 15: New Language Leader-Pre-Intermediate Öğrenci Kitabı	101
Tablo 16: New Language Leader-Intermediate Öğrenci Kitabı	105
Tablo 17: New Language Leader-Upper-Intermediate Öğrenci Kitabı	109
Tablo 18: New Language Leader Serisi Yazma Aktiviteleri Sonuç Veri Tablosu	113
Tablo 19: New Language Leader Setinde Seviyelere Göre Yazma Aktivitelerinin Dağılımı	114
Tablo 20: Face to Face-Elementary Öğrenci Kitabı	116
Tablo 21: Face to Face-Pre-Intermediate Öğrenci Kitabı	118
Tablo 22: Face to Face-Intermediate Öğrenci Kitabı	120
Tablo 23: Face to Face-Upper-Intermediate Öğrenci Kitabı	123
Tablo 24: Face to Face Serisi Yazma Aktiviteleri Sonuç Veri Tablosu	125
Tablo 25: Face to Face Setinde Seviyelere Göre Yazma Aktivitelerinin Dağılımı	126
Tablo 26: Life-Beginner Öğrenci Kitabı	128
Tablo 27: Life-Elementary Öğrenci Kitabı	131
Tablo 28: Life-Pre-Intermediate Öğrenci Kitabı	134
Tablo 29: Life-Intermediate Öğrenci Kitabı	137
Tablo 30: Life-Upper-Intermediate Öğrenci Kitabı	140
Tablo 31: Life-Advanced Öğrenci Kitabı	143
Tablo 32: Life Serisi Yazma Aktiviteleri Sonuç Veri Tablosu	146
Tablo 33: Life Serisinde Seviyelere Göre Yazma Aktivitelerinin Dağılımı	147
Tablo 34: Longman Academic Writing Series 1: Sentence to Paragraph	150
Tablo 35: Longman Academic Writing Series 2: Paragraph	151
Tablo 36: Longman Academic Writing Series 3: Paragraph to Essay	153
Tablo 37: Longman Academic Writing Series 4: Essay	154

Tablo 38: Longman Academic Writing Series 5: Essays to Research Paper	156
Tablo 39: Effective Academic Writing 1: The Paragraph.....	157
Tablo 40: Effective Academic Writing 2: The Short Essay	158
Tablo 41: Effective Academic Writing 3: The Researched Essay	159
Tablo 42: Writing Serisi Kitap İçerikleri A2-B1 Seviyeler.....	160
Tablo 43: Writing Serisi Kitap İçerikleri B2-C1 Seviyeler	161
Tablo 44: Final Draft Serisi Kitap İçerikleri A2-B1 Seviyeler	163
Tablo 45: Final Draft Serisi Kitap İçerikleri B2-C1 Seviyeleri.....	163
Tablo 46: Great Writing Serisi Kitap İçerikleri A2-B1 Seviyeleri.....	165
Tablo 47: Great Writing Serisi Kitap İçerikleri B1-B2 Seviyeleri	166
Tablo 48: Great Writing Serisi Kitap İçerikleri C1 Seviyesi.....	166
Tablo 49: Yedi İklim Türkçe Öğrenci Kitabı A1 Seviye (Başlangıç)	169
Tablo 50: Yedi İklim Türkçe Öğrenci Kitabı A2 Seviye (Temel Seviye).....	171
Tablo 51: Yedi İklim Türkçe Öğrenci Kitabı B1 Seviye (Orta Seviye)	175
Tablo 52: Yedi İklim Türkçe Öğrenci Kitabı B2 Seviye (Orta Seviye)	179
Tablo 53: Yedi İklim Türkçe Öğrenci Kitabı C1 Seviye (İleri Seviye)	184
Tablo 54: Yedi İklim Türkçe Yazma Aktiviteleri Sonuç Veri Tablosu	188
Tablo 55: Yedi İklim Türkçe Serisinde Seviyelere Göre Yazma Aktivitelerinin Dağılımı	189
Tablo 56: İstanbul-Yabancılar İçin Türkçe Öğrenci Kitabı A1 Seviye (Başlangıç).....	191
Tablo 57: İstanbul-Yabancılar İçin Türkçe Öğrenci Kitabı A2 Seviye (Temel Seviye)	193
Tablo 58: İstanbul-Yabancılar İçin Türkçe Öğrenci Kitabı B1 Seviye (Orta Seviye).....	196
Tablo 59: İstanbul-Yabancılar İçin Türkçe Öğrenci Kitabı B2 Seviye (Orta Seviye).....	199
Tablo 60: İstanbul-Yabancılar İçin Türkçe Öğrenci Kitabı C1 Seviye (İleri Seviye)	202
Tablo 61: İstanbul-Yabancılar İçin Türkçe Yazma Aktiviteleri Sonuç Veri Tablosu	208
Tablo 62: İstanbul-Yabancılar İçin Türkçe Seviyelere Göre Yazma Aktivitelerinin Dağılımı	209
Tablo 63: Yeni Hitit-Yabancılar İçin Türkçe Öğrenci Kitabı A1-A2 Seviyesi (Temel Seviye)	211
Tablo 64: Yeni Hitit-Yabancılar İçin Türkçe Öğrenci Kitabı B1 Seviye (Orta Seviye)	215
Tablo 65: Yeni Hitit-Yabancılar İçin Türkçe Öğrenci Kitabı B2-C1 Seviye (İleri Seviye)	219
Tablo 66: Yeni Hitit-Yabancılar İçin Türkçe Yazma Aktiviteleri Sonuç Veri Tablosu.....	224
Tablo 67: Yeni Hitit-Yabancılar İçin Türkçe Serisinde Seviyelere Göre Yazma Aktivitelerinin Dağılımı.....	225
Tablo 68: Gazi TÖMER-Yabancılar İçin Türkçe A1 Seviye Öğrenci Kitabı (Başlangıç) ...	227
Tablo 69: Gazi TÖMER-Yabancılar için Türkçe A2 Seviye Öğrenci Kitabı (Temel Seviye)	230
Tablo 70: Gazi-Yabancılar İçin Türkçe -Orta Seviye- Öğrenci Kitabı	233
Tablo 71: Gazi TÖMER-Yabancılar İçin Türkçe B2 Seviye Öğrenci Kitabı (Orta Seviye)	237

Tablo 72: Gazi TÖMER-Yabancılar İçin Türkçe Öğrenci Kitabı (İleri Seviye)	241
Tablo 73: Gazi TÖMER-Yabancılar İçin Türkçe Yazma Aktiviteleri Sonuç Veri Tablosu	245
Tablo 74: Gazi TÖMER-Yabancılar İçin Türkçe Serisinde Seviyelere Göre Yazma Aktivitelerinin Dağılımı	246
Tablo 75: Karşılaştırma Tablosu	248
Tablo 76: Setlerde En Çok Karşılaşılan Yazma Türleri	249
Tablo 77: Karşılaştırma Sonucu Genel Tespitler	249
Tablo 78: Çalışmaya Katılan Öğrencilerin Uyrak Bilgileri	258
Tablo 79: Çalışmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyet Bilgileri	259
Tablo 80: Öğretim Elemanı Değerlendirme Tablosu	263
Tablo 81: Öğretim Elemanı Değerlendirme Tablosu	290
Tablo 82: Karşılaştırma Kompozisyonu Organizasyon Tablosu	311
Tablo 83: Problem-Çözüm Kompozisyonu Organizasyon Tablosu	314
Tablo 84: Tartışma Kompozisyonu Organizasyon Tablosu	316
Tablo 85: Fikir/Düşünce Kompozisyonu Organizasyon Tablosu	319
Tablo 86: Görüş Bildirme Kompozisyonu Organizasyon Tablosu	322
Tablo 87: Süreç Kompozisyonu Organizasyon Tablosu	324
Tablo 88: Birinci Paragraf Yazma Çalışması Değerlendirme Tablosu	339
Tablo 89: İkinci Paragraf Yazma Çalışması Değerlendirme Tablosu	341
Tablo 90: Üçüncü Paragraf Yazma Çalışması Değerlendirme Tablosu	343
Tablo 91: Dördüncü Paragraf Yazma Çalışması Değerlendirme Tablosu	345
Tablo 92: Beşinci Paragraf Yazma Çalışması Değerlendirme Tablosu	347
Tablo 93: Birinci Kompozisyon Yazma Çalışması Değerlendirme Tablosu	351
Tablo 94: İkinci Kompozisyon Yazma Çalışması	353
Tablo 95: Üçüncü Kompozisyon Yazma Çalışması Değerlendirme Tablosu	355
Tablo 96: SPSS'ye Göre Tanımlayıcı İstatistik Tablosu	358
Tablo 97: Uygulama Öncesi Paragraf Ön Test İstatistikleri	359
Tablo 98: Uygulama Sonrası Paragraf Son Test İstatistikleri	360
Tablo 99: SPSS'e Göre Paragraf Ön Test-Son Test Verileri Güvenilirlik Analizi	362
Tablo 100: SPSS'e Göre 10 Önermeli Paragraf Ön Test-Son Test Verileri Güvenilirlik Analizi Eşleştirilmiş Test Örneği	363
Tablo 101: Paragraf Yazma Çalışması Ön Test-Son Test Sonuçları Karşılaştırma Tablosu	364
Tablo 102: SPSS'e Göre Tanımlayıcı İstatistik Veri Dağılımı	369
Tablo 103: Uygulama Öncesi Kompozisyon Ön Test İstatistikleri	370
Tablo 104: Uygulama Sonrası Kompozisyon Son Test İstatistikleri	371
Tablo 105: SPSS'e Göre Kompozisyon Ön Test-Son Test Verileri Güvenilirlik Analizi	372
Tablo 106: SPSS'ye Göre 10 Önermeli Kompozisyon Ön Test-Son Test Verileri Güvenilirlik Analizi	372

Tablo 107: Kompozisyon Yazma Çalışması Ön Test-Son Test Sonuçları Karşılaştırma Tablosu	373
---	-----

GRAFİKLER

Grafik 1: Çalışmaya Katılan Öğrencilerin Uyruk Bilgileri	259
Grafik 2: Cinsiyete Göre Öğrenci Dağılım Grafiği	260
Grafik 3: Birinci Paragraf Yazma Çalışması Karşılaştırma Grafiği	340
Grafik 4: İkinci Paragraf Yazma Çalışması Karşılaştırma Grafiği	342
Grafik 5: Üçüncü Paragraf Yazma Çalışması Karşılaştırma Grafiği	344
Grafik 6: Dördüncü Paragraf Yazma Çalışması Karşılaştırma Grafiği	346
Grafik 7: Beşinci Paragraf Yazma Çalışması Karşılaştırma Grafiği	348
Grafik 8: Birinci Kompozisyon Yazma Çalışması Karşılaştırma Grafiği	352
Grafik 9: İkinci Kompozisyon Yazma Çalışması Karşılaştırma Grafiği	354
Grafik 10: Üçüncü Kompozisyon Yazma Çalışması Karşılaştırma Grafiği	357
Grafik 11: Uygulama Öncesi Ön Test Cevap Dağılım Grafiği	360
Grafik 12: Uygulama Sonrası Son Test Cevap Dağılım Grafiği	361
Grafik 13: Paragraf Yazma Çalışması Ön Test-Son Test Sonuçları Karşılaştırma Grafiği	368
Grafik 14: Uygulama Öncesi Ön Test Cevap Dağılım Grafiği	370
Grafik 15: Uygulama Sonrası Son Test Cevap Dağılım Grafiği	371
Grafik 16: Kompozisyon Yazma Çalışması Ön Test-Son Test Sonuçları Karşılaştırma Grafiği	377

RESİMLER

Resim 1: Yazma Çalışması Değerlendirme Ölçütleri	263
Resim 2: Paragraf Yazma Çalışmalarıyla İlgili Ön Test	264
Resim 3: Paragraf Yazma Çalışmalarıyla İlgili Son Test	288
Resim 4: Kompozisyon Yazma Çalışmalarıyla İlgili Ön Test	290
Resim 5: Kompozisyon Yazma Çalışmalarıyla İlgili Son Test	335
Resim 6: Değerlendirme Ölçütleri	338

Üniversite	: İstanbul Kültür Üniversitesi
Enstitü	: Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Dalı	: Türk Dili ve Edebiyatı
Programı	: Türk Dili ve Edebiyatı Doktora
Tez Danışmanı	: Prof. Dr. Hacı Ömer KARPUZ
Tez Türü ve Tarihi	: Doktora – Ocak 2024

ÖZET

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE VE İNGİLİZCENİN YAZMA BECERİSİ ÖĞRETİMİ BAKIMINDAN KARŞILAŞTIRMALI İNCELENMESİ Özay ŞEKER

Bu tez çalışmasında yabancı dil olarak Türkçe ve yabancı dil olarak İngilizcede yetişkinlere yazma becerisi öğretiminde kullanılan materyaller, yazma konuları ve yazma becerisi öğretim yöntemleri karşılaştırılmıştır. Durum çalışması İstanbul Kültür Üniversitesi, Türkçe ve Yabancı Diller Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezinde dil öğrenimi gören yabancı uyruklu 25 öğrenciyle gerçekleştirilmiştir. Tez; giriş, kuramsal çerçeve, kitap analizi, yazma çalışması ve veri toplama, veri analizi ve sonuç ve öneriler başlıklı altı bölümden oluşmaktadır.

Giriş bölümünde araştırma konusu, çalışmanın önemi, çalışmanın amacı, araştırma soruları, çalışma grubu, veri toplama yöntemi ve sınırlılıklar, çalışmanın alana yapacağı katkılar, araştırma probleminin saptanması ve araştırma yöntemine değinilmiştir.

Kuramsal çerçeve bölümünde yabancı dil öğretiminin kısa tarihçesi, yabancı dil olarak İngilizce öğretimi tarihçesi, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi tarihçesi, yabancı dil öğretimi evrenselliği ilkeleri, yazma becerisi nedir, yazma becerisinin önemi, yazma becerisi öğretimi, yabancı dil olarak İngilizcede yazma becerisi öğretimi ve yabancı dil olarak Türkçede yazma becerisi öğretimi konuları hakkında bilgi verilmiştir.

Tezin üçüncü bölümünü oluşturan kitap analizi bölümünde yabancı dil olarak İngilizce öğretiminde kullanılan beş set ile sadece yazma becerisi öğretiminde kullanılan beş sete ve yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan dört setin

yazma konuları, öğretim yöntemleri ve teknikleri açısından incelenmelerine yer verilmiştir. Araştırma sonunda elde edilen sayısal veriler doğrultusunda en sık kullanılan yazma konuları olarak paragraf ve çok paragraflı kompozisyon yazma konuları tespit edilmiştir ve bu iki konunun Türkçe öğretim setlerinde kullanılan yöntemlerle mi, yoksa İngilizce öğretim setlerinde kullanılan yöntemlerle mi daha iyi öğretildiği ortaya konmaya çalışılmıştır.

Tezin yazma çalışması ve toplam süreci adlı dördüncü bölümde ise çalışma grubu hakkında genel bilgiye, uygulama öncesi paragraf ve çok paragraflı kompozisyon yazma çalışmalarına, eğitim esnasında İngilizce kaynaklar temelli paragraf ve çok paragraflı kompozisyon yazmayla ilgili verilen bilgilere ve veri toplama genel değerlendirmelerine değinilmiştir. Araştırmanın uygulama bölümü İstanbul Kültür Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Diller Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezinde dil öğrenimi gören yabancı uyruklu 25 öğrenciyle gerçekleştirilmiştir. Araştırmada öğrencilerden iki aşamada veri toplanmıştır. Bu iki aşama “Uygulama Öncesi” ve “Uygulama Sonrası” olarak adlandırılmıştır. Uygulama öncesi aşamada öğrencilere kullanmakta oldukları ders kitaplarında yer alan yönergeler göre paragraflar ve çok paragraflı kompozisyonlar yazdırılmıştır. Uygulama sonrası aşamada ise öğrencilere İngilizce yazma becerisi öğretim setlerinde yer alan yönergeler doğrultusunda eğitim verilmiş ve öğrencilere aynı konular hakkında tekrar paragraflar ve çok paragraflı kompozisyonlar yazdırılmıştır. Uygulama öncesi ve sonrası yazma çalışması bitiminde de öğrencilere ön test-son test uygulanmıştır.

Yazma çalışmaları veri analizi adlı beşinci bölümde ise yazılan beş paragrafın ve yazılan üç adet çok paragraflı kompozisyonun ve her çalışma sonunda öğrencilere uygulanan ön test ve son testlerin değerlendirmesi ve niceliksel veriler tablolar şeklinde verilmiş, tespitler istatistiklerle desteklenmiştir. Bu bölümde elde edilen veriler de SPSS programıyla değerlendirilmiştir.

Tez çalışmasının sonuç ve öneriler bölümünde ise yazma becerisi öğretiminde genel yazma becerisi sorunlarına öneriler ile paragraf ve çok paragraflı kompozisyon öğretimine özel önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: yazma, yazma becerisi öğretimi, yazma becerisi öğretimi yöntemleri, ürün odaklı yazma öğretim yöntemi, yazma öğretimi süreci

University : İstanbul Kültür University
Institute : Institute of Graduate Education
Department : Turkish Language and Literature
Program : Turkish Language and Literature PhD
Supervisor : Prof. Dr. Hacı Ömer KARPUZ
Degree Awarded and Date : PhD – January 2024

ABSTRACT

COMPARATIVE STUDY OF TURKISH AND ENGLISH AS FOREIGN LANGUAGES IN TERMS OF TEACHING WRITING SKILLS

Özay ŞEKER

In this thesis, the materials used in teaching writing skills to adults in Turkish as a foreign language and English as a foreign language were compared in terms of writing topics and writing skills teaching methods. The case study was carried out with 25 foreign students studying at Istanbul Kultur University, Turkish and Foreign Languages Teaching Application and Research Center. The thesis consists of six chapters: introduction, theoretical framework, book analysis, writing work and data collection, data analysis and conclusions and recommendations.

In the introduction chapter, the research subject, the importance of the study, the purpose of the study, the research questions, the study group, the data collection method and limitations, the contributions of the study to the field, the determination of the research problem and the research method are mentioned.

In the theoretical framework chapter, a brief history of foreign language teaching, the history of teaching English as a foreign language, the history of teaching Turkish as a foreign language, the principles of universality of foreign language teaching, what is writing skill, the importance of writing skill, teaching writing skill, information about teaching writing in English as a foreign language and teaching writing in Turkish as a foreign language teaching were given.

In the book analysis chapter, which is the third part of the thesis, five sets used in teaching English as a foreign language and five sets used only in teaching writing skills and four sets used in teaching Turkish as a foreign language are examined in terms of writing topics, teaching methods and techniques. In line with the numerical data obtained at the end of the research, paragraph and essay writing topics were determined as the most frequently used writing topics and it was tried to reveal whether these two topics were taught better with the methods used in Turkish teaching sets or English teaching sets.

In the fourth chapter of the thesis, titled as writing practice and data gathering process, general information about the study group, pre-training paragraph and essay writing studies, information about how to write paragraphs and essays based on English sources during the training, and general evaluations of data collection are mentioned. The application part of the research was carried out with 25 foreign students studying at Istanbul Kultur University, Turkish and Foreign Languages Teaching Application and Research Center. In the study, data were collected from the students in two stages. These two stages are called “Pre-Training” and “Post-Training”. In the pre-education stage, the students were asked to write paragraphs and essays according to the instructions in the textbooks they were using. At the post-training stage, the students were given training with use of the instructions in the English writing skill teaching books, and then they were asked to write paragraphs and essays on the same subjects again. Besides, a questionnaire was conducted to the students at the end of the writing process before and after the education.

In the fifth chapter, entitled with data analysis of writing studies, the evaluations of the five paragraphs and essays and the questionnaires conducted to the students at the end of each study were given in tables, and the findings were supported by statistics. The data obtained in this section were also evaluated with the SPSS program.

In the last chapter, called conclusion and suggestions, suggestions for general problems in teaching writing skill and specific suggestions for teaching paragraph and essays have been made.

Keywords: writing, teaching writing skill, writing skill teaching methods, product-approach writing, writing teaching process

1. BÖLÜM: GİRİŞ

“Dilimin sınırları, dünyamın sınırlarıdır,” diyen Ludwig Wittgenstein’den (Wittgenstein, 1996, 5.6) “Sözcüklerin gücünü anlamadan, insanların gücünü anlayamazsınız,” diyen Konfüçyüs’e, “Düşünce dilden, dil düşünceden doğar,” diyen Eflatun’dan “Dil, düşüncenin evidir,” (Heidegger, 1971) diyen Martin Heidegger’e kadar birçok değerli bilim insanı ve düşünür dilin önemini dile getirmişlerdir. Dil bilim bakış açısıyla da dil, insanların birbirleriyle anlaşmasını sağlayan, kendine özgü kuralları olan ve bu kurallar çerçevesinde gelişen, temeli bilinmeyen zamanlara dayanan seslerden örülü bir sistemdir. Türkiye’nin yetiştirdiği en önemli dil bilimcilerinden biri olan Doğan Aksan dili, “Düşünce, duygu ve isteklerin, bir toplumda ses ve anlam yönünden ortak öğeler ve kurallardan yararlanılarak başkalarına aktarılmasını sağlayan, çok yönlü, çok gelişmiş bir dizge” olarak tanımlarken (Aksan, 1998), Muharrem Ergin dili, “İnsanlar arasında anlaşmayı sağlayan tabii bir vasıta, kendisine mahsus kanunları olan ve ancak bu kanunlar çerçevesinde gelişen canlı bir varlık, temeli bilinmeyen zamanlarda atılmış bir gizli anlaşmalar sistemi, seslerden örülmüş içtimaî bir müessese” olarak tanımlamaktadır (Ergin, 1977:1). 20. yüzyılın en büyük ve etkili dil bilimcilerinden olan Noam Chomsky’e göreyse dil, “Dil bilgisi yapılarının ve kurallarının zihinsel temsilini içeren bir bilgi sistemidir” (Chomsky, 1977: 35). Chomsky, bu sistemin bireylerin sonsuz sayıda cümle üretmelerine ve anlamalarına olanak tanıdığına dikkat çekmektedir.

Sosyal ve canlı bir varlık olan dil aynı zamanda düşünce ve zekânın bir göstergesi, gelişmiş bir iletişim aracı ve iletişim sonucu doğan kültür unsurlarının da nesilden nesile aktarılmasını sağlayan kültür taşıyıcısı ve kültür aktarıcısıdır. Kültürün derinliklerinde dilin etkilerini, aynı dili konuşan insanların bütün eserlerinde o dilin dünyayı yorumlama biçimini görmek mümkündür. Bu bakımdan ikinci bir dili öğrenme, o dildeki kültür, bilim, sanat, teknoloji, ekonomi ve eğitim alanındaki gelişmeleri öğrenmenin ve onu tam anlamıyla algılamamanın en kolay ve mükemmel yoludur. Bu sebepten dolayı yabancı dil öğrenimi ve öğretimi giderek daha da önem kazanan bir çalışma alanı olmuştur.

İçinde bulunduğumuz yüzyılda yukarıda bahsedilen gerekçelerden dolayı ikinci bir dilin öğrenilmesi bir tercihten ziyade bir zorunluluk haline gelmiştir. Bu yüzyılda özellikle Dil Bilim (Linguistics), Uygulamalı Dil Bilim (Applied-

Lingusitics), Ruh-Dil Bilim (Psycholinguistics) ve Toplum-Dil Bilim (Sociolinguistics) alanında yaşanan gelişmeler, dil öğretim alanında bilimsel çalışmaları hızlandırmış ve yüzyıl ortalarından başlayarak dil öğretiminde birçok dil öğretim yaklaşımı, yöntemi ve tekniğinin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bu bağlamda yapılan çalışmalardan dil öğretimi açısından en çok faydalanan dil olan İngilizce, günümüz dünyasının “Lingua Franca”sı¹ olarak diğer diller arasında açık ara ön sıradadır. Söz konusu diller arasına son yıllarda Türkçe de girmiştir. Gerek dünyanın en kadim dillerinden biri olması gerekse tarihsel ve kültürel olarak geniş bir alanının bulunması, yabancı dil olarak öğrenmede tercih edilen bir dil haline gelmesini sağlamıştır.

1.1. Problem

Bireylerin günümüz dünyasında meydana gelen gelişmeleri öğrenmesi ve çağın sunduğu bilişim imkânlarından faydalanması ancak iyi bir eğitimle mümkündür. Küresel etkileşimin bu denli yaygın olduğu dünyamızda rekabetçi bir dünya vatandaşı olmak ikinci dil öğrenmenin gerekliliğini ortaya koymaktadır. İkinci bir dil öğrenmenin ihtiyaçtan çok zorunluluk haline geldiği günümüzde binlerce yıllık tarihin, kültürün ve medeniyetin taşıyıcılığını yapan Türk dilini öğrenme talebi de yadsınamaz bir gerçektir.

Yabancı bir dil olarak öğrenilen herhangi bir dilde yeterli olma durumu; bireyin anlama (dinleme ve okuma) ve anlatmaya (konuşma ve yazma) dayalı temel dil becerilerini etkin kullanabilmesi ile değerlendirilir. Yabancı dil öğretim sürecinde en zor kazanılan ve kazandırılan temel dil becerilerinden biri, anlatmaya dayalı temel dil becerisi olan “yazma” becerisidir. Yabancı dil öğretiminde yazma becerisini geliştirmede amaç bireylerin duygu ve düşüncelerini o dilin özelliklerine uygun ve planlı bir biçimde yazıya aktarmalarını sağlamaktır. Yazma becerisi uygulamalı olduğu için birey kazanılmış bilgileri somut bir biçimde gösterebilmektedir. Yabancı

¹ *Lingua Franca*, kelime anlamıyla “ortak dil” veya “birleştirici dil” olarak bilinir ve farklı dilleri konuşan insanlar arasında iletişim sağlamak amacıyla kullanılan bir dil veya iletişim aracıdır. Genellikle ticaret, denizcilik, diplomatik ilişkiler ve kültürel etkileşim gibi uluslararası ilişkilerde kullanılır. *Lingua Franca*, farklı dil gruplarına ait insanlar arasındaki iletişim engellerini aşmak için kullanılan bir dil veya dil karışımı olabilir. Bu terim, özellikle tarih boyunca farklı topluluklar arasındaki etkileşimde ortaya çıkan dilleri tanımlamak için kullanılır.

bir dilde yazma becerisi kişiye dille ilgili dönüt vermede, öğrenilen dilin eksikliklerini tespit etmede önemli bir unsurdur. Bu beceri aynı zamanda kişinin yazmadaki amacını, konu ile ilgili bilgisini, konuyu kavrama düzeyini ve sunmadaki düzenini göstermesi açısından oldukça önemlidir. Bu denli önemli bir beceri olan yazmayı öğretme süreci çok fazla çaba, kuram bilgisi, yöntem bilgisi ve teknik bilgi gerektirmektedir.

Yabancı dil olarak Türkçe ve İngilizce “yazma” becerisinin öğretilmesinde başlangıçtan ileri düzeye gelene dek amaç, öğrencilerin duygu ve düşüncelerini doğru, akıcı ve bir bütün olarak belli yazma formlarına göre cümle, paragraf ve metin düzeylerinde geliştirmektir. Yabancı dil öğretilme sürecinde öğrencilere çoğunlukla dil bilgisi, okuma, dinleme gibi beceriler sırayla öğretilirken düşünme, tasarlama, planlama, birleştirme ve üretme gibi süreçleri içeren yazma becerisi sona bırakılmakta ve gerek uygun malzeme gerekse uygun tekniklerin kullanılmamasından dolayı yazma becerisi yeterli olgunluğa ulaşamamaktadır.

1.2. Tez Çalışmasının Amacı

Bu tez çalışmasının amacı yabancı dil olarak Türkçe dil öğretim setlerinde, yazma becerisinin öğretilmesinde kullanılan yöntem ve aktiviteler ile aynı becerinin İngilizce dil öğretim setlerinde kullanılan yöntem ve aktiviteleri karşılaştırmak, durum tespiti yapmak ve yabancı dil olarak İngilizce yazma becerisi öğretiminde kullanılan yöntemlerin yabancı dil olarak Türkçe yazma becerisi öğretimi üzerine etkilerini incelemektir.

Yabancı dil olarak Türkçe eğitimi gören öğrencilerle ilgili olarak gerek öğretim elemanlarının yorumları gerekse öğrencilerden gelen geri bildirimler, öğrencilerin yazma becerisinde zorlandığını ve bu beceride yeterince yetkinlik sağlayamamalarının akademik başarılarını olumsuz yönde etkilediğini ortaya koymaktadır. Öğrencilerin yazma becerilerinde yaşadıkları eksiklikler veya yetersizlikler bildikleri konuları dahi doğru aktaramamalarına neden olmakta, bu da öğrencilerin akademik başarılarını olumsuz yönde etkilemektedir. Yazma becerisinde yaşanan bu sorunun sebeplerinden biri, Türkçe hazırlık öğretiminde kullanılan ders kitaplarının yazma becerisinin öğretilmesine olan yaklaşımı ve bu becerinin ayrı bir ders konusu olarak ele alınmaması olduğu söylenebilir.

Bu çalışmada ikinci dil olarak İngilizcenin seçilmiş olmasının sebebi ise uluslararası iletişim dili olarak kabul edilmesi ve bu dilin yazma becerisinin öğretilmesinde sayısız akademik çalışmaların yapılmış olmasıdır. Özellikle 20. yüzyılda ortaya çıkan “Dil Bilim”, “Uygulamalı Dil Bilim”, “Ruh-Dil Bilim ve Toplum-Dil Bilim” alanlarında yaşanan gelişmeler dil öğretimi alanında birçok yaklaşımın, yöntemin ve tekniğin ortaya çıkmasını sağlamıştır. Özellikle İngilizce dil bilimdeki bu gelişmelerden olabildiğince faydalanmış ve yabancı dil olarak İngilizce öğretimini bilimsel yöntemler kullanarak etkin hale getirmiştir. Ayrıca uluslararası iletişim dili olarak daha etkin öğretilmesi amacıyla birçok çalışma yapılmış, bu çalışmalar sonucunda da çok sayıda ders kitabı ve her beceriyi merkeze alan beceri (skills) kitapları hazırlanmıştır. Bu kitaplar halen dil öğretiminde başarıyla kullanılmaktadır. İngilizcenin karşılaştırma amaçlı seçilmiş olmasının bir diğer sebebi de, yabancı dil olarak İngilizce öğrenim gören öğrencilerin **dört beceride** de yetkinliklerinin uluslararası geçerliliği olan TOEFL (Test of English as a Foreign Language), IELTS (International English Language Testing System) ve PTE (The Pearson Test of English Academic) sınavlarıyla onaylanmasıdır.

Durum çalışmasında yabancı dil olarak İngilizce yazma becerisinin öğretiminde kullanılan kitaplar, kullanılan yöntemler ve teknikler incelenecektir. Bu kapsamda yabancı dil olarak Türkçe yazma öğretiminde kullanılan yaklaşımlar, yöntemler ve teknikler belirlenecektir. Diğer bir deyişle, yabancı dil olarak Türkçe yazma becerisinin öğretilmesinde kullanılan ders kitapları ile yabancı dil olarak İngilizce yazma becerisinin öğretilmesinde kullanılan ders kitaplarının içerik, yöntem, yaklaşım ve teknikler açısından mukayesesi yapılacak, sonrasında yazma becerisinin öğretiminde kullanılan tekniklere göre öğrenciler tarafından yazılmış olan paragraflar ve kompozisyonlar incelenecek ve çıkan sonuçlar karşılaştırılacaktır. Diğer bir deyişle, YDT² setlerinde yazma öğretiminde kullanılan yöntemler ile YDİ³ **setlerin** yazma öğretiminde kullanılan yöntemlerin ne kadar başarılı olduğu nicel sonuçlarla ortaya konulacaktır. Bu incelemeler sonucunda da yazma öğretiminin geliştirilmesine yönelik ders malzemesi, yöntem ve tekniklerin kullanılmasına yönelik önerilerde bulunulacaktır.

² Yabancı Dil Olarak Türkçe

³ Yabancı Dil Olarak İngilizce

1.3. Araştırmaya Konu Olan Problemin Saptanması

Araştırmaya konu olan problemin tespit edilmesinde, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde görev almış **uzmanların** ve **deneyimli öğretmenlerin** görüşlerine başvurulmuştur. Çalışma öncesi yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında uzun yıllar deneyimi olan Dr. Zeki Sözer, Dr. Muharrem Bayrak, Dr. Yakup Türkdil, Dr. Sinem Akyol ve Dr. Emre Berkan Yeni gibi uzmanlar ile İstanbul Kültür Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Dil Eğitimi Araştırma ve Uygulama Merkezi (İKÜTÜMER) ve Dil Merkezi (DİLMER) gibi önemli kuruluşlarda görev yapan Türkçe öğretmenleri ile yüz yüze görüşmeler yapılmış ve bu görüşmelerde kendilerine yazılı olarak cevaplamaları için beş soruluk “Uzman/Öğretmen” görüşme formu verilmiştir.

Uzman ve öğretmenlerin gerek yüz yüze görüşmelerde gerekse doldurmuş oldukları beş soruluk öğretmen formunda vermiş oldukları cevaplarda hem öğretmen hem de öğrenciler açısından yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde **“en zorlanılan bölümlerden birisinin yazma becerisi”** olduğu dile getirilmiştir. Bir başka deyişle, uzmanlar ve öğretmenler becerinin öğretilmesi konusunda yaşanan sorunları ve eksiklikleri dile getirerek **“yazma becerisi öğretiminde yaşanan problemi”** net bir şekilde teşhis ederek ortaya koymuşlardır. Bunun yanında, bu alanda istenilen başarıya ulaşamadığı ve yazma öğretimi ile ilgili bir araştırmanın alana faydalı olacağı konusunda geri bildirimde bulunmuşlardır.

Bunlara ek olarak, yazılı bir başka kaynakta Yıldız (2014: 182) yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yaşanan zorluklardan bahsederken, bu zorlukların sebebinin temelde Türkçenin yabancı bir dil olarak görülmemesi, dolayısıyla bu dilin öğretilmesi amacıyla konu üzerinde kapsamlı bir çalışma yapılmaması olduğunu belirtir. Ayrıca Yıldız, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde karşılaşılan sorunları dört başlık altında toplar:

1. Dil öğretiminde yaşanan metot ve materyal eksenli sorunlar
2. Yabancılarla Türkçe öğretimine ait program eksikliği
3. Ölçme ve değerlendirme araçlarıyla ilgili sorunlar
4. Ölçme ve değerlendirme araçları geliştirme ile ilgili sorunlar

Bu sorunlardan ilki olan “dil öğretiminde yaşanan metot ve materyal eksenli sorunlar,” uzman görüşü almak amacıyla yapılan görüşmelerde de vurgulanmıştır. Söz konusu uzmanlar ve İKÜTÜMER’de görev yapan öğretmenler tarafından

özellikle yazma becerisinin öğretilmesi konusunda yaşanan metot ve kaynak eksiliğine dikkat çekilmiştir.

Alan uzmanları tarafından tespit edilen problemin çözümüne yönelik olarak, yabancı dillerin öğretiminde **“öğrenme/öğretme yöntemleri prensiplerinin evrenselliği ilkesinden”** hareketle, **“yabancı dil olarak İngilizce yazma becerisinin öğretiminde kullanılan yöntemlerin, yabancı dil olarak Türkçede yazma öğretiminin gelişimine etkileri”** ve dolayısıyla bu probleme bir çözüm olup olmayacağı araştırılacaktır. Araştırmada nitel araştırmalarda yaygın olarak kullanılan durum çalışması yöntemi ve çalışma tek bir kurumda ve bir sınıfta yapılacağı için **“Bütüncül Tek Durum Deseni”** (Single-Case Design) yöntemi kullanılacaktır. Bu yöntem belli bir bağlam ya da durum hakkında ayrıntılı ve zengin bir perspektif sunmak isteyen araştırmacılar için değerli bir araştırma yöntemidir.

Bu desende yapılan araştırma, bir durumun derinlemesine anlaşılmasını ve özellikle belirli bir bağlamda nasıl işlediğinin veya işlemediğinin görülmesini sağlayacaktır. Araştırma İKÜTÜMER’de sınırlı öğrenci sayısı ile yapılacağı ve buradaki mevcut durumu ortaya koyacağı için çıkan sonuçları genellemek doğru olmayacaktır. Ancak çalışma, sonuçları itibarıyla daha sonraki ve daha büyük ölçekli çalışmalara ışık tutacaktır.

1.4. Araştırma Soruları

Araştırmada yukarıda belirtilen konu ve amaçlar kapsamında aşağıda listelenen soruların cevaplandırılması hedeflenmiştir:

1. **Yabancı dil olarak Türkçe ile yabancı dil olarak İngilizce** öğretim kitap setlerinin yazma bölümlerinde kullanılan **“yazma konuları”** nedir?
2. Yabancı dil olarak Türkçe ve yabancı dil olarak İngilizce yazma becerisi öğretiminde kullanılan kitap setlerinin yazma bölümlerinde **“yazma konularının öğretiminde kullanılan yöntemler”** nelerdir?
3. Yabancı dil olarak İngilizce yazma becerisi öğretiminde kullanılan **“İngilizce kitap setleri ve müstakil yazma kitap setlerinde”** kullanılan konu ve yöntemlerin Türkçe yazma öğretiminde kullanılmasının **“Türkçe yazma becerisi öğretimine etkisi nedir”**?

1.5. Çalışmanın Önemi:

Günümüzde birçok öğrenci, ülkesinde bulunan rekabet veya kontenjan sınırlarından, daha çok uzmanlık gerektiren bölümlerin olmayışından veya olumsuz politik ve sosyal faktörlerden dolayı başka ülkelere öğrenim görmek amacıyla gitmektedir. Öğrencilerin bu tercihlerinde özellikle gelişmiş ülkelerdeki saygın üniversitelerin varlığı, burs imkânları, mezuniyet sonrası bu ülkelerde çalışma ve yaşama fırsatları da önemli rol oynamaktadır. Bu bağlamda, ülkemizin içinde bulunduğu coğrafyanın, tarihsel iklimin, son yıllarda eğitim alanında meydana gelen gelişmelerin sonucunda dünyanın pek çok yerinden öğrenciler ön lisans, lisans ya da yüksek lisans öğrenimi için ülkemize gelmektedir. 28 Kasım 2022 tarihinde gerçekleştirilen Yükseköğretimde Uluslararasılaşma ve Türkiye’deki Üniversitelerin Uluslararası Görünürlüğü Çalıştayında⁴ Yükseköğretim Kurulu Başkanı Erol Özvar Türkiye üniversitelerinin güncel rakamlarla 300 binden fazla yabancı öğrenciye (198 ülkeden) sahip olduğunu ve bu sayıyla Türkiye’nin tüm dünyadaki uluslararası öğrenci sayısının %2,9’una ev sahipliği yaptığını açıkladı. Ayrıca UNESCO verilerinin önümüzdeki yıl güncellenmesi durumunda, Türkiye’nin dünyada en çok uluslararası öğrenciye sahip olan ilk 10 ülkeden biri olacağını söylemektedir. Dolayısıyla, bu gerçekler ışığında Türkçenin yabancı dil olarak öğretimine olan ilgi ve ihtiyaç gittikçe artmaktadır.

Yabancı uyruklu öğrencilere verilen yabancı dil olarak Türkçe öğretimini üniversitelerin Türkçe ve yabancı dil araştırma ve uygulama merkezleri ya da Yunus Emre Enstitüsü gibi kurumlar gerçekleştirmektedir. Yabancı dil olarak Türkçe eğitimi yapılan bu birimlerde temel, orta ve ileri olmak üzere üç düzeyde eğitim verilmektedir. Ancak bu eğitim esnasında her kurumun dört temel beceri olan dinleme, okuma, konuşma ve yazmaya yönelik hazırlamış oldukları müfredatları ve ders öğretim materyallerini kullanmaları çeşitli sorunlara neden olmaktadır. Bu dört temel beceriden biri olan yazma becerisinin öğretilmesinde doğru yazma materyalinin, uygun yazma öğretim yöntem ve tekniklerinin kullanılmaması ve beceri öğretimine yeterli zamanın ayrılamaması nedeniyle öğrenciler ciddi sorunlar yaşamaktadır. Yazma öğretimini sadece konuyu vererek “giriş, gelişme ve sonuç”

⁴ <https://www.yok.gov.tr/Sayfalar/Haberler/2022/yuksekogretimde-uluslararasilasma-ve-turkiyedeki-universitelerin-uluslararasi-gorunurlugunu-artirma-calistayi.aspx>, erişim tarihi: 10.10 2023.

yazmadan ibaret gören yazma öğretimi yaklaşımı da bu sorunu daha da büyötmektedir.

Dört temel dil becerisinin öğretildiği dil öğretimi sürecinde, öğrencilere amaca uygun etkili ve doğru yazma becerisi kazandırmak birinci önceliktir. Ancak bu becerinin öğretimi hem öğrenciler hem de öğretmenler açısından oldukça zahmetli ve sancılı bir süreç olarak görölmektedir. Bunun sebebi ise yazma alanında yapılan yetersiz yazma öğretimi çalışmalarıdır.

Bu becerinin öğretiminde bir diğer sorun ise öğrencilere uygun ve başarısı kanıtlanmış güncel dil öğretim yöntem ve tekniklerinin yeterince kullanılmaması ve ön çalışma yapmadan öğrencilerden konu açısından kendi içinde tutarlı, akıcı ve amacına uygun türde bir yazı yazmalarının beklenmesidir. Ancak teknik olarak yazma öğretiminin temel taşları olan “kapsamlı düşünme, fikir üretme, fikirleri ilişkilendirme, organize etme ve yazma planı oluşturma,” gibi konulara değinmeden ve yeterli uygulama yapmadan etkili yazma becerisini geliştirmek mümkün değildir.

Yazma becerisi üniversitelerde ön lisans, lisans ya da yüksek lisans eğitimi alacak olan öğrencilerin akademik başarılarını doğrudan etkileyecek bir beceridir. Öğrencilerin okudukları metinleri anlamaları, sorulan sorulara doğru cümlelerle cevap verebilmeleri, kendi içinde tutarlı ve akıcı bir metin ortaya koyabilmeleri öğrenim gördükleri bölümlerdeki başarıları açısından da temel bir gerekliliktir. Yazma becerisi açısından öğrencilerin bu ihtiyaçlarını karşılamak ve onları daha başarılı kılmak amacıyla üniversitelerin yabancı dil olarak Türkçe eğitimi veren birimlerinin doğru yöntemlerin, doğru tekniklerin kullanıldığı öğretim programlarına ve ders kitaplarının hazırlanmasına ihtiyaçları vardır.

1.6. Araştırma Yöntemi

Araştırma iki bölüm halinde olacağı için nitel araştırma yöntemlerinden olan ve birbirini tamamlayan **iki farklı yöntem** kullanılacaktır. Birinci yöntem **nitel araştırma yöntemlerinden olan “durum çalışması”** yöntemidir. Çalışmada “Bütöncöl Tek Durum Deseni (Single-Case Design)” kullanılacaktır. Araştırmada ayrıca gözlem (sınıf içi ders verme ve öğrenci gözlemi), görüşme, vaka çalışması ve içerik analizi (yazma becerisi öğretim materyal ve yöntemler) gibi nitel veri toplama yöntemlerine başvurulacaktır.

Araştırmada kullanılan “Bütüncül Tek Durum Deseni (Single-Case Design)” yöntemi nitel araştırma alanında yaygın olarak kullanılan bir araştırma yöntemidir. Bu desen, genellikle nitel verilerin toplandığı ve analiz edildiği durumlarda kullanılır. Araştırmacı, özellikli bir bireyin davranışını, deneyimini veya tepkilerini uzun bir süre boyunca yakından izler, bu verileri toplar ve analiz eder. Bu sayede bireyin veya olayın içgörülerine, değişimlerine ve etkilerine daha derinlemesine bakma fırsatı elde edilir. Bu desen, tek bir bireyin, olayın veya birimin detaylı bir şekilde incelenmesine ve anlaşılmasına odaklanır. Bütüncül Tek Durum Deseni, derinlemesine analiz yapma amacı taşır ve genellikle bir durumun nasıl çalıştığını anlamak veya belirli bir olguyu açıklamak için kullanılır. Bir başka deyişle, Bütüncül Tek Durum Deseni, karmaşık veya nadir durumların incelenmesi, belirli bir olgunun anlaşılması veya yeni teorik perspektiflerin geliştirilmesi gibi durumlarda kullanışlı olabilir. Bu yöntem, ayrıntılı ve kapsamlı bir analiz sağlar, ancak genelleme yapmak için yeterli olmayabilir. Bu nedenle, araştırmacılar genelleme yapma amacı taşıyan çalışmalarında daha geniş örneklem boyutları veya farklı yöntemler kullanabilirler.

Bütüncül Tek Durum Desenin avantajları arasında derinlemesine anlayış, detaylı inceleme ve bireyin özgün davranışlarını ve deneyimlerini yakalama yeteneği yer alır. Ancak bu desen, genellemeler yapma konusunda sınırlı olabilir, çünkü sadece belirli bir duruma odaklanır (Seggie ve Bayyurt, 2015: 123).

Bütüncül Tek Durum Deseni aşağıdaki bileşenleri içerir:

Tek Durum (Case): Araştırmanın odaklandığı tek birey/grup, olay veya birimdir. Araştırmaya konu olan tek durum İKÜTÜMER’de yabancı dil olarak öğrenim gören yabancı öğrencilerin yazma derslerinde kullandıkları mevcut materyal ile İngilizce kaynaklardan kullanılan materyaller temelli yazma çalışmalarında yaşanan durumu tespit etmektir.

Değişkenler: Araştırmacılar, durumu anlamak için ilgi duydukları belirli değişkenleri tanımlarlar. Bu değişkenler, durumun özelliklerini veya davranışlarını açıklamak için kullanılır. Araştırma bağlamında değişkenler, kullanılan materyallerin kendileridir.

Araştırmanın ikinci bölümünde ise yine **nitel araştırma yöntemlerinden “yarı deneysel kontrol grupsuz ön test-son test uygulamalı araştırma”** yöntemi kullanılacaktır. Bu yöntemde bir müdahale veya değişiklik öncesinde ve sonrasında katılımcıların durumlarını ölçmek ve değerlendirmek için kullanılır. Böylece,

katılımcıların deneyimleri (uygulama öncesi ve sonrası yazma uygulamaları) ve tepkileri (uygulama öncesi ve sonrası ön test ve son testlere verilen cevaplar) SPSS⁵ programı kullanılarak nicel olarak ayrıntılı bir şekilde analiz edilecektir.

Araştırmada kullanılan “**ön test**”, araştırma sürecinin başlangıcında gerçekleştirilen bir ölçüm veya değerlendirme testidir. Bu test, katılımcıların araştırma konusuyla ilgili başlangıç durumlarını değerlendirmek için kullanılır. Ön test, katılımcıların var olan bilgi düzeylerini, tutumlarını, davranışlarını veya belirli değişkenleri ölçmek için kullanılabilir. Bu, daha sonra yapılacak müdahale veya değişikliklerin etkilerini değerlendirmek için bir referans noktası sağlar.

Yine araştırmada kullanılan “**son test**” ise ön testten sonra gerçekleştirilen bir ölçüm veya değerlendirme testidir. Bu test, katılımcıların ön test sonrası durumlarını ölçmek ve değerlendirmek için kullanılır. Son test, müdahale veya değişikliklerin etkilerini belirlemek için kullanılır. Ön test ile son test sonuçları karşılaştırılarak, yapılan müdahalenin veya değişikliğin etkileri değerlendirilebilir. “Ön Test-Son Test”, nitel araştırmalarda önemli bir rol oynar çünkü araştırmacılara müdahale veya değişikliklerin etkilerini izleme ve değerlendirme fırsatı sunar. Bu yöntemler, araştırmanın geçerliliğini ve elde edilen bulguların güvenilirliğini artırır.

Veri Toplama Yöntemleri: Bütüncül tek durum deseni; gözlem, mülakat, belge analizi gibi farklı nitel veri toplama yöntemlerini içerebilir. Bu yöntemler, durumun derinlemesine anlaşılması için kullanılır. Araştırma bağlamında, veri toplamak için gözlem (sınıf içi öğretim), mülakat (öğrencilere yapılan mülakatlar), ve belge analizi (öğrencilerin uygulama öncesi ve sonrası yazmış oldukları paragraf ve kompozisyon ödevleri ile Türkçe ve İngilizce dil öğretiminde kullanılan kitapların analizi) yöntemleri kullanılmıştır.

Veri Analizi: Araştırma bağlamında toplanan veriler, SPSS programı vasıtasıyla nicel analiz yöntemleriyle çözümlenecektir. Bu analiz, durumun özelliklerini ve süreçte yaşanan değişimleri açıklamayı amaçlar.

Durumun Açıklanması ve Anlaşılması: Araştırmanın sonucunda, incelenen durumun özellikleri, davranışları veya olayların nasıl işlediği daha iyi anlaşılır. Bu durum, genellikle daha geniş bir bağlamda yorumlanır ve genelleme yapma amacı taşımaz. Araştırma bağlamında, gözlemlenen grubun süreç içinde uygulama öncesi

⁵ Sosyal Bilimler İçin İstatistik Programı (Statistical Package for the Social Sciences), araştırma verilerini analiz etmeyi, düzenlemeyi ve arşivlemeyi sağlayan bir programdır.

ve sonrası paragraf ve kompozisyon yazma çalışmalarında ortaya çıkan sonuçlar ile uygulanan ön test-son test sonuçları karşılaştırılacak olup öğrencilerin yazma becerilerinde ortaya çıkan yeni durum bu sonuçlar temelinde yorumlanacaktır. Ancak çıkan sonuçlar doğal olarak sadece İKÜMER bağlamında olduğu için genelleme amacı taşımayacaktır.

1.7. Tez Çalışma Grubu

Araştırmanın verileri, 2021-2022 akademik öğretim yılında, İstanbul Kültür Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Diller Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezinde (İKÜTÜMER) B1-C1 seviyesinde Türkçe eğitimi alan 25 yabancı öğrenciden elde edilmiştir. Bu çalışma grubunda yer alan yaşları 19 ile 27 arasında değişen 12 kadın ve 13 erkek öğrenci Afganistan, B.A.E, Cezayir, Fas, Filistin, İran, İsrail, Libya, Lübnan, Mısır, Pakistan, Rusya, Suriye, Ukrayna ve Ürdün uyrukludur. Türkçe eğitimi alan öğrencilerin genel amacı başta İstanbul Kültür Üniversitesi olmak üzere öğretim dili Türkçe olan bir lisans programında eğitim görmektir.

1.8. Veri Toplama Yöntemi ve Sınırlılıklar

Öncelikle araştırmanın yapılabilmesi için İKÜTÜMER yönetiminden ve İstanbul Kültür Üniversitesi “Etik Kurulu”ndan izin alınmıştır. Bu çalışmada nesnel veriler elde edebilmek adına hem nitel hem de nicel araştırma yöntemleri kullanılmıştır. Yabancı dil olarak Türkçe öğreten öğretmenler ve öğrencilerle yüz yüze görüşme yöntemi ve doküman analizine başvurulmuştur. Nicel veri elde etmek için de doküman analizi sonrası belirlenen en sık yazma konuları olan paragraf ve kompozisyon türlerinde öğrencilere beşer paragraf ve üçer kompozisyon yazdırılmıştır. Veri toplama çalışmaları uygulama öncesi ve uygulama sonrası olarak iki aşamada gerçekleştirilmiş olup hem paragraf hem de kompozisyon yazma çalışmaları sonunda öğrencilere toplamda dört adet test uygulanmıştır. (Uygulama öncesi paragraf yazma bitiminde ön test ve uygulama sonrası paragraf yazma bitiminde son test. Uygulama öncesi kompozisyon yazma bitiminde ön test ve uygulama sonrası kompozisyon yazma bitiminde son test.) Elde edilen veriler SPSS kullanılarak istatistiksel olarak değerlendirilmiştir. Uygulama öncesi paragraf ve kompozisyon ödev değerlendirmeleri ile uygulama sonrası paragraf ve kompozisyon

ödev değerlendirmeleri istatistiksel olarak karşılaştırılmış ve aradaki farklar grafiklerle görselleştirilmiştir.

Bu tez çalışması doküman analizi sonunda belirlenen en sık yazma konuları olan paragraf ve kompozisyon yazma becerilerini geliştirecek eğitim yöntemlerinin öğretimi ile sınırlandırılmıştır.

1.9. Çalışmanın Alana Yapacağı Katkıları

Yabancı bir dille yapılan akademik eğitimde öğrencilerin elde edeceği başarı o yabancı dilin dört becerisine de sahip oldukları yetkinlikle doğru orantılıdır. Diğer bir deyişle, eğitim yapılan dilde duyduğunu ve okuduğunu anlayan, aynı zamanda duygu, düşünce ve işlenen bilgiyi sözlü ve yazılı olarak doğru biçimde ifade edebilen öğrencilerin başarılı olması oldukça kuvvetli bir ihtimaldir. Dolayısıyla, öğrencilerin başarılarında en temel becerilerden biri olan yazma becerisinin geliştirilmesinde yapılacak iyileştirmeler öğrencinin akademik başarısını da yukarıya çekecektir.

Bu çalışma sonunda:

- ✓ Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan kitapların yazma amaçlı bölümlerinin öğrenci ihtiyaçlarını ne ölçüde karşıladığı ortaya konulacaktır.
- ✓ Yabancı dil olarak Türkçede yazma becerisinin öğretilmesinde takip edilen süreç ile İngilizce yazma becerisinin öğretilmesindeki süreç arasındaki benzerlikler ya da farklılıklar ortaya konulacaktır.
- ✓ Yabancı öğrencilerin Türkçe paragraf ve kompozisyon yazma konusunda karşılaştıkları temel sorunlar öğrencilerden elde edilen veriler vasıtasıyla belirlenecektir.
- ✓ Yabancı dil olarak Türkçede yazma becerisinin geliştirilmesi için hangi alt temel becerilere ve öğretim yöntemlerine yoğunlaşılması gerektiği belirlenmiş olacaktır.
- ✓ Öğrencilerin yazma becerisini bilişsel bir şekilde geliştirecek yöntem, teknik ve alıştırmalar türleri açısından önerilerde bulunulacaktır.

Sonuç olarak, makro anlamda elde edilen veriler ışığında yabancı dil olarak Türkçe eğitim programlarında ve müfredatlarında yazma becerisinin öğretilmesinde öğrencilerin akademik anlamda ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik değişikliklerin yapılmasına katkı sağlayacak öneriler ortaya konulacaktır.

2. BÖLÜM: KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Yabancı Dil Öğretiminin Kısa Tarihçesi

Yabancı dil öğretimi tarihi oldukça eskiye dayanmaktadır. Ömer Demircan yazının bulunmadığı eski çağlarda ya o dilin konuşulduğu toplumda yaşanarak ya da o dili konuşan öğreticiler aracılığıyla gerçekleştirildiğini öne sürmektedir (Demircan,1988: 114).

Yabancı dil öğretimi, insanlığın farklı kültürlerle iletişim kurma ihtiyacıyla birlikte tarih boyunca evrimleşmiştir. Bu evrim farklı dönemlerde dil öğretim yaklaşımlarının gelişmesine ve değişmesine yol açmıştır. Avrupa merkezli kaynaklarda, antik dönemlerden itibaren farklı kültürler arasındaki iletişim gereksinimleri nedeniyle yabancı dil öğreniminin önem kazandığı ve dil öğretimi ile ilgili en eski bilgilere en çok antik Yunan ve Roma dönemlerinde rastlandığı belirtilmektedir. Bu kaynaklarda, antik dönemde Yunancanın özellikle ticaret ve eğitim gibi çeşitli nedenlerle öğretildiği, daha sonra da Roma İmparatorluğu'nun yayılmasıyla birlikte Latincenin çeşitli coğrafyalarda iletişim dili olarak öğretilmeye başlandığı bilgisine ulaşılmaktadır (Brown, 2007).

Ancak modern anlamda yabancı dil öğretiminin tarihçesi daha sonraki dönemlere dayanmaktadır. Bu dönemleri kısaca sıralamak gerekirse:

- I. Antik Dönem:** Antik Yunan ve Roma dönemlerinde yabancı diller genellikle ticaret, diplomasi ve bilimsel çalışmalar için öğrenilmekteydi ve dil öğretimi daha çok dil bilgisi ve çeviri odaklıydı. Özellikle Yunanlılar yabancı dilleri felsefe ve bilim alanlarında kullanıyordu. Latince gibi diller ise kültürel etkileşim ve ticaret nedeniyle öğrenilmekteydi (Howatt, 2004).
- II. Orta Çağ:** Orta Çağ'da, Kilise ve manastırlar yabancı dil öğreniminde önemli rol oynamıştır. Katolik Kilisesi'nin egemen olduğu Avrupa'da Latince, kilise ve akademik metinlerin dili olarak öğretiliyordu. Ancak bu dönemde yabancı dil öğretimi genelde sınırlıydı ve sadece sınırlı bir kesim tarafından gerçekleştiriliyordu. Latince özellikle bilim ve din alanında kullanılmıştır. Aynı zamanda ticaret yollarının gelişmesiyle Arapça ve Çince gibi diller de öğrenilmeye başlanmıştır (Bischoff, 1961).
- III. Rönesans:** Rönesans'la birlikte bilim ve kültür alanlarında büyük gelişmeler yaşanmış ve İtalya'da dil öğrenimi ve tercüme faaliyetleri artmıştır. İnsanların

başka dilleri öğrenmeye olan ilgisi artmış ve dil öğretimine daha fazla önem verilmeye başlanmıştır. Bu dönemde dil öğretimi daha işlevsel hale gelmiştir. Dil öğretiminde dil bilgisi odaklı yaklaşımlar benimsenmiştir (Richards ve Rodgers, 2001).

- IV. 18. Yüzyıl:** Aydınlanma Çağı'yla birlikte yabancı dillerin öğrenimi daha bilimsel bir temele oturmuş ve daha yapılandırılmış hale gelmiştir, bunun sonucunda da dil biliminin gelişmesi ve dil bilgisi odaklı öğretim metotları daha da yaygınlaşmıştır. Bu yüzyılda yabancı dillerin öğrenilmesi daha çok elit kesim için önemlidir.
- V. 19. Yüzyıl:** Kurumsallaştığı görülen dil öğretiminde dil bilgisi tabanlı öğretim yöntemleri hâkimiyet kazanmıştır. Bu dönemde dil öğrenimi genellikle yazılı dil becerilerine odaklanmış ve dil öğrenimi sırasında sadece hedef dil kullanılması tavsiye edilmiştir.
- VI. 20. Yüzyıl Başları:** Bu dönemde dil öğretiminde dil bilimsel yaklaşımların etkisi artmıştır. Dil bilimsel analizler, dil öğrenimine yönelik farklı yaklaşımların ortaya çıkmasına neden olmuştur. Doğal Dil Edinimi teorisi doğrultusunda dil öğrenimi daha iletişim odaklı hale gelmiştir. Dilin işlevsel kullanımı ve konuşma becerileri önem kazanmıştır (Larsen-Freeman ve Anderson, 2013).
- VII. 20. Yüzyıl Ortası:** Yabancı dil öğretiminde yeni yöntem ve yaklaşımların ortaya çıktığı dönemdir. “Direct Method-Dolaysız Yöntem” ve “Audio-Lingual Method-İşitsel-Dilsel Yöntem” gibi yaklaşımlar popüler hale gelmiştir. Audio-lingual yöntemi, dil laboratuvarları ve dil laboratuvarı ekipmanları kullanımı bu dönemde yaygınlaşmıştır.
- VIII. 20. Yüzyıl Sonları:** İletişim odaklı öğretim ve öğrenci merkezli yaklaşımlar ön plana çıkmıştır. Dil öğretimi daha kültürel bağlam içerisine yerleştirilmeye başlanmış ve “İletişimsel Dil Öğretimi (Communicative Language Teaching)” yaklaşımı önem kazanmıştır.
- IX. 21. Yüzyıl:** Günümüzde “bireyselleştirilmiş ve öğrenci merkezli” dil öğretimi yaklaşımları daha fazla tercih edilmektedir. Teknolojinin hızla gelişmesi, çevrimiçi kaynakların ve öğrenme platformlarının yaygınlaşması yabancı dil öğrenimini dönüştürmüştür. Dolayısıyla bu araçlar dil öğretim sürecinin ayrılmaz parçası haline gelmiştir (Celce-Murcia ve Snow, 2014).

2.2. Yabancı Dil Olarak İngilizce Öğretiminin Kısa Tarihçesi

Zengin bir tarihe sahip olan İngilizcenin yabancı dil olarak öğretimi, İngiliz dilinin küresel etkisiyle birlikte, yaygın bir iletişim aracı olarak benimsenmesi neticesinde gerçekleşmiş ve tarih boyunca farklı dönemlerde değişiklikler göstermiştir. Özellikle İngilizce konuşmayan topluluklarda iletişim ve iş yapabilme amacıyla kullanılan dil (Lingua Franca) olarak öğrenilmiş, Britanya İmparatorluğu'nun genişlemesiyle de dünya genelinde yayılıp küresel bir iletişim dili haline gelmiştir. 20. yüzyılda Amerikan kültürünün küresel etkisiyle de popülaritesi daha da artmıştır (Pennycook, 1994).

İngilizcenin yabancı dil olarak öğretimi tarihsel olarak ele alındığında kısaca şöyledir:

Orta Çağ Dönemi:

Orta Çağ'da İngilizce, Britanya Adaları'nda Anglosakson ve Kelt toplulukların konuştuğu bir dil olarak gelişti. Ancak bu dönemde İngilizcenin yabancı dil olarak öğretimi sınırlıydı. Latince, Kilise ve akademik çevrelerde hâlâ egemendi ve yabancı dil olarak öğretilen dil genellikle Latinceydi. Dolayısıyla bu dönemde yabancılar için İngilizce öğretimi ile ilgili kayda değer bir tarihi kaynağa rastlanmamaktadır.

Rönesans Dönemi:

Rönesans dönemiyle birlikte İngilizce edebiyatı ve kültürü büyük bir ivme kazandı. İngilizce, Modern İngilizce olarak adlandırılan aşamaya geçti. William Shakespeare (1564-1616), Christopher Marlowe (1564-1593), Edmund Spenser (1552-1599), John Milton (1608-1674), Thomas More (1478-1535), Ben Jonson (1572-1637), John Donne (1572-1631) ve Francis Bacon (1561-1626) gibi ünlü yazarların bu dönemde eserlerinin İngilizce olarak yayımlanması ve bu eserlere olan ilgi özellikle Avrupa'da İngilizce öğrenmeye olan talebi arttırdı. 15. yüzyılın ortalarına kadar İngilizce öğretimi İngiltere'de genellikle edebi ve dini metinlerin öğretimine odaklandı. Bu dönemde özellikle ticaretin artmasıyla da İngilizce büyük coğrafyalara yayılmaya başladı (Crystal, 2003).

16. ve 17. Yüzyıllar:

16. yüzyılın sonlarına doğru İngiliz gemileri, denizasırlı ülkelerle ticaret yaparken İngilizce yaygınlaştı. Bu nedenle İngilizce öğretimi sadece İngiltere'de değil, diğer ülkelerde de önem kazanmaya başladı. Ticaret ve kültürel etkileşim İngilizce öğrenmeye olan ihtiyacı arttırmış, bunun sonucunda o dönemin bir “Lingua Franca”sı

(iletişim aracı) olarak yavaş yavaş yabancılara öğretilmeye başlanmış olsa da yabancı dil olarak öğretimi hâlâ sınırlıydı ve genellikle elit sınıflar için erişilebilir bir dildi.

18. Yüzyıl:

18. yüzyıldan itibaren İngilizce, İngiliz İmparatorluğu'nun genişlemesiyle birlikte dünya çapında daha da fazla etki sahibi oldu. Bu dönemde İngilizcenin yabancı dil olarak öğretimi özellikle ticaret, diplomatik ilişkiler ve misyoner faaliyetleri nedeniyle daha da yaygınlaştı. Dil öğretimi açısından erken dönemler olarak tanımlanan bu dönemde **“Dil Bilgisi-Çeviri Yöntemi”** sıklıkla kullanılan bir yöntemdi. Öğrencilere dil bilgisi kuralları öğretilirken, dilin yapısını ve özelliklerini anlamaları amaçlanırdı. Çeviri faaliyetleri, metinlerin dil bilgisel yapılarının ve kelime dağarcığının öğrenilmesinde önemliydi (Howatt, 2004).

19. Yüzyıl:

19. yüzyılda İngilizce, küresel ticaret ve emperyalist yayılımın artmasıyla birlikte yabancı dil olarak daha yaygın bir hale geldi. İngilizce, İngiliz sömürgelerinde de resmi dil olarak kabul edildi ve yerel halk tarafından öğrenildi. Ayrıca özellikle Avrupa ülkelerinde ticaret, diplomatik ilişkiler ve kültürel etkileşim nedeniyle İngilizce öğrenme ihtiyacı arttı. 19. yüzyılın ortalarına gelindiğinde, İngilizcenin uluslararası ticaret ve iletişim dili olarak kabul edilmesiyle birlikte, yabancı dil olarak İngilizce öğretimi daha da önem kazandı. Bu dönemde özellikle dil okulları ve özel öğretmenler aracılığıyla İngilizce öğrenimi “dil bilgisi ve çeviri” odaklı bir şekilde gerçekleşti. Yüzyılın sonlarına doğru dilin doğal bir biçimde öğrenilmesini desteklemek amacıyla geliştirilen **“Direkt Yöntem (Doğrudan Yöntem)”** de kullanılmaya başlandı.

20. Yüzyıl:

20. yüzyılda İngilizcenin yabancı dil olarak öğretiminde büyük dönüşümler gerçekleşti. 20. yüzyıla üzerinde güneş batmayan imparatorluk olarak giren İngiltere'nin resmi dili İngilizce, dünyada küresel iletişim ve ticaret dili olarak daha çok önem kazandı. İkinci Dünya Savaşı sonrası küresel etkileşim ve uluslararası iş birliği, İngilizcenin yabancı dil olarak öğretimini hızlandırdı. Bu dönemde İngilizcenin küresel bir iletişim aracı haline gelmesiyle yabancı dil olarak İngilizce öğretimi daha kurumsallaştı, dil öğretimi için farklı yöntemler, dil öğretim materyalleri, müfredatları geliştirildi ve İngilizce öğretimi okulların müfredatına daha uyumlu hale getirildi. Yüzyılın başlarında dil öğrenimi olarak “Direkt Yöntem” kullanıldı ve dil öğretimi anadil öğrenimine benzer şekilde, dilsel ifadelerin tekrarları

ve pratikleri üzerinden gerçekleştirildi. Dil öğrenimi sırasında öğrencilerin anadillerinden uzak durmaları teşvik edildi. Yüzyılın ortalarına doğru ise Doğal Dil Edinimi Yaklaşımını model alan yaklaşım ve yöntemler geliştirilmeye başlandı (Richards ve Rodgers, 2014).

2.2.1. Yabancı Dil Olarak İngilizce Öğretiminde Kullanılan Yöntemler

Tarihsel süreçte İngilizcenin yabancı dil olarak etkili bir şekilde öğretilmesi için pek çok dil öğretim yöntemi geliştirilmiştir. Bunlardan bazıları kısaca şöyledir:

- 1. Dil Bilgisi-Çeviri Yöntemi (Grammar-Translation Method):** Bu yöntem, dil bilgisi kurallarını ve kelime hazinesini öğrenmeye dayanır. Öğrencilere dil bilgisi kuralları öğretilir ve metinler çeviri yoluyla anlaşılmaya çalışılır. Kelime dağarcığı ve dil bilgisi kuralları ön planda tutulurken, iletişimsel becerilere daha az vurgu yapılır.
- 2. Direkt Yöntem (Direct Method) – (19. yüzyıl sonları-20. yüzyıl başları):** Bu yöntemde, hedef dille sürekli etkileşim kurulmaya çalışılır. Dil öğretimi, öğrencilere doğrudan hedef dilde gerçekleştirilir. Kelimeler ve cümleler görsel ve işitsel materyallerle ilişkilendirilir. Yapılar ve dil bilgisi bağlamdaki iletişimle öğretilir.
- 3. Bilişsel Yöntem (Cognitive Code-Learning) – (1950’ler):** Bilişsel dil öğrenme yaklaşımı, dil öğrenimini zihinsel süreçlerin ve bilişsel yeteneklerin kullanımıyla açıklamaya odaklanır. Bu yöntem, dil öğrenimini bir düşünce ve anlama süreci olarak ele alır. Öğrencilere dili analiz etme, dil kurallarını öğrenme ve anlam oluşturma yetenekleri kazandırılması hedeflenir. Dil öğrenme sürecinde bilişsel süreçlerin aktif olarak kullanılması teşvik edilir (Demirel, 1993).
- 4. İçerik Odaklı Eğitim Yöntemi (Content-Based Instruction) – (20. yüzyıl ortaları):** Bu yöntemde dil öğrenimi belirli bir içerik veya konu etrafında olur. Öğrenciler aynı anda hem hedef dilde iletişim kurmayı hem de içerik konusunu öğrenmeyi amaçlayan derslere katılırlar.
- 5. İşitsel-Dilsel Yöntem (Audio-Lingual Method) – (1950-1960’lar):** İkinci Dünya Savaşı sonrasında özellikle 1950’lerde ve 1960’larda popüler olan bu yaklaşım Amerika Birleşik Devletleri’nin ulusal güvenliği ve askeri ihtiyaçlarına cevap olarak geliştirilen bir yöntemdi. Dil öğrenimi, yoğun

tekrarlar, dil yapısının alıştırmalarla pekiştirilmesi ve dil örüntülerinin otomasyonu üzerine odaklanır. Dil öğreniminde iletişim odaklılık artmaya başladığı için doğru telaffuz ve akıcı konuşma ve pratik yapma önemlidir. Bu yöntemde, dil öğrenimi tekrar ve taklit yoluyla gerçekleşir. Öğrenciler, ses ve yapıların tekrarlanmasıyla hedef dildeki kalıpları öğrenirler. Diyaloglar ve alıştırmalar yoluyla iletişim becerileri geliştirilir (Demircan, 1990).

- 6. İşitsel-Görsel Yöntem (Audio-Visual Method) – (1960’lar):** Bu yöntemde görsel ve işitsel materyaller kullanılarak öğrenme teşvik edilir. Resimler, slaytlar, video ve ses kayıtları gibi materyaller öğrencilere kelimeler öğretilirken kullanılır.
- 7. Toplam Fiziksel Tepki Yöntemi (Total Physical Response) – (1960’lar):** Bu yöntemde öğrenciler fiziksel tepkiler vererek hedef dildeki komutları uygularlar. Öğrenme, dilin anlamını anlamadan önce fiziksel eylemlerle başlar (Demirel, 1993).
- 8. Topluluk Dil Öğrenimi Yöntemi (Community Language Learning-CLL) – (1970’lerin başı):** Topluluk Dil Öğrenimi Yöntemi, öğrencilere öğretmenlerin rehberlik ettiği bir yöntemdir. Öğrencilere dil öğrenimi sırasında destek sağlanırken, iletişim temelli etkinliklerle öğrenme teşvik edilir.
- 9. Doğal Dil Edinimi Yaklaşımı (The Natural Approach) – (1970’ler):** 1960’ların sonlarına doğru ve 1970’lerde, dilin doğal bir şekilde edinildiğine dair araştırmaların etkisiyle bu yaklaşım gelişti. İletişim önceliği, sıralı dil öğrenimi yerine gerçek iletişim durumlarını içeriyordu. Dil öğrenimi, öğrencilerin dil yeteneklerini kullanarak gerçek iletişim bağlamında ders yapmalarına odaklandı. Özellikle dilin edinim sürecine odaklanan bu yaklaşım, dil öğrenimini birinci dil edinme sürecine benzetir. İletişim, anlamı ifade etmeye odaklanır ve dil bilgisi kuralları dolaylı yoldan öğrenilir (Brown, 2007).
- 10. Telkin Yöntemi (Suggestopedia) – (1978):** Yöntem beynimizde doğuştan gelen, ancak ortaya çıkmamış rezervlerin kullanılması ilkesine dayanır. Bu yaklaşım, rahatlatıcı müzik ve hafif motivasyonu arttırıcı metinler gibi unsurları kullanarak rahat bir öğrenme ortamı yaratmayı amaçlar. Dil bilgisi ve kelime öğrenme süreci oyunlarla desteklenir.

11. İletişimsel Dil Öğretimi Yöntemi (Communicative Method) – (1980’ler):

Bu yaklaşım, öğrencilerin gerçek yaşam iletişimine odaklanır. Dil, anlamın ifadesi ve iletişim kurma amacıyla öğretilir. Öğrenciler, etkileşimli görevler ve projeler aracılığıyla dil kullanımını öğrenirler (Larsen ve Anderson, 2013).

12. Görev Odaklı Dil Öğretimi Yöntemi (Task-Based Language Teaching Method) – (1980’lerin sonu):

Bu yöntemde öğrencilere gerçek yaşam görevleri verilir. Öğrenciler, hedef dilde gerçekleştirilmesi gereken görevleri çözmek için dil becerilerini kullanırlar. Bu yaklaşım, öğrenmenin içerik ve iletişimle bütünleşmesini sağlar.

13. Çoklu Zekâ Yaklaşımı (Multiple Intelligences Approach) – (1980’lerin sonu):

1980’lerde ve 1990’larda iletişim ve anlam odaklı yaklaşımlar daha fazla kabul gördü. Bu yaklaşım, öğrencilerin farklı zekâ türlerine dayalı öğrenme tarzlarına odaklandı. Dil öğreniminde farklı öğrenme yöntemleri kullanılarak öğrenci çeşitli zekâ alanlarını kullanabildi. Dil öğrenimi, gerçek hayattaki iletişim durumlarına dayalı olarak tasarlandı ve dil öğreniminde öğrenci merkezli, etkileşimli ve iletişimsel etkinlikler önem kazandı. Dil öğrenimi, müzik, hareket, resim, dil bilgisi ve diğer zekâ alanlarını içeren etkinliklerle desteklenmeye başladı (Savignon, 2002).

14. Drama ve Rol Oynama (Drama and Role-Play) – (20. yüzyıl sonları):

Drama ve rol oynama, öğrencilere dil kullanımını gerçek yaşam senaryolarında deneyimleme fırsatı veren etkili bir yöntemdir. Bu sayede öğrenciler dilin pratik uygulamalarını yapabilirler.

15. Seçmeli Yöntem (Eclectic Method) – (20. yüzyıl sonları):

Seçmeli dil öğretim yöntemi, farklı dil öğretim yaklaşımlarını birleştirerek esnek ve kişiselleştirilmiş bir öğrenme deneyimi sağlamayı amaçlar. Bu yöntemde öğrencilere en iyi sonuçları elde etmek için farklı öğretim materyalleri, stratejileri ve yaklaşımları seçme ve kullanma özgürlüğü verilir. Seçmeli yaklaşım, öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarını ve öğrenme tarzlarını dikkate alır. Öğretmenler, öğrencilerin ilgi alanlarına, öğrenme hızına ve güçlü yönlerine göre ders materyalleri ve yöntemleri seçerler. Bu öğrenci merkezli bir öğrenme deneyimi sağlamayı amaçlar (Demirel, 1993).

16. Çağdaş Dönem-Dijital Çağ ve İnteraktif Yöntemler (2000’ler-Günümüz):

Günümüzde teknoloji ve çevrimiçi kaynakların gelişimi, yabancı dil olarak İngilizce öğretimine yeni boyutlar katmıştır. İngilizce öğretimi için

çeşitli yöntemler ve teknolojiler kullanılmaktadır. Dil öğrenimi artık sadece sınıflarda değil, interaktif uygulamalar, çevrimiçi dersler ve dil öğrenme platformları aracılığıyla da gerçekleşmektedir. Öğrenci merkezli yaklaşımlar, öğrencinin ihtiyaçlarına ve öğrenme stillerine göre öğretimi özelleştirmeyi amaçlar. Dil öğrenimi, günlük konuşma, dinleme, okuma ve yazma becerilerinin uyumlu bir şekilde geliştirilmesi üzerine odaklanmaktadır. Dil öğretiminde dört temel beceriyi (dinleme, okuma, konuşma, yazma) aynı ölçüde öğretmeyi hedefleyen yöntemler kullanılmaktadır. Ayrıca çağın gerektirdiği teknolojik araçlar (interaktif tahtalar, çevrimiçi kaynaklar, dil öğrenme uygulamaları) da ders içeriğini zenginleştirmek için kullanılmaktadır (Richards ve Rodgers, 2014).

Sonuç olarak, bu yöntemler, İngilizce dil öğretiminde tarihsel olarak uygulanan ve geliştirilen ana yaklaşımları yansıtmaktadır. Her bir yöntem, zamanla değişen dil öğretimi anlayışına ve öğrenme teorilerine uyum sağlamak amacıyla geliştirilmiştir. Günümüzde ise dil öğretiminde farklı yöntemler ve yaklaşımlar öğretim amacına uygun bir şekilde bir araya getirilerek kullanılmaktadır.

2.3. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminin Kısa Tarihçesi

Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesi, zengin kültürel mirası ve stratejik coğrafi konumu nedeniyle tarih boyunca önemli bir rol oynamıştır. Çok geniş bir coğrafyaya hükmeden Türkler doğal olarak birçok milletle karşılaşmış ve etkileşime girmiştir. Bu etkileşim her alanda olduğu gibi muhtemeldir ki dil alanında da gerçekleşmiştir, ancak eski kaynaklarda bu alanda en eski somut belge 11. yüzyılda Karahanlı Devleti dönemine rast gelmektedir. Bu dönemde Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesi, Kaşgarlı Mahmud'un Türkçenin Arapça ve diğer diller kadar iyi olduğunu ispat etmek ve Türkçeyi bilmeyenlerin daha rahat öğrenmesi için *Divânü Lügâti't-Türk* adlı eserini yazmasıyla başlamıştır (Ungan, 2006: 223). Kaşgarlı Mahmud'un kaleme aldığı bu eserin, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin ilk eseri olması bakımından ayrı ve özel bir yeri vardır. Günümüz dil öğretim yöntem, yaklaşım ve tekniklerinin henüz bilinmediği bir dönemde dil öğretimi için kaleme alınmış olan bu eser çok başarılı bir yöntem izlemiştir. Türkçenin öğretiminde Kaşgarlı Mahmud'un izlediği yöntem kısaca:

- Dil öğretiminde medreselerde yapıldığı gibi sadece kural verme değil, önce çok sayıda örnekten hareket edip kurala ulaşma yolunu izlemiştir. Günümüz yabancı dil terminolojisinde de kullanılan tümdengelim yöntemini uygulamıştır.
- Dil öğretiminde örneklerin ve metinlerin önemini fark etmiş ve günlük hayattan, atasözlerinden, manzum sanat eserlerinden derlediği çokça örnek vermiştir.
- Dil öğretiminde tekrarın önemini çok iyi kavradığından, daha önce değinilmiş bir kuralı gerektiğinde tekrar hatırlamıştır.
- Türkçeyi öğretirken Türk kültürünü de tanıtmaya amacı gütmüştür (Akyüz, 1989: 45-46).

Daha sonraki zamanlarda yabancı dil olarak Türkçenin öğretilmesi amacıyla yapılan diğer çalışmalar kronolojik olarak şöyledir:

Memluk sahasına gelen Türkler kendi dillerini Araplara öğretmek için 13. yüzyıldan itibaren çeşitli eserler yazmışlardır. Bu eserler çoğunlukla hem Türk dilinin yapısını açıklayan bir dil bilgisi kitabı hem de Türkçenin söz varlığını listeleyen bir sözlük mahiyetindedir.

Bu eserler sırasıyla;

14. Yüzyıl:

1. **Kitâbü'l-İdrâk li-Lisâni'l-Etrâk**, “Türklerin dilini anlama kılavuzu (kitabı)” manasına gelen dil bilgisi ve sözlük olan eser 1312 yılında Nasirruddin Ebu Hayyan tarafından Kahire’de Memluk Kıpçakçasıyla yazılmıştır. Eserde Kıpçakçanın ses ve biçim bilgisi ile 3500 kelimelik sözlük yer alır (Bozkurt, 2005: 295-296).
2. **Ed-Dürretü'l-Muğiyyetü fi'l-Luğati't-Türkiyyeti**, “Türk dilinin parlayan incisi” anlamına gelen eser yine Memluklular döneminde Türkçeyi öğretmek amacıyla Ebu Hayyan tarafından yazılmıştır. Eser sözlük ve konuşma kılavuzu özellikleri göstermektedir (Akar, 2005: 233).
3. **Et-Tuħfetü'z-Zekiyye fi Luğati't-Türkiyye**, “Türk diline/dilinde temiz armağan” anlamındaki bu kitabın yazarı bilinmemektedir. Kitap iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde Türkçe-Arapça 3500 kelimelik sözlük yer alır.

İkinci bölümde ise fiillerle ilgili dil bilgisi kuralları anlatılmaktadır (Barın, 2010: 123).

4. **Kitābu Bulġatu'l-Müşṭāk fī Luġati't-Türk ve'l-Kıfçak**, “Öğrenene Türk ve Kıpçak dilini bildiren kitap” anlamındaki bu eser Memluk-Kıpçak döneminde yazılmış diğer kitaplar gibi hem bir sözlük hem de bir dil bilgisi kitabıdır. Kitabın yazarı Türk asıllı Cemaleddin Ebu Muhammed Abdullah et-Türki'dir (Barın, 2010: 123). Kitabın tam olarak nerede yazıldığı bilinmemektedir, ancak kitapta yapılan açıklamaların Suriye Arapçasıyla yapılmış olmasından dolayı eserin Suriye'de yazıldığı düşünülmektedir. Tümevarım yöntemiyle yazılmış olan eserde dil bilgisi çeviri yöntemi kullanılmıştır.
5. **Codex Cumanicus**: *Codex Cumanicus*'un yazım tarihi kesin olarak bilinmese de muhtemelen 13. yüzyılın sonlarında veya 14. yüzyılın başlarında Türk Dili üzerine, Avrupa'da İtalyanlar ve Almanlar tarafından yazılmıştır. Metinler, Kuman alfabesi veya Kiril alfabesi kullanılarak yazılmıştır, amacı da Kumanlara Hristiyanlığı benimsetmektir. *Codex Cumanicus*'un içeriği oldukça çeşitlidir; şiirler, dualar, ritüeller, hukuki belgeler, tıbbi bilgiler ve diğer kültürel unsurları içerir. Metinler, Kuman-Kıpçak halkının tarihini ve yaşam tarzını anlamamızı sağlayan önemli bir kaynaktır (Bozkurt, 2005: 319).

15. Yüzyıl:

1. **El-Ķavaninu'l-Küllıyye Li-Žabti'l-Luġati't-Türkiyye**, “Türk dilinin genel kuralları” anlamına gelen kitabın yazarı belli değildir, ancak eserin Mısır'da yazıldığı bilinmektedir. Eserde sadece dil bilgisi bölümü yer almaktadır (Bozkurt, 2005: 300). Dil öğretim yöntemi olarak tümevarım yöntemi kullanılmış, yabancı dil öğretim yöntemlerinden dil bilgisi çeviri yöntemine yer verilmiştir.
2. **Kitāb-ı Mecnū'ı Tercümân-ı Türkî ve 'Acemî ve Muġalî**, “Türkçe, Farsça ve Moğolca Sözlük” olarak adlandırılmış olan bu kitap iki ayrı bölümden oluşmaktadır: Arapça-Türkçe sözlük ve Moğolca-Farsça sözlük. Eser kelime çeşitlerine göre hazırlanmış bir sözlük-dil bilgisi kitabı olup yaklaşık 2000 kelime içermektedir. Kitapta dört bölüm bulunmaktadır. İlk bölümde “Yalnızca İsimler”, ikinci bölümde “Fiillerin

Mastarları ve Emir Biçimleri”, üçüncü bölümde “Kelime ve Fiil Çekimleri” ve son bölümde ise “Cümle Kuralları ve Gerekli Olan Şeyler” bulunmaktadır (Bozkurt, 2005: 300).

3. **Muhakemetü'l Lügateyn:** Ali Şir Nevai tarafından 15. yüzyılda yabancılara Türkçe öğretimi üzerine yazılmış bu eser, Türk dili ve Farsça arasındaki benzerlikleri ve farklılıkları inceleyen bir karşılaştırmalı dil bilgisi çalışmasıdır. Farsça ve Türkçeyi ses ve biçimsel olarak karşılaştıran Nevai'ye göre Türkçe, Farsçaya göre kelime hazinesi çok daha zengin olan bir dildir. Bu eserle Nevai, Türkçenin Farsçadan üstün bir dil olduğunu kanıtlamak ister (İşcan, 2014: 15).

16. Yüzyıl:

1. **Regola Del Parlare Turcho (Türkçe Konuşma Kuralları):** 16. yüzyılda güçlü bir imparatorluk olarak Asya, Afrika ve Avrupa'da geniş topraklara sahip olan Osmanlı İmparatorluğu'nun büyüklüğü ve etkisi nedeniyle yabancı ülkelerde Osmanlı Türkçesi öğrenme ihtiyacı artmıştır. Özellikle diplomatik, ticari ve askeri ilişkilerde Osmanlıcanın bilinmesi önem taşımıştır. Bu amaçla Batılılar Latin alfabesiyle Türkçe okuyup yazmak ve Avrupa'da Türkçenin öğretilmesi için eserler basmışlardır. Kayıtlara geçmiş bu eserlerden biri 1533 yılında Filippo Argenti adlı bir İtalyan tarafından yazılmış olan *Regola Del Parlare Turcho*'dur. Kitabın amacı, Türkçe öğrenmek isteyenlere konuşma becerisini öğretmektir. Eser sesbilgisel, şekilbilgisel, sözdizimsel ve sözlükbilgisel özellikleriyle Türk dili çalışmaları için önemlidir (İşcan, 2014: 23).

17. Yüzyıl:

1. **Grammatica Turca (Türkçe Dil Bilgisi):** 17. yüzyılda Avrupa ülkelerinin güçlü ve etkili Osmanlı İmparatorluğu'yla ilişkileri artarak devam etti. Bu nedenle Osmanlı topraklarında faaliyet gösteren yabancı tüccarlar ve elçiler yerel halkla iletişim kurabilmek için Türkçe öğrenmek zorunda kaldı. Diplomatik yazışmalar, ticaret anlaşmaları ve diğer resmî belgeler de yabancı devletlerde Osmanlı Türkçesi öğrenimini yaygınlaştırdı. Bu dönemde ayrıca yabancı misyonerler ve seyyahlar Osmanlı topraklarına gelerek Türkçe öğrenme çabalarında bulundu. Tunus'ta altı yıl Türkler arasında tutsak kalan

Messinalı Jesuit Papazı Pietro Ferraguto (1580-1656) Anadolu'da bulunan veya buraya gelecek olan Jesuit papazlarının Türkçe öğrenmesi için 1611 yılında bir Türkçe dil bilgisi kitabı kaleme almış, ancak eser basılmamıştır.

2. **Institutionum Linguae Turcicae Libri Quatuor (Dört Bölümde Türk Dilinin Esasları):** Avrupalılara Türkçe öğretmek amacıyla 1612 yılında Hieronymus Megiser adlı bir Alman papazı tarafından yazılmış bu eser Avrupa'da basılmış ilk Türkçe dil bilgisi kitabıdır. Eser dört bölümden oluşur. Birinci bölümde Türkçenin ses bilgisi, ikinci bölümde Türkçenin biçim bilgisi (isim ve fiil çekimi, türetimi) ve sözcük türleri (isimler, sayılar, sıfatlar, zamirler, fiiller, zarflar vd) ele alınmıştır, üçüncü bölümde Hristiyanlığa ait bazı dinî metinler ve 220 Türkçe atasözü yer almaktadır. Dördüncü ve son bölümde ise iki adet sözlük listesi bulunmaktadır (Dilâçar, 1971, 208).
3. **Grammaire Turque ou Methode Courte Et Facile Pour Apprendre La Langue Turque (Türkçe Dil Bilgisi: Türkçeyi Kısa ve Kolay Yoldan Öğrenme Yöntemi):** 1699 yılında Fransız konsolosluğu kısa sürede Türkçe öğretmek amacıyla *Grammaire Turque ou Methode Courte Et Facile Pour Apprendre La Langue Turque* adlı eseri bastırmıştır (Karakuş, 2006: 25).

18. ve 19. Yüzyıllar:

18. yüzyıla kadar olan dönemde, Osmanlı İmparatorluğu'nun yabancılara Türkçe öğretimi daha çok ihtiyaç ve talebe dayalıydı. Ticaret, diplomatik ilişkiler ve kültürel etkileşim nedeniyle yabancılar, Osmanlı topraklarında yaşamak veya iş yapmak için Osmanlıca'yı öğreniyorlardı. Öğrenme süreci genellikle özel öğretmenler aracılığıyla veya doğrudan iletişim yoluyla gerçekleşmekteydi. 19. yüzyılın ortalarından itibaren Batı Avrupa'da Türkçe öğretimi daha organize bir şekilde ele alınmaya başlandı. Osmanlı İmparatorluğu'nda modernleşme hareketlerinin etkisiyle yabancı dil olarak Türkçe öğrenme ihtiyacı arttı. Bu dönemde Avrupa üniversitelerinde, özellikle Doğu bilimleri ve Türk tarihi alanında çalışmalar yapanlar için Türkçe öğretimi programları oluşturuldu.

20. Yüzyıl:

Bu yüzyılın başında gerçekleşen politik, siyasi, ekonomik ve askeri gelişmeler Avrupalılar ile Türkleri daha çok temasta olmaya zorlamıştır. Bu sebeple Avrupalılara Türkçeyi öğretmek için birçok eser yazılmıştır. Bunlardan ilki, Julius

Nemet'in 1916 yılında yazdığı **Türkische Grammatik** (Türkçe Dil Bilgisi) **adlı eserdir. Bu eseri**, Birinci Dünya Savaşı sırasında yoğunlaşan Türk-Alman ilişkileri nedeniyle ortaya çıkan ihtiyaçtan dolayı yazmıştır. Sonrasında da **Türkische Übungsbuch** (Türkçe Alıştırma Kitabı), **Türkische Lesenbuch** (Türkçe Okuma Kitabı) ve **Türkische-Deutsches Gesprächbuch** (Türkçe-Almanca Sözlük) kitaplarını yayımlamıştır. 1921 yılında Jean Deny **Grammaire De La Langue Turque** (Türk Dili Grameri) adlı kitabı yayımlayarak yabancı dil olarak Türkçenin öğretimine katkıda bulunmuştur (Karakuş, 2006: 48).

Aşağıdaki tabloda Türk dilini yabancılara öğretmek amacıyla hem Türk hem de yabancı yazarlarca hazırlanmış bazı eserler paylaşılmıştır.

Tablo 1: YDOT Öğretiminde Kullanılan Kitaplar

Türkler Tarafından Yazılanlar	Yabancılar Tarafından Yazılanlar
<i>Divânü Lügâti 't-Türk</i> , Kaşgarlı Mahmud (1072-1074)	<i>Kitab-ı Mecmu-i Tercüman-ı Türk ve Acemi ve Mongoli</i> (14. yüzyılın ilk yarısı)
<i>Muhakemetü 'l Lügateyn</i> , Ali Şir Nevai (1498)	<i>El Kavaninü 'l Külliye Li Zabt 'l-Lügati 't-Türkiye</i> (15. yüzyılın ilk yarısı)
<i>Kitabül Bulgati 'l-Müştak Fi Lügati 't-Türk ve 'l Kıpçak</i> (Türk ve Kıpçak Sözcüklerinin Türevlerinin Kitabı), Cemalü'd-din Ebi Muhammed Abdullahi't-Türki (15. yüzyılın ilk yarısı)	<i>Et-Tuhfetü 'z-Zekiyye Fi 'l-lugati 't-Türkiye</i> (Yeni ve Arı Türkçenin Sözlüğü), (15. yüzyılın ilk yarısı)
<i>Kitabü 'l İdrak Lisanül 'l- Etrak</i> (Türklerin Dilini Anlama Kitabı), Esirü'd-din Ebu Hayyan (1312)	<i>Regola Delnparlare Turcho</i> (Türkçe Konuşma Kitabı), Filippo Argenti (1533)
<i>Hilyetü 'l-İnsan ve Heybetü 'l Lisan</i> (İnsanın Güzel Sıfatları ve Dilin Büyüklüğü), Cemalü'd-din-İbni	<i>Grammatica Turca</i> (Türkçe Dil bilgisi), Pietro Ferraguta (1611)

Mühenna (13. yüzyılın sonu-14. yüzyılın başı)	<i>Institutionum Language Turcicea Libri Quatuor</i> (Avrupa basılan ilk Türkçe dil bilgisi kitabı) (1612)
	<i>Turkische Grammatik</i> , Julius Nemet (1916) <i>Grammaire de la Langue Turque</i> , Jean Deny (1921)

(Bayraktar, 2002)

Modern anlamda Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesi çabaları 1950 yılından sonra üniversitelerimiz bünyesinde ciddi olarak ele alınmaya başlanmıştır. Ancak asıl büyük gelişme, 1991 yılı itibariyle Türk Dünyası Öğrenci Projesi kapsamında Türk dünyasından çok sayıda lise ve üniversite öğrencisinin ülkemize getirilmesidir. Bu amaçla birçok üniversitede Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesine yönelik Türkçe Öğretim Merkezleri (TÖMER) kurulmuş ve Türk İş birliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı (TİKA) iş birliğiyle dil öğretiminde kullanılmak üzere birçok kitap seti hazırlanmıştır. Bu destekler ve çalışmalar sonucunda Yeni Hitit, Yabancılar İçin Türkçe 1-2, Sevgi Dili Türkçe Öğretim Seti, Lale Yayınları Türkçe Öğretim Kitabı, Ebru Türkçe Öğretim Seti, Ana Dilim Türkçe Öğretim Seti, Adım Adım Türkçe Öğretim Seti, Turkuaz Türkçe Konuşalım Seti, Türkçe Öğrenelim 1-2-3-4, Türkçe Öğreniyoruz, Türkçenin Kapıları-Yabancılar İçin Türkçe, Güzel Türkçeyi Öğreniyorum, Türkçe Öğreniyoruz-Orhun, Türkçe Öğreniyoruz-Güneş, Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı, Açılım Türkçe Öğrenim Seti, İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı, İzmir Yabancılar İçin Türkçe, Yabancılar İçin Türkçe-Gazi TÖMER ve Yedi İklim Türkçe Seti gibi birçok dil öğretim kitabı basılmıştır.

2.4. Yabancı Dil Öğrenmenin Evrenselliği İlkeleri

Yabancı dil öğrenme ilkeleri, dil öğrenimi teorileri ve araştırmaları temel alınarak geliştirilen genel prensiplerdir. İlkeler, genel olarak birçok öğrenme ortamında etkili olabilir, ancak öğrenci ihtiyaçları, kültürel farklılıklar ve öğrenme koşulları gibi faktörler nedeniyle uygulanırken esneklik gerektirebilir.

Evrensel olarak kabul edilen yabancı dil öğrenme ilkelerinden bazıları şunlardır:

- **İletişimsel Yaklaşım İlkesi:** Dilin iletişim amacıyla kullanılması, yabancı dil öğreniminde temel bir ilkedir. Bu ilkeye göre, öğrencilere dil becerilerini

gerçek iletişim durumlarında kullanabilme yeteneği kazandırılmalıdır (Richards ve Rodgers, 2014).

- **Anlam Odaklılık İlkesi:** Dil öğrenimi, anlamı anlama ve ifade etme yeteneği üzerine odaklanmalıdır. Anlam oluşturma ve anlama süreci, dil öğreniminin temelini oluşturur (VanPatten, 2013).
- **Kişiselleştirme İlkesi:** Dil öğrenme, öğrencilerin kişisel ilgi alanlarına ve ihtiyaçlarına uygun hale getirilmelidir. Öğrenci merkezli yaklaşımlar, öğrencinin öğrenme hızını ve tarzını dikkate alarak öğrenme deneyimini kişiselleştirir (Brown, 2007).
- **Etkileşim İlkesi:** Öğrencilerin birbirleriyle ve öğretmenleriyle etkileşime girmesi, dil öğreniminin önemli bir parçasıdır. İnteraktif etkileşim, dil becerilerinin gelişimini destekler (Long, 1996).
- **Motivasyon İlkesi:** Öğrencilerin motivasyonu, dil öğreniminde kritik bir rol oynar. Motive edilen öğrenciler, daha etkili ve istekli bir şekilde öğrenirler (Dörnyei, 2001).
- **Pratik ve Tekrar İlkesi:** Dil öğrenimi tekrar ve pratik yoluyla pekiştirilir. Dil becerilerinin gelişimi için düzenli tekrar ve uygulama gereklidir.

Dil öğrenimi teorileri ve araştırmaları temel alınarak geliştirilen bu ilkelerin, dil öğrenimi konusundaki genel kabulleri yansıtmakla birlikte, öğrenme bağlamına ve öğrenci ihtiyaçlarına göre uyarlanması gerektiğinin de altı çizilmektedir.

Bunun yanında, yabancı dil öğretiminde kullanılan yöntemlerin evrensel olup olmadığına dair birçok görüş bulunmaktadır. Bazı uzmanlar, belirli dil öğretim yöntemlerinin temel prensiplerinin evrensel olduğunu savunurlar. Örneğin iletişimsel yaklaşımın, dilin gerçek iletişim bağlamında kullanımına odaklanması ve anlamlı iletişim kurmayı teşvik etmesi gibi prensipler genellikle evrensel kabul edilir. Bu görüşe göre, bazı temel yaklaşımlar ve prensipler, farklı kültürler ve öğrenme grupları için uygulanabilir ve faydalı olabilir (Larsen-Freeman, 2013: 150).

Bu duruma ek olarak, Richards ve Rodgers bazı dil öğretim yöntemleri ve prensiplerinin genel olarak dil öğrenme teorileri ve araştırmalarına dayandığı için farklı dillerin öğretiminde de geniş bir uygulama yelpazesine sahip olduğunu belirtirler. Örneğin iletişimsel dil öğretimi yaklaşımı, öğrencilerin gerçek iletişim durumlarını yeniden canlandırarak dil becerilerini geliştirmelerini amaçlar ve bu

prensibin genellikle farklı öğrenme ortamlarında etkili olabileceğini vurgularlar (Richards ve Rogers, 2014: 86).

2.5. Yazma Becerisi

Yazma, düşünceleri, fikirleri, bilgileri veya duyguları bir dil aracılığıyla belirli bir ortamda yazılı olarak ifade etme eylemidir. Bu eylem, kelimeleri cümleler halinde düzenleyerek anlamı iletmeyi ve iletişim kurmayı içerir. Yazma, aynı zamanda insanların düşüncelerini ve bilgilerini gelecek nesillere aktarma, bilgi paylaşımı yapma ve duygusal ifade etme amacı taşır ve iletişimin önemli bir yolu olup edebiyat, akademik çalışmalar, haber raporları, günlükler, mektuplar, makaleler, şiirler ve daha birçok yazılı materyali kapsar. Bunun yanında yazma, genellikle dil bilgisi kurallarına uygun cümlelerin oluşturulması, anlamı net bir şekilde ifade eden kelime seçimleri, mantıklı bir yapıda düzenleme ve yazının akıcılığını sağlama, dilin kullanımını anlama ve etkili bir şekilde kullanma, metinlerin organize edilmesi ve okuyucunun ilgisini çekecek şekilde sunulması gibi becerileri de içerir. Son olarak, yazma, iletişim yeteneğini geliştiren, düşünceleri daha derinlemesine anlamayı sağlayan, analitik düşünme yeteneğini güçlendiren ve yaratıcılığı teşvik eden bir beceridir.

Aynı konuda Hedge (2015: 98) yazma becerisinin, dil öğrenme sürecinin önemli bir bileşeni olduğunu ve bireylerin düşüncelerini, fikirlerini, duygularını ve bilgilerini yazılı olarak ifade etme yeteneği olduğunu söyler. Bir başka deyişle, dilin yazılı formda ifade edilmesi olduğunu ve öğrencilerin fikirlerini, düşüncelerini, duygularını ve bilgilerini metinler halinde iletebilmelerini sağladığını belirtir. Ayrıca yazma becerisinin, öğrencilere çeşitli metin türlerini oluşturma, düşünceleri düzenleme ve yazılı iletişimde etkili olma yetisi kazandırdığını vurgular. Ek olarak da yazmanın, iletişim becerilerini tamamlamak ve zenginleştirmek amacıyla dinleme, konuşma ve okuma becerileriyle birlikte ele alınması gerektiğinin altını çizer.

Ken Hyland'a göre ise yazma becerisi, sadece duygu, düşünce ve fikirleri yazılı olarak dile getirmeye yarayan bir araç değil, aynı zamanda anlam oluşturmaya, düşünceleri bir araya getirip organize etmeyi, dil yapılarını ve dili etkili kullanmayı gerektiren bir beceridir. Hyland ayrıca yazma sürecinde öğrencilerin düşüncelerini organize etmek, uygun kelime ve ifadeleri seçmek, cümleleri akıcı bir şekilde birleştirmek gibi zorlu aşamalarla karşılaştıklarını ve dolayısıyla bu sürecin

öğrencilere hem dil bilgisi hem de dil kullanımının inceliklerini anlama fırsatı sunduğunu iddia eder (Hyland, 2003: 30).

Flowers ve Hayes'e göre de yazma becerisi, bireylerin iç dünyasını dışarıya aktarma ve başkalarıyla etkili bir şekilde iletişim kurma sürecini ifade eder. Yazılı metinler, insanların düşüncelerini ve duygularını daha net, tutarlı ve organize bir şekilde ifade etmelerine olanak sağlar. Edebiyat eserleri, makaleler, mektuplar, raporlar ve günlükler gibi çeşitli yazılı formlarda ifade edilen yazılar, insanların deneyimlerini, bilgilerini ve kültürel değerlerini aktaran araçlardır (Flower ve Hayes, 1981: 365).

Çakır'ın (2010) ifadesine göre yazma, düşünceleri, bilgileri veya duyguları bir yazı veya metin biçiminde ifade etme eylemidir ve bu becerinin geliştirilmesi bir dizi amaç içerir. Bu amaçlar arasında öğrenme sürecinin yönetilmesi, öğrenci seviyelerinin belirlenmesi, öğretilen yapıların ve kelimelerin pekiştirilmesi, dil yanlışlarının fark edilmesi, noktalama işaretlerinin öğretilmesi, diğer becerilerin daha iyi öğrenilmesi, dil yeteneklerinin geliştirilmesi, yaratıcı düşünme becerilerinin artırılması, öğrenilen konuların kısa dönem hafızadan uzun dönemli hafızaya taşınması ve öğrencilerin yeteneklerinin gerçek performansa dönüştürülmesi yer almaktadır.

Son olarak Rivers ve Temperly (1978) yazma eyleminin, seslerin grafik temsiliinde oluşan düzenlemenin rastgele bir ilişki ve soyutlama olduğunu iddia eder. Sadece yazma eyleminde kullanılan düzen, sesler ve yazılı sembollerin işkillendirilmesine ve tahmin edilir hale gelmesine yardımcı olabilir der. Dolayısıyla yazma becerisi, yazma sürecinde kullanılan kodlamayı bilmeyi gerektirir. Dahası, yazma eyleminin etkili olabilmesi için sözdizimsel ve sözcüksel seçimlerin tam olarak anlaşılması, farklılıkların bilinmesi ve farklı birçok yapının ve değişik desenin kullanılması gerekir. Bu nedenle, Rivers ve Temperley (1978: 264) iyi yazının sadece alıştırmada kullanılan aktiviteleri yapmakla gelişmeyeceğini, iyi yazma için iyi dil bilgisi, kelime seçimi ve yazı türlerini bilmek gerektiğini belirtir. Ayrıca Rivers ve Temperley yazma eylemini, “kişinin kendi zihninde bulunan düşüncelerinin resmini çeşitli dil bilimsel yapıları, sözcükleri ve noktalama işaretlerini kullanarak en net biçimde karşı tarafa aktarmasıdır” diye tanımlar. Bu eylem esnasında birey zihinsel bir faaliyet olarak sınıflama, sıralama, ilişki kurma, tahmin etme, sentez, değerlendirme gibi bilişsel faaliyetler ortaya koyar. Bu süreçte kişi, dağarcığında ne kadar çok sözcük ve sözdizimsel yapı bulundurursa, yazma eyleminde düşünce ve

duygularının resmini o kadar net bir şekilde çizebilir. Dolayısıyla yazma eyleminde kişiler zengin sözcük ve sözdizimi bilgileriyle zihinlerinde oluşan resmi çok daha yüksek çözünürlükte karşı tarafa aktarabilirler.

Bu açıdan bakıldığında yazma becerisini elde etme süreci, toprağı işleyip tohumu toprakla buluşturmaya, sonrasında da iyi bir ürün vermesini beklemeye benzer. İyi yazı yazmayı bilen birey de her türlü hazırlığı yapıp tohumu toprakla buluşturan ve sabırla bu tohumların gelişip iyi bir ürün olarak hasat edilmesini bekleyen çiftçiye benzer. Bu sürecin en önemli kısmı, tüm işleri yaptıktan sonraki bekleme süresidir. Bu süre zarfında çiftçi düzenli olarak tarlasını kontrol eder, varsa yabancı otları temizler, gerekirse ek gübreleme yapar ve ürünler olgunlaşana kadar sabırla bekler. Zamanı geldiğinde ve ürünler olgunlaştığında da hasat eder.

Benzer şekilde oldukça çaba ve sabır gerektiren yazma eylemine başlayan öğrenci, kelimeleri bir araya getirip cümle kurar, sonrasında cümleleri bağlayıp paragraf oluşturur, en son aşamada da paragrafları mantıklı bir sıralamayla bir araya getirerek makale yazar. Bütün bu süreçte öğrenci tıpkı çiftçinin yaptığı gibi tarlasını kontrol eder. Yazmış olduğu cümleleri ve paragrafları gözden geçirir, varsa ilgisiz cümleleri ya da paragrafları çıkartıp yerine yenilerini ekler. Bu esnada hasadı bekleyen çiftçi gibi sabırlı olmayı öğrenir. Yazı yazmayı öğrenen öğrenci ilk başlarda çok iyi yazamasa da biraz zaman, biraz sabır ve çokça uygulamayla düşüncelerini anlaşılr, akıcı, tutarlı, net ve amacına uygun bir formatta yazabileceğini görür ve kendisine olan güveni artar.

Sonuç olarak, yazılı metinler bilgi ve düşüncelerin kaydedilmesi, paylaşılması ve iletilmesi için kullanılır. Ayrıca yazılı iletişim, düşünceleri daha sistematik ve detaylı bir şekilde ifade etme olanağı tanır. Yazma becerisinin gelişimi, süreç tabanlı bir yaklaşım gerektirir. Dolayısıyla yazma sürecinde ön yazma (planlama), yazma, düzenleme ve revize etme aşamalarını takip etme becerisi ile fikirleri organize etme, metin akışını sağlama, metin içinde bağlantılar kurma, yazma yanlışlarını düzeltme ve metinleri geliştirme becerileri kazandırılmalıdır.

2.6. Yazma Becerisinin Önemi

Yazma becerisi, günümüzde bireylerin başarıya ulaşmasında ve etkili iletişim kurmasında kritik bir rol oynamaktadır (Graham ve Perin, 2007: 53). Dilin gücünü ve etkisini keşfeden insanlar, yazma yoluyla düşüncelerini, duygularını ve bilgilerini

somutlaştırma imkânına kavuşurlar ve yazma becerisinin öğrenilmesi de bireylerin kişisel ve akademik gelişimine katkıda bulunur. Akademik alanda, yazma becerisine sahip öğrenciler, araştırma raporları, makaleler ve tezler gibi akademik metinleri daha etkili bir şekilde yazabilir ve başarılı olma şansını artırırlar (Graham ve Hebert, 2011).

Yazılı metinler, insanların düşüncelerini ve fikirlerini net ve tutarlı bir şekilde ifade etmelerini sağlar. Yazılı iletişim, sözlü iletişim kadar önemli olup özellikle iş dünyasında ve akademik çevrelerde önemli bir rol oynamaktadır. İyi yazma becerisi, raporlama, sunumlar ve iş ilişkileri gibi çeşitli alanlarda başarı için kritik bir gerekliliktir. Ayrıca iş hayatında yazma becerisine sahip bireyler, profesyonel e-postalar, raporlar ve iş planları gibi iş belgelerini daha etkili bir şekilde yazabilirler. İyi yazma becerisine sahip olmak, iş dünyasında başarılı bir kariyere giden yolu açar (Weaver, 2001: 67).

Bununla birlikte, yazma becerisi sadece iletişim için değil, aynı zamanda eleştirel düşünce ve analitik yeteneklerin geliştirilmesi için de önemlidir. Yazma süreci, düşüncelerin organize edilmesi, kanıtların mantıklı bir şekilde sunulması ve metinlerin analiz edilmesi gibi becerilerin geliştirilmesine olanak tanır. Yazarlar, içerikleri üzerinde eleştirel bir gözle düşünmeyi, metinleri analiz etmeyi ve metinlerini güçlendirmek için bilgi ve kanıtlara dayanmaları gerektiğini öğrenirler. Bu durum, bireylerin sadece yazma becerilerini değil, aynı zamanda düşünme ve analitik becerilerini de geliştirmelerine yardımcı olur (Nunan, 2003: 67).

Ayrıca yazma becerisi, kültürel ve sanatsal ifadenin önemli bir aracıdır (Cameron, 2013: 745-758). Yaratıcı yazma, hikâye anlatma ve şiir yazma gibi yaratıcı yazma türleri, bireylerin kendilerini ifade etmelerine ve duygularını sanatsal bir şekilde aktarmalarına yardımcı olur. Edebiyat eserleri, toplumların kültürel kimliğini yansıtan ve insanların hayatlarını zenginleştiren önemli unsurlardır.

Yazma becerisinin önemi, teknolojinin gelişmesiyle birlikte daha da artmıştır. İnternet ve dijital iletişim araçları sayesinde insanlar, yazılı metinleri kolayca paylaşabilir, dünya genelindeki insanlara ulaşabilir ve farklı kültürlerle etkileşim kurabilirler (Warschauer ve Ware, 2006: 157). Bu nedenle, yazma becerisinin dijital ortamda da geliştirilmesi ve yeni yazma tekniklerinin öğrenilmesi önemlidir.

Çakır da (2010) yazma becerisinin, diğer becerilerin daha iyi öğrenilmesine, öğrencilerin dil yetilerinin gelişmesine, yaratıcı düşüncelerine, öğrenilen konuların

kısa dönem bellekten uzun dönemli belleğe aktarılmasına ve yetilerini (competence) performansa dönüştürmelerine katkı sağladığı için önemli olduğunu belirtir.

Saskatchewan ve Lachapelle (2001, akt. Güneş, 2014: 341) yazma becerisinin düşünme, anlama, iletişim kurma, duyguları aktarma gibi becerilere doğrudan katkı sağladığını belirtmektedir. Bu katkılar özetle:

- I.** Yazma zihinsel süreçlerin harekete geçirilmesini, düşüncelerin düzenlenmesini, cümlelere aktarılmasını ve böylece iletişim kurulmasını kolaylaştırır.
- II.** Yazma, düşünceleri sorgulama, gözden geçirme, tartışma ve yeniden anlamlandırma ve yazılı tartışmayı kolaylaştırır.
- III.** Yazma, düşüncelerin kâğıt üzerine dökülmesini sağlar. Kâğıt üzerine dökülen düşünceler daha kolay incelenir, karşılaştırılır, düzenlenir ve sistemli hale getirilir.
- IV.** Yazma, düşünmeyi geliştirir, çalışmalarda ve öğrenme sürecinde zihnin merkeze alınmasını sağlar.
- V.** Yazma, birçok duyguya dokunmayı gerektirir. Duyu organıyla alınan anlamlar öğrenciyi etkiler ve öğrenci duygularını yazarak ifade eder.
- VI.** Öğrencilerin gözlediklerini, dinlediklerini ve okuduklarını yazmaları daha iyi anlamalarını gerektirir.
- VII.** Yazma, düşünceleri inceleme, karşılaştırma, sorgulama işlemlerine yardım eder ve düşünceler hakkında düşüncenin kapısını açar. Böylece çok yönlü düşünme biçiminin geliştirilmesi sağlanır.

Sonuç olarak, yazma becerisinin önemi oldukça geniştir ve farklı alanlarda hayati bir rol oynar. Etkili yazma becerisi, kişilerin düşüncelerini, fikirlerini ve bilgilerini net, etkili ve anlaşılır bir şekilde ifade etmelerini sağlar. İyi yazılmış metinler, düşüncelerin karşılıklı olarak daha doğru ve eksiksiz bir şekilde iletilmesini mümkün kılar. İyi yazma becerisi, akademik, profesyonel ve kişisel iletişimi güçlendirir. Etkili yazabilme becerisi, akademik alanda, öğrencilerin başarılı olmalarını ve öğrendiklerini etkili bir şekilde sunmalarını sağlarken, profesyonel dünyada ise iş teklifleri, raporlar hazırlarken ve iletişim yazışmaları yaparken e-postaların, raporların ve sunumların etkili hazırlanmasından dolayı profesyonel itibarı artırır ve iş başarısını destekler. Ayrıca yazma becerisi, eleştirel düşünmeye ve analitik yetenekleri geliştirmeye yardımcı olur. Yazarken düşünceleri organize

etmek, mantıklı bir sırayla sunmak ve iddiaları desteklemek gereklidir. Bu süreç, bireylerin derinlemesine düşünmelerini, konuları farklı açılardan ele almalarını ve daha iyi kararlar vermelerini sağlar. Kısacası yazma becerisi, iletişimde etkinlik sağlamakla kalmaz, aynı zamanda düşünsel kapasiteyi genişletir ve bireyleri daha bilinçli ve bilgili bir şekilde düşünmeye teşvik eder.

2.7. Yazma Becerisi Öğretimi

Yabancı dil öğreniminde, dört temel beceri arasında öğrencileri en çok zorlayan becerilerden biri yazma becerisidir. Richards ve Renandya (2002) öğrencilerin yazma esnasında karşılaştıkları bu zorluğun ana sebebinin yazma sürecinde öğrencilerin yeterli fikir üretebilme ve bunları uygun şekilde organize edebilme yeteneklerinin eksikliğinden kaynaklandığını vurgulamaktadırlar. Benzer şekilde Elbow (1998) yazma sürecinin iyi idare edilmediği zaman çok zor ve oldukça zaman alan bir maraton olduğunu iddia eder. Bu bağlamda Ur (1998) ise iyi bir dil öğreticisi sayesinde doğru materyal, doğru yaklaşım ve tekniklerin kullanımıyla bu sürecin iyi yönetilebileceğini savunur. Bu yaklaşımdan yola çıkarak yabancı dil olarak yazma becerisini öğreten öğretim elemanı farklı aktivelerle bu süreci daha eğlenceli hale getirebilir. Hayland (2003) yazma becerisinin öğretimi ile ilgili olarak yazma sürecinin sadece yazma sürecinde kullanılan yapıları, kalıpları bilmeyi içermediğini, aynı zamanda dilin işlevlerini ve yazmanın amacını bilmeyi de içerdiğini söyler. Richards (2007:3) ise yazma becerisinin dört temel süreçle gelişeceğini iddia eder. Bunlar sırasıyla, yazma esnasında kullanılan yazma kalıpları ve kelimelere aşinalık, mekanik ve yer değiştirmeli-tamamlamalı çalışmayı gerektiren kontrollü yazma, örnek metin üzerinden giderek öğrencilerin yazmalarının istendiği yönlendirmeli yazma ve son olarak öğrencilerin paragraftan başlayarak makale düzeyinde yazmalarına imkân veren serbest yazma aşamalarıdır. Raimes (1983) ise yazma sürecinin başarısı ile eleştirel düşünme arasında çok güçlü bir ilişki olduğunu söyler. Yazma becerisinin konuşma becerisi gibi üretmeye yönelik zihinsel süreç gerektiren bir eylem olduğunu ve dolayısıyla çok iyi bir dil bilgisi gerektirdiğinin altını çizer. Bu bağlamda özellikle son yıllarda yabancı dil öğreniminde düşüncelerin doğru ifade edilmesinin akademik başarının artmasına olan katkısı göz önünde bulundurulduğunda, yazma becerisinin önemi kabul edilerek,

bu becerinin etkili bir biçimde nasıl öğretilbileceği hususunda yoğun çalışmalar yapılmaktadır.

Yazma becerisinin öğretilmesi konusundaki yaklaşımlara bakılınca akla ilk olarak “ürün odaklı yazma” (product writing) ve “süreç odaklı yazma” (process writing) yaklaşımı ile bu iki yaklaşımın birleşimi gelir. Dil bilimsel çalışmaların yoğunlukla ortaya çıkmaya başladığı 20. yüzyılın ikinci yarısına kadar dil daha çok toplumsal ve iletişimsel araç olarak bilindiğinden yaygın bir “yazma ya da akademik yazma süreci” bulunmamaktadır. Bu alanda ilk yaklaşımlar iletişimsel dil yöntemlerine (audio-lingual) teknik destek vermek amacıyla ortaya çıkmıştır (Silva, 1990: 177). Yazma öğretiminde ortaya çıkan yaklaşımların tekniklerinden biri “kontrollü kompozisyon yazma”dır. Bu teknikte, yabancı bir dilde yazma çalışması yapacak olan öğrencilerden daha az yanlış yapmalarını sağlamak amacıyla sadece kendilerine verilen kalıp ifadeleri temel cümle örnekleriyle değiştirmeleri istenir. Ancak bu tür yazma çalışması yaklaşımı, yazmanın esas olan öğrencilerin yaratıcı ifadeler kullanmasına imkân vermediği için eleştirilmektedir.

Yazma becerisinin öğretiminde kullanılan “ürün odaklı (product-based approach) yazma yaklaşımının bir diğer adı da güdümlü yazmadır (Raimes: 1983). Bu yazma yaklaşımı başlangıç ve orta-öncesi seviyelerde dil öğrenen öğrenciler için uygun olsa da orta ve ileri düzeyde dil öğrenen öğrenciler için sıkıcı olabilir. Bu yaklaşım, verilen örneği model olarak benzer şekilde cümle kurmak ya da paragraf yazmayı hedeflediği için motive edici iletişim bileşenlerini içermez. Örneğin öğretmen öğrencilerine ilk olarak örnek bir paragraf verir ve öğrencilerden bu paragrafı dikkatlice okuyup verilen yeni bilgileri kullanarak benzer bir paragraf yazmalarını ister. Elde edilen ürün başka bir deyişle daha önce verilen paragrafın yapı ve form olarak bir kopyasıdır ve bu bakımdan öğrenci açısından yaratıcılık gerektirmez.

20. yüzyılın sonlarına doğru Kaplan tarafından yayımlanan “Karşılaştırmalı Sözbilim Teorisi”, yazma ve kültür arasındaki ilişkiye dikkat çekmek için geliştirilmiştir. Bu yaklaşım, ikinci dilde yazmanın da temellerini atmaya başlamıştır. Kaplan bu yaklaşımda, öğrencilerin karşılaştığı yazma sorunlarının dil bilgisel ya da kelime yetersizliğinden dolayı ortaya çıkmadığını, tam tersine öğrencilerin farklı dilsel ve kültürel altyapılarından kaynaklandığını savunmuştur (Kaplan, 1966). Kaplan, dil ve yazmanın kültürel olgu olduğunu düşünmektedir. Bundan dolayı da hedef dilde yazma becerisi öğrenenlere çeşitli yazma türleri konusunda destek

verilmesi gerektiğini vurgulamıştır. Ayrıca yabancı öğrencilerin en çok paragraf ve makale düzeyinde metin oluşturmakta sorun yaşadıklarını belirtmiştir (Kaplan, 1966). Ancak, kendisinin bu yaklaşımı da ürün odaklı yaklaşımdan kaynaklı öğretime önem verdiği gerekçesiyle eleştirilmiştir, çünkü bu öğretimde gerçek anlamda çizgisel olmayan sürekli yazma ve düzeltme yapmaya yer verilmemektedir (Silva, 1990: 42). Bu eleştiriler sonrasında “Süreç Odaklı Öğretim Yaklaşımı” ortaya çıkmıştır.

Ürün odaklı yazma yaklaşımından farklı olarak süreç odaklı yazma yaklaşımı daha az çizgiseldir ve odağa anlam yaratmaya yönelik yazmayı koyduğu için metnin son hali oluşana kadar tekrar tekrar planlama, taslak oluşturma, gözden geçirme ve düzeltme imkânı tanır. Bu süreçte düzeltmeler geri bildirim, akran geri bildirimi, öğretmen sunumu ve yazılı yorumlar şeklinde yapılmaktadır. Öğrencilerin yazma becerilerini, yazmış oldukları metin üzerinden geliştirmeleri sağlanmaktadır (Jordan, 1997: 203). Sonuç olarak, hedef dilde yazma becerisi öğrenen öğrencilere süreç ve ürün odaklı yaklaşımların birleşimi olarak yazma eğitimi uygulanabilir. Bu sayede öğrenciler hem kalıplaşmış standart yazmayı hem de kendilerini yaratıcı bir şekilde ifade edebilmeyi öğrenebilirler (Silva, 1990; Jordan, 1997).

Süreç odaklı yazma öğretimi yaklaşımında (process-based approach) yazma-öncesi (pre-writing), taslak oluşturma (drafting), yeniden gözden geçirme (revising) ve düzenlemeden (editing) oluşan dört temel adım vardır (Tribble, 1996). Bundan dolayı da öğrenciler yazma süreçlerini baştan sona kendileri kontrol edebilirler. Bu yazma yaklaşımı iyi planlanmış aktiviteler ve iyi bir zaman yönetimi gerektirir. Yazma sürecine başlamadan önce öğretmen, öğrencilerin yaratıcılığını artırmak ve konu hakkında var olan bilgilerini uyarak ortaya çıkarmak (activating schemata) için akıllıca kurgulanmış aktiviteler hazırlar ve uygular. Bu süreçte öğrenciler birçok kez yazmış oldukları taslakların üzerinden geçerek eklemeler ve çıkarmalar yapar ve yazıya son halini verirler.

Yazma becerisinin öğretiminde kullanılan bir diğer öğretim yaklaşımı da “Tür Odaklı Yazma Yaklaşımı”dır (Genre-Based Approach). Tür kavramı (genre), edebiyat tarihi boyunca çeşitli edebî eserler ve söz bilim yapısı çalışmalarında sıkça kullanılmaktadır. Son yıllarda dil öğretiminin çok önemli yöntemlerinden biri olarak eğitimin her alanını etkilemiştir. Yabancı dil öğretiminde tür yaklaşımına göre, dil belli işlevleri gerçekleştirmek için vardır ve bu işlevler hem dil bilgisi öğelerini hem de iletişim esnasında gerçekleşen söylem yapısını şekillendirmektedir (Swales, 1990:

109). Yazma becerisinin öğretilmesinde tür odaklı yazma yaklaşımı, ürün odaklı yazma yaklaşımından çok süreç odaklı yazma yaklaşımını desteklemekte ve daha faydalı olmaktadır. Bu yöntemde okuma, dinleme, konuşma ve yazma becerilerinin birlikte verilmesi gerekmektedir. Öğreticinin görevi de öğrencilere dilsel öğelerin bir yazı türünde nasıl farklılık yarattığını öğrenene kadar rehberlik etmektir. Dolayısıyla başarılı sayılabilecek bir yazı, okurun beklentilerini içerik, metin biçimi, bağlam ve dil bilgisi açısından karşıladığı zaman gerçekleşir. Harbon (2009) ise tür odaklı yazma yaklaşımını farklı metin türlerinin analiz edilmesiyle öğrencilerin yazma becerilerinde farkındalığı artıran bir araç olarak tanımlar. Bu bağlamda, tür odaklı yazma becerisinin öğretimi esnasında sınıf ortamına gerçek (authentic) materyal kullanımına izin verdiği için de etkili bir araç olduğunu savunur.

Tür odaklı yazma yaklaşımı yazmanın amacına uygun olarak mektup yazmadan blog yazmaya, elektronik postadan sosyal medya yazılarına, edebi yazılardan bilimsel makale yazmaya kadar çok geniş bir yelpazede yer alan pek çok tür içerir. Bu bağlamda akademik yazma ve özel amaçla yazma yaklaşımları da bu tür odaklı yazma yaklaşımının bir parçasıdır (Silva, 1990). İhtiyaca yönelik olarak tasarlanabilen bu yazma şeklinin öğrencilere destek sağlaması ve yaratıcılıklarını artırması açısından oldukça faydalı olduğu iddia edilmektedir.

Son olarak yabancı dilde yazma becerisinin öğretilmesinde Demirel'e (2004) göre sınıf içinde yer alacak yazma çalışması üç aşamada ele alınabilir: **1. Kontrollü yazma:** Öğrencilerden verilen sözcükleri ya da istenilen değişiklikleri yaparak yazmaları istenir. Kontrollü yazma çalışmalarıyla dildeki sözcükleri ve yapıları doğru şekilleriyle yazma olanağı verilmektedir. **2. GÜDÜMLÜ yazma:** GÜDÜMLÜ yazmanın amacı, öğrencilerin öğrendikleri cümle ya da yapıları kontrollü bir biçimde kullanmalarınıdır. **3. Serbest yazma:** Serbest yazma çalışmalarıyla öğrencilerden düşüncelerini kendi üsluplarına göre yazmaları istenir.

2.7.1 Yazma Becerisinin Öğretiminde Genel Yaklaşımlar

Yazma becerisinin öğretimi, dilin yapılarını ve yazılı iletişimde kullanılan stratejileri anlama ve uygulama sürecini içerir. Öğrencilere, yazma sürecinin farklı aşamalarını kavratmak ve yazılı metinleri planlama, taslak oluşturma, düzenleme ve revize etme becerilerini kazandırmak önemlidir (Graham, 2006: 7-24). Bu nedenle öğretmenlerin, öğrencilere yazma sürecini anlatan adımli bir yaklaşım benimsemeleri

ve yazma sürecini öğrencilerle birlikte uygulamalı olarak işlemelerinin faydalı olacağı belirtilmektedir.

Yazma becerisinin öğretimi, öğrencilerin yazma konusundaki motivasyonunu artırmak ve yazma deneyimini olumlu bir şekilde şekillendirmekle başlar. Öğrencilere yazma sürecini zevkli ve yaratıcı bir etkinlik olarak sunmak, yazma becerisinin geliştirilmesine önemli bir katkı sağlar. Ayrıca öğrencilerin ilgi alanlarına uygun yazma konuları seçmelerine ve kendi seslerini yazıya yansıtma fırsatı vermek, özgün ve etkili yazılar yazmalarına yardımcı olur.

Yazma becerisinin öğretiminde geri bildirim süreci de büyük öneme sahiptir. Öğrencilere yazılı metinleri üzerinde düzenli ve yapıcı geri bildirimler vermek, yazma becerisini geliştirmelerine yardımcı olur (Graham ve Harris, 2003). Öğretmenlerin, öğrencilerin yazılarını inceleyerek ve analiz ederek, öğrencilere yazma becerilerini geliştirecek yönlendirmeler yapması etkili bir öğretim yöntemidir. Yazma öğretimi aynı zamanda çeşitli yazma türlerini ve formatlarını keşfetme sürecini de içermelidir. Öğrencilere farklı türlerde yazılar yazma fırsatı sunmak, yazma becerilerini çeşitlendirmelerine ve zenginleştirmelerine yardımcı olur. Öykü, deneme, makale, mektup gibi farklı türlerde yazma etkinlikleri sayesinde öğrencilerin kendilerini ifade etme becerisi ve yazılı anlatım yetenekleri artar.

Yazma becerisinin öğretiminde teknolojinin kullanımı da önemlidir. Bilgisayarlar ve dijital araçlar, öğrencilerin yazma sürecini kolaylaştırır ve yazılarını daha düzenli ve düzgün bir şekilde oluşturmalarını sağlar. Ayrıca, öğrencilere çevrimiçi yazma platformları ve bloglar aracılığıyla yazılarını yayımlama fırsatı vermek, öğrencilerin yazma deneyimini daha gerçekçi ve anlamlı hale getirir (Kiefer ve Tyson, 2016).

Yazma becerisinin öğretiminde çoklu dillerin ve kültürel çeşitliliğin önemi de unutulmamalıdır. Çok dilli öğrencilerin ve farklı kültürlerle sahip öğrencilerin yazma süreçlerine değer vermek, öğrencilerin kendi kimliklerini ve seslerini yazıya yansıtma fırsatı sağlamak önemlidir. Farklı dillerde yazma ve çeviri becerilerini geliştirme fırsatı, öğrencilerin dil öğrenme süreçlerini destekler (Kobayashi ve Rinnert, 2019: 747).

2.8. Yabancı Dil Olarak İngilizcede Yazma Becerisinin Öğretimi

Resmi ve eğitim dilinin İngilizce olduğu Amerika, İngiltere, Avustralya, Yeni Zelanda ve Kanada gibi ülkelerde, yabancı dil olarak İngilizcenin öğretiminde yazma becerisinin öğretilmesi üzerine birçok araştırma yapılmıştır. Bu araştırmalar, öğrencilerin İngilizce yazma becerilerini geliştirmek için etkili stratejileri ve yöntemleri anlamak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Öğretim uzmanları ve dil araştırmacıları, bu ülkelerdeki dil eğitimi sisteminin iyileştirilmesine ve öğrencilerin yabancı dil olarak İngilizce yazma becerilerini daha etkili bir şekilde geliştirmelerine yardımcı olmak için çeşitli çalışmalar yürütmüşlerdir. Araştırmalar genellikle yazma öğretiminin nasıl yapılandırılacağı, öğrencilere nasıl geri bildirim verileceği, yazma sürecinin nasıl destekleneceği gibi konuları ele almıştır. Özellikle üniversitelerde ve dil okullarında öğretmenlerin ve eğitimcilerin İngilizce yazma becerisi üzerine yapılan araştırmaları takip ederek en iyi uygulamaları geliştirmeye çalıştığı gözlemlenmiştir. Bu araştırmaların sonuçları, öğretim materyallerinin ve yöntemlerinin daha etkili hale getirilmesine yardımcı olmuştur.

Bu bağlamda, araştırmacılar arasında önemli isimlerden biri Stephen Krashen'dir.⁶ Krashen, dil edinimi teorileri ve ikinci dil yazma becerisi üzerine yaptığı çalışmalarla tanınır. Ayrıca Diane Larsen-Freeman,⁷ Paul Nation,⁸ Tony Dudley-Evans⁹ ve John Anderson¹⁰ gibi isimler de İngilizce yazma öğretimi konusunda önemli katkılarda bulunan araştırmacılarıdır. Bu araştırmacıların yanında yabancı dil olarak İngilizce öğretimi konusunda farklı yaklaşımlar, yöntemler ve stratejiler üzerine çalışarak alana katkı sağlayan diğer araştırmacılarından bazıları da şöyledir:

Pauline Gibbons (1991): Avustralyalı bir eğitimci olan Gibbons, ikinci dil olarak İngilizce öğretiminde dil ve içerik uyumunu vurgulamıştır. Ayrıca yazma becerisinin

⁶ Güney Kaliforniya Üniversitesi'nde Emeritus Eğitim Profesörü olan Amerikalı dil bilimci, eğitim araştırmacısı ve aktivisttir.

⁷ Amerikalı dil bilimcidir. Halen Michigan, Ann Arbor'daki Michigan Üniversitesi'nde Eğitim ve Dil Bilim alanında Fahri Profesördür.

⁸ Yeni Zelandalı-Amerikalı dil öğretme yöntem bilimcisi, kelime kazanımı dil bilimcisi ve araştırmacısıdır.

⁹ İngiliz dil bilimci ve Özel Amaçlı İngilizce (ESP) uzmanıdır.

¹⁰ İngiliz dil bilimci ve akademisyendir ve halen Edinburgh Üniversitesi'nde İngiliz Dili Emeritus Profesörüdür.

geliştirilmesi için öğrencilere gerçek dünya konuları ve içerikler sunarak dil ve yazma pratiği yapmanın öneminin altını çizmiştir.

Nigel Harwood (2010): Harwood, yazma becerisinin öğretiminde öğrenci yazılarına odaklanmıştır. Öğrenci yazıları üzerinden dil kullanımını ve yazma stratejilerini incelemiş, öğretmenlerin öğrenci yazılarını değerlendirme ve geri bildirim verme pratiğini araştırmıştır.

John Swales (1991): Swales, İngilizce yazı türlerini inceleyerek öğrencilere farklı yazı türlerini ve akademik yazım tarzını öğretmeye yönelik yaklaşımlar geliştirmiştir. Akademik yazı türlerinin yapıları ve özellikleri üzerine çalışmaları bulunmaktadır.

Dana Ferris (2011): Ferris, yazma becerisinin öğretiminde yanlış düzeltme ve düzeltilmiş geri bildirimin rolünü incelemiştir. Yanlışların düzeltilmesinin öğrenci yazılarındaki dil bilgisi ve yazım yanlışlarını azaltmada nasıl etkili olabileceğini araştırmıştır. İngilizcede akademik yazmanın incelenmesine katkıda bulunmuş olan Swales, disiplinler arası yazma konusunda çalışmış ve “genre analysis” (tür analizi) kavramını geliştirmiştir.

Paul Kei Matsuda (2006): İkinci dil yazma ve dil bilim alanında çalışmış olan Matsuda, yazma becerisinin ikinci dil öğrenimindeki önemini vurgulayan araştırmalar yapmıştır.

Linda Flower (1981): Yazma süreçleri ve yazma stratejileri konusunda çalışmış olan Flower, öğrencilerin yazma süreçlerini anlamak ve geliştirmek için yöntemler geliştirmiştir.

Ken Hyland (2003): Akademik yazma ve disiplinler arası yazma alanında çalışan Hyland, özellikle yazılı metinlerin dil özelliklerini ve öğretimini incelemiştir. Hyland (2004), ikinci dilde yazma eğitiminde temel olarak dil yapısına odaklanırken dört aşamalı bir süreç izlemiştir: Alıştırma, kontrollü yazma, güdümlü yazma ve serbest yazma. Bu yazma süreçleri kısaca şöyledir:

Alıştırma/ Tanıtma: Öğrencilere genellikle bir metin üzerinden kelimeler ve belirli dil bilgisi kuralları öğretilir.

Kontrollü Yazma: Kontrollü yazmanın amacı, kelimelerin, cümle yapılarının ve ifade kalıplarının dilin kurallarına uygun şekilde yazılmasıdır (Özbay, 2007: 129). Yabancı dilde yazma eğitiminde sırasıyla öncelikle kelime, cümle ve paragraf düzeyinde eğitim verilmelidir. Bu çalışmayla, öğrencilerden yer değiştirme alıştırmalarında olduğu gibi verilen sözcükleri ve cümle yapılarını aynen ya da istenilen değişiklikleri yaparak yazmaları istenebilir. Kontrollü yazma çalışmalarıyla

öğrencilere amaç dildeki sözcükleri ve yapıları doğru şekilde yazma olanağı vermektedir (Demirel, 2004: 110). Örneğin öğrencilerden, verilen metinlerdeki anahtar kelimeleri kullanarak yeni bir metin oluşturmaları istenebilir.

Güdümlü Yazma: Güdümlü yazmanın amacı, öğrencilerin bir konu hakkındaki bilgilerini, duygularını ve düşüncelerini etkili bir şekilde anlatma becerilerini geliştirmektir (Özbay, 2007: 130). Bu metotla, öğrencilerin öğrendikleri sözcükleri, cümle yapılarını kontrollü bir şekilde kullanmaları ve anlamlı bir paragraf oluşturmaları istenmektedir (Demirel, 2004). Bunu sağlamak için, öğrenciden dinlediği bir metni yazıya geçirmesi istenebilir.

Serbest Yazma: Serbest yazma yaklaşımının temel prensibi öğrencilerin mümkün olduğunca çok yazı yazmaya teşvik edilmesini sağlamaktır. Burada nitelikten daha çok nicelik vurgulanmaktadır. Bu yaklaşım, öğrencileri yanlış yapma endişesi olmaksızın yazı yazmaya karşı cesaretlendirir (Temizkan, 2010: 627).

Yazma becerisinin öğretilmesi sürecinde, öğrencilere fikir geliştirme, planlama, düşünceleri organize etme ve amaca uygun yazma becerileri kazandırılır. Bu becerilerin öğretimi genellikle öğrencilere çeşitli yazma çalışmaları yaptırarak gerçekleştirilir. Bu çalışmalar, öğrencilere paragraf, makale, proje, rapor veya blog yazısı gibi farklı türlerde yazılar yazma fırsatı sunar. Öğrencilere verilen ödevler, belirlenmiş “yazma becerisi değerlendirme ölçütleri” doğrultusunda değerlendirilir. Değerlendirme süreci, öğrencilerin yazılarının amacına uygun olup olmadığını, düşüncelerin tutarlı bir şekilde ifade edilip edilmediğini, mantıklı bir sıra ve plan doğrultusunda yazılıp yazılmadığını belirlemeyi içerir. Bu aşamada öğrencilerin yazma sorunları ve ihtiyaçları tespit edilmeli, yazma ihtiyaçlarını karşılayabilmek için de akademik yazma edinimini etkileyen ilkeler, kültürel farklılıklar, yazma zorlukları ve bireysel farklılıklar dikkate alınmalıdır (Silva, 1990).

Farklı yazarlar tarafından gerçekleştirilmiş olan uygulamalı başka çalışmalarda da öğrencilerin yazma becerilerini akademik düzeyde geliştirmek için genellikle paragraf düzeyinde eğitime ihtiyaçları olduğu belirtilmiştir (Dombek ve Herndon, 2004). Metin düzeyinde bir akademik yazmanın gerçekleşmesi, paragraf düzeyinde bir akademik yazma eğitim programı gerekliliğini ortaya koymaktadır. Bu yüzden de yıllar içinde öğrencilerin karşılaştıkları bu sorunlara çözüm olması amacıyla ürün-odaklı yazma, süreç odaklı yazma, tür odaklı yazma yaklaşımları geliştirilmiş ve bu yaklaşımların temel kuramları baz alınarak yazma becerisini öğretmeye çalışan ders kitapları ve beceri kitapları hazırlanmıştır.

2.8.1. Yabancı Dil Olarak İngilizcede Yazma Becerisinin Öğretiminde Kullanılan Yöntemler

Yazma becerisinin öğretimi, dil eğitiminin önemli bir parçasıdır ve amaç, öğrencilerin etkili bir şekilde iletişim kurmalarını ve düşüncelerini yazılı olarak ifade etmelerini sağlamaktır. Yazma becerisinin öğretiminde öğrencilerin etkili ve anlamlı yazılı iletişim kurmalarına yardımcı olmak için çeşitli yöntemler ve stratejiler kullanılmaktadır. Yabancı dil öğretiminde yazma becerisi geliştirilirken kullanılan yöntemleri Ünsal kısaca şöyle açıklamaktadır (Ünsal, 2008: 46-60):

Boşluk doldurma araştırmaları, yer değiştirme araştırmaları, kelimelerinin yerinin değiştirilerek cümlelerin aynen yazılması, örneğe uygun bir kompozisyon yazma, verilen bir kompozisyonun anahtar kelimelerinin kullanılarak yazılması, sorulara yanıt vererek paragraf yazma, soruları bütünlük içinde yanıtlayarak bir metin oluşturma, tamamlama araştırmaları, yarım bırakılmış cümle ya da diyalogu tamamlama, kelimelerden metin oluşturma, yarım bırakılmış bir metin tamamlama, dikteli kompozisyon yazma, serbest yazma, yabancı dil öğreniminde günlük yaşamda sık kullanılan kelimeler; sayılar, haftanın günleri, meyveler, sebzeler, giyim eşyalarının adları öğretilirken öğrencilerin kolay ezberlemeleri için bunların tekrar yazımı ve resim, kart veya seyredilen videodaki görüntülerin, anlatılanların yazıya geçirilmesi.

2.8.1.1. Süreç Odaklı Yazma Yaklaşımı (Process Writing)

Süreç odaklı yazma yaklaşımıyla yazma becerisinin öğretiminde amaç, öğrencilere yaratıcı yazma sürecine aktif olarak katılma fırsatı vererek yazma becerilerini geliştirmek ve öğrencilerin düşüncelerini daha etkili bir şekilde ifade etmelerine ve yazılı iletişimlerini güçlendirmelerine yardımcı olmaktır (Flower ve Hayes, 1981: 365). Bu yaklaşım, öğrencilerin düşüncelerini serbestçe ifade etmelerine ve yaratıcı metinler oluşturmalarına olanak tanırken aynı zamanda öğrencilerin kendi yazıları üzerinde çalışarak kendilerini yazılı olarak ifade etmelerine ve kendi seslerini bulmalarına yönlendirir (Zhang, 2009: 17). Bunun yanında yöntem, öğrencilerin dil bilgisi ve kelime dağarcığını geliştirirken yaratıcı ve etkili yazma becerisini geliştirmelerini de sağlar (Kessler, 2005: 365). Süreç odaklı yazma yaklaşımının bir diğer önemli özelliği de öğrencilere yazma becerilerini **sürekli olarak geliştirme** fırsatı sunmasıdır. Öğrenciler, yazma sürecinde

düşündükleri, yazdıkları ve düzenledikleri metinler üzerinde çalışarak, yazma becerilerini ilerletirler, bu yüzden de öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmede yaygın olarak kullanılmaktadır (Flower ve Hayes, 1981: 367).

Bu yaklaşımda öğrencilere yazma süreci adım adım öğretilir ve her aşamada öğrencilere farklı beceriler kazandırılırken yazılarını tasarlama, düzenleme ve revize ederek becerilerini geliştirme imkânı tanınır. Bu yaklaşıma göre, yazma süreci dört ana aşamadan oluşur:

I. Planlama (Prewriting): Bu aşamada öğrenciler yazacakları konu veya metin türü hakkında beyin fırtınası yaparlar. Fikirlerini organize eder, ana fikirleri belirler ve metinlerini tasarlarlar.

II. Taslak Oluşturma (Drafting): Planlama aşamasında oluşturulan fikirleri kullanarak öğrenciler bir taslak yazısı oluştururlar. Bu aşamada dil bilgisi veya yazım yanlışları önemsenmez, önemli olan düşünceleri kâğıda dökmektir.

III. Düzenleme (Revising): Taslak aşamasındaki yazı gözden geçirilir ve düzenlenir. Cümle yapıları düzeltilir, paragrafların sırası değiştirilebilir veya eklemeler yapılabilir. Bu aşama, yazının mantıklı bir şekilde akmasını ve daha tutarlı olmasını sağlar.

IV. Revizyon (Editing): Yazı, düzenleme aşamasından sonra dil bilgisi ve yazım kuralları yönünden incelenir; yanlışlar düzeltilir ve son şekline getirilir (Flower ve Hayes, 1981).

Süreç Odaklı Yazma Yaklaşımının Avantajları:

I. Süreç Odaklı Öğrenme: Süreç odaklı yazma yaklaşımı, öğrencilerin yazma sürecini adım adım takip etmelerine olanak tanır ve süreç odaklı bir öğrenme deneyimi sunar.

II. Bireysel İlerlemenin Gözlenmesi: Süreç odaklı yazma yaklaşımı, öğrencilerin yazma becerilerini düzenli olarak ilerletmelerini sağlar. Her aşamada öğrencilere rehberlik ve geri bildirim verilerek gelişimleri desteklenir. Öğrencilerin güçlü yönlerini vurgulayarak ve zayıf yönlerini geliştirerek ilerlemelerine yardımcı olur.

III. Özgüvenin Artması: Süreç odaklı yazma yaklaşımı, öğrencilerin yazma sürecini anlamalarına ve yazma becerilerini geliştirmelerine olanak tanırken özgüvenlerinin artmasına da katkı sağlar. Her aşamada öğrencilerin ilerlemesi ve gelişimi gözlemlenir, böylece bireysel ihtiyaçlara göre öğretim yapılabilir.

IV. Düşünce ve Planlama Becerisi: Süreç odaklı yazma yaklaşımı öğrencilere düşünce ve planlama becerilerini geliştirme fırsatı sunar, böylece yazma sürecini

daha etkili bir şekilde yönetmelerine olanak tanır. Yöntem, öğrencilere yazılarını gözden geçirme ve özgün hatalarını düzeltme fırsatı verir ve bu sayede öğrenciler yazılarındaki ifadeyi netleştirebilir ve yazmış oldukları metinleri daha akıcı hale getirebilirler (Hyland, 2003).

Süreç Odaklı Yazma Yaklaşımının Dezavantajları:

I. Zaman Yoğunluğu: Süreç odaklı yazma yaklaşımı, yazma sürecinin her aşamasının ayrı ayrı ele alınmasını gerektirir. Bu nedenle öğretmenler ve öğrenciler için zaman yoğun bir yöntem olabilir (Zamel, 1983: 165).

II. Değerlendirme Zorlukları: Öğrencilerin yazma sürecini değerlendirmek ve geri bildirim vermek zor olabilir. Özellikle çok fazla öğrenciyle çalışan öğretmenler için değerlendirme süreci zorlayıcı olabilir (Kroll, 2001: 231).

III. Yapısal Kısıtlamalar: Süreç odaklı yazma yaklaşımında belirli aşamalara odaklanmak, öğrencilerin yaratıcılığını sınırlayabilir (Radecki ve Swales, 1988: 335).

Özetle, yazma becerisi öğretiminde kullanılan süreç odaklı yazma yaklaşımı, öğrenci merkezli bir yaklaşım olması sebebiyle bireylerin yaratıcılığını geliştirme ve yazma aşamasında sıkı bir iş birliği gibi avantajlar sunar. Ancak zaman yönetimi gereksinimi, değerlendirme zorlukları ve yeterli rehberlik gerekliliği gibi dezavantajları da içerebilir. Eğitimciler, süreç odaklı yazma yaklaşımının öğrencilere yazma becerilerini geliştirme sürecinde nasıl destek olabileceğini anlayarak, yöntemin avantajlarını ve dezavantajlarını dengelemelidirler.

2.8.1.2. Ürün Odaklı Yazma Yaklaşımı (Product Approach)

Ürün odaklı yazma yaklaşımı, yazma becerisinin öğretiminde sonuca odaklanan bir yöntemdir. Bu yaklaşımda, öğrencilere önceden belirlenmiş bir konu veya metin türü verilir ve hızlı bir şekilde yazılı metinler oluşturmaları beklenir. Odak, nihai ürünün kalitesine ve sonucuna yönlendirilirken nihai ürünün kalitesi ve doğruluğu da önemlidir. Öğrencilere dil bilgisi, yazım kurallarına dikkat etmeleri, metinlerini akıcı ve anlaşılır bir şekilde oluşturmaları gerektiği öğretilir. Bunun yanında, öğrencilerin odaklandıkları konuda derinlemesine araştırma yapmaları ve metinlerini düzenlemeleri, eleştirel düşünme becerilerini geliştirmelerine de yardımcı olunur. Bu açıdan “ürün odaklı yazma yaklaşımı” özellikle sınavlar ve hızlı yazma gerektiren durumlar için etkili bir öğretim yöntemidir ve öğrencilerin yazma becerisini hızlı bir şekilde geliştirmelerini sağlar ve pratik yapma fırsatı sunar.

Dolayısıyla bu yöntem, özellikle yoğun zaman baskısı altında yazma gerektiren sınav veya iş dünyasındaki iletişim durumlarında faydalı olabilir.

Bu yöntemle yazma becerisinin geliştirilmesinde öğretmenlerin rolü de büyük önem taşır. Öğretmenler, öğrencilere yazma görevlerini açık ve net bir şekilde anlatmalı, beklentileri ve değerlendirme ölçütlerini açıkça iletmelidirler. Ayrıca öğrenci yazılarını değerlendirirken yapıcı geri bildirimler sağlayarak öğrencilerin güçlü yönlerini keşfetmelerine ve geliştirmelerine yardımcı olmalıdırlar (Cho ve Cho, 2016: 40).

Yöntemin Uygulanması:

I. Yazma Türü Seçimi ve Model Metinler: Öğrencilere paragraf, çok paragraflı kompozisyon, makale, mektup veya öykü metni gibi örnek metinler sunularak yazma türü ve özellikleri hakkında bilgi verilir. Bu metinler, öğrencilere kalıplar ve yapılar sunarak yazılarını oluştururken yol gösterir.

II. Örnekleri/Modelleri Analiz ve İnceleme: Öğrenciler, model metinleri dikkatlice analiz ederler. Bu analiz, öğrencilere metnin özellikleri, yapısal unsurları ve dil kullanımı hakkında bilgi sağlar. Ayrıca bu örnekler, öğrencilere yazılarını nasıl düzenleyecekleri ve geliştirecekleri konusunda fikir verir (Johns ve Dudley-Evans, 1991: 297).

III. Benzer Yazı Oluşturma: Öğrencilerden model metinlerin temelinde benzer yazılar oluşturmaları istenir. Bu aşamada öğrenciler, öğrendikleri yapıları ve dil özelliklerini kullanarak kendi yazılarını oluştururlar.

IV. Nihai Ürün: Öğrenciler, yazılı metinlerini tamamlar ve sunarlar. Bu nihai ürün, öğrencilerin yazma becerilerinin bir göstergesi olarak kullanılır.

V. Geri Bildirim ve Düzeltmeler: Öğrenciler oluşturdukları yazıları paylaşarak geri bildirim alırlar. Bu geri bildirim, yazılarını düzeltme ve geliştirme fırsatı sunar.

Ürün Odaklı Yazma Yaklaşımının Avantajları:

I. Hedef Odaklı Öğrenme: Ürün odaklı yazma yaklaşımı, öğrencilere nihai bir ürün oluşturma hedefi sunar. Bu hedef odaklı yaklaşım, öğrencilerin yazma görevlerine yönelik motive olmalarını sağlar (Silva, 1993).

II. Gerçek Hayat Uygulamaları: Öğrencilere gerçek dünya bağlamında yazma deneyimleri sunar. Öğrenciler, farklı yazma türleri ve formatları üzerinde çalışarak gerçek dünyayla ilişkilendirilebilecek yazılı metinler üretirler (Johns ve Dudley-Evans, 1991).

III. Yaratıcılığı Teşvik: Öğrenciler yazılı metinlerini yaratıcı ve etkili bir şekilde tasarlamak zorundadır. Bu, öğrencilerin yaratıcılık ve düşünsel becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur.

Ürün odaklı yazma yaklaşımının eleştirilen yönleri de bulunmaktadır. Hyland (2003) bu yöntemin, dil bilgisi ve imla kurallarına pek önem vermediği için, öğrencilerin doğru ve etkili bir şekilde yazma becerisi kazanmasını engelleyebileceğinin altını çizer. Ayrıca öğrencilerin yaratıcılığını sınırlayabileceğine ve sadece öğretmenin belirlediği konular üzerinde yazmalarına neden olabileceğine vurgu yapar. Bu nedenle, ürün odaklı yazma yaklaşımının avantajları ve dezavantajları dikkate alınarak kullanılması önemlidir.

Ürün Odaklı Yazma Yaklaşımının Dezavantajları:

I. Süreç Göz Ardı Edilebilir: Ürün odaklı yazma yaklaşımı, nihai ürüne odaklandığı için yazma sürecinin ayrıntıları göz ardı edilebilir. Öğrencilerin yazma sürecini adım adım anlamalarını engelleyebilir (Flower ve Hayes, 1981).

II. Öğrenci İlgi Farklılıkları: Her öğrencinin ilgi alanları ve yetenekleri farklıdır. Ürün odaklı yazma yaklaşımı, her öğrencinin bireysel ihtiyaçlarını karşılamada bazen yetersiz kalabilir.

III. Yaratıcılık Sınırlamaları: Hyland (2003) yukarıda da belirtildiği gibi bu yöntemle yazarken nihai ürüne odaklanma ve sadece belirli bir formata veya kalıba bağlı kalarak yazmaya çalışmanın öğrencilerin yaratıcılığını sınırlayabileceğini vurgular.

Kısaca, yazma becerisinin öğretiminde avantajlar ve dezavantajlar sunan etkili bir yöntemdir. Öğrencilere nihai ürün odaklı yazma görevleri vererek etkili iletişim yetenekleri kazandırmak hedeflenirken, süreç ve bireysel farklılıklar göz ardı edilebilir. Eğitimciler, öğrencilerin ihtiyaçlarına ve öğrenme hedeflerine göre bu yaklaşımı dikkatlice uygulayarak yazma becerilerini geliştirebilirler.

2.8.1.3. Portfolyo Değerlendirme Yaklaşımı

Portfolyo değerlendirme yaklaşımı, yazma becerisinin öğretiminde yaygın olarak kullanılan etkili bir yöntemdir. Bu yaklaşım, öğrencilerin yazılı metinlerini düzenli olarak toplayıp değerlendirdiği bir portfolyo oluşturmasını içerir. Portfolyo, öğrencilerin yazma süreçlerini ve ilerlemelerini gözlemleme ve öz değerlendirme becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur. Portfolyo içerisindeki metinler,

öğrencilerin yazma becerisinde göstermiş oldukları ilerlemeleri ve gelişmeleri gösteren somut kanıtlar sunar. Dolayısıyla, portfolyolar öğrencilerin kendi yazma süreçlerini izlemeleri ve becerilerini geliştirmelerini sağlar. Aynı zamanda portfolyolar, öğrencilerin yazılı çalışmalarını değerlendirmek ve geri bildirim vermek için de kullanılır (Weigle, 2002: 10).

Portfolyo Değerlendirme Yaklaşımının Uygulanması:

I. Örnek Metinlerin Derlenmesi: Öğrenciler belirli bir süre içinde yazdıkları metinleri toplayarak portfolyo oluştururlar. Bu metinler farklı yazma etkinliklerinde veya dönemlerde yazılmış taslaklar, düzenlemeler ve nihai metinleri içerebilir.

II. Değerlendirme Ölçütlerinin Belirlenmesi: Portfolyo değerlendirmesi için belirli ölçütler oluşturulur. Bu ölçütler, yazıların içeriği, yapılan düzenlemeler ve yazım kurallarına uygunluk gibi özellikleri içerebilir.

III. Öz Değerlendirme: Öğrenciler, portfolyolarındaki yazıları değerlendirir ve kendi güçlü ve zayıf yönlerini belirlerler. Bu, öğrencilere yazma becerilerini daha iyi anlama ve geliştirme fırsatı sunar.

IV. Eğitimci Değerlendirmesi: Öğretmenler, öğrencilerin portfolyolarını gözden geçirir ve yazma becerilerinin gelişimini değerlendirirler. Öğrencilere yapıcı geri bildirimler vererek yazma becerilerini ilerletmelerine yardımcı olurlar.

Portfolyo Değerlendirme Yaklaşımının Avantajları:

I. Bireysel İlerlemenin Gözlenmesi: Portfolyo, öğrencilerin bireysel ilerlemesini takip etmeye olanak tanır. Öğrenciler, yazma becerilerindeki gelişimlerini görebilir ve kendilerini değerlendirebilirler. Bu sayede öğrenciler yazma süreçlerini daha iyi anlayarak geliştirebilirler (Paulus, 1999).

II. Gerçek Yaşam Uygulaması: Portfolyo, gerçek yaşamda yazma becerisini kullanma pratiği sunar. Öğrenciler, yazma sürecini ve ilerlemelerini gerçek dünya deneyimleriyle birleştirebilirler.

III. Motivasyonu Artırma: Portfolyo, öğrencilerin yazma becerilerini geliştirme motivasyonunu artırır. Öğrenciler, yazma becerilerini ve ilerlemelerini görsel olarak görmekten motive olurlar.

IV. Geri Bildirim ve Gelişim: Öğrenciler yazılı ürünlerini düzenli olarak gözden geçirme ve geliştirme fırsatı bulurlar. Öğretmenlerden ve akranlardan alınan geri bildirimler, öğrencilerin yazma becerilerini daha etkili bir şekilde geliştirmelerini sağlar (Villamil ve De Guerrero, 1996).

V. Öz Değerlendirme Yeteneği: Öğrenciler kendi yazma becerilerini değerlendirme ve hedeflerine ulaşma yeteneği kazanırlar. Bu, öğrencilere öğrenme sürecine daha fazla katılım ve sorumluluk duygusu kazandırabilir (Cumming, 1998).

Portfolyo Değerlendirme Yaklaşımının Dezavantajları:

I. Değerlendirme Karmaşıklığı: Portfolyo değerlendirmesi, öğrencilerin yazma ürünlerini ve süreçlerini ayrıntılı bir şekilde değerlendirmeyi gerektirir. Bu, öğretmenlerin zaman ve kaynak yoğunluğuna neden olabilir.

II. Öğrenci Motivasyonu: Bazı öğrenciler yazılı ürünlerini düzenli olarak belgelemeye ve değerlendirmeye yönelik motivasyon eksikliği yaşayabilir.

III. Öğrenci Yeterliliği: Portfolyo değerlendirme yaklaşımı, öğrencilerin yazılı ürünlerini düzenli olarak oluşturmayı ve düzenlemeyi gerektirir. Bazı öğrenciler için bu becerileri geliştirmek zor olabilir.

Sonuç olarak, yazma becerisinin öğretiminde önemli avantajlar ve dezavantajlar sunan etkili bir yöntemdir. Bu yaklaşım, öğrencilere yazma süreçlerini takip etme, ürünlerini geliştirme ve öz değerlendirme yapma fırsatı sunar. Ancak değerlendirme karmaşıklığı ve öğrenci motivasyonu gibi zorluklar da içerebilir. Portfolyo değerlendirme yaklaşımının etkinliği konusunda yapılan araştırmalarda, öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmede etkili olduğu ve öğrenci öğrenmesini artırdığı gözlenmiştir (Arter ve Spandel, 1992). Eğitimciler, bu avantajlar ve dezavantajlar doğrultusunda portfolyo değerlendirme yaklaşımını öğrencilerin ihtiyaçlarına uygun şekilde uygulayarak yazma becerilerini geliştirebilirler.

2.8.1.4. Etkileşimli Yazma Grupları Yaklaşımı

Etkileşimli yazma grupları yaklaşımı, yazma becerisinin öğretiminde kullanılan etkili bir yöntemdir. Bu yaklaşım, öğrencilerin küçük gruplarda bir araya gelerek birbirleriyle etkileşim içinde yazma süreçlerini paylaşımlarını ve desteklemelerini içerir. Küçük gruplardaki öğrenciler yazılarını bir araya getirir ve birbirlerinin yazılarını okurlar. Ardından yazılar hakkında yapıcı eleştiriler ve geri bildirimler sunarlar. Etkileşimli yazma grupları yaklaşımı, öğrencilere yazma becerilerini geliştirmek için fırsatlar sunar ve yazma sürecine daha aktif bir şekilde katılmalarını sağlar.

Wolfe ve Inagaki, etkileşimli yazma grupları yaklaşımının öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmede ve yazma sürecine daha aktif bir şekilde katılmalarını

sağlamada etkili olduğunu vurgulamaktadır (Wolfe-Quintero, Inagaki vd, 1998: 4). Benzer şekilde Rosenblatt da etkileşimli yazma grupları yaklaşımının etkinliğiyle ilgili yapılan araştırmaların olumlu sonuçlar verdiğini ve bu yöntemin öğrencilerin yazma becerisini ve özgüvenini geliştirmede etkili olduğunu ve yazma motivasyonunu artırdığını dile getirmektedir (Rosenblatt, 2005: 17).

Etkileşimli Yazma Grupları Yaklaşımının Uygulanması:

I. Grup Oluşturma: Öğretmen, öğrencileri küçük gruplara böler ve her gruptaki öğrencilerin yazma becerileri ve ilgi alanlarına uygun olmasını sağlar.

II. Yazma Paylaşımı: Her öğrenci yazdığı bir metni diğer grup üyeleriyle paylaşır. Diğer öğrenciler metni dikkatlice okur ve not alırlar.

III. Geri Bildirim: Grup üyeleri yazılar hakkında yapıcı geri bildirimler ve eleştiriler sunar. Bu geri bildirimler yazının içeriği, yapısı, dil kullanımı ve yazım kurallarına uygunluk gibi farklı yönleri içerebilir.

IV. Revizyon ve İyileştirme: Öğrenciler aldıkları geri bildirimleri dikkate alarak yazılarını revize eder ve geliştirirler.

V. Sunum ve Tartışma: Her öğrenci revize ettiği yazısını gruptaki diğer öğrencilere sunar. Diğer öğrenciler sunulan yazı hakkında daha fazla geri bildirim ve tartışma sağlarlar (Rosenblatt, 2005).

Etkileşimli Yazma Grupları Yaklaşımının Avantajları:

I. Öğrenci Merkezli Öğrenme: Etkileşimli yazma grupları yaklaşımı, öğrencilerin yazma süreçlerine aktif bir şekilde katılımını sağlar ve öğrenci merkezli bir öğrenme deneyimi sunar. Bu iş birliği, öğrencilerin birbirlerinin fikirlerine ve perspektiflerine maruz kalarak düşünce zenginliği kazanmalarına yardımcı olur (Storch, 2005).

II. Yaratıcı ve Motive Edici: Grup üyeleri birbirlerinden ilham alarak ve destekleyerek daha yaratıcı ve motive edici yazılar oluştururlar. Etkileşimli yazma grupları yaklaşımı, öğrencilerin farklı bakış açılarından yararlanarak yazma süreçlerini ve ürünlerini daha yaratıcı bir şekilde geliştirmelerini teşvik eder (Nelson ve Carson, 1998).

III. Yapıcı Geri Bildirim: Öğrenciler, gerçek hedef kitlelerinden alınan yapıcı geri bildirimler sayesinde yazılarını geliştirme fırsatı bulurlar. Bu çeşitlilik, öğrencilerin yazılı metinlerini farklı açılardan değerlendirmelerine ve geliştirmelerine olanak tanır (Lee, 2003).

IV. Empati ve İletişim Becerileri: Etkileşimli yazma grupları yaklaşımı, öğrencilerin birbirlerinin perspektiflerini anlama, empati kurma ve etkili iletişim becerilerini geliştirme şansı sunar.

Etkileşimli Yazma Grupları Yaklaşımının Dezavantajları:

I. Eşit Katılım Sorunu: Gruplar arasında eşit katılım sağlamak zor olabilir. Bazı öğrenciler daha aktif olurken, bazıları daha az katkı sağlayabilir.

II. Grup Dinamikleri: Grup içi ilişkiler ve dinamikler, etkileşimli yazma gruplarının verimliliğini etkileyebilir. Olumsuz grup dinamikleri, öğrencilerin iş birliği yapma isteğini azaltabilir.

III. Düzey Farklılıkları: Grup içindeki öğrencilerin dil seviyeleri ve yazma becerileri farklı olabilir. Bu durum bazı öğrencilerin daha iyi adapte olmasına neden olabilir (Leki, 1990: 32).

Özetle, etkileşimli yazma grupları yaklaşımı, öğrencilere yazma becerilerini geliştirmede hem avantajlar hem de dezavantajlar sunan etkili bir yöntemdir. Grup iş birliği ve farklı bakış açıları, öğrencilerin yazılı iletişim becerilerini artırırken, eşit katılım sorunu ve grup dinamikleri gibi zorluklar da içerebilir. Eğitimciler, bu avantaj ve dezavantajları dikkate alarak etkileşimli yazma grupları yaklaşımını öğrencilerin ihtiyaçlarına göre uygulayarak yazma becerilerini geliştirebilirler.

2.8.1.5. Yaratıcı Yazma Atölyeleri Yaklaşımı

Yaratıcı yazma atölyeleri yaklaşımı, yazma sürecini yaratıcı ve sanatsal bir şekilde ele almayı vurgulayan bir öğretim yöntemidir. Bu atölyelerde, öğrencilere hikâye anlatma, şiir yazma, metafor ve benzetmeler kullanma gibi yaratıcı yazma teknikleri öğretilir. Öğrencilerin iç dünyalarından ilham alarak kendilerini ifade etmeleri teşvik edilir. Yaratıcı yazma atölyeleri yaklaşımının yazma öğretimi üzerine etkilerini görmek için yapılan araştırmalarda, yaratıcı yazma atölyelerinde yapılan yazma öğretiminin öğrencilerin hayal güçlerini geliştirmelerine yardımcı olduğu, özgün ve etkileyici yazılar oluşturmalarına olanak tanıdığı ve yazma becerilerini geliştirdiği gözlenmiştir (Hairston, 1986: 76).

Yaratıcı Yazma Atölyeleri Yaklaşımının Uygulanması:

I. Sanatsal Tekniklerin Öğretimi: Öğrencilere yaratıcı yazma teknikleri, örnekler ve örnek alıştırmalarla öğretilir. Hikâye anlatma, karakter oluşturma, diyalog yazma gibi temel yazma becerileri öğrencilere tanıtılır.

II. Serbest Yazma: Öğrencilere düşüncelerini özgürce ifade etmeleri için serbest yazma etkinlikleri verilir. Bu iç dünyalarını keşfetmelerine ve özgün fikirler geliştirmelerine yardımcı olur.

III. Yaratıcı Etkinlikler: Öğrencilere yaratıcı etkinlikler ve oyunlar verilir. Şiir yazma, hikâye tamamlama, resim ve fotoğraf kullanarak yazı yazma gibi etkinliklerle hayal güçlerini geliştirirler.

IV. Etkinlik Değerlendirmesi: Öğrencilerin yazıları, eşlerinin ve öğretmenin geri bildirimlerine açılır. Yaratıcılığı teşvik eden ve destekleyen olumlu geri bildirimler verilir.

Yaratıcı Yazma Atölyeleri Yaklaşımının Avantajları:

I. Yaratıcılığı Teşvik Eder: Atölyeler, öğrencilerin yaratıcılığını teşvik eder ve hayal güçlerini geliştirir. Öğrenciler, yazdıkları metinleri grup üyeleriyle paylaşırlar. Grup tartışmaları, öğrencilerin birbirlerinin yazılarını dinlemesine ve yapıcı geri bildirimler vermesine olanak tanır. Bu yaklaşım, öğrencilere farklı yaratıcı yazma teknikleri ve stratejileri sunar ve öğrencilerin hayal gücünü ve yaratıcılığını geliştirmelerine yardımcı olur (Fletcher, 2017).

II. Özgüven: Yaratıcı yazma deneyimleri, öğrencilerin yazma özgüvenini artırır ve yazma sürecine olan ilgilerini artırır. Bu sayede kendi fikirlerini ifade etme ve yazılı metinlerini paylaşma konusunda daha rahat hissedebilirler (Kern, 2000).

III. Kendini İfade Etme Becerisi Geliştirir: Yaratıcı yazma atölyeleri yaklaşımı, öğrencilerin düşüncelerini ve duygularını özgürce ifade etmelerine izin verir. Öğrencilere, dil bilgisi ve yazım yanlışlarına takılmadan özgün ve yaratıcı bir şekilde yazma fırsatı sunulur.

IV. Motivasyon: Yaratıcı yazma fırsatları, öğrencilerin yazma becerisine olan motivasyonunu artırır, çünkü yaratıcı yazma atölyeleri, öğrencilerin ilgi alanlarına ve ihtiyaçlarına odaklanır. Bu yaklaşım, öğrencilerin daha etkili öğrenmelerini sağlayarak yazma süreçlerini daha anlamlı hale getirebilir (Brand ve Graves, 2006).

Yaratıcı Yazma Atölyeleri Yaklaşımının Dezavantajları:

I. Yönlendirilmiş Öğretmen Rolü: Yaratıcı yazma atölyeleri, öğretmenin daha rehberlik edici bir rol üstlenmesini gerektirebilir. Bu bazı öğretmenler için daha fazla hazırlık ve adaptasyon süreci gerektirebilir.

II. Değerlendirme Zorlukları: Yaratıcı yazılar genellikle kişisel ifade ve yaratıcılığa dayalıdır, bu nedenle değerlendirme süreci daha öznel olabilir.

III. Düzey Farklılıkları: Öğrencilerin yazma becerileri ve yaratıcılık seviyeleri farklı olabilir. Bu durum bazı öğrencilerin daha hızlı adapte olmasına neden olabilir (Elbow, 1998).

Kısaca özetlemek gerekirse, yaratıcı yazma atölyeleri yaklaşımı yaratıcılığı teşvik ederken, öğretmenin rolünü ve değerlendirme sürecini zorlaştırabilir. Eğitimciler, öğrencilere yazma süreçlerini daha yaratıcı ve anlamlı hale getirmek için yaratıcı yazma atölyelerini dikkatlice planlayarak uygulayabilirler.

2.8.1.6. Örnek Metin Analizi Yöntemi (Modelleme)

Örnek metin analizi yöntemi, öğrencilerin gerçek dünyadan metinleri inceleyerek yazma becerilerini geliştirmelerini amaçlayan bir yöntemdir. Bu yöntem, öğrencilere dil özelliklerini ve etkili yazma stratejilerini örneklerle anlama fırsatı sunar. Eğitimciler, örnek metin analiziyle öğrencilerin yazılı iletişim yeteneklerini geliştirme ve eleştirel düşünme yeteneklerini artırma imkânı bulurlar. Bunun yanında modelleme, öğretmenin öğrencilere yazılı metinleri nasıl oluşturacaklarını gösterdiği bir yöntemdir. Öğretmen, örnek metinleri sınıfta paylaşarak, öğrencilere etkili yazma stratejilerini öğretir (Hillocks, 2010: 24). Ayrıca bu yöntemde öğrencilere çeşitli türlerdeki metinler sunulur ve bu metinlerin yapıları, dil kullanımı, tartışma ve organizasyon gibi unsurları analiz edilir. Öğrenciler bu analizler sayesinde etkili yazma stratejilerini ve dil özelliklerini anlamaya başlarlar (Johnson ve Smith, 2021: 123).

Örnek Metin Analizi Yöntemi Uygulaması:

I. Model Metin Seçimi: Öğretmenler, öğrencilere örnek olarak kullanılabilecek uygun model metinleri seçerler. Bu metinler, öğrencilere yazma türleri, yapılar ve içerik hakkında fikir vermelidir. Ayrıca metinler, öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmelerine yardımcı olacak farklı türde metinler olabilir (örneğin kompozisyonlar, haberler, öyküler veya makaleler).

II. Metin İncelemesi: Öğrenciler seçilen metinleri ayrıntılı bir şekilde incelerler. Metinlerin yapısı, ana fikirleri, tartışma, dil kullanımı ve organizasyonu gibi unsurlar analiz edilir.

III. Analiz ve Tartışma: Öğrenciler metinlerin analiz sonuçlarını sınıfta tartışır. Bu aşamada, metinlerin güçlü yönleri, zayıf yönleri ve dil özellikleri hakkında fikir alışverişi yapılır.

IV. Uygulama: Analiz edilen örnek metinler, öğrencilere kendi yazılarını geliştirirken referans alabilecekleri örnekler olarak sunulur. Öğrenciler bu örnekleri takip ederek yazılarını daha etkili ve yapıcı bir şekilde düzenleyebilirler ve analiz ettikleri metinlerin özelliklerini kendi yazılarında kullanmaya çalışırlar. Bu, öğrencilerin etkili yazma stratejilerini öğrenmelerini ve uygulamalarını sağlar.

Örnek Metin Analizi Yönteminin Avantajları:

I. Modelleme ve Örneklerle Öğrenme: Örnek metin analizi, öğrencilere etkili yazma örnekleri sunar ve bu örnekleri inceleyerek yazma stratejilerini öğrenmelerine yardımcı olur (Hyland, 2003).

II. Dil ve Tarz Farkındalığı: Öğrenciler örnek metinleri analiz ederek dil kullanımı, dil bilgisi ve yazım tarzları hakkında farkındalık kazanır. Bu, öğrencilerin kendi yazılı metinlerini daha iyi anlamalarına ve geliştirmelerine olanak tanır.

III. Analitik Düşünme Yeteneği: Öğrenciler, örnek metinleri analiz ederek yazılı metinlerin yapısını, içeriğini ve organizasyonunu anlamayı öğrenirler. Bu da analitik düşünme yeteneklerini geliştirmelerine yardımcı olur (Cope ve Kalantzis, 2015).

Örnek Metin Analizi Yönteminin Dezavantajları:

I. Yaratıcılığın Sınırlanması: Öğrenciler örnek metinleri takip ederek yazma becerilerini geliştirirken kendi yaratıcı ifadelerini ortaya koymada bazı zorluklar yaşayabilirler.

II. Bireysel Farklılıklar: Öğrencilerin yazma becerileri ve seviyeleri farklıdır. Örnek metin analizi, bazı öğrencilerin daha hızlı adapte olmasına neden olabilir.

III. Gerçek Dünya Bağlamı Eksikliği: Örnek metinler bazen gerçek dünya bağlamından kopuk olabilir. Bu nedenle öğrenciler gerçek hayatta yazma deneyimleri yaşamada bazı zorluklar yaşayabilirler (Hyland, 1996).

Kısaca, örnek metin analizi yöntemi, yazma becerisinin öğretiminde modelleme ve örneklerle öğrenme sağlayan avantajlar ve bireysel farklılıklar gibi dezavantajlar sunar. Eğitimciler, bu avantaj ve dezavantajları göz önünde bulundurarak öğrencilerin ihtiyaçlarına uygun şekilde örnek metin analizi yöntemini kullanabilirler.

2.8.1.7. Dijital Teknolojilerin Kullanımı Yöntemi

Dijital teknolojilerin hızla gelişmesiyle birlikte eğitim alanında da önemli değişiklikler yaşanmaktadır. Bu değişim, dil öğretiminde de farklı yöntemlerin

kullanılmasına ve öğrencilere yazma süreçlerini geliştirme, iş birliği yapma ve geri bildirim almayı kolaylaştırma imkânı sunar. Dijital araçlar, öğrencilere farklı yazma türlerini deneme, görsel ve işitsel içerik üretme ve dil becerilerini geliştirme fırsatı verir. Dijital teknolojilerin yazma becerisi edindirilmesine yardımcı olması, öğrencilerin yazma sürecini daha etkili, ilgi çekici ve özgün bir şekilde deneyimlemelerini sağlar ve öğrencilere çeşitli dijital araçlar ve platformlar aracılığıyla yazma süreçlerini destekleme ve zenginleştirme fırsatı sunar. Bloglar, çevrimiçi iş birliği araçları, dil denetleme yazılımları ve podcast gibi araçlar, öğrencilere yazma konusunda farklı yollarla yaklaşma ve yazma becerilerini geliştirme olanağı tanır (Johnson ve Davis, 2021: 213).

Dijital Teknolojilerin Kullanımı Yönteminin uygulanması:

I. Dijital Araç Seçimi: Öğrencilere, çevrimiçi yazma uygulamaları ve platformları aracılığıyla yazı yazma imkânı sunulur. Öğretmenler yazma becerisinin geliştirilmesinde kullanılabilecek uygun dijital araçları seçerler. Bu araçlar, yazma sürecini zenginleştirme, iş birliği yapma ve düzenleme, revizyon ve paylaşma aşamalarında destekler.

II. İş birliği, Geri Bildirim ve Değerlendirme: Dijital platformlar öğrencilere yazılarını paylaşma ve birbirlerine geri bildirim verme imkânı sunar. Öğrenciler çevrimiçi olarak yazılarını paylaşabilir, düzenleyebilir ve eleştirilere açık hale getirebilirler. Dijital iş birliği araçları, öğrencilere grup içinde yazma fırsatı verir ve bu sayede öğrenciler aynı belge üzerinde iş birliği yapabilir, birbirlerine geri bildirimde bulunabilir ve yazılarını birlikte geliştirebilirler.

III. Podcastler ve Videolar: Podcastler veya video formatındaki materyaller, öğrencilere yazılı metinlerin yanı sıra sesli ve görsel içerik üretme becerisi kazandırabilir. Öğrenciler dijital medya araçlarıyla kendi özgün içeriklerini oluşturarak yazma becerilerini geliştirebilirler.

IV. Görsel ve İçerik Zenginliği: Dijital araçlar, yazıları görsel öğeler, grafikler ve medya içeriğiyle zenginleştirme fırsatı sunar. Bu da öğrencilerin yazılarını daha ilgi çekici ve etkileyici hale getirmelerine yardımcı olur (Brown ve Anderson, 2022: 267).

Dijital Teknolojilerin Kullanımı Yönteminin Avantajları:

I. Görsel ve İşitsel Zenginlik: Dijital teknolojiler, metinleri görsel ve işitsel öğelerle zenginleştirmeye yardımcı olabilir. Öğrenciler resimler, videolar ve ses dosyaları gibi

araçları kullanarak metinlerini daha etkili ve ilgi çekici hale getirebilirler (Warschauer, 2006).

II. İnteraktif Öğrenme: Dijital teknolojiler, öğrencilere interaktif öğrenme deneyimleri sunar. Öğrenciler, çevrimiçi tartışma platformları, bloglar ve diğer etkileşimli araçlar aracılığıyla yazılı metinleri değerlendirme ve paylaşma fırsatı bulabilirler (Leu vd, 2004).

III. Uzaktan Erişim ve İş Birliği: Dijital teknolojiler, öğrencilere uzaktan erişim ve iş birliği fırsatları sunar. Bu, öğrencilerin daha fazla pratik yapmalarını ve geri bildirim alarak geliştirmelerini kolaylaştırır (Lan ve Sung, 2016). Öğrenciler, farklı yerlerden yazma projelerine katılabilir ve birlikte çalışabilirler.

IV. Öğrenci Motivasyonu: Dijital teknolojiler, interaktif öğrenme materyalleri ve oyunlaştırma unsurlarıyla öğrencilerin motivasyonunu artırabilir. Bu, öğrencilerin yazma becerilerini daha istekli bir şekilde geliştirmelerine yardımcı olabilir (Reinders ve White, 2010).

Dijital Teknolojilerin Kullanımı Yönteminin Dezavantajları:

I. Teknolojiye Erişim Eşitsizliği: Tüm öğrencilerin yeterli teknolojiye erişimi olmayabilir. Bu durum öğrenciler arasında eşitsizlik yaratabilir ve teknoloji eksikliği olan öğrencilerin dezavantajlı konuma gelmesine neden olabilir.

II. Dikkat Dağıtıcı Unsurlar: Dijital platformlar, öğrencilerin dikkatini dağıtabilecek çeşitli unsurları içerebilir. Bu, öğrencilerin yazma süreçlerini etkileyebilir.

III. Bilgi Filtrelemesi ve Doğrulama: Dijital kaynakların güvenilirliği ve bilgi doğrulama süreçleri öğrenciler için önemli bir konu olabilir. Dijital kaynakların güvenilirliğini değerlendirmede zorluklar yaşanabilir (Leu vd, 2011). Öğrencilerin yanıltıcı veya eksik bilgiye dayalı metinler üretmesine neden olabilir.

IV. Dijital Bağımlılık: Dijital teknolojilerin kullanımı, öğrencilerin sürekli olarak ekranlara bağlı olmalarına ve geleneksel yazma pratiğini aksatmalarına neden olabilir.

Sonuç olarak, dijital teknolojilerin kullanımı, yazma becerisinin öğretiminde görsel zenginlik, interaktif öğrenme ve uzaktan iş birliği gibi avantajlar sunar. Ancak teknolojiye erişim eşitsizliği, doğrulama zorlukları ve dijital bağımlılık gibi dezavantajlar da içerebilir. Eğitimciler, bu avantaj ve dezavantajları dikkate alarak öğrencilerin ihtiyaçlarına uygun şekilde dijital teknolojileri yazma öğretiminde etkili bir şekilde kullanabilirler.

2.8.1.8. Yapılandırılmış Geri Bildirim Yöntemi

Yapılandırılmış geri bildirim yöntemi, öğrencilere yazma sürecinde rehberlik etmek ve metinlerini analiz etmelerini sağlamak amacıyla kullanılır. Bu yöntem, öğrencilere yazılı metinlerinin yapısal özelliklerini, içerik düzenini ve dil kullanımını değerlendirmeleri için önceden belirlenmiş ölçütler ve geri bildirim formları sunar. Böylece öğrenciler bu ölçütleri kullanarak kendi metinlerini analiz eder ve daha etkili yazma becerileri geliştirmek için adımlar atarlar (Brown ve Clark, 2022: 145). Bu yaklaşım ayrıca öz değerlendirme yapabilme becerisi geliştirmelerine de yardımcı olur.

Yapılandırılmış Geri Bildirim Yönteminin Uygulanması:

I. Ölçüt Belirleme: Öğretmenler, yazılacak metinlerin yapısıyla ilgili, içerikle ilgili ve dil bilgisi/dil kullanımıyla ilgili ölçütler belirler. Örneğin öğrencilere metin organizasyonu, tez ifadesi ve dil kullanımı gibi ölçütler sunulabilir. Öğrencilerle birlikte yazının hedefleri ve amaçları belirlenir. Bu hedefler, geri bildirim sürecinin odak noktasını belirler.

II. Öğrenci Analizi: Öğrencilerden yazdıkları metinleri bu ölçütlere göre analiz etmeleri istenir. Öğrenciler metinlerini bu ölçütlere göre değerlendirir ve hangi alanlarda iyileştirme yapabileceklerini belirlerler. Öğretmen veya akranları-sınıf arkadaşları, yazının ön bir incelemesini yapar ve belirli alanlarda değerlendirmelerde bulunurlar. Bu alanlar önceden belirlenen hedeflere göre seçilir.

III. Geri Bildirim Formları: Öğretmenler, önceden hazırlanan geri bildirim formlarını öğrencilere sunar. Bu formlar, öğrencilerin, metinlerini analiz etmelerine, güçlü ve zayıf yönlerini belirlemelerine yardımcı olur. Geri bildirim, belirli alanlarda yapılandırılmış bir şekilde sağlanır. Örneğin öğrenciye belirli bir paragrafın organizasyonu veya dil kullanımı hakkında geri bildirim verilir.

IV. Öğretmen Geri Bildirimi: Öğretmenler, öğrencilerin analizlerini gözden geçirir ve yapılandırılmış geri bildirim formuna dayalı olarak öğrencilere geri bildirim sağlarlar. Bu geri bildirim, öğrencilere hangi alanlarda daha fazla çalışmaları gerektiği konusunda rehberlik eder. Geri bildirim, öğrencilere yazılarını nasıl geliştirebilecekleri konusunda spesifik öneriler sunar. Öğrenciler bu önerileri kullanarak yazılarını iyileştirmeye yönelik bir plan oluştururlar.

Yapılandırılmış Geri Bildirim Yönteminin Avantajları:

I. Hedef Odaklı ve Somut Geri Bildirim: Yapılandırılmış geri bildirim yöntemi, öğrencilere yazılı metinlerindeki belirli özelliklere odaklanma ve somut geri bildirim alabilme imkânı sağlar. Bu, öğrencilerin hızlıca iyileşme sağlamasına yardımcı olabilir (Ferris, 2014: 24).

II. Hedeflenen Gelişim Alanları: Yapılandırılmış geri bildirim yöntemi, öğrencilere belirli yazma becerilerindeki eksiklikleri veya gelişim alanlarını belirleme fırsatı sunar. Bu, öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarına daha iyi cevap verme konusunda yardımcı olabilir ve öğrencilerin yazma becerilerini sürekli olarak geliştirmelerini sağlar (Hyland ve Hyland, 2006: 32).

III. Öğrenci Özgüvenini Artırabilir: Yapılandırılmış geri bildirim yöntemi, öğrencilere güçlü yönlerini, geliştirilmesi gereken yanlarını ve becerilerini daha iyi hale getirme yolunda ne kadar ilerlediklerini de gösterir ve bu durum da öğrencilerin özgüvenini ve motivasyonunu artırabilir (Lee, 2013: 108).

Yapılandırılmış Geri Bildirim Yönteminin Dezavantajları:

I. Sınırlı İçerik Kapsamı: Yapılandırılmış geri bildirim yöntemi, öğrenci yazılarının belirli yönlerine odaklanabilir ve genel metin içeriğini atlayabilir. Aynı zamanda yapılandırılmış geri bildirim vermek, öğretmenler için zaman ve çaba gerektirebilir. Bu nedenle büyük sınıflarda uygulanması zor olabilir.

II. Bireysel Farklılıkların Göz Ardı Edilmesi: Her öğrencinin yazma ihtiyaçları ve seviyeleri farklıdır. Yapılandırılmış geri bildirim yöntemi, öğrenci özelliklerini ve yazma tarzlarını bazen göz ardı edebilir ve standart bir yaklaşım sunabilir. Bu yöntem, öğrenci bireyselliklerini dikkate almakta bazen zorluklar yaratabilir.

III. Değerlendirme Yükü: Yapılandırılmış geri bildirim yöntemi, öğretmenlerin ve değerlendiricilerin öğrenci yazılarını analiz etmeleri ve geri bildirim sağlamaları nedeniyle çok fazla zaman ve çaba gerektirebilir (Zhu ve Mitchell, 2016: 25). Ayrıca yapılandırılmış geri bildirim yöntemi, öğrencilerin sınırlı bir bölümünü hedef alır. Bu nedenle daha geniş kapsamlı bir değerlendirme sağlamaktan ziyade belirli alanlara odaklanabilir.

Kısaca, yapılandırılmış geri bildirim yöntemi, yazma becerisinin öğretiminde hedeflenen gelişim alanlarına odaklı ve somut geri bildirim sağlama avantajı sunar. Ancak sınırlı içerik kapsamı, bireysel farklılıkların göz ardı edilmesi ve değerlendirme yükü gibi dezavantajlar da içerebilir. Eğitimciler, öğrenci ihtiyaçlarına ve öğretmen kapasitesine göre bu avantajları ve dezavantajları göz önünde

bulundurarak yapılandırılmış geri bildirim yöntemini öğrencilerin ihtiyaçlarına uygun şekilde kullanabilirler.

2.8.1.9. Kelime Dağarcığı ve Dil Bilgisi Öğretimi Yöntemi

Kelime dağarcığı ve dil bilgisi öğretimi, yazma becerisinin geliştirilmesinde temel bir bileşendir. Bu yöntem, öğrencilere yazarken doğru ve etkili bir dil kullanımının önemini kavratır, aynı zamanda da yazılarını daha anlamlı ve akıcı hale getirme konusunda yardımcı olur. Bir başka deyişle, dil bilgisi kurallarının öğretilmesi ve kelime dağarcığının geliştirilmesi, daha iyi yazma becerileri kazandırma hedefiyle öğrencilere yazılarındaki ifadeleri zenginleştirme, anlamı netleştirme ve dil kullanımını düzgünleştirme konularında yardımcı olur. Eğitimciler, bu yöntemi kullanarak öğrencilere dil bilgisi kuralları ve kelime dağarcığı konularında güçlü bir temel oluşturabilir ve böylece öğrencilerin yazma becerilerini daha etkili bir şekilde geliştirebilirler (Smith ve Davis, 2021: 145).

Kelime Dağarcığı ve Dil Bilgisi Öğretimi Yönteminin Uygulanması:

I. Temel Dil Bilgisi Öğretimi: Öğrencilere temel dil bilgisi konuları öğretilir. Derslerde cümle yapısı, fiil çekimleri, zamanlar ve diğer dil bilgisi konuları işlenir.

II. Kelime Dağarcığını Zenginleştirme: Öğrencilere yeni kelimeler öğretilir ve bunların anlamları, kullanım bağlamları ve eş anlamlıları üzerine çalışılır.

III. Örnek Cümleler: Öğrencilere örnek cümleler ve paragraflar sunularak dil bilgisi kurallarının ve kelimelerin nasıl kullanılacağı gösterilir. Bu örnekler, öğrencilerin kavramları anlamalarına ve yazılarına uygulamalarına yardımcı olur.

IV. Dil Bilgisi ve Kelime İncelemeleri: Metinlerini yazdıktan sonra öğrencilerin dil bilgisi ve kelime kullanımı açısından yazılarını incelemeleri sağlanır. Böylece hataları tespit eder ve nasıl düzeltebileceklerini öğrenirler.

V. Yazma Pratikleri: Öğrencilere dil bilgisi ve kelime bilgisini kullanarak yazma egzersizleri verilir. Bu görevlerinde, öğrendikleri dil bilgisi kuralları ve kelimeleri kullanmaları teşvik edilir. Böylece öğrendikleri kuralları ve kelimeleri yazılarında etkili bir şekilde kullanarak yazma becerilerini geliştirirler.

Kelime Dağarcığı ve Dil Bilgisi Öğretimi Yönteminin Avantajları:

I. Dil Farkındalığı Geliştirme ve Dil Zenginliği: Kelime dağarcığı ve dil bilgisi öğretimi, öğrencilerin dili daha derinlemesine anlamalarına ve yazılı ifadelerini

zenginleştirmelerine yardımcı olabilir. Kelime çeşitliliği ve doğru dil bilgisi kullanımı, yazıların daha etkili ve anlam dolu olmasını sağlar (Nation, 2001).

II. İfade Yeteneği: Doğru kelime ve dil bilgisi kullanımı, öğrencilerin düşüncelerini daha açık ve etkili bir şekilde ifade etmelerine yardımcı olur. Bu, öğrencilerin yazılı iletişim yeteneklerini geliştirmelerini de sağlar (Paribakht ve Wesche, 1997).

III. Anlatım Gücü: Kelime dağarcığı ve dil bilgisi öğretimi yöntemi, öğrencilere daha güçlü ve etkileyici anlatılar oluşturma becerisi kazandırabilir. Bu, yazıların okuyucular üzerinde daha derin bir etki bırakmasını sağlayabilir (Sökmen, 2005).

Kelime Dağarcığı ve Dil Bilgisi Öğretimi Yönteminin Dezavantajları:

I. Yüzeysel Yaklaşım: Sadece kelime dağarcığı ve dil bilgisi üzerine odaklanmak, yazma sürecini yüzeysel hale getirebilir. Öğrenciler, anlamı derinlemesine keşfetmek ve özgün düşünceler geliştirmek konusunda zorluk yaşayabilirler.

II. Doğal Akıcılığı Etkileyebilir: Aşırı dil bilgisi odaklı öğretim, öğrencilerin metinlerini doğal ve akıcı hale getirme yeteneklerini zayıflatır. Dil bilgisi kurallarının aşırı vurgulanması, öğrencilerin içerik ve anlam geliştirmeye yeterli zaman ayıramamalarına ve yazdıkları metinlerin doğal akıcılıkta olmamasına neden olabilir (Hyland, 2003). Öğrenciler, dil bilgisi kurallarına sıkı sıkıya bağlı kalmak konusunda baskı hissedebilirler.

III. Öğrenci Motivasyonunu Etkileyebilir: Sadece kelime dağarcığı ve dil bilgisi üzerine odaklanmak, bazı öğrencilerde motivasyon düşüklüğüne neden olabilir. Yazma sürecinin sadece dil bilgisi kurallarından ibaret olduğunu düşünen öğrenciler, yazma sürecini sıkıcı bulabilir (Connor ve Mbaye, 2002).

Özetle, kelime dağarcığı ve dil bilgisi öğretimi yaklaşımı, yazma becerisinin geliştirilmesinde doğruluk, ifade zenginliği ve dil farkındalığı gibi avantajlar sunar. Ancak yazıların yalın ve doğal olmaması, doğal akıcılığın ihmal edilmesi ve içerik-anlam dengesinin zorlanması gibi dezavantajlar da içerebilir. Eğitimciler, kelime dağarcığı ve dil bilgisi öğretimini yazma sürecinin bir parçası olarak dengeli bir şekilde uyumlu hale getirerek öğrencilerin yazma becerilerini geliştirebilirler.

2.8.1.10. Çoklu Yazma Modelleri Yöntemi (Genre)

Çoklu yazma modelleri yöntemi, öğrencilere farklı yazma türleri ve stratejileri kullanarak yazma becerilerini geliştirme fırsatı sunar. Bu yöntemde öğrencilere çeşitli yazma türleri ve projeleri verilir. Öğrenciler bu farklı yazma

modelleri aracılığıyla farklı türlerde yazma deneyimleri kazanabilir ve yazma süreçlerini zenginleştirerek geliştirebilirler. İlaveten, bu yöntemde öğrencilere öğretilen farklı yazma modelleri, öğrencilerin farklı yazma türlerini anlama, analiz etme ve uygulama yeteneklerini geliştirmelerine yardımcı olur (Smith, 2020: 78).

Çoklu Yazma Modelleri Yönteminin Uygulanması:

I. Örnek Çalışmalar: Öğrencilere farklı yazma türlerine ait örnek çalışmalar sunulur. Bu örnekler, öğrencilere ilham kaynağı olurken aynı zamanda farklı yaklaşımları gösterir.

II. Farklı Yazma Türleri: Öğrencilere anlatı yazısı, açıklama metni, tartışma makalesi, eleştiri yazısı gibi farklı yazma türleri tanıtılır ve sonrasında da anlatı yazısı, açıklama metni, makale, mektup gibi çeşitli türlerde yazma görevleri verilir (Smith, 2020).

III. Strateji ve Teknikler: Her yazma türü için gerekli strateji ve teknikler öğretilir. Öğrencilere farklı türlerde yazarken dikkat etmeleri gereken hususlar aktarılır. Öğrencilere düşünceleri düzenleme, araştırma yapma ve hedef kitleye uygun yazma gibi stratejiler sunulur (Brown, 2022).

IV. Projeler ve Görevler: Öğrencilere farklı konular veya temalar etrafında projeler ve görevler verilir. Öğrencilerden kısa hikâyeler yazmaları, bir tez makalesi oluşturmaları veya bir röportaj yazmaları gibi görevler istenebilir (Smith ve Johnson, 2021).

V. Uygulama ve Değerlendirme: Öğrencilere farklı yazma görevleri verilir ve bu görevlerde farklı yazma modellerini kullanmaları beklenir. Öğrencilerin yazıları, öğretmen veya akranları-sınıf arkadaşları tarafından değerlendirilir.

Çoklu Yazma Modelleri Yönteminin Avantajları:

I. Çeşitlilik ve Esneklik: Bu yöntem, öğrencilere farklı yazma türleri ve formatları üzerinde çalışma imkânları sunar. Öğrenciler hikâyeye, makale, mektup gibi farklı türlerde metinler yazarak yazma becerilerini çeşitlendirebilirler (Silva ve Matsuda, 2002).

II. Esnek Yaklaşım: Her öğrencinin yazma becerileri ve ilgi alanları farklıdır. Çoklu yazma modelleri yöntemi, öğrencilere kendi güçlü yanlarına ve ilgi alanlarına uygun yazma türlerini seçme özgürlüğü tanır.

III. Anlam İnşası: Çoklu yazma modelleri, öğrencilere metinlerini daha iyi planlama ve düzenleme fırsatı sunar. Bu, öğrencilerin metinlerinde daha tutarlı ve anlamca zengin ifadeler kullanmalarına yardımcı olabilir (Zamel, 2004).

IV. Yaratıcılığı Teşvik Edebilir: Farklı yazma türleri ve formatları, öğrencilerin yaratıcılıklarını kullanmalarını teşvik edebilir. Bu da öğrencilerin yazma sürecini daha ilgi çekici hale getirebilir (Leki, 1995).

V. Öz Değerlendirme ve İyileştirme: Öğrenciler farklı yazı türleri arasındaki farkları değerlendirme ve yazılarını iyileştirme fırsatı bulurlar. Bu, öğrencilerin kendi yazılarını eleştirel bir bakış açısıyla gözden geçirme yeteneklerini geliştirebilir (Riggenbach, 1991).

Çoklu Yazma Modelleri Yönteminin Dezavantajları:

I. Yetersiz Yoğunlaşma: Çoklu yazma modelleri yöntemi, öğrencilerin farklı türlerde yazarken derinlemesine uzmanlaşma fırsatını kısıtlayabilir. Yoğun bir şekilde bir tür üzerine odaklanmanın zor olduğu durumlar olabilir. Farklı yazma türleri üzerinde çalışmak, öğrencilerin zamanlarını verimli kullanmalarını engelleyebilir.

II. İhtiyatlı Yaklaşım: Farklı yazı türlerini deneyimlemek, bazı öğrencilerde belirsizlik ve endişeye neden olabilir. Öğrencilerin bazı türlerde daha az deneyimi olabilir ve bu türlerde yazarken çekinceler yaşanabilir.

III. Değerlendirme Zorlukları: Farklı türlerdeki yazıları değerlendirmek ve değerlendirme ölçütlerini belirlemek öğretmenler için zor olabilir. Her türün farklı gereklilikleri olduğundan değerlendirme süreci karmaşıklaşabilir. Öğretmenler, farklı türlerde yazıları değerlendirirken daha fazla çeşitliliği ele almak zorunda kalabilirler. Bu da değerlendirme sürecini karmaşıklaştırabilir (Kaplan, 1987).

Sonuç olarak, çoklu yazma modelleri yöntemi, yazma becerisinin geliştirilmesinde çeşitlilik, esneklik ve yaratıcılık gibi avantajlar sunar. Ancak derinlemesine uzmanlaşmayı zorlaştırabilir, değerlendirme sürecini karmaşıklaştırabilir ve zaman kısıtlamaları yaratabilir. Eğitimciler, bu avantaj ve dezavantajları göz önünde bulundurarak öğrencilere uygun yazma türleri seçme ve gelişme fırsatı sunan çoklu yazma modelleri yöntemini kullanabilirler.

2.8.1.11. Proje Tabanlı Öğrenme Yöntemi

Proje tabanlı öğrenme yöntemi, öğrencilere belirli konular etrafında gerçek hayattan ilham alan projeler oluşturma fırsatı sunan bir öğrenme yöntemidir (Berman ve Verhoeven, 2002: 42). Bu yöntem, öğrencilere özgürlük ve yaratıcılık tanıyarak öğrenmeyi daha anlamlı hale getirirken aynı zamanda yazma becerilerini güçlendirir.

Eğitimciler, öğrencilere gerçek hayattan ilham alan projelerle yazma sürecini deneyimleme ve geliştirme fırsatı sunarak öğrencilerin yazma yeteneklerini etkili bir şekilde geliştirebilirler. Ayrıca bu yöntemde, öğrencilerin ilgi alanlarına yönelik konular seçilir ve bu konular etrafında araştırmalar yapmaları teşvik edilir; böylece öğrenciler bu projeleri yazılı olarak ifade ederken araştırma, analiz, sentez ve sunum vb becerilerini geliştirirler.

Proje Tabanlı Öğrenme Yönteminin Uygulanması:

- I. Konu Seçimi:** Öğrencilere ilgi çekici bir konu seçme özgürlüğü tanınır. Bu konu, öğrencilerin ilgi alanlarına ve deneyimlerine uygun olarak belirlenir.
- II. Araştırma ve Planlama:** Öğrenciler seçtikleri konuyla ilgili araştırmalar yaparlar. Bu aşamada öğrencilerin bilgi toplama ve planlama becerileri geliştirilir.
- III. Yazılı Metin Üretimi:** Öğrenciler araştırmalarını temel alarak yazılı bir proje oluştururlar. Bu proje, rapor, makale, blog yazısı veya sunum gibi farklı yazılı türleri içerebilir. Öğrenciler araştırmalarını ve bulgularını yazılı olarak ifade ederler. Bu aşamada yazma becerileri kullanılarak proje tamamlanır.
- IV. Sunum ve Değerlendirme:** Öğrenciler oluşturdukları projeleri sınıf arkadaşlarına veya öğretmene sunarlar. Bu sunumlar sırasında geri bildirim alarak projeyi geliştirme fırsatı bulurlar.

Proje Tabanlı Öğrenme Yönteminin Avantajları:

- I. Gerçek Dünya Bağlamı:** Proje tabanlı öğrenme, öğrencilere gerçek yaşam bağlamında yazma fırsatı sunar. Öğrenciler projeler aracılığıyla gerçek dünya sorunlarına çözüm önerileri sunma ve yazılı metinler oluşturma yeteneklerini geliştirebilirler (Thomas, 2000).
- II. İş birliği ve İletişim Becerileri:** Proje tabanlı öğrenme, öğrencileri ders içeriğine daha fazla angaje edebilir. Öğrenciler ilgi alanlarına uygun projelerle çalışarak yazma sürecine daha istekli ve motive bir şekilde katılabilirler. Ayrıca bu yöntem öğrencilerin iş birliği yapma ve iletişim becerilerini geliştirmelerine olanak tanır. Öğrenciler projeleri boyunca fikir alışverişinde bulunur ve grup içinde etkili bir şekilde iletişim kurarlar (Krajcik ve Blumenfeld, 2006: 317).
- III. Öz Yönetim ve Öğrenci Merkezlilik:** Proje tabanlı öğrenme yaklaşımı, öğrencilerin öz yönetim ve öğrenme süreçlerini geliştirmelerini destekler. Bu, öğrencilere daha fazla sorumluluk ve özerklik sağlar (Bell, 2010: 39).

Proje Tabanlı Öğrenme Yönteminin Dezavantajları:

I. Zaman ve Kaynak Gereksinimi: Proje tabanlı öğrenme, öğrencilere uzun süreli ve detaylı projeleri planlama ve yönetme becerisi kazandırırken zaman açısından zorlayıcı olabilir. Öğretmenlerin de daha fazla zaman ve kaynak ayırması gerekebilir. Bu nedenle sınırlı zamanı olan eğitimciler ve öğrenciler için zorlayıcı olabilir.

II. Ölçme ve Değerlendirme Zorlukları: Proje tabanlı öğrenme yaklaşımı, geleneksel sınav yöntemlerinden farklı bir değerlendirme yaklaşımı gerektirir. Dolayısıyla, bu yöntem değerlendirme sürecini karmaşıklştırabilir ve öğrencilerin projelerini değerlendirmek daha sübjektif olabilir (Larmer ve Mergendoller, 2010).

III. Grup Dinamikleri: Proje tabanlı öğrenme yöntemi grup içi dinamiklerin etkisi altında olabilir. Eşitsiz katılım veya farklı beceri seviyeleri, projelerin etkin bir şekilde yürütülmesini zorlaştırabilir (Krajcik ve Blumenfeld, 2006: 320).

Kısaca özetlemek gerekirse, proje tabanlı öğrenme yöntemi, yazma becerisinin öğretiminde gerçek dünya bağlamı, iş birliği yetenekleri ve öz yönetim gibi avantajlar sunar. Ancak zaman ve planlama gereksinimleri, rehberlik ihtiyacı ve değerlendirme zorlukları gibi dezavantajları da içerebilir. Eğitimciler, projeleri etkili bir şekilde tasarlayarak ve yöneterek öğrencilere hem yazma becerilerini geliştirme hem de proje tabanlı öğrenmeyi deneyimleme fırsatı sunabilirler.

2.9. Yabancı Dil Olarak Türkçede Yazma Becerisinin Öğretimi

Yabancı dil olarak Türkçede yazma becerisinin öğretilmesi, dil öğrenme sürecinin temel bir bileşenini oluşturur. Dilin yazılı formda ifade edilmesi, öğrencilere hem dil bilgisi ve kelime dağarcığı kullanımını hem de yaratıcı ifade yeteneklerini geliştirme fırsatı sunar. Bu bağlamda yapılan araştırmalar öğrencilere yazma becerisi kazandırmanın dil öğrenim sürecini derinleştirdiğini, bireylerin dil kullanımını zenginleştirdiğini ve iletişim yeteneklerini artırmanın ötesinde eleştirel düşünmeyi teşvik ettiğini ortaya koymaktadır.

Yabancı dil olarak Türkçede yazma öğretimi, dil öğrenenlerin Türkçeyi yazılı olarak etkili bir şekilde kullanma becerilerini geliştirmeyi amaçlayan bir süreçtir. Bu süreç, dil öğrenenlerin iletişim kurma yeteneklerini artırmak, farklı türde yazıları anlayabilmek ve üretebilmek, dil bilgisini pratikle pekiştirmek gibi hedefleri içerir. Yazma eğitimi, dil bilgisi kurallarına ve kelime dağarcığına hâkim olmaktan daha fazlasını içerir. Süreçte dil bilgisi yapılarını düzgün ve anlamlı bir şekilde bir araya getirerek yazmak da hayati bir öneme sahiptir. Yazılı metin oluşturmanın amacı,

yazarların konuyla ilgili cümleler kurabilme yeteneğini geliştirmekten çok daha fazlasını içerir. Destekleyici cümlelerin ve cümleler arası geçişlerin uygun bir şekilde yapılandırılmasını sağlamak, etkileyici ve farklı türlerde paragraflar oluşturabilmek bu sürecin hedeflerindendir (Coşkun, 2011).

Yabancı dil olarak Türkçe yazma becerisi öğretimi, dil öğrenenlerin iletişim yeteneklerini geliştirmek ve düşüncelerini yazılı olarak ifade etmelerini sağlamak amacıyla önemli bir aşamayı oluşturur. Bu süreç temelden başlayarak aşamalı bir şekilde ilerler ve dilin farklı yapılarını anlama, kullanma ve etkili iletişim kurma becerisini kazandırmayı hedefler. YDT’de yazma becerisi öğretimi alfabe, kelime, cümle, paragraf ve metin-kompozisyon yazma aşamalarını içerir. Bu aşamalara kısaca değinmek gerekirse:

- I. Alfabe Aşaması:** Yabancı dil öğrenenler için yazma becerisi öğretimi alfabe aşamasıyla başlar. Dil öğrenenlere, hedef dilde kullanılan alfabenin harf ve ses yapısı tanıtılır. Temel harf ve ses bilgisi, kelime ve cümle yapılarının anlaşılabilmesi için önemlidir. Bu aşamada öğrenciler harf-ses ilişkilerini öğrenirken aynı zamanda alfabede –varsa– farklı harfleri tanımayı ve doğru telaffuz etmeyi öğrenirler. Öğitmen, hedef kitlenin ana dilinin alfabesini biliyorsa, Türk alfabesini öğretme sürecini daha da kolaylaştırabilir. Zira ana dil alfabesiyle benzerlikler ve karşılaştırmalar yaparak harflerin yazımını ve seslendirmesini anlatmak mümkündür.
- II. Kelime Öğretimi:** Alfabe aşamasını tamamlayan öğrenciler, kelime öğretimiyle kelime dağarcıklarını genişletmeye başlarlar. Kelimeler, iletişimde temel yapı taşlarıdır ve dil öğrenenlerin yazılı ifadelerini güçlendiren bir araçtır. Öğrencilere günlük yaşamda sıkça kullanılan kelimelerden başlayarak konuyla ilgili terimler öğretilir. Somut nesneler, görsel ve işitsel materyaller, dramatizasyon, eş ve zıt anlamlı kelimeler ve örnek cümleler kullanılarak öğrenme süreci desteklenir. Her öğretmen, sınıf içinde kelime öğretimini farklı yöntemler ve tekniklerle gerçekleştirebilir. Demirel (2004) de, yabancı dil öğretiminde sözcük öğretiminin, bir bağlam içinde olması gerektiğini ve 1970’li yıllardan sonra ise sözcüklerin iletişimsel bağlamda öğretilmesinin daha uygun olduğunu belirtir.
- III. Cümle Öğretimi:** Kelime öğretiminin ardından öğrenciler cümle yapısını öğrenmeye başlarlar. Dilin kuralları, dil öğrenenlerin cümleleri düzgün bir

şekilde kurmalarını sağlar. Cümlelerin temel bileşenleri olan özne, yüklem, nesne gibi kavramlar öğretilir. Ayrıca cümle içinde sıralama, zamirler, sıfatlar gibi dil bilgisi konuları da öğrencilere aktarılır. Bu aşama, öğrencilere dil bilimsel yapıları doğru bir şekilde kullanma yeteneği kazandırır. Farklı dillerde söz dizimi kuralları farklılıklar gösterebilir. Örneğin İngilizcede “özne + yüklem + nesne” şeklinde olan söz dizimi yapısı, Türkçede “özne + nesne + yüklem” şeklindedir. Bu nedenle, yabancı dilde yazma eğitimi verilirken bu farklılıklara dikkat edilmeli, kelimelerin söz dizimi kurallarına göre sıralandığından emin olunmalıdır (Coşkun, 2011).

IV. Paragraf Öğretimi: Cümle öğretiminin ardından öğrencilere paragraf oluşturma becerisi kazandırılır. Paragraf, birbiriyle bağlantılı cümlelerin anlamlı bir bütün halinde düzenlenmesiyle oluşur. Paragraf içindeki cümlelerin mantıklı bir sıra içinde dizilmesi, yazılı iletişimde tutarlılık ve akıcılık sağlar. Bir başka deyişle paragraf, cümlelerin bir araya getirilip dil ve düşünce bağlantısının kurulduğu, anlam ve düşünce bütünlüğünün sağlandığı bir birimdir ve her bir paragraf genellikle konuyla ilgili farklı bir düşüncüyü içerir. Paragrafın temeli, içerdiği cümlelerdeki anlamsal birliktelikten gelir (Coşkun, 2011). Paragraf, birden fazla cümleden oluşabileceği gibi, bazen yalnızca bir cümleden de oluşabilir. Paragrafın uzunluğu önemli değildir; en mühim özelliği, içinde bulunan cümleler arasında anlamlı bir bağlantı olmasıdır.

V. Metin Öğretimi: Paragraf öğretimini takiben öğrenciler metin veya kompozisyon yazma aşamasına geçerler. Bu aşamada öğrencilere daha geniş ve kapsamlı yazılı metinler oluşturma becerisi kazandırılır. Öğrencilere bir konu verilir veya seçtikleri bir konu üzerine yazmaları istenir. Metin veya kompozisyon yazma becerisi, dil öğrenenlerin düşüncelerini etkili bir şekilde ifade etmelerini ve bağlantılı bir biçimde iletişim kurmalarını sağlar. Kompozisyon, belirli bir konu ya da düşünce etrafında düşünceleri düzenleyip anlamla bütünleştiren yazılı bir eserdir. Günay’a (2007: 44) göre, dil açısından bir metin, ardışık, mantıklı ve anlamlı tümcelerden oluşan bir dizi şeklindedir. Metindeki tümceler, yazar tarafından konunun bağlamına uygun bir mantık sırasına göre düzenlenir ve yazarın duygularını ve düşüncelerini yansıtır.

Sonuç olarak, yabancı dil olarak Türkçede yazma becerisi öğretimi, alfabe aşamasından başlayarak kelime, cümle, paragraf ve nihayetinde metin veya kompozisyon yazma aşamalarını içerir. Bu aşamalı yaklaşım, dil öğrenenlerin yazılı iletişim becerilerini geliştirmelerine yardımcı olurken aynı zamanda dil bilgisi kurallarını ve dilin yapısını öğrenmelerini sağlar. Yabancı dil yazma becerisi, dil öğrenenlerin dil bilgisini kullanma yeteneğini geliştirerek iletişimde daha etkili olmalarını destekler.

3. BÖLÜM: YDİ VE YDT DERS KİTAP SETLERİNİN İNCELENMESİ

3.1. Yabancı Dil Olarak İngilizce Öğretiminde Kullanılan Kitap Setlerinin “Yazma” Becerisi Öğretiminde Kullanılan Aktiviteler Açısından İncelenmesi

Yabancı dil öğretiminde amaç dili her yönüyle öğretmek ve böylece dil kullanıcısını dört temel beceride yetkin kılarak günlük ve akademik dil kullanımında sorunsuz olarak iletişim kurmasını sağlamaktır. Bu doğrultuda dil öğretmenlerinin en büyük destekçisi doğal olarak bu amaçla hazırlanmış olan dil öğretim setleridir. Bu setlerde içeriğin dört temel beceriden algılamaya/almaya dönük beceriler (receptive skills) olan **dinleme ve okuma** ile üretime dönük beceriler olan (productive skills) **konuşma ve yazma** becerilerini eşit olarak geliştirmeyi sağlayacak şekilde oluşturulması hedeflenir.

Dünyada dil öğretimi amacıyla hazırlanan ders kitaplarının çoğu yabancı dil seviyesinin ortak değerlendirildiği bir referans sistemi olan **Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı¹¹ (The Common European Framework of Reference for Languages- CEFR)** referans alınarak hazırlanır, çünkü CEFR yabancı dil öğretimi sonunda bireylerin dilde farklı becerilerde geldikleri yetkinlik seviyelerini belirlemek için kullanılan bir uluslararası standart olarak kabul edilir. Dolayısıyla da dünyanın pek çok yerinde dil öğretimi bu programa göre yapılmaktadır.

Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı’na (CEFR) göre belirlenmiş olan dil seviyeleri kabaca “Temel Kullanıcı, Bağımsız Kullanıcı ve Yetkin Kullanıcı” adı altında üç grupta toplanmıştır. Bu grupların detaylı seviye açılımı aşağıdaki gibidir.

Temel seviye dil kullanıcısı: (CEFR, 2018)

A1 Başlangıç (Breakthrough-Beginner)

- ✓ Somut gereksinimlerini karşılayabilmek adına bilinen, günlük ifadeleri ve çok temel deyimleri anlayabilir ve kullanabilir.
- ✓ Kendini ya da başkalarını tanıtabilir, bu bağlamda, nerede oturduğu, kimleri tanıdığı, sahip oldukları ve benzeri temel sorular yoluyla iletişim kurabilir.
- ✓ Konuştuğu kişilerin yavaş ve anlaşılır bir şekilde konuşması ve yardıma hazır olması halinde basit düzeyde iletişim kurabilir.

¹¹ Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı (CEFR), bireylerin yabancı dilde yeterlilik seviyelerini belirlemek için kullanılan uluslararası bir standarttır.

A2 Temel Kullanıcı (Waystage-Elementary)

- ✓ Kişisel, aile, alışveriş, iş ve yakın çevre ile ilgili konularda çok sık kullanılan temel deyimleri ve cümleleri anlayabilir.
- ✓ Bildiği, alışılmış konularda doğrudan bilgi alışverişinde bulunarak basit düzeyde iletişim kurabilir.
- ✓ Basit bir dil kullanarak kendi özgeçmişi ve yakın çevresi hakkında bilgi verebilir ve anlık gereksinimleri karşılayabilir.

Bağımsız dil kullanıcısı: (CEFR, 2018)

B1 Orta Seviye (Threshold-Intermediate)

- ✓ Günlük yaşamda, işte ya da okulda, sık karşılaştığı ve tanıdık olduğu konulara dayalı yazılı ve sözlü ifadeleri ana hatlarıyla anlayabilir.
- ✓ Seyahatlerde, dilin konuşulduğu yerlerde karşılaşılabilecek çoğu durumların üstesinden gelebilir.
- ✓ Kişisel ilgi alanları doğrultusunda ya da bildiği konularda basit, ancak fikirler arası bağlantıların oluşturulmuş olduğu metinler yoluyla kendini ifade edebilir.
- ✓ Yaşadığı olayları ve deneyimlerini aktarabilir; düşlerinden, umutlarından ve isteklerinden söz edebilir, görüşlerini ve planlarını kısaca nedenleriyle ortaya koyabilir.

B2 Bağımsız Kullanıcı (Vantage-Upper-Intermediate)

- ✓ Soyut ve somut konulara dayalı karmaşık metinlerin ana fikrini anlayabilir, kendi uzmanlık alanı olan konularda teknik tartışmalar yürütebilir.
- ✓ Çok zorlanmadan, belli ölçüde doğal ve akıcı bir dil kullanarak anadilde konuşan birisiyle iletişim kurabilir.
- ✓ Farklı konularda, ayrıntılı ve anlaşılır bir şekilde kendini ifade edebilir ve bir konunun olumlu ve olumsuz yönlerini ortaya koyarak kendi bakış açısını yansıtabilir.

Yetkin dil kullanıcısı: (CEFR, 2018)

C1 İleri Seviye (Effective Operational Proficiency-Advanced)

- ✓ Farklı yapıya sahip uzun ve karmaşık metinleri anlayabilir ve bu metinlerdeki dolaylı anlatımları ve imaları fark edebilir.

- ✓ Gereksinim duyduğu ifadeleri fazla zorlanmadan bularak kendini doğal ve akıcı bir şekilde ifade edebilir.
- ✓ Dili akademik ve mesleki amaçlar için ve günlük yaşamda esnek ve etkili bir şekilde kullanabilir.
- ✓ Karmaşık konularda, bağlantıların ve ilişkilerin açıkça ortaya konduğu, iyi yapılandırılmış, ayrıntılar içeren metinler yoluyla kendini akıcı bir şekilde ifade edebilir.

C2 Usta Kullanıcı (Mastery-Proficiency)

- ✓ Duyduğu ve okuduğu her şeyi kolayca anlayabilir.
- ✓ Farklı yazılı ya da sözlü kaynaklardan edindiği bilgiyi özetleyebilir, bu kaynaklara dayalı olarak bir tartışmayı yapılandırabilir, akıcı ve doğal bir anlatımla sunabilir.
- ✓ Akıcı bir dil kullanarak kendini tam anlamıyla ifade edebilir.
- ✓ Karmaşık durumlarda bile kendini ifade ederken ince anlam farklarından yararlanabilir.

Ayrıca CEFR'a göre standartları tanımlanan bu seviyelerde dil öğrenen bireylerin dört temel dil becerisinde hangi yeterliklere sahip olmaları gerektiği de, diğer bir deyişle hedeflenen seviye sonunda neleri yapabildikleri (Can do statements¹²) aşağıda detaylı şekilde belirtilmektedir.

Dört Beceri açısından “Temel Seviye”de dil yetkinlikleri:

A1 Başlangıç (Breakthrouh-Beginner)

Dinleme:

- ✓ Dil öğrenen birey kendisi, ailesi ve yakın çevresi ile ilgili tanıdık sözcükleri ve çok temel kalıpları yavaş ve net konuşulduğunda anlayabilir.

Okuma:

- ✓ Katalog, duyuru ya da afiş gibi yazılı metinlerdeki bildik adları, sözcükleri ve çok basit tümceleri anlayabilir.

¹² Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı'nda (CEFR) öğrencilerden her seviyede neler yapabilmesi gerektiğini gösteren ifadelerdir. *Örnek: A1 Başlangıç seviyesi “dinleme” becerisinde birey kendisi, ailesi ve yakın çevresiyle ilgili tanıdık sözcükleri ve çok temel kalıpları yavaş ve net konuşulduğunda anlayabilir.*

Konuşma:

- ✓ Karşıdaki kişinin söylediklerini daha yavaş bir konuşma hızında yinelemesi ve söylemek istediklerini oluşturmada yardımcı olması koşuluyla, basit yoldan iletişim kurabilir.
- ✓ O anki gereksinime ya da çok bildik konulara ilişkin alanlarda basit sorular sorabilir ve cevap verebilir.
- ✓ Yaşadığı yeri ve tanıdığı insanları betimlemek için basit kalıpları ve tümceleri kullanabilir.

Yazma:

- ✓ Kısa ve basit tümcelerle kartpostal yazabilir. Örneğin tatil kartpostalıyla selam göndermek gibi.
- ✓ Kişisel bilgi içeren formları doldurabilir. Örneğin otel kayıt formuna isim, uyruk ve adres yazmak gibi.

A2 Temel Kullanıcı (Waystage-Elementary)**Dinleme:**

- ✓ Kişiyi doğrudan ilgilendiren konularla ilişkili kalıpları ve çok sık kullanılan sözcükleri anlayabilir. (Örneğin en temel kişisel ve ailevi bilgiler, alışveriş, yerel çevre, meslek).
- ✓ Kısa, net, basit ileti ve duyurulardaki temel düşüncüyü kavrayabilir.

Okuma:

- ✓ Kısa ve basit metinleri okuyabilir.
- ✓ İlanlar, kullanım kılavuzları, menüler ve zaman çizelgeleri gibi basit günlük metinlerdeki genel bilgileri kavrayabilir ve kısa kişisel mektupları anlayabilir.

Konuşma:

- ✓ Bildik konular ve faaliyetler hakkında doğrudan bilgi alışverişini gerektiren basit ve alışılmış işlerde iletişim kurabilir.
- ✓ Genellikle konuşmayı sürdürebilecek kadar anlamasa da kısa sohbetlere katılabilir.
- ✓ Basit bir dille ailesini ve diğer insanları, yaşam koşullarını, eğitim geçmişini ve son işini betimlemek için bir dizi kalıp ve tümceyi kullanabilir.

Yazma:

- ✓ Kısa, basit notlar ve iletiler yazabilir.

- ✓ Teşekkür mektubu gibi çok kısa kişisel mektupları yazabilir.

Dört Beceri açısından “Bağımsız Dil Kullanıcısı” seviyesinde dil yetkinlikleri:

B1 Orta Seviye (Threshold-Intermediate)

Dinleme:

- ✓ İş, okul, boş zaman vb ortamlarda sürekli karşılaşılan bildik konulardaki net, standart konuşmanın ana hatlarını anlayabilir.
- ✓ Güncel olaylar ya da kişisel ilgi alanına giren konularla ilgili radyo ve televizyon programlarının çoğunun ana hatlarını yavaş ve net olduğunda anlayabilir.

Okuma:

- ✓ Meslekle ilgili ya da günlük dilde en sık kullanılan sözcükleri içeren metinleri anlayabilir.
- ✓ Kişisel mektuplarda belirtilen olay, duygu ve dilekleri anlayabilir.

Konuşma:

- ✓ Dilin konuşulduğu ülkede seyahat ederken ortaya çıkabilecek birçok durumla başa çıkabilir.
- ✓ Bildik, ilgi alanına giren ya da günlük yaşamla ilgili (örneğin aile, hobi, iş, yolculuk ve güncel olaylar gibi) konularda hazırlık yapmadan konuşmalara katılabilir.
- ✓ Deneyimlerini, hayallerini, umutlarını, isteklerini ve olayları betimlemek için çeşitli kalıpları yalın bir yoldan birbirine bağlayabilir.
- ✓ Düşünce ve planlara ilişkin açıklamaları ve nedenleri kısaca sıralayabilir. Bir öyküyü anlatabilir, bir kitap ya da filmin konusunu aktarabilir ve izlenimlerini belirtebilir.

Yazma:

- ✓ Bildik ya da ilgi alanına giren konularla bağlantılı bir metin yazabilir.
- ✓ Deneyim ve izlenimlerini betimleyen kişisel mektuplar yazabilir.

B2 Bağımsız Kullanıcı (Vantage-Upper-Intermediate)

Dinleme:

- ✓ Güncel bir konu olması koşuluyla uzun konuşma ve sunumları anlayabilir, karmaşık tümcelerle yapılan tartışmaları takip edebilir.
- ✓ Televizyon haberlerini ve güncel olaylara ilişkin programların çoğunu anlayabilir.

- ✓ Standart dilin kullanıldığı filmlerin çoğunu anlayabilir.

Okuma:

- ✓ Yazarların belirli tutum ya da görüşü benimsedikleri güncel sorunlarla ilgili makaleleri ve raporları okuyabilir.
- ✓ Çağdaş edebi düzyazıyı anlayabilir.

Konuşma:

- ✓ Öğrendiği dili anadili olarak konuşan kişilerle anlaşmayı mümkün kılacak bir akıcılık ve doğallıkla iletişim kurabilir.
- ✓ Bildik konulardaki tartışmalarda kendi görüşlerini açıklayıp destekleyerek etkin bir rol oynayabilir.
- ✓ İlgi alanına giren çeşitli konularda açık ve ayrıntılı bilgi verebilir.
- ✓ Çeşitli seçeneklerin olumlu ve olumsuz yanlarını ortaya koyarak bir konu hakkında görüş bildirebilir.

Yazma:

- ✓ İlgi alanına giren çok çeşitli konularda anlaşılır, ayrıntılı metinler yazabilir.
- ✓ Belirli bir bakış açısına destek vererek ya da karşı çıkarak bilgi sunan ve nedenler ileri süren bir kompozisyon ya da rapor yazabilir.
- ✓ Olayların ve deneyimlerin kişi için taşıdığı önemi ön plana çıkaran mektuplar yazabilir.

Dört Beceri açısından “Yetkin Dil Kullanıcısı” seviyesinde dil yetkinlikleri:

C1 İleri Seviye (Effective Operational Proficiency-Advanced)

Dinleme:

- ✓ Açıkça yapılandırılmamış ve ilişkiler açıkça belirtilmemiş, sadece ima edilmiş olsa bile uzun konuşmaları anlayabilir.
- ✓ Televizyon programlarını ve filmleri fazla zorluk çekmeden anlayabilir.

Okuma:

- ✓ Üslup farklılıklarını da ayırt ederek uzun ve karmaşık, somut ya da edebi metinleri okuyabilir, ilgi alanıyla alakalı olmasalar bile herhangi bir uzmanlık alanına giren makale ve uzun teknik bilgileri anlayabilir.

Konuşma:

- ✓ Kullanacağı sözcükleri çok fazla aramaksızın kendisini akıcı ve doğal bir biçimde ifade edebilir.
- ✓ Dili, toplumsal ve mesleki amaçlar için esnek ve etkili bir şekilde kullanabilir.

- ✓ Düşünce ve fikirlerini açık bir ifadeyle dile getirebilir ve karşısındakilerin konuşmalarıyla ilişkilendirebilir.
- ✓ Karmaşık konuları, alt temalarla bütünleştirerek, açık ve ayrıntılı bir biçimde betimleyebilir, belirli bakış açıları geliştirip uygun bir sonuçla konuşmasını tamamlayabilir.

Yazma:

- ✓ Görüşlerini ayrıntılı bir biçimde, açık ve iyi yapılandırılmış metinlerle ifade edebilir.
- ✓ Bir mektup, kompozisyon ya da rapor yazabilir.
- ✓ Önemli olduğunu düşündüğü konuları ön plana çıkararak karmaşık konularda yazabilir.
- ✓ Hedef belirlediği okuyucu kitlesine uygun bir üslup seçebilir.

C2 Usta Kullanıcı (Mastery-Proficiency)

Dinleme:

- ✓ İster canlı ister yayın ortamında olsun, hiçbir konuşma türünü anlamakta zorluk çekmez.
- ✓ Sadece normal anadili konuşma hızındaysa, aksana alışabilmesi için biraz zamana ihtiyacı olabilir.

Okuma:

- ✓ Kullanım kılavuzları, uzmanlık alanına yönelik makaleler ve yazınsal yapıtlar gibi soyut, yapısal ve dil bilgisel açıdan karmaşık hemen hemen tüm metin türlerini kolaylıkla okuyabilir ve anlayabilir.

Konuşma:

- ✓ Hiç zorlanmadan her türlü konuşma ya da tartışmaya katılabilir; deyimler ve konuşma diline ait ifadeleri anlayabilir.
- ✓ Kendisini akıcı bir şekilde ifade edebilir, anlamdaki ince ayrıntıları kesin ve doğru bir biçimde vurgulayabilir.
- ✓ Bir sorunla karşılaşrsa geriye dönüp karşısındaki insanların fark etmesine fırsat vermeyecek bir ustalıkla ifadelerini yeniden yapılandırabilir.
- ✓ Her konuda bağlama uygun bir üslupla ve dinleyenin önemli noktaları ayırt edip anımsamasına yardımcı olacak şekilde konuşmasını etkili ve mantıksal bir şekilde yapılandırabilir, açık, akıcı bir betimleme ya da karşıt görüş sunabilir.

Yazma:

- ✓ Uygun bir üslupla açık, akıcı metinler yazabilir.
- ✓ Okuyucunun önemli noktaları ayırt edip anımsamasına yardımcı olacak etkili, mantıksal bir yapılandırmayla bir durum ortaya koyan karmaşık mektuplar, raporlar ya da makaleler yazabilir.
- ✓ Meslekî ya da edebî yapıt özetleri ve eleştirileri yazabilir. (**Council of Europe/Counseil de l' Europe**)

Araştırmaya konu olan yabancı dil olarak İngilizce ve yabancı dil olarak Türkçe öğretme amaçlı ders kitapları seçilirken ilk olarak Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı'nı (The Common European Framework of Reference for Languages-CEFR) referans almalarına ve dil öğretiminde faaliyet gösteren üniversiteler ve dil öğretim kurumlarında en çok tercih edilen kitap setleri olmalarına bakılmıştır.

Bu bağlamda yabancı dil olarak İngilizce öğretiminde Türkiye'de bulunan pek çok üniversitenin İngilizce hazırlık okulunda tercih edilen farklı yayınevlerinin kitaplarından olan **The New English File** (Oxford), **Language Hub** (Macmillan), **Life** (National Geographic Learning), **Face to Face** (Cambridge) ve **Language Leader** (Pearson) kitap setleri A1 düzeyinden –varsa– C1 düzeyine kadar yazma becerisinin öğretilmesi açısından incelenmiştir. Benzer şekilde yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde Türkiye'de bulunan pek çok üniversitenin İngilizce hazırlık kurslarında tercih edilen farklı yayınevlerinin kitapları olan **Yedi İklim** Dil Öğretim Seti (Yunus Emre Enstitüsü), **İstanbul** Dil Öğretim Seti (Kültür Sanat Basımevi), **Yeni Hitit** Dil Öğretim Seti (Ankara Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Dil Araştırma ve Uygulama Merkezi-TÖMER) ve son olarak da **Yabancılar İçin Türkçe** Dil Öğretim Seti (Gazi Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Dil Araştırma ve Uygulama Merkezi-TÖMER) yazma becerisinin ele alınması ve öğretilmesi açısından incelenmiştir.

Bu araştırmada sadece yabancı dil olarak Türkçe ve İngilizce öğretiminde kullanılan kitap setleri değil, aynı zamanda yazma becerisinin öğretiminde kullanılan sadece belli beceriyi öğretmeyi amaçlayan setler varsa onlar da araştırmaya katılmıştır. Bu bağlamda yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yazma becerisinin öğretiminde sadece kitap setlerinde yer alan yazma bölümlerinin olduğu ve bu beceriyi ek bir kitapla anlatan farklı bir yazma ders kitabına rastlanmamıştır. Yabancı

dil olarak İngilizce öğretiminde ise ders kitaplarında yer alan yazma çalışmalarının yanında bu becerinin geliştirilmesi için hazırlanmış “YAZMA” beceri kitap setlerinin olduğu tespit edilmiştir; bu kitap setleri de içerik ve yöntem açısından ayrıca incelenerek içerik ve yöntemler tespit edilecektir.

Yabancı dil olarak Türkçe ve yabancı dil olarak İngilizce ve öğretiminde kullanılan kitap setlerinde yazma becerisinin öğretilmesi amacıyla kullanılan aktivitelerin türleri ve yazma yöntemleri aşağıda detaylı şekilde açıklanacaktır. Böylece her iki dilin yazma öğretiminde kullanılan aktiviteler ve yöntemler tespit edilecek ve farklılıklar ve benzerlikler ortaya konulacaktır.

3.1.1. Birinci Set: “The New English File”

Oxford Üniversitesi’nin yayını olan İngilizce öğretim seti dört temel dil becerisi olan dinleme, okuma, konuşma ve yazma becerilerini öğretmek amacıyla Clive Oxenden, Christina Latham Koenig, Paul Seligson tarafından hazırlanmıştır. A2 seviyesinden İleri C1 seviyesine kadar hazırlanmış olan bu set uzun yıllardan beri pek çok üniversitenin hazırlık okullarında ana ders kitabı olarak kullanılmaktadır. Bu dil öğretim setinin öğrenci kitabında yapılan incelemede tez konusu gereği sadece yazma aktiviteleri ele alınmaktadır. Her üniteye yer alan yazma konusu, konunun öğretim şekli ve toplam yazma aktivesi ile aktivitelerin Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı’nda hedeflenen yazma kazanımlarına uygunluğu değerlendirilmektedir. Bu bağlamda incelenen kitaplarla ilgili aşağıda kısa tanım bilgisi verilmektedir.

Serinin birinci kitabı olan **The New English File-Elementary** öğrenci kitabı toplam dokuz üniteden oluşmaktadır ve her bir üniteye dört alt konu başlığı bulunmaktadır. Kitapta bulunan aktiviteler Dil Bilgisi (Grammar), Kelime Bilgisi (Vocabulary), Telaffuz (Pronunciation) ve Yazma (Writing) bölümleri altında sınıflandırılmıştır. Kitapta ayrıca işlevsel dil kullanımının öğretildiği “Uygulamalı İngilizce” (Practical English) ve üniteye işlenen konuların özetlendiği “Gözden Geçir ve Kontrol Et” (Revise & Check) bölümleri yer almaktadır. Kitapta dokuzuncu üniteye yazma etkinliği bulunmadığı için tabloda bu üniteye yer verilmemiştir. Ayrıca kitapta yazma becerisi ayrı bir bölüm olarak ele alınmış ve her yazma aktivitesi için öğrencilere bir form, format ya da şablon sunulmuştur.

Serinin ikinci kitabı olan **The New English File-Pre-Intermediate** öğrenci kitabı toplam dokuz üniteden oluşmaktadır ve her bir üniteye dört alt konu başlığı

bulunmaktadır. Kitapta bulunan aktiviteler Dil Bilgisi (Grammar), Kelime bilgisi (Vocabulary), Telaffuz (Pronunciation) ve Yazma (Writing) bölümleri altında sınıflanmıştır. Kitapta dokuzuncu üniteye yazma etkinliği bulunmadığı için tabloda bu üniteye yer verilmemiştir. Kitabın yazma bölümü planlaması açısından ilk kitaba benzemektedir. Öğrencilere yazma konusunda destek sağlamak amacıyla yazma bölümlerinde yazma planı, formatı ve yazma esnasında kullanılabilecek faydalı ve gerekli ifadeler verilmektedir.

Serinin üçüncü kitabı olan **The New English File-Intermediate** öğrenci kitabı toplam sekiz üniteye oluşmaktadır ve her bir üniteye üç alt konu başlığı bulunmaktadır. Kitaptaki aktiviteler Dil Bilgisi (Grammar), Kelime Bilgisi (Vocabulary), Telaffuz (Pronunciation), Konuşma (Speaking), Dinleme (Listening), Okuma (Reading), Yazma (Writing) ve Uluslararası İngilizce (International English) bölümleri altında toplanmıştır. Kitabın yazma bölümlerinde, öğrencilere diğer becerilerle uyumlu hale getirilmiş olan yazma aktiviteleri ve yazma çalışmalarını kolaylaştıracak yazma formatları, yönlendirici kelimeler ve ifadeler sunulmaktadır. Kitapta sekizinci üniteye yazma etkinliği bulunmadığı için tabloda bu üniteye yer verilmemiştir.

Son olarak serinin C1 seviyesinde olan **The English File-Upper-Intermediate** öğrenci kitabı toplam yedi ünite ve her üniteye yer alan üç alt konu başlığından oluşmaktadır. Kitapta konular dört temel beceriyi birbirine uyumlu olacak şekilde öğretmek amacıyla Dil Bilgisi (Grammar), Kelime Bilgisi (Vocabulary), Telaffuz (Pronunciation), Konuşma (Speaking), Dinleme (Listening), Okuma (Reading) ve Yazma (Writing) bölümlerinden oluşan toplam yedi konu başlığı altında toplanmıştır. Ayrıca kitabın arkasında öğrencilerin sınıf içinde yapacakları bazı aktivitelerin yer aldığı “Activity Bank” adında bir bölüm ve aynı şekilde öğrencilerin yazma çalışmalarında kullanacakları yazma planları ve şablonları ile yazma türüne göre yazma esnasında kullanabilecekleri ifadelerin yer aldığı “Writing Bank” adında bir yazma bölümü de yer almaktadır.

**3.1.1.1. The New English File Kitap Seti “A2 Seviyesi Öğrenci Kitabı”nın
Yazma Becerisi Aktiviteleri Açısından İncelenmesi**

Tablo 2: The English File-Elementary Öğrenci Kitabı

The English File-Elementary Öğrenci Kitabı *Birçok seride A2 Seviye A1’i de içerecek şekilde hazırlanmıştır.			
Seviye	Toplam Ünite	Kullanılan Yöntem	Toplam Sayı
*A2 Temel Seviye	9	Kontrollü ve güdümlü yazma çalışmaları	8
A2 Seviyesinde Kullanılan Yazma Aktiviteleri			
Ünite 1: Nice to meet you Form doldurma ve adres yazma çalışması (Completing a form) <i>Öğrenci kitabı sayfa 13</i>			
Ünite 2: Cappuccino and chips Resmi olmayan elektronik posta veya mektup yazma çalışması (An informal e-mail/letter) <i>Öğrenci kitabı sayfa 25</i>			
Ünite 3: Pretty woman En favori gününü anlattığı 4 paragraflık yazma çalışması (A magazine article) <i>Öğrenci kitabı sayfa 37</i>			
Ünite 4: I can't dance Bir arkadaşı tarif/tasvir etme yazısı yazma çalışması (Describing a friend) <i>Öğrenci kitabı sayfa 49</i>			
Ünite 5: Who are they? Bir tatil ya da gezinin anlatıldığı kompozisyon yazma çalışması (A holiday report) <i>Öğrenci kitabı sayfa 61</i>			
Ünite 6: A house with a history Kartpostal yazma çalışması (Writing a postcard) <i>Öğrenci kitabı sayfa 73</i>			
Ünite 7: What does your food say about you? Emir cümlelerini kullanarak talimat/direktif verme çalışması (Instructions) <i>Öğrenci kitabı sayfa 85</i>			
Ünite 8: The True False Show Elektronik posta yoluyla rezervasyon yapma çalışması (Making a reversion by e-mail) <i>Öğrenci kitabı sayfa 97</i>			

Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı A2 Seviyesi Yazma Kazanımları: A1: “Kısa ve basit tümcelerle kartpostal yazabilir. Örneğin tatil kartpostalıyla selam göndermek gibi. Kişisel bilgi içeren formları doldurabilir. Örneğin otel kayıt formuna isim, uyruk ve adres yazmak gibi.” A2: “Kısa, basit notlar ve iletiler yazabilir. Teşekkür mektubu gibi çok kısa kişisel mektupları yazabilir.” Hedeflerine uygun 8 adet yazma aktivitesi bulunmaktadır.
(Oxenden, Koenig vd, 2012)

3.1.1.2. The New English File Kitap Seti “B1 Seviyesi Öğrenci Kitabı”nın Yazma Becerisi Aktiviteleri Açısından İncelenmesi

Tablo 3: The English File-Pre-Intermediate Öğrenci Kitabı

The English File-Pre-Intermediate Öğrenci Kitabı			
Seviye	Toplam Ünite	Kullanılan Yöntem	Toplam Sayı
A2+-B1 Temel ve Orta Seviye	8	Kontrollü ve güdümlü yazma çalışmaları	8
A2 ve B1 Seviyelerinde Kullanılan Yazma Aktiviteleri			
Ünite 1: Who is who? E-posta yazma çalışması (Decribing yourself) Öğrenci kitabı sayfa 13 Ünite 2: Right place, wrong time Bir fotoğrafla ilgili hikâye yazma çalışması (The story behind a photo) Öğrenci kitabı sayfa 25 Ünite 3: Where are you going? Gayri resmi bir mektup yazma çalışması (An informal letter) Öğrenci kitabı sayfa 37 Ünite 4: From rags to riches Yaşanılan yeri tarif/tasvir etme yazısı (Describing where you live) Öğrenci kitabı sayfa 49 Ünite 5: Are you a party animal?			

Resmi elektronik posta (e-posta) yazma çalışması (A formal e-mail) <i>Öğrenci kitabı sayfa 61</i> Ünite 6: If something bad can happen it will Bir arkadaşla elektronik posta yazma çalışması (Writing to a friend) <i>Öğrenci kitabı sayfa 73</i> Ünite 7: Famous fears and phobias Bir bina tasviri yazma çalışması (Describing a building) <i>Öğrenci kitabı sayfa 85</i> Ünite 8: I hate weekends Fikir bildiren paragraf yazma çalışması (Giving your opinion) <i>Öğrenci kitabı sayfa 97</i>
Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı A2 ve B1 Seviyelerinde Yazma Kazanımları: A2: “Kısa, basit notlar ve iletiler yazabilir. Teşekkür mektubu gibi çok kısa kişisel mektupları yazabilir.” B1: “Bildik ya da ilgi alanına giren konularla bağlantılı bir metin yazabilir. Deneyim ve izlenimlerini betimleyen kişisel mektuplar yazabilir.” Hedeflerine uygun 8 adet yazma aktivitesi bulunmaktadır. (Oxenden, Koenig vd, 2014)

3.1.1.3. The New English File Kitap Seti “B2 Seviyesi Öğrenci Kitabı”nın Yazma Becerisi Aktiviteleri Açısından İncelenmesi

Tablo 4: The English File-Intermediate Öğrenci Kitabı

The English File-Intermediate Öğrenci Kitabı			
Seviye	Toplam Ünite	Kullanılan Yöntem	Toplam Sayı
B2 Bağımsız Kullanıcı Seviyesi	7	Kontrollü ve güdümlü yazma çalışmaları	15
B2 Seviyesinde Kullanılan Yazma Aktiviteleri			
Ünite 1: How we met			

1A. Üç paragrafta bir akrabanın tarif edildiği kompozisyon yazma çalışması
(Describing a relative) *Öğrenci kitabı sayfa 19*

1B. Verilen bir konu hakkında üç paragrafta avantaj ve dezavantajların anlatıldığı kompozisyon yazma çalışması

(Composition: advantages/disadvantages) *Öğrenci kitabı sayfa 19*

Ünite 2: The time of your life

2A. Yaşanılan ülkenin yeme alışkanlıkları hakkında iki paragraflık kompozisyon yazma çalışması

(Diet in your country/your own diet) *Öğrenci kitabı sayfa 29*

2B. Bir arkadaşına özür mektubu yazma çalışması

(A letter of apology to a friend) *Öğrenci kitabı sayfa 35*

Ünite 3: The day that changed my life

3A. Öğrenim görmekte olunan okul hakkında üç paragraflık kompozisyon yazma çalışması

(Your school/A school you went to) *Öğrenci kitabı sayfa 45*

3B. Bir kitap değerlendirme yazısı yazma çalışması

(Writing a book review) *Öğrenci kitabı sayfa 47*

3C. Bir fax yazma çalışması

(A fax to hotel) *Öğrenci kitabı sayfa 49*

Ünite 4: The good side and the bad side

Resmi formatta iş başvurusu mektubu yazma çalışması

(A letter for job application) *Öğrenci kitabı sayfa 57*

Ünite 5: Race through the rush hour

5A. Kâbus gibi kötü bir seyahatin anlatıldığı üç paragraflık kompozisyon yazma çalışması

(A nightmare journey) *Öğrenci kitabı sayfa 71*

5B. Bir arkadaşına içinde adres/yön tarifinin yapıldığı mektup yazma çalışması

(A letter to friend: giving directions) *Öğrenci kitabı sayfa 77*

Ünite 6: Set the Wild West, shot in Spain

6A. Bir film değerlendirme yazısı yazma çalışması

(Writing a film review) *Öğrenci kitabı sayfa 81*

6B. Gitmeyi önerdiğiniz bir tiyatro oyunu hakkında bilgilendirici not yazma çalışması

(A note to a friend) <i>Öğrenci kitabı sayfa 91</i>
Ünite 7: Where am I?
7A. Daha önce gidilmiş olan bir tatil yerinin ve yapılan aktivitelerin anlatıldığı kompozisyon yazma çalışması (Describing a place) <i>Öğrenci kitabı sayfa 95</i>
7B. Bir arkadaşına tavsiyede bulunma amaçlı mektup yazma çalışması (A letter to a friend: giving advice) <i>Öğrenci kitabı sayfa 103</i>
7C. Bir restoran müdürüne resmi tarzda şikâyet mektubu yazma çalışması (A formal letter of complaint) <i>Öğrenci kitabı sayfa 105</i>
Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı B2 Seviyesinde Yazma Kazanımları: “Kişi ilgi alanına giren çok çeşitli konularda anlaşılır, ayrıntılı metinler yazabilir. Belirli bir bakış açısına destek vererek ya da karşı çıkarak bilgi sunan ve nedenler ileri süren bir kompozisyon ya da rapor yazabilir. Olayların ve deneyimlerin kişi için taşıdığı önemi ön plana çıkaran mektuplar yazabilir.” Hedeflerine uygun 15 adet yazma aktivitesi bulunmaktadır
(Oxenden, Koenig vd, 2010)

3.1.1.4. The New English File Kitap Seti “C1 Seviyesi Öğrenci Kitabı”nın Yazma Becerisi Aktiviteleri Açısından İncelenmesi

Tablo 5: The English File-Upper-Intermediate Öğrenci Kitabı

The English File-Upper-Intermediate Öğrenci Kitabı			
Seviye	Toplam Ünite	Kullanılan Yöntem	Toplam Sayı
C1 İleri Seviye	7	Kontrollü, güdümlü ve serbest yazma çalışmaları	21
C1 Seviyesinde Kullanılan Yazma Aktiviteleri			
Ünite 1: What’s in a name?			
1A. Fikir beyan eden bir kompozisyon yazma çalışması (An informal article) <i>Öğrenci kitabı sayfa 14</i>			
1B. Ünlü bir kişiyle yapılan mülakat sonrası bir kompozisyon yazma çalışması (An interview for a magazine) <i>Öğrenci kitabı sayfa 14</i>			
1C. Verilen metni uygun zarflar kullanarak tamamlama çalışması			

(Giving more detailed information: relative clauses) *Öğrenci kitabı sayfa 20*

Ünite 2: I told you I was ill

2A. Bir fikri destekleyen ve eleştiren kompozisyon yazma çalışması

(A for or against composition) *Öğrenci kitabı sayfa 26*

2B. Verilen e-postada yazım yanlışlarını tespit etme çalışması

(Checking your spelling in an e-mail) *Öğrenci kitabı sayfa 31*

2C. Gelen bir mektuba cevap olarak mektup yazma çalışması

(An informal letter) *Öğrenci kitabı sayfa 34*

Ünite 3: A moment in Venice

3A. Başlangıcı verilen bir hikâyenin sonunu yazma çalışması

(A story) *Öğrenci kitabı sayfa 44*

3B. Doğru zaman kiplerini kullanarak günlük yazma çalışması

(A diary) *Öğrenci kitabı sayfa 47*

3C. Bir biyografi yazma çalışması

(A biography) *Öğrenci kitabı sayfa 49*

Ünite 4: Clothes to die for

4A. Çok sayıda sıfat kullanarak bir kişinin dış görünüşünü tasvir etme çalışması

(A description) *Öğrenci kitabı sayfa 56*

4B. Fikir beyan edilen bir e-posta yazma çalışması

(Expressing your opinion e-mail) *Öğrenci kitabı sayfa 63*

4C. Evde sizinle kalacak birisine ev kurallarını yazma çalışması

(Instructions: Using clear heading) *Öğrenci kitabı sayfa 68*

Ünite 5: Animals or people?

5A. Bir konuyla ilgili fikir bildiren kompozisyon yazma çalışması

(An opinion composition) *Öğrenci kitabı sayfa 74*

5B. Verilen bir metinde dil bilgisi, kelime ve yazım düzeltmesi çalışması

(Checking grammar and vocabulary) *Öğrenci kitabı sayfa 79*

5C. Sıfat cümleciklerinin kullanımıyla bir gazete haberinin yazılması

(Using relative clauses to give more information) *Öğrenci kitabı sayfa 82*

Ünite 6: Caught in the act

6A. Verilen bir metinde yazım yanlışlarını düzeltme çalışması

(Checking punctuation in a witness report) *Öğrenci kitabı sayfa 87*

6B. Verilen bir metni bir diyalog olarak yeniden yazma çalışması

(Writing a dialogue) <i>Öğrenci kitabı sayfa 94</i> 6C. İşle ilgili bir e-posta yazma çalışması (An informal e-mail) <i>Öğrenci kitabı sayfa 100</i> Ünite 7: If you can smell it, you can sell it 7A. Resmi bir mektup veya e-posta yazma çalışması (A formal letter/e-mail) <i>Öğrenci kitabı sayfa 102</i> 7B. Bir metinde yer alan Amerikan ve İngiliz İngilizcesinde kullanılan kelimelerle ilgi çalışma (Checking GB/US English) <i>Öğrenci kitabı sayfa 107</i> 7C. Verilen konu hakkında bilgilendirici not yazma çalışması (Writing up notes) <i>Öğrenci kitabı sayfa 112</i>
Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı C1 Seviyesinde Yazma Kazanımları: “Kişi ilgi alanına giren çok çeşitli konularda anlaşılır, ayrıntılı metinler yazabilir. Belirli bir bakış açısına destek vererek ya da karşı çıkarak bilgi sunan ve nedenler ileri süren bir kompozisyon ya da rapor yazabilir. Olayların ve deneyimlerin kendisi için taşıdığı önemi ön plana çıkaran mektuplar yazabilir.” Hedeflerine uygun 21 adet yazma aktivitesi bulunmaktadır.
(Oxenden, Koenig vd, 2010)

3.1.1.6 The New English File Seti İncelemesi Genel Değerlendirme

Tablo 6: The English File Serisi Yazma Aktiviteleri Sonuç Veri Tablosu

The English File Serisi		
Yazma Aktiviteleri Sonuç Veri Tablosu		
Seviye	Ünite Sayısı	Aktivite Sayısı
A1	9	8
A2-B1	8	8
B2	7	15
C1	7	21
TOPLAM	31	52

Tablo 7: The New English File Serisinde Seviyelere Göre Yazma Aktivitelerinin Dağılımı

The New English File Serisinde Seviyelere Göre Yazma Aktivitelerinin Dağılımı				
Yazma Aktivitesi Türü	A1+ A2	B1	B2	C1
Form/kart doldurma, kartpostal yazma	2			
Paragraf yazma	3	1		5
Tarif/Tasvir yazısı	1	2	2	1
E-posta yazma	2	3	1	4
Blog yazma				
Resmi ve gayri resmi mektup yazma		1	1	1
Değerlendirme yazısı				
Şikâyet/özür mektubu yazma				
Hikâye yazma				
İş başvurusu yapma ve bilgi isteme mektubu			1	
Rapor yazma				
Çok paragraflı kompozisyon yazma (essay) Fikir beyan etme (opinion essay), iyi ve kötü yönü tartışma (for and against essay), ikna etme (persuasive essay), problem çözme (problem-solution essay), sebep-sonuç (cause and effect essay), bilgilendirme (expository), avantaj ve dezavantaj (advantage and disadvantage)			4	8
Tablo/grafik yorumlama yazısı				
Tavsiye/öneri yazısı			2	
Biyografi yazma				1
Özet yazma				
İlan/reklam yazma				
Toplam: 52	8	8	15	21

Sonuç olarak, yukarıdaki tabloda da görüldüğü gibi incelenen ilk set olan Oxford yayınevinin **The English File Serisinde** A2 seviyesinden C1 seviyesine toplam 31 ünite de diğer becerilerle uyumlu hale getirilmiş toplam **52 adet** yazma

aktivitesi tespit edilmiştir. Bu aktivelerin 8 adeti A2 seviyesinde, 8 adeti A2+-B1 seviyesinde, 15 adeti B2 seviyesinde ve 21 adeti de C1 seviyesinde bulunmaktadır. Yapılan yazma çalışmalarında en çok yazma çalışmasının **12 adetle** “kompozisyon yazmada”, **8 adetle** “**paragraf**” yazmada ve **6 adetle** “**tasvir/tarif/tanıtma**” yazısı yazmada olduğu görülmektedir. Tabloda da görüldüğü üzere yazma aktivitelerinin sayısı dil seviyesi yükseldikçe artmaktadır. Seride yazma aktiviteleri açısından form doldurmadan paragraf yazmaya, resmi ve gayri resmi mektup ve elektronik postadan fikir ya da tartışmaların dile getirildiği daha organize kompozisyon yazma aktivitelerine kadar pek çok yazma türünün CEFR yazma kazanımları doğrultusunda kitaplarda yer aldığı görülmektedir. Yazma aktiviteleri tanıtma, kontrollü, güdümlü ve serbest yazma yöntemleri kullanılarak öğrencilere sunulmaktadır.

3.1.2. İkinci Set: “Language Hub”

Macmillan Education yayını olan Language Hub İngilizce Öğretim Seti altı seviyeden oluşmaktadır. Bu çalışmada kullanılan setin A2 (Elementary) düzeyde olan öğrenci kitabı Peter Maggs ve Caterene Smith, B1 (Pre-Intermediate) düzeyde olan öğrenci kitabı Daniel Brayshaw ve Jon Hird, B2 (Intermediate) düzeyde olan öğrenci kitabı Jeremy Day ve Gareth Ress tarafından 2019 yılında hazırlanmıştır. Serinin C1 (Upper-Intermediate) düzeyde olan öğrenci kitabı ise 2020 yılında Louis Roogers tarafından kaleme alınmıştır. Yetişkinlere yönelik olarak hazırlanmış olan kitap setinde dört temel dil becerisi birbirine uyumlu hale getirilmiş şekilde bulunmaktadır. Basım yılına bakıldığında 2019 ve 2020 yıllarında yayımlanan “Language Hub”, İngilizce öğretim setleri içinde içerik olarak en güncel olan seridir. Dil öğretim seti dikkatlice yapılandırılmış aktiveleriyle öğrencilerin dil kullanımında özgüvenlerini arttırmayı ve dil öğrenim sürecini daha keyifli hale getirmeyi hedeflemektedir. Bu amaç doğrultusunda dil kullanımını günlük hayatın içine yaymak hedefiyle setin cep telefonu uygulaması ve online çevrimiçi çalışma yapabilecekleri internet sitesi de bulunmaktadır.

Serinin bütün öğrenci kitaplarında aynı içerik planlaması yapılmıştır. A2 ve B1 düzeylerinde toplam on iki ünite varken, B2 ve C1 düzeylerindeki öğrenci kitaplarında toplam on ünite yer almaktadır. A2 ve B1 seviyelerinde her ünitenin altında dört alt konu başlığı bulunurken, B2 ve C1 seviyelerinde her ünitenin üç alt konu başlığı bulunmaktadır. Seride aktiviteler Dil Bilgisi (Grammar), Kelime Bilgisi

(Vocabulary), Telaffuz (Pronunciation), Okuma-Dinleme (Reading & Listening) ve “Konuşma-Yazma” (Speaking & Writing) bölümleri altında toplanmıştır. Ayrıca her ünite sonunda üniteye işlenen konuların önemli bölümlerinin gözden geçirilerek tekrar hatırlatıldığı “Unit Review-Ünite Tekrarı” bölümleri ile yazma kurallarının, formatlarının ve ilgili yazma ifadelerinin sunulduğu “Yazma” bölümleri de bulunmaktadır.

3.1.2.1. Language Hub Kitap Seti “A2 Seviyesi Öğrenci Kitabı”nın Yazma Becerisi Aktiviteleri Açısından İncelenmesi

Tablo 8: Language Hub-Elementary Öğrenci Kitabı

Language Hub-Elementary Öğrenci Kitabı			
Seviye	Toplam Ünite	Kullanılan Yöntem	Toplam Sayı
A2 Temel Seviye	12	Kontrollü ve güdümlü yazma çalışmaları	12
A1 ve A2 Seviyelerinde Kullanılan Yazma Aktiviteleri			
Ünite 1: Arrivals Ziyaretçi kartı ve öğrenci kayıt formu gibi formları kişisel bilgilerle doldurma çalışması (Fill in a form with personel details) <i>Öğrenci kitabı sayfa 160</i> Açıklama: Öğrenciler, gösterilen örnek forma bakarak yeni bir formu doldurma çalışması yaparlar.			
Ünite 2: People Resmi olmayan elektronik posta veya mektup yazma çalışması (Write an informal e-mail to a friend) <i>Öğrenci kitabı sayfa 161</i> Açıklama: Dil bilgisi ve kelime bilgisi ile ilgili ısındırma çalışmaları sonrasında öğrenciler verilen örneğe bakarak yeni bir e-posta yazma çalışması yaparlar.			
Ünite 3: Days İnternette bir blog yazma çalışması (Write a blog post about your day) <i>Öğrenci kitabı sayfa 162</i>			

Açıklama: Sayfada verilen örnek blog yazısıyla ilgili soru-cevap boşluk doldurma aktivitesi sonrası öğrencilerden kendileri hakkında benzer bir blog yazmaları istenir. Yazılan blog grup çalışması içinde diğer öğrencilerin yazısıyla karşılaştırılır.

Ünite 4: Work and Education

Bilgi istemek amacıyla yazılan bir e-posta yazma çalışması

(Write an e-mail asking for information) *Öğrenci kitabı sayfa 163*

Açıklama: Örnek e-posta üzerinde aktiviteler vasıtasıyla yapılan inceleme sonrası öğrencilerden bir kurs başvurusuyla ilgili e-posta yazmaları istenir.

Ünite 5: Places

Bir yerin tasviri ile ilgili kompozisyon yazma çalışması

(Write a description of a place) *Öğrenci kitabı sayfa 164*

Açıklama: Örnek yazı üzerinde yapılan çalışmalar sonrası yönlendirici sorular vasıtasıyla öğrencilerden yaşadıkları şehirde bulunan önemli bir yapının tasvir edildiği bir kompozisyon yazmaları istenir.

Ünite 6: That's entertainment

Festival, konser, sergi vb önemli bir etkinlik hakkında değerlendirme yazısı yazma çalışması

(Write a review of an event) *Öğrenci kitabı sayfa 165*

Açıklama: Verilen örnek metin üzerinde yapılan kelime ve formatla ilgili çalışmalar sonrası yönlendirici sorular rehberliğinde öğrencilerden gitmiş oldukları bir etkinlik hakkında yazmaları istenir.

Ünite 7: Travel and Transport

Yapılmış olan bir tatil/gezi ile ilgili dört paragraflık kompozisyon yazma çalışması

(Writing a short article about a travel experience) *Öğrenci kitabı sayfa 166*

Açıklama: Her yazma çalışması öncesi olduğu gibi konu ile ilgili konuşma, okuma, tartışma ve dil bilgisi ile ilgili alıştırmalar çalışmaları sonunda yönlendirici sorular eşliğinde, verilen metni de örnek alarak, öğrencilerden bir gezi yazısı yazmaları istenir.

Ünite 8: Food and Drink

İnternet sitesinde bir restoran inceleme/değerlendirme yazısı yazma çalışması

(Write an online restaurant review) *Öğrenci kitabı sayfa 167*

Açıklama: Verilen modellerden yola çıkarak öğrencilerden daha önce gidilmiş bir restoran hakkında değerlendirme yazısı yazmaları istenir. Sonrasında da bu yazıları diğer öğrencilerle paylaşmaları istenir.

Ünite 9: Shopping

Sosyal medyada paylaşılan bir resimle ilgili yazma çalışması

(Write a social media post) *Öğrenci kitabı sayfa 168*

Açıklama: Kitapta paylaşılan bilgilendirici örnek yazılar sonrasında öğrencilerden seçmiş oldukları bir resim hakkında yazmaları istenir.

Ünite 10: The Great Outdoors

Sahip olunan bir eşya/ürün hakkında değerlendirme yazısı yazma çalışması

(Write a product review) *Öğrenci kitabı sayfa 169*

Açıklama: Verilen ürün değerlendirme yazılarını model alarak yönlendirici sorular eşliğinde öğrencilerden sahip oldukları bir eşya/ürün hakkında yazmaları istenir.

Ünite 11: The Body

İnternet sitesinde bulunan bir forum sayfasına tavsiye yazma çalışması

(Write a recommendation on an forum) *Öğrenci kitabı sayfa 170*

Açıklama: Paylaşılan örnek tavsiye yazısı üzerinde yapılan çalışmalar sonrası öğrencilerden, tavsiye isteyen birisine tavsiye yazısı yazmaları istenir.

Ünite 12: Modern Lives

Resmi bir e-posta yazma çalışması

(Write a formal e-mail) *Öğrenci kitabı sayfa 171*

Açıklama: Öğrencilerden örnekte verilen resmi formatta yazılmış e-posta örneğine benzer bir elektronik posta yazmaları istenir. Yazma esnasında içerikte neler olması gerektiğine yönelik yönlendirici sorular da verilmektedir.

Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı A2 Seviyesi Yazma Kazanımları:

A1: “Kısa ve basit tümcelerle kartpostal yazabilir. Örneğin tatil kartpostalıyla selam göndermek gibi. Kişisel bilgi içeren formları doldurabilir. Örneğin otel kayıt formuna isim, uyruk ve adres yazmak gibi.”

A2: “Kısa, basit notlar ve iletiler yazabilir. Teşekkür mektubu gibi çok kısa kişisel mektuplar yazabilir.”

Hedeflerine uygun **12 adet** yazma aktivitesi bulunmaktadır.

(Maggs ve Smith, 2019)

3.1.2.2. Language Hub Kitap Seti “B1 Seviyesi Öğrenci Kitabı”nın Yazma Becerisi Aktiviteleri Açısından İncelenmesi

Tablo 9: Language Hub-Pre-Intermediate Öğrenci Kitabı

Language Hub-Pre-Intermediate Öğrenci Kitabı			
Seviye	Toplam Ünite	Kullanılan Yöntem	Toplam Sayı
B1 Orta Seviye	12	Kontrollü ve güdümlü yazma çalışmaları	12
B1 Seviyesinde Kullanılan Yazma Aktiviteleri			
Ünite 1: Relationships Kişinin kendisi hakkında bilgi verdiği bir paragraf yazma çalışması (Write information about yourself) <i>Öğrenci kitabı sayfa 158</i> Açıklama: Aktivitede gösterilen yazıyı örnek alarak yönlendirici sorular eşliğinde öğrenciler kendi internet blogları için bir paragraf yazarlar.			
Ünite 2: Living Bir şikâyet e-postası yazma çalışması (Write an e-mail of complaint) <i>Öğrenci kitabı sayfa 159</i> Açıklama: Alıştırma öğrencilerden, verilen örneği model alarak çevrelerinde karşılaşmış oldukları bir sorun hakkında, içinde çözüm önerisi de olan, yeni bir e-posta yazmaları istenir.			
Ünite 3: Travel Yapılan tatilin iyi ve kötü yönlerinin anlatıldığı e-posta yazma çalışması (Write an e-mail to a friend about travel experience) <i>Öğrenci kitabı sayfa 160</i> Açıklama: Boşluk doldurma ve verilen e-postayla ilgili sorular sonrasında öğrencilerden arkadaşlarına gönderilmek üzere kendi tatil deneyimlerinin iyi ve kötü yanlarını paylaştıkları bir e-posta yazmaları beklenir.			
Ünite 4: Socializing Bir davet e-postası ve davete cevap veren e-posta yazma çalışması (Write an invitation and reply) <i>Öğrenci kitabı sayfa 161</i> Açıklama: Örnek davet e-postası ve bu davete verilen cevap e-postası model alınarak öğrencilerden, arkadaşlarına bir davet e-postası yazmaları istenir. Daha			

sonra bu e-postaları grup arkadaşlarına iletirler ve her öğrenci kendisine gelen davet e-postasına istinaden ayrıca bir de cevap e-postası yazar.

Ünite 5: Work

İş başvurusu yapma amaçlı e-posta yazma çalışması

(Write a covering e-mail) *Öğrenci kitabı sayfa 162*

Açıklama: Örnek iş başvuru e-postası ve bu tür yazılarda kullanılacak uygun ifadelerle yapılan çalışma üzerine öğrencilerden iş başvurusu amaçlı bir e-posta yazmaları istenir.

Ünite 6: Health

Festival, konser, sergi vb önemli bir etkinlik hakkında yazma çalışması

(Write a product review) *Öğrenci kitabı sayfa 163*

Açıklama: Paylaşılan örnek metin üzerinde yapılan boşluk doldurmalı kelime çalışması ve yazmada gerekli ifade sonrası öğrencilerden bir internet sitesi için seçmiş oldukları bir ürün/eşyanın iyi ve kötü yanlarını açıkladıkları 100 kelimelik bir kompozisyon yazmaları istenir.

Ünite 7: Mind

Tablo ya da grafiklerle sunulan verileri kullanarak bir araştırma raporu yazma çalışması

(Writing a survey report) *Öğrenci kitabı sayfa 164*

Açıklama: Örnek rapor analizi ve rapor yazmada kullanılacak dil yapılarının analizinden sonra içerik açısından yönlendirici sorular ışığında öğrencilerden “Dünya Mutluluk Oranları” hakkında bir araştırma raporu yazmaları istenir.

Ünite 8: Art

Daha önce izlenmiş olan bir film hakkında değerlendirme yazısı yazma çalışması

(Write a review) *Öğrenci kitabı sayfa 165*

Açıklama: Alıştırma verilen örneği model alarak öğrencilerden daha önce izlenmiş olan bir film hakkında değerlendirme yazısı yazmaları istenir.

Ünite 9: Money

Bir internet sitesinde ya da basılı mecrada yayımlanacak olan bir ürün için reklam amaçlı tanıtım yazısı yazma çalışması

(Write a for sale advert) *Öğrenci kitabı sayfa 166*

Açıklama: Verilen üç tanıtım yazısından yola çıkarak öğrencilerden kendi seçtikleri bir ürün hakkında reklam amaçlı tanıtım yazısı yazmaları istenir. Sonrasında da bu yazıları diğer öğrencilerle paylaşmaları istenir.

Ünite 10: Science and Technology

Danışma amaçlı kullanılan bir internet sitesinde paylaşılan bir sorun hakkında kişiye/kişilere tavsiyede bulunma yazısı yazma çalışması

(Write a recommendation) *Öğrenci kitabı sayfa 167*

Açıklama: Tavsiyede bulunma yazısının ve tavsiye verme ifadelerinin analizi sonrasında öğrencilerden alıştırmada verilen bir başka sorunun çözümüne yönelik yüz kelimelik bir tavsiye yazısı yazmaları istenir.

Ünite 11: Natural world

Gidilmesi planlanan yerle ilgili olarak öneri ve tavsiye amaçlı e-posta yazma çalışması

(Write an e-mail giving suggestions and advice) *Öğrenci kitabı sayfa 168*

Açıklama: Öğrencilerden örneklere bakarak benzer şekilde ziyaret amaçlı ülkeye gelecek olan bir arkadaşına bu ziyaret esnasında neler yapması gerektiğinin anlatıldığı bir tavsiye ve öneri amaçlı e-posta yazmaları istenir.

Ünite 12: Media

Bir hikâye yazma çalışması

(Write a story) *Öğrenci kitabı sayfa 169*

Açıklama: Öğrencilerden gösterilen resimlere bakarak bir hikâye kurgusu oluşturmaları istenir. Daha sonra da verilen ilk cümleye bağlı kalarak hikâyeyi tamamlamaları istenir.

Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı A2-B1 Seviyelerinde Yazma

Kazanımları:

B1: “Bildik ya da ilgi alanına giren konularla bağlantılı bir metin yazabilir.

Deneyim ve izlenimlerini betimleyen kişisel mektuplar yazabilir.”

Hedeflerine uygun **12 adet** yazma aktivitesi bulunmaktadır.

(Brayshaw ve Hird, 2019)

3.1.2.3. Language Hub Kitap Seti “B2 Seviyesi Öğrenci Kitabı”nın Yazma Becerisi Aktiviteleri Açısından İncelenmesi

Tablo 10: Language Hub-Intermediate Öğrenci Kitabı

Language Hub-Intermediate Öğrenci Kitabı			
Seviye	Toplam Ünite	Kullanılan Yöntem	Toplam Sayı
B2 Bağımsız Kullanıcı Seviyesi	10	Kontrollü ve güdümlü yazma çalışmaları	10
B2 Seviyesinde Kullanılan Yazma Aktiviteleri			
Ünite 1: Communication Bir konu hakkında rapor yazma çalışması (Write a report about trends) Öğrenci kitabı sayfa 156 Açıklama: Rapor örneği incelemesi ve faydalı ifadelerin çalışılması sonrası öğrencilerden “Güncel İletişim Trendleri” hakkında bir rapor yazmaları istenir.			
Ünite 2: Experiences Gayri resmi bir e-postası yazma çalışması (Write an informal e-mail) Öğrenci kitabı sayfa 157 Açıklama: Öğrencilerden verilen örneği model alarak, yönlendirici sorulara verilen cevaplar doğrultusunda, bir e-posta yazmaları istenir.			
Ünite 3: On the Move Bir şikâyet e-postası yazma çalışması (Write an e-mail of complaint) Öğrenci kitabı sayfa 158 Açıklama: Analiz edilen örnek e-posta sonrası öğrencilerden bir şikâyet e-postası yazmaları beklenir.			
Ünite 4: Change Bir konuda fikir bildirme amaçlı çok paragraflı bir kompozisyon yazma çalışması (Write a short essay) Öğrenci kitabı sayfa 159 Açıklama: Üzerinde çalışılan metin (essay) sonrası verilen metnin iskeletine bağlı olarak öğrencilerden “teknolojinin geleceği nasıl değiştireceği” konusunda çok paragraflı bir kompozisyon yazmaları istenir.			

Ünite 5: Work and Buiness

Bir iş başvurusu yapma amaçlı e-posta yazma çalışması

(Write a covering letter for a job application) *Öğrenci kitabı sayfa 160*

Açıklama: Alıştırma paylaşılan iş başvuru e-postası ve bu tür yazılarda kullanılacak uygun ifadelerle yapılan çalışma sonrası öğrencilerden iş başvurusu amaçlı bir e-posta yazmaları istenir.

Ünite 6: Sports and Hobbies

Seçilen bir hobi, spor ya da aktivite hakkında bir dergiye bilgilendirici ve öneri amaçlı yazı yazma çalışması

(Write an article for a magazine) *Öğrenci kitabı sayfa 161*

Açıklama: Aktivitede verilen yazma metni üzerinden giderek ve metnin formatını model alarak öğrencilerden bir dergiye seçtikleri konu hakkında bilgi ve öneride bulundukları bir kompozisyon yazmaları istenir.

Ünite 7: Food

İnternette bir forum sayfasında sorulan sorulara cevap amaçlı yazı yazma çalışması

(Writing a reply in an online dicussion forum) *Öğrenci kitabı sayfa 162*

Açıklama: Alıştırma forum sayfasında paylaşılan cevap örneklerinin incelenmesi sonrasında öğrencilerden fikir soran bir forum yazısına cevap yazmaları istenir.

Ünite 8: Innovation

Ünlü bir mucit ya da kâşif hakkında bir biyografi yazısı yazma çalışması

(Write a biography) *Öğrenci kitabı sayfa 163*

Açıklama: Üstünde çalışılan örnek biyografi sonrası öğrencilerden ünlü bir mucit ya da kâşif hakkında bir biyografi yazısı yazmaları istenir.

Ünite 9: The Arts

Bir sanat etkinliği hakkında bilgilendirme ve değerlendirme amaçlı yazı yazma çalışması

(Write a review) *Öğrenci kitabı sayfa 164*

Açıklama: İki örnek yazının incelenmesi ve yönlendirici sorular sonrası öğrencilerden bir sanat etkinliğinin iyi ve kötü yönlerinin de ele alındığı değerlendirme yazısı yazmaları istenir.

Ünite 10: Psychology

Verilen konu hakkında bir rapor yazma çalışması

(Write a report) <i>Öğrenci kitabı sayfa 165</i>
Açıklama: Örnek rapor incelemesi sonrası öğrencilerden daha önce gitmiş oldukları bir etkinlik hakkında rapor yazmaları istenir.
Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı B2 Seviyesinde Yazma Kazanımları: “Kişi ilgi alanına giren çok çeşitli konularda anlaşılır, ayrıntılı metinler yazabilir. Belirli bir bakış açısına destek vererek ya da karşı çıkarak bilgi sunan ve nedenler ileri süren bir kompozisyon ya da rapor yazabilir. Olayların ve deneyimlerin kişi için taşıdıkları önemi ön plana çıkaran mektuplar yazabilir.” Hedeflerine uygun 10 adet yazma aktivitesi bulunmaktadır.
(Day ve Rees, 2019)

3.1.2.4. Language Hub Kitap Seti “C1 Seviyesi Öğrenci Kitabı”nın Yazma Becerisi Aktiviteleri Açısından İncelenmesi

Tablo 11: Language Hub-Upper-Intermediate Öğrenci Kitabı

Language Hub-Upper-Intermediate Öğrenci Kitabı			
Seviye	Toplam Ünite	Kullanılan Yöntem	Toplam Sayı
(*B2+)-C1 İleri Seviyesi <i>*Yayınevleri bazen kitaplarını bu şekilde de tanımlamaktadır.</i>	10	Kontrollü, güdümlü ve serbest yazma çalışmaları	10
C1 Seviyesinde Kullanılan Yazma Aktiviteleri			
Ünite 1: Connections Bilgi isteme amaçlı resmi bir mektup yazma çalışması (Write a formal letter asking for information) <i>Öğrenci kitabı sayfa 154</i> Açıklama: Örnek mektup düzeni model alınarak öğrencilerden “Doğa Yürüyüşü Kulübü”ne bilgi almak istedikleri konular hakkında bir mektup yazmaları istenir.			

Ünite 2: Lifestyles

Tavsiye verme yazısı yazma çalışması

(Write an article giving advice) *Öğrenci kitabı sayfa 155*

Açıklama: Yazma bölümünde verilen tavsiye yazısı incelenip ilgili dil yapıları ve ifadelerin ortaya çıkarılması sonrası öğrencilerden verilen örneği model alarak verilen konu başlıklarından biri hakkında tavsiye yazısı yazmaları istenir.

Ünite 3: Survival

Verilen bir konu hakkında hikâye yazma çalışması

(Write a short story) *Öğrenci kitabı sayfa 156*

Açıklama: Örnek hikâye okunduktan ve hedef kelimeler ve cümle yapılarının altı çizildikten sonra öğrencilerden “Kâbus Gibi Tatil” konusu hakkında bir kısa hikâye yazmaları beklenir.

Ünite 4: The Future

İnternette bulunan bir blog sayfasına bir konunun iyi ve kötü yönlerinin tartışıldığı bir kompozisyon yazma çalışması

(Write a for and against blog spot) *Öğrenci kitabı sayfa 157*

Açıklama: Örnek blog yazısının tahlili sonrası ortaya çıkarılan yazma planına ve uygun cümle yapılarına göre öğrencilerden “Daha fazla bisiklet yolu inşa etmek şehir merkezlerindeki hava kirliliğini çözmenin en iyi yoludur” fikrinin destekledikleri ve desteklemedikleri yönlerini anlattıkları bir kompozisyon yazmaları istenir.

Ünite 5: Change

Bir problemin ve bu problemi çözüm yollarının dile getirildiği bir kompozisyon yazma çalışması

(Write a problem solution article) *Öğrenci kitabı sayfa 158*

Açıklama: Çözümlemesi yapılan örnek kompozisyonda ortaya çıkarılan yazma planı ve ilgili cümle yapıları sonrası öğrencilerden “Mega şehirlerde yaşamının ve çalışmanın en zor yanları nelerdir?” sorusuna cevaben problemleri ve çözüm yollarını dile getirdikleri bir kompozisyon yazmaları istenir.

Ünite 6: Coming of Age

Tablo veya grafiklerde sunulan datanın yorumlandığı bir rapor yazma çalışması

(Write a report) *Öğrenci kitabı sayfa 159*

Açıklama: Bir tablo vasıtasıyla sunulan verilerin yorumlandığı örnek rapor analizi sonrası öğrencilerden veri tablosu eşliğinde sorulan “Bir ders seçerken göz önünde bulundurulacak en önemli faktörler nelerdir?” sorusuna cevaben bir rapor yazmaları istenir.

Ünite 7: Community

Resmi dil kullanarak bir şikâyet mektubu yazma çalışması

(Writing a formal letter of complaint) *Öğrenci kitabı sayfa 160*

Açıklama: Resmi dil kullanılarak yazılmış olan şikâyet mektubu incelendikten sonra öğrencilerden bu mektup formatını model alarak verilen konu hakkında bir şikâyet mektubu yazmaları istenir.

Ünite 8: Mystery

Fikir bildiren çok paragraflı kompozisyon yazma çalışması

(Write a complex essay) *Öğrenci kitabı sayfa 161*

Açıklama: Paylaşılan kompozisyonun yazma planının incelenmesi sonrası öğrencilerden verilen konu hakkında en az üç paragraftan oluşan bir kompozisyon yazmaları istenir.

Ünite 9: Business

Bir konu hakkında öneri yazısı yazma çalışması

(Write a proposal) *Öğrenci kitabı sayfa 162*

Açıklama: İçeriğin, yazma planının ve yazıya uygun cümle yapılarının tahlili sonrası öğrencilerden açıklaması yapılan konu hakkında öneri yazısı yazmaları istenir.

Ünite 10: Media

Verilen konu hakkında iki görüşün de ele alındığı ikna kompozisyonu yazma çalışması

(Write a persuasive essay) *Öğrenci kitabı sayfa 163*

Açıklama: Örnek kompozisyon analiz edilip yazma kalıpları ve planı ortaya çıktıktan sonra öğrencilerden verilen konu hakkında bir ikna kompozisyonu yazmaları istenir.

Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı C1 Seviyesinde Yazma Kazanımları:

“Kişi ilgi alanına giren çok çeşitli konularda anlaşılır, ayrıntılı metinler yazabilir. Belirli bir bakış açısına destek vererek ya da karşı çıkarak bilgi sunan ve nedenler

ileri süren bir kompozisyon ya da rapor yazabilir. Olayların ve deneyimlerin kendisi için taşıdığı önemi ön plana çıkaran mektuplar yazabilir.” Hedeflerine uygun 10 adet yazma aktivitesi bulunmaktadır.
(Rogers, 2020)

3.1.2.5. Language Hub Seti İncelemesi Genel Değerlendirme

Tablo 12: Language Hub Serisi Yazma Aktiviteleri Sonuç Veri Tablosu

Language Hub Serisi Yazma Aktiviteleri Sonuç Veri Tablosu		
Seviye	Ünite Sayısı	Aktivite Sayısı
A2	12	12
B1	12	12
B2	10	10
C1	10	10
TOPLAM	44	44

İnceleme çalışmasının ikinci İngilizce seti olan Language Hub serisinde yukarıdaki tabloda görüldüğü gibi A2 seviyesinden C1 seviyesine dört kitapta toplam 44 ünite 44 ayrı yazma çalışması tespit edilmiştir. A2 ve B1 seviyelerinde 12 adetten toplam 24 yazma çalışması yer alırken, B2 ve C1 seviyesinde 10 adetten toplam 20 adet yazma çalışmasına rastlanmıştır. İncelemede tespit edilen yazma konuları ve sayısal dağılımı aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Tablo 13: Language Hub Serisinde Seviyelere Göre Yazma Aktivitelerinin Dağılımı

Language Hub Serisinde Seviyelere Göre Yazma Aktivitelerinin Dağılımı				
Yazma Aktivitesi Türü	A1+A2	B1	B2	C1
Form/kart doldurma, kartpostal yazma	1			
Paragraf yazma	1	1	1	
Tarif/Tasvir yazısı	1			
E-posta yazma	3	5	3	

Blog yazma	1			
Resmi ve gayri resmi mektup yazma				1
Değerlendirme yazısı	3	2	1	
Şikâyet/özür mektubu yazma				1
Hikâye yazma		1		1
İş başvurusu yapma ve bilgi isteme mektubu				
Rapor yazma		1	2	1
Çok paragraflı kompozisyon yazma (essay), fikir beyan etme (opinion essay), iyi ve kötü yönü tartışma (for and against essay), ikna etme (persuasive essay), problem çözme (problem-solution essay), sebep-sonuç (cause and effect essay), bilgilendirme (expository), avantaj ve dezavantaj (advantage and disadvantage)	1		1	4
Tablo/grafik yorumlama yazısı				
Tavsiye/öneri yazısı	1	1	1	2
Biyografi yazma			1	
Özet yazma				
İlan/reklam yazma		1		
Toplam: 44	12	12	10	10

Çok geniş bir yelpazede yapılan yazma çalışmalarında birinci sırada **11 adetle “e-posta”** yazma aktivitesi, ikinci sırada **6’sar adetle “kompozisyon, değerlendirme ve tavsiye/öneri yazısı”** yazma ve üçüncü sırada **4 adetle “rapor”** yazma çalışmaları dikkat çekmektedir. Seviye yükseldikçe akademik çalışmalarda da kullanılacak olan çok paragraflık kompozisyon yazma türlerine ağırlık verildiği görülmektedir. Son olarak Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı Yazma Kazanımları doğrultusunda hazırlanmış olan bu yazma türlerinin öğretiminde tanıtma, kontrollü, güdümlü ve serbest yazma yöntemleri kullanılmaktadır.

3.1.3. Üçüncü Set: “New Language Leader”

New Language Leader İngilizce Öğretim Seti, İngilizce öğretiminde kullanılan kitaplarının hazırlanması, basımı ve dağıtımı konusunda dünyanın önde gelen yayınevlerinden biri olan **Pearson-Longman**’ın basmış olduğu bir settir. Sette A1+A2 seviyesinden C1 seviyesine kadar hazırlanmış öğrenci kitapları bulunmaktadır. Serinin A1-A2 ve B1 seviyelerindeki 2016 yılı basımı olan “**New Language Leader-Elementary**” ve “**New Language Leader-Pre-Intermediate**” kitapları Ian Lebeau ve Gareth Rees tarafından hazırlanmıştır. Serinin B2 ve C1 seviyelerindeki 2017 yılı basımı olan “**New Language Leader-Intermediate**” ve “**New Language Leader-Upper-Intermediate**” öğrenci kitapları ise David Cotton, David Falvey ve Simon Kent tarafından hazırlanmıştır. Kitap setinin dil öğretim prensibi, dört temel becerinin işlevsel biçimde bir araya getirilerek öğrencilerin özgüvenlerini arttırmak ve dili aktif biçimde kullandırmaktır. Bu amaç doğrultusunda serinin her kitabı on iki üniteden oluşmaktadır ve her ünite sırasıyla Dil Bilgisi (Grammar), Kelime Bilgisi (Vocabulary), Okuma (Reading), Dinleme (Listening), Konuşma ve Telaffuz (Speaking & Pronunciation), İşlevsel Dil Kullanımı (Scenario), Çalışma Becerileri ve Yazma (Study Skills & Writing) ve Video bölümleri yer almaktadır.

3.1.3.1. New Language Leader Kitap Seti “A2 Seviyesi Öğrenci Kitabı”nın Yazma Becerisi Aktiviteleri Açısından İncelenmesi

Tablo 14: New Language Leader-Elementary Öğrenci Kitabı

New Language Leader-Elementary Öğrenci Kitabı			
Seviye	Toplam Ünite	Kullanılan Yöntem	Toplam Sayı
A1+A2 Başlangıç ve Temel Seviye	12	Kontrollü ve güdümlü yazma çalışmaları	16
A1 ve A2 Seviyelerinde Kullanılan Yazma Aktiviteleri			
Ünite 1: Cities Bir şehir veya ülke hakkında bilgi tablosu doldurmak (Write about your city or town) <i>Öğrenci kitabı sayfa 13</i> Açıklama: Öğrenciler verilen örneğe bakarak kendi ülke ya da şehirleri hakkında bilgi tablosu hazırlarlar			

Ünite 2: Work and study

Verilen bir tabloda kişisel bilgileri doldurma çalışması

(Write about students in a survey) *Öğrenci kitabı sayfa 21*

Açıklama: Öğrenciler verilen örneğe bakarak tabloyu doldururlar.

Ünite 3: Nature

Bir kişinin günlük yaptığı işleri yazma çalışması

(Write about someone's routines and habits) *Öğrenci kitabı sayfa 29*

Açıklama: Öğrenciler üzerinde çalışılan modele bakarak bir günleri hakkında yazarlar.

Ünite 4: Leisure time

Bir tabloyu veya çizelgeyi yorumlama yazısı yazma çalışması

(Write a description of a table or chart) *Öğrenci kitabı sayfa 37*

Açıklama: Örnek tablo ve çizelge yorumlama sonrası öğrenciler verilen başka bir tabloyu yorumlarlar.

Ünite 5: Transport

Bir yerin tasviri ile ilgili kompozisyon yazma çalışması

(Write a paragraph about transport and travelling around your city) *Öğrenci kitabı sayfa 45*

Açıklama: Örnek yazı metni üzerinde yapılan inceleme sonrası metin planı ve işlevsel cümle yapılarını kullanarak öğrenciler ülkelerindeki ulaşımı tarif ettikleri üç paragraflık bir kompozisyon yazarlar.

Ünite 6: Food

6A. Yemek kültürü hakkında bir paragraf yazma çalışması

(Write about your country's food culture) *Öğrenci kitabı sayfa 49*

Açıklama: Yemek kültürü hakkındaki örnek metin incelemesi sonrası öğrenciler bu paragrafı örnek alarak kendi yemek kültürleri ile ilgili bir paragraf yazarlar.

6B. Bir restoran hakkında değerlendirme yazısı yazma çalışması

(Write a restaurant review) *Öğrenci kitabı sayfa 53*

Açıklama: Verilen örnek metin analizi sonrası metni model alarak uygun plan ve ifade cümleleri kullanarak öğrenciler bir restoran hakkında değerlendirme yazısı yazarlar.

Ünite 7: Shopping

Bir kitap hakkında değerlendirme yazısı yazma çalışması

(Write a customer review) *Öğrenci kitabı sayfa 61*

Açıklama: Verilen örnek metin analizi sonrası metni model alarak uygun plan ve ifade cümleleri kullanarak öğrenciler seçmiş oldukları bir ya da iki kitap hakkında değerlendirme yazısı yazarlar.

Ünite 8: History and culture

8A. Eski bir uygarlık hakkında yazma çalışması

(Write about an ancient civilisation) *Öğrenci kitabı sayfa 63*

Açıklama: Öğrenciler okudukları metindeki planı model alarak seçmiş oldukları bir uygarlık hakkında bir paragraf yazarlar.

8B. Nesneleri tasvir etme yazısı yazma çalışması

(Describing objects) *Öğrenci Kitabı sayfa 69*

Açıklama: Öğrenciler verilen anahtar kelimeleri kullanarak seçmiş oldukları bir nesneyi tarif ettikleri yazı yazarlar.

Ünite 9: Inventions

9A. Tarihi bir kişi hakkında yazı yazma çalışması

(Write a short text about a historical figure) *Öğrenci kitabı sayfa 71*

Açıklama: Örnek yazıya bakarak öğrenciler alıştırma verilen verileri kullanarak Alfred Nobel ve Levi Strauss hakkında bilgilendirici bir paragraf yazarlar.

9B. Biyografi yazma çalışması

(Write a biography) *Öğrenci kitabı sayfa 77*

Açıklama: Kitapta paylaşılan verileri kullanarak öğrenciler Hedy Lamar hakkında bir biyografi yazısı yazarlar.

Ünite 10: Money

10A. Bir kişiye öğüt verme/tavsiyede bulunma yazısı yazma çalışması

(Write a reply to a student's problem) *Öğrenci kitabı sayfa 79*

Açıklama: Öğrenciler sorunu olan bir kişiye tavsiye verme yapılarını kullanarak tavsiyede bulundukları bir yazı yazarlar.

10B. Resmi dil kullanarak bir şikâyet e-postası yazma çalışması

(Write a complaint e-mail) *Öğrenci kitabı sayfa 85*

Açıklama: Uygun dil yapıları ve ifadelerini kullanarak öğrenciler bir bankaya şikâyet e-postası yazarlar.

Ünite 11: Homes

Resmi olmayan bir e-posta yazma çalışması

(Write an informal e-mail) <i>Öğrenci kitabı sayfa 93</i> Açıklama: Resmi olmayan dille yazılmış örnek e-postayı model alarak bir arkadaşlarını evlerinde verdikleri partiye davet ettikleri e-posta yazarlar. Ünite 12: Travel İnternette bir blog sayfasına yazı yazma çalışması (Write a travel blog) <i>Öğrenci kitabı sayfa 101</i> Açıklama: Alıştırma verilen beş blog yazısı örneğinden yola çıkarak öğrenciler de kendi seyahat deneyimlerini paylaştıkları bir blog yazısı yazarlar.
Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı A1 ve A2 Seviyeleri Yazma Kazanımları: A1: “Kısa ve basit tümcelerle kartpostal yazabilir. Örneğin tatil kartpostalıyla selam göndermek gibi. Kişisel bilgi içeren formları doldurabilir. Örneğin otel kayıt formuna isim, uyruk ve adres yazmak gibi.” A2: “Kısa, basit notlar ve iletiler yazabilir. Teşekkür mektubu gibi çok kısa kişisel mektupları yazabilir.” Hedeflerine uygun 16 adet yazma aktivitesi bulunmaktadır. (Lebeau ve Rees, 2015)

3.1.3.2. New Language Leader Kitap Seti “**B1 Seviyesi Öğrenci Kitabı**”nın Yazma Becerisi Aktiviteleri Açısından İncelenmesi

Tablo 15: New Language Leader-Pre-Intermediate Öğrenci Kitabı

New Language Leader-Pre-Intermediate Öğrenci Kitabı			
Seviye	Toplam Ünite	Kullanılan Yöntem	Toplam Sayı
B1 Orta Seviye	12	Kontrollü ve güdümlü yazma çalışmaları	19
B1 Seviyesinde Kullanılan Yazma Aktiviteleri			
Ünite 1: Human Planet 1A. İklim değişikliği hakkında bir paragraf yazma çalışması (Write a short paragraph describing climate) <i>Öğrenci kitabı sayfa 9</i> Açıklama: Aktivitede gösterilen metni örnek alarak öğrenciler iklim değişikliği hakkında bir paragraf yazarlar. 1B. Bir yerin tasvir/tarif edildiği paragraf yazma çalışması			

(Write to describe a place) *Öğrenci kitabı sayfa 13*

Açıklama: Aktivitede paylaşılan yazıyı örnek alarak öğrenciler bir online platform için bildikleri bir şehri tarif ettikleri bir paragraf yazarlar.

Ünite 2: People

2A. Kararlı birinin tarif edildiği bir paragraf yazma çalışması

(Write a description of a determined person) *Öğrenci kitabı sayfa 15*

Açıklama: Verilen örneği model alarak öğrenciler tanıdıkları kararlı birisini tasvir ettikleri bir paragraf yazarlar.

2B. Blog yazma çalışması

(Write a reflective blog) *Öğrenci kitabı sayfa 21*

Açıklama: Alıştırmada yer alan blog sayfasını örnek alarak öğrenciler kendi blog sayfalarında bir günlerini anlattıkları bir paragraf yazarlar.

Ünite 3: The media

Bir televizyon programını tanıtmaya/değerlendirme yazısı yazma çalışması

(Write a TV programme review) *Öğrenci kitabı sayfa 29*

Açıklama: Sayfada verilen örneği model alarak öğrenciler izledikleri bir televizyon programı hakkında tanıtmaya/değerlendirme yazısı yazarlar.

Ünite 4: Health

4A. Yeme alışkanlıkları hakkında bir paragraf yazma çalışması

(Write a short summary about eating habits) *Öğrenci kitabı sayfa 33*

Açıklama: Öğrenciler üzerinde çalıştıkları metni model alarak bir günlük diyetlerinin sağlıklı ve sağlıklı olmayan yönlerini anlattıkları bir paragraf yazarlar.

4B. Gayri resmi e-posta yazma çalışması

(Write an informal e-mail) *Öğrenci kitabı sayfa 37*

Açıklama: Öğrenciler üzerinde çalıştıkları e-postayı örnek alarak ya “kendilerine bir konuda yardım ettikleri için teşekkür ettikleri” ya da “yakın zamanda başlarından geçen ilginç bir olayı” anlattıkları bir e-posta yazarlar.

Ünite 5: Naturel World

Bir yerin (dağ, göl, nehir vb) doğal özelliklerinin anlatıldığı bir paragraf yazma çalışması.

(Write a comparative paragraph) *Öğrenci kitabı sayfa 45*

Açıklama: Aktivite sayfasında paylaşılan paragrafı model alarak öğrenciler kendi çevrelerinde bulunan bir yeri tarif ettikleri bir paragraf yazarlar.

Ünite 6: Society and Family

6A. Toplumun ve ülkenin geleceği hakkında birkaç paragraflık kompozisyon yazma çalışması

(Write paragraphs about predictions on society and country)

Öğrenci kitabı sayfa 47

Açıklama: Yapılan ön çalışma ve yazarken kullanılacak anahtar yapıların verilmesi sonrası öğrenciler toplumun ve ülkenin geleceği hakkında birkaç paragraflık kompozisyon yazarlar.

6B. Kısa bir kompozisyon yazma çalışması

(Write a short article) *Öğrenci kitabı sayfa 53*

Açıklama: Konu üzerinde yapılan konuşma ve örnek metin incelemesi sonrasında öğrenciler “kendi toplumlarıyla neden gurur/övünç duyduklarını” anlattıkları bir kompozisyon yazarlar.

Ünite 7: Science

7A. Ünlü bir kişinin hayatının ve başarılarının anlatıldığı biyografi yazma çalışması

(Write a short description of a famous person’s life) *Öğrenci kitabı sayfa 55*

Açıklama: Örnek metinden yararlanarak öğrenciler ünlü bir bilim insanının hayatını ve başarılarını anlattıkları bir kompozisyon yazarlar.

7B. Tablo veya grafik yorumlama/değerlendirmesi yazısı yazma çalışması

(Write to describe a chart) *Öğrenci kitabı sayfa 61*

Açıklama: Ünitelerde işlenen tablo ve grafik yorumları inceleme sonrası öğrenciler kendilerine verilen bir grafiği yorumladıkları kompozisyon yazarlar.

Ünite 8: The night

Bir konu hakkında hikâye yazma çalışması.

(Write a story) *Öğrenci kitabı sayfa 69*

Açıklama: Öğrenciler üzerinde çalıştıkları örnek hikâyeler sonrasında kendilerine sunulan üç konudan (hayalet görme, tuhaf bir rüya, en kötü gecem) biri hakkında hikâye yazarlar.

Ünite 9: Work and industry

9A. Geçmiş ve günümüz yaşamının karşılaştırıldığı bir paragraf yazma çalışması

(Write a paragraph comparing life in the past and now) *Öğrenci kitabı sayfa 71*

Açıklama: Sınıfta yapılan beyin fırtınası ve okunan metin sonrası öğrenciler geçmiş ve günümüz yaşamını karşılaştırdıkları bir paragraf yazarlar.

9B. Herhangi bir şeyin üretim-yapım sürecinin tarif edildiği bir paragraf yazma çalışması

(Write to describe a process) *Öğrenci kitabı sayfa 61*

Açıklama: Aktivitede verilen paragrafı model alarak ve uygun dil yapısını kullanarak öğrenciler bir fabrikadaki sütlü çikolata yapım sürecini anlattıkları bir kompozisyon yazarlar.

Ünite 10: Global affairs

10A. Bir hafta içinde yapılması planlanan sosyal aktivitelerin anlatıldığı bir paragraf yazma çalışması

(Write a paragraph summarizing next weeks' social arrangements) *Öğrenci kitabı sayfa 79*

Açıklama: Üzerinde çalışılmış olan gelecek zaman yapısı sonrası öğrenciler kendi sınıflarında yapacakları sosyal aktiviteleri özetledikleri bir paragraf yazarlar.

10B. Bir konu hakkında konunun desteklenen iyi ve desteklenmeyen kötü yanlarının anlatıldığı çok paragraflı kompozisyon yazma çalışması

(Write a for and against essay) *Öğrenci kitabı sayfa 85*

Açıklama: Öğrenciler konu çalışmasında verilen metnin yapısını model alarak ve uygun dil yapılarını kullanarak kendilerine sunulan konulardan biri hakkında çok paragraflık bir kompozisyon yazarlar.

Ünite 11: The environmet

Bir rapor yazma çalışması

(Write a report) *Öğrenci kitabı sayfa 93*

Açıklama: Öğrenciler incelemesi yapılan raporun formatını örnek alarak kendilerine verilen konu hakkında uygun kelime ve cümle yapılarını kullanarak bir rapor yazarlar.

Ünite 12: Sport

12A. Bir özet paragrafı yazma çalışması

(Write a summary paragraph) *Öğrenci kitabı sayfa 97*

Açıklama: Örnek özet metin üzerinde yapılan detaylı çalışma sonrası öğrenciler sınıfça tartışılan “Gençler yeterince spor yapmıyor” fikrini özetledikleri bir paragraf yazarlar.

12B. Resmi dilin kullanıldığı bir e-posta yazma çalışması (Write a formal e-mail) <i>Öğrenci kitabı sayfa 101</i> Açıklama: Konu çalışmasında verilen örnek e-posta incelemesi sonrası öğrenciler “Newyork’ta bir İngilizce kursuna kaydolma” konusunda bilgi almak için bir e-posta yazarlar.
Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı B1 Seviyelerinde Yazma Kazanımları: B1: “Bildik ya da ilgi alanına giren konularla bağlantılı bir metin yazabilir. Deneyim ve izlenimlerini betimleyen kişisel mektuplar yazabilir.” Hedeflerine uygun 19 adet yazma aktivitesi bulunmaktadır. (Lebeau ve Rees, 2016)

3.1.3.3. New Language Leader Kitap Seti “**B2 Seviyesi Öğrenci Kitabı**”nın Yazma Becerisi Aktiviteleri Açısından İncelenmesi

Tablo 16: New Language Leader-Intermediate Öğrenci Kitabı

New Language Leader-Intermediate Öğrenci Kitabı			
Seviye	Toplam Ünite	Kullanılan Yöntem	Toplam Sayı
B2 Bağımsız Kullanıcı Seviyesi	12	Kontrollü ve güdümlü yazma çalışmaları	20
B2 Seviyesinde Kullanılan Yazma Aktiviteleri			
Ünite 1: Personality 1A. Bir konu hakkında konunun desteklenen iyi ve desteklenmeyen kötü yanlarının anlatıldığı çok paragraflı kompozisyon yazma çalışması (Write a for and against essay) <i>Öğrenci kitabı sayfa 15</i> Açıklama: Aktivitede gösterilen metni yazma planını ilgili cümle yapılarını örnek alan öğrenciler “Erkekler mi/kadınlar mı daha iyi <u>yönetici</u> (politikacı/öğretmen/avukat/doktor)dir?” ifadesinin tartışıldığı bir kompozisyon yazarlar. Ünite 2: Travel 2A. Tavsiye/öneri verme amacıyla bir paragraf yazma çalışması (Writing travel tips) <i>Öğrenci kitabı sayfa 17</i>			

Açıklama: Öğrenciler aktivitede verilen örneği model alarak ülke/şehirlerine gelecek birisine tavsiye/öneride bulundukları bir paragraf yazarlar.

2B. Biyografi yazma çalışması

(Write a biographical profile) *Öğrenci kitabı sayfa 25*

Açıklama: Alistırmada yer alan biyografi yazısını örnek alarak öğrenciler Thor Heyerdahl hakkında bir biyografi paragrafı yazarlar.

Ünite 3: Work

3A. Bir iş ilanı yazma çalışması

(Write a job advert) *Öğrenci kitabı sayfa 32*

Açıklama: Sayfada verilen örneği model alarak öğrenciler bir iş ilanı yazarlar.

3B. Bir iş başvurusu yapma yazısı

(Write a job application) *Öğrenci kitabı sayfa 35*

Açıklama: Aktivitede verilen örnek iş başvuru yazısının formatı, dil yapısı incelendikten sonra öğrenciler bu yazıyı model alarak bir iş başvurusu metni yazarlar.

Ünite 4: Language

Bir grafiğin yorumlandığı rapor yazma çalışması

(Write a report describing a chart) *Öğrenci kitabı sayfa 45*

Açıklama: Öğrenciler üzerinde çalıştıkları tablo ve grafiklerden sonra dünyada İngilizceyi birinci ve ikinci dil olarak kullanan kişi sayısının verildiği çubuk grafiği yorumlayarak bir rapor yazarlar.

Ünite 5: Advertising

Fikir bildiren çok paragraflı kompozisyon yazma çalışması

(Write an opinion essay) *Öğrenci kitabı sayfa 55*

Açıklama: Fikir bildiren çok paragraflı kompozisyon (opinion essay) örneğinin yapı, format ve faydalı ifadeler açısından incelenmesi sonrası öğrenciler kendilerine verilen konulardan biri hakkında çok paragraflı kompozisyon yazarlar.

Ünite 6: Education

6A. İnternet ortamında bir konu hakkında fikir bildiren yazı yazma çalışması

(Write your opinion online) *Öğrenci kitabı sayfa 57*

Açıklama: Örnek internet yazılarının incelenmesi sonrası öğrenciler kendilerine verilen yedi konudan birini seçerek konu hakkındaki fikirlerini paylaştıkları bir paragraf yazarlar.

6B. Resmi mektup yazma çalışması

(Write a formal letter) *Öğrenci kitabı sayfa 65*

Açıklama: Paylaşılan resmi mektup örneğinin analizi sonrası öğrenciler kendilerine verilen konu hakkında resmi bir mektup yazarlar.

Ünite 7: Design

7A. Favori bir objenin tarifinin yapıldığı bir yazı yazma çalışması

(Write to describe your favorite object) *Öğrenci kitabı sayfa 68*

Açıklama: Örnek metinden yararlanarak öğrenciler favori objelerini tarif ettikleri bir yazı yazarlar.

7B. Bir ürün hakkında rapor yazma çalışması

(Write a product report) *Öğrenci kitabı sayfa 75*

Açıklama: Öğrenciler üzerinde çalıştıkları örnek rapor analizi sonrası özellikleri alıştırmada verilen bir kulaklık hakkında rapor yazarlar.

Ünite 8: Business

Resmi ve gayri resmi mektup yazma çalışması

(Write a formal and informal letter) *Öğrenci kitabı sayfa 85*

Açıklama: Resmi ve gayri resmi mektup yazma formatı ve kullanılan ifadeler vurgulandıktan sonra öğrenciler verilen konuya göre resmi ya da gayri resmi mektup yazarlar.

Ünite 9: Engineering

9A. Büyük bir mühendislik başarısı hakkında bir paragraf yazma çalışması

(Write a short paragraph about a great engineering achievement) *Öğrenci kitabı sayfa 87*

Açıklama: Öğrenciler model paragraf analizi sonrası kendi seçtikleri büyük bir mühendislik başarısı hakkında paragraf yazarlar.

9B. Herhangi bir şeyin üretim-yapım sürecinin tarif edildiği bir kompozisyon yazma çalışması

(Write to describe a process) *Öğrenci kitabı sayfa 95*

Açıklama: Aktivitede verilen metni model alarak ve uygun dil yapısını kullanarak öğrenciler bir motosiklet yapım sürecini anlattıkları bir kompozisyon yazarlar.

Ünite 10: Trends

10A. Bir trendin tarif edildiği paragraf yazma çalışması

(Write a paragraph to describe a recent trend) *Öğrenci kitabı sayfa 97*

Açıklama: Alıştırma verlen metin formatına bakarak öğrenciler son zamanlarda popüler olan bir trend hakkında bir paragraf yazarlar.

10B. Bir trend hakkında tablo veya grafikle verilen bilgilerin yorumlandığı kompozisyon yazma çalışması

(Write to describe a trend) *Öğrenci kitabı sayfa 105*

Açıklama: Konu hakkında sunulan örnek metnin yapısını model alarak ve uygun kelime ve ifadeleri kullanarak öğrenciler verilen grafiği yorumladıkları bir kompozisyon yazarlar.

Ünite 11: Arts and media

11A. Bir konu hakkında değerlendirme yazısı yazma çalışması

(Write an online review) *Öğrenci kitabı sayfa 107*

Açıklama: Alıştırma verlen üç örnek değerlendirme yazısı analizi sonrası öğrenciler internet üzerinden satın alınan film, kitap, bilgisayar oyunu ya da roman hakkında değerlendirme yazısı yazarlar.

11B. Bir konu hakkında resmi dil kullanarak rapor yazma çalışması

(Write a short formal report) *Öğrenci kitabı sayfa 115*

Açıklama: Alıştırma örnek olarak verilen sokak festivali raporunun incelenmesi sonrasında öğrenciler de benzer bir konu hakkında rapor yazarlar.

Ünite 12: Crime

12A. Bir özet paragrafı yazma çalışması

(Write a summary paragraph) *Öğrenci kitabı sayfa 124*

Açıklama: Örnek özet metin üzerinde yapılan detaylı çalışma sonrası öğrenciler dinledikleri “güvenli araba kullanımı” hakkındaki dersi özetledikleri bir paragraf yazarlar.

12B. Sebep-sonuç ilişkisinin anlatıldığı çok paragraflı kompozisyon yazma çalışması

(Write a cause and effect essay) *Öğrenci kitabı sayfa 125*

Açıklama: Örnek kompozisyonun analizi sonrası öğrenciler kendilerine verilen yazma formatı/şablonunu ve ifadeleri kullanarak “Artan çocuk suçunun ana nedenler nelerdir?” sorusuna cevaben sebep-sonuç ilişkisinin anlatıldığı bir kompozisyon yazarlar.

Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı B2 Seviyesinde Yazma Kazanımları:

“Kişi ilgi alanına giren çok çeşitli konularda anlaşılır, ayrıntılı metinler yazabilir.

Belirli bir bakış açısına destek vererek ya da karşı çıkarak bilgi sunan ve nedenler ileri süren bir kompozisyon ya da rapor yazabilir. Olayların ve deneyimlerin kendisi için taşıdığı önemi ön plana çıkaran mektuplar yazabilir.” Hedeflerine uygun 20 adet yazma aktivitesi bulunmaktadır.
(Cotton, Falvey vd, 2014)

3.1.3.4. New Language Leader Kitap Seti “C1 Seviyesi Öğrenci Kitabı”nın Yazma Becerisi Aktiviteleri Açısından İncelenmesi

Tablo 17: New Language Leader-Upper-Intermediate Öğrenci Kitabı

New Language Leader-Upper-Intermediate Öğrenci Kitabı			
Seviye	Toplam Ünite	Kullanılan Yöntem	Toplam Sayı
(*B2+)-C1 İleri Seviye <i>*Yayınevleri bazen kitaplarını bu şekilde de tanımlamaktadır.</i>	12	Kontrollü, güdümlü ve serbest yazma çalışmaları	21
C1 Seviyesinde Kullanılan Yazma Aktiviteleri			
Ünite 1: Communication E -posta yazma çalışması (Write an e-mail) <i>Öğrenci kitabı sayfa 15</i> Açıklama: Öğrenciler örnek e-posta analizi sonrası uygun hitap ve dil yapılarını (resmi/gayri resmi) kullanarak verilen konu hakkında e-posta yazarlar. Ünite 2: Environment 2A. Bir rapor yazma çalışması (Write a report) <i>Öğrenci kitabı sayfa 17</i> Açıklama: Örnek raporda format ve dil yapılarının analizi sonrası öğrenciler kendi üniversiteleri hakkında bir rapor yazarlar. 2B. Anket soruları yazma çalışması (Write a questionnaire) <i>Öğrenci kitabı sayfa 25</i> Açıklama: Alıştırma gösterilen anket soruları ve soru tipleri incelenir ve sonrasında öğrenciler “Dünyamızı nasıl kurtarıyoruz” konusu hakkında anket soruları yazarlar. Ünite 3: Sport			

3A. Verilen bir konu hakkında fikir bildiren çok paragraflı kompozisyon yazma çalışması

(Write an opinion essay) *Öğrenci kitabı sayfa 35*

Açıklama: Alistirmada planı, bölümleri, cümle yapıları incelenen örnek kompozisyon sonrası öğrenciler “Sporcuların çok para kazanmaları hakkında ne düşünüyorsunuz?” sorusuna cevap verdikleri bir kompozisyon yazarlar.

3B. Verilen bir konunun iyi ve kötü yönleriyle tartışıldığı çok paragraflı kompozisyon yazma çalışması.

(Write a for and against essay) *Öğrenci kitabı sayfa 35*

Açıklama: Alistirmada planı, bölümleri, cümle yapıları incelenen örnek kompozisyon sonrası öğrenciler “İçinde hayvan kullanılan sporlar yasaklanmalı” fikrinin tartışıldığı bir kompozisyon yazarlar.

Ünite 4: Medicine

4A. Ödev amaçlı kompozisyon yazarken doğru internet kaynaklarını değerlendirme çalışması

(Evaluating resources on the internet) *Öğrenci kitabı sayfa 46*

Açıklama: Öğrencilere kompozisyon yazarken internet ortamında fikirlerini destekleyecek güvenilir kaynakları nasıl değerlendirecekleri gösterilir.

3B. Rapor yazma çalışması

(Write a report) *Öğrenci kitabı sayfa 46*

Açıklama: Örnek raporda format ve dil yapılarının analizi sonrası öğrenciler “insan sağlığını arttırmada bitkisel tedavi yöntemleri” hakkında bir rapor yazarlar.

Ünite 5: Transport

5A. Tavsiye amaçlı kompozisyon yazma çalışması

(Write recommendation) *Öğrenci kitabı sayfa 49*

Açıklama: Örnek metin analizi sonrası öğrenciler “karayollarında güvenliğin artırılması”yla ilgili tavsiyelerini/önerilerini dile getirdikleri kompozisyon yazarlar.

5B. Tablo ve grafik yorumlama yazısı yazma çalışması

(Write to describe tables and charts) *Öğrenci kitabı sayfa 46*

Açıklama: Örnek tablo ve grafik tahlili sonrası öğrenciler “dünyanın en yoğun havalimanlarının karşılaştırıldığı” tabloyu yorumladıkları bir yazı yazarlar.

Ünite 6: Literature

6A. Hikâye yazma çalışması

(Write a story) *Öğrenci kitabı sayfa 61*

Açıklama: Öğrenciler okuyup tartıştıkları örnek hikâye sonrası kendilerine verilen “Bir dağ yürüyüşü esnasında çok kötü bir fırtına çıkar, yolunuzu kaybeder ve kaybolursunuz” konulu bir hikâye yazarlar.

6B. Blog yazma çalışması

(Write to describe tables and charts) *Öğrenci kitabı sayfa 67*

Açıklama: İncelenen örnek blog yazısı sonrası öğrenciler “daha önce ziyaret ettikleri ve iyi bildikleri bir ülke” hakkında bir blog yazısı yazarlar.

Ünite 7: Architecture

Bir binayı tasvir/tarif etme amaçlı yazma çalışması

(Write to describe a building) *Öğrenci kitabı sayfa 79*

Açıklama: Öğrenciler dünyaca ünlü Şelale Evi’nin (Fallingwater) tasvirinin yapıldığı örnek metni incelerler, sonrasında da kendilerine verilen yine dünyaca ünlü bir ev olan Ennis House’u tasvir ettikleri bir yazı yazarlar.

Ünite 8: Globalisation

8A. Verilen bir konu hakkında fikir bildiren çok paragraflı kompozisyon yazma çalışması

(Write an opinion essay) *Öğrenci kitabı sayfa 81*

Açıklama: Alıştırma planı, bölümleri, cümle yapıları incelenen örnek kompozisyon sonrası öğrenciler “küreselleşme” hakkında bir kompozisyon yazarlar.

8B. Özet yazma çalışması

(Write to summarize) *Öğrenci kitabı sayfa 89*

Açıklama: İncelenen esas metin ve özet örneği sonrası öğrenciler kendilerine verilen bir internet sitesi metninin özetini çıkararak yazarlar.

Ünite 9: Art

9A. E-posta yazma çalışması

(Write an e-mail) *Öğrenci kitabı sayfa 91*

Açıklama: Format açıklaması yapılan e-posta sonrası öğrenciler arkadaşlarına gitmiş oldukları bir sergi hakkında bilgi verdikleri bir e-posta yazarlar.

9B. Herhangi bir şey hakkında değerlendirme yazısı yazma çalışması

(Write an online review) *Öğrenci kitabı sayfa 99*

Açıklama: İncelenen bir değerlendirme yazısı örneği sonrası öğrenciler izlemiş oldukları bir film hakkında değerlendirme yazısı yazarlar.

Ünite 10: Psychology

10A. Özet yazma çalışması

(Write to summarize) *Öğrenci kitabı sayfa 107*

Açıklama: İncelenen esas metin (“Psikolojik Tipler”) sonrası öğrenciler bu metnin özetini yazarlar.

10B. Verilen bir konuyu farklı yönleriyle tartışıp belli bir bakış açısının desteklendiği çok paragraflı kompozisyon yazma çalışması

(Write a discursive essay) *Öğrenci kitabı sayfa 111*

Açıklama: Alıştırmada incelenen örnek kompozisyon sonrası metnin iskeleti ortaya çıkarılır, sonrasında öğrenciler “Ergenlik döneminde kendi yaşlıları tarafından kabul edilme arzusu en önemli motivasyon kaynağıdır” fikrinin tartışıldığı bir kompozisyon yazarlar.

Ünite 11: Culture

11A. Gayri resmi dil kullanılan bir mektup yazma çalışması

(Write an informal letter) *Öğrenci kitabı sayfa 115*

Açıklama: Konu hakkında yapılan konuşmalar sonrası öğrenciler kendi ülkelerine gelecek olan yabancı bir arkadaşlarına kültür şoku yaşamamaları için önerilerde bulundukları bir mektup yazarlar.

11B. Resmi dil kullanılan bir mektup yazma çalışması

(Write a formal letter) *Öğrenci kitabı sayfa 121*

Açıklama: Konu hakkında yapılan konuşmalar ve metin analizi sonrası öğrenciler bir ilanda verilen sorulara cevap verdikleri resmi dil kullanılan bir mektup yazarlar.

Ünite 12: Technology

12A. Verilen bir konunun iyi ve kötü yönleriyle tartışıldığı çok paragraflı kompozisyon yazma çalışması

(Write a for and against essay) *Öğrenci kitabı sayfa 123*

Açıklama: Alıştırmada planı, bölümleri, cümle yapıları incelenen örnek kompozisyon sonrası öğrenciler kendilerine sunulan konulardan birinin (örneğin “Teknoloji dünyanın tüm sorunlarını çözebilir”) tartışıldığı bir kompozisyon yazarlar.

12B. Metin içi atıf bulunan makale yazma çalışması

(Write a article) Öğrenci kitabı sayfa 131

Açıklama: Verilen konu hakkında yapılan fikir üretme amaçlı tartışmalar ve yazıda kendi fikirlerini desteklemek için referans gösterebilecekleri kaynaklar sonrası öğrenciler “Teknoloji her zaman iyilik mi getirir?” fikrini tartıştıkları bir makale yazarlar.

Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı C1 Seviyesinde Yazma Kazanımları:

“Kişi ilgi alanına giren çok çeşitli konularda anlaşılır, ayrıntılı metinler yazabilir. Belirli bir bakış açısına destek vererek ya da karşı çıkarak bilgi sunan ve nedenler ileri süren bir kompozisyon ya da rapor yazabilir. Olayların ve deneyimlerin kendisi için taşıdığı önemi ön plana çıkaran mektuplar yazabilir.”

Hedeflerine uygun **21 adet** yazma aktivitesi bulunmaktadır.

(Cotton, Falvey vd, 2011)

3.1.3.5. New Language Leader Kitap Seti İncelemesi Genel Değerlendirme

Tablo 18: New Language Leader Serisi Yazma Aktiviteleri Sonuç Veri Tablosu

New Language Leader Serisi Yazma Aktiviteleri Sonuç Veri Tablosu		
Seviye	Ünite Sayısı	Aktivite Sayısı
A2	12	16
B1	12	19
B2	12	20
C1	12	21
TOPLAM	48	76

İnceleme çalışmasının üçüncü İngilizce seti olan Pearson basımı New Language Leader serisinde yukarıdaki tabloda görüldüğü gibi A2 seviyesinden C1 seviyesine dört kitapta toplam 48 ünite 76 ayrı aktivitede yazma çalışması tespit edilmiştir. A2 seviyesinde 16, B1 seviyesinde 19, B2 seviyesinde 20 ve C1 seviyesinde 21 adet olmak üzere toplam 76 adet yazma çalışması bulunmaktadır. İncelemede tespit edilen yazma konuları ve sayısal dağılımı aşağıdaki tabloda ayrıntılı şekilde verilmektedir.

Tablo 19: New Language Leader Setinde Seviyelere Göre Yazma Aktivitelerinin Dağılımı

New Language Leader Setinde Seviyelere Göre Yazma Aktivitelerinin Dağılımı				
Yazma Aktivitesi Türü	A1+A2	B1	B2	C1
Form/kart doldurma, kartpostal yazma	2			
Paragraf yazma	3	6	3	
Tarif/Tasvir yazısı	3	1	2	1
E-posta yazma	2	2		2
Blog yazma	1	1		1
Resmi ve gayri resmi mektup yazma			2	2
Değerlendirme yazısı	2	1	1	1
Şikâyet/özür mektubu yazma				
Hikâye yazma		1		1
İş başvurusu yapma ve bilgi isteme mektubu			1	
Rapor yazma		1	3	2
Çok paragraflı kompozisyon yazma (essay) Fikir beyan etme (opinion essay), iyi ve kötü yönü tartışma (for and against essay), ikna etme (persuasive essay), problem çözme (problem-solution essay), sebep-sonuç (cause and effect essay), bilgilendirme (expository), avantaj ve dezavantaj (advantage and disadvantage)		3	3	5
Tablo/grafik yorumlama yazısı		1	1	1
Tavsiye yazısı	1		1	1
Biyografi yazma	2	1	1	
Özet yazma		1	1	2
İlan/reklam yazma			1	
Anket hazırlama				1
Makale yazma				1
Toplam: 76	16	19	20	21

Tabloda 19 ana başlık altında sınıflanan yazma aktivitelerinin dağılımının çok çeşitli ve geniş bir yelpazede olduğu gözükmemektedir. En çok yazma çalışmasına ağırlık verilen seviye 21 yazma aktivesiyle C1 ileri seviyesidir. Seviye yükseldikçe akademik çalışmalarda da kullanılacak olan çok paragraflı kompozisyon yazma türleri ve referanslı yazma çalışmalarının sayısının arttığı görülmektedir. Genel olarak en çok yazma çalışması **12’şer adetle “paragraf ve kompozisyon”** yazmada ve **7 adetle “tasvir/tarif/tanıtma yazısı”** yazmada olduğu görülmektedir. Son olarak Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı Yazma Kazanımları doğrultusunda hazırlanmış olan bu yazma türlerinin öğretiminde tanıtma, kontrollü, güdümlü ve serbest yazma yöntemleri kullanılmaktadır.

3.1.4. Dördüncü Set: “Face to Face”

Cambridge Üniversitesi yayınevinin İngilizce öğretim seti olan **“Face to Face”** serisinde A2 seviyesinden C1 seviyesine kadar yetişkinlere yönelik hazırlanmış öğrenci kitapları bulunmaktadır. Serinin A2 seviyesindeki kitabı 2012 yılında, B1, B2 ve C1 seviyesindeki diğer kitaplar ise 2013 yılında Chris Redston ve Gillie Cunningham tarafından hazırlanmıştır. Kitaplarda dil öğretim yöntemi olarak iletişimsel yöntem kullanılmaktadır. Seri dört temel beceriyi birbirine uyumlu hale getirerek öğretmeyi hedeflemektedir, bu amaçla kelime, dil bilgisi, dinleme, okuma, konuşma ve yazma becerilerine eşit ağırlık verilmektedir. Ayrıca kitaplarda günlük işlevsel dilin öğretimi amacıyla hazırlanmış olan videolar da bulunmaktadır. Serinin her kitabı on iki üniteden oluşmaktadır ve her ünite sırasıyla Kelime Bilgisi (Vocabulary), Dil Bilgisi (Grammar), İşlevsel Dil Kullanımı (Real World), Konuşma (Speaking), Dinleme ve Video (Listening & Video), Okuma (Reading) ve Yazma (Writing) bölümleri yer almaktadır. Ayrıca her ünite kendi içinde dört alt başlığa bölünmüştür.

3.1.4.1. Face to Face Kitap Seti “A1+A2 Seviyesi Öğrenci Kitabı”nın Yazma Becerisi Aktiviteleri Açısından İncelenmesi

Tablo 20: Face to Face-Elementary Öğrenci Kitabı

Face to Face-Elementary Öğrenci Kitabı			
Seviye	Toplam Ünite	Kullanılan Yöntem	Toplam Sayı
A1+A2 Başlangıç ve Temel Seviye	12	Kontrollü ve güdümlü yazma çalışmaları	11
A1 ve A2 Seviyelerinde Kullanılan Yazma Aktiviteleri			
Ünite 1: Personal details Form doldurma çalışması (Filling a form) <i>Öğrenci kitabı sayfa 12</i> Açıklama: Öğrenciler verilen örneğe bakarak kişisel bilgi formu doldururlar.			
Ünite 2: Where is the baby? Tasvir/tarif yazma çalışması. (Write to decription of your favorite thing) <i>Öğrenci kitabı sayfa 23</i> Açıklama: Öğrenciler verilen örneğe yazıya bakarak favori objelerini tarif ederler.			
Ünite 3: Early bird? Cümleleri anlamlı biçimde bağlama çalışması. (Write to connect the sentences via and, but, because) <i>Öğrenci kitabı sayfa 31</i> Açıklama: Açıklama sonrası öğrenciler uygun ifadelerle cümleleri “ve, ama, çünkü” gibi ifadelerle bağlarlar.			
Ünite 4: Breakfast time E-posta yazma çalışması. (Write a e-mail message) <i>Öğrenci kitabı sayfa 39</i> Açıklama: Örnek e-posta mesajına bakarak öğrenciler verilen konu hakkında e-posta yazarlar.			
Ünite 5: Transport Paragraf yazma çalışması. (Write a paragraph) <i>Öğrenci kitabı sayfa 47</i> Açıklama: Örnek yazı metni üzerinde yapılan inceleme sonrası öğrenciler verilen konu hakkında bir kompozisyon yazarlar.			

Ünite 6: Mario Man

Cep telefonlarında mesaj yazma çalışması.

(Write a text message) *Öğrenci kitabı sayfa 55*

Açıklama: Örnek mesajların incelenmesi sonrası öğrenciler kendilerine verilen konu hakkında mesaj yazarlar.

Ünite 7: What to wear

Bir arkadaşla mektup yazma çalışması.

(Write a letter to a friend) *Öğrenci kitabı sayfa 63*

Açıklama: Örnek metin analizi sonrası öğrenciler verilen konu hakkında arkadaşlarına bir mektup yazarlar.

Ünite 8: Life outdoors

Resmi dil kullanılan bir mektup yazma çalışması

(Write a formal letter) *Öğrenci kitabı sayfa 71*

Açıklama: Örnek metin analizi sonrası öğrenciler verilen konu hakkında arkadaşlarına bir mektup yazarlar.

8B. Nesneleri tasvir etme yazısı yazma çalışması

(Describing objects) *Öğrenci kitabı sayfa 69*

Açıklama: Öğrenciler verilen anahtar kelimeleri kullanarak seçmiş oldukları bir nesneyi tarif ettikleri yazı yazarlar.

Ünite 9: Time for a change

Bir yer tasvir/tarif etme yazısı yazma çalışması

(Write to describe places) *Öğrenci kitabı sayfa 79*

Açıklama: Bir yer tarif etmede kullanılan kalıpların işlenmesi sonrası öğrenciler seçtikleri bir yeri tarif ettikleri bir paragraf yazarlar.

Ünite 10: Winter Blues

Tavsiye mektubu yazma çalışması

(Write a letter of advice) *Öğrenci kitabı sayfa 87*

Açıklama: Öğrenciler sorunu olan bir kişiye tavsiye verme cümle yapılarını kullanarak tavsiyede bulundukları bir mektup yazarlar.

Ünite 11: Homes

Bir yer tasvir/tarif etme yazısı yazma çalışması

(Write to describe places) *Öğrenci kitabı sayfa 95*

Açıklama: Okunan örnek metin sonrası öğrenciler yaşadıkları şehri tarif ettikleri bir paragraf yazarlar.
Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı A1-A2 Seviyesi Yazma Kazanımları: A1: “Kısa ve basit tümcelerle kartpostal yazabilir. Örneğin tatil kartpostalıyla selam göndermek gibi. Kişisel bilgi içeren formları doldurabilir. Örneğin otel kayıt formuna isim, uyruk ve adres yazmak gibi.” A2: “Kısa, basit notlar ve iletiler yazabilir. Teşekkür mektubu gibi çok kısa kişisel mektupları yazabilir.” Hedeflerine uygun 11 adet yazma aktivitesi bulunmaktadır.
(Redston ve Cunnigham, 2012)

3.1.4.2. Face to Face Kitap Seti “**B1 Seviyesi Öğrenci Kitabı**”nın Yazma Becerisi Aktiviteleri Açısından İncelenmesi

Tablo 21: Face to Face-Pre-Intermediate Öğrenci Kitabı

Face to Face-Pre-Intermediate Öğrenci Kitabı			
Seviye	Toplam Ünite	Kullanılan Yöntem	Toplam Sayı
B1 Orta Seviye	12	Kontrollü ve güdümlü yazma çalışmaları	12
B1 Seviyesinde Kullanılan Yazma Aktiviteleri			
Ünite 1: Small Talk Bir arkadaşla mektup yazma çalışması (Write a letter to a friend) <i>Öğrenci kitabı sayfa 13</i> Açıklama: Öğrenciler verilen örneğe bakarak arkadaşlarına bir mektup yazarlar. Ünite 2: Internet Dating E-posta yazma çalışması (Write a personal e-mail) <i>Öğrenci kitabı sayfa 21</i> Açıklama: Öğrenciler verilen örneğe bakarak benzer cümle yapılarını kullanarak bir e-posta yazarlar. Ünite 3: I’m really sorry E-posta yazma çalışması (Write an e-mail with information) <i>Öğrenci kitabı sayfa 29</i>			

Açıklama: Açıklama sonrası öğrenciler uygun yazma formatı ve ifadeler kullanarak bir iş başvurusu için e-posta yazarlar.

Ünite 4: What do you think?

Bir film değerlendirme yazısı yazma çalışması

(Write a film review) *Öğrenci kitabı sayfa 37*

Açıklama: Örnek verilen film değerlendirme metnini model alarak öğrenciler bir filmi değerlendirme yazısı yazarlar.

Ünite 5: A charity event

Paragraf yazma çalışması

(Write a paragraph) *Öğrenci kitabı sayfa 45*

Açıklama: Örnek metin üzerinde yapılan inceleme sonrası öğrenciler verilen konu hakkında bir paragraf yazarlar.

Ünite 6: Call me back

Mesaj yazma çalışması

(Write a message-notes) *Öğrenci kitabı sayfa 53*

Açıklama: Örnek mesajların incelenmesi sonrası öğrenciler kendilerine verilen konu hakkında mesaj yazarlar.

Ünite 7: It doesn't work

Resmi dil kullanılan bir mektup yazma çalışması

(Write a formal letter) *Öğrenci kitabı sayfa 76*

Açıklama: Örnek şikâyet mektubu analizi sonrası öğrenciler verilen konu hakkında içinde resmi dil yapılarını kullandıkları bir mektup yazarlar.

Ünite 8: What is it like?

Bir yer tarif/tasviri yazma çalışması

(Write a description) *Öğrenci kitabı sayfa 69*

Açıklama: Bir yerin tasvir edildiği örnek metin analizi sonrası öğrenciler verilen konu hakkında bir yeri tasvir ettikleri bir yazı yazarlar.

Ünite 9: Invitations

9A. Bir kişiye tavsiye vermek amaçlı yazı yazma çalışması

(Write to give advice) *Öğrenci kitabı sayfa 79*

Açıklama: Tavsiye verme ile ilgili dil yapılarının çalışılması sonrası öğrenciler birisine tavsiye verdikleri bir paragraf yazarlar.

9B. E-posta yazma çalışması

(Write an e-mail to give advice) <i>Öğrenci kitabı sayfa 79</i> Açıklama: Tavsiye verme ile ilgili dil yapılarının çalışılması sonrası öğrenciler birisine tavsiye verdikleri e-posta yazarlar. Ünite 10: It suits you Fikir beyan eden bir paragraf yazma çalışması (Write an opinion paragraph) <i>Öğrenci kitabı sayfa 85</i> Açıklama: Öğrenciler internet ortamında paylaşılan kısa bir fikir metnini inceledikten sonra kendilerine verilen konu hakkında bir paragraf yazarlar. Ünite 11: Did you? Bir hikâye yazma çalışması (Write a story) <i>Öğrenci kitabı sayfa 93</i> Açıklama: Okunan örnek hikâye sonrası öğrenciler kendilerine verilen konu hakkında bir hikâye yazarlar.
Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı B1 Seviyelerinde Yazma Kazanımları: B1: “Bildik ya da ilgi alanına giren konularla bağlantılı bir metin yazabilir. Deneyim ve izlenimlerini betimleyen kişisel mektuplar yazabilir.” Hedeflerine uygun 12 adet yazma aktivitesi bulunmaktadır.
(Redston ve Cunnigham, 2014)

3.1.4.3. Face to Face Kitap Seti “**B2 Seviyesi Öğrenci Kitabı**”nın Yazma Becerisi Aktiviteleri Açısından İncelenmesi

Tablo 22: Face to Face-Intermediate Öğrenci Kitabı

Face to Face-Intermediate Öğrenci Kitabı			
Seviye	Toplam Ünite	Kullanılan Yöntem	Toplam Sayı
B2 Bağımsız Kullanıcı Seviyesi	12	Kontrollü ve güdümlü yazma çalışmaları	13
B2 Seviyesinde Kullanılan Yazma Aktiviteleri			
Ünite 1: Nice to meet you E-posta yazma çalışması (Write an e-mail) <i>Öğrenci kitabı sayfa 13</i> Açıklama: Öğrenciler verilen örneğe bakarak arkadaşlarına bir e-posta yazarlar.			

Ünite 2: What's the matter?

Duyuru yazma çalışması

(Write a notice) *Öğrenci kitabı sayfa 2*

Açıklama: Öğrenciler örneğe bakarak kendilerine verilen konu hakkında bir duyuru yazarlar.

Ünite 3: A trip to India

Resmi dil kullanılan bir mektup yazma çalışması

(Write a formal letter) *Öğrenci kitabı sayfa 29*

Açıklama: İncelenen metin sonrası öğrenciler verilen konu hakkında uygun yazma formatı ve ifadeler kullanarak resmi dille yazılmış bir mektup yazarlar.

Ünite 4: It's only a game

Bir film değerlendirme yazısı yazma çalışması

(Write a film review) *Öğrenci kitabı sayfa 37*

Açıklama: Örnek verilen film değerlendirme metnini model alarak öğrenciler bir filmi değerlendirme yazısı yazarlar.

Ünite 5: Things I need

Bir arkadaşla e-posta yazma çalışması

(Write an e-mail) *Öğrenci kitabı sayfa 45*

Açıklama: Örnek metin üzerinde yapılan inceleme sonrası öğrenciler verilen konu hakkında bir e-posta yazarlar.

Ünite 6: The village festival

Bir konu hakkında düşüncelerin/fikirlerin dile getirildiği çok paragraflı kompozisyon yazma çalışması

(Write an opinion essay) *Öğrenci kitabı sayfa 53*

Açıklama: Konu hakkında yapılan metin incelenmesi sonrası öğrenciler kendilerine verilen konu hakkında çok paragraflı bir kompozisyon yazarlar.

Ünite 7: Can you tell me?

Bir konu hakkında düşüncelerin/fikirlerin dile getirildiği çok paragraflı kompozisyon yazma çalışması

(Write an opinion essay) *Öğrenci kitabı sayfa 61*

Açıklama: Örnek metin incelemesi sonrası öğrenciler kendilerine verilen konu hakkında çok paragraflı bir kompozisyon yazarlar.

Ünite 8: A hiking trip

Resmi dilde mektup ve e-posta yazma çalışması

(Write an e-mail & a letter) *Öğrenci kitabı sayfa 69*

Açıklama: Konuyla ilgili yapılan ön çalışma sonrası öğrenciler verilen konu hakkında uygun dil kullanarak bir e-posta ve mektup yazarlar.

Ünite 9: At the doctor's

İş başvurusu amaçlı mektup ve e-posta yazma çalışması

(Write application letter and an e-mail) *Öğrenci kitabı sayfa 77*

Açıklama: Konu hakkında yapılan beyin fırtınası ve örnek analizi sonrası öğrenciler bir iş başvuru mektubu ve e-postası yazarlar.

Ünite 10: Do you mind?

Bir kişiyi tarif/tasvir etme yazısı yazma çalışması

(Write a description) *Öğrenci kitabı sayfa 85*

Açıklama: Bir kişinin tasvir edildiği örnek metin analizi sonrası öğrenciler bir kişiyi tasvir ettikleri bir yazı yazarlar.

Ünite 11: It's my first day

Bir hikâye yazma çalışması

(Write a story) *Öğrenci kitabı sayfa 93*

Açıklama: Okunan örnek hikâye sonrası öğrenciler kendilerine verilen konu hakkında bir hikâye yazarlar.

Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı B2 Seviyesinde Yazma Kazanımları:

“Kişi ilgi alanına giren çok çeşitli konularda anlaşılır, ayrıntılı metinler yazabilir. Belirli bir bakış açısına destek vererek ya da karşı çıkarak bilgi sunan ve nedenler ileri süren bir kompozisyon ya da rapor yazabilir. Olayların ve deneyimlerin kendisi için taşıdığı önemi ön plana çıkaran mektuplar yazabilir.”

Hedeflerine uygun **13 adet** yazma aktivitesi bulunmaktadır.

(Redston ve Cunnigham, 2013)

3.1.4.4. Face to Face Kitap Seti “C1 Seviyesi Öğrenci Kitabı”nın Yazma Becerisi Aktiviteleri Açısından İncelenmesi

Tablo 23: Face to Face-Upper-Intermediate Öğrenci Kitabı

Face to Face -Upper-Intermediate Öğrenci Kitabı			
Seviye	Toplam Ünite	Kullanılan Yöntem	Toplam Sayı
(*B2+)-C1 İleri Seviye <i>*Yayınevleri bazen kitaplarını bu şekilde de tanımlamaktadır.</i>	12	Kontrollü, güdümlü ve serbest yazma çalışmaları	21
B2+- C1 Seviyesinde Kullanılan Yazma Aktiviteleri			
Ünite 1: Evening Classes Bir konu hakkında düşüncelerin/fikirlerin dile getirildiği çok paragraflı kompozisyon yazma çalışması (Write an opinion essay) <i>Öğrenci kitabı sayfa 15</i> Açıklama: Konu hakkında yapılan metin incelenmesi sonrası çıkan yazma planı doğrultusunda öğrenciler kendilerine verilen konu hakkında çok paragraflı bir kompozisyon yazarlar.			
Ünite 2: I see your point Bir konu hakkında düşüncelerin/fikirlerin dile getirildiği çok paragraflı kompozisyon yazma çalışması (Write an opinion essay with strong emphasis) <i>Öğrenci kitabı sayfa 23</i> Açıklama: Konu hakkında yapılan metin incelenmesi sonrası çıkan yazma planı doğrultusunda öğrenciler kendilerine verilen konu hakkında çok paragraflı bir kompozisyon yazarlar.			
Ünite 3: How can I help you? Tavsiye yazısı yazma çalışması (Write to give advice) <i>Öğrenci kitabı sayfa 31</i> Açıklama: İncelenen metin sonrası öğrenciler verilen konu hakkında uygun yazma formatı ve ifadeler kullanarak bir tavsiye yazısı yazarlar.			
Ünite 4: How was your day? Biyografi yazma çalışması			

(Write a biography) *Öğrenci kitabı sayfa 39*

Açıklama: Örnek bir biyografi metnini model alarak öğrenciler ünlü bir kişi hakkında biyografi yazısı yazarlar.

Ünite 5: Things I need

Sunum metni yazma çalışması

(Language of presentation) *Öğrenci kitabı sayfa 47*

Açıklama: Sunum esnasında kullanılan ifadelerin üzerinde yapılan çalışma sonrası öğrenciler kendilerine verilen konu hakkında sunum metni yazarlar.

Ünite 6: Sorry to interrupt

Bir yer tarif/tasviri yazma çalışması

(Write a description) *Öğrenci kitabı sayfa 55*

Açıklama: Bir yerin tasvir edildiği örnek metin analizi sonrası öğrenciler verilen konu hakkında bir yeri tasvir ettikleri bir yazı yazarlar.

Ünite 7: You are breaking up

Resmi-yarı resmi dil kullanılan bir mektup yazma çalışması

(Write a semi-formal letter) *Öğrenci kitabı sayfa 63*

Açıklama: İncelenen metin sonrası öğrenciler uygun yazma formatı ve ifadeler kullanarak verilen konu hakkında resmi dille yazılmış bir mektup yazarlar.

Ünite 8: I didn't realize

Rapor yazma çalışması

(Write a report) *Öğrenci kitabı sayfa 71*

Açıklama: Konu hakkında yapılan ön çalışma sonrası öğrenciler uygun format ve ifade tarzlarını kullanarak müşteri harcamaları konusunda bir rapor yazarlar.

Ünite 9: It's up to you

İki internet sayfasını değerlendirme yazısı yazma çalışması

(Write a review) *Öğrenci kitabı sayfa 79*

Açıklama: Örnek verilen değerlendirme metnini model alarak öğrenciler bir internet sayfası değerlendirme yazısı yazarlar.

Ünite 10: I did tell you

Verilen bir konunun iyi ve kötü yönleriyle tartışıldığı çok paragraflı kompozisyon yazma çalışması

(Write a for and against/discursive essay) *Öğrenci kitabı sayfa 87*

Açıklama: Alıştırma planı, bölümleri, cümle yapıları incelenen örnek kompozisyon sonrası öğrenciler verilen konu hakkında kompozisyon yazarlar.

Ünite 11: Advertising works

Yapılan bir ayarlamamanın/düzenlemenin paylaşıldığı mektup ve e-posta yazma çalışması

(Write a formal letter and an e-mail about an arrangement) *Öğrenci kitabı sayfa 95*

Açıklama: Üzerinde çalışılan örnekler sonrası öğrenciler kendilerine verilen konu hakkında yapmış oldukları ayarlamayı paylaştıkları bir mektup ve e-posta yazarlar.

Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı C1 Seviyesinde Yazma Kazanımları:

“Kişi ilgi alanına giren çok çeşitli konularda anlaşılır, ayrıntılı metinler yazabilir. Belirli bir bakış açısına destek vererek ya da karşı çıkarak bilgi sunan ve nedenleri süren bir kompozisyon ya da rapor yazabilir. Olayların ve deneyimlerin kendisi için taşıdığı önemi ön plana çıkaran mektuplar yazabilir.”

Hedeflerine uygun **13 adet** yazma aktivitesi bulunmaktadır.

(Redston ve Cunnigham, 2013)

3.1.4.5. Face to Face Kitap Seti İncelemesi Genel Değerlendirme

Tablo 24: Face to Face Serisi Yazma Aktiviteleri Sonuç Veri Tablosu

Face to Face Serisi Yazma Aktiviteleri Sonuç Veri Tablosu		
Seviye	Ünite Sayısı	Aktivite Sayısı
A2	12	11
B1	12	12
B2	12	13
C1	12	13
TOPLAM	48	49

Kitap seti inceleme çalışmasının dördüncü İngilizce seti olan Cambridge yayınevi basımı Face to Face serisinde yukarıdaki tabloda görüldüğü gibi A2 seviyesinden C1 seviyesine dört kitapta toplam 48 ünite 49 ayrı aktivitede yazma çalışması tespit edilmiştir. A2 seviyesinde 11, B1 seviyesinde 12, B2 seviyesinde 13 ve C1 seviyesinde 13 adet olmak üzere toplam 49 adet yazma çalışması bulunmaktadır. İncelemede tespit edilen yazma konuları ve sayısal dağılım aşağıdaki tabloda ayrıntılı şekilde verilmektedir.

Tablo 25: Face to Face Setinde Seviyelere Göre Yazma Aktivitelerinin Dağılımı

Face to Face Setinde Seviyelere Göre Yazma Aktivitelerinin Dağılımı				
Yazma Aktivitesi Türü	A1+A2	B1	B2	C1
Form/kart doldurma, kartpostal yazma	1			
Cümleleri anlamca birleştirerek yazma	1			
Paragraf yazma	1	2		
Tarif/tasvir yazısı	2	1	1	1
Mesaj-bilgi notu yazma	1	1		
E-posta yazma	1	3	4	1
Blog yazma				
Resmi ve gayri resmi mektup yazma	2	2	2	2
Değerlendirme yazısı		1	1	1
Şikâyet/özür/tavsiye mektubu yazma	1			
Duyuru yazma			1	
Hikâye yazma		1	1	
İş başvurusu yapma, bilgi isteme, bir konu hakkındaki ayarlamaları paylaşma mektubu			1	1
Rapor yazma				1
Çok paragraflı kompozisyon yazma (essay) Fikir beyan etme (opinion essay), iyi ve kötü yönü tartışma (for and against essay), ikna etme (persuasive essay), problem çözme (problem-solution essay), sebep-sonuç (cause and effect essay), bilgilendirme (expository), avantaj ve dezavantaj (advantage and disadvantage)			2	3
Tablo/grafik yorumlama yazısı				
Tavsiye yazısı		1		1
Biyografi yazma				1
Özet yazma				
İlan/reklam yazma				
Sunum metni hazırlama/yazma				1

Anket hazırlama				
Makale yazma				
Toplam: 49	11	12	13	13

Tabloda yirmi üç ana başlık altında sınıflanan yazma türlerinde pek çok farklı konu hakkında yazma aktivitelerinin olduğu görülmektedir. Sayısal bakımdan en çok yazma çalışmasının yapıldığı seviyeler olarak on üç farklı yazma konusuyla B2 ve C1 seviyelerinin olduğu görülmektedir. Genel olarak en çok yazma çalışması **9 adetle “e-posta”** yazmada, **8 adetle “mektup”** yazmada ve **6 adetle “tasvir/tarif/tanıtma yazısı”** yazmada olduğu görülmektedir. Seride yazma becerisini diğer becerilerle ilişkilendirerek öğretmeyi hedefleyen aktivite türlerinin Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı Yazma Kazanımları doğrultusunda hazırlanmış olduğu görülmektedir. Son olarak seride yer alan yazma türlerinin öğretiminde tanıtma, kontrollü, güdümlü ve serbest yazma yöntemlerinin kullanıldığı tespit edilmiştir.

3.1.5. Beşinci Set: “Life”

Yetişkinlere yönelik İngilizce öğretim serilerinin hazırlanması ve basımında dünyada yönlendirici ve öncü konumda olan beş yayınevi bulunmaktadır. İncelemede kitapları kullanılan bu beş yayınevinin (Oxford, Cambridge, Macmillan ve Pearson’dan sonra) sonuncusu National Geographic Learning yayınevidir. Kitap incelemesinin son serisi de bu yayınevinin basımı olan “Life-Second Edition” serisidir. Life İngilizce Öğretim Seti beş seviye olarak hazırlanmış ve basılmıştır. Seride A1 başlangıç seviyesinden C1 ileri düzeye kadar toplam altı öğrenci kitabı bulunmaktadır. Çalışmada incelenen “Life” serisi setinin A1 (Beginner), A2 (Elementary), B1 (Pre-Intermediate), B2 (Intermediate) ve B2+ (Upper-Intermediate) ve C1 (Advanced) düzeydeki bütün öğrenci kitapları John Hughes, Helen Stephenson ve Paul Dummett tarafından 2019 yılında hazırlanmıştır. Dil öğretiminin birbirine uyumlu hale getirilmiş dört temel beceride verildiği seride yer alan ilginç konular National Geographic’in ilginç ve renkli fotoğrafları eşliğinde sunulmaktadır. Serinin her seviye öğrenci kitaplarında toplam on iki ünite bulunmaktadır. Öğrenci kitabı ve çalışma kitabının yanında öğrencilerin çalışmalarını kitaplardan bağımsız sürdürebilmeleri için cep telefonu uygulaması ve çevrimiçi çalışmalar yaparak kişisel gelişimlerini kendilerinin de takip edebilecekleri bir online site bulunmaktadır.

Life serisinin bütün öğrenci kitaplarında toplam on iki ünite ve her ünitenin altında dört alt konu başlığı bulunmaktadır. Seride aktiviteler sırasıyla Dil Bilgisi (Grammar), Kelime Bilgisi (Vocabulary), İşlevsel Dil Kullanımı (Real Life Functions), Telaffuz (Pronunciation), Dinleme (Listening), Okuma (Reading), Eleştirel Düşünme (Critical Thinking), Konuşma (Speaking), Yazma (Writing) ve Video bölümleri altında toplanmıştır. Ayrıca her ünite sonunda üniteye işlenen konuların önemli bölümlerinin tekrar hatırlatıldığı Ünite Tekrarı (Unit Review) bölümleri yer almaktadır.

3.1.5.1. Life Kitap Seti “A1 Seviyesi Öğrenci Kitabı”nın Yazma Becerisi Aktiviteleri Açısından İncelenmesi

Tablo 26: Life-Beginner Öğrenci Kitabı

Life-Beginner Öğrenci Kitabı			
Seviye	Toplam Ünite	Kullanılan Yöntem	Toplam Sayı
A1 Başlangıç Seviyesi	12	Alıştırma/tanıtma ve kontrollü yazma çalışmaları	12
A1 Seviyelerinde Kullanılan Yazma Aktiviteleri			
Ünite 1: Hello Form doldurma çalışması (Fill in a form) <i>Öğrenci kitabı sayfa 17</i> Açıklama: Öğrenciler inceledikleri örnek form sonrası kendilerine verilen formlarda yer alan kimlik bilgilerini doldururlar. Ünite 2: Holidays Form doldurma çalışması (Fill in a form) <i>Öğrenci kitabı sayfa 29</i> Açıklama: Öğrenciler inceldikleri örnek formlar sonrası kendilerine verilen formlarda yer alan daha detaylı kimlik bilgilerini doldururlar. Ünite 3: Family and friends Kartpostal yazma çalışması (Write a greetings card) <i>Öğrenci kitabı sayfa 41</i>			

Açıklama: Ünite de verilen örnek selamlama kartpostallarının incelenmesi sonrası öğrenciler kendi kartpostallarını yazarlar.

Ünite 4: Cities

Cep telefonu mesajı yazma çalışması

(Write a text message) *Öğrenci kitabı sayfa 53*

Açıklama: Örnek mesaj üzerinde yapılan inceleme sonrası öğrenciler “yaşadıkları şehir, yiyecek, hotel ve insanlar hakkında” cep telefonu mesajı yazarlar.

Ünite 5: My things

E-posta yazma çalışması

(Write an e-mail) *Öğrenci kitabı sayfa 65*

Açıklama: Öğrenciler örnek e-posta analizi ve dil bilgisi yapıları sonrası uygun dil yapıları ve hitap ifadelerini kullanarak e-posta yazarlar.

Ünite 6: We love it

Kısa mesaj yazma çalışması

(Write a short message) *Öğrenci kitabı sayfa 77*

Açıklama: Örnek mesajlar üzerinde yapılan inceleme sonrası öğrenciler kendilerine bırakılan mesajlara cevaben kısa mesajlar yazarlar.

Ünite 7: Daily life

Bir kişinin anlatıldığı paragraf yazma çalışması

(Writing a paragraph about someone) *Öğrenci kitabı sayfa 89*

Açıklama: Ünite de verilen örnek metin çalışması sonrası öğrenciler seçmiş oldukları bir kişi hakkında paragraf yazarlar.

Ünite 8: Work and study

E-posta yazma çalışması

(Write an e-mail) *Öğrenci kitabı sayfa 101*

Açıklama: Öğrenciler alıştırma sonucunda tamamlanan e-posta örneğini model olarak uygun dil yapıları ve hitap ifadelerini kullanarak arkadaşlarına “yeni işleri ya da okulları hakkında” bir e-posta yazarlar.

Ünite 9: Travel

Tavsiye amaçlı yazı yazma çalışması

(Write to give advice) *Öğrenci kitabı sayfa 113*

Açıklama: Alıştırma incelenen örnek metin sonrası öğrenciler bu metni model olarak kendi ülkelerine gelecek bir turiste “nerelerde yemek yenmeli, nereler gezilmeli ve şehirde neler yapılmalı” hususlarında tavsiyede bulundukları birkaç paragraf yazarlar.

Ünite 10: Famous people

E-posta yazma çalışması

(Write an e-mail) *Öğrenci kitabı sayfa 125*

Açıklama: Öğrenciler üzerinde çalışılan e-posta örneğini model olarak uygun dil yapıları ve hitap ifadelerini kullanarak arkadaşlarına “toplantıya katılamadıkları için özür diledikleri ve hastanede yatan bir arkadaşlarına geçmiş olsun dileklerini dile getirdikleri” bir e-posta yazarlar.

Ünite 11: True Stories

Bir hayat hikâyesi yazma çalışması

(Write a life story) *Öğrenci kitabı sayfa 137*

Açıklama: Okunan örnek hayat hikâyesi sonrası öğrenciler kendi çocukluk dönemlerine ait bir özel bir günün hikâyesini yazarlar.

Ünite 12: The weekend

Kısa teşekkür mesaj-notu yazma çalışması

(Write a thank you note) *Öğrenci kitabı sayfa 149*

Açıklama: Örnek teşekkür mesajı üzerinde yapılan inceleme sonrası öğrenciler ya “yemek yaparken kendilerine yardım eden” ya “kendilerine kitap veren” ya da “bir hafta sonunu beraber geçirdikleri” bir arkadaşlarına teşekkür ettikleri bir mesaj yazarlar.

Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı A1 Seviyesi Yazma Kazanımları:

A1: “Kısa ve basit tümcelerle kartpostal yazabilir. Örneğin tatil kartpostalıyla selam göndermek gibi. Kişisel bilgi içeren formları doldurabilir. Örneğin otel kayıt formuna isim, uyruk ve adres yazmak gibi.”

Hedeflerine uygun **12 adet** yazma aktivitesi bulunmaktadır.

(Hughes, Stephenson vd, 2014)

3.1.5.2. Life Kitap Seti “A2 Seviyesi Öğrenci Kitabı”nın Yazma Becerisi Aktiviteleri Açısından İncelenmesi

Tablo 27: Life-Elementary Öğrenci Kitabı

Life-Elementary Öğrenci Kitabı			
Seviye	Toplam Ünite	Kullanılan Yöntem	Toplam Sayı
A2 Temel Seviye	12	Alıştırma/tanıtma, kontrollü ve güdümlü yazma çalışmaları	17
A2 Seviyelerinde Kullanılan Yazma Aktiviteleri			
Ünite 1: People “ve” ve “ama” bağlaçlarını kullanarak bir kişi hakkında bilgi veren bir paragraf yazma çalışması. (Write a personal description with “and” & “but”) Öğrenci kitabı sayfa 17 Açıklama: Öğrenciler “ama” ve “ve” bağlaçlarıyla yaptıkları alıştırma sonrası örnek paragrafa bakarak kendileri hakkında bilgi verdikleri bir paragraf yazarlar.			
Ünite 2: Possessions Nesneleri tasvir/tarif etme yazısı yazma çalışması (Write to describe an object) Öğrenci kitabı sayfa 23 Açıklama: Üniteye verilen bir nesnenin örnek tasvirinin incelenmesi sonrası öğrenciler kendi evlerinde bulunan bir odayı tarif ettikleri paragraf yazarlar.			
Ünite 3: Places Bir yeri tasvir/tarif etme yazısı yazma çalışması. (Write to describe a place) Öğrenci kitabı sayfa 41 Açıklama: Üniteye verilen bir yerin örnek tasvirinin incelenmesi sonrası öğrenciler bir internet sitesi için kendi favori şehir veya kasabalarını tarif ettikleri paragraf yazarlar.			
Ünite 4: Free time Bilgi istemek ve davet amacıyla yazılan bir e-posta yazma çalışması (Write an e-mail asking for information) Öğrenci kitabı sayfa 53 Açıklama: Örnek e-posta üzerinde yapılan inceleme sonrası öğrenciler “arkadaşlarından bir iş için yardım istedikleri” ve “arkadaşlarını bir yere davet ettikleri” iki e-posta yazarlar.			
Ünite 5: Food			

Bir internet blog sayfasına yazı yazma çalışması

(Write to give advice in a blog) *Öğrenci kitabı sayfa 63*

Açıklama: Öğrenciler örnek bir blog sayfasını analiz ettikten sonra metni model olarak sağlıklı beslenme hakkında tavsiyede bulundukları bir blog yazısı yazarlar.

Ünite 6: Past lives

6A. Yemek tarifi yazma çalışması

(Write to give instructions about your favorite dish) *Öğrenci kitabı sayfa 65*

Açıklama: Verilen örnek tarif üzerinde yapılan kelime ve formatla ilgili çalışmalar sonrası öğrencilerden kendi favori yemeklerinin yapımını tarif ettikleri bir yazı yazmaları istenir.

6B. Bir ünlü kişi ya da aileden bir kişi hakkında biyografi yazma çalışması

(Write a biography) *Öğrenci kitabı sayfa 71*

Açıklama: Verilen örnek metin üzerinde yapılan analiz sonrası öğrencilerden bir ünlü kişi ya da aileden bir kişi hakkında biyografi yazısı yazmaları istenir.

6C. Teşekkür mesajı yazma çalışması

(Write a thank you message) *Öğrenci kitabı sayfa 77*

Açıklama: Verilen örnek mesaj üzerinde yapılan analiz sonrası öğrencilerden teşekkür mesajı yazmaları istenir.

Ünite 7: Journeys

7A. Bir yerin anlatıldığı paragraf yazma çalışması

(Writing a paragraph about a place) *Öğrenci kitabı sayfa 86*

Açıklama: İncelenen yer tanıtma paragraflarını model olarak öğrenciler seçmiş oldukları bir yer hakkında paragraf yazarlar.

7B. Bir internet blog sayfasına seyahatle ilgili yazı yazma çalışması

(Write a blog about your journey) *Öğrenci kitabı sayfa 89*

Açıklama: Analizi yapılan blog yazıları sonrası öğrenciler bir seyahatlerini anlattıkları bir blog yazısı yazarlar.

Ünite 8: Appearance

Mesaj yazma çalışması

(Write a message in line with KISS) *Öğrenci kitabı sayfa 101*

Açıklama: Verilen örnek mesaj üzerinde yapılan analiz sonrası öğrencilerden kısa mesaj yazmaları istenir.

Ünite 9: Entertainment

İnternet sitesinde bir şey hakkında değerlendirme yazısı yazma çalışması

(Write an review) *Öğrenci kitabı sayfa 113*

Açıklama: Verilen modellerden yola çıkarak öğrencilerden verilen konu başlıklarından (bir müzikal, yeni bir parfüm, yeni bir spor araba modeli, bilgisayar oyunu vb) birini seçerek değerlendirme yazısı yazmaları istenir.

Ünite 10: Learning

Telefon mesajı yazma çalışması

(Write a telephone) *Öğrenci kitabı sayfa 125*

Açıklama: Verilen örnek mesaj üzerinde yapılan analiz sonrası öğrencilerden telefon mesajı yazmaları istenir.

Ünite 11: Tourism

11A. Bir paragraf yazma çalışması

(Write a paragraph) *Öğrenci kitabı sayfa 131*

Açıklama: Paylaşılan örnek paragraflar üzerinde yapılan çalışmalar sonrası öğrenciler benzer şekilde kendilerine verilen konulardan (yurt dışı bir ülke seyahati, bir dil okulunda öğrenim görme, çalışmakta olunan şirket) biri hakkında bir paragraf yazarlar.

11B. Tavsiye verme yazısı yazma çalışması

(Write to give advice) *Öğrenci kitabı sayfa 133*

Açıklama: Tavsiye vermede kullanılan cümle yapıları üzerinde yapılan çalışma sonrası öğrenciler örnek metinlerden de faydalanarak ülkeye gelecek bir turiste hava durumu, ziyaret edilecek önemli yerler, yerel yiyecekler, ulaşım, dil ve alışveriş gibi konularda tavsiyelerde bulundukları bir paragraf yazarlar.

11C. Paragraf yazma çalışması

(Write a paragraph) *Öğrenci kitabı sayfa 135*

Açıklama: Paylaşılan örnek paragraflar üzerinde yapılan çalışmalar sonrası öğrenciler insanların neden seçtikleri ülkeyi ziyaret etmeleri gerektiğini anlattıkları bir paragraf yazarlar.

11D. Anket soruları yazma çalışması

(Write a questionnaire) *Öğrenci kitabı sayfa 137*

Açıklama: Alistırmada gösterilen anket soruları ve soru tipleri incelenir, sonrasında öğrenciler havalimanında bulunan yolculara, restorana gelen

müşterilere ya da bir spor merkezine gelen kişilere uygulanmak üzere anket soruları yazarlar.

Ünite 12: The Earth

Bir etkinlik için ilan/reklam metni hazırlayıp yazma çalışması

(Write an announcement) *Öğrenci kitabı sayfa 149*

Açıklama: Üniteye verilen ilan örneklerinin incelenmesi sonrası öğrenciler kendilerine verilen konulardan (“Dünya Günü etkinliği”, “okulda verilecek bir parti”, “yardım amaçlı para toplanacak bir etkinlik”) biri hakkında bir ilan metni hazırlarlar.

Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı A2 Seviyesi Yazma Kazanımları:

A2: “Kısa, basit notlar ve iletiler yazabilir. Teşekkür mektubu gibi çok kısa kişisel mektupları yazabilir.”

Hedeflerine uygun **17 adet** yazma aktivitesi bulunmaktadır.

(Hughes, Stephenson vd, 2019)

3.1.5.3. Life Kitap Seti “**B1 Seviyesi Öğrenci Kitabı**”nın Yazma Becerisi Aktiviteleri Açısından İncelenmesi

Tablo 28: Life-Pre-Intermediate Öğrenci Kitabı

Life-Pre-Intermediate Öğrenci Kitabı			
Seviye	Toplam Ünite	Kullanılan Yöntem	Toplam Sayı
B1 Orta Seviye	12	Kontrollü ve güdümlü yazma çalışmaları	15
B1 Seviyesinde Kullanılan Yazma Aktiviteleri			
Ünite 1: Lifesyles			
1A. Bir bilgi formu doldurma çalışması (Fill in a form) <i>Öğrenci kitabı sayfa 17</i>			
Açıklama: Aktivitede gösterilen formu örnek olarak öğrenciler hasta kayıt formu ve pasaport başvurusu için hazırlanmış olan formları doldururlar.			
1B. Bir bilgi formu tasarlama çalışması (Design a form) <i>Öğrenci kitabı sayfa 17</i>			
Açıklama: Aktivitede gösterilen formların içeriklerini örnek olarak öğrenciler bir dil okulu başvuru formu tasarlarlar.			

Ünite 2: Competitions

Reklam metni yazma çalışması

(Write an advert) *Öğrenci kitabı sayfa 29*

Açıklama: Alıştırmada öğrenciler, verilen reklam ilanı örneğini model alarak, faaliyete geçirmeyi planladıkları kulüp hakkında bir reklam metni yazarlar.

Ünite 3: Transport

Mesaj yazma çalışması

(Write a message) *Öğrenci kitabı sayfa 41*

Açıklama: Verilen örnek mesaj üzerinde yapılan analiz sonrası öğrencilerden kendilerine verilen durumlara uygun üç kısa mesaj yazmaları istenir.

Ünite 4: Challenges

4A. Tavsiye verme yazısı yazma çalışması

(Write to give advice) *Öğrenci kitabı sayfa 51*

Açıklama: Tavsiye vermede kullanılan cümle yapıları üzerinde yapılan çalışma sonrası öğrenciler okunan örnek metinlerden de faydalanarak “İngilizce öğrenmeye yeni başlayan birisine en iyi nasıl öğreneceği” konusunda tavsiyede bulundukları bir paragraf yazarlar.

4B. Hikâye yazma çalışması

(Write a short story) *Öğrenci kitabı sayfa 53*

Açıklama: Alıştırmada incelenen örnek hikâyenin planının ve cümle yapılarının ortaya konması sonrası öğrenciler ya kendi başlarından geçen bir konuda ya da haberlerde görmüş oldukları bir konu hakkında hikâye yazarlar.

Ünite 5: The environment

Resmi dil kullanarak bir e-posta yazma çalışması

(Write a formal e-mail) *Öğrenci kitabı sayfa 65*

Açıklama: Çalışmada verilen e-posta üzerinde yapılan inceleme sonrası öğrenciler “internette satın aldıkları sorunlu bir yazıcıyı geri vererek para iadesi istediklerini” resmi dil kullanarak dile getirdikleri bir e-posta yazarlar.

Ünite 6: Stages in life

Bir kişiyi, yeri ya da etkinliği tarif/tasvir etme yazısı yazma çalışması

(Write a description) *Öğrenci kitabı sayfa 77*

Açıklama: “Madagaskar’da bir kutlama” tasviri yazısı incelendikten sonra öğrenciler “bir tatil anısı, dünyada favori bir yer, hayatta özel bir an ya da bir kutlama/festival” hakkında bir tasvir yazısı yazarlar.

Ünite 7: Work

Özgeçmiş yazma çalışması

(Writing a curriculum vitae) *Öğrenci kitabı sayfa 89*

Açıklama: Ünite de incelenen özgeçmiş örneğinde neler olması gerektiği ortaya çıkarıldıktan sonra öğrencilerden kendi özgeçmişlerini yazmaları istenir.

Ünite 8: Technology

Akademik paragraf yazma formatına göre planlanmış paragraf yazma çalışması

(Write a paragraph) *Öğrenci kitabı sayfa 101*

Açıklama: Öğrencilerden yapı bakımından incelenen paragraf örneğini model alarak ve verilen bilgi notlarını kullanarak “GPS teknolojisi” hakkında bir paragraf yazmaları istenir.

Ünite 9: Holidays

Bilgi istemek amacıyla resmi dil kullanılarak yazılan bir e-posta yazma çalışması

(Write an e-mail asking for information) *Öğrenci kitabı sayfa 113*

Açıklama: Resmi dille yazılan örnek e-posta üzerinde yapılan inceleme sonrası öğrenciler gitmeyi planladıkları Güney Afrika’daki gemi gezisinin süresi, başlama-bitiş yeri ve ücreti hakkında bilgi almak istediklerini belirten bir e-posta yazarlar.

Ünite 10: Products

İnternet sitesi değerlendirme yazısı yazma çalışması

(Write an review) *Öğrenci kitabı sayfa 125*

Açıklama: Çalışmada verilen değerlendirme yazısı ve verilen yazma planını örnek alarak öğrenciler kendi seçmiş oldukları bir internet sitesi hakkında değerlendirme yazısı yazarlar.

Ünite 11: History

11A. Mesaj yazma çalışması

(Write a message in a bottle) *Öğrenci kitabı sayfa 133*

Açıklama: Mesaj içeriğinde neler olması gerektiğinin anlatılması sonrası öğrenciler şişeye konup denize atılmak üzere “Denizde kayboldum”, “Çölde

mahsur kaldım” ya da “Bir deney yapıyorum” başlıklarından birini seçerek mesaj yazarlar.

11B. Biyografi yazma çalışması

(Write a biography) *Öğrenci kitabı sayfa 137*

Açıklama: Verilen örnek metin üzerinde yapılan analiz sonrası öğrenciler ya dünyaca ünlü birisi ya da hayran oldukları bir kişi hakkında biyografi yazısı yazarlar.

Ünite 12: Nature

Çok paragraflı kompozisyon yazma çalışması

(Write an article) *Öğrenci kitabı sayfa 149*

Açıklama: “The Eden Project” adlı örnek metin incelemesi sonrası ortaya çıkarılan yazma planına bağlı kalarak öğrenciler “çok iyi bildikleri veya ziyaret etmeyi çok istedikleri bir yer” hakkında çok paragraflı kompozisyon yazarlar.

Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı B1 Seviyesinde Yazma Kazanımları:

B1: “Bildik ya da ilgi alanına giren konularla bağlantılı bir metin yazabilir.

Deneyim ve izlenimlerini betimleyen kişisel mektuplar yazabilir.”

Hedeflerine uygun **15 adet** yazma aktivitesi bulunmaktadır.

(Hughes, Stephenson vd, 2017)

3.1.5.4. Life Kitap Seti “B2 Seviyesi Öğrenci Kitabı”nın Yazma Becerisi Aktiviteleri Açısından İncelenmesi

Tablo 29: *Life-Intermediate Öğrenci Kitabı*

Life-Intermediate Öğrenci Kitabı			
Seviye	Toplam Ünite	Kullanılan Yöntem	Toplam Sayı
B2 Bağımsız Kullanıcı Seviyesi	12	Kontrollü ve güdümlü yazma çalışmaları	12
B2 Seviyesinde Kullanılan Yazma Aktiviteleri			
Ünite 1: Culture and identity			
Tanıtım metni yazma çalışması			

(Write a company profile) *Öğrenci kitabı sayfa 17*

Açıklama: Alıştırmada öğrencilerden firma hakkında genel bilgi verilen tanıtım örneğini model alarak yeni kuracakları şirketi tanıttıkları bir metin yazmaları istenir.

Ünite 2: Performing

Bir kişi hakkında değerlendirme yazısı yazma çalışması

(Write an review) *Öğrenci kitabı sayfa 29*

Açıklama: Çalışmada film yönetmeni Baz Luhrman hakkında verilen değerlendirme yazısını incelendikten sonra öğrenciler yazının yazma planını örnek alarak sanatını ve eserlerini çok beğendikleri bir kişi hakkında değerlendirme yazısı yazarlar.

Ünite 3: Water

Blog yazma çalışması

(Write a blog post) *Öğrenci kitabı sayfa 41*

Açıklama: Analiz edilen örnek blog metni sonrası öğrencilerden, bir internet sitesinde yayımlamak üzere, kendi hafta sonlarını anlattıkları bir blog yazısı yazmaları istenir.

Ünite 4: Opportunities

İş başvurusu mektubu yazma çalışması

(Write a covering letter) *Öğrenci kitabı sayfa 53*

Açıklama: Üzerinde çalışılan ve yazma formatı ortaya konan iş başvurusu mektubu sonrası öğrenciler kendi seçtikleri bir firmaya iş başvurusu mektubu yazarlar.

Ünite 5: Wellbeing

Şikâyet mektubu ya da e-posta yazma çalışması

(Write a formal letter or e-mail) *Öğrenci kitabı sayfa 65*

Açıklama: Resmi dil kullanılarak yazılmış örnek şikâyet mektubunun incelenmesi sonrası öğrenciler mektup formatına bağlı kalarak kendilerine sunulan dört konudan biri hakkında şikâyet mektubu ya da e-postası yazarlar.

Ünite 6: Mysteries

Hikâye yazma çalışması

(Write a short story) *Öğrenci kitabı sayfa 77*

Açıklama: Alıştırma okunan örnek hikâye sonrası sorulan yönlendirici sorular rehberliğinde öğrenciler içinde “Ne? Kim? Nerede? Neden? ve Nasıl?” sorularının cevaplarının olduğu “Bir Nisan hikâyesi” (April Fools’ story) yazarlar.

Ünite 7: Living space

Bir yer tarif/tasvir etme yazısı yazma çalışması

(Write a description of a place) *Öğrenci kitabı sayfa 89*

Açıklama: Sınıfça analiz edilen “Sandgate-tatil beldesi” ile ilgili örnek tasvir yazısı sonrası öğrenciler kendi “mahallerini/semtnlerini ulaşım, semt sakinleri, tarihi ve yapılacak aktiviteler açısından” en az dört paragrafta tasvir ettikleri bir yazı yazarlar.

Ünite 8: Travel

Mesaj yazma çalışması

(Write a text message) *Öğrenci kitabı sayfa 101*

Açıklama: Verilen örnek mesaj üzerinde yapılan analiz sonrası öğrencilerden yetmiş beş kelime kullanarak kendi seyahatlerini anlattıkları bir mesaj yazmaları istenir.

Ünite 9: Shopping

Bir ürün hakkında değerlendirme yazısı yazma çalışması

(Write an review) *Öğrenci kitabı sayfa 113*

Açıklama: Analizi yapılan iki ürün değerlendirme yazısı sonrası öğrenciler internet üzerinden satın almış oldukları bir ürünün teslimatı, paketlenmesi, ürün ve servis kalitesi hakkında değerlendirme yazısı yazarlar.

Ünite 10: No limits

E-posta yazma çalışması

(Write a personal e-mail) *Öğrenci kitabı sayfa 125*

Açıklama: Gayri resmi dille yazılmış olan e-postanın incelenmesiyle yazı formatının ortaya çıkması sonrası öğrenciler “karşılaştıkları bir sorun” hakkında yardım istemek için sınıf arkadaşlarına bir e-posta yazarlar.

Ünite 11: Connections

Fikir bildiren çok paragraflı kompozisyon yazma çalışması

(Write a opinion essay) *Öğrenci kitabı sayfa 137*

Açıklama: Paylaşılan kompozisyonun yazma planının incelenmesi sonrası öğrencilerden kendilerine verilen “İnsanlar son zamanlarda internette çok zaman geçiriyor mu?”, “Haftanın bir gününü internet kullanmama günü ilan etmek iyi bir fikir mi?” ve “On yaş altı çocukların cep telefonuna ihtiyacı var mı?” konularından birisi hakkında en az dört paragraftan oluşan bir kompozisyon yazmaları istenir.

Ünite 12: Experts

İnternet sayfasında yayımlanacak fikir bildiren çok paragraflı kompozisyon yazma çalışması

(Write a website article) *Öğrenci kitabı sayfa 149*

Açıklama: Örnek kompozisyonun incelenmesi sonrası öğrenciler kendi ülkelerine gelecek öğrenciler için “kutlama, yeme, giyim ve eğlence alışkanlıkları” gibi konularda bilgi verdikleri bir kompozisyon yazarlar.

Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı B2 Seviyesinde Yazma Kazanımları:

“Kişi ilgi alanına giren çok çeşitli konularda anlaşılır, ayrıntılı metinler yazabilir. Belirli bir bakış açısına destek vererek ya da karşı çıkarak bilgi sunan ve nedenler ileri süren bir kompozisyon ya da rapor yazabilir. Olayların ve deneyimlerin kendisi için taşıdığı önemi ön plana çıkaran mektuplar yazabilir.”

Hedeflerine uygun **12 adet** yazma aktivitesi bulunmaktadır.

(Hughes, Stephenson vd, 2017)

3.1.5.5. Life Kitap Seti “B2+ Seviyesi Öğrenci Kitabı”nın Yazma Becerisi Aktiviteleri Açısından İncelenmesi

Tablo 30: Life-Upper-Intermediate Öğrenci Kitabı

Life-Upper-Intermediate Öğrenci Kitabı			
Seviye	Toplam Ünite	Kullanılan Yöntem	Toplam Sayı
(*B2+)-C1 İleri Seviyesi <i>*Yayınevleri bazen kitaplarını bu şekilde de tanımlamaktadır.</i>	12	Kontrollü, güdümlü ve serbest yazma çalışmaları	12

C1 Seviyesinde Kullanılan Yazma Aktiviteleri

Ünite 1: Relationships

E-posta yazma çalışması

(Write an informal e-mail) *Öğrenci kitabı sayfa 17*

Açıklama: Öğrenciler eğitim amaçlı yurt dışına gidecek olan birisi olarak gidecekleri ülke, konaklama, ulaşım ve benzeri konularda bilgi almak için gayri resmi formatta bir e-posta yazarlar.

Ünite 2: Storytelling

Hikâye yazma çalışması

(Write a story) *Öğrenci kitabı sayfa 31*

Açıklama: Öğrenciler alıştırmada okunan örnek hikâye sonrası daha detaylı tanımla sıfat ve zarfları kullanarak içinde iskeleti verilen hikâyeyi daha detaylı biçimde yazarlar.

Ünite 3: Science and technology

E-posta yazma çalışması

(Write an e-mail) *Öğrenci kitabı sayfa 41*

Açıklama: Alıştırmada verilen kısa format hatırlatma notları sonrası öğrenciler “internet ortamında satıp alıp sorun yaşadıkları bir yazıcı kartuşunu değiştirme isteklerini” dile getiren uygun formatta bir e-posta yazarlar.

Ünite 4: Art and creativity

Bir konu hakkında değerlendirme yazısı yazma çalışması

(Write an review) *Öğrenci kitabı sayfa 53*

Açıklama: Analizi yapılan sergi değerlendirme yazısı sonrası öğrenciler internette son zamanlarda görüp beğendikleri bir şey/etkinlik hakkında değerlendirme yazısı yazarlar.

Ünite 5: Development

Fikir bildiren çok paragraflı kompozisyon yazma çalışması

(Write a opinion essay) *Öğrenci kitabı sayfa 65*

Açıklama: Paylaşılan kompozisyonun yazma planının incelenmesi sonrası öğrencilerden “Yoğun şehir yaşamımızda toplum olma bilicini kaybettik. Daha fazla insan etkileşimi olan bir yaşam tarzına dönmeliyiz” fikrinin tartışıldığı en az dört paragraftan oluşan bir kompozisyon yazmaları istenir.

Ünite 6: Alternative travel

Şikâyet mektubu/e-postası yazma çalışması

(Write a letter/e-mail of complaint) *Öğrenci kitabı sayfa 77*

Açıklama: Alıştırma okunan şikâyet mektubu sonrası öğrenciler verilen şikâyet mektubunu farklı ifadelerle yeniden yazarlar.

Ünite 7: Customs and behaviour

Bir etkinlik tarif/tasvir etme yazısı yazma çalışması

(Write a description of an event) *Öğrenci kitabı sayfa 89*

Açıklama: Sınıfça analiz edilen “Las Fallas” festivali ile ilgili örnek tasvir yazısı sonrası öğrenciler kendi seçtikleri bir etkinliği tasvir ettikleri bir yazı yazarlar.

Ünite 8: Hopes and ambitions

Bir ürün hakkında değerlendirme yazısı yazma çalışması

(Write an online comment) *Öğrenci kitabı sayfa 101*

Açıklama: Analizi yapılan değerlendirme yazısı sonrası öğrenciler “...olan dergi, ...olan tren, ...olan cep telefonu, ...olan TV programı, ... olan süpermarket ve ...olan bilgisayar programları” konularından birini seçerek değerlendirme yazısı yazarlar.

Ünite 9: The news

Gazete haberi yazma çalışması

(Write a news article) *Öğrenci kitabı sayfa 113*

Açıklama: İncelenen gazete haberi sayesinde gazete haberi yazma kuralları ortaya çıkarılır, sonrasında öğrenciler kendilerine verilen konulardan birini seçerek gazete haberi yazarlar.

Ünite 10: Talented people

Paragraf yazma çalışması

(Write a personal profile) *Öğrenci kitabı sayfa 125*

Açıklama: İnsanları kişisel özellikleriyle tanıtan paragrafların incelenmesi sonrası öğrenciler kendi kişisel özelliklerini anlattıkları bir paragraf yazarlar.

Ünite 11: Knowledge and learning

E-posta yazma çalışması

(Write an e-mail about a misunderstanding) *Öğrenci kitabı sayfa 137*

Açıklama: Resmi dille yazılmış olan e-postanın incelenmesiyle yazı formatının ortaya çıkması sonrası öğrenciler başvuruda bulundukları bir kursta ortaya çıkan

yanlış anlama yüzünden ödemiş oldukları ücreti geri istedikleri bir e-posta yazarlar.

Ünite 12: Money

Rapor yazma çalışması

(Write a report) Öğrenci kitabı sayfa 149

Açıklama: Örnek raporun incelenmesi sonrası öğrenciler daha önce gitmiş oldukları bir kurs hakkında geri bildirim verdikleri bir rapor yazarlar.

Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı B2+/C1 Seviyesinde Yazma Kazanımları:

“Kişi ilgi alanına giren çok çeşitli konularda anlaşılır, ayrıntılı metinler yazabilir. Belirli bir bakış açısına destek vererek ya da karşı çıkarak bilgi sunan ve nedenleri ileri süren bir kompozisyon ya da rapor yazabilir. Olayların ve deneyimlerin kendisi için taşıdığı önemi ön plana çıkaran mektuplar yazabilir.”

Hedeflerine uygun **12 adet** yazma aktivitesi bulunmaktadır.

(Dummet, Hughes vd, 2017)

3.1.5.6. Life Kitap Seti “C1 Seviyesi Öğrenci Kitabı”nın Yazma Becerisi Aktiviteleri Açısından İncelenmesi

Tablo 31: Life-Advanced Öğrenci Kitabı

Life-Advanced Öğrenci Kitabı			
Seviye	Toplam Ünite	Kullanılan Yöntem	Toplam Sayı
C1 İleri Seviye	12	Kontrollü, güdümlü ve serbest yazma çalışmaları	12
C1 Seviyesinde Kullanılan Yazma Aktiviteleri			
Ünite 1: Lessons for life			
E-posta yazma çalışması			
(Write an e-mail) Öğrenci kitabı sayfa 17			
Açıklama: Öğrencilerden kısa notlar halinde verilmiş olan bilgiyi normal cümlelere dönüştürerek bir e-posta yazmaları istenir.			
Ünite 2: More than a job			
İş başvurusu mektubu yazma çalışması			

(Write a covering letter) *Öğrenci kitabı sayfa 29*

Açıklama: Üzerinde çalışılan ve yazma formatı ortaya konan iş başvurusu mektubu sonrası öğrenciler kendi seçtikleri bir firmaya iş başvurusu mektubu yazarlar.

Ünite 3: Design for life

Fikir bildiren çok paragraflı kompozisyon yazma çalışması

(Write a opinion essay) *Öğrenci kitabı sayfa 41*

Açıklama: Paylaşılan kompozisyonun yazma planının incelenmesi sonrası öğrencilerden “İnsanları sosyoekonomik açıdan birbirinden ayıran yerler yerine zengin ve fakir insanların bir arada yaşadığı yaşam alanları oluşturmalı mıyız?” fikrinin tartışıldığı en az beş paragraftan oluşan bir kompozisyon yazmaları istenir.

Ünite 4: Innovation

Öneri yazısı yazma çalışması

(Write a proposal) *Öğrenci kitabı sayfa 53*

Açıklama: Örnek öneri yazısının tahlili sonrası ortaya çıkarılan yazma formatına uygun olarak öğrenciler “Her çocuğa beş yaşında bir tablet bilgisayar verilmeli” düşüncesi ile ilgili bir öneri yazısı yazarlar.

Ünite 5: The magic of travel

Bir roman hakkında değerlendirme yazısı yazma çalışması

(Write an review) *Öğrenci kitabı sayfa 65*

Açıklama: Analizi yapılan roman değerlendirme yazısı sonrası öğrenciler okumuş oldukları bir roman hakkında değerlendirme yazısı yazarlar.

Ünite 6: Body matters

Rapor yazma çalışması

(Write a formal report) *Öğrenci kitabı sayfa 77*

Açıklama: Örnek raporun incelenmesi sonrası öğrenciler “Bir firma çalışanlarının sağlığını nasıl düzeltebilir?” konusu hakkında yapılmış olan anket sonuçlarını değerlendirdikleri bir rapor yazarlar.

Ünite 7: Digital media

Gazete haberi yazma çalışması

(Write a news report) *Öğrenci kitabı sayfa 89*

Açıklama: İncelenen gazete haberi sayesinde gazete haberi yazma kuralları ortaya çıkarılır ve sonrasında öğrenciler yaşadıkları şehirde gerçekleşen bir olayı içinde 5N1K sorularının cevabı olacak şekilde bir gazete haberi olarak yazarlar.

Ünite 8: The music in us

Bir müzik tarzını tarif/tasvir etme yazısı yazma çalışması

(Write a description) *Öğrenci kitabı sayfa 101*

Açıklama: Alıştırmada verilen “Lizbon’un Fado müziği” hakkındaki örnek tasvir yazısının incelenmesi sonrası öğrenciler kendi ülkelerinin müzik ya da danslarını tasvir ettikleri bir yazı yazarlar.

Ünite 9: Window on the past

Önemli bir tarihi olayı anlatma yazısı yazma çalışması

(Write to describe a past event) *Öğrenci kitabı sayfa 113*

Açıklama: İncelenen örnek tarihi olayı anlatan yazı sonrası öğrenciler kendi seçtikleri bir tarihi olayı anlattıkları yazı yazarlar.

Ünite 10: Social living

Verilen bir konuyu farklı yönleriyle tartışıp belli bir bakış açısının desteklendiği çok paragraflı kompozisyon yazma çalışması

(Write a discursive essay) *Öğrenci kitabı sayfa 125*

Açıklama: Alıştırmada incelenen örnek kompozisyon sonrası metnin iskeleti ortaya çıkarılır, sonrasında öğrenciler “Aileler çocuklarının üniversite harcamalarını karşılasa iyi olmaz mı?” fikrinin tartışıldığı bir kompozisyon yazarlar.

Ünite 11: Reason and emotion

E-posta yazma çalışması

(Write an e-mail message) *Öğrenci kitabı sayfa 137*

Açıklama: Analizi yapılan örnek e-posta örneği sonrası öğrenciler çalışmakta oldukları kitabevinin kapanacağını duyarlar ve bu konu hakkında daha detaylı bilgi almak için bir e-posta yazarlar.

Ünite 12: Mother nature

Mektup yazma çalışması

(Write a letter to a newspaper) *Öğrenci kitabı sayfa 149*

Açıklama: Alıştırmada analizi yapılan gazete editörüne gönderilmiş örnek mektup sonrası öğrenciler “bir gazetede çıkan temiz enerji üreten rüzgâr gülü

tarlalarının doğal güzelliği bozduğu” haberi hakkında bir gazete editörüne bu durumun iyi ve kötü yanlarını dile getirdikleri bir mektup yazarlar.
Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı C1 Seviyesinde Yazma Kazanımları: “Kişi ilgi alanına giren çok çeşitli konularda anlaşılır, ayrıntılı metinler yazabilir. Belirli bir bakış açısına destek vererek ya da karşı çıkarak bilgi sunan ve nedenler ileri süren bir kompozisyon ya da rapor yazabilir. Olayların ve deneyimlerin kendisi için taşıdığı önemi ön plana çıkaran mektuplar yazabilir.” Hedeflerine uygun 12 adet yazma aktivitesi bulunmaktadır. (Hughes, Stephenson vd, 2017)

3.1.5.7. Life Kitap Seti İncelemesi Genel Değerlendirme

Tablo 32: Life Serisi Yazma Aktiviteleri Sonuç Veri Tablosu

Life Serisi Yazma Aktiviteleri Sonuç Veri Tablosu		
Seviye	Ünite Sayısı	Aktivite Sayısı
A1	12	12
A2	12	17
B1	12	15
B2	12	12
B2+	12	12
C1	12	12
TOPLAM	72	80

İnceleme çalışmasının son İngilizce seti olan Life serisinde yukarıdaki tabloda görüldüğü gibi A1 seviyesinden C1 seviyesine altı kitapta toplam 72 ünite 80 ayrı yazma çalışması bulunmaktadır. A2 seviyesinde 17 ve B1 seviyesinde 15 adet olarak tespit edilen yazma aktiviteleri B2, B2+ ve C1 seviyelerinin her birinde 12 adet olarak tespit edilmiştir. İncelemede tespit edilen yazma konuları ve sayısal dağılımı aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Tablo 33: Life Serisinde Seviyelere Göre Yazma Aktivitelerinin Dağılımı

Life Serisinde Seviyelere Göre Yazma Aktivitelerinin Dağılımı						
Yazma Aktivitesi Türü	A1	A2	B1	B2	B2+	C1
Form/kart doldurma, form tasarlama, kartpostal yazma	3		2			
Paragraf yazma	1	4	1		1	
Tarif/tasvir yazısı		2	1	1	1	1
Yemek tarifi verme yazısı		1				
E-posta yazma	3	1	2	1	3	2
Mesaj yazma	3	2	2	1		
Blog yazma		2		1		
Resmi ve gayri resmi mektup yazma						1
Değerlendirme yazısı		1	1	2	2	1
Şikâyet/özür mektubu yazma				1	1	
Hikâye yazma	1		1	1	1	
Gazete haberi yazma					1	1
İş başvurusu yapma ve bilgi isteme mektubu				1		1
Rapor yazma					1	1
Çok paragraflı kompozisyon yazma (essay) Fikir beyan etme (opinion essay), iyi ve kötü yönü tartışma (for and against essay), ikna etme (persuasive essay), problem çözme (problem-solution essay), sebep-sonuç (cause and effect essay), bilgilendirme (expository), avantaj ve dezavantaj (advantage and disadvantage)			1	2	1	2
Tablo/grafik yorumlama yazısı						
Tavsiye/öneri yazısı	1	1	1			1
Biyografi yazma		1	1			
Tarihi bir olayı anlatma yazısı						1

Anket sorusu hazırlama		1				
Özet yazma						
İlan/reklam/tanıtım yazma		1	1	1		
Özgeçmiş yazma			1			
Toplam: 80	12	17	15	12	12	12

Sonuç olarak, tabloda görülen 23 farklı yazma konusunda en çok yazma çalışması **12 adetlik** çalışmayla “**e-posta yazma**” alanında yapılmaktadır. Onu sırasıyla **8 adetle “mesaj yazma”**, **7 adetle “paragraf yazma”**, **6 adetle “çok paragraflı kompozisyon”** ve “**tasvir/tarif yazısı**” yazma çalışmaları takip etmektedir. Tabloda her ne kadar paragraf yazma çalışması sadece 7 adet olarak gözüксе de bu sayı yanıltıcıdır, çünkü e-posta yazma, mesaj yazma, tasvir/tarif ve kompozisyon yazma çalışmalarının hepsinde aslında paragraf yazıldığı unutulmamalıdır. Bu çerçeveden bakıldığında en çok yazma çalışmasının paragraf düzeyinde yapıldığı görülmektedir, sonrasında da bu paragraflar amaca uygun olarak çok paragraflı kompozisyonlara (fikir beyan etme, iyi ve kötü yönü tartışma, ikna etme, problem çözme, sebep-sonuç açıklama, bilgilendirme, avantaj ve dezavantaj kompozisyonları) ya da değerlendirme yazısı, rapor yazma tarzlarına evrilmektedir. Son olarak Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı Yazma Kazanımları doğrultusunda hazırlanmış olan bu yazma türlerinin öğretiminde tanıtma/alıştırmadan başlayarak kontrollü, güdümlü ve serbest yazma yöntemlerinin kullanıldığı görülmektedir.

3.2. Yabancı Dil Olarak İngilizce Öğretiminde Kullanılan Kitap Setlerine Destek Sağlayan “Yazma” Kitaplarının İncelenmesi

Yabancı dil olarak İngilizce öğretimi yapan Yabancı Diller Yüksekokulları İngilizce hazırlık programlarında dilde dört temel becerinin birbirine uyumlu hale getirildiği ders kitapları (Coursebook) seçilir ve hazırlanan izlenceye (Syllabus) göre öğrenciler eğitimlerine başlarlar. İzlencelerde, öğrencilere dört becerinin birlikte sunulduğu ana ders kitaplarının (Main Coursebook) yanında becerileri ayrı ayrı öğretmeyi hedefleyen beceri (Skill) kitaplarına da yer verilir. Diğer bir deyişle, bu kitaplar ana ders kitaplarında yer alan yazma çalışmalarını desteklemek amacıyla kullanılır. Dolayısıyla öğrenciler ana ders kitaplarının yanında becerileri ayrı ayrı

öğreten münferit “Okuma”, “Dinleme”, “Konuşma” ve “Yazma” dersleri alırlar. Bu derslerin amacı, öğrencilerin becerilerde hedeflenen öğrenim kazanımlarına/çıktılarına daha hızlı ulaşmalarını sağlamaktır. Bu hedef doğrultusunda İngilizce dil öğretiminde farklı yayınevleri tarafından hazırlanmış birçok beceri kitabı bulunmaktadır ve bu kitaplar ana ders kitaplarını desteklemek için müfredatların ayrılmaz parçaları olarak görülmektedir. Hazırlık okullarının bu beceri kitaplarını müfredatlarına koymalarının bir diğer nedeni ise, öğretim dili İngilizce olan bütün üniversitelerin İngilizce yeterlik sınavlarında (English Proficiency Exam) ve uluslararası sınavlar olan TOEFL (Test of English as a Foreign Language), PTE (Pearson Test of English), IELTS (The International English Language Testing System), TOIEC (The Test of English for International Communication), CPE (Cambridge English Proficiency) ve FCE (Cambridge First Certificate in English) gibi sınavlarda **dil becerilerinin ayrı ayrı** test ediliyor olmasıdır. Bir başka deyişle, yayımlanan beceri kitapları içerikleri ve yöntemleriyle öğrencileri dil becerileri açısından bu tür sınavlarda karşılaştıkları soru türlerine ve soru türleriyle ölçülen kazanımlara hazırlarlar.

Bu çalışmada yabancı dil olarak İngilizce öğrenen yetişkin bireylerin kullanmakta oldukları ana ders kitaplarının yanında yazma becerisi öğrenimini desteklemek için kullandıkları İngilizce yazma becerisi kitapları (Writing) da incelenecektir. İncelemesi yapılan ana ders kitapları gibi bu kitaplarda da İngilizce öğretiminde dünyada öncü ve yönlendirici konumda olan Pearson, Cambridge, Oxford, Macmillan, National Geographics Learning yayınevlerinin kitaplarına yer verilmiştir. İnceleme amaçlı kitaplar belirlenirken bu kitapların ülkemizdeki hazırlık okullarında okutulma sıklıkları göz önünde bulundurulmuştur.

3.2.1. Birinci Yazma Seti: Longman Academic Writing Series (Pearson)

Yazma serilerinin ilk seti Pearson yayınevinin basımı olan “Longman Academic Writing Series” Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı’na göre seviyelendirilmiş beş kitaptan oluşmaktadır.

3.2.1.1. Longman Academic Writing Series 1: Sentence to Paragraph

Yazma setinin ilk kitabı olan “Longman Academic Writing Series 1: Sentence to Paragraph” Linda Butler tarafından 2017 yılında hazırlanmıştır. Kitap,

başlangıç düzeyinde olan öğrencilerin yazma becerilerini cümle düzeyinden paragraf düzeyine getirmeyi hedefler. Kitapta görev merkezli (task-based) yazma çalışmalarında eşli çalışma, grup halinde çalışma ve tartışma gibi aktivitelere de yer verilmektedir. Kitabın konu anlatımında izlenen yapıda sırasıyla Konuya Giriş (Introduction), Yazma Öncesi Çalışma (Prewriting), Organizasyon (Organisation), Kelime (Looking at Vocabulary), Format (Formatting the Page), Dil Bilgisi (Grammar and Mechanics), Cümle Yapısı (Sentence Structure), Yazma Süreci (Writing Process), Ödev (Writing Assignment) ve Kişisel Değerlendirme (Self-Assessment) bölümleri yer almaktadır (Butler, 2017: 5).

Dokuz bölümden oluşan kitabın içeriği ana hatlarıyla aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Tablo 34: Longman Academic Writing Series 1: Sentence to Paragraph

Longman Academic Writing Series 1: Sentence to Paragraph	
Seviye A1: İçerik Bilgisi	
Bölüm ve Konu Başlığı	Çalışma Konusu
1. Kendini Tanıtma	Kelimeleri tanıma ve basit düzeyde cümle yazma Ödev: Kendini tanıtmaya paragrafı yazma
2. Günlük Rutin	Kelimeleri tanıma ve basit düzeyde cümle yazma Ödev: Bir günlük aktiviteleri yazma
3. Her Resim Bir Hikâye	Ana fikir cümlesi yazma Ödev: Tanıdığın bir kişi hakkında paragraf yazma
4. Güzel Bir Gün	Zaman ifadelerini kullanma Ödev: Bir günlük rutin hakkında paragraf yazma
5. Senin Şehrin	Paragraf destek cümleleri yazma Ödev: Favori bir yer hakkında paragraf yazma
6. İş Yerinde	Paragraf destek cümleleri yazma Ödev: İş yerinden bir kişi hakkında paragraf yazma
7. Bir Olayı Hatırlama	Yazmayla ilgili fikirleri organize etme Ödev: Bir olay hakkında paragraf yazma
8. Kısa Gezi Anısı	Sonuç cümlesi yazma Ödev: Unutulmayan bir gezi anısı yazma
9. Geleceğe Bak	Örnek yazma modeli üzerinde çalışma Ödev: Hafta sonu planını yazma

***Yazma çalışmalarının hepsi bir yazma örneği üzerinde yapılmaktadır.**

(Butler, 2017)

3.2.1.2. Longman Academic Writing Series 2: Paragraph

Serinin ikinci kitabı olan “**Longman Academic Writing Series 2: Paragraph**” kitabı Ann Hogue tarafından 2017 yılında hazırlanmıştır. Kitap, temel dil seviyesinde olan öğrencilere yazma çalışmalarının en önemli temel basamağı olan paragraf yazmayı, fikir üretme aşamasından fikirlerin organize edilmesine, kelime düzeyinden somut halde cümlelere dönüşmesine kadar tüm süreci en ince ayrıntısına kadar öğretmeyi hedefler. Kitabın konu anlatımında izlenen yapıda sırasıyla Konuya Giriş (Introduction), Yazma Öncesi Çalışma (Prewriting), Organizasyon (Organisation), Kelime (Looking at Vocabulary), Format (Formatting the Page), Dil Bilgisi (Grammar and Mechanics), Cümle Yapısı (Sentence Structure), Yazma Süreci (Writing Process), Ödev (Writing Assignment) ve Kişisel Değerlendirme (Self-Assessment) bölümleri yer almaktadır (Hogue, 2017: 7). Altı bölümden oluşan kitabın içeriği ana hatlarıyla aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Tablo 35: Longman Academic Writing Series 2: Paragraph

Longman Academic Writing Series 2: Paragraph	
Seviye A2: İçerik Bilgisi	
Bölüm ve Konu Başlığı	Çalışma Konusu
1. İnsanları Tasvir Etme	Sıfatları kullanarak insanları tarif etme Ödev: Tanınan birisini tarif paragrafı yazma
2. Sıralama	Sıralama ifadelerini ve bağlaçları kullanma Ödev: Kariyer hakkında bir paragraf yazma
3. Talimat Verme	Taslak oluşturma ve talimat yazısı yazma Ödev: “Nasıl yapılır?” paragrafı yazma
4. Bir Yeri Tasvir Etme	Sıfatları kullanarak bir yeri tarif etme Ödev: Özel bir yeri tarif etme paragrafı yazma
5. Sebep Bildirme ve Örnek Kullanma	Sebep gösterme örnekleri üzerine çalışma Ödev: Bir yer önerisi paragrafı yazma
6. Görüş İfade Etme	Hakikat ve düşüncayı ayırt etme Ödev: Bir düşünce paragrafı yazma

*Yazma çalışmalarının hepsi bir yazma örneği üzerinde yapılmaktadır.

(Hogue, 2017)

3.2.1.3. Longman Academic Writing Series 3: Paragraphs to Essay

Serinin üçüncü kitabı olan “**Longman Academic Writing Series 3: Paragraphs to Essay**” kitabı Alice Oshima ve Ann Hogue tarafından 2017 yılında hazırlanmıştır. Süreç odaklı yazma prensibine göre hazırlanmış olan kitap B1 seviyede dil bilen öğrencileri paragraf düzeyinden eğitim ve profesyonel yaşamlarında sıklıkla kullanacakları farklı türde çok paragraflı kompozisyonlar yazma seviyesine getirmeyi hedefler (Oshima ve Hogue, 2017: 12). Kitabın ilk bölümünde akademik düzeyde iyi bir paragraf nasıl planlanır, düşünceler nasıl organize edilir, anlatma, tasvir etme, süreç anlatma, tanımlama, sebep-sonuç açıklama, benzerlik ve farklılıkları karşılaştırma paragrafı gibi birçok paragraf türleri hakkında temel bilgiler verir. Kitabın ikinci bölümünde ise öğrencilere çok paragraflı kompozisyon yazmanın (essay) temeli olan fikirlerin üretimi, organizasyonu, planlaması ve yazma taslağı oluşturulması gibi konularda ayrıntılı bilgiler verilir (Oshima ve Hogue, 2017: 13). Kitabın konu anlatımında izlenen yapıda ise sırasıyla Konuyu Tanıtma (Introduction), Kelime Farkındalığı (Noticing Vocabulary), Cümle Yapısı (Sentence Structure), Yazma Süreci (Writing Process), Ödev (Writing Assignment), Kişisel Değerlendirme (Self-Assessment) ve İlave Çalışma (Expansion) bölümleri yer almaktadır (Oshima ve Hogue, 2017: 4). On bölümden oluşan kitabın içeriği ana hatlarıyla aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Tablo 36: Longman Academic Writing Series 3: Paragraph to Essay

Longman Academic Writing Series 3: Paragraph to Essay	
Seviye B1+: İçerik Bilgisi	
Bölüm ve Konu Başlığı	Çalışma Konusu
Birinci Bölüm: Paragraf Yazma	
1. Akademik Paragraf	Akademik paragraf tanıtımı Ödev: Ünlü birisi hakkında paragraf yazma
2. Anlatma Paragrafları	Anlatma paragrafı yazma Ödev: Unutulmaz bir anı hakkında paragraf yazma
3. Temel Paragraf Yapısı	Temel paragraf yapısının anlatımı Ödev: Bir spor dalı hakkında paragraf yazma
4. Fikirlerin Sıralanması	Fikirlerin nasıl sıralandığının anlatımı Ödev: Alışveriş hakkında paragraf yazma
5. Süreç Anlatma Paragrafı	Süreç anlatma paragrafı üzerine çalışma Ödev: Kişisel gelişimle ilgili paragraf yazma
6. Tanımlama Paragrafı	Tanımlama paragrafı nasıl yazılır anlatımı Ödev: Bir kavramın tanımlandığı paragraf yazma
7. Sebep-Sonuç Paragrafı	Sebep-sonuç paragrafı yazma Ödev: Bir olayın sebebi ile ilgili paragraf yazma
8. Karşılaştırma Paragrafı	Karşılaştırma paragrafı nasıl yazılır anlatımı Ödev: Eğitim karşılaştırması ile ilgili paragraf yazma
İkinci Bölüm: Kompozisyon Yazma	
9. Kompozisyon	Çok paragraflı kompozisyon nasıl yazılır anlatımı. Ödev: Beden dili ile ilgili kompozisyon yazma
10. Görüş Kompozisyonu	Görüş bildiren kompozisyon yazma anlatımı Ödev: İyi eğitim ile ilgili kompozisyon yazma
*Yazma çalışmalarının hepsi yazma örneği üzerinde yapılmaktadır.	
(Oshima ve Hogue, 2017)	

3.2.1.4. Longman Academic Writing Series 4: Essays

Serinin dördüncü kitabı “Longman Academic Writing Series 4: Essays” de yine Alice Oshima ve Ann Hogue tarafından 2017 yılında hazırlanmıştır. Süreç

odaklı yazma prensibine göre hazırlanmış olan kitap B2 seviyesinde dil bilen öğrencilere çok paragraflı kompozisyon yazma sürecini ve farklı kompozisyon türlerini öğretmeyi hedefler. Kitabın ilk bölümünde kısaca paragraf yazmanın ve özet çıkartmanın nasıl yapıldığı anlatılır. Kitabın ikinci bölümünde ise kompozisyon yazma türleri olan süreç, anlatma, sebep-sonuç, karşılaştırma ve tartışmacı kompozisyon yazma konusunda detaylı biçimde bilgi verilir. Kitabın üçüncü bölümünde ise eklerin ve dizinlerin nasıl hazırlandığı anlatılır (Oshima ve Hogue, 2017: 13). Kitabın konu anlatımında izlenen yapıda ise sırasıyla Konu Tanıtımı (Introduction), Kelime Farkındalığı (Noticing Vocabulary), Cümle Yapısı (Sentence Structure), Yazma Süreci (Writing Process), Alıntılama Teknikleri (Using and Citing Sources), Kompozisyon Bölümleri (Parts of an Essay), Kompozisyon Taslağı (Outlines of an Essay), Ödev (Writing Assignment), Kişisel Değerlendirme (Self-Assessment) ve İlave Çalışma (Expansion) bölümleri yer almaktadır (Oshima ve Hogue, 2017: 4). On üç bölümden oluşan kitabın içeriği ana hatlarıyla aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Tablo 37: Longman Academic Writing Series 4: Essay

Longman Academic Writing Series 4: Essay	
Seviye B2: İçerik Bilgisi	
Bölüm ve Konu Başlığı	Çalışma Konusu
Birinci Bölüm: Paragraf Yazma	
1. Paragraf Yapısı	Paragraf yazma özeti Ödev: İletişim hakkında paragraf yazma
2. Konu Birliği ve Uyum	Konu birliği ve uyum hakkında bilgi verme Ödev: İlaç ve sağlık hakkında paragraf yazma
3. Dış Kaynak Gösterme	Alıntılama tekniklerinin anlatımı Ödev: Bir kompozisyonu özetleme
İkinci Bölüm: Kompozisyon Yazma	
4. Paragraftan Kompozisyona	Kompozisyonun bölümlerinin anlatımı Ödev: Eğitim hakkında bir kompozisyon yazma
5. Süreç Anlatma Kompozisyonu	Süreç anlatan kompozisyon üzerine çalışma Ödev: Yer bilimleri üzerine kompozisyon yazma
6. Sebep-Sonuç Kompozisyonu	Sebep-sonuç kompozisyonu nasıl yazılır anlatımı Ödev: Psikoloji hakkında kompozisyon yazma

7. Karşılaştırma Kompozisyonu	Karşılaştırma kompozisyonu nasıl yazılır anlatımı Ödev: Kültür hakkında kompozisyon yazma
8. Tartışma Kompozisyonu	Tartışma kompozisyonu nasıl yazılır anlatımı Ödev: Uzay seyahati hakkında kompozisyon yazma
Üçüncü Bölüm: Cümle Yapısı	
9. Cümle Türleri	Karmaşık cümle türleri anlatımı
10. Cümle Problemleri	Cümle bağlama ve ayırma konusunun anlatımı
11. İsim Cümleleri	İsim cümlelerinin anlatımı
12. Zarf Cümleleri	Zarf cümlelerinin anlatımı
13. Sıfat Cümleleri	Sıfat cümlelerinin anlatımı
*Yazma çalışmalarının hepsi bir yazma örneği üzerinde yapılmaktadır.	
(Oshima ve Hogue, 2017)	

3.2.1.5. Longman Academic Writing Series 5: Essays to Research Papers

Serinin beşinci kitabı “**Longman Academic Writing Series 5: Essays to Research Papers**” Alan Meyers tarafından 2014 yılında hazırlanmıştır. Kitap, öğrencileri kompozisyon yazmadan kaynak göstererek makale yazma seviyesine getirmeyi hedefler. Bir başka deyişle, serinin son halkası olan kitap ileri seviyede (C1) dil bilen öğrencilere üniversite eğitimleri sırasında yapacakları akademik çalışmalarda, araştırmalarda ve sonrası hazırlayacakları ödevlerde intihal yapmaksızın nasıl akademik makaleler yazacaklarını öğretmeyi hedefler. Kitabın konu anlatımında izlenen yapıda ise sırasıyla Konu Tanıtımı (Introduction), Kelime Farkındalığı (Noticing Vocabulary), Organizasyon (Organization), Dil Bilgisi (Grammar), Yazma Süreci (Writing Process), Ödev (Writing Assignment), Kişisel Değerlendirme (Self-Assessment) ve İlave Çalışma (Expansion) bölümleri yer almaktadır (Meyers, 2017: 13). Dokuz bölümden oluşan kitabın içeriği ana hatlarıyla aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Tablo 38: Longman Academic Writing Series 5: Essays to Research Paper

Longman Academic Writing Series 5: Essays to Research Paper	
Seviye C1: İçerik Bilgisi	
Bölüm ve Konu Başlığı	Çalışma Konusu
1. Açıklayıcı Kompozisyon	Açıklayıcı kompozisyon nasıl yazılır anlatımı Ödev: Yazma deneyimi hakkında kompozisyon yazma
2. Sınıflandırma Kompozisyonu	Sınıflandırma kompozisyonu nasıl yazılır anlatımı Ödev: Verileri değerlendirme kompozisyonu yazma
3. Süreç Anlatma Kompozisyonu	Süreç anlatan kompozisyon nasıl yazılır anlatımı Ödev: Bir deneyi anlatan kompozisyon yazma
4. Sebep-Sonuç Kompozisyonu	Sebep-sonuç anlatan kompozisyon nasıl yazılır anlatımı Ödev: Tarihi bir olayı anlatan kompozisyon yazma
5. Tanım Kompozisyonu	Tanım kompozisyonu nasıl yazılır anlatımı Ödev: Bir kavram hakkında kompozisyon yazma
6. Problem Çözme Kompozisyonu	Problem çözme kompozisyonu nasıl yazılır anlatımı Ödev: Eğitim hakkında kompozisyon yazma
7. Cevap Kompozisyonu	Cevap kompozisyonu nasıl yazılır ve özet anlatımı Ödev: Kültür hakkında kompozisyon yazma
8. Tartışma Kompozisyonu	Tartışma kompozisyonu nasıl yazılır anlatımı Ödev: Çekişmeli bir konu hakkında kompozisyon yazma
9. Araştırma Makalesi	Araştırma makalesi nasıl yazılır anlatımı Ödev: En az beş sayfalık araştırma makalesi yazma
*Yazma çalışmalarının hepsi yazma örneği üzerinde yapılmaktadır.	
(Meyers, 2014)	

3.2.2 İkinci Yazma Seti: Effective Academic Writing (Oxford)

Yazma serilerinin ikinci seti Oxford yayınevinin basımı olan “**Effective Academic Writing-Second Edition**” yazma setidir. Set, Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı’na göre seviyelendirilmiş üç kitaptan oluşmaktadır.

3.2.2.1. Effective Academic Writing 1: The Paragraph

Yazma setinin ilk kitabı olan “**Effective Academic Writing 1: The Paragraph**” kitabının ikinci baskısı Alice Savage ve Masoud Shafiei tarafından 2016 yılında hazırlanmıştır. Kitap A1 başlangıç ve A2 temel düzeyde olan öğrencilerin yazma becerilerini çok çeşitli aktivitelerle cümle düzeyinden paragraf düzeyine çıkarmayı amaçlar. Kitabın konu anlatımında izlenen bölümler sırasıyla Akademik Odak (Academic Focus), Söz Söyleme Odağı (Rhetorical Focus) ve Dil ve Dil Bilgisi Odağı (Language and Grammar Focus) olmak üzere üç ana başlık altında toplanmıştır. Kitabın ekler bölümünde yazma süreci, noktalama kuralları ve yazmada kullanılan bağlaçlarla ilgili detaylı bilgi bulunmaktadır. Konu işlenişinde öğrencilere anlatılan tüm konular önce ısıdırma sorularıyla konuya girişle başlar, sonra örnek metin gösterimi ve ayrıntılı analizle devam eder ve fiili yazma çalışmasıyla sonlanır (Savage ve Shafiei, 2016: 15). Altı bölümden oluşan kitabın içeriği ana hatlarıyla aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Tablo 39: *Effective Academic Writing 1: The Paragraph*

Effective Academic Writing 1: The Paragraph	
Seviye A1-A2: İçerik Bilgisi	
Bölüm ve Konu Başlığı	Çalışma Konusu
1. Cümle ve Paragraf	Paragrafta ana fikir, destek ve sonuç cümlesi yazma
2. Tasvir Paragrafı	Tasvir paragraf nasıl yazılır anlatımı
3. Örnek Paragrafı	Örnek paragrafı nasıl yazılır anlatımı.
4. Süreç Paragrafı	Süreç paragrafı nasıl yazılır anlatımı.
5. Anlatma Paragrafı	Anlatma paragrafı nasıl yazılır anlatımı.
6. Görüş Paragrafı	Görüş bildiren paragraf nasıl yazılır anlatımı
(Savage ve Shafiei, 2016)	

3.2.2.2. Effective Academic Writing 2: The Short Essay

Serinin ikinci kitabı olan “**Effective Academic Writing 2: The Short Essay**” kitabı Alice Savage ve Patricia Mayer tarafından ilk kez 2012 yılında hazırlanmıştır, gözden geçirilmiş ikinci baskı ise 2016 yılında basılmıştır. Kitap, A2 ve B1 seviyesinde olan öğrencileri, temeli bir önceki kitapla atılan paragraf yazma prensipleri ve paragraf türleri sonrası farklı türlerde çok paragraflı kompozisyon yazma seviyesine getirmeyi hedefler. Bu doğrultuda kitaptaki konuların sunumunda

bir önceki kitapta olduğu gibi Akademik Odak (Academic Focus), Söz Söyleme Odağı (Rhetorical Focus) ve Dil ve Dil Bilgisi Odağı (Language and Grammar Focus) formatı aynen kullanılmaktadır. Kitabın ekler bölümünde de tıpkı birinci kitapta olduğu gibi yazma süreci, noktalama kuralları ve yazmada kullanılan bağlaçlarla ilgili detaylı bilgi bulunmaktadır. Konu anlatımı da birinci kitapta olduğu gibidir. Altı bölümden oluşan kitabın içeriği ana hatlarıyla aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Tablo 40: *Effective Academic Writing 2: The Short Essay*

Effective Academic Writing 2: The Short Essay	
Seviye A2-B1: İçerik Bilgisi	
Bölüm ve Konu Başlığı	Çalışma Konusu
1. Paragraftan Kompozisyona	Paragraf ve kompozisyon planı anlatımı
2. Tasvir Kompozisyonu	Tasvir kompozisyonu nasıl yazılır anlatımı
3. Anlatı Kompozisyonu	Anlatı kompozisyonu nasıl yazılır anlatımı
4. Karşılaştırma Kompozisyonu	Karşılaştırma kompozisyonu nasıl yazılır anlatımı
5. Görüş Kompozisyonu	Görüş kompozisyonu nasıl yazılır anlatımı
6. Sebep-Sonuç Kompozisyonu	Sebep-sonuç kompozisyonu nasıl yazılır anlatımı
(Savage ve Mayer, 2016)	

3.2.2.3. Effective Academic Writing 3: The Researched Essay

Serinin üçüncü kitabı olan “**Effective Academic Writing 3: The Researched Essay**”in ikinci baskısı Rhonda Liss ve Jason Davis tarafından 2016 yılında hazırlanmıştır. Süreç odaklı yazma yaklaşımına göre hazırlanmış olan kitap, B1-B2 seviyesinde dil bilen öğrencilerin çok farklı türde kompozisyon yazma becerilerini pekiştirmeyi hedefler. Aynı zamanda öğrencilere yazdıkları kompozisyonlardaki görüşlerini desteklemek için dış kaynaklardan almış oldukları fikirleri kaynağına atıf yaparak kullandırtmayı amaçlar. Bu kitabın konu sunumu açısından diğer kitaplardaki formattan tek farkı yukarıda belirtilen başlıklara ek olarak Eleştirel Düşünme ve Araştırma Odağı (Critical Thinking and Research Focus) bölümünün eklenmiş olmasıdır. Ayrıca kitabın ekler bölümünde araştırma kompozisyonu/makalesi yazarken izlenen süreç ve referans gösterme yöntemleri ile ilgili kaynak bilgi de mevcuttur. Altı bölümden oluşan kitabın içeriği ana hatlarıyla aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Tablo 41: *Effective Academic Writing 3: The Researched Essay*

Effective Academic Writing 3: The Researched Essay	
Seviye B1-B2: İçerik Bilgisi	
Bölüm ve Konu Başlığı	Çalışma Konusu
1. Araştırmalı Kompozisyon	Paragraf ve kompozisyon planı anlatımı
2. Karşılaştırma Kompozisyonu	Karşılaştırma kompozisyonu nasıl yazılır anlatımı
3. Sebep-Sonuç Kompozisyonu	Sebep-sonuç kompozisyonu nasıl yazılır anlatımı
4. Tartışma Kompozisyonu	Tartışma kompozisyonu nasıl yazılır anlatımı
5. Sınıflama Kompozisyonu	Sınıflama kompozisyonu nasıl yazılır anlatımı
6. Cevap Kompozisyonu	Cevap kompozisyonu nasıl yazılır anlatımı
(Liss ve Davis, 2016)	

3.2.3 Üçüncü Yazma Seti: Writing (Macmillan)

Yazma serilerinin üçüncüsü olan Macmillan yayınevi basımı “Writing” serisi dört kitaptan oluşmaktadır.

3.2.3.1. Writing-Sentences: The Basics of Writing

Yazarı Dorothy E. Zemach, basım yılı 2011 olan serinin ilk kitabı “**Writing-Sentences: The Basics of Writing**”, A2 seviyesindeki öğrencilere yazmanın temeli olan düzgün cümle kurmayı öğretmeyi amaçlar. Bu doğrultuda kitapta yer alan on iki ünite de çeşitli cümle yazma aktivelerine yer verilir.

3.2.3.2. Writing-Paragraphs: From Sentence to Paragraph

2011 yılında Dorothy E. Zemach ve Carlos Islam tarafından hazırlanmış olan serinin ikinci kitabı “**Writing-Paragraphs: From Sentence to Paragraph**” B1 düzeyindeki öğrencileri cümle düzeyinden gelişmiş paragraf yazma düzeyine getirmeyi hedefler. Kitapta yer alan on iki ünite de fikir üretme, fikirleri organize etme, ana fikir cümlesi, destek ve sonuç cümlesi yazarak anlamlı bir paragraf yazma süreci anlatılır.

3.2.3.3. Writing-Essays: From Paragraph to Essay

Serinin üçüncü kitabı “**Writing-Essays: From Paragraph to Essay**” 2011 yılında Dorothy E. Zemach ve Lisa A. Ghulldu tarafından hazırlanmıştır. B2 düzeyindeki öğrencileri paragraf yazma aşamasından farklı türlerde çok paragraflı kompozisyonlar yazma aşamasına getirmeyi hedefler. Bu amaç doğrultusunda kitapta yer alan on iki ünite öğrencilere fikir üretme, fikirleri organize ederek paragraflara dönüştürme ve farklı paragraf türlerinden bir kompozisyon yazma aşamaları örnekler eşliğinde ayrıntılı biçimde anlatılır. Kitapta bu çalışmaların yanında çeşitli dil bilgisi, noktalama ve cümleleri farklı şekillerde birbirine bağlama alıştırmalarına da yer verilir.

3.2.3.4. Writing-Research Paper: From Essay to Research Paper

Serinin 2011 yılı basımlı dördüncü ve son kitabı olan “**Writing-Essays: From Essay to Research Paper**”, Dorothy E. Zemach, Daniel Broudley ve Chris Valvona tarafından hazırlanmıştır. Kitap B2 ve C1 düzeyindeki öğrencileri farklı türlerde çok paragraflı kompozisyon yazma seviyesinden akademik yaşamda yazma açısından zirve olarak tanımlanabilecek makale yazma seviyesine getirmeyi hedefler. Kitapta yer alan on iki ünite sürecin anlatıldığı sayısız örnek ve aktiviteler bulunmaktadır.

Seride yer alan her kitabın içeriği aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Tablo 42: Writing Serisi Kitap İçerikleri A2-B1 Seviyeler

Writing Serisi Kitap İçerikleri	
Sentences The Basics of Writing (Cümle Yazma) A2	From Sentence to Paragraph (Cümleden Paragrafa) B1
Ünite ve Konu	Ünite ve Konu
1. Cümle nedir?	1. Doğru cümle yazma
2. Kelime türleri	2. Ana fikir cümlesi yazma
3. Üç adet ilgili cümle yazma	3. Destek cümleleri yazma
4. Cümlede yer zarflarını kullanma	4. Sonuç cümleleri yazma
5. Tasvir amaçlı sıfat çalışması	5. Paragraf öğelerinin tekrarı
6. Fiilimsileri kullanma	6. Düşünceleri destekleyerek yazma
7. Cümleleri bağlama çalışması	7. Paragrafta sebep-sonuç yazma

8. Paragrafın formatı	8. Mantıklı destek cümleleri yazma
9. E-posta ve kartpostal yazma	9. Olayları doğru sıraya koyma
10. Ana fikir ve destek cümlesi yazma	10. Kıyaslama paragrafı yazma
11. Sıfatları güçlendirme çalışması	11. Sebep-sonuç ilişkisi anlatımı
12. Cümlede zıtlık ifade kullanımı	12. Cümle geçiş ifadeleri anlatımı
(Zemach, 2011: 4)	(Zemach ve Islam 2011: 5)

***Her ünite sonrası konuyla ilgili yazma çalışması yapılır.**

Tablo 43: Writing Serisi Kitap İçerikleri B2-C1 Seviyeler

Writing Serisi Kitap İçerikleri	
From Paragraph to Essay (Paragraftan Kompozisyona) B2	From Essay to Research Paper (Kompozisyondan Makaleye) B2-C1
Ünite ve Konu	Ünite ve Konu
1. Konu seçme ve daraltma	1. Kompozisyon yazma tekrarı
2. Paragrafın yapısı	2. Araştırma makalesi için konu seçimi
3. Paragraf geliştirme	3. Kompozisyonda giriş ve sonuç yazma
4. Tasvir paragraf yazma	4. Araştırmada kaynakları değerlendirme
5. Görüş bildiren paragraf yazma	5. Taslak oluşturma
6. Karşılaştırma paragrafı yazma	6. İntihalden nasıl sakınılır anlatımı
7. Sebep-sonuç paragrafı yazma	7. Makale dili hakkında çalışma
8. Tez cümlesi yazma	8. Referans gösterme teknikleri anlatımı
9. Kompozisyon taslağı yazma	9. Metin içi referans gösterme anlatımı
10. Giriş/sonuç paragrafı yazma	10. Akademik dil kullanımı
11. Konu birliği ve uyum anlatımı	11. Makalede düzeltme çalışması
12. Sorulara göre kompozisyon yazımı	12. Makale sunumu nasıl yapılır anlatımı
(Zemach ve Ghulldu 2014: 8)	(Zemach, Broudy vd, 2011: 7)

***Her ünite sonrası konuyla ilgili yazma çalışması yapılır.**

3.2.4. Dördüncü Yazma Seti: Final Draft (Cambridge)

Yazma serilerinin dördüncü seti, Cambridge University Press yayınevinin basımı olan “**Final Draft**” serisi A2 seviyesinden C1 seviyesindeki öğrencilere hitap eden dört kitaptan oluşmaktadır.

3.2.4.1. Final Draft 1

Serinin 2016 yılı basımlı “**Final Draft 1**” adlı ilk kitabın yazarları David Bohlke, Robyn Brinks Lockwood ve Pamela Hartmann’dır. Kitap A2 seviyesindeki öğrencileri farklı şekillerde birbirine bağlı cümle yazma seviyesinden bir plan dahilinde fikirleri bir araya getirerek paragrafa dönüştürebilme seviyesine getirmeyi amaçlar. Bu doğrultuda hazırlanan sekiz üniteye konular kelime, örnek yazı, hedef yazma becerisi, dil bilgisi ve intihalden kaçınma gibi alt başlıklar altında sunulur. Konuların sunum deseni diğer üç kitapta da aynı şekildedir.

3.2.4.2. Final Draft 2

2016 yılı basımlı “**Final Draft 2**” adlı kitabın yazarları Jill Bauer, Mike S. Boyle ve Sara Stapleton’dur. B1 seviyesindeki kitap öğrencilerin sadece paragraf öğeleri, paragraf türleri ve yazma süreci hakkında farkındalıklarını arttırmayı değil, aynı zamanda çeşitli amaçlar doğrultusunda planlanan paragrafların kompozisyona dönüşme aşamasında yardımcı olmayı hedefler.

3.2.4.3. Final Draft 3

Serinin üçüncü kitabı “**Final Draft 3**” 2015 basımı olup Andrew Aquino-Cutcher, Wendy Asplin, David Bohlke ve Jeanne Lambert’ten oluşan geniş bir yazar kadrosu tarafından kaleme alınmıştır. Kitap B2 seviyesinde farklı türlerde paragraf yazma konusunda ustalık kazanan öğrencilere yine farklı türlerde çok paragraflı kompozisyonlar yazma becerisi kazandırmayı amaçlar.

3.2.4.4. Final Draft 4

Wendy Asplin, Monica F. Jacobe ve Alan S. Kennedy tarafından hazırlanan 2015 basımlı “**Final Draft 4**” kitabı, C1 seviyesinde olan öğrencilerin çeşitli türlerde çok paragraflı kompozisyon yazma becerilerini geliştirmeyi ve referans gösterme tekniklerini kullanarak makale yazmalarına yardımcı olmayı amaçlar.

Seride yer alan her kitabın içeriği aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Tablo 44: Final Draft Serisi Kitap İçerikleri A2-B1 Seviyeler

Final Draft Serisi Kitap İçerikleri	
Final Draft 1 – A2 Seviye	Final Draft 2 – B1 Seviye
Ünite ve Konu	Ünite ve Konu
1. Fikir üretme çalışması	1. Paragraf yazma
2. Paragrafa giriş	2. Paragraf özellikleri
3. Anlatı paragrafı yazma	3. Tasvir paragrafı yazma
4. Süreç paragrafı yazma	4. Tanımlama paragrafı yazma
5. Tanımlama paragrafı yazma	5. Kompozisyona giriş
6. Tasvir paragrafı yazma	6. Sınıflandırma kompozisyonu
7. Görüş paragrafı yazma	7. Süreç anlatan kompozisyon
8. Kompozisyona giriş	8. Karşılaştırma kompozisyonu
(Bohlke, Lockwood vd, 2015: 5)	(Bauer, Boyle vd, 2011: 8)

***Her ünite sonrası konuyla ilgili yazma çalışması yapılır.**

Tablo 45: Final Draft Serisi Kitap İçerikleri B2-C1 Seviyeleri

Final Draft Serisi Kitap İçerikleri	
Final Draft 3 – B2 Seviye	Final Draft 4 – C1 Seviye
Ünite ve Konu	Ünite ve Konu
1. Kompozisyona giriş	1. Akademik kompozisyon yazma
2. Karşılaştırma kompozisyonu 1	2. Anlatıcı kompozisyonu
3. Karşılaştırma kompozisyonu 2	3. Sebep-sonuç kompozisyonu
4. Sebep-sonuç kompozisyonu	4. Karşılaştırma kompozisyonu
5. Özet kompozisyonu	5. Problem çözme kompozisyonu
6. Cevap kompozisyonu	6. Cevap kompozisyonu
7. Tartışma kompozisyonu 1	7. Tartışma kompozisyonu
8. Tartışma kompozisyonu 2	8. Sınav amaçlı kompozisyon yazma
(Cutcher, Asplin vd, 2015: 8)	(Asplin, Jacobo vd, 2015: 5)

***Her ünite sonrası konuyla ilgili yazma çalışması yapılır.**

3.2.5. Beşinci Yazma Seti: Great Writing (National Geographic Learning)

National Geographic Learning yayınevinin basımı olan “**Great Writing**” yazma serilerinin beşinci ve son setidir; seri altı kitaptan oluşmaktadır. 2015-2019 yılları arasında farklı yazarlar tarafından hazırlanan seri, incelenen yazma becerisi kitapları içinde altı kitapla öğrencilere temel cümle kurma seviyesinden akademik makale yazma seviyesine kadar rehber olacak şekilde hazırlanmıştır.

3.2.5.1. Great Writing: Foundations

2019 yılında Keith S. Folse tarafından hazırlanan serinin ilk kitabı “**Great Writing: Foundations**”, A1 başlangıç seviyesindeki öğrencilere basit cümle yapıları kurdurma, dil bilgisi konularını doğru şekilde açıklama ve kullanırma, kelime bilgisini artırma ve yazım kurallarını göstermeyi amaçlar. Kitapta yer alan on iki ünite başlangıç seviyesinde dil bilgisi kurallarına odaklandığı için bu içeriklere aşağıdaki tabloda yer verilmemiştir.

3.2.5.2. Great Writing 1: Great Sentences for Great Paragraphs

“**Great Writing 1: Great Sentences for Great Paragraphs**” kitabı Folse Keith S., April Muchmore-Vokoun ve Elena Vestri tarafından 2015 yılında hazırlanmıştır. A1-A2 seviyesindeki kitap içeriğinde birbirlerine anlam bakımından bağlı ve kurallı cümle kurma aktiviteleriyle cümleleri bir araya getirerek paragraf oluşturma aşamaları bulunmaktadır.

3.2.5.3. Great Writing 2: Great Sentences for Great Paragraphs

Serinin üçüncü kitabı 2020 basımı “**Great Writing 2: Great Paragraphs**” da Keith S. Folse, April Muchmore-Vokoun ve Elena Vestri tarafından hazırlanmıştır. B1-B2 seviyesinde öğrencilere fikir üretimi nasıl yapılır, paragraf nedir, paragrafın öğeleri nelerdir, ana fikir, destek ve sonuç cümlesi nasıl yazılır ve tasvir paragrafından görüş paragrafına kadar birçok paragraf türünü örnekleriyle göstererek öğretmeyi hedefler.

3.2.5.4. Great Writing 3: From Great Paragraphs to Great Essays

Serinin dördüncü kitabı olan “**Great Writing 3: From Great Paragraphs to Great Essays**” de Keith S. Folse tarafından 2019 yılında hazırlanmıştır. B1-B2

seviyesinde olan öğrencileri paragraf düzeyinden çok paragraflı kompozisyon düzeyine getirmeyi amaçlar. Farklı türlerde birçok paragraf yazma çalışması sonrası öğrencilere kompozisyon tanıtılır ve kompozisyonun en temel unsuru olan tez cümlesi, giriş paragrafı, gelişme paragrafları ve sonuç paragrafı gibi konularda örneklerle bilgiler verilir.

3.2.5.5. Great Writing 4: From Great Essays

Serinin beşinci kitabı olan 2019 yılı basımlı “**Great Writing 4: From Great Essays**” de Keith S. Folse, April Muchmore-Vokoun tarafından hazırlanmıştır. B2 seviyesinde olan öğrencilere kompozisyon yazma süreci, kompozisyonun ana parçaları, giriş ve sonuç paragrafı yazma teknikleriyle pek çok farklı türde kompozisyon yazma çalışması yaptırılır.

3.2.5.6. Great Writing 5: From Great Essays to Research

Serinin son ve altıncı kitabı “**Great Writing 5: From Great Essays to Research**” Keith S. Folse ve Tison Pugh tarafında hazırlanmış ve 2019 yılında basılmıştır. Kitap C1 seviyesinde olan öğrencilerin farklı türlerde yazdıkları kompozisyonları iyileştirmeyi, sonrasında da araştırma yazısı yazma seviyesine çıkarmayı hedefler. Bu seviyede metin için referans gösterme teknikleri üzerine de ayrıntılı bilgi verilir.

Seride yer alan her kitabın içeriği aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Tablo 46: Great Writing Serisi Kitap İçerikleri A2-B1 Seviyeleri

Great Writing Serisi Kitap İçerikleri	
Great Writing 1: Great Sentences for Great Paragraphs (Cümle Yazma) A2	Great Writing 2: Great Paragraphs (Paragraf) B1
Ünite ve Konu	Ünite ve Konu
1. Cümlelerin temelleri	1. Paragraf nedir?
2. Paragrafın temelleri	2. Fikir geliştirme
3. Şimdiki zamanla yazma çalışması	3. Ana fikir cümleleri yazma
4. Geçmiş zamanla yazma çalışması	4. Destek ve sonuç cümleleri yazma
5. Gelecek zamanla yazma çalışması	5. Paragraf öğelerinin tekrarı

6. Cümle türleri	6. Tanımlama paragrafı yazma
7. İyi yazmanın esasları	7. Süreç paragrafı yazma
8. Paragrafı gözden geçirme	8. Görüş paragrafı yazma
(Folse, Vokoun vd, 2021)	(Folse, Vokoun vd, 2022)

***Her ünite sonrası konuyla ilgili yazma çalışması yapılır.**

Tablo 47: Great Writing Serisi Kitap İçerikleri B1-B2 Seviyeleri

Great Writing Serisi Kitap İçerikleri	
Great Writing 3: From Great Paragraphs to Great Essays (Paragraftan Kompozisyona) B1-B2	Great Writing 4: Great Essays (Kompozisyon) B2
Ünite ve Konu	Ünite ve Konu
1. Paragrafa giriş	1. Kompozisyonu keşfetme
2. Yazmanın beş temeli	2. Sebep-sonuç kompozisyonu
3. Paragraf türleri	3. Karşılaştırma kompozisyonu
4. Paragraftan kompozisyona	4. Tartışma kompozisyonu
5. Karşılaştırma kompozisyonu	5. Problem-çözüm kompozisyonu
6. Sebep-sonuç kompozisyonu	6. Cevap-tepki kompozisyonu
7. Sınıflama kompozisyonu	-----
(Folse, Vokoun vd, 2021)	(Folse, Vokoun vd, 2021)

***Her ünite sonrası konuyla ilgili yazma çalışması yapılır.**

Tablo 48: Great Writing Serisi Kitap İçerikleri C1 Seviyesi

Great Writing Serisi Kitap İçerikleri
Great Writing 5: From Great Essays to Research (Kompozisyondan Makaleye) C1
Ünite ve Konu
1. Kompozisyon yazma tekrarı
2. Yazma süreci
3. Orjinal kaynak kullanma
4. Sebep-sonuç kompozisyonu yazma
5. Karşılaştırma kompozisyonu yazma

6. Cevap-tepki kompozisyonu yazma
7. Tartışma kompozisyonu yazma
8. Araştırma makalesi yazma
(Folse ve Pugh, 2021)

*Her ünite sonrası konuyla ilgili yazma çalışması yapılır.

3.3. Yazma Setleri İncelemesi Genel Değerlendirme

Sonuç olarak, aşağıdaki tabloda da görüldüğü gibi İngilizce dil öğretiminde yaygın olarak kullanılan beş yayınevinin incelenen ana ders kitap setlerine ek olarak yazma becerisini münferit bir ders olarak ele alan ve konuları her seviyeye göre anlatan beş ayrı yayınevinin kitapları da öğretmen kitaplarıyla birlikte incelenmiştir. İncelenen setlerde, **Pearson** yayınevinin **Longman Academic Writings** serisinde beş öğrenci ve beş öğretmen kitabı, **Oxford** yayınevinin **Effective Academic Writing** serisinde üç öğrenci ve üç öğretmen kitabı, **Macmillan** yayınevinin **Writing** serisinde dört öğrenci ve dört öğretmen kitabı, **Cambridge** yayınevinin **Final Draft** serisinde dört öğrenci ve dört öğretmen kitabı ve son olarak **National Geographic Learning** yayınevinin **Great Writing** serisinde altı öğrenci ve altı öğretmen kitabı olmak üzere toplam 44 adet kitap bulunmaktadır. Yazma kitap serilerinde yazma öğretiminin A1-A2 seviyesinde cümle düzeyinde yazma, cümleden paragrafa geçiş, paragraf türlerinin öğretimi, çok paragraflı kompozisyon, kompozisyon türleri üzerinden, C1 seviyesinde de kaynakça göstererek yazma üzerinden öğrencilere adım adım ve örneklerle anlatıldığı saptanmıştır.

Kitaplarda yazma konularının ısıdırma çalışmaları (brainstorming-clustering), örnek yazma metin analizi, yazma metninin iskeletinin paylaşılması, fikirlerin organizasyonunun nasıl yapılacağı, yazma konusuyla ilgili anahtar ifadelerinin ve yazma şablonunun gösterilmesi, kontrollü yazma çalışmaları ve yazılan metnin değerlendirildiği yazma ölçütlerinin açıkça paylaşıldığı tespit edilmiştir.

Araştırmada başvuru olan İngilizce “**Yazma**” kitaplarının sayıca dağılımı:

İncelenen İngilizce Yazma Becerisi Setlerinin Sayısal Dağılımı		
İncelenen Öğrenci ve Öğretmen Kitabı Sayısı	Toplam	
1. Longman Academic Writing (Pearson)	5+5	10
2. Effective Academic Writing (Oxford)	3+3	6

3. Writing (Macmillan)	4+4	8
4. Final Draft (Cambridge)	4+4	8
5. Great Writing (National Geographic Learning)	6+6	12
Genel Toplam		44 Kitap

3.4. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kullanılan Kitap Setlerinin “Yazma” Becerisi Öğretiminde Kullanılan Aktiviteler Açısından İncelenmesi

Dünyada yabancı dil olarak Türkçe öğrenmeye artan talep sonunda ülkemizde bu ihtiyacı karşılamak amacıyla birçok kitap seti hazırlanmıştır. Bu araştırmaya konu olan setlerin seçiminde, kitapların Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı’nda (CEFR) belirtilen ölçütlere göre hazırlanmış olmasına, yetişkinlere yönelik olmasına ve yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde önemli rol oynayan Türk üniversitelerinin (İstanbul, Ankara, Gazi Üniversiteleri gibi) Türkçe hazırlık sınıfları ve Türkçeyi dünya ölçeğinde öğreten kurum olarak amiral gemi durumunda bulunan Yunus Emre Enstitüsü’nde kullanılıp kullanılmadığına bakılmıştır. Yapılan saha araştırması sonunda Türkçe öğretiminde kullanılan pek çok öğretim seti bulunmasına rağmen bu ölçütleri karşılayan **“Yedi İklim Türkçe, İstanbul Yabancılar İçin Türkçe, Yeni Hitit ve Yabancılar İçin Türkçe** kitap setleri seçilmiştir.

Yabancı dil Türkçe öğretiminde kullanılan kitap setleri, dil öğrenenlere dört temel beceri olan dinleme, okuma, konuşma ve yazma becerilerinde dili çeşitli konularla ele alan metinler, alıştırma, dil bilgisi açıklamaları ve iletişim pratiği sunarak öğretmeyi amaçlar. Ancak araştırmaya konu olan bu çalışmada adı geçen setlerin A1 seviyesinden C1 seviyesine kadar her öğrenci kitabında yer alan **yazma bölümleri** incelenmiştir.

3.4.1. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti

Araştırmada incelenen ilk seri 2007 yılında Türk dilini ve kültürünü dünya çapında tanıtmak amacıyla kurulmuş olan Yunus Emre Enstitüsü’nün basımı olan **“Yedi İklim Türkçe”** serisidir. 2015 yılında basılan setin yazar kadrosunda Dr. İbrahim Gültekin, Doç. Dr. Mahir Kalfa, Dr. İbrahim Atabey, Dr. Filiz Mete, Aydan Eryiğit ve Uğur Kılıç bulunmaktadır. Kitabın sunuş sayfasında dil öğretimi ile ilgili yer alan “Bir dili öğrenmek, yeni bir dünyaya doğru yolculuğa çıkmak gibidir...” düşüncesi ile öğrencilere dil öğrenme yolculuğunda rehberlik etmek ve bu yolculuğu

keyifli hale getirmek için kaleme alınan seri A1 seviyesinden C2 seviyesine toplam altı seviye kitabından oluşmaktadır. Seri, A1-A2 seviyelerini “Temel”, B1-B2 seviyelerini “Orta” ve “C1-C2” seviyelerini de “İleri” seviye olarak adlandırmaktadır. Tüm dil öğretim kitaplarında olduğu gibi bu sette de dört beceri birbirine uyumlu hale getirilmiş şekilde bulunmaktadır. Seride her kitapta toplam sekiz ünite ve her üniteye üç alt başlık yer almaktadır. Serinin bütün kitaplarında ders konuları Dil Bilgisi, Dinleme, Konuşma ve Yazma bölümleri altında toplanmıştır. Her ünite sonunda da öğrencilerin kendilerini değerlendirdikleri bir bölüm vardır. Ayrıca ana ders kitaplarının yanında daha önce sınıf ortamında yapılan çalışmaların tekrarı ve konuları pekiştirmek için “Çalışma Kitabı” da bulunmaktadır.

3.4.1.1. Yedi İklim Türkçe Seti “A1 Seviyesi Öğrenci Kitabı”nın Yazma Becerisi Aktiviteleri Açısından İncelenmesi

Tablo 49: Yedi İklim Türkçe Öğrenci Kitabı A1 Seviye (Başlangıç)

Yedi İklim Türkçe Öğrenci Kitabı (Başlangıç) (192 sayfa)			
Seviye	Toplam Ünite	Kullanılan Yöntem	Toplam Aktivite Sayısı
A1 Başlangıç Seviyesi	8	Alıştırma/tanıtma ve kontrollü yazma çalışmaları	13
A1 Seviyelerinde Kullanılan Yazma Aktiviteleri <i>*Listeye sadece Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı Yazma Kazanımları grubuna giren aktiviteler alınmış olup dil bilgisi pekiştirme amaçlı yazma aktiviteleri alınmamıştır.</i>			
Ünite 1: Tanışma Form doldurma çalışması <i>Öğrenci kitabı sayfa 30</i> Açıklama: Öğrenciler, inceledikleri örnek form sonrası kendilerine verilen otel kayıt formlarda yer alan kimlik bilgilerini doldururlar.			
Ünite 2: Ailemiz 2A. Kendini tanıtan paragraf yazma çalışması <i>Öğrenci kitabı sayfa 52</i>			

Açıklama: Öğrenciler okuma parçasında yer alan metni örnek alarak kendilerini tanıttıkları bir paragraf yazarlar.

Ünite 3: Günlük Hayat

Günlük yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 69

Açıklama: Ünite de verilen örnek günlük yazısının incelenmesi sonrası öğrenciler kendi günlüklerini yazarlar.

Ünite 4: Çevremiz

4A. Okulu/kursu tanııtma amaçlı yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 83

Açıklama: Örnek üniversite tanııtma metni okunduktan sonra öğrencilerden “okullarını/kurslarını anlattıkları” bir yazı yazmaları istenir.

4B. Gelecek konulu yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 93

Açıklama: Verilen gelecek on yılda neler olacak cümleleri sonrası öğrencilerden “Gelecek elli yılda neler olacak?” başlıklı bir yazı yazmaları istenir.

Ünite 5: Meslekler

Paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 110

Açıklama: Öğrencilere “Herkesin hayalinde bir meslek var. Benim hayalimdeki meslek...” cümlesi verilir ve bu konuya devam ederek yazmaları istenir.

Ünite 6: Ulaşım

6A. Paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 123

Açıklama: Öğrencilerden “Trafik çok sıkıştı, havaalanına geç kaldım” cümlesini devam ettirdikleri bir paragraf yazmaları istenir.

6B. Paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 133

Açıklama: Öğrencilerden “en sevdiğim piknik” konusu hakkında bir paragraf yazmaları istenir.

6C. Tasvir/tarif paragrafı yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 127

Açıklama: Öğrencilere okulları/kursları hakkında sorular verilir ve bu sorulara verdikleri cevapları kullanarak “okullarını/kurslarını” tasvir ettikleri bir yazı yazmaları istenir.

Ünite 7: İletişim

Bir problemin anlatıldığı paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 150

Açıklama: Öğrencilerden “Merhaba, benim de biraz önceki bilgisayar gibi şikâyetlerim var” cümlesini devam ettirdikleri bir paragraf yazmaları istenir.

Ünite 8: Tatil

8A. Hafta sonu planı hakkında yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 161

Açıklama: Öğrencilerden “Hafta sonunda ...” girişiyle başlayan hafta sonu planlarını anlattıkları bir paragraf yazmaları istenir.

8B. Yapılan bir tatil hakkında yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 165

Açıklama: Öğrencilerden “Okul arkadaşlarımla ...” girişiyle başlayan ve verilen örnek paragrafın model alındığı bir paragraf yazmaları istenir.

8C. Bayram kartı yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 168

Açıklama: Öğrencilerden verilen örnek bayram kartı incelemesi sonrası “bayram tebrik kartı” yazmaları istenir.

Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı A1 Seviyesi Yazma Kazanımları:

A1: “Kısa ve basit tümcelerle kartpostal yazabilir. Örneğin tatil kartpostalıyla selam göndermek gibi. Kişisel bilgi içeren formları doldurabilir. Örneğin otel kayıt formuna isim, uyruk ve adres yazmak gibi.”

Hedeflerine uygun **13 adet** yazma aktivitesi bulunmaktadır.

(Gültekin, Kalfa vd, 2015)

3.4.1.2. Yedi İklim Türkçe Seti “A2 Seviye Öğrenci Kitabı”nın Yazma Becerisi Aktiviteleri Açısından İncelenmesi

Tablo 50: Yedi İklim Türkçe Öğrenci Kitabı A2 Seviye (Temel Seviye)

Yedi İklim Türkçe Öğrenci Kitabı (Temel Seviye) (188 sayfa)			
Seviye	Toplam Ünite	Kullanılan Yöntem	Toplam Sayı

A2 Temel Seviye	8	Alıştırma/tanıtma, kontrollü ve güdümlü yazma çalışmaları	20
A2 Seviyelerinde Kullanılan Yazma Aktiviteleri <i>*Listeye sadece Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı Yazma Kazanımları grubuna giren aktiviteler alınmış olup dil bilgisi pekiştirme amaçlı yazma aktiviteleri alınmamıştır.</i>			
Ünite 1: Zaman-Mekân 1A. Aile üyeleri hakkında bir paragraf yazma çalışması <i>Öğrenci kitabı sayfa 17</i> Açıklama: Öğrenciler aile bireylerini tanıttıkları bir paragraf yazarlar. 1B. Kısa bir hikâye/masal yazma çalışması <i>Öğrenci kitabı sayfa 20</i> Açıklama: Öğrenciler “Derken bir gürültü kopmuş” cümlesini devam ettiren bir hikâye yazarlar. 1C. Bir şehir/ülke hakkında paragraf yazma çalışması <i>Öğrenci kitabı sayfa 26</i> Açıklama: Öğrenciler okunan metin doğrultusunda ülkelerini/şehirlerini tanıttıkları bir paragraf yazarlar. Ünite 2: Sağlıklı Yaşam 2A. Paragraf yazma çalışması <i>Öğrenci kitabı sayfa 45</i> Açıklama: Ünite de tartışılan trafik sorunları sonrası öğrenciler “Ülkemde Türkiye’deki gibi trafik sorunları var” cümlesini devam ettirdikleri bir paragraf yazarlar. 2B. Gazete haberi yazma çalışması <i>Öğrenci kitabı sayfa 46</i> Açıklama: Ünite de tartışılan trafik sorunları sonrası öğrenciler verilen kelimeleri kullanarak gazete için bir kaza haberi yazarlar. Ünite 3: Sosyal Etkinlikler 3A. Kitap değerlendirme yazısı yazma çalışması <i>Öğrenci kitabı sayfa 55</i>			

Açıklama: Öğrenciler örnek kitap değerlendirme yazılarını kullanarak üç kitap hakkında değerlendirme paragrafı yazarlar.

3B. Paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 61

Açıklama: Öğrenciler verilen dört konudan (sinema, tiyatro, alveriş, spor) hangisini neden tercih ettiklerini anlatan bir paragraf yazarlar.

3C. Paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 67

Açıklama: Öğrenciler “Şifalı bitkiler hakkında ne biliyorsunuz?” sorusuna cevap verdikleri bir paragraf yazarlar.

Ünite 4: Güzel Ülkem

4A. Bir yerin tanıtım broşürü için tanıtım yazısı hazırlamak

Öğrenci kitabı sayfa 80

Açıklama: Öğrenciler incelenen bilgilendirme broşürüne benzer örnek broşür hazırlarlar.

4B. Bir yer hakkında tanıtım yazısı yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 81

Açıklama: Verilen anahtar kelimeleri kullanarak öğrenciler sahibi oldukları pansiyonu tanıttıkları bir paragraf yazarlar.

4C. Yemek tarifi yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 88

Açıklama: Okuma bölümünde çalışılan yemek tarifleri sonrası öğrenciler seçtikleri yemeğin yapılışını anlattıkları bir paragraf yazarlar.

Ünite 5: Üretimden Tüketime

5A. Yemek tarifi yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 99

Açıklama: Okuma bölümünde çalışılan dondurmali kavun tatlısı sonrası öğrenciler seçtikleri tatlının yapılışını anlattıkları bir paragraf yazarlar.

5B. Paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 105

Açıklama: Öğrenciler “Para mı, sağlık mı?” sorusuna cevap verdikleri bir paragraf yazarlar.

Ünite 6: Duygular

6A. Dilek ve isteklerin dile getirildiği bir paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 119

Açıklama: Öğrencilerden kaldıkları bir otelin şikâyet kutusuna atmak üzere dilek ve isteklerini yazmaları istenir.

6B. Bir yer tanıtım paragrafı yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 119

Açıklama: Verilen anahtar kelimeleri kullanarak öğrenciler gezdikleri bir yer hakkında tanıtım paragrafı yazarlar.

6C. Geçirilen güzel bir günle ilgili paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 121

Açıklama: Verilen örnek cümlelerle öğrenciler en güzel günlerini anlattıkları bir paragraf yazarlar.

6D. Komik bir anıyla ilgili paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 127

Açıklama: “Komik bir anınızı yazınız” isteğine karşılık öğrenciler en komik anılarını anlattıkları bir paragraf yazarlar.

Ünite 7: Teknoloji ve İletişim

“Hangisi ve Niçin?” sorularına cevap verilen paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 141

Açıklama: Öğrenciler “Televizyonda en çok hangi programları izlemeyi tercih ediyorsunuz? Niçin?” sorusuna cevap verdikleri bir paragraf yazarlar.

Ünite 8: İnsan ve Toplum

8A. Özgeçmiş doldurma (form doldurma) çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 163

Açıklama: Öğrencilerden verilen özgeçmiş formunu doldurmaları istenir.

8B. Mektup yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 164

Açıklama: Öğrencilerden arkadaşlarına “bir kişinin hayatı hakkında” bir mektup yazmaları istenir.

8C. Paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 167

Açıklama: Öğrencilerden “Her insan bir engelli adaydır” cümlesini açıkladıkları bir paragraf yazmaları istenir.

Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı A2 Seviyesi Yazma Kazanımları: A2: “Kısa, basit notlar ve iletiler yazabilir. Teşekkür mektubu gibi çok kısa kişisel mektupları yazabilir.” Hedeflerine uygun 20 adet yazma aktivitesi bulunmaktadır.
(Gültekin, Kalfa vd, 2015)

3.4.1.3. Yedi İklim Türkçe Seti “B1 Seviyesi Öğrenci Kitabı”nın Yazma Becerisi Aktiviteleri Açısından İncelenmesi

Tablo 51: Yedi İklim Türkçe Öğrenci Kitabı B1 Seviye (Orta Seviye)

Yedi İklim Türkçe Öğrenci Kitabı (Orta Seviye) (192 sayfa)			
Seviye	Toplam Ünite	Kullanılan Yöntem	Toplam Sayı
B1 Orta Seviye	8	Kontrollü ve güdümlü yazma çalışmaları	23
B1 Seviyesinde Kullanılan Yazma Aktiviteleri			
Ünite 1: Haberin Var mı? 1A. Paragraf yazma çalışması Öğrenci kitabı sayfa 15 Açıklama: Öğrenciler “Size yakınınızdan büyük bir miras kaldı. Neler yaparsınız?” sorusuna cevap verdikleri bir paragraf yazarlar. 1B. Paragraf yazma çalışması Öğrenci kitabı sayfa 17 Açıklama: Öğrenciler “Topluluk önünde konuşurken kendinizi nasıl hissedersiniz?” ya da “16 yaşındasınız. Bir akşam arkadaşlarınızla sözleştiniz. Tam dışarı çıkacakken babanız ‘Gidemezsin. Vakit çok geç,’ dedi. Ne yaparsınız?” sorusuna cevap verdikleri bir paragraf yazarlar. 1C. Paragraf yazma çalışması Öğrenci kitabı sayfa 22 Açıklama: Öğrenciler “Sizce internet yokken insanlar neler yapıyordu/nasıl yaşıyordu?” sorusuna cevap verdikleri bir paragraf yazarlar. Ünite 2: Yorumlar ve Görüşler 2A. Ünlü birisini tanıtma paragrafı yazma çalışması Öğrenci kitabı sayfa 32			

Açıklama: Öğrencilerden ülkelerinde ünlü halk ozanı/yazar/oyuncu veya tiyatroculardan birini genel özellikleriyle tanıttıkları bir paragraf yazmaları istenir.

2B. Gazete ilanı yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 34

Açıklama: Öğrencilerden bir bilgisayar şirketi sahibi olarak bilgisayar mühendisi aradıklarını ve bu amaçla kişinin ayrıntılı özelliklerini belirttikleri bir ilan metni yazmaları istenir.

2C. Film özeti yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 44

Açıklama: Öğrencilerden hoşlarına giden bir filmin özetini yazmaları istenir.

Ünite 3: Eğitim

3A. Görüş bildiren paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 56

Açıklama: Öğrencilerden üniversite okurken nerede kaldıklarını ya da kalmak istediklerini, verilen örnek kelimeleri de kullanarak, anlatan bir paragraf yazmaları istenir.

3B. Görüş bildiren paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 61

Açıklama: Öğrencilerden dil bilmenin önemine binaen “Bir lisan, bir insan. İki lisan, iki insan” sözünü açıkladıkları bir yazı yazmaları istenir.

Ünite 4: Gelin Tanış Olalım

4A. E-posta yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 51

Açıklama: Öğrencilerden Yunus Emre Enstitüsü Türk Kültür Merkezi’ne Türkçe kursuna katılma ve kurs hakkında bilgi alma isteklerini belirten bir e-posta yazmaları istenir.

4B. E-posta yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 81

Açıklama: Öğrenciler kendilerinden bir ay içinde evlerini boşaltmalarını isteyen ev sahibine, evi boşaltmalarının neden mümkün olmadığını gerekçeleriyle anlattıkları bir e-posta yazarlar.

Ünite 5: Engelleri Kaldıralım

5A. Görüş bildiren paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 97

Açıklama: Öğrencilerden “Engelli insanların hayatlarını kolaylaştırmak için ne yapmak lazım?” sorusuna cevap verdikleri bir paragraf yazmaları istenir.

5B. Film değerlendirme yazısı yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 100

Açıklama: Alıştırma yer alan bir film hakkındaki yönlendirici sorulara cevap vererek öğrenciler bir film değerlendirme yazısı yazarlar.

5C. Görüş bildiren kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 105

Açıklama: Öğrenciler “engelli insanların yaşadığı zorlukları” dört başlık altında dile getirdikleri bir kompozisyon yazarlar.

Ünite 6: Kurgu

6A. Gazete haber metni yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 116

Açıklama: Öğrenciler kendilerine verilen örnek haber metnini okuduktan sonra seçtikleri bir konuda haber metni yazarlar.

6B. Bir şeyin iyi ve kötü yönlerinin anlatıldığı bir e-posta yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 118

Açıklama: Öğrenciler sahip oldukları bilgisayarların aynısını almak isteyen arkadaşlarına, kullanmakta oldukları bilgisayarın olumlu ve olumsuz yönlerini anlattıkları bir e-posta yazarlar.

6C. Paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 122

Açıklama: Öğrenciler sevdikleri bir animasyon filmi hakkında bir paragraf yazarlar.

6D. Resimlerden yola çıkarak senaryo yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 125

Açıklama: Öğrenciler kendilerine verilen resimlerden yola çıkarak bir senaryo yazarlar.

Ünite 7: Kutlama

7A. Mektup yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 136

Açıklama: Öğrencilerden kendilerine gönderilen bir davet mektubuna cevap mektubu yazmaları istenir.

7B. Bir etkinliği tanııtma yazısı yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 136

Açıklama: Öğrenciler kendi ülkelerindeki bir etkinliği/festivali tanıttıkları bir yazı yazarlar.

7C. Özel bir günde (bayram/düğün gibi) kutlamanın nasıl yapıldığını anlatan yazı yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 138-143

Açıklama: Öğrenciler kendi ülkelerindeki özel günü/bayramı/düğünü nasıl kutladıklarını anlattıkları bir yazı yazarlar.

Ünite 8: Ömür Dediğin

8A. Bir film tanııtma yazısı yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 153

Açıklama: Alıştırmada verilen örneğe bakarak öğrenciler seçtikleri bir filmi tanıttıkları bir yazı yazarlar.

8B. Kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 153

Açıklama: Konu hakkında sınıfta yapılan tartışmalar sonrası öğrencilerden üniversiteye nasıl hazırlanılması gerektiğini anlatan bir kompozisyon yazmaları istenir.

8C. Kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 164

Açıklama: Öğrenciler “Herhangi bir alanda ödöl kazandınız mı? (spor, yarışma, öykü yazma...) Okul içi/okul dışı başarılarınız var mı? Bu ödölü/başarıyı kazanabilmek için ne tür çalışmalar yaptınız?” sorularına cevap verdikleri bir kompozisyon yazarlar.

Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı B1 Seviyesinde Yazma Kazanımları:

B1: “Bildik ya da ilgi alanına giren konularla bağlantılı bir metin yazabilir. Deneyim ve izlenimlerini betimleyen kişisel mektuplar yazabilir.”

Hedeflerine uygun **23 adet** yazma aktivitesi bulunmaktadır.

(Gültekin, Kalfa vd, 2015)

3.4.1.4. Yedi İklim Türkçe Seti “B2 Seviyesi Öğrenci Kitabı”nın Yazma Becerisi Aktiviteleri Açısından İncelenmesi

Tablo 52: Yedi İklim Türkçe Öğrenci Kitabı B2 Seviye (Orta Seviye)

Yedi İklim Türkçe Öğrenci Kitabı (Orta Seviye) (210 sayfa)			
Seviye	Toplam Ünite	Kullanılan Yöntem	Toplam Sayı
B2 Bağımsız Kullanıcı Seviyesi	8	Kontrollü ve güdümlü yazma çalışmaları	27
B2 Seviyesinde Kullanılan Yazma Aktiviteleri			
Ünite 1: Mesleğimde İlerliyorum Bir kişiyi tarif etme paragrafı yazma çalışması <i>Öğrenci kitabı sayfa 17</i> Açıklama: Öğrencilere bir fabrika sahibi olarak farklı meslek gruplarından eleman (yönetici, muhasebeci, sekreter) aradıklarını ve bu elemanların hangi özelliklere sahip olmalarını istediklerini paragraflarda açıklamaları istenir. 1B. Bir konu hakkında görüş bildirme paragrafı yazma çalışması <i>Öğrenci kitabı sayfa 23</i> Açıklama: Öğrencilerden “Başarı formülünüz nedir?” sorusuna cevap verdikleri ve tanıdıkları başarılı bir iş adamının başarılı olmasının etkenlerini açıkladıkları birer paragraf yazmaları istenir. 1C. Bir mektup yazma çalışması <i>Öğrenci kitabı sayfa 30</i> Açıklama: Öğrencilerden “Erasmus, Leonardo veya Mevlana Değişim Programları”ndan birine katılma isteklerini dile getirdikleri bir mektup yazmaları istenir. 1D. Rapor yazma çalışması <i>Öğrenci kitabı sayfa 30</i> Açıklama: Öğrencilerden kendilerine verilen dört konudan (kurs merkezinin eğitim ve kültür faaliyetlerini değerlendirme, Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim Seti’ni değerlendirme, yaşadıkları şehrin çevre sorunlarını			

değerlendirme ve üniversitelerinin bilim, kültür ve sanat faaliyetlerini değerlendirme) biri hakkında bir rapor yazmaları istenir.

Ünite 2: Değerlerimiz

2A. Bir etkinliği anlatan paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 41

Açıklama: Öğrencilerden ülkelerindeki düğün geleneklerini anlattıkları bir paragraf yazmaları istenir.

2B. Bir oyunu anlatan yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 53

Açıklama: Öğrenciler “büyüklerinden dinledikleri bir oyunu anlattıkları” bir paragraf yazarlar.

2C. Görüş bildiren paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 54

Açıklama: Öğrenciler “yaşadıkları yerde komşuluk ilişkilerinin nasıl olduğunu” anlattıkları bir paragraf yazarlar.

Ünite 3: Bir Ömür Böyle Geçti

3A. Mektup yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 63

Açıklama: Öğrencilerden kendilerini anne ya da baba olarak düşünmeleri, buna göre çocuklarına bir mektup yazmaları istenir.

3B. İş başvurusu mektubu yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 70

Açıklama: Üzerinde çalışılan ve yazma formatı belirlenen iş başvuru mektubu sonrası öğrenciler kendi seçtikleri bir firmaya iş başvuru mektubu yazarlar.

3C. Bir konuda öneri yazısı yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 77

Açıklama: Öğrencilerden şehrin belediye başkanlığına aday olsalar yaşlılar ve gençler için ne tür projelerinin olacağını ve bu projeleri gerçekleştirmek için neler yapacaklarını anlattıkları bir öneri yazısı yazmaları istenir.

Ünite 4: Mutfakta Kim Var?

4A. E-postayla bir konuda not/mesaj yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 88

Açıklama: Öğrenciler davet edildikleri bir restorana neden gitmek istemediklerini ve kendi önerilerini yazdıkları bir e-posta yazarlar.

4B. Görüş bildiren bir paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 91

Açıklama: Öğrencilerden suyun insan hayatı için önemini anlattıkları bir paragraf yazmaları istenir.

4C. Bir yemek tarifi yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 98

Açıklama: Öğrenciler kendi ülkelerinde çok sevilen ve çok tüketilen bir yemeğin tarifini yazarlar.

Ünite 5: Tercihiniz Nedir?

5A. Bir konunun olumlu ve olumsuz yanlarının anlatıldığı çok paragraflı kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 105

Açıklama: Öğrenciler verilen konular açısından (doğa, temiz hava, hastane, okul, çevre kirliliği, trafik, organik ürünler, doğal güzellikler, işsizlik vb şehirde ya da köyde yaşamının olumlu ve olumsuz yanlarını anlattıkları bir kompozisyon yazarlar.

5B. Görüş bildiren bir paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 107

Açıklama: Öğrencilerden nasıl bir tatil istediklerini anlattıkları bir paragraf yazmaları istenir.

5C. Bir yerin özelliklerinin anlatıldığı paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 107

Açıklama: Öğrencilerden yaşadıkları yerin özelliklerini anlattıkları bir paragraf yazmaları istenir.

5D. Bir kişiyi tarif eden paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 111

Açıklama: Öğrenciler hayatlarını paylaşacakları bir erkekte/kadında hangi özellikleri aradıklarını anlattıkları bir paragraf yazarlar

5E. Bir el sanatını anlatan paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 116

Açıklama: Öğrenciler ülkelerinde yaygın olan bir el sanatını anlattıkları bir paragraf yazarlar.

Ünite 6: Neler Oluyor Hayatta?

6A. Bir konuda görüş bildiren çok paragraflı kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 131

Açıklama: Öğrenciler verilen konulardan biri hakkında görüşlerini belirttikleri bir kompozisyon yazarlar (“Yaşı küçük ve tecrübesiz bir çocuğun okyanusu tek başına geçmeye çalışması tehlikelidir”, “Engelli bir insanın dağa tırmanmak gibi tehlikeli bir sporu yapması doğru değildir” vb).

6B. Gazete haberi yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 134

Açıklama: Sınıfta işlenen konuyla alakalı olarak öğrenciler sağlık konusunda bir gazete haberi yazarlar.

Ünite 7: Öğrendim, Çalıştım, Başardım

7A. Bir yer tarif/tasvir etme yazısı yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 146

Açıklama: Öğrenciler çalışma ortamını tasvir ettikleri bir paragraf yazarlar.

7B. Görüş bildiren paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 150

Açıklama: Öğrenciler kendilerine verilen beş konu hakkında görüşlerini ifade ettikleri birer paragraf yazarlar.

7C. Görüş bildiren kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 151

Açıklama: Öğrencilerden “Yapabileceğinize de inansanız, yapamayacağınıza da inansanız, haklı çıkarsınız” cümlesi hakkındaki görüşlerini dile getirdikleri bir kompozisyon yazmaları istenir.

7D. Görüş bildiren kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 153

Açıklama: Öğrenciler derste öğrendikleri konuları unutmamak için neler yaptıklarını anlatan bir kompozisyon yazarlar.

7E. Görüş bildiren kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 158

Açıklama: Öğrenciler “Vakit bulursam yapmayı düşünüyorum dediğiniz neler var?”, “Bunları yapmak için niçin bekliyorsunuz?”, “Şimdi değilse ne zaman yapacaksınız?” sorularına cevaben bir kompozisyon yazarlar.

Ünite 8: Misafir Sever misiniz?

8A. Metin özeti yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 168

Açıklama: Öğrencilerden “İki Orta bir Sade” isimli metnin özetini yazmaları istenir.

8B. Görüş bildiren kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 171

Açıklama: Öğrenciler eğer açacak olsalar neyle ilgili bir iş yeri açacaklarını ve sebeplerini anlattıkları bir kompozisyon yazarlar.

Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı B2 Seviyesinde Yazma Kazanımları:

“Kişi ilgi alanına giren çok çeşitli konularda anlaşılır, ayrıntılı metinler yazabilir. Belirli bir bakış açısına destek vererek ya da karşı çıkarak bilgi sunan ve nedenler ileri süren bir kompozisyon ya da rapor yazabilir. Olayların ve deneyimlerin kendisi için taşıdığı önemi ön plana çıkaran mektuplar yazabilir.”

Hedeflerine uygun **27 adet** yazma aktivitesi bulunmaktadır.

(Gültekin, Kalfa vd, 2015)

3.4.1.5. Yedi İklim Türkçe Seti “C1 Seviye Öğrenci Kitabı”nın Yazma Becerisi Aktiviteleri Açısından İncelenmesi

Tablo 53: Yedi İklim Türkçe Öğrenci Kitabı C1 Seviye (İleri Seviye)

Yedi İklim Türkçe Öğrenci Kitabı (İleri Seviye) (204 sayfa)			
Seviye	Toplam Ünite	Kullanılan Yöntem	Toplam Sayı
C1 İleri Seviye	8	Kontrollü, güdümlü ve serbest yazma çalışmaları	25
C1 Seviyesinde Kullanılan Yazma Aktiviteleri			
Ünite 1: Spor			
1A. Sunum amaçlı yazma çalışması <i>Öğrenci kitabı sayfa 18</i> Açıklama: Öğrenciler olimpiyat oyunlarının neden kendi şehirlerinde olması gerektiğini anlatan bir sunum yazısı yazarlar.			
1B. Görüş bildiren kompozisyon yazma çalışması <i>Öğrenci kitabı sayfa 25</i> Açıklama: Öğrencilerden “en sevdikleri spor dalının ne olduğunu ve nedenlerini” anlatan bir kompozisyon yazmaları istenir.			
1C. Tavsiye verme yazısı yazma çalışması <i>Öğrenci kitabı sayfa 32</i> Açıklama: Kendilerine bir gazetede köşe yazarı olma görevi verilen öğrenciler, okurlarının sağlıkla ilgili sorularına (“Kilolarımdan dolayı mutsuzum. Ne yapmalıyım?”, “Göbeğimi nasıl eritebilirim?”, “Kilo alamıyorum, ne yapmamı önerirsiniz?”, “Bir aydır öksürüğüm geçmedi, göğüs ağrılarım da iyice arttı. Ne yapmamı önerirsiniz?” vb) cevap verdikleri bir paragraf yazarlar.			
Ünite 2: Değişen Dünya			
2A. Bir konunun olumlu ve olumsuz yönlerinin anlatıldığı kompozisyon yazma çalışması <i>Öğrenci kitabı sayfa 42</i> Açıklama: Öğrencilerden “iletişim alanında yaşanan gelişmeleri düşünerek iletişimin insan ilişkilerine getirdiği olumlu ve olumsuz yönleri” anlattıkları bir kompozisyon yazmaları istenir.			

2B. Görüş bildiren bir kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 48

Açıklama: Öğrenciler “hangi ülkelerde nereleri, neleri ve neden görmek istedikleri”ni anlattıkları bir kompozisyon yazarlar.

2C. Görüş bildiren bir paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 52

Açıklama: Öğrencilerden “geleceğin teknolojik dünyasında olmasını istedikleri bir makine bulmalarını ve bunun hayatlarına getireceği kolaylıkları” anlattıkları bir paragraf yazmaları istenir.

Ünite 3: Kelimelerin Büyülü Dünyası

3A. Görüş bildiren bir paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 64

Açıklama: Öğrencilerden kendilerine verilen özlü sözler hakkındaki düşüncelerini (“Türk dili zengin, geniş bir dildir. Her kavramı ifade kabiliyeti vardır.” – Atatürk; “Türkçe, dil âlimlerinden oluşmuş bir heyet, bir akademi tarafından şuurla yapılmış bir dil gibidir.” – Maks Müllerr; “Türkçe bir dilden ziyade bir musikidir.” – Prof. Dr. Tahsin Banguoğlu) anlattıkları bir paragraf yazmaları istenir.

3B. Görüş bildiren bir kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 64

Açıklama: Öğrencilerden “Ünlü bir şair ya da yazarla röportaj yapma imkânınız olsa, kiminle röportaj yapardınız ve ona hangi soruları sorardınız?” sorusuna cevaben bir kompozisyon yazmaları istenir.

3C. Hikâye yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 69

Açıklama: Öğrenciler “Bir kış günüydü. Dışarıda lapa lapa kar yağıyordu... Birden uzaklarda gözüme bir şey takıldı” cümlelerini devam ettirdikleri bir hikâye yazarlar.

Ünite 4: Canlılar Âlemi

4A. Özet yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 80

Açıklama: Öğrenciler okumuş oldukları okuma metninin her paragrafının özetini yazarlar.

4B. Okunan metne göre görüş bildirilen bir kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 84

Açıklama: Öğrenciler okumuş oldukları kardelen hikâyesinin sonunda kendilerine göre “hercai”nin kadın mı, yoksa erkek mi olduğunu anlattıkları bir kompozisyon yazarlar.

4C. Görüş bildiren bir kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 87

Açıklama: Öğrenciler “Bana göre hayvanat bahçeleri hayvanlar için gereklidir, çünkü...”, “Bana göre hayvanat bahçeleri hayvanlara zarar vermektedir, çünkü...” cümlelerinden birini seçerek görüşlerini açıkladıkları bir kompozisyon yazarlar.

Ünite 5: Tarihe Yolculuk

5A. Okunan metin hakkında görüş bildirilen bir kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 99

Açıklama: Öğrenciler “Yazı Nasıl Ortaya Çıktı?” metnini okuduktan sonra “Göktürk Alfabesi tablosunda harflerin çizgilerden ve keskin uçlardan oluştuğu görülmektedir” cümlesini dikkate alarak bunun sebeplerini günümüzde kullanılan alfabelerden yola çıkarak açıkladıkları bir kompozisyon yazarlar.

5B. Herhangi bir şey hakkında değerlendirme yazısı yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 103

Açıklama: Öğrencilerden yaşadıkları yerdeki tarihi eserleri gezmeleri ve eserlerle ilgili izlenim ve düşüncelerini yazmaları istenir.

5C. Gösterilen resimlere göre görüş bildirilen bir kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 105

Açıklama: Öğrenciler kendilerine gösterilen fotoğraflardan yola çıkarak nasıl bir çevrede yaşamak istediklerini açıkladıkları bir kompozisyon yazarlar.

5D. Kişilerin belli açılardan karşılaştırıldığı bir kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 109

Açıklama: Öğrenciler Kaşgarlı Mahmud, Ali Kuşçu ve Uluğ Bey’i benzerlikleri, farklılıkları, buluşları, eserleri, insanlığa faydaları açısından karşılaştırdıkları bir kompozisyon yazarlar.

Ünite 6: Bilimin Gözüyle

6A. Görüş bildiren bir kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 116

Açıklama: Öğrenciler Yunus Emre Sempozyumu'nda bir bildiri sunmaları durumunda Yunus Emre'nin hangi yönünü ele alacaklarını, nelerden bahsedeceklerini açıkladıkları bir kompozisyon yazarlar.

6B. Sempozyum başvuru formu doldurma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 127

Açıklama: Öğrenciler bir sempozyumda bildiri sunmak için sempozyum başvuru formu doldurma çalışması yaparlar.

Ünite 7: Sayılarla Hayat

7A. Hikâye yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 139

Açıklama: Öğrenciler başlangıcı verilen ve “Beklediğiniz otobüs gelmek bilmedi... Matematikçilere göre hemen her zaman en iyi strateji bu!” cümlelerini devam ettirdikleri bir hikâye yazarlar.

7B. Görüş bildiren bir kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 144

Açıklama: Öğrenciler “nüfusun azalmasının sebeplerini ve nüfusun azalmasına yönelik ne tür tedbirler alınabileceğini” anlattıkları bir kompozisyon yazarlar.

7C. Hikâye yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 152

Açıklama: Öğrenciler içinde sınıfta çalışılan deyim ve atasözlerinin kullanıldığı bir hikâye yazarlar.

Ünite 8: Kişiler/Kişilikler

8A. Dünyaca ünlü bir kişinin biyografisini yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 160

Açıklama: Öğrencilerden, Cahit Araf'ın hayatını ve neden dünyaca sevilen bir bilim adamı olduğunu anlatan bir metin yazmaları istenir.

8B. Görüş bildiren bir kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 164

8C. Görüş bildiren bir kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 168

Açıklama: Öğrenciler Oscar Wilde’ın “Hareketler, kelimelerden daha fazla konuşur, daha çok şey ifade eder” cümlesini açıkladıkları bir kompozisyon yazarlar.
Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı C1 Seviyesinde Yazma Kazanımları: “Kişi ilgi alanına giren çok çeşitli konularda anlaşılır, ayrıntılı metinler yazabilir. Belirli bir bakış açısına destek vererek ya da karşı çıkarak bilgi sunan ve nedenler ileri süren bir kompozisyon ya da rapor yazabilir. Olayların ve deneyimlerin kendisi için taşıdığı önemi ön plana çıkaran mektuplar yazabilir.” Hedeflerine uygun 25 adet yazma aktivitesi bulunmaktadır.
(Gültekin, Kalfa vd, 2015)

3.4.1.6. Yedi İklim Türkçe Seti İncelemesi Genel Değerlendirme

Tablo 54: Yedi İklim Türkçe Yazma Aktiviteleri Sonuç Veri Tablosu

Yedi İklim Türkçe Yazma Aktiviteleri Sonuç Veri Tablosu		
Seviye	Ünite Sayısı	Aktivite Sayısı
A1	8	13
A2	8	20
B1	8	23
B2	8	27
C1	8	25
TOPLAM	40	108

Yedi İklim Türkçe serisinin yazma aktiviteleri açısından incelenmesi sonucunda yukarıdaki tabloda görüldüğü gibi A1 seviyesinden C1 seviyesine beş kitapta toplam 40 ünite 108 ayrı yazma çalışması olduğu tespit edilmiştir. A1 seviyesinde 13, A2 seviyesinde 20, B1 seviyesinde 23, B2 seviyesinde 27 ve C1 seviyesinde 25 adet yazma aktivitesi olduğu görülmüştür. İncelemede tespit edilen yazma konuları ve sayısal dağılımı aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Tablo 55: Yedi İklim Türkçe Serisinde Seviyelere Göre Yazma Aktivitelerinin Dağılımı

Yedi İklim Türkçe Serisinde Seviyelere Göre Yazma Aktivitelerinin Dağılımı					
Yazma Aktivitesi Türü	A1	A2	B1	B2	C1
Form/kart doldurma, form tasarlama, kartpostal yazma	2	1			1
Paragraf yazma	9	9	7	6	2
Günlük yazma	1				
Tarif/tasvir/tanıtma yazısı	1	3	4	6	
Yemek tarifi verme yazısı		2		1	
E-posta yazma			3	1	
Mesaj yazma		1			
Blog yazma					
Resmi ve gayri resmi mektup yazma			1	2	
Değerlendirme (kitap, film, ürün) yazısı		1	1		1
Şikâyet/özür mektubu yazma					
Hikâye/anı yazma		2			3
Gazete haberi yazma		1	1	1	
İş başvurusu yapma/bilgi isteme mektubu				1	
Rapor yazma				1	
Film senaryosu yazma			1		
Çok paragraflı kompozisyon yazma (essay) Fikir beyan etme (opinion essay), iyi ve kötü yönü tartışma (for and against essay), ikna etme (persuasive essay), problem çözme (problem-solution essay), sebep-sonuç (cause and effect essay), bilgilendirme (expository), avantaj ve dezavantaj (advantage and disadvantage)			3	6	14
Tablo/grafik yorumlama yazısı					
Tavsiye/öneri yazısı				1	1
Biyografi yazma					1

Tarihi bir olayı anlatma yazısı					
Anket sorusu hazırlama					
Özet yazma			1	1	
İlan/reklam/tanıtım yazma		1	1		
Sunum metni yazma					1
Özgeçmiş yazma					
Toplam: 108	13	20	23	27	25

Sonuç olarak, Yedi İklim Türkçe serisinde Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı Yazma Kazanımları doğrultusunda hazırlanmış, tanıtma/alıştırma, kontrollü, güdümlü ve serbest yazma yöntemleri kullanılarak aktarılan toplam 108 yazma aktivitesi tespit edilmiştir. 26 farklı yazma konusu başlığı altında en çok yazma aktivitesi 33 adetlik çalışmayla **“paragraf”** yazma alanında yapılmaktadır. Onu sırasıyla 23 adetle **“kompozisyon”** yazma ve 14 adetle **“tasvir/tarif yazısı”** yazma çalışmaları takip etmektedir. Seride seviye arttıkça paragraf yazmadan farklı türlerde çok paragraflı kompozisyon (görüş beyan etme, iyi ve kötü yönü tartışma, ikna etme, problem çözme, sebep-sonuç, bilgilendirme, avantaj ve dezavantaj kompozisyonları) yazmaya doğru geçiş olduğu görülür. Tablodan da anlaşılacağı üzere kitap serisinde “tablo/grafik yorumlama yazısı”, “özgeçmiş yazma”, “tarihi bir olayı anlatma yazısı”, “blog yazma” ve “anket sorusu hazırlama” tarzı yazma çalışmalarının hiç yapılmadığı görülmektedir.

3.4.2. İstanbul-Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti

İncelenen Türkçe öğretim setlerinin ikincisi Kültür Sanat Basımevi tarafından yayımlanmış olan “İstanbul-Yabancılar İçin Türkçe” serisidir. Set 2012 yılında editörlüğünü Dr. Ferhat Aslan’ın yaptığı ve içinde Dr. Fatma Bölükbaş, Funda Keskin, Enver Gedik, Gökçen Göçen, Gül Gönültaş, Hande Tokgöz, Serra Yavuz ve Fazilet Özenç’in bulunduğu geniş bir kadro tarafından hazırlanmıştır. Setin dil öğretim prensibi, “Doğu kültürü ile Batı kültürü arasında köprü olan ülkemiz kültürünü ve düşünce tarzını en güncel dil öğretim yöntemlerini kullanarak öğretmek” olarak tanımlanır. Seri, Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı’nda belirlenmiş dil düzeylerine göre hazırlanmış A1-A2 (Temel Seviye), B1-B2 (Orta Seviye) ve C1-C1+ (İleri Seviye) olarak üç seviyeye bölünmüş toplam beş kitaptan

oluşmaktadır. Seride dil öğretim yöntemi olarak iletişimsel yöntem kullanılmış, aktiviteler de öğrenci odaklı dil öğretim yaklaşımına göre yapılandırılmıştır. Seride Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı’nda yer alan hedef kazanım ölçütleri doğrultusunda belirlenmiş konular çerçevesinde temel (A1, A2) ve orta (B1, B2) seviyede olan öğrenci kitaplarında altı ayrı ünite, ileri seviyede (C1+) olan öğrenci kitabında ise on iki ünite ve bu ünitelerin altında üç ayrı konu başlığı altında toplanmış konular yer almaktadır. Öğretilen konular sırasıyla “Konu”, “Okuma”, “Dil Bilgisi”, “Dinleme”, “Yazma” ve “Konuşma” bölümlerinde sunulmaktadır. Seride ayrıca kültürler arası aktarımın yapıldığı “Kültürden Kültüre”, konu tekrarı mahiyetinde “Neler Öğrendik” bölümü, öğrencilerin kendi performanslarını değerlendirdikleri “Öz Değerlendirme”, üniteye yer alan önemli kelimelerin listelendiği “Kelime Listesi” bölümü ve öğrencilerin ders dışı çalışma yapacakları “Çalışma Kitabı” da yer almaktadır.

Ayrıca serinin kitaplarında yer alan okuma parçalarının, dinleme aktivitelerinde yer alan dinleme parçalarının ve hedef kelime listelerinde yer alan kelimelerin günlük hayatta karşılaşılabilecek türden olmasına dikkat edildiğinin de altı çizilmektedir. Seride öğrencilerin dili kullanarak ve eğlenerek öğrenmesi için oyunlara da yer verilmektedir.

3.4.2.1. İstanbul-Yabancılar İçin Türkçe Seti “A1 Seviyesi Öğrenci Kitabı”nın Yazma Becerisi Aktiviteleri Açısından İncelenmesi

Tablo 56: İstanbul-Yabancılar İçin Türkçe Öğrenci Kitabı A1 Seviye (Başlangıç)

İstanbul-Yabancılar İçin Türkçe Öğrenci Kitabı (Başlangıç) (108 sayfa)			
Seviye	Toplam Ünite	Kullanılan Yöntem	Toplam Sayısı
A1 Başlangıç Seviyesi	6	Alıştırma/tanıtma ve kontrollü yazma çalışmaları	10
A1 Seviyelerinde Kullanılan Yazma Aktiviteleri <i>*Listeye sadece Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı Yazma Kazanımları grubuna giren aktiviteler alınmış olup dil bilgisi pekiştirme amaçlı yazma ve diyalog yazma aktiviteleri alınmamıştır.</i>			
Ünite 1: Merhaba Tasvir/tarif paragrafı yazma			

Öğrenci kitabı sayfa 17

Açıklama: Öğrenciler resme bakarak nesnelerin nerede olduklarını yazarlar.

Ünite 2: Nerede?

2A. Tasvir/tarif paragrafı yazma

Öğrenci kitabı sayfa 25

Açıklama: Öğrenciler verilen dört resme bakarak odalarda neler olduğunu tarif ettikleri bir paragraf yazarlar.

2B. Form doldurma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 29

Açıklama: Öğrenciler kendilerine verilen otel giriş formunu doldururlar.

2C. Tasvir/tarif paragrafı yazma

Öğrenci kitabı sayfa 33

Açıklama: Öğrencilerden alıştırma çalışılan sıfatları kullanarak kendilerini tarif ettikleri bir yazı (paragraf) yazmaları istenir.

Ünite 3: Ne Yapıyorsun?

3A. Günlük rutini yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 41

Açıklama: Öğrencilerden bir günde neler yaptıklarını anlattıkları bir yazı yazmaları istenir.

3B. Hobiler hakkında yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 45

Açıklama: Öğrenciler hobilerini ve boş zamanlarında neler yaptıklarını yazarlar.

Ünite 4: Benim Dünyam

4A. Tasvir/tarif paragrafı yazma

Öğrenci kitabı sayfa 55

Açıklama: Örnek bir metin sonrası öğrencilerden “kendi ailelerini tanıttıkları” bir yazı yazmaları istenir.

4B. Form doldurma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 58

Açıklama: Öğrenciler kendilerine verilen formu doldururlar.

4C. E-posta yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 63

Açıklama: Öğrenciler İstanbul’da neler yaptıklarını ve ailelerine yeni arkadaşlarını tanıttıkları bir e-posta yazarlar.

Ünite 5: Zaman Zaman

*Bu üniteye yazma açısından sadece iki adet “diyalog yazma” çalışması yapılmıştır.

Ünite 6: Çevremiz ve Biz

6A. Tasvir/tarif paragrafı yazma

Öğrenci kitabı sayfa 85

Açıklama: Öğrenciler ailelerinden birini tanıttıkları bir paragraf yazarlar.

Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı A1 Seviyesi Yazma Kazanımları:

A1: “Kısa ve basit tümcelerle kartpostal yazabilir. Örneğin tatil kartpostalıyla selam göndermek gibi. Kişisel bilgi içeren formları doldurabilir. Örneğin otel kayıt formuna isim, uyruk ve adres yazmak gibi.”

Hedeflerine uygun **10 adet** yazma aktivitesi bulunmaktadır.

(Bölükbaş, Gedik vd, 2012)

3.4.2.2. İstanbul-Yabancılar İçin Türkçe Seti “A2 Seviyesi Öğrenci Kitabı”nın Yazma Becerisi Aktiviteleri Açısından İncelenmesi

Tablo 57: İstanbul-Yabancılar İçin Türkçe Öğrenci Kitabı A2 Seviye (Temel Seviye)

İstanbul-Yabancılar İçin Türkçe Öğrenci Kitabı (Temel Seviye) (104 sayfa)			
Seviye	Toplam Ünite	Kullanılan Yöntem	Toplam Sayı
A2 Temel Seviye	6	Alıştırma/tanıtma, kontrollü ve güdümlü yazma çalışmaları	14
A2 Seviyelerinde Kullanılan Yazma Aktiviteleri			
<i>*Listeye sadece Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı Yazma Kazanımları grubuna giren aktiviteler alınmış olup dil bilgisi pekiştirme amaçlı yazma aktiviteleri alınmamıştır.</i>			
Ünite 1: Gezelim Görelim			
1A. Planlanan bir gezi hakkında bir paragraf yazma çalışması			
<i>Öğrenci kitabı sayfa 15</i>			
Açıklama: Öğrenciler dünya turuna çıksalar nereye gideceklerini anlattıkları bir paragraf yazarlar.			

1B. Tasvir/tarif paragrafı yazma

Öğrenci kitabı sayfa 19

Açıklama: Öğrenciler verilen iki resme bakarak kişilerin fiziksel özelliklerini tarif ettikleri bir paragraf yazarlar.

Ünite 2: Haberiniz Olsun

2A. Paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 26

Açıklama: Ünite de işlenen önemli kişilerin hayatları sonrası öğrenciler “nerede ve ne zaman doğduklarını, hangi okullara gittiklerini ve nerede yaşadıklarını” anlattıkları bir paragraf yazarlar.

2B. Paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 30

Açıklama: Öğrenciler son yaz tatillerinde neler yaptıklarını anlatan bir paragraf yazarlar.

2C. Paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 33

Açıklama: Öğrenciler televizyonda izledikleri bir haberi bir paragrafta tekrar yazarlar.

Ünite 3: Neler Olacak?

3A. Görüş bildiren paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 41

Açıklama: Öğrenciler, başbakan olsalar “eğitim, ekonomi, çevre, sağlık, spor, ulaşım, enerji konularında neler yapacaklarını” anlattıkları bir paragraf yazarlar.

3B. Görüş bildiren paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 44

Açıklama: Öğrenciler sınıfta işledikleri tatil konusu sonrası “Tatile nereye gideceksiniz?” ve “Nasıl bir tatil yapmak istiyorsunuz?” sorularına alıştırmada verilen anahtar kelimeleri kullanarak cevap verdikleri bir paragraf yazarlar.

3C. Görüş bildiren paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 47

Açıklama: Öğrencilerden örnek ülke hava durumu ve giyinme tarzlarını okuduktan sonra “Siz soğuk/serin/ılık/sıcak havada neler giyiyorsunuz?” sorusuna cevap verdikleri bir paragraf yazmaları istenir.

Ünite 4: Evvel Zaman İçinde

4A. Hikâye tamamlama yazısı

Öğrenci kitabı sayfa 59

Açıklama: Öğrencilerden başlangıcı verilen bir hikâyeyi tamamlamaları istenir.

4B. Hikâye/fıkra yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 63

Açıklama: Öğrencilerden İstanbul’da yaşadıkları komik bir olayı fıkra/hikâye şeklinde yazmaları istenir.

4C. Yemek tarifi yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 88

Açıklama: Okuma bölümünde çalışılan yemek tarifleri sonrası öğrenciler seçtikleri bir yemeğin yapılışını anlattıkları bir paragraf yazarlar.

Ünite 5: Ne Olur Ne Olmaz

5A. Tasvir/tarif paragrafı yazma

Öğrenci kitabı sayfa 71

Açıklama: Öğrenciler kendi ülkelerindeki iklimi anlattıkları bir paragraf yazarlar.

5B. Film özeti yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 77

Açıklama: Öğrenciler en son izledikleri filmin özetini bir paragraf halinde yazarlar.

Ünite 6: Neler Yapabilirsiniz?

6A: Tavsiye verme amaçlı yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 88

Açıklama: Öğrencilerden “Genç bir insanın yaşlı bir insana yardımcı olması için neler tavsiye edebilirsiniz?”, “Fakir insanlara yardım etmek için neler yapabiliriz?” ve “Okulda başarılı olmak için neler yapabilirsiniz?” sorularına cevaben paragraflar yazmaları istenir.

6B: Paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 91

Açıklama: Öğrenciler yabancı bir şehirde başlarına neler gelebileceğini örnekte verilen ifadeleri kullanarak anlattıkları bir paragraf yazarlar.

Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı A2 Seviyesi Yazma Kazanımları:

A2: “Kısa, basit notlar ve iletiler yazabilir. Teşekkür mektubu gibi çok kısa kişisel mektupları yazabilir.” Hedeflerine uygun 14 adet yazma aktivitesi bulunmaktadır.
(Bölükbaş, Gedik vd, 2013)

3.4.2.3. İstanbul-Yabancılar İçin Türkçe Seti “**B1 Seviyesi Öğrenci Kitabı**”nın Yazma Becerisi Aktiviteleri Açısından İncelenmesi

Tablo 58: İstanbul-Yabancılar İçin Türkçe Öğrenci Kitabı B1 Seviye (Orta Seviye)

İstanbul-Yabancılar İçin Türkçe Öğrenci Kitabı (Orta Seviye) (111 sayfa)			
Seviye	Toplam Ünite	Kullanılan Yöntem	Toplam Sayı
B1 Orta Seviye	6	Kontrollü ve güdümlü yazma çalışmaları	17
B1 Seviyesinde Kullanılan Yazma Aktiviteleri			
Ünite 1: Yeni Bir Hayat 1A. Tarif/tasvir paragraf yazma çalışması <i>Öğrenci kitabı sayfa 11</i> Açıklama: Öğrenciler kendilerine verilen yönlendirici bilgileri kullanarak hayallerindeki evi tarif ettikleri bir paragraf yazarlar. 1B. Paragraf yazma çalışması <i>Öğrenci kitabı sayfa 19</i> Açıklama: Öğrencilerden “on yıl önceki hayatlarını şimdiki hayatlarıyla karşılaştırdıkları” bir paragraf yazmaları istenir. Ünite 2: İş Dünyası 2A. E-posta yazma çalışması <i>Öğrenci kitabı sayfa 27</i> Açıklama: Öğrencilerden örnek ilana bakarak kendileri hakkında bilgi vererek iş başvurusunda bulundukları bir e-posta yazmaları istenir. 2B. Paragraf yazma çalışması <i>Öğrenci kitabı sayfa 31</i> Açıklama: Öğrencilerden hayatlarındaki en önemli başarılarını anlattıkları bir paragraf yazmaları istenir. 2C. Görüş bildiren kompozisyon yazma çalışması <i>Öğrenci kitabı sayfa 35</i>			

Açıklama: Öğrencilerden “hayallerindeki mesleği ve nedenlerini” anlattıkları çok paragraflı bir kompozisyon yazmaları istenir.

Ünite 3: Her Şeyin Başı Sağlık

3A. Rapor yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 42

Açıklama: Öğrencilerden bir diyetisyen olarak kendilerine başvuran bir kişiye tavsiyelerde bulundukları bir rapor yazmaları istenir.

3B. Günlük yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 45

Açıklama: Öğrenciler 122 yaşında olduklarını farz ederek bir günlerini anlattıkları bir günlük yazarlar.

3C. Paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 49

Açıklama: Öğrencilerden pişmanlık yaşadıkları bir olayı anlatan bir paragraf yazmaları istenir.

Ünite 4: Eğitim Hayatı

4A. Paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 57

Açıklama: Öğrencilerden hangi zekâ alanlarında başarılı olduklarını anlatan bir paragraf yazmaları istenir.

4B. Görüş bildiren kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 60

Açıklama: Öğrencilerden “Çocuklar öğütten daha çok iyi örneğe ihtiyaç duyarlar” fikrine katılıp katılmadıklarını anlattıkları bir kompozisyon yazmaları istenir.

4C. Mektup yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 63

Açıklama: Öğrenciler dinleme çalışmasında adı geçen kişiye, hikâyesi hakkında düşündüklerini dile getirdikleri bir mektup yazarlar.

Ünite 5: Hayallerimiz

5A. Görüş bildiren kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 71

Açıklama: Öğrenciler aile, iş, para ve aşk açısından hayatlarından memnun olup olmadıklarını anlattıkları bir kompozisyon yazarlar.

5B. Paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 75

Açıklama: Öğrenciler pişmanlık yaşadıkları bir olayı “Kimle ilgili?”, “Olay neydi?”, “Ne yaptınız veya ne yapmadınız?”, “Neden pişman oldunuz?”, “Ne yapmanız lazımdı?” sorularına cevap vererek anlattıkları bir paragraf yazarlar.

5C. İkna amaçlı kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 79

Açıklama: Öğrenciler “seçim kazanma amacıyla olan bir siyasetçi olarak” seçim vaatlerini sıraladıkları bir kompozisyon yazarlar.

Ünite 6: İnsanlar Konuşa Konuşa

6A. Paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 87

Açıklama: Öğrenciler “en yakın arkadaşlarıyla olan ilişkilerini” anlattıkları bir paragraf yazarlar.

6B. Mektup yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 93

Açıklama: Öğrenciler ailelerine veya bir yakınlarına içinde “mektubu neden yazdıklarını, şu anki duygularını, en son onları en mutlu eden/üzzen şeyi, arkadaşları ve çevreleri ile ilgili haberleri” anlattıkları bir mektup yazarlar.

6C. Kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 96

Açıklama: Öğrenciler verilen konulardan (“Ülkeler arası komşuluk sözünden ne anlıyorsunuz?” ve “Devletinizin komşu ülkelerle ilişkileri nasıl?”) birini seçerek düşüncelerini açıkladıkları bir kompozisyon yazarlar.

Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı B1 Seviyesinde Yazma Kazanımları:

B1: “Bildik ya da ilgi alanına giren konularla bağlantılı bir metin yazabilir. Deneyim ve izlenimlerini betimleyen kişisel mektuplar yazabilir.”

Hedeflerine uygun **17 adet** yazma aktivitesi bulunmaktadır.

(Gedik, Göçen vd, 2012)

3.4.2.4. İstanbul-Yabancılar için Türkçe Seti “B2 Seviyesi Öğrenci Kitabı”nın Yazma Becerisi Aktiviteleri Açısından İncelenmesi

Tablo 59: İstanbul-Yabancılar İçin Türkçe Öğrenci Kitabı B2 Seviye (Orta Seviye)

İstanbul-Yabancılar İçin Türkçe Öğrenci Kitabı (Orta Seviye) (128 sayfa)			
Seviye	Toplam Ünite	Kullanılan Yöntem	Toplam Sayı
B2 Bağımsız Kullanıcı Seviyesi	6	Kontrollü ve güdümlü yazma çalışmaları	18
B2 Seviyesinde Kullanılan Yazma Aktiviteleri			
Ünite 1: Leyleği Havada Görmek			
1A. Paragraf yazma çalışması <i>Öğrenci kitabı sayfa 11</i> Açıklama: Öğrenciler bir seyahate çıkmadan önce nasıl hazırlık yaptıklarını anlattıkları bir paragraf yazarlar.			
1B. Bir konu hakkında görüş bildirme paragrafı yazma çalışması <i>Öğrenci kitabı sayfa 15</i> Açıklama: Öğrenciler “Bir turist ülkenize hangi turizm çeşidi için gelebilir? Nereleri gezebilir?” sorularına cevap verdikleri bir paragraf yazarlar.			
1C. Bir anı anlatan yazı yazma çalışması <i>Öğrenci kitabı sayfa 18</i> Açıklama: Öğrencilerden “Şimdiye kadar en çok hangi tatilinizden keyif aldınız?”, “Nereye gittiniz?”, “Kaç gün kaldınız?”, “Nerede konakladınız?”, “Anılarınız?” gibi soruları cevapladıkları bir yazı yazmaları istenir.			
Ünite 2: Geçmişten Günümüze			
2A. Çok paragraflı kompozisyon yazma çalışması <i>Öğrenci kitabı sayfa 28</i> Açıklama: Öğrencilerden “Teknoloji olmasaydı ne olurdu?” sorusunun ardından “Ev, okul ve iş yaşamı nasıl olurdu?”, “Aile ve arkadaşlık nasıl olurdu?”, “Haberleşme ve iletişim nasıl olurdu?” ve “Ulaşım nasıl olurdu?” sorularına cevap verdiği bir kompozisyon yazmaları istenir.			
2B. Bir mektup yazma çalışması			

Öğrenci kitabı sayfa 33

Açıklama: Öğrenciler “icatlarıyla teknolojinin ilerlemesini sağlayan mucitlere” teşekkür mektubu yazarlar.

2C. Görüş bildiren kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 38

Açıklama: Öğrenciler, alıştırmada verilen konuları da içerecek şekilde, “gelecekte bir ulaşım aracı yapmaları istendiğinde nasıl bir ulaşım aracı yapacakları”nı anlattıkları bir kompozisyon yazarlar.

Ünite 3: Bir Yudum İnsan

3A. Görüş bildiren kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 47

Açıklama: Öğrenciler “evlenecekleri kişinin hangi özelliklere sahip olmasını istediklerini, fiziksel özelliklerini, iş ve eğitim durumlarını anlattıkları bir kompozisyon yazarlar.

3B. Görüş bildiren kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 51

Açıklama: Öğrencilerden “burçlarının özellikleri ile kendi karakterleri arasında bir ilişki olup olmadığını anlattıkları” bir kompozisyon yazmaları istenir.

3C. Bir mektup yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 55

Açıklama: Öğrenciler “Arkadaşınızla küstünüz ve ona kendinizi affettirmek istiyorsunuz?”, “Ailenizi özlediniz ve onlara mektup yazıyorsunuz”, “Bir şeyleri başardınız ve mutluluğunuzu arkadaşınızla paylaşmak istiyorsunuz” konularından biri hakkında bir mektup yazarlar.

Ünite 4: Bana Her Şey Yakışır

4A. Görüş bildiren kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 62

Açıklama: Öğrencilerden “modanın hayatlarında önemli olup olmadığını” gerekçeleriyle birlikte anlattıkları bir kompozisyon yazmaları istenir.

4B. Görüş bildiren bir paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 66

Açıklama: Öğrencilerden geçmişteki evlilik modası hakkında sorulan soruları kullanarak bir paragraf yazmaları istenir.

4C. Görüş bildiren bir paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 69

Açıklama: Öğrencilerden giyim şekli ile sosyal statü arasındaki ilişkiyi anlattıkları bir paragraf yazmaları istenir.

Ünite 5: Harikalar Diyarı

5A. Sunum metni hazırlama çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 77

Açıklama: Öğrenciler ülkelerindeki turistik bir yeri tanıttıkları bir sunum metni hazırlarlar.

5B. Bir yeri tanıtmaya yazısı yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 81

Açıklama: Öğrencilerden İstanbul'daki tarihi bir yeri anlattıkları bir paragraf yazmaları istenir.

5C. Haber metni yazma çalışması. Öğrenci kitabı sayfa 85

Açıklama: Öğrenciler “Hayatınızı kolaylaştıracak bir şey icat etseniz, ne yaparsınız? Ondan nasıl faydalanırsınız?”, “Bu ürünü hangi amaçla icat ettiniz?”, “Ürünü kimler kullanacak?” ve “Ne tür faydalar sağlayacak?” sorularına cevaben bir haber metni yazarlar.

5D. Bir el sanatını tarif eden paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 107

Açıklama: Öğrenciler ülkelerinde yaygın olan bir el sanatını anlattıkları bir paragraf yazarlar.

5E. Bir kişinin tarif edildiği paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 111

Açıklama: Öğrenciler hayatlarını paylaşacakları bir erkekte/ kadında hangi özellikleri aradıklarını anlattıkları bir paragraf yazarlar.

Ünite 6: Şaşıtm Kaldım!

6A. Yaşanan ilginç bir olay/anı hakkında yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 94

Açıklama: Öğrenciler kendilerine verilen örnek metne bakarak “dil yanlışlarıyla ilgili yaşadıkları ilginç bir olayı” anlatan bir paragraf yazarlar.

6B. Tanıtım/reklam metni yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 99

Açıklama: Sınıfta işlenen örnek tanıtım metinlerine bakarak öğrenciler seçtikleri bir ürün hakkında tanıtım/reklam metni yazarlar. 6C. Sunum metni hazırlama çalışması <i>Öğrenci kitabı sayfa 103</i> Açıklama: Öğrenciler ilgilerini çeken bir konuda araştırma yaptıktan sonra bir sunum metni hazırlarlar.
Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı B2 Seviyesinde Yazma Kazanımları: “Kişi ilgi alanına giren çok çeşitli konularda anlaşılır, ayrıntılı metinler yazabilir. Belirli bir bakış açısına destek vererek ya da karşı çıkarak bilgi sunan ve nedenler ileri süren bir kompozisyon ya da rapor yazabilir. Olayların ve deneyimlerin kendisi için taşıdığı önemi ön plana çıkaran mektuplar yazabilir.” Hedeflerine uygun 18 adet yazma aktivitesi bulunmaktadır. (Bölükbaş, Gedik vd, 2015)

3.4.2.5. İstanbul-Yabancılar İçin Türkçe Seti “C1 Seviyesi Öğrenci Kitabı”nın Yazma Becerisi Aktiviteleri Açısından İncelenmesi

Tablo 60: İstanbul-Yabancılar İçin Türkçe Öğrenci Kitabı C1 Seviye (İleri Seviye)

İstanbul-Yabancılar İçin Türkçe Öğrenci Kitabı (İleri Seviye) (240 sayfa)			
Seviye	Toplam Ünite	Kullanılan Yöntem	Toplam Sayı
C1+ İleri Seviye	12	Kontrollü, güdümlü ve serbest yazma çalışmaları	35
C1 Seviyesinde Kullanılan Yazma Aktiviteleri			
Ünite 1: Öyle Bir Geçer Zaman Ki 1A. Tarihi bir olayı anlatma yazısı yazma çalışması <i>Öğrenci kitabı sayfa 15</i> Açıklama: Öğrenciler ülkelerinde hangi takvimi kullandıklarını ve bu takvimin ortaya çıkış hikâyesini anlatan yazı yazarlar. 1B. Görüş bildiren kompozisyon yazma çalışması <i>Öğrenci kitabı sayfa 20</i>			

Açıklama: Öğrencilerden “istedikleri zamana dönme şansları olsaydı hangi zamana gitmek istediklerini ve neler yapacaklarını” anlatan bir kompozisyon yazmaları istenir.

1C. Biyografi yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 25

Açıklama: Öğrenciler ülkelerinde bulunan en ünlü bilim insanının hayatını anlatan bir yazı yazarlar.

Ünite 2: Aşk Olsun

2A. Görüş bildiren kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 36

Açıklama: Öğrencilerden yazma metninde verilen “Mevlana’nın aşk tanımından” ne anladıklarını anlatan bir kompozisyon yazmaları istenir.

2B. Mektup yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 40

Açıklama: Öğrenciler okudukları aşk mektuplarından yararlanarak “bir aşk mektubu” yazarlar.

2C. Görüş bildiren bir kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 45

Açıklama: Öğrencilerden “Gerçek aşk nedir?”, “İlk aşk unutulur mu?” ve “Aşkın gözü kör müdür?” konularından biri hakkında bir kompozisyon yazmaları istenir.

Ünite 3: İşini Şansa Bırakma

3A. Görüş bildiren bir kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 54

Açıklama: Öğrencilerden “Başarıda şans mı önemlidir, yoksa çalışma mı?” sorusuna cevaben bir kompozisyon yazmaları istenir.

3B. Görüş bildiren bir kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 57

Açıklama: Öğrencilerden “Şans oyunları hakkında ne düşünüyorsunuz? Bu tip oyunlarda sadece şans mı önemlidir? Kazanmadaki diğer faktörlerle ilgili görüşleriniz nelerdir?” sorularına cevap verdikleri bir kompozisyon yazmaları istenir.

3C. Görüş bildiren bir kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 61

Açıklama: Öğrenciler okudukları parçada geçen “Devlet Kuşu”na inanıp inanmadıklarını gerekçeleriyle anlatan bir kompozisyon yazarlar.

Ünite 4: Bir Maruzatım Var

4A. Dilekçe yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 68

Açıklama: Öğrenciler verilen yazma planına bakarak okudukları okuldan öğrenci belgesi almak için bir dilekçe yazarlar.

4B. İş başvuru mektubu yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 71

Açıklama: Öğrenciler ön bilgileri verilen özgeçmiş bilgilerini kullanarak iş başvuru mektubu yazarlar.

4C. Şikâyet mektubu yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 74

Açıklama: Öğrenciler gittikleri bir restoranda hesabın beklediklerinden fazla gelmesi nedeniyle bir şikâyet mektubu yazarlar.

Ünite 5: Film Şeridi Gibi

5A. Görüş bildirilen bir kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 84

Açıklama: Öğrenciler bir an kendilerini çok tehlikeli bir olayın içinde bulurlar ve yaşantıları bir film şeridi gibi gözlerinin önünden geçer, bu durumda hayatlarının nasıl olduğunu anlattıkları bir kompozisyon yazarlar.

5B. Film senaryosu yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 89

Açıklama: Öğrencilerden bir sinema oyuncusu olarak başrolde oynadıkları bir aşk filminin senaryosunu yazmaları istenir.

5C. Gösterilen resimlere göre görüş bildirilen bir kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 94

Açıklama: Öğrenciler ülke sinemaları hakkında (filmler, film yıldızları, yönetmenler, sinema yapıları) bir kompozisyon yazarlar.

5D. Kişilerin belli açılardan karşılaştırıldığı bir kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 109

Açıklama: Öğrenciler Kaşgarlı Mahmud, Ali Kuşçu ve Uluğ Bey’i benzerlikleri, farklılıkları, buluşları, eserleri, insanlığa faydaları açısından karşılaştırdıkları bir kompozisyon yazarlar.

Ünite 6: Bilgi Dünyası

6A. Görüş bildiren bir kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 103

Açıklama: Öğrenciler “İnsanoğlunun sizi en çok şaşırtan iki davranışı nedir?” sorusuna cevaben bir kompozisyon yazarlar.

6B. Bilgilendirme amaçlı kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 106

Açıklama: Öğrenciler tarih boyunca insanların bilgiyi nasıl kayıt altına aldığını araştırarak bilgilendirici kompozisyon şeklinde yazarlar.

6C. Tartışmacı kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 110

Açıklama: Öğrencilerden “Eğitimde ailenin mi, yoksa okulun mu rolü önemlidir?” sorusuna gerekçelerle cevap verdikleri bir kompozisyon yazmaları istenir.

Ünite 7: Sanat Sanat İçindir

7A. Bir sanat eseri değerlendirme yazısı yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 119

Açıklama: Öğrenciler kendilerine gösterilen resimleri çalışma öncesi anlatılan “resmi okumanın dört aşaması”na göre değerlendirip bir yazı kaleme alırlar.

7B. Bir paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 122

Açıklama: Öğrenciler İstanbul’a hiç gelmemiş olan arkadaşlarına İstanbul’u anlattıkları bir paragraf yazarlar.

7C. Görüş bildiren bir kompozisyon yazma çalışması.

Öğrenci kitabı sayfa 125

Açıklama: Öğrencilerden sanatı neden sevdiklerini ya da sevmediklerini açıkladıkları bir kompozisyon yazmaları istenir.

Ünite 8: Suç ve Ceza

8A. Tavsiye/öneri yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 116

Açıklama: Öğrenciler “Suçluları topluma kazandırmak için neler yapılmalıdır?” sorusuna cevap verdikleri bir tavsiye/öneri bir kompozisyonu yazarlar.

8B. Rapor yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 127

Açıklama: Öğrencilerden “bir hapisanede müdür olsalar suçluların eğitimi için ne gibi çalışmalar yapacaklarını” anlattıkları bir rapor yazmaları istenir.

Açıklama: Öğrencilerden sınıfta çalışılan deyim ve atasözlerini kullandıkları bir hikâye yazmaları istenir.

Ünite 9: Hayata Gülümse

9A. Hikâye/fıkra anlatan yazı yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 147

Açıklama: Öğrenciler bildikleri bir hikâyeyi ya da fıkrayı yazarlar.

9B. Hikâye/fıkra anlatan yazı yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 151

Açıklama: Öğrencilerden bir önceki çalışmada kullanılan argo kelimeleri de kullanarak bir polisiye hikâye yazmaları istenir.

9C. Tepki/cevap verme amaçlı kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 154

Açıklama: Öğrencilerden “İnsanları Güldürmenin Yolları” adlı metni okuduktan sonra kendilerini en çok güldüren şeyi/şeyleri anlattıkları bir kompozisyon yazmaları istenir.

Ünite 10: Yastık Altı

10A. Hikâye/öykü yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 164

Açıklama: Öğrenciler paranın olmadığı bir dünya hayal ederler ve verilen anahtar kelimelerden de yararlanarak kısa bir öykü yazarlar.

10B. Görüş bildiren bir kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 168

Açıklama: Öğrenciler kredi kartlarının gündelik hayatımızdaki rolünü anlatan bir kompozisyon yazarlar.

10C. Şikâyet mektubu yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 172

Açıklama: Öğrenciler aktivitede verilen duruma göre bir bankaya şikâyet mektubu yazarlar.

Ünite 11: Dünya

11A. Görüş bildiren bir kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 180

Açıklama: Öğrenciler “Bir ağaç herhangi bir prensten daha soyludur” sözünden yola çıkarak doğayla ilgili düşüncelerini açıkladıkları bir kompozisyon yazarlar.

11B. Reklam afişi hazırlama çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 184

Açıklama: Öğrencilerden çevre sorunlarıyla ilgili bilinç oluşturmak ve küresel ısınma konusunda farkındalık yaratmak için bir kampanya afişi hazırlamaları istenir.

11C. Mektup yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 187

Açıklama: Öğrenciler ya çok sevdikleri birinin astronot olarak Mars yolculuğuna katılması sebebiyle ona bir mektup yazarlar ya da kendileri astronot olarak Mars’a yolculuğa çıkarlar, bu nedenle dünyada bıraktıkları bir yakınlarına mektup yazarlar.

Ünite 12: Dördüncü Kuvvet Medya

12A. Rapor yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 196

Açıklama: Öğrenciler “Kim, neyi, neden, ne kadar ve ne zaman izliyor?” sorularını cevapladıkları bir rapor hazırlarlar.

12B. Bir ürün tanıtma yazısı yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 200

Açıklama: Öğrencilerden bir ürünü en etkili şekilde nasıl tanıtacakları konusunda bir yazı yazmaları istenir.

12C. Görüş bildiren bir kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 210

Açıklama: Öğrencilerden “Sosyal Medya ve Başarı” üzerine “Sosyal medya nedir?”, “Başarı nedir?”, “Sosyal medyanın başarı üzerinde bir etkisi var mıdır?”, “Sosyal medyayla başarı sağlayan kişiler var mıdır?”, “Bu konudaki başarı

örnekleri nelerdir?” sorularına cevap verdikleri bir kompozisyon yazmaları istenir.
Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı C1 Seviyesinde Yazma Kazanımları: “Kişi ilgi alanına giren çok çeşitli konularda anlaşılır, ayrıntılı metinler yazabilir. Belirli bir bakış açısına destek vererek ya da karşı çıkarak bilgi sunan ve nedenler ileri süren bir kompozisyon ya da rapor yazabilir. Olayların ve deneyimlerin kendisi için taşıdığı önemi ön plana çıkaran mektuplar yazabilir.” Hedeflerine uygun 35 adet yazma aktivitesi bulunmaktadır.
(Bölükbaş, Gedik vd, 2015)

3.4.2.6. İstanbul-Yabancılar İçin Türkçe Seti İncelemesi Genel Değerlendirme

Tablo 61: İstanbul-Yabancılar İçin Türkçe Yazma Aktiviteleri Sonuç Veri Tablosu

İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Yazma Aktiviteleri Sonuç Veri Tablosu		
Seviye	Ünite Sayısı	Aktivite Sayısı
A1	6	10
A2	6	14
B1	6	17
B2	6	18
C1+	12	35
TOPLAM	36	94

İstanbul-Yabancılar İçin Türkçe serisinin yazma aktiviteleri açısından incelenmesi sonucunda yukarıdaki tablodan da anlaşılacağı üzere A1 seviyesinden C1 seviyesine beş kitapta toplam 36 ünite 94 ayrı yazma çalışması olduğu görülmüştür. Bu A1 seviyesinde 10, A2 seviyesinde 14, B1 seviyesinde 17, B2 seviyesinde 18 ve C1 seviyesinde 35 adet yazma aktivitesi tespit edilmiştir. İncelemede tespit edilen yazma konuları ve sayısal dağılımı aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Tablo 62: İstanbul-Yabancılar İçin Türkçe Seviyelere Göre Yazma Aktivitelerinin Dağılımı

İstanbul-Yabancılar İçin Türkçe Seviyelere Göre Yazma Aktivitelerinin Dağılımı					
Yazma Aktivitesi Türü	A1	A2	B1	B2	C1
Form/kart doldurma, form tasarlama, kartpostal yazma	2				
Paragraf yazma	3	8	6	4	1
Günlük yazma			1		
Tarif/tasvir/tanıtma yazısı	4	2	1		1
Yemek tarifi verme yazısı					
E-posta yazma	1		1		
Mesaj yazma					
Blog yazma					
Resmi ve gayri resmi mektup yazma			2	2	2
Değerlendirme (kitap, film, ürün) yazısı		1			2
Şikâyet/özür mektubu yazma					2
Hikâye/anı yazma		2		2	3
Gazete haberi yazma				1	
İş başvurusu yapma ve bilgi isteme mektubu					1
Rapor yazma			1		2
Dilekçe yazma					1
Film senaryosu yazma					1
Çok paragraflı kompozisyon yazma (essay) Görüş/fikir beyan etme (opinion essay), iyi ve kötü yönü tartışma (for and against essay), ikna etme (persuasive essay), problem çözme (problem-solution essay), sebep-sonuç (cause and effect essay), bilgilendirme (expository), avantaj ve dezavantaj (advantage and disadvantage)			5	5	15
Tablo/grafik yorumlama yazısı					
Tavsiye/öneri yazısı		1			1

Biyografi yazma					1
Tarihi bir olayı anlatma yazısı					1
Anket sorusu hazırlama					
Özet yazma					
İlan/reklam/tanıtım yazısı yazma				2	1
Sunum metni yazma				2	
Özgeçmiş yazma					
Toplam: 94	10	14	17	18	35

İnceleme sonunda İstanbul-Yabancılar İçin Türkçe serisinde Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı Kazanımları doğrultusunda hazırlanmış toplam 94 yazma aktivitesi tespit edilmiştir. En çok yazma çalışması sırasıyla **25 adetle “çok paragraflı kompozisyon”** yazmada, **22 adetle “paragraf”** yazmada, **8 adetle “tasvir/tarif yazma”** ve **7 adetle “hikâye yazma”**da görülmüştür. Yapılan aktivite değerlendirmelerinde aktivitelerin sınıflandırılmasında ve yazma yönergelerinde muğlaklık dikkat çekmektedir. Diğer bir deyişle, hem paragraf hem de çok paragraflı kompozisyon ayrımı yapılmaksızın her şeye kompozisyon denmekte, dolayısıyla yapılan yazma çalışmasının paragraf düzeyinde mi, yoksa kompozisyon düzeyinde mi olduğu belirlenememektedir. Örneğin B1 seviyesi sayfa 75’te verilen yazma talimatı şöyledir: **“Hayatınızda hiç herhangi bir şeyden dolayı pişman oldunuz mu? Aşağıdaki kişi ve durumları düşünelim. Yazalım.”**

Ayrıca yazma çalışmasının hangi düzeyde (paragraf/çok paragraflı kompozisyon) ve ne tür yazma çeşidi olduğunun (tasvir, sınıflama, anlatma, tartışma, görüş bildirme, sebep-sonuç vb) net olarak ifade edilmediği görülmektedir. Örneğin B2 seviyesinde sayfa 15’te **“Bir turist ülkenize hangi turizm çeşidi için gelebilir? Yazalım.”** şeklinde ifade edilirken, sayfa 28’teki yazma çalışması için **“Teknoloji olmasaydı ne olurdu? Aşağıdaki maddelerden yararlanarak bir yazı yazalım.”** ifadeleri kullanılmıştır. Bu yönergelerden ne tür bir yazma çalışması yapılması gerektiği anlaşılamamaktadır.

3.4.3. Yeni Hitit-Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti

İncelenen Türkçe öğretim setlerinin üçüncüsü Ankara Üniversitesi TÖMER (Türkçe ve Yabancı Dil Araştırma ve Uygulama Merkezi) tarafından yayımlanmış

olan “Yeni Hitit-Yabancılar İçin Türkçe” serisidir. İlk basımı 2005 yılında yapılan set, 2015 yılında Ankara Üniversitesi TÖMER okutmanlarından Cemil Kurt, E. Nursen Aygün, Elif Leblebici, Özden Altinkaynak Coşkun tarafından yeniden gözden geçirilmiştir. Seri, Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı’nda belirlenmiş dil düzeylerine göre hazırlanmış A1-A2 (Temel Seviye), B1 (Orta Seviye) ve B2 ve C1 (İleri Seviye) olarak üç seviyeye bölünmüş toplam üç kitaptan oluşmaktadır. Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı’nda yer alan hedef kazanım ölçütleri doğrultusunda belirlenmiş konular çerçevesinde tüm seviyelerdeki öğrenci kitaplarında on iki ünite ve bu ünitelerin altında üç ayrı konu başlığı yer almaktadır. Öğretilen konular sırasıyla Dinleme, Okuma, Sözlü Anlatım, Karşılıklı Konuşma ve Yazılı Anlatım bölümlerinde sunulmaktadır. Ayrıca seride her kitabın son bölümünde her üniteye yer alan dil bilgisi tablolarının içerdiği yapılar hakkında kısa ve özlü bilgiler sunan “Dil Bilgisi Desteği” bölümü ve öğrencilerin ders dışı çalışma yapacakları “Çalışma Kitabı” da yer almaktadır.

3.4.3.1. Yeni Hitit-Yabancılar İçin Türkçe Seti “A1-A2 Seviyesi Öğrenci Kitabı”nın Yazma Becerisi Aktiviteleri Açısından İncelenmesi

Tablo 63: Yeni Hitit-Yabancılar İçin Türkçe Öğrenci Kitabı A1-A2 Seviyesi (Temel Seviye)

Yeni Hitit-Yabancılar İçin Türkçe Öğrenci Kitabı (Temel) (196 sayfa)			
Seviye	Toplam Ünite	Kullanılan Yöntem	Toplam Sayı
A1-A2 Temel Seviye	12	Alıştırma/tanıtma ve kontrollü yazma çalışmaları	19
A1-A2 Seviyelerinde Kullanılan Yazma Aktiviteleri <i>*Listeye sadece Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı Yazma Kazanımları grubuna giren aktiviteler alınmış olup dil bilgisi pekiştirme amaçlı yazma ve diyalog yazma aktiviteleri listeye alınmamıştır.</i>			
Ünite 1: Merhaba Tasvir/tarif paragrafı yazma <i>Öğrenci kitabı sayfa 14</i> Açıklama: Öğrenciler alıştırmada verilen metne bakarak kendilerini tanıttıkları bir paragraf yazarlar. Ünite 2: Günlük Hayat			

Tasvir/tarif paragrafı yazma

Öğrenci kitabı sayfa 21

Açıklama: Öğrenciler, verilen üç kişinin tanıtım örneğine bakarak kendilerini ve mesleklerini tarif ettikleri bir paragraf yazarlar.

Ünite 3: Yakın Çevremiz

3A. Tasvir/tarif paragrafı yazma

Öğrenci kitabı sayfa 35

Açıklama: Öğrenciler bir yakın arkadaşlarını tanıttıkları bir paragraf yazarlar.

3B. Bir yeri tasvir etme/tanıtma yazısı yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 43

Açıklama: Öğrencilerden şehirde seçtikleri bir yeri tanıttıkları bir yazı yazmaları istenir.

Ünite 4: Zaman Geçiyor

4A. Form doldurma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 55

Açıklama: Örnek formu inceledikten sonra öğrencilerden kendilerine verilen formu doldurmaları istenir.

4B. Tasvir/tarif paragrafı yazma

Öğrenci kitabı sayfa 47

Açıklama: Öğrenciler adı aktivitede geçene birisini tanıttıkları bir paragraf yazarlar.

Ünite 5: Afiyet Olsun

5A. Yemek tarifi verme çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 59

Açıklama: Örnek yemek tarifleri konusunu çalıştıktan sonra öğrencilerden bir yemek tarifi yazısı yazmaları istenir.

5B. Tasvir/tarif paragrafı yazma

Öğrenci kitabı sayfa 67

Açıklama: Öğrenciler alıştırma verilen metne bakarak kendilerini fiziksel yönden tanıttıkları bir paragraf yazarlar.

Ünite 6: Bürokrasi Her Yerde

6A. Mesaj yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 71

Açıklama: Öğrenciler bir konudaki dilek ya da şikâyetlerini dile getirdikleri not/mesaj yazarlar.

6B. Hikâye/öykü yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 71

Açıklama: Öğrenciler kendilerine verilen bilgileri kullanarak bir hikâye yazarlar.

Ünite 7: Gelecek de Bir Gün Gelecek

2A. Paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 83

Açıklama: Öğrenciler gelecek yaz tatilinde neler yapacaklarını anlatan bir paragraf yazarlar.

2B. Paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 87

Açıklama: Ünite de işlenen burçlar konusu sonrası öğrenciler kendilerinin ve arkadaşlarının başlarına gelebilecek şeyleri anlatan bir paragraf yazarlar.

Ünite 8: Rivayet Odur Ki

8A. Hikâye/öykü yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 93

Açıklama: Öğrenciler kendilerine verilen kelimeleri kullanarak bir hikâye yazarlar.

8B. Anlatma paragrafı yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 94

Açıklama: Öğrenciler bir kişinin dün ne yaptığının yazılı olduğu paragrafta bakarak yapılanları aktaran bir paragraf yazarlar.

8C. Bir özet yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 95

Açıklama: Öğrenciler okudukları “Ah Tamara” hikâyesinin özetini yazarlar.

8D. Paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 99

Açıklama: Gelecekte olabilecek şeyleri anlatan metinleri okuduktan sonra öğrencilerden de benzer bir paragraf yazmaları istenir.

Ünite 9: Farklı Dünyalar

Bir olayı/etkinliği tarif etme/tanıtma yazısı

Öğrenci kitabı sayfa 107

Açıklama: Öğrencilerden kendi ülkelerinde yeni yılı nasıl kutladıklarını anlatan bir yazı yazmaları istenir.

Ünite 10: Medya

Görüş bildiren bir paragraf yazma

Öğrenci kitabı sayfa 122

Açıklama: Öğrenciler okudukları bir gazetede yer alan haberle ilgili görüşlerini anlattıkları bir paragraf yazarlar.

Ünite 11: Sağlıklı Bir Yaşam

Reklam yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 133

Açıklama: Öğrencilerden bir hotel hakkında reklam yazısı yazmaları istenir.

Ünite 12: Yolculuk

Görüş bildiren paragrafı yazma

Öğrenci kitabı sayfa 143

Açıklama: Öğrenciler “Çok okuyan değil, çok gezen bilir” cümlesini açıklayan bir paragraf yazarlar.

Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı A1-A2 Seviyesi Yazma Kazanımları:

A1: “Kısa ve basit tümcelerle kartpostal yazabilir. Örneğin tatil kartpostalıyla selam göndermek gibi. Kişisel bilgi içeren formları doldurabilir. Örneğin otel kayıt formuna isim, uyruk ve adres yazmak gibi.”

A2: “Kısa, basit notlar ve iletiler yazabilir. Teşekkür mektubu gibi çok kısa kişisel mektupları yazabilir.”

Hedeflerine uygun **19 adet** yazma aktivitesi bulunmaktadır.

(Ankara Üniversitesi TÖMER, 2017)

3.4.3.2. Yeni Hitit-Yabancılar İçin Türkçe Seti “B1 Seviyesi Öğrenci Kitabı”nın Yazma Becerisi Aktiviteleri Açısından İncelenmesi

Tablo 64: Yeni Hitit-Yabancılar İçin Türkçe Öğrenci Kitabı B1 Seviye (Orta Seviye)

Yeni Hitit-Yabancılar İçin Türkçe Öğrenci Kitabı (Orta Seviye) (192 sayfa)			
Seviye	Toplam Ünite	Kullanılan Yöntem	Toplam Sayı
B1 Orta Seviye	12	Kontrollü ve güdümlü yazma çalışmaları	25
B1 Seviyesinde Kullanılan Yazma Aktiviteleri			
Ünite 1: İş Dünyası			
1A. Görüş bildiren paragraf yazma çalışması <i>Öğrenci kitabı sayfa 10</i> Açıklama: Öğrenciler pazartesi sendromu hakkında okudukları metnin son paragrafını yorumladıkları bir paragraf yazarlar.			
1B. Özet yazma çalışması <i>Öğrenci kitabı sayfa 13</i> Açıklama: Öğrenciler Rahmi Koç hakkında okudukları bir metnin özetini yazarlar.			
Ünite 2: Şimdi Spor Zamanı			
2A. Tanıtma amaçlı paragraf yazma çalışması <i>Öğrenci kitabı sayfa 21</i> Açıklama: Öğrencilerden ülkelerindeki en popüler spor türünü anlatan bir paragraf yazmaları istenir.			
2B. Paragraf yazma çalışması <i>Öğrenci kitabı sayfa 29</i> Açıklama: Öğrencilerden bir maçı anlattıkları bir paragraf yazmaları istenir.			
Ünite 3: Hayaller Gerçek Olsa			
3A. Paragraf yazma çalışması <i>Öğrenci kitabı sayfa 31</i> Açıklama: Öğrencilerden gerçekleşmesini istedikleri bir günü dilek kiplerini kullanarak bir paragraf yazmaları istenir.			
3B. Paragraf yazma çalışması <i>Öğrenci kitabı sayfa 33</i>			

Açıklama: Öğrencilerden olmasını istedikleri şeyleri “keşke” yapısını kullanarak bir paragraf yazmaları istenir.

3C. Paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 49

Açıklama: Öğrenciler hayallerindeki kişiliklerini, fiziksel özelliklerini, ailelerini, evlerini ve gelecek planlarını, arkadaşlarını, iş/okul hayatlarını, maddi durumlarını ve gelecek planlarını anlatan bir paragraf yazarlar.

Ünite 4: Bu Yıl Moda Ne?

4A. Çok paragraflı kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 49

Açıklama: Öğrencilerden “insanların marka merakının nedenleri”ni anlatan bir kompozisyon yazmaları istenir.

4B. Görüş bildiren kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 53

Açıklama: Öğrencilerden verilen özlü sözleri açıkladıkları paragraflar yazmaları istenir.

Ünite 5: Eğitim Şart

5A. Görüş bildiren paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 54

Açıklama: Öğrencilerden okudukları özlü sözlerin ne anlama geldiğini kendi görüşlerine göre birer paragrafta yazmaları istenir.

5B. Paragraf tamamlama çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 59

Açıklama: Öğrenciler belli bölümleri verilmiş olan paragrafı tamamlarlar.

5C. Görüş bildiren bir kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 62

Açıklama: Öğrencilerden kişisel gelişim planlarını verilen konular üzerinden anlattıkları bir kompozisyon yazmaları istenir.

5D. Görüş bildiren kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 65

Açıklama: Öğrenciler alıştırma verilen kurslardan hangisini seçtiklerini ve nedenlerini açıkladıkları bir kompozisyon yazarlar.

Ünite 6: Estetik ve Yaratıcılık

Bir oyunu değerlendirme yazısı yazma alışması

Öğrenci kitabı sayfa 75

Açıklama: Öğrenciler izledikleri bir oyunu türü, konusu ve karakterler açısından değerlendirdikleri bir yazı yazarlar.

Ünite 7: İcatlar ve Mucitler

7A. Görüş bildiren paragraf yazma alışması

Öğrenci kitabı sayfa 88

Açıklama: Öğrenciler hayallerindeki bir icadı anlattıkları bir paragraf yazarlar.

7B. Görüş bildiren paragraf yazma alışması

Öğrenci kitabı sayfa 89

Açıklama: Öğrenciler okudukları metinde adı geçen icatların faydalı mı, yoksa faydasız mı olduğu konusundaki görüşlerini anlatan bir paragraf yazarlar.

Ünite 8: Tabiat Ana

8A. Görüş bildiren kompozisyon yazma alışması

Öğrenci kitabı sayfa 93

Açıklama: Öğrenciler okudukları parçada hayvanların doğal ortamlarının dışında tutulması konusundaki görüşlerini dile getirdikleri bir kompozisyon yazarlar.

8B. Görüş bildiren kompozisyon yazma alışması

Öğrenci kitabı sayfa 97

Açıklama: Öğrencilerden “Tabiatla kol kola olmak saygıyı getirir”le başlayan bir kompozisyon yazmaları istenir.

8C. Problemlere özüm öneren kompozisyon yazma alışması

Öğrenci kitabı sayfa 97

Açıklama: Öğrencilerden alıştırmada verilen “evre sorunları, nedenleri, etkileri ve çözüm önerileri” notlarını kullanarak bir kompozisyon yazmaları istenir.

Ünite 9: Sinema Dünyası

9A. Film değerlendirme yazısı yazma alışması

Öğrenci kitabı sayfa 109

Açıklama: Öğrencilerden izledikleri bir filmi tablo halinde verilen hususları (film türü, oyuncular, karakterler, konu, sahneler) göz önünde bulundurarak değerlendirdikleri bir yazı yazmaları istenir.

9B. Film senaryosu yazma alışması

Öğrenci kitabı sayfa 111

Açıklama: Öğrencilerden türü, oyuncularını, karakterleri, konuyu ve sahneleri göz önünde bulundurarak bir film senaryosu yazmaları istenir.

Ünite 10: İster İnan İster İnanma

10A. Görüş bildiren kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 117

Açıklama: Öğrenciler “Ben mitolojide bir kahraman olsaydım ... olurdu” cümlesine göre seçimlerini ve gerekçelerini anlattıkları bir kompozisyon yazarlar.

10B. Görüş bildiren kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 124

Açıklama: Öğrenciler “dünyamızın birçok sırla dolu olduğunu” anlattıkları bir kompozisyon yazarlar.

Ünite 11: Bugün Bayram

11A. Tanıtma amaçlı yazı yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 129

Açıklama: Öğrenciler kendi bayramlarını ve o günün nasıl kutlandığını anlattıkları bir yazı yazarlar.

11B. Tanıtma amaçlı yazı yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 135

Açıklama: Öğrenciler kendi kültürlerine özel bir günde yapılan etkinlikleri anlattıkları bir yazı yazarlar.

11C. Paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 137

Açıklama: Öğrenciler “Hayalimdeki Doğum Günü” yazısını tamamladıkları bir paragraf yazarlar.

Ünite 12: İnsana Dair

12A. Görüş bildiren kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 143

Açıklama: Öğrencilerden “Sürüden ayrılanı kurt kapar” atasözünü açıkladıkları bir kompozisyon yazmaları istenir.

Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı B1 Seviyesinde Yazma Kazanımları:

B1: “Bildik ya da ilgi alanına giren konularla bağlantılı bir metin yazabilir. Deneyim ve izlenimlerini betimleyen kişisel mektuplar yazabilir.” Hedeflerine uygun 25 adet yazma aktivitesi bulunmaktadır.
(Ankara Üniversitesi TÖMER, 2015)

3.4.3.3. Yeni Hitit-Yabancılar İçin Türkçe Seti “**B2-C1 Seviyeleri Öğrenci Kitabı**”nın Yazma Becerisi Aktiviteleri Açısından İncelenmesi

Tablo 65: Yeni Hitit-Yabancılar İçin Türkçe Öğrenci Kitabı B2-C1 Seviye (İleri Seviye)

Yeni Hitit-Yabancılar İçin Türkçe Öğrenci Kitabı (İleri Seviye) (194 sayfa)			
Seviye	Toplam Ünite	Kullanılan Yöntem	Toplam Sayı
B2-C1 Bağımsız Kullanıcı Seviyesi	12	Kontrollü, güdümlü ve serbest yazma çalışmaları	28
B2 ve C1 Seviyelerinde Kullanılan Yazma Aktiviteleri			
Ünite 1: Edebiyat Dünyasından 1A. Karşılaştırma kompozisyonu yazma çalışması Öğrenci kitabı sayfa 9 Açıklama: Öğrencilerden “basılı kitap ile e-kitap”ı ekonomiklik, kullanışlılık, keyiflilik ve ekoloji açısından karşılaştırdıkları bir kompozisyon yazmaları istenir. 1B. Hikâye yazma çalışması Öğrenci kitabı sayfa 13 Açıklama: Öğrenciler alıştırmada verilen talimatlar doğrultusunda bir hikâye yazarlar. 1C. Bir kitap değerlendirme yazısı yazma çalışması Öğrenci kitabı sayfa 17 Açıklama: Öğrencilerden okudukları bir romanı, karakterlerin özellikleri, olay örgüsü ve yazarın anlatım özellikleri açısından değerlendirdikleri bir yazı yazmaları istenir. Ünite 2: Yaşadıkça 2A. Çok paragraflı kompozisyon yazma çalışması			

Öğrenci kitabı sayfa 20

Açıklama: Öğrencilerden “Gençler ile yetişkinler arasında yaşanan sorunlar nelerdir? Aralarındaki sorunları çözüp uzlaşabilmeleri için neler yapılmalı?” sorularına cevap verilen bir kompozisyon yazmaları istenir.

2B. Çok paragraflı kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 23

Açıklama: Öğrenciler Ahmet Altan’ın “Aşk mı, İhanet mi?” konulu yazısını okuduktan sonra kendi düşüncelerini dile getirdikleri bir kompozisyon yazarlar.

2C. Görüş bildiren paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 25

Açıklama: Öğrencilerden bir şiirden alınan dizeleri (örnek: “Kalbinin attığı kadar canlısın / Gözlerinin uzağı gördüğü kadar genç”, “Ne renk olursa olsun kaşın gözün / Karşındakinin gördüğüdür rengin”) açıkladıkları birer paragraf yazmaları istenir.

Ünite 3: Kurtulamadıklarımız

3A. Görüş bildiren kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 33

Açıklama: Öğrenciler eğer bir fobileri olsa hayatlarının nasıl olacağını anlattıkları bir kompozisyon yazarlar.

3B. Görüş bildiren kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 37

Açıklama: Öğrencilerden üniteye yazma bölümünde verilen “Siz tutkuyu nasıl tanımlarsınız? Tutku her insanda bulunan bir duygu mudur? Yoksa insanın kendisini zayıf hissettiği anlarda ortaya çıkan istekler midir? Sizce tutkular ne zaman tehlikeli bir boyuta ulaşır?” sorularına cevap verdikleri bir kompozisyon yazmaları istenir.

3C. Hikâye yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 41

Açıklama: Öğrenciler verilen tabloda yer alan noktalara cevap vererek bir hikâye karakteri yaratırlar ve bu karakterin başından geçen ilginç bir olayı yazarlar.

Ünite 4: Dünyaca Ünlü

4A. Paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 45

Açıklama: Öğrencilerden kendi yemek kültürleri ile ilgili atasözleri ve anlamlarını anlatan bir paragraf yazmaları istenir.

4B. Görüş bildiren bir kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 49

Açıklama: Öğrencilerden “dansın tanımı, dans ve toplum, dans ve insan, dans ve siz” başlıkları altında toplanan yönlendirici sorular eşliğinde bir kompozisyon yazmaları istenir.

4C. Tanıtma amaçlı bir paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 53

Açıklama: Öğrencilerden ülkelerine özgü geleneksel bir kıyafeti yönlendirici sorular eşliğinde tanıttıkları bir paragraf yazmaları istenir.

Ünite 5: Para Para Para

5A. Görüş bildiren bir kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 56

Açıklama: Öğrenciler, yönlendirici sorular eşliğinde, ülkelerinin banknotlarını tasarlasalar ne şekilde tasarlayacaklarını açıkladıkları bir kompozisyon yazarlar.

5B. Görüş bildiren bir kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 61

Açıklama: Öğrenciler “Zengin olabilmek ve zengin olduktan sonra zengin kalabilmek cesur ve güçlü olmayı gerektirir” sözüne katılıp katılmadıklarını açıkladıkları ve “Sizce para insanları ne şekilde yönetebilir?”, “Parayı yönetmek ne demektir?”, “İnsanlar parayı ne şekilde yöneterek zenginliklerini koruyabilirler?” sorularına da cevap verdikleri bir kompozisyon yazarlar.

5C. Görüş bildiren bir kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 64

Açıklama: Öğrenciler bir sokak ressamı olan Bono’nun “En çok parayı üstü başı çok şık olmayanlar verir, temiz ve şık giyinmişlerden hiçbir zaman para çıkmaz” sözüne katılıp katılmadıklarını açıkladıkları bir kompozisyon yazarlar.

Ünite 6: Dile Gelmek

6A. Görüş bildiren bir kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 69

Açıklama: Öğrenciler Türkçe öğrenme amaçlarını, bu süreçte yaşadıkları zorlukları ve ürettikleri çözümleri anlattıkları bir kompozisyon yazarlar.

6B. Görüş bildiren bir kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 74

Açıklama: Öğrenciler “Dil kıyafet gibidir. Ne herkes üzerinde taşıyabilir ne de herkes kullanmayı becerebilir! Bir insanın eğitim düzeyi, görgüsü, hatta zekâ düzeyi yazılı anlatımlarında çok iyi anlaşılır. Konuşmalarından pek fazla anlaşılmaz.” sözüne katılıp katılmadıklarını anlattıkları bir kompozisyon yazarlar.

Ünite 7: Hadi Beni Güldür

7A. Ünlü birinin biyografisini yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 82

Açıklama: Öğrenciler seçtikleri ünlü bir komedyenin hayatını ve başarılarının/başarısızlıklarının sebeplerini de anlattıkları bir biyografi yazarlar

7B. Görüş bildiren bir kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 88

Açıklama: Öğrenciler sevdikleri bir komedyeni hangi yönleriyle beğendiklerini anlattıkları bir kompozisyon yazarlar.

Ünite 8: Ruhun Gıdası

8A. Bir fikrin tartışıldığı kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 97

Açıklama: Öğrenciler “Müzik ruhun gıdasıdır” fikrini tartıştıkları bir kompozisyon yazarlar.

8B. Görüş bildiren kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 101

Açıklama: Öğrencilerden müziğin “toplumun kanayan yaralarını işaret etme, kitleleri bir araya getirme, isyanı gösterme” özelliklerini ülkelerinden ve dünyadan örneklerle açıkladıkları bir kompozisyon yazmaları istenir.

Ünite 9: Yapı ve Yapım

Bir yapıyı tanıtmaya amaçlı yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 109

Açıklama: Öğrencilerden kendi şehirlerinde bulunan bir yapıyı tarihi, konumu, fiziksel özellikleri, simgelediği şeyler açısından anlattıkları bir yazı yazmaları istenir.

Ünite 10: Tele-Vizyon

10A. Görüş bildiren kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 117

Açıklama: Öğrenciler ülkelerindeki televizyon izleme alışkanlıklarını kendi gözlemleri doğrultusunda açıkladıkları bir kompozisyon yazarlar.

10B. Bir senaryo yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 119

Açıklama: Öğrencilerden seçtikleri bir konuda ilginç bir senaryo yazmaları istenir.

Ünite 11: İnsanın Büyük Sırrı

11A. Görüş bildiren paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 131

Açıklama: Öğrenciler kendilerine verilen sekiz özlü sözdeki fikre (“Akıllı insan herkesten öğrenen insandır” (Montaigne), “İnsanın aklı çoğaldıkça can sıkıntısı da çoğalır” (Dostoyevski) vb) katılıp katılmadıklarını anlatan paragraflar yazarlar.

11B. Görüş bildiren kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 137

Açıklama: Öğrencilerden “Beynin gelişme potansiyeli ne kadardır?” ve “İnsanlar uzun yıllar sonra beyinlerini kullanarak neler yapabilir?” sorularına cevap verdikleri bir kompozisyon yazmaları istenir.

Ünite 12: Uzaydayız

12A. Görüş bildiren kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 141

Açıklama: Öğrenciler “Sizce evrende yaşanabilir bir başka gezegen var mı? Yoksa sonsuz uzay boşluğunda Dünya canlıların yaşayabileceği tek gezegen mi? Uzaylı diye tanımlanan evrenin başka gezegenlerinde yaşayan canlılar var mı? Yoksa bunlar sadece insanların hayal dünyasının ürünü mü?” sorularına cevap verdikleri bir kompozisyon yazarlar.

12B. Özgeçmiş yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 145

Açıklama: Öğrenciler sınıfta verilen tabloya bakarak kendi özgeçmişlerini yazarlar.

12C. Görüş bildiren paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 149

Açıklama: Öğrenciler kendilerine verilen dört konu hakkındaki fikirlere katılıp katılmadıklarını anlattıkları paragraflar yazarlar.

Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı B2-C1 Seviyelerinde Yazma Kazanımları:

B2: “Kişi ilgi alanına giren çok çeşitli konularda anlaşılır, ayrıntılı metinler yazabilir. Belirli bir bakış açısına destek vererek ya da karşı çıkarak bilgi sunan ve nedenler ileri süren bir kompozisyon ya da rapor yazabilir. Olayların ve deneyimlerin kendisi için taşıdığı önemi ön plana çıkaran mektuplar yazabilir.”

C1: “Kişi ilgi alanına giren çok çeşitli konularda anlaşılır, ayrıntılı metinler yazabilir. Belirli bir bakış açısına destek vererek ya da karşı çıkarak bilgi sunan ve nedenler ileri süren bir kompozisyon ya da rapor yazabilir. Olayların ve deneyimlerin kendisi için taşıdığı önemi ön plana çıkaran mektuplar yazabilir.”

Hedeflerine uygun **28 adet** yazma aktivitesi bulunmaktadır.

(Ankara Üniversitesi TÖMER, 2015)

3.4.3.4. Yeni Hitit-Yabancılar İçin Türkçe Seti İncelemesi Genel Değerlendirme

Tablo 66: Yeni Hitit-Yabancılar İçin Türkçe Yazma Aktiviteleri Sonuç Veri Tablosu

Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Yazma Aktiviteleri Sonuç Veri Tablosu		
Seviye	Ünite Sayısı	Aktivite Sayısı
A1-A2	12	19
B1	12	25
B2-C1	12	28
TOPLAM	36	72

Yeni Hitit-Yabancılar İçin Türkçe serisinin yazma aktiviteleri açısından incelenmesi sonucunda yukarıdaki tabloda görüldüğü gibi A1-A2 seviyelerinden B2-C1 seviyelerine üç kitapta toplam 36 ünite de 94 ayrı yazma çalışması tespit edilmiştir. A1-A2 seviyelerinde 19, B1 seviyesinde 25, B2-C1 seviyelerinde ise 28 adet yazma aktivitesi bulunmaktadır. İncelemede tespit edilen yazma konuları ve sayısal dağılımı aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Tablo 67: Yeni Hitit-Yabancılar İçin Türkçe Serisinde Seviyelere Göre Yazma Aktivitelerinin Dağılımı

Yeni Hitit-Yabancılar İçin Türkçe Serisinde Seviyelere Göre Yazma Aktivitelerinin Dağılımı			
Yazma Aktivitesi Türü	A1-A2	B1	B2-C1
Form/kart doldurma, form tasarlama, kartpostal yazma	1		
Paragraf yazma	5	8	3
Günlük yazma			
Tarif/tasvir/tanıtma yazısı	7	3	2
Yemek tarifi verme yazısı	1		
E-posta yazma			
Mesaj yazma	1		
Blog yazma			
Resmi ve gayri resmi mektup yazma			
Değerlendirme (kitap, film, ürün) yazısı		2	1
Şikâyet/özür mektubu yazma			
Hikâye/anı yazma	2		2
Gazete haberi yazma			
İş başvurusu yapma ve bilgi isteme mektubu			
Rapor yazma			
Dilekçe yazma			
Film senaryosu yazma		1	1
Çok paragraflı kompozisyon yazma (essay) Görüş/fikir beyan etme (opinion essay), iyi ve kötü yönü tartışma (for and against essay), ikna etme (persuasive essay), problem çözme (problem-solution essay), sebep-sonuç (cause and effect essay), bilgilendirme (expository), avantaj ve dezavantaj (advantage and disadvantage)		10	17
Tablo/grafik yorumlama yazısı			
Tavsiye/öneri yazısı			
Biyografi yazma			1
Tarihi bir olayı anlatma yazısı			

Anket sorusu hazırlama			
Özet yazma	1	1	
İlan/reklam/tanıtım yazısı yazma	1		
Sunum metni yazma			
Özgeçmiş yazma			1
Toplam: 72	19	25	28

Seride Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı Kazanımlarına göre hazırlanmış toplam 72 yazma aktivitesi içinde en çok çalışma sırasıyla **27 adetle “çok paragraflı kompozisyon”** yazmada, **16 adetle “paragraf”** yazmada ve **12 adetle “tasvir/tarif”** yazmada görülmüştür. Serinin yazma bölümlerinde en dikkat çekici yan, öğrencilere yazma talimatlarının net olarak verilmemesidir. Bir başka deyişle, öğrencilere tıpkı bir önceki Türkçe öğretim serilerinde olduğu gibi yazmanın türünün ne olacağı ve ne şekilde yazılacağı net olarak söylenmemektedir. Bir diğer önemli husus da yazma aktivitelerinde yazma sürecinin nasıl olacağı ve hangi örneğe göre yazacakları konusunda öğrencilere yol gösterilmemesidir. Öğrencilere verilen tek yönerge **“yazınız”** şeklindedir ancak **yazmanın nasıl** olacağı ile bir açıklama yapılmadığı da tespit edilmiştir.

3.4.4. Dördüncü Set: “Yabancılar İçin Türkçe” (Gazi Üniversitesi TÖMER)

İncelenen Türkçe öğretim setlerinin dördüncüsü Gazi Üniversitesi TÖMER tarafından yayımlanmış olan **“Yabancılar İçin Türkçe”** serisidir. Seride yer alan kitapların hazırlanmasında Dr. Nezir Temur, Dr. Mustafa Kurt, Dr. Sefa Yüce, Dr. Gülsün Mehmet, Şebnem Gökalp, Bilge Uluğlar, Özcan Korkut, Dr. Mehmet Çevik, Esra Kanmaz, Esra Hımmim, Şeyda Yeşilyurt, Hande Bulduk, Dr. Hasan Kaplan, Sevdâ Özden, Nihal Kümüştâş, Tayfun Haykır, İlknur İşcanoğlu, Hande Bakan, Serhat Koçak, Derya Güven, Fatih Keskin ve Ziya Bağrıaçık’tan oluşan büyük bir ekip görev almıştır. Seri, Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı’nda belirlenmiş dil düzeylerine göre hazırlanmış A1-A2 (Temel Seviye), B1-B2 (Orta Seviye) ve C1 (İleri Seviye) olarak üç seviyeye bölünmüş toplam beş kitaptan oluşmaktadır. Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı’nda yer alan hedef kazanım ölçütlerine doğrultusunda belirlenmiş konular çerçevesinde A1 seviyesindeki öğrenci kitabında altı ünite, diğer seviyelerde toplam beş ünite bulunmaktadır. Ayrıca her üniteye dört

ayrı konu başlığı altında toplanmış konular yer almaktadır. Öğretilen konular sırasıyla Okuma-Anlama, Dinleme, Konuşma ve Yazma bölümlerinde sunulmaktadır. Ayrıca seride her kitabın son bölümünde her üniteye yer alan dil bilgisi tablolarının içerdiği yapılar hakkında kısa ve özlü bilgiler sunan “Dil Bilgisi Dizini” bölümü ve öğrencilerin ders dışı çalışma yapacakları “Çalışma Kitabı” da yer almaktadır. Bunların yanında “Öğretmen Kılavuz Kitabı”, “Ölçme ve Değerlendirme Kitabı” ve “Yabancılar İçin Türkçe Dil Bilgisi” adlı ek materyaller de setin tamamlayıcısı olarak sunulmaktadır.

3.4.4.1. Gazi TÖMER-Yabancılar İçin Türkçe Seti “A1 Seviyesi Öğrenci Kitabı”nın Yazma Becerisi Aktiviteleri Açısından İncelenmesi

Tablo 68: Gazi TÖMER-Yabancılar İçin Türkçe A1 Seviye Öğrenci Kitabı (Başlangıç)

Gazi TÖMER-Yabancılar İçin Türkçe A1 Seviye Öğrenci Kitabı (Başlangıç) (134 sayfa)			
Seviye	Toplam Ünite	Kullanılan Yöntem	Toplam Sayı
A1 Başlangıç Seviyesi	6	Alıştırma/tanıtma ve kontrollü yazma çalışmaları	21
A1 Seviyesinde Kullanılan Yazma Aktiviteleri <i>*Listeye sadece Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı Yazma Kazanımları grubuna giren aktiviteler alınmış olup dil bilgisi pekiştirme amaçlı yazma aktiviteleri alınmamıştır.</i>			
Ünite 1: Merhaba 1A. Form doldurma çalışması <i>Öğrenci kitabı sayfa 5</i> Açıklama: Öğrenciler inceledikleri örnek form sonrası kendilerine verilen “Bilgi Kütüphanesi Kayıt” formunda yer alan kimlik bilgilerini doldururlar. 1B. Form doldurma çalışması <i>Öğrenci kitabı sayfa 9</i> Açıklama: Öğrenciler inceledikleri örnek form sonrası kendilerine verilen “Yurt Başvuru” formunda yer alan kimlik bilgilerini doldururlar. 1C. Kendini tanıtmaya yazısı yazma çalışması <i>Öğrenci kitabı sayfa 13</i>			

Açıklama: Öğrenciler okudukları metinden faydalanarak kendilerini tanıttıkları bir yazı yazarlar.

1D. Birisini tanııtma yazısı yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 16

Açıklama: Öğrenciler okudukları metinden faydalanarak resimde bilgileri verilen kişileri tanıttıkları bir yazı yazarlar.

1E. Tarif/tasvir yazısı yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 21

Açıklama: Öğrenciler okudukları metinden faydalanarak kendi evlerini tanıttıkları bir yazı yazarlar.

Ünite 2: Nerede, Ne Zaman, Nasıl?

2A. E-posta yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 30

Açıklama: Öğrenciler Sezen Aksu konseri afişinden faydalanarak arkadaşlarına konserle ilgili e-posta yazarlar.

2B. Bir günü anlatan yazı yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 35

Açıklama: Öğrenciler alıştırmada verilen anahtar kelimeleri kullanarak bir günlerini anlattıkları bir yazı yazarlar.

Ünite 3: Dikkat

3A. Tarif/tasvir/tanııtma yazısı yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 55

Açıklama: Öğrencilerden şimdi nerede yaşadıklarını, nasıl bir yer olduğunu ailelerine anlattıkları bir yazı yazmaları istenir.

3B. Bir hafta sonunu anlatan yazı yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 59

Açıklama: Öğrenciler hafta sonunu nasıl geçirdiklerini anlattıkları bir yazı yazarlar.

Ünite 4: Teknik İşlemler

4A. Paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 65

Açıklama: Öğrencilerden bilgisayarın hayatımızdaki önemi hakkında birkaç cümle yazmaları istenir.

4B. Paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 68

Açıklama: Öğrenciler kendilerine verilen kelimeleri kullanarak bir paragraf yazarlar.

4C. Paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 73

Açıklama: Öğrenciler hangi mevsimde neler yaptıklarını anlattıkları bir paragraf yazarlar.

4D. Mesaj yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 75

Açıklama: Öğrencilerden verilen durumlarla (hastasınız, işe gitmeyeceksiniz; randevuya geç kaldınız) ilgili kısa mesaj yazmaları istenir.

Ünite 5: Nasıl Giderim?

5A. Yön tarifi yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 88

Açıklama: Öğrenciler verilen anahtar kelimeleri kullanarak adres tarifi yazarlar.

5B. Günlük rutini yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 93

Açıklama: Öğrenciler verilen cümleleri sıralayarak bir günde neler yaptıklarını yazarlar.

Ünite 6: İletişim Kuruyorum

6A. Mesaj yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 98

Açıklama: Öğrencilerden arkadaşlarına kısa doğum günü mesajı yazmaları istenir.

6B. E-posta yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 99

Açıklama: Öğrenciler örnekte verilen e-posta örneğine bakarak kendi doğum günlerini nasıl kutladıklarını anlatan bir e-posta yazarlar.

6C. Mesaj yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 106

Açıklama: Öğrencilerden sayfada verilen resimlere uygun (doğum günü, toplantıya geç kalma, yanlış yere park etme vb) kısa mesaj yazmaları istenir.

6D. E-posta yazma çalışması <i>Öğrenci kitabı sayfa 107</i> Açıklama: Öğrenciler alışveriş yapmak istiyorlar fakat paraları bunun için yeterli değil. Konuyla ilgili ailelerine bir e-posta yazarlar. 6E. Paragraf yazma çalışması <i>Öğrenci kitabı sayfa 110</i> Açıklama: Öğrencilerden meslekler, okul hayatı, bir yer, bir spor dalı gibi hayatlarının herhangi bir bölümü ile ilgili bir paragraf yazmaları istenir. 6F. Paragraf yazma çalışması <i>Öğrenci kitabı sayfa 111</i> Açıklama: Öğrenciler en çok sevdikleri mevsimle ilgili bir paragraf yazarlar. Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı A1 Seviyesi Yazma Kazanımları: A1: “Kısa ve basit tümcelerle kartpostal yazabilir. Örneğin tatil kartpostalıyla selam göndermek gibi. Kişisel bilgi içeren formları doldurabilir. Örneğin otel kayıt formuna isim, uyruk ve adres yazmak gibi.” Hedeflerine uygun 21 adet yazma aktivitesi bulunmaktadır. (Temur, Kurt vd, 2019)

3.4.4.2. Gazi TÖMER-Yabancılar İçin Türkçe Seti “A2 Seviyesi Öğrenci Kitabı”nın Yazma Becerisi Aktiviteleri Açısından İncelenmesi

Tablo 69: Gazi TÖMER-Yabancılar için Türkçe A2 Seviye Öğrenci Kitabı (Temel Seviye)

Gazi TÖMER-Yabancılar için Türkçe A2 Seviye Öğrenci Kitabı (Temel) (110 sayfa)			
Seviye	Toplam Ünite	Kullanılan Yöntem	Toplam Sayı
A2 Temel Seviye	5	Alıştırma/tanıtma, kontrollü ve güdümlü yazma çalışmaları	14
A2 Seviyesinde Kullanılan Yazma Aktiviteleri <i>*Listeye sadece Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı Yazma Kazanımları grubuna giren aktiviteler alınmış olup dil bilgisi pekiştirme amaçlı yazma aktiviteleri alınmamıştır.</i>			
Ünite 1: Haberin Var mı? 1A. Kısa mesaj/not yazma çalışması			

Öğrenci kitabı sayfa 10

Açıklama: Öğrenciler, annelerine, günlüklerine ve hocalarına kısa not/mesaj yazarlar.

1B. Bir paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 20

Açıklama: Öğrencilerden mevsimlerle ilgili düşüncelerini açıkladıkları bir paragraf yazmaları istenir.

Ünite 2: Bu Benim Dünyam

2A. Mektup yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 25

Açıklama: Yazma çalışmasında incelenen mektuba cevap vermek amacıyla öğrenciler bir mektup yazarlar.

2B. Kısa mesaj/not yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 29

Açıklama: Öğrenciler alıştırmada verilen cep telefonu mesajlarını uygun şekilde tamamlarlar.

2C. Bir paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 32

Açıklama: Öğrencilerden boş zamanlarında neler yaptıklarını anlatan bir paragraf yazmaları istenir.

2D. Bir paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 37

Açıklama: Öğrencilerden bir hafta sonu etkinliğinde neler yaptıklarını anlatan bir paragraf yazmaları istenir.

Ünite 3: Sosyal Etkinlikler

3A Bir paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 42

Açıklama: Öğrencilerden katıldıkları bir sergi ya da sosyal/kültürel etkinliği anlatan bir paragraf yazmaları istenir.

3B. Paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 42

Açıklama: Öğrenciler resimlerde gösterilen fuar türlerinden biri hakkında bir paragraf yazarlar.

3B. Reklam afişi yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 46

Açıklama: Öğrencilerden konser, imza günü, kurs ve sergi konularında bir reklam afişi hazırlamaları istenir.

Ünite 4: Durma Keşfet

4A. Özgeçmiş yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 64

Açıklama: İncelenen özgeçmiş örneği sonrası öğrenciler kendi özgeçmişlerini yazarlar.

Ünite 5: Okuyalım Öğrenelim

5A. Bir tarif/tasvir yazısı yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 82

Açıklama: Öğrenciler hayallerindeki restoranı tasvir ettikleri ve menülerinde neler olduğunu anlattıkları bir paragraf yazarlar.

5B. Paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 86

Açıklama: Öğrencilerden bir okul ve tatil günlerini anlattıkları birer paragraf yazmaları istenir.

5C. Mektup yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 87

Açıklama: Öğrencilerden uzaktaki ailelerine veya arkadaşlarına, günlerini ve şu anki durumlarını anlatan kısa bir mektup yazmaları istenir.

5D. Paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 86

Açıklama: Öğrencilerden verilen kelimeleri de kullanarak nasıl bir tatil hayal ettiklerini anlattıkları bir paragraf yazmaları istenir.

Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı A2 Seviyesi Yazma Kazanımları:

A2: “Kısa, basit notlar ve iletiler yazabilir. Teşekkür mektubu gibi çok kısa kişisel mektupları yazabilir.”

Hedeflerine uygun **14 adet** yazma aktivitesi bulunmaktadır.

(Temur, Kurt vd, 2019)

3.4.4.3. Gazi TÖMER-Yabancılar İçin Türkçe Seti “B1 Seviyesi Öğrenci Kitabı”nın Yazma Becerisi Aktiviteleri Açısından İncelenmesi

Tablo 70: Gazi-Yabancılar İçin Türkçe -Orta Seviye- Öğrenci Kitabı

Gazi TÖMER-Yabancılar İçin Türkçe B1 Seviye Öğrenci Kitabı (Orta Seviye) (96 sayfa)			
Seviye	Toplam Ünite	Kullanılan Yöntem	Toplam Sayı
B1 Orta Seviye	5	Kontrollü ve güdümlü yazma çalışmaları	25
B1 Seviyesinde Kullanılan Yazma Aktiviteleri			
<i>Bu listeye dil bilgisi kurallarını ve noktalama işaretlerini pekiştirme amaçlı yazma aktiviteleri (paragrafı düzelterek tekrar yazma gibi) alınmamıştır.</i>			
Ünite 1: Görüldüğü Gibi Değil			
1A. E-posta yazma çalışması <i>Öğrenci kitabı sayfa 7</i>			
Açıklama: Öğrenciler örnek e-postayı okuduktan sonra arkadaşlarına izledikleri bir filmi anlatan e-posta yazarlar.			
1B. E-posta yazma çalışması <i>Öğrenci kitabı sayfa 10</i>			
Açıklama: Öğrenciler arkadaşlarının gönderdiği e-postayı okuduktan sonra cevap olarak bir e-posta yazarlar.			
1C. Görüş bildiren paragraf yazma çalışması <i>Öğrenci kitabı sayfa 11</i>			
Açıklama: Öğrenciler okudukları haber hakkında ne düşündüklerini dile getirdikleri bir paragraf yazarlar.			
1D. Bir kitap değerlendirme yazısı yazma çalışması <i>Öğrenci kitabı sayfa 15</i>			
Açıklama: Öğrenciler okudukları bir kitabın “konusunu, kişilerini ve ana fikrini” anlattıkları bir kitap değerlendirme yazısı yazarlar.			
1E. Görüş bildiren paragraf yazma çalışması <i>Öğrenci kitabı sayfa 19</i>			

Açıklama: Öğrenciler kendilerine verilen kelimeleri de kullanarak bir yılbaşı kutlaması hakkında okudukları bir paragraf yazarlar.

Ünite 2: Hayatı Okuyoruz

2A. Bir film/kitap değerlendirme yazısı yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 25

Açıklama: Öğrencilerden psikolog olduklarını farz ederek problemleri olan kişilere tavsiyelerde bulundukları birer paragraf yazmaları istenir.

2B. Tavsiye verme amaçlı yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 25

Açıklama: Öğrencilerden bilgisayar şirketi sahibi olarak iş yerine bilgisayar mühendisi alımı için kişinin ayrıntılı özelliklerini belirten bir ilan metni yazmaları istenir.

2C. Avantaj/dezavantaj kompozisyonu yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 29

Açıklama: Öğrenciler buluşların hayatımızdaki etkilerini olumlu ve olumsuz yönleriyle değerlendiren bir kompozisyon yazarlar.

2D. Etkinlik reklam panosu hazırlama çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 33

Açıklama: Üniversitenin Güzel Sanatlar Topluluğu'nun duvar panosunu inceleyen öğrenciler benzer bir etkinlik panosu hazırlarlar.

2E. Görüş bildiren kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 33

Açıklama: Öğrencilerden “ağzında zeytin dalı tutan güvercin: barış, elinde terazi tutan kadın heykeli: adalet, karınca: çalışkanlık, ağustos böceği: tembellik, ülke bayrakları: bağımsızlık, kırmızı gül: aşk” konuları ve simgeleri ile ilgili görüşlerini anlatan bir kompozisyon yazmaları istenir.

2F. E-posta yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 39

Açıklama: Okunan e-posta örneklerinden sonra öğrenciler, satın alınan ama bozuk çıkan bir ürünü değiştirmek üzere firmaya geri gönderdiklerinde ürünün firmanın elinde kalmadığını öğrenip bir şikâyet e-postası yazarlar.

2G. Görüş bildiren kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 39

Açıklama: Öğrencilerden “bireyin ekonomik özgürlüğe sahip olması” ve “küçük yaştaki çocukların çalıştırılması” konularında görüşlerini bildiren bir kompozisyon yazmaları istenir.

Ünite 3: Bir Bilene Danışalım

3A. Görüş bildiren kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 45

Açıklama: Öğrenciler hangi üniversitede, hangi bölümde, hangi amaçla okumak istediklerini ve bu seçimi yaparken nelere dikkat ettiklerini açıkladıkları bir kompozisyon yazarlar.

3B. İlan hazırlama çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 48

Açıklama: Öğrencilerden “başvuru koşulları, kursun başlama-bitiş tarihi, ücreti, ödeme şekilleri, kurs programı” gibi bilgileri içeren bir kurs ilanı hazırlamaları istenir.

3C. Görüş bildiren paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 53

Açıklama: Öğrenciler “Korku Yolu” adlı metni okuduktan sonra hikâyedeki gibi bir yolculuk yapmayı isteyip istemediklerini açıkladıkları bir paragraf yazarlar.

3D. Sebep-sonuç türünde kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 57

Açıklama: Öğrenciler “Dünyamızın/ülkenizin/şehrinizin en önemli sorunu nedir? Bu sorunun sebep ve sonuçları nelerdir? Bu sorun nasıl çözülebilir?” sorularını cevapladıkları bir kompozisyon yazarlar.

Ünite 4: Geçmişten Geleceğe

4A: Mektup yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 62

Açıklama: Öğrencilerden bugün hayatta olmayan ünlü birine, okudukları mektuba benzer bir mektup yazmaları istenir.

4B: E-posta yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 66

Açıklama: Çok sevdikleri arkadaşlarının bir yakını kaybettiğini duyan öğrenciler yurt dışında oldukları için cenaze törenine katılamazlar. Arkadaşlarının acısını paylaştıkları bir e-posta yazarlar.

4C: İlan yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 70

Açıklama: Öğrencilerden “Satılık Yazlık, Kiralık Daire ve Özel Ders” konularında verilen anahtar kelimeleri kullanarak bir ilan hazırlamaları istenir.

4D: E-posta/mektup yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 71

Açıklama: Yurt dışında yabancı dil öğrenmek isteyen öğrenciler ayrıntılı bilgi almak ve akıllarına takılanları sormak üzere iletişime geçtikleri bir kursa, verilen anahtar sözcüklerden de yararlanarak, bir mektup/elektronik posta yazarlar.

4E: Duyuru/ilan yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 75

Açıklama: Öğrenciler inceledikleri duyuru metni sonrası iş yerinde veya okulda duvara asılacak bir duyuru yazarlar.

Ünite 5: Hikâyeler ve Hayatımız

5A. Görüş bildiren kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 81

Açıklama: Öğrenciler okudukları bir hikâye/masal/efsaneyi kısaca anlatarak hikâyenin ana fikrini ve ana kahramanların yerinde olsalar ne yapacaklarını anlattıkları bir kompozisyon yazarlar.

5B. Hikâye yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 84-88

Açıklama: Öğrencilerden başlangıcı verilen masalı yazarak tamamlamaları istenir. Ayrıca alıştırmadaki resimlere bakarak, verilen anahtar kelimeleri de kullanarak, bir hikâye yazmaları istenir.

5C. Görüş bildiren kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 89

Açıklama: Öğrenciler teknoloji ve eğitim hakkında bir kompozisyon yazarlar.

5D. Görüş bildiren kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 92

Açıklama: Öğrenciler “Fahrenheit 451” romanının kahramanı olsalar nasıl davranırlardı, bunu anlatan bir kompozisyon yazarlar.

Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı B1 Seviyesinde Yazma Kazanımları:

B1: “Bildik ya da ilgi alanına giren konularla bağlantılı bir metin yazabilir. Deneyim ve izlenimlerini betimleyen kişisel mektuplar yazabilir.” Hedeflerine uygun 25 adet yazma aktivitesi bulunmaktadır.
(Temur, Kurt vd, 2019)

3.4.4.4. Gazi TÖMER-Yabancılar İçin Türkçe Seti “**B2 Seviyesi Öğrenci Kitabı**”nın Yazma Becerisi Aktiviteleri Açısından İncelenmesi

Tablo 71: Gazi TÖMER-Yabancılar İçin Türkçe B2 Seviye Öğrenci Kitabı (Orta Seviye)

Gazi TÖMER-Yabancılar İçin Türkçe B2 Seviye Öğrenci Kitabı (Orta Seviye) (106 sayfa)			
Seviye	Toplam Ünite	Kullanılan Yöntem	Toplam Sayı
B2 Bağımsız Kullanıcı Seviyesi	5	Kontrollü, güdümlü ve serbest yazma çalışmaları	27
B2 Seviyesinde Kullanılan Yazma Aktiviteleri <i>Bu listeye dil bilgisi kurallarını ve noktalama işaretlerini pekiştirme amaçlı yazma aktiviteleri (paragrafı düzelterek tekrar yazma gibi) alınmamıştır.</i>			
Ünite 1: Uzmanına Sor 1A. Kompozisyon yazma çalışması <i>Öğrenci kitabı sayfa 9</i> Açıklama: Öğrencilerden çevre kirliliği ile ilgili başlangıç paragrafı verilen kompozisyonu tamamlamaları istenir. 1B. Hikâye yazma çalışması <i>Öğrenci kitabı sayfa 16</i> Açıklama: Başlangıç kısmı verilmiş olan bir hikâye hayal güçlerini kullanan öğrenciler tarafından tamamlanır. 1C. Kompozisyon yazma çalışması <i>Öğrenci kitabı sayfa 21</i> Açıklama: Öğrencilerden okul öncesi eğitim hakkında araştırma yaptıktan sonra başlanan yazıyı bitirmeleri istenir. Ünite 2: Ne Yapmalı?			

2A. Görüş bildiren kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 26

Açıklama: Öğrenciler, günümüzde insanların meslek seçimi yaparken nelere dikkat ettikleri konusunda görüşlerini belirttikleri bir kompozisyon yazarlar.

2B. Özet çıkarma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 27

Açıklama: Öğrenciler kendilerine verilen paragrafın ana fikrini özetlerler.

2C. Mektup yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 31

Açıklama: Öğrenciler sipariş, satış, borç alıp verme, tavsiye ya da bilgi isteme amaçlı bir iş mektubu yazarlar.

2D. Görüş bildiren kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 36

Açıklama: Öğrenciler verilen konulardan (“Bir zaman makinesi olsaydı hangi zamanda ve mekânda bulunmak isterdiniz, niçin?”, “Bilgi yarışmasından 1.000.000 lira kazansaydınız bu parayla neler yapardınız?”, “Ülkenizin yönetimini size verselerdi, ülkenizde düzelterceğiniz veya değiştireceğiniz şeyler neler olurdu?”) birini seçip görüşlerini anlattıkları bir kompozisyon yazarlar.

2E. E-posta yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 37

Açıklama: Öğrenciler kendilerinden tavsiye isteyen arkadaşlarına cevaben bir e-posta yazarlar.

2F. Özet çıkarma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 41

Açıklama: Öğrenciler “Hayat Kurtaran Köpeklerin Öyküsü” adlı bir metni okuduktan sonra özetini çıkarıp yazarlar.

Ünite 3: Kültür Sanat

3A. Film değerlendirme yazısı çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 47

Açıklama: Öğrencilerden izledikleri bir filmi “konu, oyuncular, mekân, müzik ve film adı” açısından değerlendirdikleri bir yazı yazmaları istenir.

3B. Hikâye yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 47

Açıklama: Üzerinde çalışılan bir şiirden hareketle öğrenciler bir hikâye/öykü yazarlar.

3C. Görüş bildiren kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 51

Açıklama: Öğrenciler, “Ben, emanetçisi olduğum toprakların mirasını yeni nesiller için arşivliyorum kendimce.” diyen Erdem Dağıstanlı’nın bu cümlesinden ne anladıklarını ve bir sanatçının içinde yaşadığı topluma karşı ne gibi görevleri olduğunu açıkladıkları bir kompozisyon yazarlar.

3D. Paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 51

Açıklama: Öğrenciler üzerinde çalışılan ve ilk kısmı verilen bir paragrafı kendi cümleleriyle tamamlarlar.

3E. Paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 57

Açıklama: Öğrenciler anahtar kelimelerden yararlanarak bir paragraf yazarlar.

3F. Görüş bildiren kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 59

Açıklama: Öğrenciler hayalî bir dürbünden bir mekâna bakarlar, neler gördüklerini alıştırmada verilen örnek soruların yönlendirmesiyle anlattıkları bir kompozisyon yazarlar.

3G. Film değerlendirme yazısı çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 63

Açıklama: Öğrenciler, okudukları film değerlendirme yazısını örnek alarak, izledikleri bir film hakkında değerlendirme yazısı yazarlar.

3H. Paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 64

Açıklama: Öğrencilerden başlanmış paragrafları düşünce akışını bozmadan tamamlamaları istenir.

Ünite 4: Bilimden Dünyamıza

4A. Paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 70

Açıklama: Öğrenciler Cahit Arf’la ilgili düşüncelerini bir paragrafta yazarlar.

4B. Görüş bildiren bir kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 70

Açıklama: Öğrencilerden, Cahit Arf'ın “Bilgiyi ve onun ürünü olan teknolojiyi üretmeyen toplumlar, bağımsızlıklarını ve dolayısıyla mutluluklarını yitirirler.” sözüyle ne demek istediğini açıkladıkları bir kompozisyon yazmaları istenir.

4C. Bir kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 75

Açıklama: Öğrenciler, yabancı bir ülkede dillerini bilmedikleri insanlar karşısında çaresiz duruma düştükleri bir anılarını yazarlar.

4D. Bir paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 77

Açıklama: Öğrenciler kendi ülkelerindeki geleneksel sanatı tanıttıkları bir paragraf yazarlar.

4E. Bir kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 82

Açıklama: Öğrencilerden verilen konulardan (“davranışları beğenilen bir kişinin anlatılması”, “hayal kurmanın olumlu ve olumsuz yönleri”, “kişiliğin oluşmasındaki etkenler”) biri hakkında kompozisyon yazmaları istenir.

Ünite 5: Sanattan Bilime

5A. Özet yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 91

Açıklama: Öğrenciler okudukları bir makalenin özetini yazarlar.

5B. Görüş bildiren bir paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 91

Açıklama: Öğrencilerden günümüze ait bazı ilginç icatlar (makarna soğutucu, mesafe ölçen akıllı parmak, şeffaf ekmek kızartma makinesi) hakkında neler düşündüklerini anlatan bir paragraf yazmaları istenir.

5C. Sunum metni yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 91

Açıklama: Öğrencilerden kendi meslek alanlarında dikkatlerini çeken bir konuyla ilgili, görsel malzemeye destekledikleri, bir sunum hazırlamaları istenir.

5D. Görüş bildiren bir paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 95

Açıklama: Öğrenciler baktıkları resmin onlara neler çağrıştırdığını anlatan bir paragraf yazarlar. 5E. Bir kompozisyon yazma çalışması <i>Öğrenci kitabı sayfa 101</i> Açıklama: Öğrenciler verilen sorulardan yola çıkarak eşyaları doğru kullanmanın önemiyle ilgili bir kompozisyon yazarlar.
Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı B2 Seviyesinde Yazma Kazanımları: “Kişi ilgi alanına giren çok çeşitli konularda anlaşılır, ayrıntılı metinler yazabilir. Belirli bir bakış açısına destek vererek ya da karşı çıkarak bilgi sunan ve nedenler ileri süren bir kompozisyon ya da rapor yazabilir. Olayların ve deneyimlerin kendisi için taşıdığı önemi ön plana çıkaran mektuplar yazabilir.” Hedeflerine uygun 27 adet yazma aktivitesi bulunmaktadır. (Temur, Kurt vd, 2019)

3.4.4.5. Gazi TÖMER-Yabancılar İçin Türkçe Seti “C1 Seviyesi Öğrenci Kitabı”nın Yazma Becerisi Aktiviteleri Açısından İncelenmesi

Tablo 72: Gazi TÖMER-Yabancılar İçin Türkçe Öğrenci Kitabı (İleri Seviye)

Gazi TÖMER-Yabancılar İçin Türkçe Öğrenci Kitabı (İleri Seviye) (116 sayfa)			
Seviye	Toplam Ünite	Kullanılan Yöntem	Toplam Sayı
C1 İleri Seviye	5	Kontrollü, güdümlü ve serbest yazma çalışmaları	23
C1 Seviyesinde Kullanılan Yazma Aktiviteleri <i>Bu listeye dil bilgisi kurallarını ve noktalama işaretlerini pekiştirme amaçlı yazma aktiviteleri (paragrafı düzelterek tekrar yazma gibi) alınmamıştır.</i>			
Ünite 1: Kültür ve Sanat 1A. Görüş bildiren kompozisyon yazma çalışması <i>Öğrenci kitabı sayfa 6</i> Açıklama: Öğrenciler yaşadıkları şehirde resimlerde gösterilen yapı tarzlarından hangilerinin daha çok bulunmasını tercih ettiklerini anlatan bir kompozisyon yazarlar.			

1B. Tarif/tasvir kompozisyonu yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 7

Açıklama: Öğrencilerden ülkelerinde tarihî önemi bulunan binaları anlattıkları bir kompozisyon yazmaları istenir.

1C. Görüş bildiren kompozisyon yazma çalışması. Öğrenci kitabı sayfa 10

Açıklama: Öğrenciler “Aynı nehirde iki kere yıkanılmaz.” sözünün sembolik anlamını göz önünde bulundurarak yorumladıkları bir kompozisyon yazarlar.

1D. Mektup yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 10

Açıklama: Öğrenciler aşağıda verilen talimat doğrultusunda bir mektup yazarlar. “Varsayalım ki bugünün üstünden 30 yıl geçti. Hayatınızda bu süreç içerisinde neler oldu, hayat size ne öğretti? Deneyimlerinizi ve hayatla ilgili izlenimlerinizi anlatan kişisel bir mektup yazınız.”

1E. Özet yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 18

Açıklama: Öğrenciler okudukları “Venedik Karnavalı” adlı metin sonrası Venedik Karnavalı’nın tarihçesini, karnaval etkinliklerini, karnaval maskelerini, maskelerin özelliklerini ve ortaya çıkış hikâyesini içeren bir özet yazarlar.

1F. Tanıtma amaçlı kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 18

Açıklama: Öğrenciler okudukları “Venedik Karnavalı” adlı metin sonrası kendi ülkelerinde kutlanan bir festival, şenlik, karnaval veya bayramı anlatan bir kompozisyon yazarlar.

1G. Görüş bildiren kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 25

Açıklama: Öğrenciler okudukları “Mevlevilikte Sema” adlı yazı sonrası metin hakkındaki görüşlerini/değerlendirmelerini anlatan bir kompozisyon yazarlar.

1H. Araştırma yazısı yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 26

Açıklama: Öğrenciler kendi kültürlerine ait edebî bir eserin (şiir, hikâye, destan vb) sembollerini açıklayan bir araştırma yazısı yazarlar.

Ünite 2: Sağlığım

2A. Görüş bildiren kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 35

Açıklama: Öğrenciler kendilerine gösterilen karikatürün vermek istediği mesaj hakkında bir kompozisyon yazarlar.

2B. Görüş bildiren kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 44

Açıklama: Öğrencilerden aşağıda talimatı verilen konuda bir kompozisyon yazmaları istenir.

“Zaman makinesiyle günümüzden 3000 yıl öncesine ışınlandığınızı hayal ediniz.

Ne gibi zorluklar yaşadınız, en çok neye ihtiyacınız olurdu?”

2C. Özet yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 49

Açıklama: Öğrenciler okudukları “Nüfus Yaşlanması” adlı metnin özetini yazarlar.

2D. Kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 50

Açıklama: Öğrencilerden giriş paragrafı verilen metni kompozisyon kurallarına göre tamamlamaları istenir.

Ünite 3: Farkında mısınız?

3A. Benzerlik ve farklılık anlatan bir paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 62

Açıklama: Öğrencilerden kendi zamanlarındaki çocuklar ile şimdiki çocuklar arasında ne gibi benzerlikler ve farklılıklar gördüklerini anlatan bir paragraf yazmaları istenir.

3B. Hikâye/öykü yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 63

Açıklama: Öğrencilere bir resimde gösterilen ağacın altına az sonra kırklı yaşlarda bir adamın gelip oturacağı söylenir. Adamın ruh halinin nasıl olduğunu, neler yapacağını ve niçin orada olduğunu anlatan bir hikâye yazmaları istenir.

3C. Paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 74

Açıklama: Öğrencilerden kendilerine verilen paragrafı düşüncenin akışına uygun şekilde tamamlamaları istenir.

3D. Görüş bildiren kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 74

Açıklama: Öğrenciler, “İnsanın ileriye dönük doğru kararlar alması, hesabının olmadığı bir bankadan para çekmesine benzer.” (Oscar Wilde) cümlesinde anlatılmak istenen düşünceyi açıkladıkları bir kompozisyon yazarlar.

Ünite 4: Edebiyat Dünyasından

4A. Özet yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 85

Açıklama: Öğrenciler okumuş oldukları bir romanın özetini yazarlar.

4B. Tarihi bir olayı/efsaneyi anlatan yazı yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 84

Açıklama: Öğrenciler kendi ülkelerindeki bir efsaneyi yazarlar.

4C. Hikâye/öykü yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 90

Açıklama: Öğrencilerden kendilerine gösterilen fotoğraftan yola çıkarak olay, mekân, zaman ve kişiler gibi unsurları da göz önünde bulundurarak, bir hikâye yazmaları istenir.

4D. Paragraf yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 95

Açıklama: Öğrencilerden Einstein’ın “Hayal gücü bilimden önemlidir.” cümlesinden ne anladıklarını açıklayan iki paragraf yazmaları istenir.

Ünite 5: Kim Haklı?

5A. Görüş bildirilen bir kompozisyon yazma

Öğrenci kitabı sayfa 100

Açıklama: Öğrencilere rüyayla ilgili farklı düşünceler ifade eden sözler verilir (“Rüyalar aynalara benzerler, bazen içlerinde başımıza gelecek şeyleri görürüz”, “Rüya insanın umut kapısıdır”, “Rüyalar tersine çıkar”, “Hayallerinizin gerçekleşmesini istiyorsanız rüya görmeyin”) ve bu sözlerden hangisine katıldıklarını anlatan bir kompozisyon yazmaları istenir.

5B. Hikâye yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 105

Açıklama: Öğrenciler çocuklar için hikâyeler yazan bir yazar olarak kendilerine gösterilen köpek fotoğraflarından hareketle kısa bir hikâye yazarlar.

5C. Gösterilen karikatür hakkında görüş bildirilen bir kompozisyon yazma çalışması

Öğrenci kitabı sayfa 108

Açıklama: Öğrenciler kendilerine gösterilen karikatür hakkında (Bir kişi baktığı sayıyı kendi tarafından 6 olarak görürken, diğer kişi aynı sayıyı kendi açısından 9 olarak görür) bir kompozisyon yazarlar.

Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı C1 Seviyesinde Yazma Kazanımları:

“Kişi ilgi alanına giren çok çeşitli konularda anlaşılır, ayrıntılı metinler yazabilir. Belirli bir bakış açısına destek vererek ya da karşı çıkarak bilgi sunan ve nedenler ileri süren bir kompozisyon ya da rapor yazabilir. Olayların ve deneyimlerin kendisi için taşıdığı önemi ön plana çıkaran mektuplar yazabilir.”

Hedeflerine uygun **23 adet** yazma aktivitesi bulunmaktadır.

(Temur, Kurt vd, 2019)

3.4.4.6. Gazi TÖMER-Yabancılar İçin Türkçe Seti İncelemesi Genel Değerlendirme

Tablo 73: Gazi TÖMER-Yabancılar İçin Türkçe Yazma Aktiviteleri Sonuç Veri Tablosu

Gazi TÖMER-Yabancılar İçin Türkçe Yazma Aktiviteleri Sonuç Veri Tablosu		
Seviye	Ünite Sayısı	Aktivite Sayısı
A1	6	21
A2	5	14
B1	5	25
B2	5	27
C1	5	23
TOPLAM	26	110

Yabancılar İçin Türkçe serisinin yazma aktiviteleri açısından incelenmesi sonucunda yukarıdaki tabloda görüldüğü gibi A1 seviyesinden C1 seviyesine beş kitapta toplam 26 ünite 110 ayrı yazma çalışması tespit edilmiştir. A1 seviyesinde 21, A2 seviyesinde 14, B1 seviyesinde 25, B2 seviyesinde 27 ve C1 seviyesinde 23

adet yazma aktivitesi bulunmaktadır. İncelemede tespit edilen yazma konuları ve sayısal dağılımı aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Tablo 74: Gazi TÖMER-Yabancılar İçin Türkçe Serisinde Seviyelere Göre Yazma Aktivitelerinin Dağılımı

Gazi TÖMER-Yabancılar İçin Türkçe Serisinde Seviyelere Göre Yazma Aktivitelerinin Dağılımı					
Yazma Aktivitesi Türü	A1	A2	B1	B2	C1
Form/kart doldurma, form tasarlama, kartpostal yazma	2				
Paragraf yazma	6	7	3	7	4
Günlük yazma	1				
Tarif/tasvir/tanıtma yazısı	6	1			
Yemek tarifi verme yazısı					
E-posta yazma	3		3	1	
Mesaj yazma	3	2			
Blog yazma					
Resmi ve gayri resmi mektup yazma		2	2	1	1
Değerlendirme (kitap, film, ürün) yazısı			2	2	1
Şikâyet/özür mektubu yazma			1		
Hikâye/anı yazma			1	2	3
Gazete haberi yazma					
İş başvurusu yapma ve bilgi isteme mektubu					
Rapor yazma					
Film senaryosu yazma					
Çok paragraflı kompozisyon yazma (essay) Görüş/fikir beyan etme (opinion essay), iyi ve kötü yönü tartışma (for and against essay), ikna etme (persuasive essay), problem çözme (problem-solution essay), sebep-sonuç (cause and effect essay), bilgilendirme (expository), avantaj ve dezavantaj (advantage and disadvantage)			8	10	8

Tablo/grafik yorumlama yazısı					
Tavsiye/öneri yazısı			1		
Biyografi yazma					
Tarihi bir olayı/hikâyeyi/efsaneyi anlatma yazısı					1
Anket sorusu hazırlama					
Özet yazma				3	3
İlan/reklam/tanıtım yazma		1	4		1
Sunum metni yazma				1	
Özgeçmiş yazma		1			
Araştırma yazısı					1
Toplam: 110	21	14	25	27	23

Sonuç olarak, Yabancılar İçin Türkçe serisinde Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı Yazma Kazanımları doğrultusunda hazırlanmış, tanıtmalı/alıştırma, kontrollü, güdümlü ve serbest yazma yöntemleri kullanılarak aktarılan toplam 110 yazma aktivitesi tespit edilmiştir. 27 farklı yazma konusu başlığı altında en çok yazma çalışması 27 adetlik çalışmayla “**paragraf**” yazma alanında yapılmaktadır. Onu sırasıyla 26 adetle “**kompozisyon**” yazma ve 7 adetle “**tasvir/tarif yazısı ve e-posta**” yazma çalışmaları takip etmektedir. Seride dördüncü olarak 6’şar adetlik aktiviteyle “**mektup, hikâye, değerlendirme, özet ve ilan/reklam/tanım**” yazıları diğerlerini takip etmektedir. Tablodan da anlaşılacağı üzere kitap serisinde “blog yazma”, “yemek tarifi yazma”, “gazete haberi yazma”, “rapor yazma”, “film senaryosu yazma”, “iş başvurusu yazısı yazma”, “tablo/grafik yorumlama yazısı”, “biyografi yazma” ve “anket sorusu hazırlama” tarzı yazma türlerinde hiç yazma çalışması yapılmadığı görülmektedir.

3.5. İngilizce ve Türkçe Öğretim Setleri İncelemesinin Karşılaştırmalı Sonuç Bölümü

Yabancı dil olarak İngilizce ve Türkçe öğretiminde yaygın olarak kullanılan ders kitapları incelemesi sonunda, aşağıdaki tabloda da görüldüğü üzere, sadece kullanılan öğrenci kitapları açısından bakıldığında sayısal olarak A1 seviyesinden C1 seviyesine kadar yapılan yazma alıştırmalarında Türkçe setlerde daha fazla yazma

aktivitesi tespit edilmiştir. Ancak İngilizce hazırlık sınıflarında okutulan öğrenci ders kitaplarında yapılan yazma aktivitelerine ek olarak ayrı bir “Yazma” dersi de bulunmaktadır. Bu ders saati haftada 4 saat ile 6 saat arasında değişmekte olup öğrenciler genellikle okumuş oldukları ana ders kitabında yer alan konuların daha ayrıntılı halini görmekte ve daha fazla aktiviteyi bu derslerinde yapmaktadırlar. Bu bilgi doğrultusunda yine yabancı dil olarak İngilizce öğretiminin hazırlık sınıflarında sıklıkla kullanılan yayınevlerinin ders kitapları da incelenmiş ve tabloda görüldüğü şekilde A1 seviyesinden C1 seviyesine birçok yazma konusu tespit edilmiştir. Bu tabloda paylaşılan sayılar aktivite adı olmayıp sadece konu başlıklarıdır, çünkü her ünite de en az iki yazma aktivitesinin yanında çalışma kitapları ve çevrimiçi platformlarda yer alan çok sayıda yazma aktivitesi bulunmaktadır.

Tablo 75: Karşılaştırma Tablosu

	İngilizce Setlerde Bulunan Yazma Aktivitesi	Türkçe Setlerde Bulunan Yazma Aktivitesi
Seviye	New English File (Oxford) Language Hub (MacMillan), New Language Leader (Pearson) Face to Face (Cambridge) Life (NGL)	Yedi İklim (Yunus Emre Enstitüsü) İstanbul (Kültür Sanat Basımevi) Yeni Hitit (Ankara Ü. TÖMER) Yabancılar İçin Türkçe (Gazi Ü. TÖMER)
A1 Seviye	20	44
A2 Seviye	64	67
B1 Seviye	66	90
B2 Seviye	70	86
C1 Seviye	90	97
Seviye	Yazma Ders Kitapları Longman Serisi (5 kitap) Oxford Serisi (3 Kitap) Macmillan Serisi (4 Kitap) Cambridge Serisi (4 Kitap) NGL Serisi (6 Kitap)	Yazma Ders Kitapları (Ayrı bir ders kitabına rastlanmamıştır.)
A1 Seviye	15	-

A2 Seviye	46	-
B1 Seviye	54	-
B2 Seviye	50	-
C1 Seviye	40	-

Yazma türleri açısından yapılan incelemede hem İngilizce hem de Türkçe öğretim setlerinde farklı yazma aktivitelerinin sıralamalarının değiştiği görülmektedir. Örneğin bir sette e-posta/kompozisyon yazma aktivite sayısı en fazlayken, bir başka sette paragraf yazma aktivitelerinin daha fazla olduğu görülebilir. Ancak genel toplam göz önüne alındığında, aşağıdaki tabloda da görüldüğü üzere, İngilizce setlerde kompozisyon, paragraf ve e-posta en çok yazma çalışmaları olarak ilk üç sırayı alırken, Türkçe setlerde kompozisyon, paragraf ve tasvir yazısı yazma çalışmaları ilk üç sırayı paylaşmaktadır.

Tablo 76: Setlerde En Çok Karşılaşılan Yazma Türleri

Yazma Türü	İngilizce Öğretim Setleri	Yazma Türü	Türkçe Öğretim Setleri
Kompozisyon (Essay)	42	Kompozisyon (Essay)	101
Paragraf	38	Paragraf	98
E-posta yazma	24	Tasvir/tarif/tanıtma yazısı	41

3.5.1 İngilizce ve Türkçe Öğretim Setleri İncelemesinin Karşılaştırma Sonucu Genel Tespitler

Yetişkinlere yabancı dil olarak İngilizce ve Türkçe öğretimi için hazırlanmış olan ve araştırmada kullanılan setlerin yazma bölümleri ile ilgili karşılaştırmalı tablo aşağıda paylaşılmaktadır.

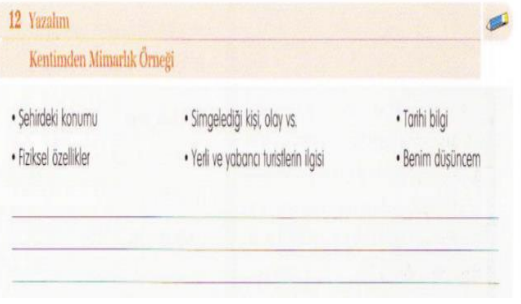
Tablo 77: Karşılaştırma Sonucu Genel Tespitler

İngilizce Öğretim Setleri	Türkçe Öğretim Setleri
----------------------------------	-------------------------------

1. Yazma aktivitelerinin yazma konusuna ısındırma (warm-up) çalışmalarıyla başladığı görülür.	Yazma çalışmasına başlarken ısındırma aktivitelerine ya hiç ya da çok nadiren rastlanır.
2. Yazma çalışması ne tür yazmayla ilgiliyse o yazma eyleminin nasıl yapılacağı (how to write) ve yazma süreci (writing process) anlatılır.	Yazma eyleminin nasıl yapılacağına ve yazma sürecine dair bilgi yoktur.
3. Gerek İngilizce öğretim setleri gerekse münferit yazma kitaplarında mutlaka öğrencilere <u>yazma planı/şablonu sunulur</u> ve yazma süreci adım adım öğretilir.	Türkçe öğretim setlerinde İngilizce öğretim setleri ve yazma kitaplarında bulunan <u>yazma planına veya yazma şablonuna rastlanmamıştır.</u>
4. Yazma çalışmasının türü ile ilgili örnek/model (writing sample) mutlaka sunulur, çalışma örnek üzerinde gösterilir.	Yazma çalışmasının türü ile ilgili örnek/model ya hiç gösterilmez ya da nadiren gösterilir.
5. Yazma çalışmasının türüne göre yazarken kullanılacak cümle kalıpları ve anahtar kelimeler mutlaka sunulur, çalışma örnek üzerinde gösterilir.	Yazma çalışmasının türüne göre yazarken kullanılacak cümle kalıpları ve anahtar kelimeler ya hiç gösterilmez ya da nadiren gösterilir.
6. Yazma aktivitelerinde verilen “görev bilgilendirme talimatlarının” (writing instructions) çok net olduğu değerlendirilmektedir. Örnek: “X konusu hakkında <u>bir paragraf yazınız/çok paragraflı kompozisyon yazınız.</u> Öğrencilerden beklenen yazma uzunluğu soruda net biçimde ifade edilir.	Yazma aktivitelerinde verilen “görev bilgilendirme talimatlarının” (writing instructions) yeterince net olmadığı değerlendirilmektedir. Aktivitede çoğu zaman verilen yazma talimatının “X konusunda yazın/bir kompozisyon yazınız.” tarzında olduğu görülür. Burada bir paragraf mı, yoksa çoklu paragraftan oluşan bir kompozisyon mu istendiği net değildir.
7. İngilizce setlerde yazma görevi verilirken tüm yazma türlerinin adı ve uzunluğu yazma talimatında net	Sette yer alan yazma türlerinin adlarının doğru konulmadığı tespit edilmiştir. Örneğin “Üniversiteye nasıl

şekilde belirtilmiştir. Örneğin “Yakın arkadaşınızı <u>tarif/tasvir</u> ettiğiniz bir <u>paragraf</u> yazınız.”, “Sizce okul hayatında başarılı olmak için neler yapılmalıdır. Görüşlerinizi açıkladığınız çok paragraflı bir kompozisyon (opinion essay) yazınız.”	hazırlanılmalıdır? Yazınız. Bu ifadede öğrencilere ne tür yazı yazmaları (görüş, ikna, sınıflama vb) ve ne uzunlukta yazmaları gerektiğinin açıklaması yapılmamaktadır.
8. Yazma çalışmasında yazma türleri ve uzunlukları isim zikredilerek (paragraf, çok paragraflı kompozisyon-essay, makale-research paper/article) net biçimde ne yazılmasının istendiği belirtilir.	Çoğunlukla yazma türlerinin hepsine, ister paragraf düzeyinde (paragraph writing) ister çok paragraflı kompozisyon (essay writing) düzeyinde isterse de bir araştırma sonucunda referans göstererek yazılan makale (article) düzeyinde olsun, hiçbir ayırım olmaksızın <u>kompozisyon denmektedir.</u> Bu durum öğrenciler açısından ne yazılması gerektiği konusunda kafa karışıklığı yaratabilir.
9. Paragraf yazma çalışmalarında <u>paragraf türünün adı net olarak belirtilir.</u> 1. Görüş paragrafı (opinion paragraph) 2. Tarif/tasvir paragrafı (description paragraph) 3. Sınıflama paragrafı (classification paragraph) 4. Açıklama paragrafı (expository paragraph) 5. Sebep-sonuç paragrafı (cause and effect paragraph) 6. Tanımlama paragrafı (definition paragraph)	Paragraf yazma çalışmalarında <u>paragraf türü net olarak belirtilmediği</u> gibi paragraf adı nadiren belirtilmekte, sıklıkla “kısa bir kompozisyon yazın” ifadesi kullanılmaktadır.

7. Karşılaştırma paragrafı (comparison paragraph) 8. Anlatma paragrafı (narrative paragraph) 9. Bir süreç anlatma paragrafı (process paragraph)	
10. Çok paragraflı kompozisyon (essay) yazma çalışmalarında <u>kompozisyon türü net olarak belirtilir.</u> 1. Görüş/fikir beyan eden kompozisyon (opinion essay) 2. İyi ve kötü yönü tartışma kompozisyonu (for and against essay) 3. İkna etme kompozisyonu (persuasive essay) 4. Problem çözme kompozisyonu (problem-solution essay) 5. Sebep-sonuç kompozisyonu (cause and effect essay) 6. Bilgilendirme kompozisyonu (expository/informative essay) 7. Avantaj ve dezavantaj anlatan kompozisyon (advantage and disadvantage essay) 8. Karşılaştırma kompozisyonu (compare and contrast essay), 9. Sınıflandırma kompozisyonu (classification essay) 10. Süreç anlatan kompozisyon (process essay)	Çok paragraflı kompozisyon (essay) yazma çalışmalarında <u>kompozisyon türünün net olarak belirtilmediği</u> ve genel olarak çok paragraflı yazma çalışmasının sadece “X hakkında bir kompozisyon yazın/yazınız” cümlesiyle ifade edildiği tespit edilmiştir. Dolayısıyla öğrenciler açısından kompozisyonun türü (görüş bildiren, problem çözme, mukayese etme kompozisyonu vb) hakkında net bir bilgi yoktur. Örnek: Yeni Hitit B2-C1 ileri seviye öğrenci kitabı sayfa 69 9 Türkçe Öğrenirken • Türkçe öğrenme amacınız • Türkçe öğreniminiz sırasında yaşadığınız ilginç durumlardan örnekler • Türkçe ve kendi anadiliniz arasındaki benzerlik ve farklılıklar • Türkçeyi öğrenirken yaşadığınız güçlükler • Yaşadığımız güçlükler karşısında ürettiğiniz çözümler • Türkçeyi öğrenmek isteyenlere önerileriniz • Diğer Yeni Hitit B2-C1 ileri seviye öğrenci kitabı sayfa 109

11. Konuyu farklı yönleriyle ele alan ve belli bir bakış açısını destekleyen kompozisyon (discursive essay)	
11. Yazma çalışmasında “<u>yazma değerlendirme ölçütleri (assessment criteria)</u>” setlerde açıkça paylaşılır. Böylece yazılan paragraf ya da kompozisyonun hangi ölçütlere göre değerlendirildiği ve öğrencilerin neye göre başarılı ya da başarısız olacakları net biçimde belirtilir.	<u>yazma değerlendirme ölçütlerine rastlanmamıştır.</u> Yazılan paragraf ya da kompozisyonun hangi ölçütlere göre değerlendirildiği ve öğrencilerin neye göre başarılı ya da başarısız olduğu hususunda net bir bilgi tespit edilmemiştir.
12. İngilizce setlerinin öğrenci kitaplarında yer alan yazma aktiviteleri sayısal-nicelik olarak Türkçe setlerindeki aktivitelerden daha az olsa da nitelik olarak gerek tür gerekse çeşit açısından daha etkili olduğu değerlendirilmektedir.	Türkçe setlerinin öğrenci kitaplarında yer alan yazma aktiviteleri sayısal-nicelik olarak İngilizce setlerinde bulunan aktivitelerden daha fazla olsa da nitelik olarak gerek tür gerekse çeşit açısından daha az etkili olduğu değerlendirilmektedir. Çünkü verilen yazma konusunun “<u>nasıl yazılacağına öğretimi</u>” ile ilgili doğrudan çalışmaya rastlanmamıştır.
13. İngilizce öğretim setlerinin öğrenci ders kitaplarının yanında konuların daha detaylı şekilde ayrı bir ders olarak verildiği ve bu derslerde kullanılan <u>ayrı YAZMA kitap setlerinin bulunduğu görülmektedir.</u> Longman Serisi (5 kitap) Oxford Serisi (3 Kitap) Macmillan Serisi (4 Kitap) Cambridge Serisi (4 Kitap)	Türkçe öğretim setlerinin öğrenci ders kitaplarının yanında konuların daha detaylı şekilde ayrı bir ders olarak anlatılmadığı ve bu derslerde kullanılan <u>ayrı YAZMA kitap setlerinin olmadığı görülmektedir.</u> NOT: Burada yazma kitabından kasıt Türkçe öğretim setleri dışında münferit yazma becerisini öğretme amacıyla yazılmış ders kitaplarıdır. Türkçe öğretim setlerinin tamamlayıcısı olan çalışma

NGL Serisi (6 Kitap	kitapları bu alan girmez. Tıpkı Gazi TÖMER'in “Yabancılar İçin Türkçe” serisinde yazma amaçlı çalışma kitapları gibi.
14. İngilizce öğretim setlerinden bağımsız kullanılan setler ayrı yazma derslerinde öğrencileri cümle düzeyinden akademik makale yazma düzeyine getirecek içerik sunmaktadır.	Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yazma becerisini öğreten ayrı bir yazma kitap seti olmadığı için yazma öğretimi sonunda gelinecek seviye sadece ana kitaptaki yazma aktiviteleriyle sınırlıdır.
15. İngilizce öğretim setlerinde en az çalışma yapılan yazma türlerinin “ilan/reklam yazma, tablo-grafik yorumlama, rapor yazma, anket sorusu hazırlama, iş başvuru mektubu yazma, özet yazma, özgeçmiş yazma” olduğu görülür.	Türkçe öğretim setlerinde en az yazma çalışması yapılan yazma türlerinin “blog yazma, tablo-grafik yorumlama, anket sorusu hazırlama, özgeçmiş yazma, film senaryosu yazma, iş başvuru mektubu yazma, gazete haberi yazma, mesaj yazma ve özet yazma” olduğu görülür.
16. İngilizce ve Türkçe öğretim setlerinde kullanılan yazma öğretim teknikleri yazma aktivitelerine göre değişkenlik göstermekle birlikte sıklıkla: a. Öğrencilere genellikle bir metin üzerinden kelimeler ve belirli dil bilgisi kurallarının öğretildiği “alıştırma-tanıtma” yöntemi b. Öğrencilerden verilen sözcükleri ya da istenilen değişiklikleri yaparak yazmalarının istendiği “kontrollü yazma” yöntemi c. Öğrencilerin bir konu hakkındaki bilgilerini, duygu ve düşüncelerini etkili bir şekilde anlatmak için öğrendikleri sözcükleri, cümle yapılarını kontrollü bir şekilde kullanmaları ve anlamlı bir paragraf oluşturmaları amaçlanan “güdümlü yazma” yöntemi d. Öğrencilerden verilen konu hakkında düşüncelerini planlayarak ve organize ederek kendi üsluplarına göre yazmalarının istendiği “serbest yazma” yönteminin kullanıldığı görülmektedir. Yazma öğretiminde kullanılan yöntemlerin seviye yükseldikçe “alıştırma-tanıtma” yönteminden “serbest yazma” yöntemine doğru değişmekte olduğu görülür. Ayrıca İngilizce öğretim setlerinde yazmada süreç odaklı yazma yönteminde öğrenciler tarafından yazılan metnin sınıf arkadaşları tarafından kontrolünün yapılmasına (peer	

checking) sıkça rastlanırken, bu tür çalışmalara Türkçe öğretim setlerinde çok yer verilmemektedir.

17. İngilizce öğretim setlerinde öğretim açısından öne çıkan yazma türleri sırasıyla kompozisyon (42 adet), paragraf (38 adet) ve e-posta (24 adet) yazma çalışmalarıdır.

Türkçe öğretim setlerinde öğretim açısından öne çıkan yazma türleri sırasıyla kompozisyon (101 adet), paragraf (98 adet) ve tarif tasvir yazma (41 adet) çalışmalarıdır.

Bu sebeple İKÜTÜMER bünyesinde yapılacak tez çalışmasının uygulama kısmında İngilizce ve Türkçe öğretiminde en çok öğretilen konular olan **PARAGRAF** ve **KOMPOZİSYON** yazmanın öğretilmesi üzerinde durulacaktır.

4. BÖLÜM: YAZMA ÇALIŞMASI VERİ TOPLAMA SÜRECİ

Doktora çalışmasının konusu olan “Yabancı Dil Olarak Türkçe ve İngilizcede Yazma Becerisi Öğretilmesinin Karşılaştırılması” bölümünde, yabancı dil olarak Türkçe ve İngilizce yazma becerilerinin öğretilmesinde kullanılan Türkçe ve İngilizce kitap serileri incelenmiş ve farklılıklar ortaya konmuştur.

Çalışmanın bu bölümünde İKÜTÜMER bünyesinde 2021-2022 akademik eğitim öğretim yılında Türkçe hazırlık öğrenimi gören 25 kişilik bir grupla “**yabancı dil olarak İngilizce yazma becerisini kazandırmada kullanılan yöntem ve tekniklerin**” “**yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin yazma becerilerinin gelişimi üzerinde etkisini**” görmek için bir akademik yıllık yazma çalışması yapılmıştır.

Araştırma çalışması öğrencilerin kendilerini sözlü ve yazılı ifade edebilecek seviye olan B1 seviyesine geldiklerinde başlamıştır (Kasım 2021) ve akademik yılın bitişi olan 17 Haziran 2022’de tamamlanmıştır. Araştırma sürecinde sağlıklı veri toplamak ve öğrencileri kendi ortamlarında yazarken yüz yüze gözlemleyebilmek için haftanın iki günü (Perşembe ve Cuma) ikişer saatten toplam 4 saat yazma öğretimi amaçlı derslere girilmiştir.

Paragraf ve kompozisyon yazma öğretiminin yapıldığı bu çalışmada yazma öğretimi iki aşamalı olarak gerçekleştirilmiş ve çalışmanın ilk aşaması “**Uygulama Öncesi-UÖ**”¹³, ikinci aşaması ise “**Uygulama Sonrası-US**”¹⁴ dönem olarak adlandırılmıştır. **Uygulama öncesi dönemde**, yazma öğretiminde öğrencilere “**sadece**” kullanmakta oldukları “Yedi İklim” adlı kitabın yazma öğretiminde kullanılan yönergeleri izlenerek seçilen konular hakkında yazma çalışması yaptırılmıştır. **Uygulama sonrası dönemde** ise öğrencilere yabancı dil olarak İngilizce yazma becerisinin öğretilmesinde kullanılan yönergeler doğrultusunda eğitim verilmiş ve aynı konular üzerine öğrencilere yazma çalışması yaptırılmıştır.

Araştırma aşağıda belirtilen plan ve desene göre, paragraf ve kompozisyon öğretimi olarak iki aşamada yapılmıştır.

¹³ Öğrencilerle sadece okutulmakta olan kitaplarda yer alan yazma öğretimi yöntem ve yönergelerine göre aktivitelerin yapıldığı dönem.

¹⁴ Öğrencilere İngilizce kaynaklarda yer alan yazma öğretimi yöntem ve yönergelerine göre yazma eğitimi verilmesinden sonraki dönem.

Birinci Aşama: Paragraf Yazma

A. Uygulama Öncesi Dönem (Kaynak Kitaplara Bağlı Kalarak)

1. Paragraf yazma çalışması
2. Paragrafların değerlendirilmesi
3. Paragraf yazma sonunda ön test uygulaması

B. Uygulama Sonrası Dönem (İngilizce Kaynaklardan Faydalanarak)

1. Paragraf yazma çalışması
2. Paragrafların değerlendirilmesi
3. Paragraf yazma sonunda son test uygulaması

İkinci Aşama: Kompozisyon Yazma

A. Uygulama Öncesi Dönem (Kaynak Kitaplara Bağlı Kalarak)

1. Kompozisyon yazma çalışması
2. Kompozisyonların değerlendirilmesi
3. Kompozisyon yazma sonunda ön test uygulaması

B. Uygulama Sonrası Dönem (İngilizce Kaynaklardan Faydalanarak)

1. Kompozisyon yazma çalışması
2. Kompozisyonların değerlendirilmesi
3. Kompozisyon yazma sonunda son test uygulaması

Uygulama öncesi ve uygulama sonrası değerlendirme ve testlerin amacı, “değerlendirme ve ön test-son test” sonuçları üzerinde SPSS programı kullanarak yapılan karşılaştırmalarla uygulama çalışmasının durumunu nicelik olarak da ortaya koymaktır.

4.1. Çalışma Grubu Hakkında Genel Bilgi

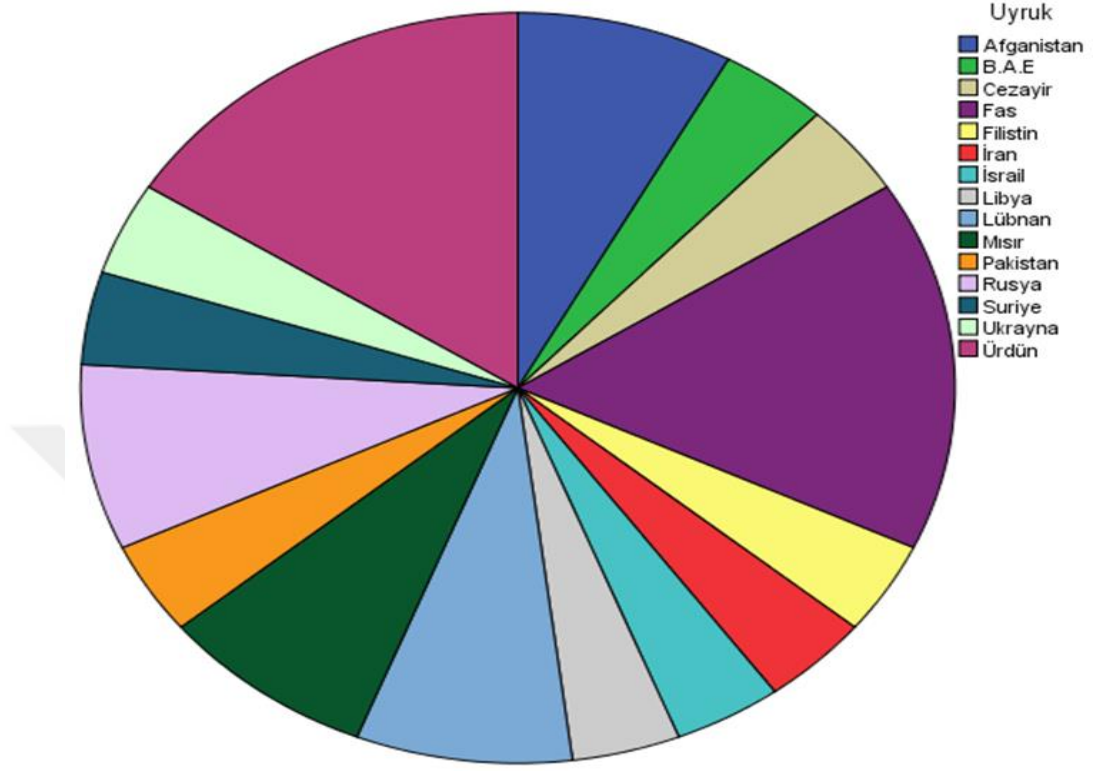
Çalışmaya, yaşları on dokuz ile yirmi yedi arasında değişen ve yaş ortalaması yirmi üç olan on beş farklı ülkeden, on iki kadın ve on üç erkek öğrenciden oluşan 25 kişilik öğrenci grubu katılmıştır. Bu öğrenci grubunda, dört Fas ve dört Ürdün uyruklu öğrenci %32’lik oranla en kalabalık öğrenci grubunu oluşturmaktadır. Onları sırasıyla ikişer kişiyle Rusya, Afganistan, Lübnan ve Mısır uyruklu toplam sekiz öğrenci takip etmektedir. Bu öğrenciler de 25 kişilik grubun diğer %32’lik oranını oluşturmaktadır. Geri kalan dokuz öğrenci ise Birleşik Arap Emirlikleri, Cezayir, Filistin, İran, İsrail, Libya, Pakistan, Suriye ve Ukrayna gibi dokuz farklı ülkeden

gelmektedir ve grubun %36'sını oluşturmaktadır. Öğrenci uyruk ve cinsiyet bilgilerini içeren grafikler aşağıda paylaşılmıştır.

Tablo 78: Çalışmaya Katılan Öğrencilerin Uyruk Bilgileri

Çalışmaya Katılan Öğrencilerin Uyruk Bilgileri				
	Sıklık	Oran	Geçerli Oran	Toplam Oran
Afganistan	2	8,0	8,0	8,0
B.A.E	1	4,0	4,0	12,0
Cezayir	1	4,0	4,0	16,0
Fas	4	16,0	16,0	32,0
Filistin	1	4,0	4,0	36,0
İran	1	4,0	4,0	40,0
İsrail	1	4,0	4,0	44,0
Libya	1	4,0	4,0	48,0
Lübnan	2	8,0	8,0	56,0
Mısır	2	8,0	8,0	64,0
Pakistan	1	4,0	4,0	68,0
Rusya	2	8,0	8,0	76,0
Suriye	1	4,0	4,0	80,0
Ukrayna	1	4,0	4,0	84,0
Ürdün	4	16,0	16,0	100,0
Toplam	25	100,0	100,0	

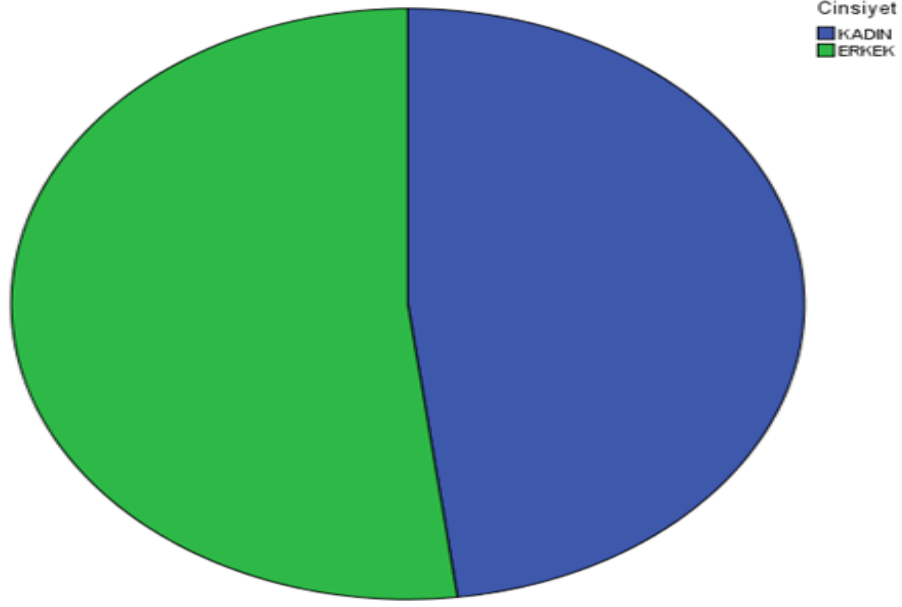
Uyruklara Göre Öğrenci Dağılım Grafiği

Grafik 1: Çalışmaya Katılan Öğrencilerin Uyruk Bilgileri

Tablo 79: Çalışmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyet Bilgileri

Çalışmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyet Bilgileri				
	Sıklık	Oran	Geçerli Oran	Toplam Oran
KADIN	12	48,0	48,0	48,0
ERKEK	13	52,0	52,0	100,0
Toplam	25	100,0	100,0	

Grafik 2: Cinsiyete Göre Öğrenci Dağılım Grafiği

Bu öğrencilerle yapılan yüz yüze görüşmelerde Türkçe öğrenmeye ilk kez İKÜTÜMER’de başladıklarını ve eğitim sonrası başarılı olmaları durumunda ya İstanbul Kültür Üniversitesi’nde ya da başka bir üniversitede lisans eğitimi almak istediklerini dile getirdiler.

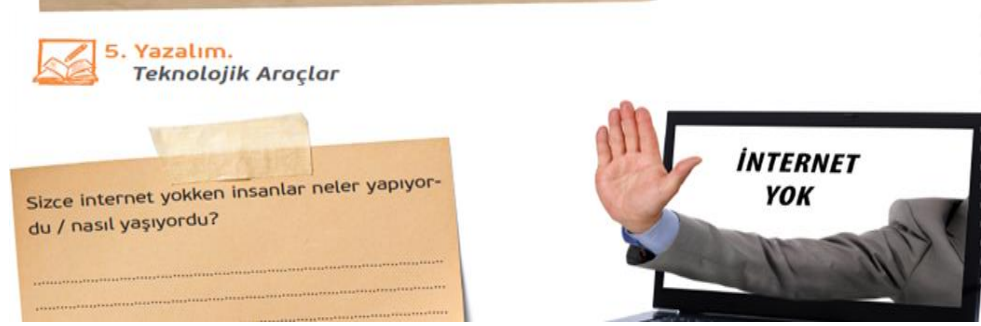
4.2. Uygulama Öncesi Paragraf Yazma Çalışması

Yazma çalışmasının bu ilk bölümünde öğrenciler B1 seviyesinde Yedi İklim kitabını okumaktadır, bu yüzden B1 kitabının yazma bölümlerinden beş farklı konu seçilmiş ve öğrencilerden beş haftada beş farklı paragraf yazmaları istenmiştir. Yazma çalışmasında sadece Yedi İklim kitabının yazma bölümlerinde verilen yönergeler kullanılmış ve öğrenciler bu yönergelere göre paragraflarını yazmıştır. Aşağıda yazma çalışmasında kullanılan konu başlıkları verilmiştir.

4.2.1. Uygulama Öncesi Paragraf Yazma Konuları

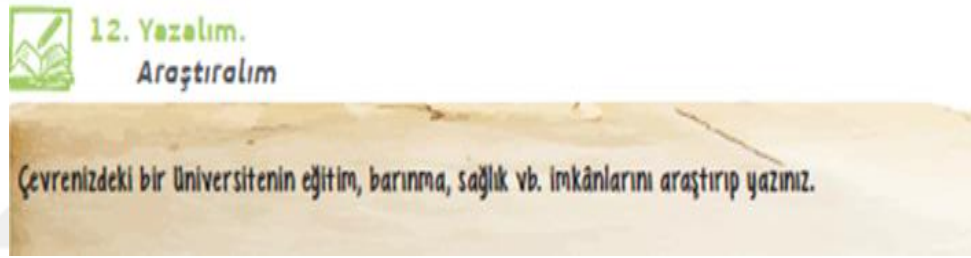
1. Verilen konu hakkında bir paragraf yazınız.

(B1 Yedi İklim-Ünite 1: Haberin Var mı?-Sayfa 17)

2. Verilen konu hakkında bir paragraf yazınız.

(B1 Yedi İklim-Ünite 3: Eğitim-Sayfa 56)

3. Verilen konu hakkında bir paragraf yazınız.

(B1 Yedi İklim-Ünite 3: Eğitim-Sayfa 62)

4. Verilen konu hakkında bir paragraf yazınız.

(B1 Yedi İklim-Ünite 3: Eğitim-Sayfa 61)

9. Yazalım. Dilin Önemi

"Bir lisan, bir insan. İki lisan, iki insan." sözünü açıklayınız.

5. Verilen konu hakkında bir paragraf yazınız.

(B1 Yedi İklim-Ünite 8: Ömür Dediğin-Sayfa 159)

6. Yazalım. Üniversiteniz

Sizce üniversiteye nasıl hazırlanmalı? Bu süreci anlatınız.

4.2.2. Uygulama Öncesi Paragraf Değerlendirme Ölçütleri

Yazılıp teslim edilen paragraf ödevleri ayrı ayrı toplam üç farklı öğretim elemanı tarafından bir örneği aşağıda yer alan İstanbul Kültür Üniversitesi Yabancı Diller Bölümü Ölçme ve Değerlendirme Birimi'nin kullandığı "Yazma Çalışması Değerlendirme Ölçütleri"ne göre değerlendirilmiştir. İKÜ-YDB'de kullanılan bu ölçütün seçilmesinin sebebi, değerlendirme ölçütünün CEFR'a göre geçerliliği ve güvenilirliğinin onaylanmış olmasıdır. Ayrıca her yazma çalışması sonrası ödevler nesnellik adına farklı üç öğretim görevlisi tarafından notlandırılmış, bu notların da ortalamaları alınmıştır.

İstanbul Kültür Üniversitesi Yabancı Diller Bölümü Ölçme ve Değerlendirme
Birimi Yazma Çalışması Değerlendirme Ölçütleri

YAZMA KRİTERLERİ .../20	Çok İyi (5)	İyi (4)	Ortalama (3)	Ortalamanın altı (2)	Kötü (1)	İlgisiz Cevap (0)
DİL BİLGİSİ AÇISINDAN DOĞRULUK	Anlamı engellemeyen sadece ara sıra gerçekleşen çok küçük dilbilgisi hataları	Anlamı belirsizleştirmeyen birkaç küçük dilbilgisi hataları	Bazen anlamı belirsizleştiren ancak anlamı hala aktarılan bazı küçük dilbilgisi hataları	Genellikle anlamı engelleyen sık, önemli dilbilgisi hataları	Anlamı engelleyen çok fazla temel dilbilgisi hatası	Tamamen alakasız cevap ya da cevap yok
KELİME BİLGİSİ AÇISINDAN DOĞRULUK	Mükemmel /çok iyi derecede kelime dağarcığı ve uygun kelime kullanımı	Genellikle iyi, uygun aralık ve kelime dağarcığı kullanımı	Bazı yanlışlıklarla birlikte yeterli kelime dağarcığı ve kullanımı	Sınırlı kelime dağarcığı ve kullanımı, çok tekrarlanan ve pek çok yanlışlık içeren ve de göreve çok uygun olmayan kelime kullanımı	Görev/ödev için çok basit, çok sık tekrarlanan, uygunsuz ve yanlış kelime dağarcığı kullanımı	Tamamen alakasız cevap ya da cevap yok
ÖDEVİN/GÖREVİN GEREKLİKLERİNİ YERİNE GETİRMEK	Ana fikir, destekleyici cümleler, ayrıntılar ve sonuç ile yeterli bilgi vererek görevi mükemmel bir şekilde anlama ve tamamlama	Bir ana fikir, destekleyici ayrıntılar ve bir sonuç ile yeterli bilgi vererek görevi iyi anlama ve tamamlama	Görevi yeterince anlamak ve tamamlamak, ancak ana fikirde, destekleyici ayrıntılarda ve sonuçta bazı eksik kısımlar	Görevi anlama ve kısmen tamamlama, ancak ana fikirde birçok eksik kısımlar var, destekleyici ayrıntılarda ve sonuç bölümünde eksiklikler	Yetersiz yazma denemesi, görevi tamamlamak için çok az girişim ve ana fikirde çok fazla eksik kısımlar, destekleyici ayrıntılar ve eksik sonuç	Tamamen alakasız cevap ya da cevap yok
ANLAM VE BAĞLAM BÜTÜNLÜĞÜ	Tümü ilgili, anlamlı ve mantıklı bilgilerle uygun retorik kalıpları kullanarak fikirlerin mükemmel gelişimi	Çok nadir alakasız bilgi, uygun retorik kalıpları kullanarak tutarlı, açık ve iyi desteklenmiş fikirler	Ara sıra alakasız bilgilerle, uygun retorik kalıpları kullanarak anlamlı bir şekilde yeterli desteklenmiş fikirler	Fikirlerin zayıf gelişimi, genellikle tutarsız, birkaç ilgisizliklerle birlikte uygun retorik kalıplarının eksikliği	Fikirlerin son derece zayıf gelişimi, tamamen tutarsız cümleler, çok fazla alakasız bilgi	Tamamen alakasız cevap ya da cevap yok

Resim 1: Yazma Çalışması Değerlendirme Ölçütleri

Tablo 80: Öğretim Elemanı Değerlendirme Tablosu

UYGULAMA ÖNCESİ PARAGRAF DEĞERLENDİRME TABLOSU					
Öğrenci Numarası	Uygulama Öncesi 1. Paragraf/20	Uygulama Öncesi 2. Paragraf/20	Uygulama Öncesi 3. Paragraf/20	Uygulama Öncesi 4. Paragraf/20	Uygulama Öncesi 5. Paragraf/20
1					
2					
3					
4					

4.2.2. Uygulama Öncesi Paragraf Yazma Ön Testi

Uygulama öncesi paragraf yazma sürecinin ilk yazma çalışmasını tamamlandıktan sonra öğrencilere aşağıda yer alan ön test uygulanmıştır.

Uygulama Öncesi Paragraf Yazma Çalışmalarıyla İlgili Ön Test

Aşağıdaki önermelerde size göre uygun şıkkı işaretleyiniz.

Paragraf Yazma Çalışması I: Kullanılan ders kitabında yer alan yazma çalışması sonrası.

Sıra	Sorular	Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	Çok Katılıyorum	Fikrim yok
1	Ne tür bir paragraf yazacağım net olarak belirtilmiştir.					
2	Dilbilgisi açısından doğru cümleler kurarak yazabildim.					
3	Anlam açısından kendi içinde tutarlı cümleler kurarak yazabildim.					
4	Yazma sürecinde, yazma konusu ilgili kelimeleri kullanmada sorun yaşamadım.					
5	Yazma etkinliğinde, yazma formatı belli olduğu için nasıl bir şey yazacağım belliydi.					
6	Paragraf yazmaya başlamadan önce konu ile ilgili fikir geliştirebildim.					
7	Paragraf yazma sürecinde ana fikir cümlesini kolayca yazabildim.					
8	Paragraf yazma sürecinde ana fikir cümlelerini destekleyecek cümleleri yazabildim.					
9	Paragraf yazma sürecinde sonuç/özet cümlesi yazabildim.					
10	Paragraf yazma süreçlerinde doğru bağlaç ve geçiş kelimelerini kullanabildim.					

Resim 2: Paragraf Yazma Çalışmalarıyla İlgili Ön Test

Sonuç olarak, araştırmanın bu bölümünde öğrencilere kullanmakta oldukları kitabın yazma aktivitelerinde yer alan yazma önermeleri doğrultusunda beş farklı paragraf yazdırılmış ve bu paragraflar farklı öğretim elemanları tarafından değerlendirilmiştir. Bu değerlendirmeler sonucunda öğrencilerin paragraf yazmada ne kadar başarılı olduklarını gösteren veriler elde edilmiştir. Bu çalışma sonunda da öğrencilere bir ön test uygulanmış ve öğrencilerin kullanmış olduğu kitap yönergelerine göre yazmış oldukları paragraflarda kendilerine göre ne kadar yetkin oldukları konusunda görüşleri ile ilgili veriler elde edilmiştir. Elde edilen bu veriler uygulama sonrası elde edilecek verilerle karşılaştırılacaktır.

4.3. Uygulama Sonrası Paragraf Yazma Çalışması

Araştırmanın bu bölümünde, kısıtlı zamanda ve kısa sürede hedef dilde anlaşılır ve iyi bir paragraf yazdırabilmek amacıyla “ürün odaklı paragraf yazma yöntemi (product writing approach)” tercih edilmiştir. Bu yöntem, yazma becerisinin öğretimini ortaya çıkan ürüne odaklayan bir yöntem olarak karşımıza çıkar. Silva’nın (1993) da belirttiği gibi, bu öğretim yaklaşımında, öğrencilere önceden belirlenmiş

bir konu veya metin türü verilir ve onlardan hızla yazılı metinler oluşturmaları beklenir. Burada vurgu, nihai ürünün kalitesine ve sonuca yapılır; aynı zamanda nihai ürünün doğruluğu ve akıcılığı da büyük bir öneme sahiptir. Öğrencilere dil bilgisi ve yazım kurallarına dikkat etmeleri gerektiği öğretilirken, metinlerini akıcı ve anlaşılır bir biçimde oluşturmaları teşvik edilir. Bununla birlikte, öğrencilere verilen konuda derinlemesine araştırma yapmaları ve metinlerini düzenlemeleri gerekliliği vurgulanarak eleştirel düşünme yeteneklerinin geliştirilmesine katkı sağlanır. Ürün odaklı yazma yaklaşımı özellikle sınavlarda ve hızlı yazma gerektiren durumlarda etkili bir öğretim yöntemi olarak öne çıkar ve öğrencilere yazma becerilerini hızla geliştirme imkânı sunar. Bu sayede pratik yapma fırsatları da artar.

Yazma çalışmasının bu evresinde öğrencilere paragraf yazmayla ilgili olarak İngilizce yazma becerisinin öğretiminde kullanılan **İngilizce kaynaklardan derlenen paragraf nedir, nasıl yazılır ve paragraf türleri nelerdir** sorularına cevap olacak şekilde eğitim verilmiştir. Ayrıca bu bölümde öğrencilerin yazma öncesi yazılacak konu hakkında genel bilgi ve kelime bilgilerini arttıracak ısınma aktiviteleri kullanılmıştır. Bununla birlikte, yazmaya başlamadan önce öğrencilere paragrafın öğelerini net biçimde gösteren paragraf formatları ve paragraf türlerinden model örnekler verilerek öğrencilerin yazma süreçlerinin kolaylaştırılması amaçlanmıştır.

Paragraf yazma öğretimi için pek çok farklı İngilizce kaynaktan paragrafın nasıl yazıldığını ve yazma sürecini anlatan materyaller seçilmiş ve sınıf içi çalışmada öğrencilerle paylaşılmıştır. Paragraf yazma öğretiminde daha önce kuramsal çerçeve bölümünün 2.8.1.2 numaralı alt başlığında detayları verilen Ürün Odaklı Yazma Yaklaşımı yönteminin uygulama sırası kullanılmıştır. Bu yöntemin uygulamasında aşağıdaki sıralama takip edilmiştir:

I. Yazma Türü/Model Paylaşımı: Öğrencilere örnek paragraf sunularak yazma türü ve özellikleri hakkında bilgi verilir. Bu model paragraflar, öğrencilere kalıplar ve yapılar sunarak yazılarını oluştururken yol gösterir. Paragraf yazma becerisinin öğretilmesinde öğrencilere yazılı ürünlerin planlama, tasarlama ve düzenleme süreçlerini anlamalarının büyük önem taşıdığı vurgulanır. Ayrıca yazma sürecinin eleştirel düşünmeyi teşvik edici bir şekilde yönetilmesi, öğrencilerin savları etkili bir şekilde geliştirmelerine ve desteklemelerine yardımcı olur.

II. Örnekler/Modelleri Analiz ve İnceleme: Öğrenciler model paragrafları dikkatlice analiz ederler. Bu analiz, öğrencilere paragrafın özellikleri, yapısal unsurları ve dil kullanımı hakkında bilgi ve yazılarını nasıl düzenleyecekleri ve

geliştirecekleri konusunda fikir verir. Ayrıca bu bölümde öğretmen öğrencilerle birlikte paragraf yazar. Bu çalışmada amaç, öğrencilere rol model olarak yazma sürecini adım adım göstermektir.

III. Benzer Yazı Oluşturma: İngilizce kaynaklardan derlenen model paragraflar temelinde öğrencilerden benzer yazılar oluşturmaları istenir. Analiz edilmiş model paragraflar rehberliğinde öğrenciler, üzerinde çalışmış oldukları çeşitli yazma stratejilerini uygulamaya geçirir ve öğrendikleri yapıları ve dil özelliklerini kullanarak kendi yazılarını oluştururlar.

IV. Nihai Ürün: Öğrenciler sınıf içinde öğretmenleriyle yaptıkları adım adım yazma çalışmasından sonra kendi paragraflarını ya sınıf içinde yazılan metni ya da sunulan model paragrafı model alarak, benzer şekilde yazarlar ve yazılı metinlerini son haline getirirler.

V. Geri Bildirim ve Düzeltmeler: Bu aşamada ilk olarak değerlendirme ölçütleri öğrencilerle paylaşılır. Öğrenciler yazmış oldukları paragraflar hakkında iki aşamada geri bildirim alırlar. Birinci geri bildirim, öğrencilere akranları-sınıf arkadaşları tarafından verilir. İkinci geri bildirim ise paragrafı değerlendiren öğretmen tarafından verilir. Verilen geri bildirimler öğrencilere paragraflarını düzeltme ve geliştirme fırsatı sunar.

Sonuç olarak, İngilizce kaynaklardan derlenen materyallerle yazma becerisinin öğretilmesi, öğrencilerin özgün düşünme ve eleştirel düşünme becerilerini teşvik eden önemli bir süreçtir. Bu süreçte, yazma stratejileri ve örnek metinlerin kullanımı, öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmede etkili yöntemler olarak öne çıkar. Ayrıca bu süreç öğrencilerin dil bilgisi ve kelime dağarcığı kullanımını güçlendirirken, yaratıcı ifade yeteneklerini geliştirmelerine de olanak tanır.

Aşağıda ayrıntıları verilen teorik eğitim sonrası da öğrencilerden daha önce yazmış oldukları beş konu hakkında bir kez daha paragraf yazmaları istenmiştir.

4.3.1. Paragraf Yazma Öğretiminde Kullanılan Bilgiler

Paragraf yazma öğretiminde farklı İngilizce kaynaklardan derlenen ve paragraf yazma sürecini fikir üretme aşamasından tamamlanmış paragrafa kadar en yalın haliyle anlatan teorik bilgiler sınıf ortamında öğrencilere verilmiştir.

4.3.1.1. Paragraf Nedir?

Paragraf, bir ana fikir geliştiren ilgili cümleler grubudur. Yazarın bir konu hakkındaki fikrini veya hissini anlatan üç tür cümleden oluşur. Bu cümleler sırasıyla: “**ana fikir cümlesi**”, “**destek cümleleri**” ve “**sonuç cümlesi**”dir. Paragrafın açıklama yapma, fikir beyan etme, listeleme, kıyaslama, tanımlama, tasvir etme, sınıflama, sebep-sonuç bilindirme ve tartışma gibi çok net bir amacı vardır.

Ana fikir cümlesi okuyucuya yazarın paragrafta anlatmak istediği ana fikri ya da düşünceyi ifade eder. Bir başka deyişle konu cümlesi “tüm paragrafın ana fikrini anlatan tek cümlelik özetir.” Bu bağlamda konu cümlesi okunduğunda paragrafın nasıl gelişeceği konusunda okuyucuya ipucu verir.

Destek cümleleri, konu/ana fikir cümlesini “Kim? Ne? Niçin? Ne zaman? Nerede? Nasıl?” soruları kapsamında açıklar, tanımlar, tarif eder ve örneklerle desteklerler. Okuyucuyu tatmin etmesi açısından da en az üç adet olması tavsiye edilir.

Sonuç cümlesi, genelde paragrafın son cümlesidir ve paragrafın sonuna geldiğini belirtir. Sonuç cümlesi ana fikir cümlesinin bir başka şekilde yazılmış halidir.

Paragraflar, çok paragraflı kompozisyon ve araştırma yazılarında metin yazarına fikirlerini organize etmede yardımcı olur.

Örnek bir paragraf planı aşağıdaki gibidir.

Ana fikir cümlesi (topic sentence)

Destek cümleleri (supporting sentence)

1.....

2.....

3.....

Sonuç cümlesi (concluding sentence)

4.3.1.2. Ana Fikir Cümlesi Nedir? Nasıl Yazılır?

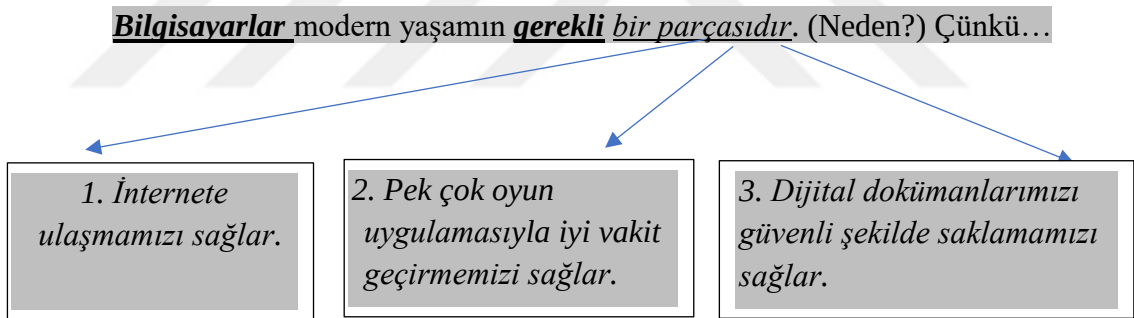
Ana fikir cümlesi, konu (*topic*) ve ana fikrin alanını tanımlayan, kontrol eden fikir (*controlling idea*) cümlesinden oluşur (Ana fikir cümlesi = konu + kontrol amaçlı fikir/görüş). Bu bağlamda, “paragrafın gelişimini kontrol eden fikir”, yazarın ana konuyu paragrafta ele almak istediği yönde şekillendirir ve içeriği bir anlamda sınırlar.

Bunu bir örnekte görelim:

Konu cümlesi: **Bilgisayarlar** modern yaşamın **gerekli** bir parçasıdır.

KONU (Topic)	PARAGRAFI KONTROL EDEN FİKİR (Controlling idea)
------------------------	---

Ana fikir cümlesinde yer alan “**paragrafi kontrol eden fikir/düşünce**” paragrafın nasıl gelişeceğini belirler, çünkü bu cümleye sorulan “Neden? Niçin? Nasıl?” sorularının cevapları paragrafın destek cümlelerini ve dolayısıyla paragrafın gelişimini belirler.

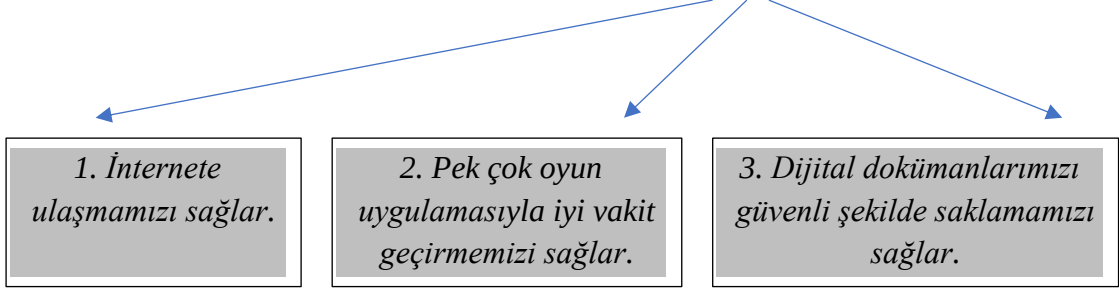
Bir başka ana fikir cümlesi olan **Bilgisayarlar son on yılda çok değişti** örneğinde olduğu gibi konu “Bilgisayarlar”, cümlelerin kontrol fikri/düşüncesi ise “son on yılda çok değişti” ifadesidir. Burada “son on yılda çok değişti” ifadesine sorulan NASIL? sorusuna verilen cevaplar (en az üç) paragrafın destek cümlelerini oluşturur.

4.3.1.3. Destek Cümleleri Nedir? Nasıl Yazılır?

Her paragrafta ana fikir cümlesini açıklamak, okuyucular nezdinde konuyu açık, net ve anlaşılır hale getirmek için yeterli sayıda destek cümlesi bulunur. Her destek cümlesi bir şekilde ana fikir cümlesi ve paragrafi kontrol eden “kontrol düşüncesiyle bağlantılı olmalıdır.

Örnek:

Bilgisayarlar modern yaşamın **gerekli** bir parçasıdır. (Neden?) Çünkü...

(Ana fikir cümlesi): **Bilgisayarlar** modern yaşamın **gerekli** bir parçasıdır.

Destek cümleleri

1. İnternete ulaşmamızı sağlar (açıklama+örnek)

2. Pek çok oyun uygulamasıyla iyi vakit geçirmemizi sağlar (açıklama+örnek)

3. Dijital dokümanlarımızı güvenli şekilde saklamamızı sağlar (açıklama+örnek) ...

(Sonuç cümlesi): Sonuç olarak, **bilgisayarlar** günümüz yaşamının **vazgeçilmez** bir parçasıdır.

Başka örnekler:

Ana fikir cümlesi: “Cep telefonları ailelerin çocuklarıyla daha iyi iletişimde kalmalarını sağlar.”

Destek cümlesi: “Cep telefonu açık olduğu sürece ebeveynler çocuklarına her an ulaşabilirler.”

Destek Cümlesi Türleri: Destek cümleleri açıklama, tanımlama/tarif, sebep gösterme, kesin bilgi verme ve örnek verme şeklinde toplam beş farklı türde olabilir.

Bunların her birine ait örnek aşağıda görülebilir.

1. Açıklama amaçlı destek cümlesi:

Ana fikir cümlesi: “Üniversitede öğrencilere yönelik birçok destek hizmeti bulunmaktadır.”

Açıklama amaçlı destek cümlesi: “Birçok üniversite öğrencisi en azından bir düzeyde stres yaşadığından danışmanlar her zaman yardıma hazırdır.”

2. Tanımlama/tarif amaçlı destek cümlesi:

Ana fikir cümlesi: “Platte Nehri, Kanada turnaları gibi göçmen kuşlar için son derece önemli bir alandır.”

Tanımlama/tarif amaçlı destek cümlesi: “*Bu zengin doğal ortam, kuşlara uzun yolculuklarına devam etmeden önce güvenli bir dinlenme yeri sağlar.*”

3. Sebep gösterme amaçlı destek cümlesi:

Ana fikir cümlesi: “*Not alma becerisi öğrenilecek en faydalı çalışma becerilerinden biridir.*”

Sebep gösterme amaçlı destek cümlesi: “*Bir sınavdan önce alınmış olan iyi notları gözden geçirmek, öğrencilerin en önemli bilgileri öğrenmelerine yardımcı olacaktır.*”

4. Kesin bilgi verme amaçlı destek cümlesi:

Ana fikir cümlesi: “*Hafif koşu yapmak görüldüğü kadar kolay değildir.*”

Kesin bilgi verme amaçlı destek cümlesi: “*Yetişkinlerin yüzde 20'sinden fazlası dinlenmek için durmadan 100 metreden fazla koşamaz.*”

5. Örnek verme amaçlı destek cümlesi:

Ana fikir cümlesi: “*Brezilya'nın birkaç önemli doğal kaynağı vardır.*”

Örnek verme amaçlı destek cümlesi: “*Brezilya dünyanın önde gelen kakao, şeker kamışı ve soya fasulyesi üreticisidir.*”

4.3.1.4. Sonuç Cümleleri Nedir? Nasıl Yazılır?

Sonuç cümlesi genelde paragrafın son cümlesidir ve paragrafın sonuna geldiğini belirtir. Sonuç cümlesi ya ana fikir cümlesinin bir başka şekilde yazılmış hali olarak ya da bir çözüm önerisi, görüş bildirme veya bir tahminde bulunma şeklinde yazılabilir.

Ana fikir cümlesinin bir başka şekilde yazılmış haline örnek:

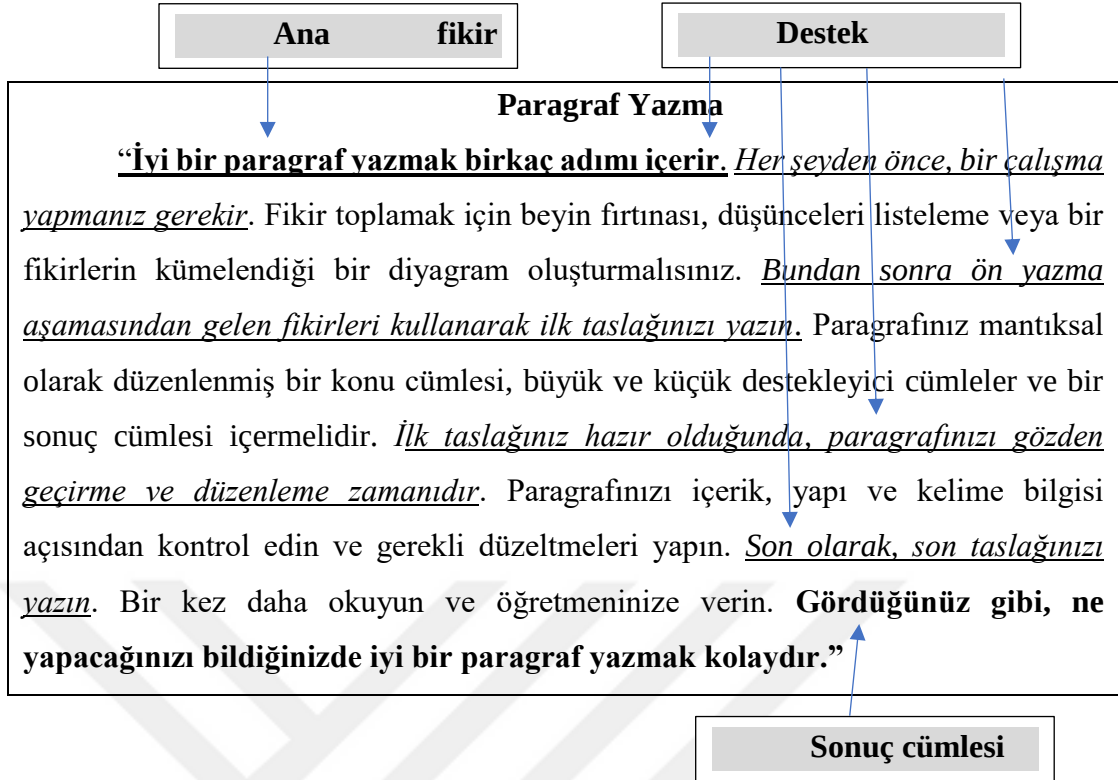
“*Şüphesiz, iş arama amaçlı web sitelerinin kullanımı iş arayanlar için etkili bir çözümdür.*”

Çözüm önerisi, görüş bildirme veya bir tahminde bulunma şekline örnek:

“*Yarının kâşifleri bu soruların daha fazlasını yanıtlayacaktır.*” (tahminde bulunma)

Sonuç cümlesi başında genellikle “*Sonuç olarak, Görüldüğü gibi, Bu nedenle/lerle, Kesinlikle, Açıkça, Özetle, Kısaca, Bu yüzden*” gibi geçiş sözcükleri kullanılır.

Paragraf yazmayla ilgili yukarıda anlatılan konuların uygulamada nasıl olduğunu aşağıda **verilen örnek paragrafta görebiliriz.**

4.3.1.5. Yazmada Fikir Üretme Amaçlı Kullanılan Teknikler

Paragraf yazarken birçok kişinin sıklıkla yakındığı konu olan “Aklıma konuyla ilgili hiçbir şey gelmiyor” tarzı serzenişleri ortadan kaldırmak ya da en aza indirmek adına yazmaya başlamadan önce Beyin Fırtınası (Brainstorming), Listeleme (Listing) Fikirleri Kümeleme (Clustering) ve Serbest Yazma (Free writing) gibi yazma öncesi çalışmaları kullanılabilir.

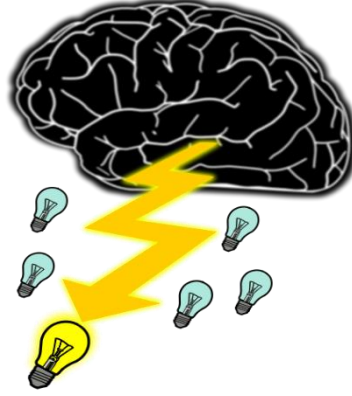
Beyin fırtınası, yazma öncesi konu hakkında fikir toplama amaçlı yapılan bir aktivitedir. Bu yöntemde amaç, yazarın olabildiğince çok fikir üretmesini sağlamaktır. Bu aşamada akla gelen her şey not alınır. Artık akla yeni bir şey gelmediğinden emin olduktan sonra not alınan fikirler sınıflandırılır. Bu aşamada “listeleme, kümeleme ve serbest yazma” beyin fırtınası çalışmasının en önemli üç tekniğidir. Konu hakkında yeterince fikir kâğıda/tahtaya yazıldıktan sonra fikirlerin “ana fikir cümlesi” ile ilgili ya da ilgisiz olmasına göre elemesi yapılır ve böylece bir taslak ortaya çıkar.

Bir örnek beyin fırtınası çalışması (Listeleme Tekniği)

Konu: Üniversite öğrencilerinin sorunları (konuyla ilgisiz olan fikirlerin üstü çizilir)

Genel liste

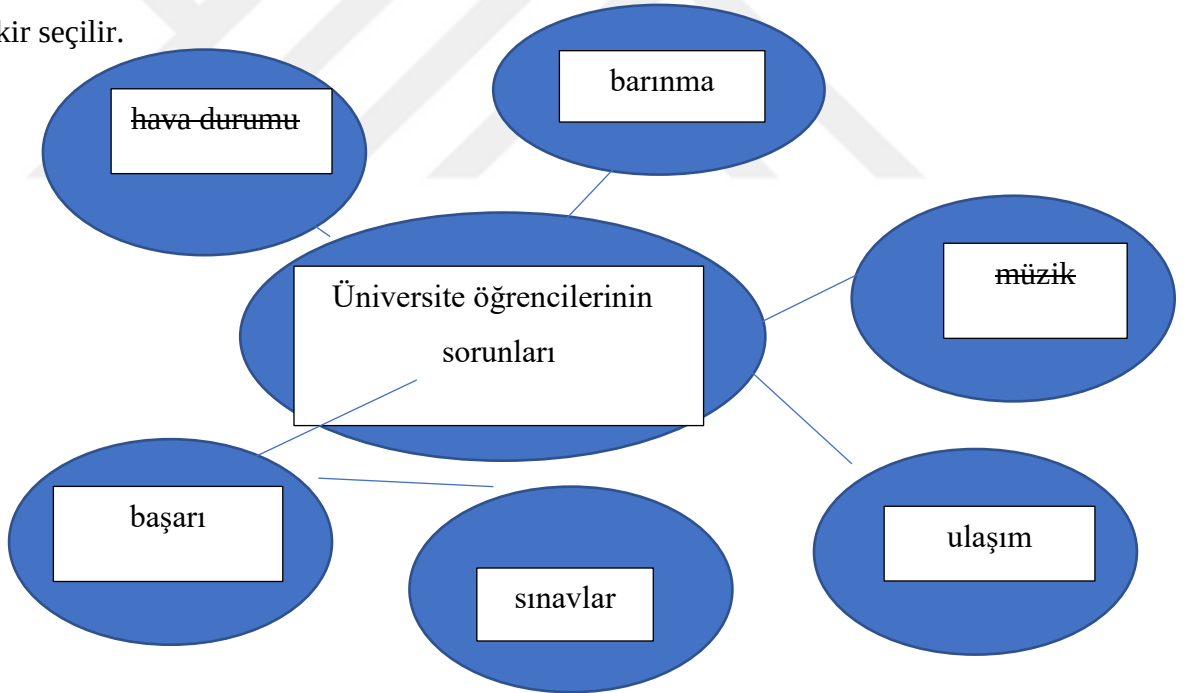
barınma
memleket özlemi
~~hava durumu~~
para
sınavlar
dekorasyon
başarı
~~müzik~~
ulaşım
arkadaşlar
öğretmenler

(Altay, Muşlu vd, 2019: 29)

Kümeleme Tekniği

Bu teknikte ana konu ortaya yazılır ve bu konuyla ilgili fikirler ilgi durumuna göre konuya bağlanır. Fikirler tamamlandıktan sonra paragrafta kullanılacak en az üç fikir seçilir.

Serbest Yazma Tekniği

Bu teknikte kişi konu hakkında aklına gelen her şeyi kâğıda yazar, bu esnada yazım kurallarına dikkat etmez. Önemli olan, akıldaki tüm fikirleri kâğıda dökmektir. Yazma işlemi bittiğinde yazılan fikirlerden ana fikir cümlesi ile ilgili üç tanesi seçilir ve paragrafta kullanılır.

Konu: Üniversite öğrencilerinin sorunları

Üniversite öğrencilerimin birçok sorunu vardır. Öğrencilerin paraları yoktur. Ailelerini özlerler. Çok fazla sınav vardır. Şansım yok. Dersler çok sıkıcıdır. Doğup büyüdüğü yeri özlerler. Çok fazla sosyal aktivite yoktur. Aklıma şu an hiçbir şey gelmiyor. Kampüs çok sıkıcı olabilir. Benim çok fazla arkadaşım var.

4.3.1.6. Paragraf Türleri

Bir metin yazarken, içeriği etkili bir şekilde düzenlemek ve okuyucunun anlaması için mantıklı bir yapı oluşturmak son derece önemlidir. Bu noktada paragraf türlerini bilmek ve anlamak büyük bir önem taşır. Paragraf türleri, metin içindeki farklı fikirleri, bilgileri veya düşünceleri düzenlemek ve sunmak için kullanılan kalıpları ifade eder. Paragraf türlerini bilmek neden bu kadar önemli sorusuna yönelik bazı nedenler:

1. Anlatının Akışını Sağlar: Farklı paragraf türleri, metnin akışını düzenlemek ve anlatıyı daha anlaşılır hale getirmek için kullanılır. Tanıtım paragrafları, ana fikirleri özetler ve okuyucunun ilgisini çeker. Geliştirme paragrafları, ana fikri destekleyen ayrıntılar ve kanıtlar sunar. Sonuç paragrafları ise özet yaparak veya bir sonuca vararak metni sonlandırır. Bu türlerin bilinmesi, okuyucunun metni daha rahat takip etmesini sağlar.

2. İçeriği Düzenler: Paragraf türleri, farklı fikirleri ve konuları düzenlemek ve sınıflandırmak için kullanılır. Örneğin karşılaştırma (contrasting) paragrafları, iki veya daha fazla konuyu karşılaştırırken kullanılırken, neden-sonuç (cause-effect) paragrafları olaylar arasındaki ilişkileri açıklamak için kullanılır. Paragraf türlerini bilmek, metindeki bilgileri düzenlerken mantıklı bir yapı oluşturmaya yardımcı olur.

3. Okuyucunun Anlamasını Kolaylaştırır: Farklı paragraf türleri, metni daha anlaşılır hale getirmek için kullanılır. Ana fikri öne çıkaran paragraflar, okuyucunun metnin merkezine odaklanmasına yardımcı olurken, örnek veya detaylar sunan paragraflar konuyu daha da açıklar. Bu, okuyucunun metni daha iyi anlamasını sağlar.

4. Etkili İletişim Sağlar: Paragraf türlerini bilmek, yazının amacına ve okuyucuya uygun bir şekilde iletişim kurmanıza yardımcı olur. Bir makale yazarken analiz eden bir paragraf türü kullanmak, bir hikâye yazarken anlatıcı bir paragraf türü

kullanmaktan farklıdır. Doğru türü seçmek, mesajınızın net ve etkili bir şekilde iletilmesine yardımcı olur.

5. Akademik ve İş Yazılarında Etkinlik Sağlar: Akademik çalışmalar veya iş yazıları genellikle belirli bir yapıya sahiptir. İyi bir akademik veya iş yazısı, uygun paragraf türlerini kullanarak bilgileri düzenler. Paragraf türlerini bilmek, akademik veya iş metninizi daha etkili bir şekilde oluşturmanıza yardımcı olabilir.

Sonuç olarak, paragraf türlerini bilmek, yazıları daha etkili hale getirmenin önemli bir yolu olarak kabul edilir. Bu türlerin farkına varmak, yazının düzenini sağlamak, içeriği etkili bir şekilde sunmak ve okuyucunun anlamasını kolaylaştırmak için temel bir araçtır.

4.3.1.6.1. Sebep-Sonuç Paragrafı

Sebep-sonuç paragrafı (cause and effect paragraph) “Bir şey/olay nasıl oldu?” ve “Bu şeyin/olayın sonuçları nelerdir?” sorularına cevap verir. Paragrafta ilk önce bir şeyin/olayın sebep/leri üzerine odaklanılır ve sebepler **listelenir**. Sonrasında anlatılan şeyin/olayın sonuçları üzerine odaklanılır ve sonuçlar **etkiler anlatılır**.

Örnek Sebep-Sonuç Paragrafı

Hayatsız Bir Deniz

1960'lardan bu yana, Orta Asya'daki Aral Denizi orijinal boyutunun yüzde 10'u oranında küçüldü ve bu da **birçok olumsuz sonuca yol açtı**. İlk önce, sudaki tuz miktarı çok arttı ve denizde yaşayan balıkların ve diğer su canlılarının ölümüne sebep oldu. Ne yazık ki bu durum, yerel halk için önemli bir istihdam kaynağı olan balıkçılık endüstrisini yok etti. Güney Aral Denizi eskiden önemli bir ticaret bölgesiydi, ancak kuruyan deniz yüzünden artık deniz yatakları terk edilmiş tekneler ve gemilerle doludur. Özbekistan ve Kazakistan bu su kütesini kurtarmak ve eski haline getirmek için bazı girişimde bulundular, ancak Güney Aral Denizi'nin eski büyüklüğüne ve güzelliğine geri döneceği hâlâ şüphelidir. Sonuç olarak, bölge ve bölge ülkelerinin bu değerli denizi kaybetmenin **olumsuz etkilerinden kaynaklanan** mağduriyetleri devam edecektir.

(Folse vd, 2021: 60)

Aşağıdaki konulardan birini seçerek bir “sebep-sonuç paragrafı” yazınız.

- İkinci bir dil öğrenmenin etkileri
- Kazaların sebepleri

- c. Yalan söylemenin sonuçları
- d. Egzersiz yapmanın sonuçları
- e. Stresin sebepleri

4.3.1.6.2. Karşılaştırma Paragrafı

Karşılaştırma paragrafı (compare/contrast paragraph) “Bu **iki şey** hangi açıdan **benzer** ya da **farklıdır**?” sorusunu cevaplar. Bir başka deyişle, “iki şey arasında bulunan benzerlikler ve farklılıklar”ı anlatır. Bu tür paragraflar:

- İki şeyin benzerliklerini ve farklılıklarını
- Bir şeyin güçlü ve zayıf yanlarını
- Bir şeyin avantaj ya da dezavantajlarını kıyaslar/karşılaştırır.

Örnek Karşılaştırma Paragrafı

Arkadaşlar Aileye Karşı

Kişisel ilişkiler, insan etkileşiminin ayrılmaz bir parçasıdır, ancak arkadaşlarla olan ilişkiler, aileyle olan ilişkiden farklıdır. Her şeyden önce insanlar arkadaşlarını ortak ilgi alanlarına ve kişiliklerine göre seçerler. İnsanlar arkadaşlarıyla aynı hobileri paylaşma ve iyi geçinme eğilimindedir. Aileyle ilişkiler ise akrabalık bağına dayanır. Aileyle olan ilişkide kan bağı olması kolay ve yakın bir ilişkiyi garanti etmez. Örneğin bir büyükbaba dünyayı bir gençten çok daha farklı bir şekilde görebilir. Aslında bazen aynı genetik özellikleri paylaşsalar bile ikizler arasındaki ilişki bile zor olabilir. Arkadaşlar ve aile arasındaki bir diğer fark da ilişkinin uzunluğudur. Arkadaşlarla olan ilişkiler kısa sürebilir veya yıllarca sürebilir. Öte yandan, aileyle olan ilişkiler sonsuza kadar sürer. Arkadaşlarla ve aile üyeleriyle olan ilişkiler farklılıkları nedeniyle büyüleyicidir.

(Folse vd, 2021: 63)

Aşağıdaki konulardan birini seçerek bir “karşılaştırma paragrafı” yazınız.

- a. Etkili iki liderin benzerlikleri
- b. Havuzda yüzmek ile denizde yüzmenin farklılıkları
- c. 100 yıl önce seyahat etmek ile günümüzde seyahat etmenin farkları

d. Elektronik kitap (e-kitap) kullanmanın avantaj ve dezavantajları

4.3.1.6.3. Sınıflandırma Paragrafı

Bir sınıflandırma paragrafı (classification paragraph), bir şeyi kategorilere veya gruplara ayırır. Paragraf, sınıflanabilen belli bir konuya odaklanır (kişi, fikir, nesne vb), konunun farklı kategorilerini açıklar ve her kategorinin açıklamalarını veya tanımlayıcı özelliklerini içerir. Bir sınıflandırma paragrafında ana fikri kontrol eden fikir, yazarın sınıflandırmasının temelini oluşturur. Örneğin arabalar fiyat, kullanım veya üreticiye göre kategorilere ayrılabilir. Filmler türlerine, yapıldığı ülkeye göre kategorize edilebilir. Sınıflandırma esasını seçerken kategorilerin net şekilde belirlenmesi önemlidir.

Örnek Sınıflandırma Paragrafı

Koşucu Türleri

*Atletizm dünyasında üç farklı koşucu türü vardır: sprinterler, orta mesafe koşucuları ve uzun mesafe koşucuları. **Sprinterler** en kısa mesafeleri (örneğin 100 metre) koşar ve yarışlar sadece 10 ila 20 saniye sürer. Sprinterlerin genellikle çok çabuk tepki veren kasları vardır ve vücutları da tipik olarak aşırı kaslıdır. İkinci tip koşucular olan **orta mesafe koşucuları**, 800 metre (1/2 mil) ve daha uzun yarışlarda koşarlar. İyi bir orta mesafe koşucusu, hız ve dayanıklılık kombinasyonuna sahip olmalıdır. Son koşucu türü ise **uzun mesafe koşucularıdır**. Fiziksel olarak bakıldığında, uzun mesafe koşucusu sprinterden oldukça farklıdır. Genellikle ince bir gövdeye sahiptirler ve 1.600 ila 10.000 metre uzunluğundaki yarışları koşarlar. Yarışları daha uzun olduğundan ve tamamlanması daha fazla zaman aldığından, mesafe koşucularının uzun bir yarış boyunca motive kalabilmeleri için zihinsel olarak da güçlü olmaları gerekir. Farklı gereksinimler nedeniyle atletizm koşucuları koştukları mesafelere göre farklılık gösterirler.*

(Folse vd, 2021: 65)

Aşağıdaki konulardan birini seçerek bir “sınıflandırma paragrafı” yazınız.

- Ülkenizdeki okul türleri
- Ülkenizdeki ulaşım türleri
- Ülkenizdeki finans türleri

4.3.1.6.4. Sorun-Çözüm Paragrafı

Sorun-çözüm paragrafı (problem-solution paragraph) genellikle mevcut bir soruna odaklanır. Paragrafta odaklanılacak olan sorun ana fikir cümlesinde sunulur. Soruna bir veya daha fazla çözüm önerilir. En sonunda da sorun veya çözüm hakkında nihai bir düşünce dile getirilir.

Örnek Sorun-Çözüm Paragrafı

E-Kitap Çözümü

Basılı sıradan ders kitapları öğrenciler için değerli ve önemli olmakla birlikte, üretimlerinin çevre üzerinde olumsuz etkileri vardır. Ders kitaplarını üretmek için her yıl milyonlarca ağaç kesilmektedir. Bu çevresel ikilemin bir çözümü e-kitaplardır. E-kitap üretiminde kâğıt kullanılmadığı için de ağaç kesilmez. Düzenli depolama alanlarındaki tüm çöplerin yaklaşık dörtte biri kâğıttır. Eğer basılı kitaplar yerine e-kitapları kullanılırsa, çöplüklerdeki eski ders kitaplarından oluşan kâğıt dağlarından da kurtulunur. Kâğıt üretimi ayrıca önemli miktarda su gerektirir. E-kitap kullanımıyla bu alanda aşırı miktarda su kullanımından da tasarruf edilir. Günümüzdeki e-kitap teknolojisiyle, geleneksel ders kitapları üretmek için milyonlarca ağacı kesmek geçmişte yaşanan kötü bir anı olarak kalabilir.

(Folse vd, 2019: 65)

Aşağıdaki konulardan birini seçerek bir “sorun-çözüm paragrafı” yazınız.

- Çocuklar ve elektronik cihazlar
- Sınırlı bir bütçeyle yaşamak
- Sınavlarda kopya çekmek
- Yetersiz toplu taşıma

4.3.1.6.5. Tanım Paragrafı

Tanım paragrafı (definition paragraph) bir şeyin ne olduğunu, bir kelimeyi, tümceyi veya bir fikri tanımlar ve açıklar. Yapılan tanımları okuyucular açısından netleştirmek için gerçekler (kesin doğru bilgi), ayrıntılar ve örnekler verir. Bir tanım paragrafı “dedikodu” kelimesini tanımlayıp örnekler verirken, bir başka bir tanım paragrafı “gerçek bir arkadaş” ifadesini tanımlayabilir ve örneklerle açıklayabilir.

Örnek Tanım Paragrafı

Dedikodu

The Newbury House Amerikan İngilizcesi Sözlüğü'ne göre dedikodu, “başkalarının eylemleri veya yaşamları hakkında bazen gerçek dışı olmak üzere konuşmak veya yazmaktır.” Örneğin birisi bir arkadaşını ağlarken görse ve sonra başka birine arkadaşının ağladığını ve duygusal sorunları olduğunu söylese, bu dedikodudur. İlk başta dedikodu kötü görünmeyebilir, bundan dolayı bir kişi ikinci kişiye başka biri hakkında özel-mahrem şeyler söyler ve o ikinci kişi aynı şeyleri üçüncü kişiye söyler ve bu böyle devam ederken dedikodu yayılır, büyür ve değişebilir. Ancak dedikodu bilgiden çok daha fazlasıdır. İnsanlar çoğu zaman konuşulan şey hakkında tüm gerçekleri bilmezler, bu yüzden bilerek veya bilmeyerek doğru olmayan bir şey ekleyebilirler. Bunun sonucunda dedikoduya konu olan kişi zarar görebilir. Dedikodunun sonuçları, kişinin kendini kötü hissetmesinden kariyerinin mahvolmasına kadar değişebilir. Sonuç olarak, dedikodu, “konuşmak ya da yazmak”tan çok daha fazlasıdır.

(Folse vd, 2019: 65)

Aşağıdaki konulardan birini seçerek bir “tanım paragrafı” yazınız.

- a. Göze girmek nedir?
- b. Gözden düşmek nedir?
- c. Göz değmek nedir?

4.3.1.6.6. Süreç Anlatan Paragraf

Bir süreç paragrafı (process paragraph), bir şeyin yapılış sürecini/oluş sırasını açıklar. Süreç paragrafında bahsedilen bir süreç ayrı ayrı kısımlara bölünür ve bu kısımlar kronolojik bir sıraya göre veya olayların oluş sırasına göre anlatılır. Süreç paragrafı, anlatılan sürecin sonunda gerçekleşen belirli bir sonuçla sona erer. Paragrafta genellikle “İlk olarak, ikinci, sonra, ondan sonra ve son olarak” gibi sıralama ifadeleri kullanır.

Süreç paragrafı yazarken kullanılacak anahtar sıralama kelimeleri:

İlk önce...	İlk adım...
İkinci olarak...	İkinci adım...
Sonra...	Üçüncü adım...
Daha sonra...	Bir sonraki adım...

Son olarak...	Son adım...
---------------	-------------

Örnek Süreç Paragrafı

Kirleten Yemek

Lezzetli, sulu bir taco yerken üstünüzü kirletmek işten bile değildir, bu yüzden nasıl yenileceğini bilmek önemlidir. İlk olarak, kirlenmesinden rahatsız olmayacağınız kıyafetler giydiğinizden emin olun. Pahalı bir gömlek veya başka pahalı giysiler içinde taco yemek iyi bir fikir değildir. Sonrasında, birlikte olduğunuz kişinin önünde taco yemek isteyip istemediğinize karar verin. İyi tanımadığınız birinin önünde taco yemek utanç verici olabilir. Daha sonra, tacoyu yemek için dikkatlice elinize alın, ancak malzemeleri dökmediğinizden emin olun. Tacoyu kaldırırken, başınızı yavaşça ona doğru çevirip hafif bir açıyla konumlandırın. Son adım ise tacionun köşesini ağzınıza koyup bir ısırık almaktır. Eğer bu basit talimatları takip ederseniz, bu lezzetli yemeği yerken asla kirlenmezsiniz.

(Folse vd, 2019: 125)

Aşağıdaki konulardan birini seçerek bir “süreç paragrafı” yazınız.

- Lezzetli bir Türk kahvesi nasıl yapılır?
- Sınavlarda nasıl başarılı olunur?
- Bahçede mevsimlik çiçek ekimi nasıl yapılır?

4.3.1.6.7. Düşünce Bildiren Paragraf

Adından da anlaşılacağı gibi düşünce paragrafı (opinion paragraph), yazarın belirli bir konu hakkında görüş bildirdiği bir paragraf türüdür. Yazar, bir fikre katılıp katılmadığını veya konuyla ilgili ne hissettiğini düşüncelerini haklı çıkaracak destek cümleleriyle dile getirir. Görüş paragrafında yazar, görüşünün doğru olduğuna okuyucuyu ikna etmeye çalışır. Yazar konuyla ilgili görüşünü ve bu görüşle ilgili **en az üç** gerekçesini anlatır. Böylece okuyucunun konu hakkında ciddi bir şekilde düşünmesini sağlar. İyi yazılmış bir görüş paragrafı, görüşü destekleyen ve haklı çıkaran somut gerekçeleri içerir. Örneğin konu “*Bence hiçbir yerde sigara içilmemeli*” ise paragrafın devamında bu düşüncenin gerekçeleri belirtilmelidir. Örnek olarak “Dünya Sağlık Örgütü istatistiklerine göre, ABD’de her yıl 443.000 kişi sigaraya bağlı hastalıklardan ölmektedir.” gibi bir somut kanıt kullanılabilir.

Örnek Düşünce Paragrafı

Araba Sürmek ve Cep Telefonu

Araba kullanırken cep telefonu ile konuşmak tehlikeli olduğundan, her ülke sürücülerin cep telefonu kullanmasını yasaklamalıdır. İlk olarak bu yasağın en bariz sebebi hayat kurtarmaktır. Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezlerine (CDC) göre, Amerika Birleşik Devletleri'nde araba kullanırken cep telefonu ile konuştukları veya mesajlaştığı için her gün dokuz kişi ölmekte ve 1000'den fazla kişi de yaralanmaktadır. Birinci sebep yetmezmiş gibi **ikinci sebep** de bu sürücülerin başka insanların öldüğü kazalara sebep olmalarıdır. Bazen bu sürücüler diğer sürücülerin ölümüne, bazen yolcuların, hatta bazen de yayaların ölümüne sebep olurlar. Bu sürücülerin başkalarının hayatlarını tehlikeye atmaya hakları yoktur. **Son olarak**, herhangi bir yaralanma veya ölümün olmadığı durumlarda bile bu kazalarda arabalara verilen zararlar milyonlarca doları bulmaktadır. Bana göre, araba kullanırken cep telefonlarını yasaklamak sağduyulu bir gerekliliktir. Bu yasak, Avustralya, Brezilya, Japonya, Rusya ve Türkiye dahil olmak üzere 30'dan fazla ülkede halihazırda yürürlüktedir. Diğer ülkeler de aynı şeyi yapmalıdır. Hepimiz dikkatli sürücüler olmalıyız. Sürüş sırasında cep telefonu ile konuşmak veya mesajlaşmak güvenli değildir. Burada verilen önemli nedenlerden dolayı, dünya çapında tüm sürücülerin cep telefonu kullanımının tamamen yasaklanmasını destekliyorum.

(Folse vd, 2019: 139)

Aşağıdaki konulardan birini seçerek bir “görüş paragrafı” yazınız.

- Okullarda üniforma giyilmeli
- Plastik kullanımı azaltılmalı
- Yurt dışında yaşamak faydalı mı?

4.3.1.6.8. Anlatı Paragrafı

Bir anlatı paragrafı (narrative paragraph) bir hikâye anlatır veya bir olayı betimler. Anlatının net bir başlangıcı, ortası ve sonu vardır. Okuyucunun olayları tam olarak anlamasına yardımcı olmak için açıklayıcı ve betimleyici kelimeler kullanılır. Bir anlatı paragrafını film izlemeye benzetebiliriz, çünkü bir filmde genellikle başı, ortası ve sonu olan bir olay/hikâye izlersiniz.

Örnek Anlatı Paragrafı

Hayatımı Değiştiren Fotoğraf

Dondurucu soğuk bir kış günüydü ve dağcı Cory Richards dünyanın en yüksek 13. dağı olan Gasherbrum II'den aşağı inerken hayatı bir anda tümünden değişti. Pakistan ile Çin arasında uzanan dağa tırmanmak hiç kolay değildi ve o günkü soğuk hava gerçekten çok zorlayıcıydı. Richards ve ekibi dağın zirvesinden aşağıya inerken aniden bir ses duydu ve yukarı baktıkları an kendilerini yukarıdan gelen dev bir kar kütesinin altında buldular. Neyse ki hepsi yaşadıkları bu korkunç olayı anlatacak kadar şanslıydı, çünkü kimseye bir şey olmamıştı. Richards takım arkadaşlarının güvende olduğunu gördükten sonra yaşadığı dehşeti gösteren kendi fotoğraflarını çekti. Bir süre sonra bu fotoğraflardan biri *National Geographic* dergisinin kapağında yer aldı. Bu sayede Richards tanınmış bir fotoğrafçı oldu ve *National Geographic* için çalışmaya başladı. Sonuç olarak, bazen beklenmedik bir olay hayatınızı sonsuza dek değiştirebilir.

(Folse vd, 2019: 161)

Aşağıdaki konulardan birini seçerek bir “anlatı paragrafı” yazınız.

- d. Kendi ülkenize ait bir hikâye anlatınız.
- e. Ders aldığınız bir olayı anlatınız.
- f. İzlediğiniz unutulmaz bir filmi anlatınız.

4.3.1.6.9. Tarif/Betimleme Paragrafı

Tarif/betimleme paragrafı, **bir kişinin, bir yerin veya bir nesnenin** net bir resmini anlatır. Yani yazar, birisinin veya bir şeyin neye benzediğini betimler veya belirli ayrıntıları vererek okuyucunun zihninde bir yerin resmini çizer. Ayrıca yazar paragrafa duygularını da ekler ve böylece okuyucunun anlatılan şeyi zihninde hayal etmesine yardımcı olur.

Paragrafta **bir kişi** tarif/tasvir edilirken amaç, o kişinin mümkün olduğunca net bir görüntüsünü oluşturmaktır. Bu yüzden de fiziksel görünümü (Neye benziyor?), kişiliği (O nasıl biri?) ve hobileri (Nelerden hoşlanır?), becerileri hakkında bilgi verilir.

Örnek Kişi Tasvir Paragrafı

Benim İlk ve En İyi Arkadaşım

En sevdiğim akrabam kuzenim Suzi'dir. O ve ben fiziksel olarak birbirimize çok benzeriz. Suzi yirmili yaşlarının sonlarında, orta boylu ve zayıftır. Suzi'nin, yuvarlak bir yüzü, büyük kahverengi gözleri, kısa düz siyah saçları vardır. O resmi

kıyafetleri sevmez, bu yüzden genellikle günlük kıyafetleri tercih eder. Kişiliğine gelince, tanıdığım en çalışkan insanlardan birisidir. Bir şey yapmaya karar verirse asla pes etmez, çünkü hırslı ve inatçıdır. Müzikle çok yakından ilgilenir, hatta kendi bestelerini yapar ve müzik dinlemeyi de sever. Üniversitedeyken birçok müzik kulübüne aktif olarak katıldı. Suzi sporla da ilgilidir. Öyle ki tuttuğu takımın hiçbir maçını kaçırmaz. Sonuç olarak, akrabalarını seçemezsin derler ama bizim durumumuzda böyle bir kuzenim olduğu için mutluyum.

(Altay vd, 2019: 60)

Paragrafta **bir yerin**, bir şehrin, bir odanın veya bir binanın tasviri yapılırken yazar okuyucuların zihinlerinde o yeri görmelerine yardımcı olmak adına görme koklama, tatma, dokunma gibi duyuşsal detayları da aktarır. Bir şehir veya kasaba betimlenirken yerin adı, konumu, turistler için tarihi yerleri, eğlenilecek yerleri, alışveriş yapılabilecek yerleri, iklimi, ulaşımı, trafiği, insanları, temel coğrafi özellikleri ve bitki örtüsü gibi konularda bilgi verilir.

Örnek Yer Tasvir Paragrafı

Yeni Odanın Dekorasyonu

Yeni dairemdeki oturma odası kendi dekorasyon tarzımı yansıtır. Benim için en önemli şey odadaki ışıktır, bu yüzden doğrudan kapının karşısında yer alan pencereler oldukça büyüktür. Muhteşem orman manzarasını vurgulamak için özel olarak tasarlanmıştır. Pencerelerde beyaz, zarif stor perdeler var. Duvarlar krem rengi duvar kâğıdıyla kaplıdır. Odanın solunda iki büyük İtalyan koltuk ve aralarında saksı içinde güzel bir salon bitkisi bulunur. Duvarda, koltukların hemen arkasında halamın bana verdiği iki tablo asılıdır. Bu koltukların karşısında üç kişilik rahat bir kanepede bulunmaktadır. Bu kanepede yorucu bir günün ardından başınızı kuş tüyü minderlere koyarak rahatlayabilmeniz için mükemmeldir. Odanın ortasında koltuklarla kanepenin arasında ahşap bir masa ve üzerindeki antika vazom muhteşem görünür. Masanın hemen üzerinde dairesel bir lamba tavana asılıdır. Bilgisayar masam ve sandalyem odanın sağında, kanepenin arkasında bulunur. Sonuç olarak, vakit geçirmek için oturma odamdan daha iyi bir yer düşünemiyorum.

(Altay vd, 2019: 63)

Paragrafta **bir nesne** betimlenirken nesnenin parçalarından, özelliklerinden (şekil, renk, malzeme, boyutlar), işlevlerden (kullanım), konum ve diğer parçalarla olan bağlantılarından bahsedilir.

Örnek Nesne Tasvir Paragrafı

İlk Bisikletim

Çocukken ilk bisikletim benim için en önemli şeydi. Dokuz yaşındaydım ve diğer dokuz yaşındaki çocuklar gibi bisikletim de kutsaldı, kesinlikle bir yetişkinin arabasından daha özeldi. Amcam onu bizim eve getirdiğinde ilk gözüme çarpan rengi oldu. Açık maviydi ve üzerinde bazı resimler vardı. Bisiklet hafif metalden yapılmıştı, bu yüzden taşınması kolaydı. Bisikletin iskeletine takılan gümüş çamurluklar ve önünde eşyalarımı taşımak için bir tel sepet vardı. Gidonlar yumuşak bir malzemeye kaplanmış olsa da güçlüydü. Selesi bir çocuk için yeterince yumuşak ve rahattı. Ben bisiklet sürmeyi öğrenirken amcamla günlük hayatımız, arkadaşlarım, okulum ve ailem hakkında konuşma şansımız oldu. Dolayısıyla hem bisiklet sürmeyi hem de hayata dair çok değerli şeyler öğrendim. Sonuç olarak, ilk bisikletim benim için hâlâ çok özel.

(Altay vd, 2019: 66)

Aşağıdaki konulardan birini seçerek bir “tasvir paragrafı” yazınız.

- En sevdiğiniz kafe ya da restoranı tarif ediniz.
- Ailenizin yaşlı bir üyesini tarif ediniz.
- Akıllı telefonunuzu tarif ediniz.

Verilen teorik ve uygulamalı eğitim sonrası öğrenciler, paragraf yazma sürecini ve formatını kullanarak daha önce yazmış oldukları konular hakkında tekrar paragraf yazmışlardır. Bu aşamada öğrencilere yönergeleri verilen eğitime göre güncellenmiş paragraf yazma çalışması yaptırılmıştır.

4.3.2. Uygulama Sonrası Formatı ve Yönergesi Güncellenmiş Paragraf Yazma Çalışmaları

Paragraf yazma öğretimi sonrası öğrencilere yönergeleri ve formatı güncellenmiş paragraf yazma şablonu hazırlanarak verilmiş ve öğrencilerden ikinci yazma çalışmalarını aşağıda örnekleri paylaşılan şablona göre yapmaları istenmiştir.

4.3.2.1. Güncel Yönergeli ve Formatlı Paragraf Yazma Ödevleri

1. Verilen konu hakkında ne düşündüğünüzü anlatan bir “**görüş paragrafı**” yazınız.

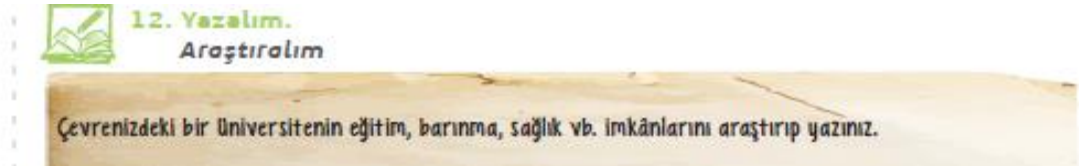
(B1 Yedi İklim-Ünite 1: Haberin Var mı?-Sayfa 17)

Ana fikir cümlesi	
1. Destek cümlesi	
2. Destek cümlesi	
3. Destek cümlesi	
Özet-sonuç cümlesi	

2. Verilen konu hakkında araştırma sonrası bir “**bilgilendirme paragrafı**” yazınız.

(B1 Yedi İklim-Ünite 3: Eğitim-Sayfa 56)

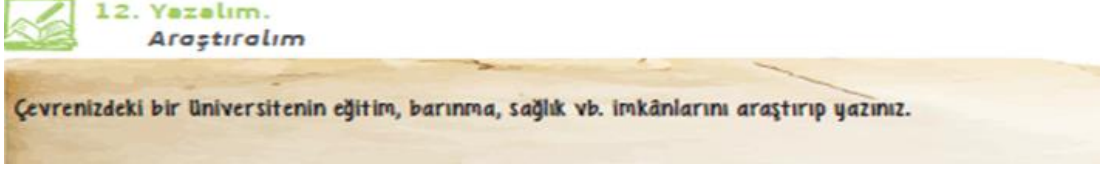

Ana fikir cümlesi	
1. Destek cümlesi	
2. Destek cümlesi	
3. Destek cümlesi	

Özet-sonuç cümlesi	
---------------------------	-------------------------

3. Verilen konu hakkında ne düşündüğünüzü anlatan bir **“görüş paragrafı”** yazınız.

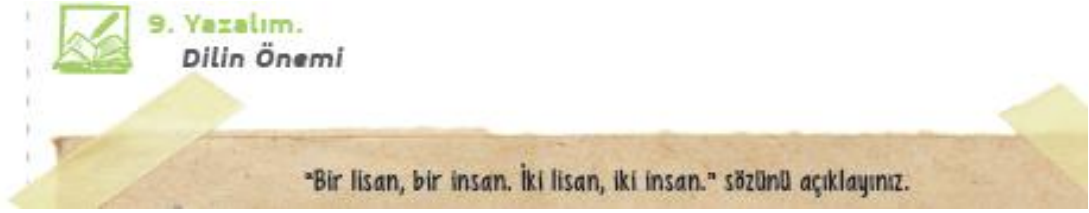
(B1 Yedi İklim-Ünite 3: Eğitim-Sayfa 62)

Ana fikir cümlesi	
1. Destek cümlesi	
2. Destek cümlesi	
3. Destek cümlesi	
Özet-sonuç cümlesi	

4. Verilen atasözüyle ne anlatılmak istendiğini açıklayan bir **“açıklama paragrafı”** yazınız.

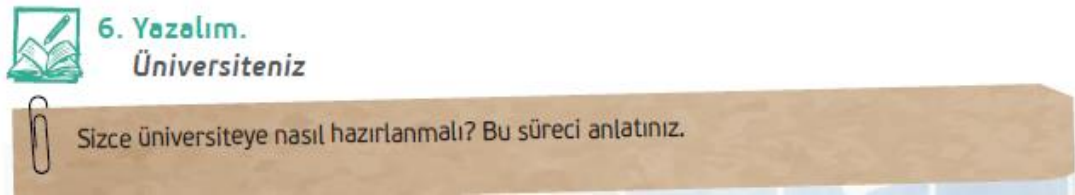
(B1 Yedi İklim-Ünite 3: Eğitim-Sayfa 61)

Ana fikir cümlesi	
1. Destek cümlesi	
2. Destek cümlesi	
3. Destek cümlesi	
Özet-sonuç cümlesi	

5. Verilen konu hakkında ne düşündüğünüzü anlatan bir **“görüş paragrafı”** yazınız.

(B1 Yedi İklim-Ünite 8: Ömür Dediğin-Sayfa 159)

Ana fikir cümlesi	
1. Destek cümlesi	
2. Destek cümlesi	
3. Destek cümlesi	

Özet-sonuç cümlesi	
---------------------------	-------------------------

Teslim edilen beş paragraf daha önce olduğu gibi yine üç farklı öğretim elemanı tarafından “Uygulama öncesi Paragraf Yazma Çalışması” başlığı altında paylaşılan İstanbul Kültür Üniversitesi Yabancı Diller Bölümü Ölçme ve Değerlendirme Birimi’nin kullandığı “Yazma Çalışması Değerlendirme Ölçütleri”ne göre aşağıda bir örneği paylaşılan tabloda değerlendirilmiştir.

Öğretim Elemanı Değerlendirme Tablosu

UYGULAMA SONRASI					
PARAGRAF DEĞERLENDİRME TABLOSU					
Öğrenci Numarası	Uygulama Sonrası 1. Paragraf /20	Uygulama Sonrası 2. Paragraf /20	Uygulama Sonrası 3. Paragraf /20	Uygulama Sonrası 4. Paragraf /20	Uygulama Sonrası 5. Paragraf /20
1					
2					
3					
4					
5					

Araştırmanın ikinci basamağını oluşturan Uygulama Sonrası (US) paragraf yazma sürecinde ikinci yazma çalışması tamamlandıktan sonra öğrencilerin uygulama sonrası görüşlerini almak için bir son test uygulanmıştır.

Uygulama Sonrası Paragraf Yazma Çalışmalarıyla İlgili Son Test

Aşağıdaki önermelerde size göre uygun şıkkı işaretleyiniz.

Paragraf Yazma Çalışması II: Ek yazma öğretimi sonrası yapılan yazma çalışması sonrası.

Sıra	Sorular	Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	Çok Katılıyorum	Fikrim Yok
1	Ne tür bir paragraf yazacağım net olarak belirtilmiştir.					
2	Dilbilgisi açısından doğru cümleler kurarak yazabildim.					
3	Anlam açısından kendi içinde tutarlı cümleler kurarak yazabildim.					
4	Yazma sürecinde, yazma konusu ilgili kelimeleri kullanmada sorun yaşamadım.					
5	Yazma etkinliğinde, yazma formatı belli olduğu için nasıl bir şey yazacağım belliydi.					
6	Paragraf yazmaya başlamadan önce konu ile ilgili fikir geliştirebildim.					
7	Paragraf yazma sürecinde ana fikir cümlesini kolayca yazabildim.					
8	Paragraf yazma sürecinde ana fikir cümlelerini destekleyecek cümleleri yazabildim.					
9	Paragraf yazma sürecinde sonuç/özet cümlesi yazabildim.					
10	Paragraf yazma süreçlerinde doğru bağlaç ve geçiş kelimelerini kullanabildim.					

Resim 3: Paragraf Yazma Çalışmalarıyla İlgili Son Test

4.4. Uygulama Öncesi Kompozisyon Yazma Çalışması

Durum çalışmasının ilk safhasını oluşturan paragraf yazma süreci tamamlandıktan sonra çalışmanın ikinci safhasını oluşturan çok paragraflı kompozisyon (essay) yazma sürecine geçilmiştir. Bu safhada öğrencilere kullanmakta oldukları Yedi İklim B1 ve B2 seviyelerinin yazma bölümlerinden seçilmiş olan üç adet kompozisyon konusu verilmiş ve sadece kitabın yazma bölümünde kullanılan yönergelerle göre kompozisyon yazmaları istenmiştir.

4.4.1. Uygulama Öncesi Kompozisyon Yazma Konuları

1. Aşağıda verilen konu hakkında bir **kompozisyon** yazınız.

(B2 -Yedi İklim-Ünite 1: Mesleğimde İlerliyorum-Sayfa 23)

11. Yazalım.
Başarının Formülü

Sizin başarı formülünüz nedir?

2. Aşağıda verilen konu hakkında bir **kompozisyon** yazınız.

(B2-Yedi İklim-Ünite 1: Mesleğimde İlerliyorum-Sayfa 23)

Dünya üniversiteleri arasındaki öğrenci ve akademisyen değişimi programları hakkında neler düşünüyorsunuz? Bu programların ne tür yararları olabilir?

3. Aşağıdaki konulardan birini seçiniz ve bir **kompozisyon** yazınız

(B2-Yedi İklim-Ünite 6: Neler Oluyor Hayatta-Sayfa 131)

4. Yazalım.

Sana Göre, Bana Göre

1. Bu kadar yaşlı bir insanın dinlenmesi ve kendine zaman ayırması gereken bir dönemde yüksek lisans yapması gereksizdir.
2. Bu kadar yaşlı bir insanın hâlâ öğrenmeye açık olması, takdir edilmesi gereken bir davranıştır.
3. Yaşı küçük ve tecrübesiz bir çocuğun okyanusu tek başına geçmeye çalışması tehlikelidir.
4. Bunlar, gençlerin tecrübe kazanabilmeleri için gerekli olan etkinliklerdir.
5. Engelli bir insanın dağa tırmanmak gibi tehlikeli bir sporu yapması doğru değildir.
6. Gerekli tedbirler alındığında engellilerin sporun her türünü yapmasında sakınca yoktur.

4.4.2. Uygulama Öncesi Kompozisyon Değerlendirme Ölçütleri

Uygulama öncesi kompozisyon yazma çalışmasında ders kitabında yer alan yönergeler göre yazılıp teslim edilen kompozisyon ödevleri yine üç farklı öğretim elemanı tarafından bir örneği daha önce de paylaşılan İKU-YDB “Yazma Çalışması Değerlendirme Ölçütleri”ne göre değerlendirilmiştir.

Tablo 81: Öğretim Elemanı Değerlendirme Tablosu

Öğrenci Numarası	Uygulama Öncesi 1. Kompozisyon/20	Uygulama Öncesi 2. Kompozisyon/20	Uygulama Öncesi 3. Kompozisyon/20
1			
2			
3			
4			
5			

4.4.3. Uygulama Öncesi Kompozisyon Yazma Ön Testi

Uygulama öncesi **kompozisyon** yazma sürecinin ilk yazma çalışmasını tamamlandıktan sonra öğrencilere aşağıda yer alan ön test uygulanmıştır.

Uygulama Öncesi Kompozisyon Yazma Çalışmalarıyla İlgili Ön Test

Aşağıdaki önermelerde size göre uygun şıkkı işaretleyiniz.

Çok Paragraflı Kompozisyon Yazma Çalışması I: Kullanılan ders kitabında yer alan yazma çalışması sonrası.

Sıra	Sorular	Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	Çok Katılıyorum	Fikrim Yok
1	Ne tür bir kompozisyon yazacağım net olarak belirtilmiştir.					
2	Dilbilgisi açısından doğru cümleler kurarak yazabildim.					
3	Anlam açısından kendi içinde tutarlı cümleler kurarak yazabildim.					
4	Yazma sürecinde, yazma konusu ilgili kelimeleri kullanmada sorun yaşamadım.					
5	Yazma etkinliğinde, yazma formatı belli olduğu için nasıl bir şey yazacağım belliydi.					
6	Kompozisyon yazmaya başlamadan önce konu ile ilgili fikir geliştirebildim.					
7	Kompozisyon yazma sürecinde anlaşılır bir “Tez cümlesini” kolayca yazabildim.					
8	Kompozisyon yazarken her bir gelişme paragrafında tez cümlesini destekleyen ana fikir cümlesi yazabildim.					
9	Kompozisyon yazarken tez cümlesine paralel bir sonuç paragrafı yazabildim.					
10	Kompozisyon yazma süreçlerinde doğru bağlaç ve geçiş kelimelerini kullanabildim.					

Resim 4: Kompozisyon Yazma Çalışmalarıyla İlgili Ön Test

4.5. Uygulama Sonrası Kompozisyon Yazma Çalışması

Kompozisyon yazma aşamasını içeren araştırmanın bu bölümünde, zaman kısıtı yüzünden ve kısa sürede hedef dilde anlaşılır ve iyi bir kompozisyon yazdırabilmek amacıyla yine “Ürün Odaklı Yazma Yaklaşımı (Product Writing Approach)” tercih edilmiştir. Raimes (1983) bu yazma yaklaşımının kısa sürede ürün ortaya koymayı hedeflediği için zaman kısıtı olan durumlarda daha tercih edilebilir bir yaklaşım olduğunu belirtmektedir. Diğer bir deyişle, bu yöntem, öğrencilere sınırlı bir süre içinde etkili metinler oluşturma becerisi kazandırarak zaman yönetimi yeteneklerini güçlendirir. Ayrıca hızlı geribildirim döngüsü sayesinde öğrenciler hızla ilerleme kaydedebilirler. Derinlemesine araştırma yeteneği, eleştirel düşünme becerileri ve iletişim yeteneklerinin geliştirilmesi de bu yaklaşımın öne çıkan avantajları arasındadır. Yaratıcı düşüncüyü teşvik eden bir ortam sağlayarak öğrencilerin farklı açılardan bakma ve farklı çözüm yolları geliştirme yeteneklerini destekler. Bu sayede öğrenciler, kısıtlı zamanda etkili ve akıcı metinler üretebilme becerisi kazanırken aynı zamanda iletişim becerilerini de güçlendirirler.

Kompozisyon yazma çalışmasının ikinci evresinde öğrencilere kompozisyon yazmayla ilgili olarak İngilizce kaynaklardan derlenen **kompozisyon nedir, nasıl yazılır ve kompozisyon türleri nelerdir** sorularına cevap olacak şekilde eğitim verilmiştir. Teorik ve uygulamalı bilgi aktarımında kompozisyonun çerçevesini belirleyen “tez cümlesi-thesis statement”, kompozisyonun temel taşları olan giriş paragrafı yazma teknikleri, gelişme paragrafları ve ana destek cümleleri ile destek cümleleri ve sonuç ya da bir diğer adıyla kapanış paragrafı nasıl yazılır konuları detaylıca açıklanmıştır. Ayrıca kompozisyon türleri ve bu türlere model olarak kompozisyon örnekleri paylaşılarak ve analiz edilerek öğrencilerin kompozisyon formatlarına aşina olmaları hedeflenmiştir.

Kompozisyon yazma öğretimi için pek çok farklı İngilizce kaynaktan nasıl kompozisyon yazıldığını ve yazma sürecini anlatan materyaller seçilmiş ve sınıf içi çalışmada öğrencilerle paylaşılmıştır. Kompozisyon yazma öğretiminde daha önce kuramsal çerçeve bölümünün 2.8.1.2 numaralı alt başlığında detayları verilen ürün odaklı yazma yaklaşımı uygulama sırası kullanılmıştır. Bu yaklaşımın uygulamasında belirtilen ve detayları 4.3 numaralı alt başlıkta paylaşılmış olan ürün odaklı kompozisyon yazma sırası takip edilmiştir.

I. Yazma Türü/Model Paylaşımı: Öğrencilere örnek çok paragraflı kompozisyonlar sunulur farklı yazma türleri ve bu türlerin özellikleri hakkında ayrıntılı bilgi aktarılır. Bu model kompozisyonlar, öğrencilere yazılarını oluştururken kullanabilecekleri kalıplar ve yapılarla yol gösterir. Kompozisyon yazma becerisinin öğretilmesi aşamasında, öğrencilere yazılı ürünlerini planlama, tasarlama ve düzenleme süreçlerini anlamalarının ne kadar önemli olduğu anlatılır. Ayrıca yazma sürecinin eleştirel düşünmeyi teşvik edici bir biçimde yönetilmesi, öğrencilere savlarını etkili bir şekilde geliştirme ve destekleme konusunda yardımcı olur. Bu yaklaşım, öğrencilerin sadece yazma becerilerini geliştirmekle kalmaz, aynı zamanda düşüncelerini açık ve mantıklı bir biçimde ifade etme yeteneklerini de artırır.

II. Örnekleri/Modelleri Analiz ve İnceleme: Öğrenciler detaylı bir şekilde analiz ettikleri çok paragraflı model kompozisyonlarıyla yoğun bir çalışma yürütürler. Bu analiz süreci, öğrencilere çok paragraflı kompozisyonların karakteristikleri, yapısal unsurları ve dil kullanımı konularında bilgi sağlar. Ayrıca öğrencilere kendi yazılarını nasıl daha iyi düzenleyip geliştirebilecekleri konusunda rehberlik eder. Bu aşamada öğretmen, öğrencilerle birlikte çok paragraflı kompozisyon yazarak onlara rol model olur. Bu etkinlikteki temel amaç, öğrencilere yazma sürecini adım adım göstererek onlara ilham ve yönlendirme sağlamaktır.

III. Benzer Yazı Oluşturma: Öğrencilere İngilizce kaynaklardan derlenen model çok paragraflı kompozisyonları temel alarak benzer yazılar oluşturmaları için yönlendirme yapılır. Analiz edilmiş model kompozisyonlar rehberliğinde öğrenciler, öğrendikleri çeşitli yazma stratejilerini pratiğe dökme fırsatı bulurlar ve öğrendikleri yapıları ve dil özelliklerini kullanarak kendi yazılarını oluşturma sürecine geçerler.

IV. Nihai Ürün: Öğrenciler, sınıf içinde öğretmenleriyle gerçekleştirdikleri adım adım yazma çalışmasının ardından ya sınıf içinde yazılan metni ya da sunulan örnek kompozisyonu model alarak benzer bir yaklaşımla kendi çok paragraflı kompozisyonlarını oluştururlar ve yazılı metinlerini nihai hale getirirler.

V. Geri Bildirim ve Düzeltmeler: Bu aşamada ilk olarak değerlendirme ölçütleri öğrencilerle paylaşılır. Öğrenciler yazdıkları çok paragraflı kompozisyonlar hakkında iki aşamalı geri bildirim alma sürecine dahil olurlar. İlk geri bildirim, öğrencilerin sınıf arkadaşları tarafından sağlanır. Ardından ikinci geri bildirim çok paragraflı kompozisyonu değerlendiren öğretmen tarafından sunulur. Sağlanan bu geri bildirimler, öğrencilere kompozisyonlarını düzeltme ve geliştirme imkânı verir.

Öğrencilere kompozisyon yazma hakkında verilen bilgilerin detayları aşağıda paylaşılmıştır.

4.5.1. Kompozisyon Yazma Eğitiminde Kullanılan Bilgiler

Kompozisyon yazma öğretiminde farklı İngilizce kaynaklardan derlenen ve kompozisyon yazma sürecini fikir üretme aşamasından tamamlanmış kompozisyon haline getirmeyi anlatan teorik bilgiler sınıf ortamında öğrencilere anlatılmıştır.

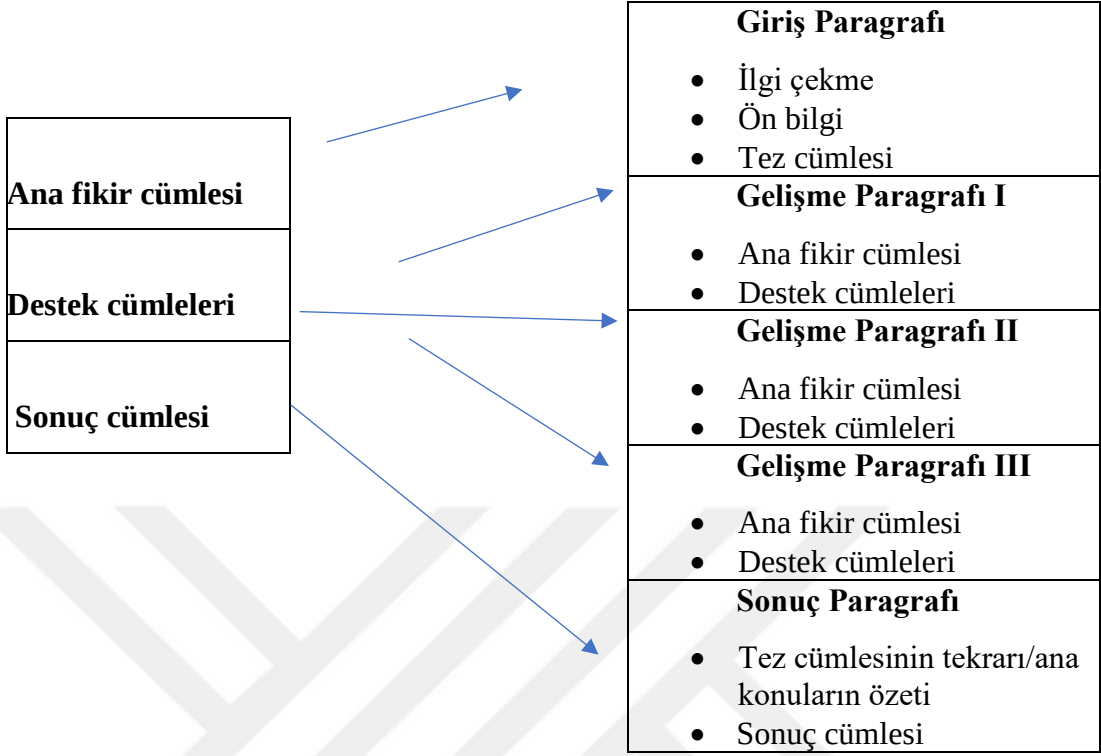
4.5.1.1. Çok Paragraflı Kompozisyon Nedir? (Essay)

Çok paragraflı kompozisyon, bir konu hakkında görüşlerin, fikirlerin ve somut gerçeklerin sunulduğu paragraflar topluluğudur. İçinde bir giriş paragrafı, gövde/gelişme paragrafları ve bir sonuç paragrafı bulunur. Çok paragraflı kompozisyonlar tıpkı bir paragraf gibi, **bir konu** hakkında yazılmıştır, ancak bir kompozisyon konusu bir paragrafta tartışılmayacak kadar uzun ve karmaşık olduğu için konu her ana nokta için bir tane olmak üzere birkaç paragrafla ele alınır. Çok paragraflı kompozisyonlar açıklama yapmak, tartışmak, betimlemek, neden ve sonuç göstermek, hikâye anlatmak ve sorunu çözmek gibi pek çok farklı amaç için yazılır. Bu tür kompozisyonlar uzunluk bakımından farklılık gösterebilir, bazen üç paragraflı bir sayfa uzunluğunda olabildiği gibi çok sayıda paragraftan oluşan ve on sayfa veya daha fazla uzunlukta olabilir.

Yapı bakımından “**çok paragraflı kompozisyon**” ve “**paragraf**” birbirine çok benzer. Her ikisinde de ana fikir ve bu fikirlerin desteklendiği destek cümleleri ve sonuç bölümü bulunur. Diğer bir deyişle, yapı ve organizasyon bakımından **her paragraf mikro düzeyde bir “çok paragraflı kompozisyon”dur.**

Paragraf

Çok Paragraflı Kompozisyon

4.5.1.2. Çok Paragraflı Kompozisyon Taslağı (Outline of an Essay)

Çok paragraflı kompozisyon yazmadan önce en önemli adım bir taslak oluşturmaktır. Kompozisyon taslağı, fikirleri organize etmeye, düzenlemeye ve yazarken odaklanmaya yardımcı olur. Kompozisyon taslağındaki her sayı, kompozisyondaki bir paragrafı temsil eder. Aşağıda beş paragraflık bir kompozisyon taslağı gösterilmektedir, ancak paragrafların sayısı üçten ona kadar değişebilir.

I. Giriş Paragrafı	Kompozisyonun yazılış amacı ve tez cümlesi verilir.
II. Gövde/Gelişme Paragrafı	Her paragrafın “ tezi ” destekleyen bir “ ana fikir ” cümlesi vardır. Her ana fikir cümlesi, destekleyici cümlelerle geliştirilir.
III. Gövde/Gelişme Paragrafı	
IV. Gövde/Gelişme Paragrafı	
V. Sonuç Paragrafı	Kompozisyonun tezi veya ana fikri yeniden ifade edilir ve kompozisyon net bir şekilde özetlenir.

4.5.1.3. Tez Cümlesi (Thesis Statement) Nedir? Nasıl Yazılır?

Genellikle giriş paragrafının sonunda yer alan tez cümlesi, okuyucuya kompozisyonun ne hakkında olduğunu ve yazarın konuyla ilgili genel fikrini söyler. Tez cümlesi, kompozisyonun nasıl organize edileceğini de gösterir. Paragrafın ana fikir cümlesinde olduğu gibi kompozisyonun tez cümlesi de kompozisyonun gövde kısmında yer alan gelişme paragraflarında hangi konulara değinileceği hususunda okuyucuya fikir verir.

Tez cümlesi = konu + konunun gelişimini kontrol eden görüş (controlling idea)

(Kontrol görüşü kompozisyonda yazarın konuyu ele alış biçimini sınırlar.)

Örnek Tez Cümleleri:

Konu	1. Gelişme paragrafında açıklanacak ana fikir konusu	2. ve 3. Gelişme paragraflarında açıklanacak ana fikir konuları
------	--	---

1. Okumak, çocukların kelime dağarcıklarını geliştirmelerine, bağımsız düşünürler olmalarına ve hikâyeler aracılığıyla farklı bir dünyayı deneyimlemelerine yardımcı olur.

2. Gençler arasında kötü alışkanlıkların artması ailelerinin ve akranlarının baskılarına ve okuldaki sınavlara bağlıdır.

(Kompozisyon konusu: Gençler arasında kötü alışkanlıkların artmasının sebepleri nelerdir?)

3. Yeni bir adım atmaktan korkan insanlar, kişisel, mesleki ve sosyal yaşamlarında kaçınılmaz olarak acı çekeceklerdir.

(Kompozisyon konusu: Yeni bir adım atmaktan korkmanın bir kişinin hayatına etkileri nelerdir?)

İdeal tez cümleleri gelişme paragraflarında değinilecek konuları içerir, bu yüzden okur tez cümlesini gördüğü anda kompozisyonda hangi konuların işleneceğini aşağı yukarı bilir. Bu durum okura metni anlamak açısından zaman kazandırır. Ancak bazı tez cümleleri gelişme paragraflarında açıklanacak olan konuları net olarak belirtmeyebilir. Bu durumda okur merakını gidermek için mutlaka gelişme paragraflarını okumak zorunda kalır, bu durum da metnin genelini anlamak açısından zaman kaybına neden olabilir.

4. Çok fazla televizyon izlemenin çocuklar üzerinde birçok olumsuz etkileri olduğu yaygın olarak kabul edilmektedir.

(Kompozisyon konusu: Çok televizyon izlemenin çocuklar üzerindeki etkileri nelerdir?)

Dördüncü tez cümlesi örneğinde sadece çok televizyon izlemenin çocuklar üzerinde olumsuz etkileri olduğu söylenir, ancak bu olumsuz etkilerin neler olduğu belirsizdir. Bu yüzden okuyucu, bunların neler olduğunu öğrenmek için mutlaka gelişme paragrafına bakmak zorundadır.

4.5.1.4. Çok Paragraflı Kompozisyonda Giriş Paragrafı

Çok paragraflı kompozisyonun ilk paragrafı olan giriş paragrafı, okuyucuya kompozisyonun ne hakkında olduğunu anlatan, konu hakkında arka plan bilgisi veren ve tez cümlesini bünyesinde barındıran önemli bir kısımdır. Giriş paragrafı okuyucunun ilk gördüğü paragraf olduğu içinde dikkat çekici ve ilginç olmalıdır ki okuyucu yazılan kompozisyonu ilgiyle ve merakla okumak istesin. Giriş paragraflarında konuya dikkat çeken ilginç bir giriş yapmak için “Kancalama” olarak adlandırılan giriş paragrafı yazma teknikleri kullanılır. Giriş paragrafında “kanca”, okuyucunun dikkatini çekmek için tasarlanmış ilk veya ikinci cümledir. İnsanların balık yakalamak için olta sonunda bir kanca kullanmaları gibi yazarlar da balık gibi gördükleri okuyucularını yakalamak için bir kanca kullanırlar. Kelimenin tam anlamıyla bir balığın kancada bulunan yeme kapılması gibi bir kompozisyonun kancası da okuyucunun merak duygusuyla konuya takılmasını sağlar ve daha fazlasını okuma isteği uyandırır.

4.5.1.4.1. Giriş Paragrafında Kullanılan Kanca/Kancalama Teknikleri

Giriş paragrafında kullanılan kancalama teknikleri, bir kompozisyonun etkili bir şekilde başlamasını sağlar. Bu teknikler, okuyucunun dikkatini çekmek, ilgisini sürdürmek, bağlam oluşturmak ve okuma motivasyonunu artırmak için kullanılır. Etkili bir kancalama, yazının genel etkisini büyük ölçüde etkileyebilir.

4.5.1.4.1.1. Alıntı Yapma/Atasözü/Özlü Söz Kullanma

Giriş paragrafında alanında yetkin sayılan bir kişi veya seçkin bir kişiden alıntı söz veya atasözü kullanılabilir, böylece okuyucunun dikkati konuya çekilir ve söylenen sözlerin inandırıcılığı artırılır.

Örnek:

Dostoyevski bir dünya klasığı olan *Suç ve Ceza*'da **“İnsanların en çok korktuğu şey yeni bir adım atmak, yeni bir söz söylemektir”** der.

Yeni bir adım atmaktan korkan insanlar, kişisel, mesleki ve sosyal yaşamlarında kaçınılmaz olarak acı çekeceklerdir.

(Altay vd, 2019: 10)

4.5.1.4.1.2. Hikâye/Anı Anlatma

Girişte kişisel bir anı veya kısa bir hikâye paylaşmak, okuyucunun duygusal bir bağ kurmasına yardımcı olabilir. Bu teknik, okuyucunun merakını ve ilgisini de artırabilir. Okuyucunun dikkatini çekmek için giriş paragrafında konuyla ilgili kısa bir hikâye anlatılabilir. Hikâye kişinin kendi deneyimi olabileceği gibi başka birisi hakkında da olabilir.

Örnek:

Çocukken her şey çok farklıydı. Sürekli arkadaşlarımla birlikteydim. Her gün oyun oynamak için sokağa çıkardık. Eskiden evlerimizin dışında dünyayı keşfederdik ama şimdi görüyorum ki çocuklar çoğunlukla evde ekran karşısında hayatı öğreniyor. Araştırmalar çocukların televizyon karşısında daha fazla zaman geçirdiklerini gösteriyor. Çok fazla televizyon izlemenin çocuklar üzerinde birçok olumsuz etkileri olduğu yaygın olarak kabul edilmektedir.

(Altay vd, 2019: 11)

4.5.1.4.1.3. Soru Sorma Tekniği

Giriş paragrafında soru sormak, okuyucunun düşünmeye başlamasını sağlar. Sorular, okuyucunun metindeki konuya yönelmesini sağlayan etkili bir dikkat çekme aracı olabilir. Bu tür sorular dikkati konuya yönlendiren sorular olmalıdır. Okuyucular sorunun cevabını bilmek isterlerse, “kancaya” takılmış olarak kompozisyonu okuyacaklardır. Örneğin bir yazar, teknoloji kullanımıyla ilgili daha fazla düzenlemenin gerekliliği hakkındaki bir kompozisyona “*Sabahları kaç kişi güne cep telefonlarını kontrol ederek başlar?*” sorusuyla başlayabilir. Bu sorunun cevabını öğrenmek isteyen okuyucular da kompozisyonu okumaya başlar.

Örnek:

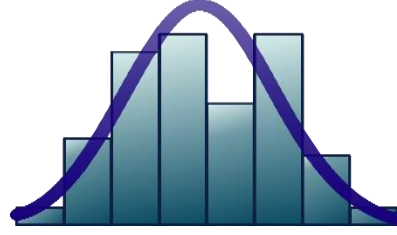
Gençlerin daha çok sigara içtiğinin, çok alkol tükettiğinin ve pek çok şeyden habersiz olduğunun farkında mısınız?

.....
.....

Gençler arasında kötü alışkanlıkların artması ailelerinin ve akranlarının baskılarına ve okuldaki sınavlara bağlıdır.

(Altay vd, 2019: 10)

4.5.1.4.1.4. İstatistiki/Gerçek Veri Kullanma Tekniği

Giriş paragrafında kancalama amaçlı olguların ve istatistiksel verilerin kullanılması kompozisyonun gerçekliğini artırır ve okuyucuları içine çeker. Bir başka deyişle, çarpıcı bir istatistiki veri anında okuyucunun dikkatini çekerek konuyla ilgilenmesini sağlayabilir, dolayısıyla okuyucuyu okumaya devam etmeye ve daha fazlasını öğrenmeye motive edebilir. Bu teknikte kullanılan veri bilimsel bir gerçek olabileceği gibi genel kabul görmüş bir fikir veya görüş de olabilir.

Örnek:

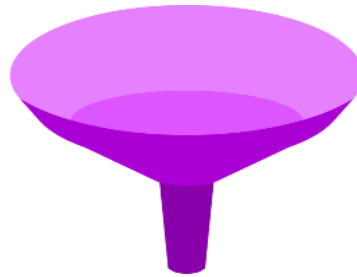
Adalet İstatistikleri Bürosu tarafından yapılan bir araştırmaya göre, geçen yıl tüm dünyada şiddet içeren suçların yüzde 17 arttığı bildirilmektedir.

.....

İnsanları eğitmek, toplumdaki suçları önlemenin en iyi yoludur.

(Altay vd, 2019: 10)

4.5.1.4.1.5. Huni (Genelden Özele) Tekniği

Huni tekniği, yazılı anlatımda kullanılan popüler bir yöntemdir. Bir huni teknikli giriş paragrafında konular genelden özele doğru daraltılır, tıpkı bir fotoğraf makinesi ya da bilgisayarda zoom özelliğini kullanmak gibi paragraftaki ilk cümleler konuyu çok geniş açıdan ele alır, sonrasında konu gitgide daraltılır ve nihayetinde paragraf tez cümlesiyle biter.

Örnek:

Bir ev kedisinin hayatı her zaman durumların en güvenli değıldir. Aslında dışarıda oynayan ev kedileri görünmeyen birçok tehlikeyle karşı karşıyadırlar. Bir ev kedisinin haftada ortalama 40 ila 60 saatini dışarıda geçirdiğı düşünıldüğünde bu kedilerin karşılaştığı en büyük tehlikenin o civarda yaşayan diğer hayvanlar olması çok şaşırtıcı olmasa gerek. Bu bağlamda, ev kedilerine sağlık açısından en büyük tehdit başıboş sokak köpekleridir.

4.5.1.4.2. Çok Paragraflı Kompozisyonda Gövde/Gelişme Paragrafları

Çok paragraflı kompozisyonlar da tıpkı paragraflar gibi destekleyici noktalara ihtiyaç duyar. Tez cümlesini destekleyen en az üç fikir olmalıdır. Bu fikirleri bulmak için “**tez cümlesi hakkında**” soru sormak, destekleyici paragraflar için malzeme bulmanın iyi bir yoludur. Daha sonra bu fikirlerin her biri, ayrı bir gövde/gelişme paragrafı haline gelecektir. Her gövde/gelişme paragrafı bir ana fikir cümlesiyle başlar ve onu destekleyici cümleler ve bazen bir sonuç cümlesi takip eder. Gövde/gelişme paragraflarının her biri tek bir tema üzerinde geliştirilmeli ve tez cümlesini (hem konuyu hem de kontrol eden fikri) desteklemelidir. Konuyu desteklemek için paragrafta olduğu gibi **örnekler, somut genel gerçekler ve istatistikler** kullanılır. Son olarak, kompozisyonun türüne bağlı olarak, gövde paragrafları kronolojik sıra, önem sırası veya uzunluk/kısalık gibi organizasyon kalıplarını takip eder.

Gövde/Gelişme Paragrafları Örneği:

.....**Konuyla ilgili kancalama/ortalama tekniği**.....

.....

..... **Tez Cümlesi:** Çok fazla televizyon izlemenin çocuklar üzerinde birçok olumsuz etkileri olduğu yaygın olarak kabul edilmektedir. (Bu etkiler nelerdir?)

Gövde/Gelişme Paragrafı 1

Ana fikir Cümlesi: Çok fazla televizyon izlemenin en önemli olumsuz etkilerinden biri çocukların hareketsiz olmalarıdır.

.....

Gövde/Gelişme Paragrafı 2

Ana fikir Cümlesi: Çok fazla TV izlemek de zayıf sosyal becerilere neden olur.

.....

Gövde/Gelişme Paragrafı 3

Ana fikir Cümlesi: Çok fazla TV izleyen çocuklar birçok olumsuz reklama maruz kalmaktadır.

.....

4.5.1.4.3. Çok Paragraflı Kompozisyonda Sonuç Paragrafı

Çok paragraflı kompozisyonlarda kompozisyonun sonunu işaret eden son paragraf, sonuç paragrafı olarak adlandırılır ve bu paragraf tüm yazının bir özeti gibidir. Çok paragraflı kompozisyonun sonuç paragrafını yazarken tez cümlesini destekleyen gövde/gelişme paragraflarının ana fikir cümleleri, bir başka deyişle ana destek cümleleri (major supports) yeniden vurgulanır. Ayrıca yazarın görüşünü belirten bir yorum cümlesinden sonra paragraf bir **tavsiye, öneri** veya bir **tahmin cümlesi**yle bitirilir. Bu paragrafta kompozisyon hakkında yeni bilgiler sunulmaz. Sonuç paragrafının başında kullanılan “Sonuç olarak..., Özetle..., Kısaca..., Neticede..., Ezcümle...” gibi kelimeler bu paragrafın sonuç paragrafı olduğunu gösterir.

Örnek Sonuç Paragrafları:

Sonuç olarak, aşırıya kaçılmadığı sürece televizyon izlemenin çocuklar için kötü olduğunu kimse iddia edemez. Hatta televizyon izlemek onlar için faydalı da olabilir. Ancak saatlerce televizyon izlemek çocuklar için pek de iyi olmayan sonuçlara neden olabilir.

Sonuç olarak, meslek seçerken seçiminizin ne kadar zor ve önemli olduğunu göz ardı etmeyin. Dikkatlice düşünür ve çevrenizdeki insanları gözlemlerseniz, kendinize en uygun mesleği seçebilirsiniz. Ancak insanlar arasındaki kişisel farklılıkları da unutmayın. Her insanın farklı yetenek ve becerileri vardır, bu nedenle size uygun olan bir iş başka birine uygun olmayabilir.

4.5.1.4.4. Çok Paragraflı Kompozisyonda Taslak/İskelet Hazırlama

Bir kompozisyon yazarken, metni düzenlemek ve mantıklı bir yapı oluşturmak, yazının etkili iletişimini sağlamak açısından oldukça kritiktir. Bu noktada, yazma taslağı/iskeleti (outline) kullanmanın önemi büyüktür. Yazma taslağı, yazının ana hatlarını ve bölümlerini belirlemek, içeriği organize etmek ve akışı düzenlemek için kullanılan bir planlama aracıdır. Yazma taslağının neden önemli olduğuna dair bazı sebepler aşağıda verilmiştir:

1. Yapıyı Düzenlemek:

Yazma taslağı, kompozisyonun genel yapısını önceden planlamak anlamına gelir. Bu, yazının başlangıcından sonuna kadar nasıl bir akışın olacağını gösterir. Başlangıç, gelişme ve sonuç bölümleri gibi kompozisyonun temel bölümlerini planlamak, okuyucunun metni takip etmesini ve içeriği daha iyi anlamasını sağlar.

2. Fikirleri Düzenlemek:

Taslağı oluştururken yazacağınız fikirleri sıralayabilir ve düzenleyebilirsiniz. Bu, fikirlerin mantıklı bir şekilde bağlanmasını sağlar. Ayrıca farklı fikirleri destekleyen detayları ve kanıtları düşünerek plan yapmak, yazarken daha organize bir yaklaşım benimsemeyi sağlar.

3. İçeriği Yönlendirmek:

Yazma taslağı, yazının hangi yönlerde ilerleyeceğini belirler. Bu, yazıyı yazarken hangi konuların daha önce ele alınacağını ve nasıl geçişler yapılacağını gösterir. Bu şekilde metin daha akıcı ve tutarlı hale gelir.

4. Eksiklikleri ve Tutarsızlıkları Belirlemek:

Taslağınızı oluştururken eksiklikleri, tutarsızlıkları veya mantıksal hataları daha erken aşamada fark edebilirsiniz. Bu, düzeltmeler yapmanızı ve metni daha iyi hale getirmenizi sağlar. Eğer bir fikir veya bağlantı eksikse, taslağı düzenleyerek bu eksiklikleri çözebilirsiniz.

5. Yazım Sürecini Kolaylaştırmak:

Yazma taslağı oluşturduktan sonra gerçek yazma süreci daha kolay hale gelir. Çünkü taslak, size neyi nerede yazacağınızı gösterir. Düşünceleri sıralarken ve paragrafları oluştururken taslağı referans almak, yazım sürecini daha akıcı ve verimli kılar.

6. Zaman Yönetimini İyileştirmek:

Yazma taslağı oluşturmak, yazım sürecinde zaman yönetimini geliştirmenizi sağlar. Çünkü taslak, neyi ne zaman yazacağınızı planlamanıza yardımcı olur. Bu da yazma sürecini daha düzenli ve verimli hale getirir.

Özetle yazma taslağı kullanmanın önemi, kompozisyon yazımında daha düzenli, akıcı ve etkili bir içerik oluşturmayı kolaylaştırmasıdır. Taslak oluşturmak, fikirleri düzenlemek, içeriği yönlendirmek, eksiklikleri belirlemek, yazma sürecini kolaylaştırmak ve zaman yönetimini iyileştirmek gibi birçok avantaj sunar. Bu nedenle, etkili bir kompozisyon yazma sürecinin temel bir adımı olarak kabul edilir.

Örnek Kompozisyon Planlama şablonu

I. Giriş Paragrafı Konuyu aşağıda sıralanan uygun bir kancalama/ortalama tekniğiyle tanıtın. • Alıntı Yapma/Atasözü/Özlü Söz Kullanma • Hikâye Anlatma • Soru Sorma Tekniği • İstatistiki/Gerçek Veri Kullanma • Huni Tekniği (Genelden Özele) Tez Cümlesi:
II. Gövde/Gelişme Paragrafları <u>1. Gelişme Paragrafı</u> A. Ana Fikir Cümlesi 1. Destek Cümlesi 2. Destek Cümlesi 3. Destek Cümlesi

2. Gelişme Paragrafı

B. Ana Fikir Cümlesi

1. Destek Cümlesi
2. Destek Cümlesi
3. Destek Cümlesi

3. Gelişme Paragrafı

C. Ana Fikir Cümlesi

1. Destek Cümlesi
2. Destek Cümlesi
3. Destek Cümlesi

III. Sonuç Paragrafı

Tez cümlesi ve gelişme paragraflarının, ana fikir cümlelerinin anlamca aynı, cümle yapısı olarak farklı biçimde tekrarını yazın.

- Konuyla ilgili soru sorabilirsiniz.
- Öneride/tavsiyede bulunabilirsiniz.
- Tahmin de bulunabilirsiniz.

Çok Paragraflı Kompozisyon Taslağı/İskeleti

I. Giriş Paragrafı

Konuyu aşağıda sıralanan uygun bir kancalama/oltalama tekniğiyle tanıttın.

- Alıntı Yapma/Atasözü/Özlü Söz Kullanma
- Hikâye Anlatma
- Soru Sorma Tekniği
- İstatistiki/Gerçek Veri Kullanma
- Huni Tekniği (Genelden Özele)

Tez Cümlesi:

II. Gövde/Gelişme Paragrafları

1. Gelişme Paragrafı

A. Ana Fikir Cümlesi

1. Destek Cümlesi
2. Destek Cümlesi
3. Destek Cümlesi

2. Gelişme Paragrafı

B. Ana Fikir Cümlesi

1. Destek Cümlesi
2. Destek Cümlesi
3. Destek Cümlesi

III. Sonuç Paragrafı

Tez cümlesi ve gelişme paragraflarının, ana fikir cümlelerinin anlamca aynı, cümle yapısı olarak farklı biçimde tekrarını yazın.

- Konuyla ilgili soru sorabilirsiniz.
- Öneride/tavsiyede bulunabilirsiniz.
- Tahmin de bulunabilirsiniz.

4.5.1.4.5. Çok Paragraflı Kompozisyon Türleri ve Örnekler

Bir kompozisyon türü, içeriğin, amacın ve sunumun belirli bir şekilde yapılandırıldığı yazılı bir metin türüdür. Her tür, farklı bir hedefe yönelir ve farklı bir dil, yapı ve strateji kullanır. Kompozisyon türlerini bilmek çok önemlidir, çünkü her tür belirli bir amacı ve etkiyi elde etmek için tasarlanmıştır.

Kompozisyon türleri neden önemlidir? Çünkü:

1. İletişim Amacını Belirler:

Farklı kompozisyon türleri, farklı iletişim amaçlarına hizmet eder. Örneğin bir tartışma kompozisyonunun amacı, okuyucuyu bir konuda ikna etmektir. Bir açıklama kompozisyonu ise bir kavramı veya konuyu anlatmayı hedefler. Hangi amacı taşıdığınızı bilmek, yazdığınız kompozisyonun içeriğini ve tonunu belirlemek için önemlidir.

2. Okuyucu Hedefini Tanımlar:

Farklı kompozisyon türleri, farklı okuyucu gruplarına hitap eder. Bir akademik makale, uzman bir okuyucu kitlesi için yazılabilirken, bir hikâye daha geniş bir kitleyi hedefleyebilir. Kompozisyon türünü belirlemek, okuyucu beklentilerini ve ihtiyaçlarını anlamak için önemlidir.

3. Dil ve Tonu Şekillendirir:

Her kompozisyon türü, farklı bir dil ve ton kullanır. Örneğin resmi bir mektup formel bir dil kullanırken, bir hikâye daha samimi ve duygusal bir ton taşıyabilir. Hangi türü kullanırsanız kullanın, dil ve tonu doğru ayarlamak iletişiminizde tutarlılık sağlar.

4. Yapı ve Organizasyonu Belirler:

Farklı kompozisyon türleri, farklı bir yapı ve organizasyon gerektirir. Bir makale giriş, gelişme ve sonuç bölümlerine sahip olabilirken, bir rehber veya talimat kompozisyonu adım adım sıralama izleyebilir. Doğru yapının kullanılması, okuyucunun metni takip etmesini kolaylaştırır.

5. Etki ve Amacı Vurgular:

Her kompozisyon türü, belirli bir etkiyi veya amacı vurgular. Bir hikâye duygusal bir etki yaratmayı amaçlarken, bir tartışma kompozisyonu mantıklı bir sav sunmayı hedefler. Doğru türü seçmek, yazının amacına uygun etki yaratmanıza yardımcı olur.

6. Yazarın Becerilerini Gösterir:

Farklı kompozisyon türleri, yazarın farklı becerilerini göstermesine olanak tanır. Örneğin bir hikâye yazarken yaratıcılık ve betimleme becerileri ön plana çıkarken, bir analiz yazısında araştırma ve eleştirel düşünme becerileri gereklidir.

Sonuç olarak kompozisyon türleri, iletişim amacını belirlemek, okuyucu hedefini tanımlamak, dil ve tonu şekillendirmek, yapı ve organizasyonu belirlemek, etki ve amacı vurgulamak ve yazarın becerilerini göstermek için vardır. Doğru türü seçmek, yazının amacına ve hedef kitesine uygun olarak etkili bir iletişim sağlar.

4.5.1.4.5.1. Sınıflandırma Kompozisyonu

Bir sınıflandırma kompozisyonu (classification essay), yazmaya konu olan şeyleri **kategorilere ayırır veya düzenler**. Sınıflandırma kompozisyonu yazarken en önemli nokta, sınıflama açısından bir organizasyon şeması belirlemektir. Organizasyon şeması, yazarın kompozisyonda bilgileri analiz ettiği yöntemidir. Örneğin film türlerini sınıflandırmayı yazar, kompozisyonun organizasyonunu “tür/film türü”, “filmin yapıldığı dönem”, “izleyici türü” ve “karakter rolleri” şeklinde yapabilir.

Örnek Sınıflandırma Kompozisyonu

Herkes İçin Tatil

Tatil kelimesini duyan çoğu insan olumlu tepki verir. Bu bir hafta sonu gezisi, son dakika kaçamağı veya dünya çapında bir gezi olabilir. Tatile gidilecek yerin bir seyahatin başarısıyla çok ilgisi vardır, ancak dikkate alınması gereken başka faktörler de vardır. Deneyimli gezginler, tatile nereye gidildiğinden daha çok kiminle gidildiğinin daha önemli olduğunu söylerler. ***Tatiller, tatilcilerin tatile gitmek için kimi seçtiklerine göre aileyle gidilen tatil, arkadaşlarla gidilen tatil veya yalnız gidilen tatil temelinde sınıflandırılabilir.***

Aileyle yapılan seyahat özeldir ve kalıcı anılar yaratır, ancak bazı zorlukları da olabilir. İlk olarak, bir seyahatin başarısı genellikle aile üyelerinin birbirleriyle olan ilişkilerine bağlıdır. İki erkek kardeş evde anlaşamıyorsa, tatildayken de kavga etmeleri çok olasıdır. Ailece seyahat etmenin bir başka olası sorunu da ulaşımındır. Bir aile uçakla seyahat ediyorsa, herkes için uçak bileti satın almak çok pahalı olabilir. Ayrıca tatildayken aile bireylerinin hepsini memnun edecek ortak ilgi alanları bulmak oldukça güç olabilir. Örneğin bir baba timsah çiftliğini görmek isterken anne bir müzeyi ziyaret etmek, çocuklar da lunaparka gitmek için can atabilir. Ailelerin seyahat ederken karşılaşılabilecekleri zorluklar ne kadar büyük olursa olsun, bu tür tatiller her zaman özel anılarla hatırlanır.

Arkadaşlarla seyahat etmek birkaç nedenden dolayı unutulmaz bir deneyim olabilir. Yakın arkadaşlar genellikle benzer kişiliklere sahiptir, bu nedenle genellikle birbirleriyle iyi geçinirler ve bir seyahatte aile üyelerinden daha az kavga ederler. Görülecek yerler konusunda farklılıklar ortaya çıksa bile iyi arkadaşlar genellikle bu farklılıkları oldukça hızlı bir şekilde çözerler. Her kişi yalnızca kendi bireysel masraflarını karşıladığından, maliyetler bir sorun olma eğiliminde değildir. Ayrıca arkadaşlar gerçekten yakın arkadaşsa, korkunç bir yolculuk bile bu arkadaşlığı mahvetmez. Tam tersine, arkadaşlıkları hem iyi hem de kötü seyahat anılarını paylaştıklarından dolayı genellikle güçlenir. Ancak arkadaşlar birbirlerini iyi tanımıyorsa veya daha önce birlikte seyahat etmemişlerse, birlikte tatil yapmak yarardan çok zarar verebilir. Sonuç olarak, arkadaşlarla seyahat etmek olumlu bir deneyim olabilir, aynı zamanda bu harika tatil sonucu arkadaşlıklar daha da sağlamlaşabilir.

Son olarak, insanlar yalnız seyahat etmeyi seçebilirler. Çoğu gezgin bir arkadaşına sahip olmaktan hoşlandığı için bu tür seyahatlere çıkmak özel bir çaba

gerektirir, ancak bu durumun bazı şaşırtıcı faydaları olabilir. Örneğin yalnız seyahat edenler ulaşım konusunda kalabalık bir grupla seyahat edenlere göre daha esnek olabilirler. Planlarını daha kolay değiştirebilirler ve sadece bir bilete ihtiyaçları olduğu için otobüs veya uçaklarda yer bulma şansları daha yüksektir. Gezmek ve zamanlama da yalnız seyahat edenler için sorun değildir. Yalnız gezenler günün geç saatlerinde uyanmayı, akşamları gezmeyi veya canları isterse öğle yemeğini atlamayı tercih edebilirler. Ayrıca yalnız seyahat edenlerin, başkalarıyla konuşmak istedikleri için yerel halkla veya diğer tatilcilerle tanışma olasılıkları daha yüksektir. Öte yandan, yalnız seyahat edenler yaşamış oldukları harika tatil deneyimlerini kimseyle paylaşamadıkları için yalnızlık hissedebilirler. Buna rağmen birçok yalnız gezgin macerayı sever ve yalnız seyahat ederken kendileri hakkında çok şey öğrendiklerini söylerler.

Sonuç olarak, herkes için farklı seyahat şekilleri mevcuttur. Akrabalarıyla rahat olanlar aile tatillerinin tadını çıkarırlar. Tartışmalardan kaçınarak mümkün olan en iyi zamanı geçirmek isteyenler en yakın arkadaşlarıyla seyahat edebilirler. Yalnız başına rahat olan ve heyecanı sevenler yeni yerler görme isteğiyle yalnız seyahat etmeyi seçebilirler. Kişisel tercih ne olursa olsun, herkes için bir seyahat seçeneği vardır.

Aşağıdaki konulardan birini seçerek bir “sınıflandırma kompozisyonu” yazınız.

- a. Ulaşım türleri
- b. Dinlenme/rahatlama amaçlı gidilecek yer türleri
- c. Video oyun türleri
- d. Ülkenizde bulunan etnik restoran türleri

4.5.1.4.5.2. Sebep-Sonuç Kompozisyonu

Sebep-sonuç kompozisyonu (cause and effect essay) gerçekleşen bir olayın ya da eylemin **nedenlerini/sebeplerini** ve/veya gerçekleşen bir olayın ya da eylemin **sonuçlarını/etkilerini** açıklar. Okuyucuları bilgilendirmek veya ikna etmek için yazılabilirler. Bu kompozisyon türünde yazmak için seçilen konunun “sebep-sonuç” ilişkisine uyan bir konu olması gerekir. Başka bir deyişle, bir konu seçtiğinizde seçtiğiniz konunun sebeplerini/nedenlerini veya sonuçlarını/etkilerini tanımlamanız gerekir.

Örnek Konular:

- İnternet kullanımının olumsuz etkileri
- İspanya-Amerika savaşının gerçek nedenleri/sebepleri
- İkinci bir dil öğrenmenin istenmeyen sonuçları

Örnek: Sebep-Sonuç Tablosu

Tek Sebep/Neden	Tek Sonuç/Etki
Deniz seviyeleri daha yüksektir.	Kıyı şehirlerinin sular altında kalması daha sık görülür.
7 Mayıs 2018'de sürüş koşulları kötüydü.	20'den fazla araba bir kazaya karıştı.
İnsanlar daha uzun yaşıyor.	Yaşlılar için daha fazla bakıma ihtiyaç vardır.
Birçok Sebep/Neden	Tek Sonuç/Etki
Marwan sınıfta düzenli not tutar.	Marwan sınavlarında yüksek puanlar alır.
Marwan notlarını her gün gözden geçirir.	
Marwan sınıfta derse katılır.	
Tek Sebep/Neden	Birçok Sonuç/Etki
İnsanlar bir ülkenin para birimine olan güvenini kaybeder.	Para biriminin değeri düşer.
	Çoğu malın fiyatı artar.
	Para biriminin döviz kurları düşer.

Örnek: Sebep-Sonuç Kompozisyonu

Akademik Başarı
Çoğu üniversite öğrencisi “akademik başarı” elde etmeyi umut eder, ancak bu hedefe nasıl ulaşılabileceği konusunda kafaları pek net değildir. Elbette not alma becerilerinin ve sınavdan önce bilgileri gözden geçirmenin önemini bilirler, ancak akademik başarıya ulaşmalarına yardımcı olacak daha başka stratejiler de vardır. Ali Işık bu stratejileri özellikle zor bir matematik dersinde keşfetti. <i>Onun başarılı olmasına yardımcı olan üç temel strateji vardır; bunlar sırasıyla <u>sınıfta en ön</u></i>

sırada oturmak, derste işlenecek konuları ders öncesi gözden geçirmek ve sınıf arkadaşlarıyla konuşmaktır.

Sınıfta en ön sırada oturmayı seçmek onun stratejilerinden biriydi. Önde oturan öğrencilerin dersleri çok daha dikkatle takip ettiğini ve dersle daha ilgili olduklarını okumuştı. Ali en önde oturarak hocasına daha yakın olması sayesinde dersle ilgi sınıf tartışmalarına daha çok katılabildiğini keşfetti. Bir başka deyişle, Ali sınıf performansını iyileştirmek için ilk adımı her gün sınıfta en öne sıraya oturarak atmış oldu.

Onun akademik başarısını artıran bir diğer strateji ise derse gelmeden önce işlenecek konuları gözden geçirmektir. Ali dersten bir gün önce yeni materyalin üzerinden geçer ve o günün ders konusu hakkında bir fikirle sınıfa gelirdi. İşlenen bilgiye aşina olduğu için ders esnasında daha rahattı, çünkü gördüğü bilgi onun için yeni değildi. Ayrıca Ali sınıfa ön çalışma yaparak geldiği için konuyla ilgili aklına takılan şeyleri çok rahat sorabilmekteydi. Sınıfa o günün ders konusu hakkında fikirler ve bazı sorularla gelmesi Ali'nin yeni konuyu anlamasına çok katkı sağladı.

Son olarak Ali, matematikte iyi olan bir sınıf arkadaşı buldu. Sınıf arkadaşından anlamadığı konularda yardım isteyerek, konu hakkında dersin hocasından almadığı farklı açıklamalar aldı. Zor matematik kavramlarını basitçe açıklayan bu “uzman” arkadaşına sahip olmak, Ali'nin konuyu daha kolay anlamasını sağladı. Böylece çok geçmeden değişken ve katsayı gibi terimleri kavradı ve cebirsel problemleri kendi başına çözebildi.

Özetlemek gerekirse, birçok üniversite öğrencisi akademik başarıya ulaşmak için çok çalışmasına rağmen birçoğu bu hedefe ulaşmak için tam olarak ne yapması gerektiğini bilmez. Ancak öğrenciler başarıya ulaşmak için Ali gibi sınıfta en **ön sıralarda oturmak, ders konusuyla ilgili ders öncesi ön çalışma yapmak ve sınıf arkadaşlarıyla anlamadıkları konular hakkında konuşmak** gibi basit alışkanlıkları edinebilirler. Eğer öğrenciler akademik alışkanlıklarında bu tip değişiklikler yaparlarsa, muhtemelen daha başarılı olacaklardır.

Aşağıdaki konulardan birini seçerek bir “sebe-sonuç kompozisyonu” yazınız.

- Hayvanların neslinin tükenmesinin başlıca nedenleri
- İnsanların arkadaş olmayı bırakmasının üç ana nedeni
- İki dilli olmanın etkileri

- d. Nükleer enerjinin olumlu etkileri
- e. İnternet kullanımının olumsuz etkileri

4.5.1.4.5.3. Karşılaştırma Kompozisyonu

Karşılaştırma kompozisyonunda (compare/contrast essay) yazar iki konu arasındaki benzerlikleri ve/veya farklılıkları tartışır. Bu tür yazılara “karşılaştırma” denmesine rağmen, karşılaştırmada yalnızca benzerlikler veya farklılıklar üzerinde de durulabilir. Bu tür etkili kompozisyonlarda yazar, iki konu hakkında yüzeysel olmayan benzerlik ve farklılıkları okuyucunun görebileceği şekilde tartışır. Böylece yazar okuyucunun iki konu hakkında yeni, daha derin bir şekilde düşünmesini sağlar.

Örnek Konular:

- Sinemada veya evde film izlemek
- Hibrit ve geleneksel arabalar
- Japonya ve Çin'de kahvaltı yemekleri

Tablo 82: Karşılaştırma Kompozisyonu Organizasyon Tablosu

Blok Halinde Karşılaştırma	Konu-Konu Karşılaştırma
1900 ve 2000’de Londra I. Giriş II. 1900 yılında Londra A. Nüfus B. Teknoloji 1. <i>aydınlatma</i> 2. <i>ısıtma</i> 3. <i>transatlantik iletişim sistemleri</i> C. Ulaşım III. 2000 yılında Londra A. Nüfus B. Teknoloji 1. <i>aydınlatma</i> 2. <i>ısıtma</i>	1900 ve 2000’de Londra I. Giriş II. Nüfus A. 1900’de Londra B. 2000’de Londra III. Teknoloji A. 1900 yılında Londra 1. <i>aydınlatma</i> 2. <i>ısıtma</i> 3. <i>transatlantik iletişim sistemleri</i> B. 2000 yılında Londra 1. <i>aydınlatma</i> 2. <i>ısıtma</i> 3. <i>transatlantik iletişim sistemleri</i>

3. transatlantik iletişim sistemleri C. Ulaşım IV. Sonuç	IV. Ulaşım A. 1900'de Londra B. 2000'de Londra V. Sonuç
--	---

Örnek Karşılaştırma Kompozisyonu

Chicago ve Miami'deki Hava Durumu

Yaşanmak için arzu edilen bir iklimi ne oluşturur? Bir kişinin iyi bir iklim tarifi, kolaylıkla başka bir kişinin kâbusu olabilir. İklim açısından tam da bu durumu en iyi anlatacak iki şehir Chicago ve Miami'dir.

İki şehir arasında ilk fark mevsimlerin sayısıdır. Amerika Birleşik Devletleri'nin orta batı kesiminde yer alan Chicago'da yaz, sonbahar, kış ve ilkbahar olmak üzere dört mevsim vardır. Bu mevsimler belirgin hava değişiklikleriyle kendini gösterir. Öte yandan Miami güneydoğudadır. Daha güneyde ve Atlantik Okyanusu kıyısında olduğu için iklim çok daha sıcaktır. Miami'de ılıman bir kış ve uzun, sıcak bir yaz olmak üzere sadece iki mevsim vardır.

Diğer bir fark, her iki şehirdeki aşırı değişken hava sıcaklıklarıdır. Chicago'daki en kötü hava kışın görülür ve ortalama olarak en yüksek sıcaklık yaklaşık 0 derece, en düşük sıcaklık da yaklaşık -7 derecedir. Sık ve şiddetli rüzgârlar daha da soğuk hissedilmesine neden olur. Rüzgâr soğutma faktörü olarak adlandırılan bu soğuk ve rüzgâr kombinasyonu, kış aylarında hayatı neredeyse çekilmez hale getirir. Miami'deki zorluk ise soğuk değil, daha çok sıcaktır. Yazın sıcaklık gündüz 35 dereceye ulaşır, geceleri de 24 dereceye düşer. Yüzde 90 nem oranı nedeniyle sıcaklık olduğundan çok daha fazla hissedilir.

Son olarak, Chicago ve Miami'de farklı türde şiddetli hava koşulları vardır. Chicago'nun en büyük hava sorunu, soğuk kış aylarında meydana gelen kar fırtınasıdır. Kış ortasında bir kar fırtınası geldiğinde şehre 1,5 veya 1,8 metre yüksekliğinde kar yağabilir. Soğuk ve kar şehri felç ederek insanların okula veya işe gitmesini imkânsız hale getirir. Öte yandan Miami'deki en büyük hava sorunu kasırgalardır. Bu güçlü fırtınalar mayıs ile kasım ayları arasında meydana gelir. Kasırgalar kar fırtınasından daha az sıklıkta meydana gelirken, daha fazla hasara neden olabilirler. Örneğin 2005'te Miami ve New Orleans'ı vuran Katrina Kasırgası 108 milyar dolarlık hasara neden olmuştur.

Sonuç olarak, her iki şehrin ikliminin de farklı olduğu açıktır. Chicago sakinleri dört ayrı mevsimin tadını çıkarırlar, ancak aşırı soğuk ve günlük rutinlerini altüst edebilecek kar fırtınasıyla yaşamak zorundadırlar. Bunun tam tersine, Miami'deki insanlar sıcak havaların tadını çıkarırlar, ancak kasırga tehdidiyle de başa çıkmak zorundadırlar. Bazı hava türleriyle yaşamak diğerlerinden daha kolay olsa da “mükemmel iklim” kişisel tercih meselesidir.

Aşağıdaki konulardan birini seçerek bir “karşılaştırma kompozisyonu” yazınız.

- Bir spor takımının (veya bir sporcunun) önceki ve şu anki performanslarını ve kayıtlarını karşılaştırın.
- Bir ülkenin mutfağını başka bir ülkenin mutfağıyla karşılaştırın.
- Hayran olduğunuz iki kişiyi benzerlikleri veya farklılıkları yönünden karşılaştırın.
- Bilimkurgu veya komedi gibi aynı türden iki filmi karşılaştırın.
- Mağazalarda alışveriş ile çevrimiçi alışverişini karşılaştırın.

4.5.1.4.5.4. Problem-Çözüm Kompozisyonu

Problem-çözüm kompozisyonunda (problem-solution essay) yazar sorunu tanımlar ve açıklar, sorunla ilgili arka plan bilgisi veya sorunun tarihini verir, sorunun neden önemli olduğunu açıklar, soruna bir veya daha fazla çözüm sunar ve ana noktaları özetler. Bir problem-çözüm kompozisyonunda yazar genellikle bir dizi olası çözümün olduğu bir konu seçer. Bu durumda yazar en iyi çözüm önerileri hakkında yazmayı seçebilir. Örneğin sorun çok fazla trafikse, kompozisyon daha iyi toplu taşıma için bir çözüme odaklanabilir. Gövde paragrafları bu çözümün nasıl işe yarayacağını ve bu çözümün neden etkili olacağını açıklar. Öte yandan yazar bu soruna iki veya üç çözüm sunmayı seçebilir, örneğin daha iyi toplu taşıma, araç paylaşımı ve yoğun saatlerde yol kullanım ücretleri olabilir. Bu modelde her çözüm ayrı bir gövde paragrafı olacaktır.

Örnek Konular:

- Sosyal medyada zorbalık
- Eğitim hayatında stres
- İnternet güvenliği

Tablo 83: Problem-Çözüm Kompozisyonu Organizasyon Tablosu

Giriş	• Sorunu tanımlayın. • Arka plan bilgisi sağlayın. • Sorunun neden önemli olduğunu açıklayın. • Çözümü tanıtan tezi belirtin.
	Çözüm
Gövde/Gelişme Paragrafları	Paragraf 1: Birinci çözümün neden etkili olacağını gerekçeleriyle açıklayın. Paragraf 2: İkinci çözümün neden etkili olacağını gerekçeleriyle açıklayın. Paragraf 3: Üçüncü çözümün neden etkili olacağını gerekçeleriyle açıklayın.
Sonuç	• Tezi yeniden ifade edin. • Ana noktaları özetleyin. • Uygunsa bir harekete geçirici mesaj yayımlayın.

Örnek Problem-Çözüm Kompozisyonu

Ölümden Daha Kötü Bir Korku Yakın zamanda yapılan birkaç ankete göre, çoğu insan için en büyük korku topluluk önünde konuşma yapmaktır. Topluluk önünde konuşma korkusu örümcek veya ölüm korkusundan farklı olarak insanların soğuk terler dökmesine, kontrolsüz bir şekilde üşütmüş gibi sıklıkla titremelerine ve hatta ölecekmiş gibi hissetmelerine neden olur. Pek çok iş, sınıf ve sosyal olay, bir kişinin topluluk önünde iyi bir konuşma yapabilmesini gerektirir. <i>Neyse ki, topluluk önünde konuşma korkusu çokça konuşma uygulaması yapma ve izleyiciden gelen pozitif enerjiyi kullanma gibi iki basit yöntemle aşılabılır.</i> <i>Yeterli konuşma pratiği, bu korkunun üstesinden gelmenin ilk anahtarıdır.</i> Çoğu insan, düzgün bir şekilde hazırlanıp pratik yaptıktan sonra, halka açık bir konuşma yaparken ne kadar rahat olduğuna şaşırır. Bir konuşmayı defalarca yapmak, hazırlıksız olarak karşılaşma korkusunu azaltır. Bazı konuşmacılar konuşmalarını
--

prova etmek için aynanın önünde dururlar, ancak diğerleri bir arkadaş veya meslektaş tarafından bir video kaydı yapılmasını tercih eder. Bu tür görsel alıştırmanın faydaları çoktur. Konuşmacılar videoyu tekrar tekrar izleyebilir ve konuşma hızları, beden dilleri ve içerik gibi alanlarda nelere ihtiyaç duyduklarını daha iyi görebilirler. Yeterli sayıda yapılan prova sonucunda konuşmacılar daha özgüvenli hale gelir ve daha etkili bir konuşma yaparlar.

Topluluk önünde konuşma korkusunu yenmenin ikinci anahtarı, dinleyicilerden gelen pozitif enerjiyi kullanmaktır. Konuşmacıların anlaması gereken en önemli şey, hiçbir izleyicinin konuşmacının başarısız olmasını istemeyeceğidir, çünkü muhtemelen kendileri de topluluk önünde birçok sunum yaptıkları için topluluk karşısında konuşmanın ne kadar ürkütücü olabileceğini bilirler. Ayrıca kötü yapılan bir konuşma sadece konuşmacı için değil, aynı zamanda dinleyiciler için de rahatsız edicidir. İzleyiciler konuşmacının başarılı olduğunu görmek isterler, çünkü toplantıya katılan herkes için güzel giden bir sunum keyifli bir deneyimdir. Konuşmacılar sunumları esnasında dinleyicilerin yüzlerine bakabilirler, yüzlerinde hafif bir tebessüm ve baş eğmeyle verilen bir onay en gergin konuşmacıları bile rahatlatacaktır. Konuşma sırasında oluşan bu ortamda konuşmacı ile dinleyici arasında gerçekleşen bu olumlu düşünce ve enerji alışverişi hem konuşmacı hem de dinleyici için olumlu bir deneyim olacaktır.

Özetle, topluluk önünde konuşmanın korkutucu olabileceğine şüphe yok. Bununla birlikte, sahip olunan son derece değerli bir beceri olduğuna da şüphe yok. İster bir mezuniyette açılış konuşması yapmak olsun, ister bir düğünde kadeh kaldırmak, ***yeterli pratik ve dinleyici empatisiyle***, topluluk önünde konuşma korkusunu yenmek ve başarılı bir konuşma yapmak mümkündür.

Aşağıdaki konulardan birini seçerek bir “problem-çözüm kompozisyonu” yazınız.

- Evde, işte veya okulda bir ilişki sorununu tanımlayın ve bir çözüm önerin.
- Şehrinizdeki veya mahallenizdeki bir sorunu seçin ve bir çözüm önerin.
- İklim değişikliğinin neden olduğu bir sorunu tanımlayın ve bir çözüm önerin.
- Üniversite öğrencilerinin karşılaştığı bir sorunu seçin ve iki çözüm önerin.
- Borçları azaltmak için iki çözüm yazın.

4.5.1.4.5.5. Tartışma Kompozisyonu

Bazen “ikna edici kompozisyon” olarak da adlandırılan tartışma kompozisyonunda (argument-persuasive essay) yazarın amacı, okuyucuyu tartışmalı bir konu hakkında kendi fikirlerine katılmaya ikna etmektir. Bu tür yazıda savunulan fikrin gerekçelerini yazarken karşıt görüşe de yer vermek okur nazarında yazının nesnellliğini artırır. Örneğin bir sosyoloji dersinde “kadın askerî personel, muharebe görevlerinde erkek askerî personel kadar etkili olabilir” görüşünü savunmak için bir tartışma kompozisyonu yazılabilir. Benzer şekilde bir tarih dersinde, yazar yazdığı tartışma/ikna amaçlı kompozisyonla okuyucuları belirli adımlar atılsaydı Birinci Dünya Savaşı'ndan kaçınılabileceğine ikna etmeye çalışabilir.

Örnek konular:

- Araba kullanma: Araba kullanırken sürücüler yemek yemek, telefonda konuşmak veya makyaj yapmak gibi belirli aktiviteleri asla yapmamalıdır.
- Standart testler: Standartlaştırılmış testler üniversiteler için başvuru sürecinin bir parçası olmamalıdır.
- Fast-food restoranları: Fast-food restoranları, menülerindeki tüm yiyecek ve içeceklerin kalori değerlerini listelemelidirler.

Tablo 84: Tartışma Kompozisyonu Organizasyon Tablosu

Giriş Paragrafı	
Paragraf 1	• Kanca tekniği • Tez cümlesi: “Beden eğitimi dersleri tüm devlet okulu öğrencileri için tüm sınıflarda zorunlu olmalıdır.”
Gövde/Gelişme Paragrafları	
Paragraf 2	Ana fikir cümlesi: Beden eğitimi kursları çocukların genel sağlığını geliştirir. Destek 1. Araştırmacılar, düzenli olarak yapıldığında egzersizin maksimum fayda sağladığını kanıtladılar. Destek 2. Öğrenciler bedensel sağlığın önemini erken yaşta öğrenmelidir.
Paragraf 3	Ana fikir cümlesi: Beden eğitimi çocuklara aktarılabilir yaşam becerilerini öğretir.

	Destek 1. Çocuklar takım sporlarını oynarken takım çalışmasını öğrenirler. Destek 2. Çocuklar sağlıklı rekabetin faydalarını öğrenirler.
Paragraf 4	Ana fikir cümlesi: Destek 1. Destek 2.
Paragraf 5	Karşı sav ve çürütme. Karşıt görüş: Bazı ebeveynler aynı fikirde olmayabilir ve okulda sadece akademik konuların öğretilmesi gerektiğini iddia edebilirler.
Paragraf 6 Sonuç	• Tezi yeniden ifade edin. • Ana noktaları özetleyin. • Uygunsa harekete geçirici bir mesaj yayımlayın.

Örnek Tartışma-İkna Kompozisyonu

Okul Üniforması Sorunu Bireycilik, Amerika Birleşik Devletleri'nde toplumun temel bir parçasıdır. Çoğu insan ceza korkusu olmadan kendilerini ifade etme hakkına inanır. Ancak bu değer son zamanlardaki bir eğilimle çelişmektedir. 2013-2014 öğretim yılında, her beş ABD devlet okulundan biri öğrencilerin üniforma giymesini zorunlu kılmıştır. Bu oran on yıl önce sekizde birdir. Bu noktada sorulması gereken şudur: Devlet okulu öğrencilerinin giyim konusunda kendi kararlarına izin mi verilmelidir, yoksa tüm öğrencilerin üniforma giymeleri zorunlu mu tutulmalıdır? Cevap: <i>Okul üniformaları üç nedenden dolayı daha iyi bir seçim olabilir.</i> <i>İlk olarak, okul üniforması giymek öğrencilerin hayatını kolaylaştırır.</i> Artık her sabah ne giyeceklerine karar vermek zorunda kalmayacak, kıyafet üstüne kıyafet deneyip seçim yapma çabası içinde olmayacaklardır. Böylece okula gitmeden önce kıyafetlerle dolu bir dolaba bakmak yerine düzgün bir kahvaltı yapabilir veya ders notlarını incelemek için daha fazla zaman harcayabilirler. Sokak kıyafetleri yerine üniforma giymek sadece zamandan tasarruf etmelerini sağlamaz, aynı zamanda yaşadıkları şık görünme stresini de ortadan kaldırır. <i>İkinci olarak okul üniformaları öğrencileri gruplar halinde ve bireyler olarak sorumlu davranmaya teşvik eder.</i> Üniformalar öğrencilere okulun öğrenme için özel bir yer olduğu mesajını verir. Ayrıca üniformalar öğrenciler arasında bir

birlik duygusu yaratır. Örneğin, oditoryumdaki toplantılara katılırken ya da yemekhanede yemek yerken grupların hepsinin aynı üniformayı giymeleri onlara bir topluluk duygusu verir. Bu birlik duygusu okullarda meydana gelen olumsuz olayların sayısını da azaltabilir. Bunun yanı sıra okul üniforması giyilmesi gereken okullara gidenler, bu okullara gitmeyen öğrencilere göre kendilerini daha güvende hissederler.

Son olarak, okul üniformaları tüm öğrencilerin kendilerini eşit hissetmelerine yardımcı olur. Öğrencilerin yaşam standartları aileden aileye büyük farklılıklar gösterebilir, bazılarının ekonomik durumu iyiyken bazılarının o kadar iyi olmayabilir. Bu bağlamda, bazen okulun “moda gösterisi yeri” değil de eğitim yeri olduğu unutulabilir. Dolayısıyla zorunlu okul üniformaları, mali durumlarına bakılmaksızın tüm öğrencilerin aynı görünmesini sağlar. Ayrıca okul üniformaları gurur duymayı teşvik eder ve pahalı giysiler giymeye gücü yetmeyen öğrencilerin özgüvenini yükseltmeye yardımcı olur.

Zorunlu üniforma karşıtları, okul üniforması giyen öğrencilerin bireyselliklerini ifade edemediklerini söyler. Bunda bir nebze de olsa haklı olabilirler. Ancak yine de okul, zenginliği göstermek için değil, öğrenmek için gidilen bir yerdir. Yani toplum okulda önemli olan şeyin giyim yoluyla ifade edilen bireysellik mi, yoksa akademik başarı mı olduğuna karar vermelidir. Okul üniformalarının sadece okul saatlerinde giyildiği unutulmamalıdır. Ayrıca öğrenciler etkinlikler ve kulüpler yoluyla okulda bireyselliklerini ifade edebilirler.

Sonuç olarak, öğrenciler için zorunlu okul üniforması uygulamasının öğrencilerin hayatlarını kolaylaştırmak, onları daha sorumlu davranmaya teşvik etmek ve kendilerini eşit hissetmelerini sağlamak gibi birçok faydası vardır. Devlet okullarında üniforma giyme zorunluluğu hem öğrencilerin hem de toplumun iyiliği açısından gereklidir.

Aşağıdaki konulardan birini seçerek bir “tartışma kompozisyonu” yazınız.

- Çiftlerin bebek sahibi olmaya karar vermeden önce ebeveynlik dersleri almaları gerekli midir?
- Bir çocuğun beş yaşından önce teknolojiye tam olarak erişmesine izin verilmeli midir?

Lise öğrencilerinden bir yıl yabancı dil hazırlık sınıfı okumaları istenmeli midir?

- Medya genellikle aktörler ve spor yıldızları gibi ünlülerin görüş ve eylemlerine büyük önem verir. Bu görüş ve eylemlere dikkat etmeli miyiz?

4.5.1.4.5.6. Fikir/Düşünce Kompozisyonu

Fikir ya da düşünce bildiren kompozisyonda, yazar bir konu hakkında düşüncelerini ifade eder ve bu düşüncelerini gerçekler ve örneklerle destekler. Bu kompozisyon türünün amacı, yazıda savunulan düşünceler/fikirler konusunda okuyucuyu ikna etmektir. Bu amaçla yazar, kompozisyonda düşüncelerini/fikirlerini destekleyecek güçlü kanıtlar sunar. Tartışma kompozisyonundan farklı olarak bu tür kompozisyonlarda karşıt görüşlere yer verilmez. Konu sadece aldığınız tavıra göre yazılır. Yani kompozisyonda bir konunun sadece ya olumlu yanları ya da olumsuz yanları yazılır, aynı anda her iki görüşe yer verilmez.

Örnek konular:

- Hayvanat bahçeleri etik mi?
- Eğitim abartılıyor mu?
- Uzay araştırmalarına ihtiyacımız var mı?
- Grafiti sanat olarak kabul edilebilir mi?
- Neden ünlüleri örnek almamalıyız?

Tablo 85: Fikir/Düşünce Kompozisyonu Organizasyon Tablosu

Giriş Paragrafı	
Paragraf 1	• Kanca tekniği • Tez cümlesi: “Beden eğitimi dersleri, tüm devlet okulu öğrencileri için tüm sınıflarda zorunlu olmalıdır.”
Gövde/Gelişme Paragrafları	
Paragraf 2	Ana fikir cümlesi: Beden eğitimi kursları çocukların genel sağlığını geliştirir. Destek 1. Destek 2.
Paragraf 3	Ana fikir cümlesi: Beden eğitimi çocuklara aktarılabilir yaşam becerilerini öğretir. Destek 1. Destek 2.

Paragraf 4	Ana fikir cümlesi: Destek 1. Destek 2.
Sonuç Paragrafı	
Paragraf 5	• Tezi yeniden ifade edin. • Ana noktaları özetleyin. • Uygunsa harekete geçirici bir mesaj yayımlayın.

Örnek Düşünce/Fikir Kompozisyonu

Gerçekten Çok Fazla Mı Kazanıyorlar?

Her profesyonel sporcunun kazandığı para miktarı farklıdır. Bazı profesyoneller çok para kazanırken, bazıları ne kadar emek harcasalar da çok az kazanırlar. Bir sporcu ile bir işçinin fiziki güçleri birbirine benzese de kazandıkları paranın miktarı kıyaslanamaz. Sporcuların hak ettiklerinden daha fazla ücret alıp almadıkları konusunda devam eden bir tartışma var. Ben *profesyonel sporcuların kazandıkları parayı hak ettiğini düşünüyorum*.

Öncelikle unutulmamalıdır ki spor bir iştir ve birçok iş insanı çok para kazanır. İnsanlar sadece sevdikleri sporcular yüzünden takımları takip ederler, izlemek için maç bileti alırlar ve sahada maçları izlerler. Bazen de maçları TV ve radyodan takip ederler. Hatta oyuncular yüzünden çok sevdikleri takımlarının formasını alırlar. İzleyiciler ya da taraftarlar tarafından yapılan bütün bu harcamalar kulüplere çok fazla gelir getirir, bu nedenle profesyonel sporcular aldıkları tüm parayı hak ederler.

Spor sadece bir iş değil, aynı zamanda bir eğlencedir de. İzleyenlere keyif vererek sıkıntılarını unutmalarına yardımcı olur. Bu yüzden de insanlar eğlenmek için binlerce dolar harcar, bunun sonucunda da film yıldızları, stand-up komedyenleri ve televizyon sunucuları çok para kazanır. Benzer şekilde sporcular da insanları eğlendirdikleri, sorunlarını unutturup rahat hissetmelerine yardımcı oldukları için aldıkları ücret fazla olarak değerlendirilmemelidir.

Son olarak, sporcuların kariyerleri diğer mesleklere göre daha erken yaşta sonlandırılır, çünkü uzun süre aynı performansı göstermeleri mümkün değildir. Çoğu sporcu 30 yaşından sonra spor kariyerine nokta koyar ve emekli olur. Öte yandan, sporcuların antrenmanları uzun sürer ve ailelerinden uzakta vakit geçirirler ve her zaman yaralanma ve bu nedenle kariyerini bırakma riskiyle karşı karşıyadırlar.

Bütün bunları göz önünde bulundurduğumuzda, sporcuların hayatlarının geri kalanını rahat bir şekilde geçirebilmeleri için bu paraları almaları gerektiğini düşünüyorum.

Kısaca söylemek gerekirse, sporcuların aldıkları parayı gerçekten hak ettiğine inanıyorum. Spor olmasaydı hayatımız çok boş olurdu, o zaman hayatımızı daha katlanılır kılan insanlara para ödemek neden yanlış olsun ki?

Aşağıdaki konulardan birini seçerek bir “düşünce/fikir kompozisyonu” yazınız.

- Filmler veya televizyon insanların davranışlarını nasıl etkiler? Cevabınızı desteklemek için nedenleri ve belirli örnekleri kullanın.
- Memleketinizle ilgili önemli bir şeyi değiştirebilseydiniz neyi değiştirdiniz? Cevabınızı desteklemek için nedenleri ve belirli örnekleri kullanın.
- Bazı insanlar küçük bir kasabada yaşamayı tercih eder. Diğerleri büyük bir şehirde yaşamayı tercih eder. Siz hangi yerde yaşamayı tercih edersiniz? Cevabınızı desteklemek için özel nedenleri ve ayrıntıları kullanın.
- “Televizyon, gazeteler, dergiler ve diğer medya, tanınmış kişiler ve ünlülerin yaşamlarına çok fazla dikkat ediyor” görüşüne katılıyor musunuz, yoksa katılmıyor musunuz? Fikrinizi desteklemek için belirli nedenler ve örnekler kullanın.

4.5.1.4.5.7. Görüş Bildirme Kompozisyonu

Görüş kompozisyonu (reaction/reflection essay) akademik çalışmalarda çok yaygın olarak kullanılan bir kompozisyon türüdür. Aslında bir anlamda bu tür yazılara, yazarın kendisine sunulan konuyla ilgili görüşünü dile getirdiği için “tepki veya cevap kompozisyonu” da denilebilir. Görüş kompozisyonu yazarın verilen uyarın ile ilgili duygularına, fikirlerine ve kişisel gözlemlerine odaklanır. Bu tür kompozisyonunda yazara genellikle bir "konu hakkında düşünceleri harekete geçirecek görsel, işitsel veya yazılı bir uyarın" verilir ve yazarın bu uyarana karşı tepkisini veya yanıtını dile getiren görüşlerini yazmaları istenir. Yazar verilen bu uyarınlar “alıntı bir söz veya cümle”, “fotoğraf”, “resim”, “multimedya sunumu”, “video” ve “gazete haberi” olabilir. Bu bağlamda görüş kompozisyonu yazma görevi iki aşamalıdır. İlk aşamada verilen uyarın kısaca özetlenir ikinci aşamada ise uyarana karşı kişisel tepki görüş olarak verilir.

Örnek Konular:

- Fotoğrafla dikkatle inceledikten sonra duygularınız ve görüşlerinizi yazınız.
- Şimdiye kadar içinde bulunduğunuz en yüksek bina nedir? Bu deneyiminizde neler hissettiniz?
- Videodaki belgeseli izledikten sonraki görüşleriniz yazınız?

Tablo 86: Görüş Bildirme Kompozisyonu Organizasyon Tablosu

Giriş Paragrafı	
Paragraf 1	• Kanca tekniği • Uyarının özeti (resim, film, haber, özlü söz vb) • Tez cümlesi: “.....”
Gövde/Gelişme Paragrafları	
Paragraf 2	Uyaranla ilgili ilk tepki/görüş Açıklamalar
Paragraf 3 (Varsa)	Uyaranla ilgili ikinci tepki/görüş Açıklamalar
Paragraf 4	Uyaranla ilgili üçüncü tepki/görüş Açıklamalar
Sonuç Paragrafı	
Paragraf 5	• Uyarının özeti (resim, film, haber, özlü söz vb) • Tezin yeniden ifadesi • Uyarının sizde bıraktığı etki

Örnek Görüş Kompozisyonu

“Eski Zaman İnşaat İşçisine” Dair	
Yaşlı bir inşaat işçisinin görüntüsü olan fotoğraf, 1930'larda New York'ta bir binanın inşası sırasında çekilmiş. İnşaatçının üzerinde çalıştığı yapı 102 katlı dünyaca ünlü Empire State binası ve hâlâ sapasağlam ayakta duruyor; siyah-beyaz fotoğraf biraz bulanık ama fotoğraftaki kişi ve arka plan net bir şekilde görülüyor. Fotoğraftaki diğer yüksek bina ise New York'un bir başka simgesi olan ünlü Chrysler binası. Benim için bu fotoğraf çok çalışmanın ve umudun sembolüdür. Bu fotoğraf, işine odaklanmış bir adamı tasvir ediyor. Yerden onlarca metre yüksekte olmasına rağmen görevini yerine getirirkenki oturuşundan oldukça mutlu olduğu anlaşılıyor. Vücut dili aynı zamanda işini yetkin bir şekilde yapmaya	

çalıştığını gösteriyor. İnanılmaz bir şekilde bu kadar yüksekte olmasına rağmen güvenlik halatı veya başka bir ekipman kullanmıyor. Yüzündeki ifade de zanaatında çok deneyimli olduğunu ve hiçbir şeyden korkmadığını anlatıyor. Bu fotoğrafta en açık olan şey, 50 kattan daha yüksekte ve açık bir platformda olmasına rağmen gösterdiği rahatlık ve zanaatındaki yetkinliktir.

Fotoğraf aynı zamanda zor zamanlar karşısında umudu, hatta iyimserliği temsil ediyor. Adamın arkasına ve ufka bakınca uzakta sayısız bina görülüyor. Bu da bana 1930’lu yıllarda yaşanan ekonomik krize rağmen şehrin hala hızla büyüdüğünü söylüyor. Ben gökyüzüne ve geleceğe uzanan bu insan yapımı kuleye özellikle hayranım. Bu fotoğraf insanların iyimserliğini ve sıkı çalışmayla neler yaratılabileceğini anlatıyor.

Fotoğrafın ifade ettiği şeylere 90 yıl sonra bile tepki vermemek mümkün değil. ***“Eski bir inşaat İşçisi” adlı bu fotoğrafta toplumun vizyonu ve müreffeh bir gelecek vaadi net bir biçimde görülüyor. Bu da bize kısa sürede ne kadar çok şey başardığımızı hatırlatıyor.***

Aşağıdaki konulardan birini seçerek bir “görüş kompozisyonu” yazınız.

- Okuyucuların sorunları hakkında tavsiye aldığı bir gazetenin tavsiye sütununu bulun. Sorunlar genellikle kişiseldir, aile veya ilişkilerle ilgilidir. Sorunlardan birini seçin ve ona bir yanıt yazın. Sorunun niteliğini giriş bölümünde belirtmeyi unutmayın ve tavsiyenizi açıklayan bir tez ekleyin.
- Kısa bir belgesel izleyin (30 dakikayı geçmeyecek şekilde). Görüşlerinizi ya da tepkinizi giriş paragrafında programın bir özetiyle birlikte belirtin. Sonraki paragraflarda gördüklerinize bir yanıt yazın. Bu program hakkında ne hissettiniz? Buna katıldınız mı, yoksa katılmadınız mı? İzledikten sonra ne tepki verdiniz?
- Bir filmi izledikten sonra görüşünüzü yazın. Filmin adını, çıkış yılını ve (tercihen) yönetmenin adını ekleyin. Girişte, filmi görmemiş olan okuyucuların anlaması için filmin kısa bir hikâyesine de yer verin. Gelişme paragraflarınızda oyunculuk, hikâye, grafikler, karakter gelişimi veya sinematografi ile ilgili görüşlerinizi yazabilirsiniz.

4.5.1.4.5.8. Süreç Anlatan Kompozisyon

Bir süreç (process), birbiri ardına gerçekleşen bir dizi olay veya adımdır. Bir süreç denemesinde yazarın amacı, bir şeyin nasıl yapılacağını veya bir şeyin nasıl çalıştığını açıklamaktır. Örneğin yazar “evde çikolata nasıl yapılır” ya da “yabancı dil nasıl öğrenilir”i adım adım anlatır. Bu süreçteki tüm adımların net bir şekilde anlatılması önemlidir. Bir süreç denemesinde en sık kullanılan sıra kronolojik sıradır. Ancak bazı konularda önem sırası da kullanılabilir. Örneğin evde çikolata nasıl yapılır sürecini anlatırken “kronolojik” sırayı kullanmak doğruyken, yabancı dil nasıl öğrenilir sürecinde “önem” sırasını kullanmak doğru olacaktır.

Örnek Konular:

- Uykusuzluktan kurtulma süreci
- Nasıl zarif bir akşam yemeği sofrası hazırlanır?
- Bir iş görüşmesinde nasıl başarılı olunur?

Tablo 87: Süreç Kompozisyonu Organizasyon Tablosu

Giriş Paragrafı	
Paragraf 1	• Kanca tekniği • Sürecin ne olduğunu ve neden önemli olduğu anlatın. • Tez cümlesi: “.....”
Gövde/Gelişme Paragrafları	
Paragraf 2	Sürecin ilk adımı ve detaylar
Paragraf 3	Sürecin ikinci adımı ve detaylar
Paragraf 4	Sürecin üçüncü adımı ve detaylar
Sonuç Paragrafı	
Paragraf 5	• Tezi yeniden ifade edin. Sürecin ana noktalarını detaya girmeden özetleyin.

Örnek Süreç Kompozisyonu

Kâbusumuz!
Patlak bir lastiği değiştirmek sabırsızlıkla bekleyeceğimiz bir şey değildir, ancak ne yazık ki her sürücü er ya da geç patlak lastik sorununu yaşar. Bu durumda ne yapacağınızı bilmek, çaresizlik hissinden kurtulmanıza yardımcı olabilir. Bu nedenle patlak bir lastiği nasıl değiştireceğinizi bilmek önemlidir. Bunun üç ana

adımı vardır; bunlar sırasıyla tüm ekipmanı bir araya getirmek, lastiği çıkarmak ve yenisini takmaktır.

Bu sürecin ilk adımı, gerekli tüm ekipmanı toplamaktır. Doğru araçlar olmadan araba lastiği değiştirmek neredeyse imkânsızdır. Neyse ki, araba üreticileri bagaj tabanının altına gerekli aletleri ve bir yedek lastiği yerleştirir. Tek yapmanız gereken, yedek lastiği, krikoyu ve lastik demirini çıkarmaktır. Tehlike reflektörünü de arabanın arkasına, birkaç metre uzağa yerleştirilmelidir.

Gerekli tüm aletleri topladıktan sonra artık lastiği çıkarmaya hazırsınız. Arabayı kaldırmaya başlamadan önce çarkı tutan somunları gevşetmelisiniz. Saat yönünün tersine gevşetmek için lastik demirini kullanmalısınız. Bu noktada somunları çıkarmayıp sadece gevşetin. Ardından aracı yerden yaklaşık 15 cm yukarı kaldırmalısınız. Lastik yerden kalktığına göre, artık bijon somunlarını ve lastiği çıkarabilirsiniz.

Son adım, yedek lastiği yerine yerleştirmektir. Ancak lastik çok ağır olduğu için kaldırırken dikkatli olun. Yerine oturttuğunuzda ilk olarak bijonları takın ve biraz sıkın. Şimdi arabayı yere indirin. Ardından krikoyu çıkarın ve bijon somunlarını iyice sıkın. Son olarak patlak lastiğinizi ve aletlerinizi bagajınıza koyun ve yol kenarında hiçbir şey bırakmadığınızdan emin olun.

Lastiğinizi değiştirirken yolun tamamen dışında olduğunuzdan ve kriko takılıyken asla aracın altına girmediğinizden emin olun. Lastik değiştirme yeteneklerinize güvenmiyorsanız, bu süreci iyi bilen biriyle çalışın. ***Bunu yapmak, araçlara ve sürece aşina olmanızı sağlayacak ve gerçek bir durum yaşandığında bir lastiği değiştirmeniz kolay olacaktır. Tabii ki bu da daha fazla güven duymanızı sağlayacaktır.***

Aşağıdaki konulardan birini seçerek bir “süreç kompozisyonu” yazınız.

- Sigarı bırakma sürecini anlatan bir süreç kompozisyonu yazınız.
- Yeni bir eve taşınma sürecini anlatan bir süreç kompozisyonu yazınız.
- Zarif bir akşam yemeği sofrası kurma sürecini anlatan bir süreç kompozisyonu yazınız.

4.6. Uygulama Sonrası Formatı ve Yönergesi Güncellenmiş Kompozisyon Yazma Çalışmaları

Kompozisyon yazma öğretimi sonrası öğrencilere yönergeleri ve formatı güncellenmiş kompozisyon yazma şablonu hazırlanarak verilmiş ve öğrencilerden ikinci yazma çalışmalarını aşağıda örnekleri paylaşılan şablona göre yapmaları istenmiştir.

Uygulama Sonrası Formatı ve Yönergeleri Güncellenmiş Kompozisyon Yazma Çalışması

1. Aşağıda verilen konu hakkında düşüncelerinizi anlatan bir “görüş kompozisyonu” yazınız.

(B2-Yedi İkli-Ünite 1: Mesleğimde İlerliyorum-Sayfa 23)

11. Yazalım.

Başarının Formülü

GİRİŞ PARAGRAFI

..... 	
TEZ CÜMLESİ	

GELİŞME BÖLÜMÜ PARAGRAFLARI

GELİŞME BÖLÜMÜ <u>PARAGRAFI 1</u>	
Tez cümlesini destekleyen “ 1. ana fikir cümlesi ”	
1. Destek cümlesi	
2. Destek cümlesi	
3. Destek cümlesi	
Özet-sonuç cümlesi (İsteğe bağlı!)	

GELİŞME BÖLÜMÜ <u>PARAGRAFI 2</u>	
Tez cümlesini destekleyen “ 2. ana fikir cümlesi ”	
1. Destek cümlesi	
2. Destek cümlesi	
3. Destek cümlesi	
Özet-sonuç cümlesi (İsteğe bağlı!)	

GELİŞME BÖLÜMÜ PARAGRAFI 3

Tez cümlesini destekleyen “3. ana fikir cümlesi”	
1. Destek cümlesi	
2. Destek cümlesi	
3. Destek cümlesi	
Özet-sonuç cümlesi (İsteğe bağlı!)	

SONUÇ/ÖZET PARAGRAFI

Farklı ifadelerle “tez cümlesi” tekrarı	
Yorum cümlesi	

2. Aşağıda verilen konu hakkında düşüncelerinizi anlatan bir “**görüş kompozisyonu**” yazınız.

(B2-Yedi İklim-Ünite 1: Mesleğimde İlerliyorum-Sayfa 23)

Dünya üniversiteleri arasındaki öğrenci ve akademisyen değişimi programları hakkında neler düşünüyorsunuz? Bu programların ne tür yararları olabilir?

GİRİŞ PARAGRAFI

..... 	
TEZ CÜMLESİ	

GELİŞME BÖLÜMÜ PARAGRAFLARI

GELİŞME BÖLÜMÜ <u>PARAGRAFI 1</u>	
Tez cümlesini destekleyen “1. ana fikir cümlesi”	
1. Destek cümlesi	
2. Destek cümlesi	
3. Destek cümlesi	
Özet-sonuç cümlesi (İsteğe bağlı!)	

GELİŞME BÖLÜMÜ <u>PARAGRAFI 2</u>	
Tez cümlesini destekleyen “2. ana fikir cümlesi”	

1. Destek cümlesi	
2. Destek cümlesi	
3. Destek cümlesi	
Özet-sonuç cümlesi (İsteğe bağlı!)	

GELİŞME BÖLÜMÜ PARAGRAFI 3

Tez cümlesini destekleyen “ 3. ana fikir cümlesi ”	
1. Destek cümlesi	
2. Destek cümlesi	
3. Destek cümlesi	
Özet-sonuç cümlesi (İsteğe bağlı!)	

SONUÇ/ÖZET PARAGRAFI

Farklı ifadelerle “tez cümlesi” tekrarı	
Yorum cümlesi	

3. Aşağıdaki konulardan birini seçiniz ve seçtiğiniz konu hakkında düşüncelerinizi anlatan “**görüş kompozisyonu**” yazınız.

(B2-Yedi İklim-Ünite 6: Neler Oluyor Hayatta-Sayfa 131)

4. Yazalım.

Sana Göre, Bana Göre

1. Bu kadar yaşlı bir insanın dinlenmesi ve kendine zaman ayırması gereken bir dönemde yüksek lisans yapması gereksizdir.
2. Bu kadar yaşlı bir insanın hâlâ öğrenmeye açık olması, takdir edilmesi gereken bir davranıştır.
3. Yaşı küçük ve tecrübesiz bir çocuğun okyanusu tek başına geçmeye çalışması tehlikelidir.
4. Bunlar, gençlerin tecrübe kazanabilmeleri için gerekli olan etkinliklerdir.
5. Engelli bir insanın dağa tırmanmak gibi tehlikeli bir sporu yapması doğru değildir.
6. Gerekli tedbirler alındığında engellilerin sporun her türünü yapmasında sakınca yoktur.

GİRİŞ PARAGRAFI

.....	
TEZ CÜMLESİ	

GELİŞME BÖLÜMÜ PARAGRAFLARI

GELİŞME BÖLÜMÜ <u>PARAGRAFI 1</u>	
Tez cümlesini destekleyen “1. ana fikir cümlesi”	
1. Destek cümlesi	
2. Destek cümlesi	
3. Destek cümlesi	
Özet-sonuç cümlesi (İsteğe bağlı!)	

GELİŞME BÖLÜMÜ <u>PARAGRAFI 2</u>	
Tez cümlesini destekleyen “2. ana fikir cümlesi”	
1. Destek cümlesi	
2. Destek cümlesi	
3. Destek cümlesi	
Özet-sonuç cümlesi (İsteğe bağlı!)	

GELİŞME BÖLÜMÜ <u>PARAGRAFI 3</u>	
Tez cümlesini destekleyen “3. ana fikir cümlesi”	
1. Destek cümlesi	
2. Destek cümlesi	
3. Destek cümlesi	
Özet-sonuç cümlesi (İsteğe bağlı!)	

SONUÇ/ÖZET PARAGRAFI

Farklı ifadelerle “tez cümlesi” tekrarı	
Yorum cümlesi	

Öğrencilerin eğitim sonrası yeni yönergeye göre tasarlanmış formatta yazıp teslim ettikleri kompozisyonlar yine üç farklı öğretim elemanı tarafından “Yazma Çalışması Değerlendirme Ölçütleri”ne göre aşağıda bir örneği daha önce paylaşılan tabloda değerlendirilmiştir.

Öğretim Elemanı Değerlendirme Tablosu

Öğrenci Numarası	Uygulama Sonrası 1. Kompozisyon /20	Uygulama Sonrası 2. Kompozisyon /20	Uygulama Sonrası 3. Kompozisyon /20
------------------	--	--	--

1			
2			
3			
4			
5			

Durum çalışmasının ikinci basamağını oluşturan Uygulama Sonrası (US) kompozisyon yazma sürecinde, ikinci yazma çalışması tamamlandıktan sonra öğrencilerin uygulama sonrası görüşlerini almak için bir son test uygulanmıştır.

Uygulama Sonrası Kompozisyon Yazma Çalışmalarıyla İlgili Son Test

Aşağıdaki önermelerde size göre uygun şıkkı işaretleyiniz.

Çok Paragraflı Kompozisyon Yazma Çalışması II: Ek yazma öğretimi sonrası yapılan yazma çalışması sonrası.

Sıra	Sorular	Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	Çok Katılıyorum	Fikrim Yok
1	Ne tür bir kompozisyon yazacağım net olarak belirtilmiştir.					
2	Dilbilgisi açısından doğru cümleler kurarak yazabildim.					
3	Anlam açısından kendi içinde tutarlı cümleler kurarak yazabildim.					
4	Yazma sürecinde, yazma konusu ilgili kelimeleri kullanmada sorun yaşamadım.					
5	Yazma etkinliğinde, yazma formatı belli olduğu için nasıl bir şey yazacağım belliydi.					
6	Kompozisyon yazmaya başlamadan önce konu ile ilgili fikir geliştirebildim.					
7	Kompozisyon yazma sürecinde anlaşılır bir “Tez cümlesini” kolayca yazabildim.					
8	Kompozisyon yazarken her bir gelişme paragrafında tez cümlesini destekleyen ana fikir cümlesi yazabildim.					
9	Kompozisyon yazarken tez cümlesine paralel bir sonuç paragrafı yazabildim.					
10	Kompozisyon yazma süreçlerinde doğru bağlaç ve geçiş kelimelerini kullanabildim.					

Resim 5: Kompozisyon Yazma Çalışmalarıyla İlgili Son Test

4.7. Veri Toplama Çalışması Genel Değerlendirme

Sonuç olarak, araştırmanın ilk ayağında nitel araştırma yöntemlerinden “literatür tarama yöntemine” göre yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan dört set ve İngilizce öğretiminde kullanılan beş set ayrıntılı olarak incelenmiş ve yazma aktivite sayıları, kullanılan yöntemlerle ilgili veri elde edilmiştir.

Araştırmanın ikinci ayağını oluşturan sınıf içi yazma çalışmasında, öğrenciler uygulama öncesi ve uygulama sonrası olmak üzere iki aşamalı bir çalışma yapmışlardır. Uygulama öncesi beşer paragraf, uygulama sonrası beşer paragraf, uygulama öncesi üçer kompozisyon ve uygulama sonrası üçer kompozisyon yazma çalışmalarıyla toplamda her öğrenci için on altı değerlendirme verisi ve her çalışma sonrası da ön test-son test verileri elde edilmiştir. Bahsedilen verilerin nicel olarak

değerlendirilmesi ve istatistiksel analizinin yapılması için sosyal bilimler alanında kullanılan **SPSS** (*Statistical Package for the Social Sciences-Sosyal Bilimler İçin İstatistik Programı*) programı kullanılmıştır. Bu verilerin nicel sonuçları yabancı dil olarak Türkçe yazma öğretiminde, İngilizce kitaplarda kullanılan yazma öğretimi yöntemlerinin ne kadar etkili olduğunu ortaya koyması bakımından oldukça önemlidir.

5. BÖLÜM: YAZMA ÇALIŞMALARI VERİ ANALİZİ

2021-2022 akademik eğitim öğretim yılında İKÜTÜMER bünyesinde Türkçe hazırlık öğrenimi gören 25 kişilik bir grupla “**Uygulama Öncesi-UÖ**” (*Öğrencilerle sadece okutulmakta olan kitaplarda yer alan yazma öğretimi yöntem ve yönergelerine göre aktivitelerin yapıldığı dönem*) ve “**Uygulama Sonrası-US**” (*Öğrencilere İngilizce kaynaklarda yer alan yazma öğretimi yöntemleri ve yönergelerine göre yazma eğitimi verilmesinden sonraki dönem.*) olmak üzere iki aşamalı yapılan paragraf ve kompozisyon yazma çalışmalarında elde edilen veriler SPSS siteminde analiz edilmiş ve sonuçlar aşağıda sırasıyla paragraf, kompozisyon ve ön test/son test başlıkları altında detaylıca değerlendirilmiştir.

5.1. Paragraf Yazma Çalışmaları Veri Analizi

İki aşamalı uygulanmış olan paragraf yazma çalışmasında öğrenciler uygulama öncesi beş ve uygulama sonrası beş olmak üzere toplamda on adet yazma çalışması yapmışlardır. Toplanan yazma çalışmalarının değerlendirilmesinde İstanbul Kültür Üniversitesi Yabancı Diller Bölümü Ölçme ve Değerlendirme Birimi’nin Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı’na (CEFR) göre hazırlanmış olan “Yazma Çalışması Değerlendirme Ölçütleri” kullanılmıştır. Ölçütlerin bir örneği de aşağıda verilmiştir.

**İstanbul Kültür Üniversitesi Yabancı Diller Bölümü Ölçme ve Değerlendirme
Birimi Yazma Çalışması Değerlendirme Ölçütleri**

YAZMA KRİTERLERİ .../20	Çok İyi (5)	İyi (4)	Ortalama (3)	Ortalamanın Altı (2)	Kötü (1)	İlgisiz Cevap (0)
DİL BİLGİSİ AÇISINDAN DOĞRULUK	Anlamı engellemeyen sadece ara sıra gerçekleşen çok küçük dilbilgisi hataları	Anlamı belirsizleştirmeyen birkaç küçük dilbilgisi hataları	Bazen anlamı belirsizleştiren ancak anlamı hala aktarılan bazı küçük dilbilgisi hataları	Genellikle anlamı engelleyen sık, önemli dilbilgisi hataları	Anlamı engelleyen çok fazla temel dilbilgisi hatası	Tamamen alakasız cevap ya da cevap yok
KELİME BİLGİSİ AÇISINDAN DOĞRULUK	Mükemmel /çok iyi derecede kelime dağarcığı ve uygun kelime kullanımı	Genellikle iyi, uygun aralık ve kelime dağarcığı kullanımı	Bazı yanlışlıklarla birlikte yeterli kelime dağarcığı ve kullanımı	Sınırlı kelime dağarcığı ve kullanımı, çok tekrarlanan ve pek çok yanlışlık içeren ve de göreve çok uygun olmayan kelime kullanımı	Görev/ödev için çok basit, çok sık tekrarlanan, uygunsuz ve yanlış kelime dağarcığı kullanımı	Tamamen alakasız cevap ya da cevap yok
ÖDEVİN/GÖREVİN GEREKLİLİKLERİNİ YERİNE GETİRMEK	Ana fikir, destekleyici cümleler, ayrıntılar ve sonuç ile yeterli bilgi vererek görevi mükemmel bir şekilde anlama ve tamamlama	Bir ana fikir, destekleyici ayrıntılar ve bir sonuç ile yeterli bilgi vererek görevi iyi anlama ve tamamlama	Görevi yeterince anlamak ve tamamlamak, ancak ana fikirde, destekleyici ayrıntılarda ve sonuçta bazı eksik kısımlar	Görevi anlama ve kısmen tamamlama, ancak ana fikirde birçok eksik kısım var, destekleyici ayrıntılarda ve sonuç bölümünde eksiklikler	Yetersiz yazma denemesi, görevi tamamlamak için çok az girişim ve ana fikirde çok fazla eksik kısım, destekleyici ayrıntılar ve eksik sonuç	Tamamen alakasız cevap ya da cevap yok
ANLAM VE BAĞLAM BÜTÜNLÜĞÜ	Tümü ilgili, anlamlı ve mantıklı bilgilerle uygun retorik kalıpları kullanarak fikirlerin mükemmel gelişimi	Çok nadir alakasız bilgi, uygun retorik kalıpları kullanarak tutarlı, açık ve iyi desteklenmiş fikirler	Ara sıra alakasız bilgilerle, uygun retorik kalıpları kullanarak anlamlı bir şekilde yeterli desteklenmiş fikirler	Fikirlerin zayıf gelişimi, genellikle tutarsız, birkaç ilgisizliklerle birlikte uygun retorik kalıpların eksikliği	Fikirlerin son derece zayıf gelişimi, tamamen tutarsız cümleler, çok fazla alakasız bilgi	Tamamen alakasız cevap ya da cevap yok

Resim 6: Değerlendirme Ölçütleri

Değerlendirme “Dil Bilgisi Açısından Doğruluk”, “Kelime Bilgisi Açısından Doğruluk”, “Ödevin/Görevin Gereklikliklerini Yerine Getirmek” ve “Anlam ve Bağlam Bütünlüğü” olmak üzere toplamda dört ana başlık altında yapılmıştır. Puanlama da “**Çok İyi (5), İyi (4), Ortalama (3), Ortalamanın Altı (2), Kötü (1)** ve **İlgisiz Cevap (0)**” şeklinde altı farklı puanlama sistemine göre yapılmıştır.

Öğrencilerle beş farklı konuda yapılan paragraf yazma çalışmasında verilen tablonun ilk sütununda uygulama öncesi yazma çalışmasında üç öğretim elemanı tarafından değerlendirilen paragrafların ortalamaları, ikinci sütunda ise uygulama sonrası yapılan yazma çalışmalarının ortalamaları yer almaktadır.

5.1.1. Birinci Paragraf Yazma Çalışması Veri Analizi

Öğrencilere verilen ilk paragraf yazma konusu olan “**Sizce internet yokken insanlar neler yapıyordu/nasıl yaşıyordu?**” sorusu hakkında uygulama öncesi ve uygulama sonrası olmak üzere iki defa yazdıkları paragrafların değerlendirme sonuçları aşağıda tabloda paylaşılmıştır. İlk sütunda değerlendirilen öğrencinin

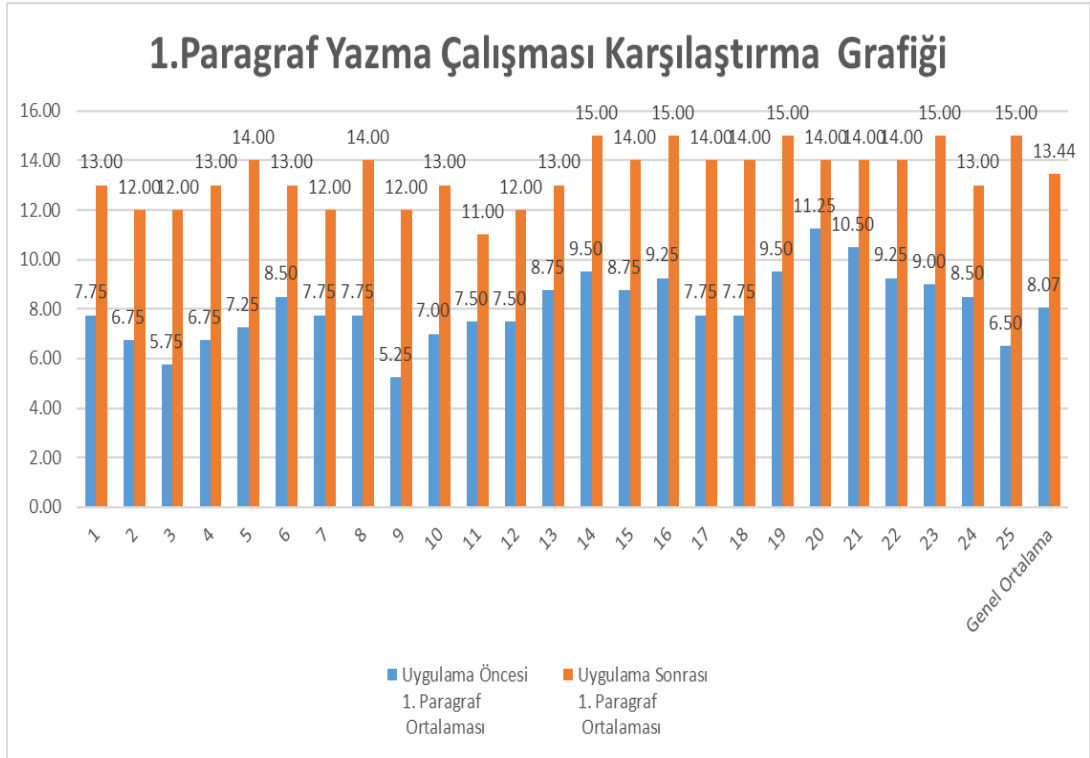
numarası, ikinci sütunda uygulama öncesi yazmış oldukları paragraftan almış oldukları notların ortalaması ve son olarak üçüncü sütunda da uygulama sonrası yazmış oldukları paragraftan almış oldukları notların ortalaması sunulmaktadır. Ayrıca tablonun en altında sınıfın uygulama öncesi ve uygulama sonrası yapılan değerlendirmelerinin genel ortalamaları bulunmaktadır. Diğer dört paragraf değerlendirme tablosunda da bu sıra kullanılmaktadır.

Tablo 88: Birinci Paragraf Yazma Çalışması Değerlendirme Tablosu

Öğrenci Numarası	Uygulama Öncesi 1. Paragraf Ortalaması	Uygulama Sonrası 1. Paragraf Ortalaması
1	7,75	13,00
2	6,75	12,00
3	5,75	12,00
4	6,75	13,00
5	7,25	14,00
6	8,50	13,00
7	7,75	12,00
8	7,75	14,00
9	5,25	12,00
10	7,00	13,00
11	7,50	11,00
12	7,50	12,00
13	8,75	13,00
14	9,50	15,00
15	8,75	14,00
16	9,25	15,00
17	7,75	14,00
18	7,75	14,00
19	9,50	15,00
20	11,25	14,00
21	10,50	14,00
22	9,25	14,00

23	9,00	15,00
24	8,50	13,00
25	6,50	15,00
Genel Ortalama	8,07	13,44
Standart Sapma	1,40409	1,15758

Tabloda da görüldüğü üzere **uygulama öncesi** yazma çalışmasında öğrencilerin yirmi puan üzerinden en düşük 5,25 (26,25/100), en yüksek 11,25 (56,25/100) ve genel ortalama olarak 8,07 (40,35/100) puan aldıkları görülmektedir. Aynı yazma çalışması **uygulama sonrası** yapıldığında ise en düşük 11,00 (55/100), en yüksek 15,00 (75/100), genel ortalamasının ise 13,44 (67,20/100) puan olduğu görülmektedir. Sonuç olarak, iki tablo sonuçları karşılaştırıldığında uygulama öncesi en düşük 5,25’lik (26,25/100) değerini uygulama sonrası 12’ye (60/100), en yüksek değer olan 11,25’in (56,25/100) 14,00 (70/100) puana, genel ortalama puanının da 8,07’den (40,35/100) 13,44’e (67,20/100) yükseldiği görülmektedir. Bu artış ilk paragraf yazma çalışmasında uygulama öncesine göre yaklaşık %67’lik bir iyileşme olduğunu göstermektedir. Bu gelişmenin görsel olarak gösterildiği grafik aşağıda paylaşılmaktadır.

Grafik 3: Birinci Paragraf Yazma Çalışması Karşılaştırma Grafiği

5.1.2. İkinci Paragraf Yazma Çalışması Veri Analizi

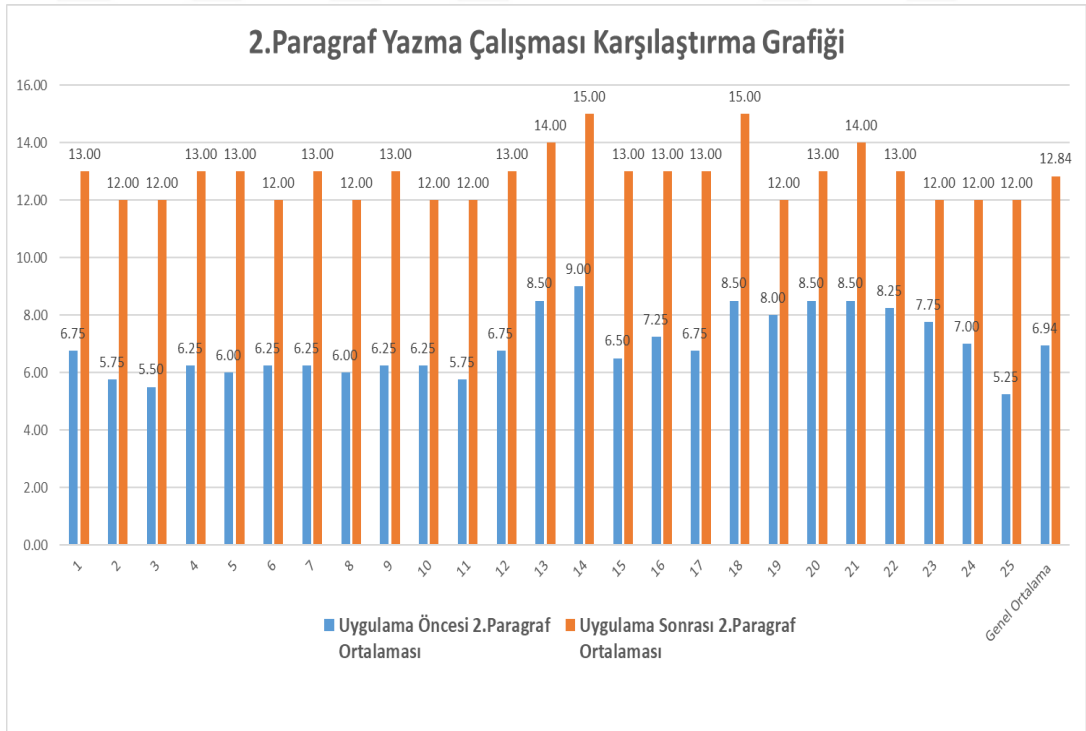
Öğrencilere verilen ikinci paragraf yazma konusu olan “Çevrenizdeki bir üniversitenin eğitim, barınma, sağlık vb imkânlarını araştırıp yazınız” hakkında uygulama öncesi ve uygulama sonrası olmak üzere iki defa yazdıkları paragrafların değerlendirme sonuçları aşağıdaki tabloda paylaşılmıştır.

Tablo 89: İkinci Paragraf Yazma Çalışması Değerlendirme Tablosu

Öğrenci Numarası	Uygulama Öncesi 2. Paragraf Ortalaması	Uygulama Sonrası 2. Paragraf Ortalaması
1	6,75	13,00
2	5,75	12,00
3	5,50	12,00
4	6,25	13,00
5	6,00	13,00
6	6,25	12,00
7	6,25	13,00
8	6,00	12,00
9	6,25	13,00
10	6,25	12,00
11	5,75	12,00
12	6,75	13,00
13	8,50	14,00
14	9,00	15,00
15	6,50	13,00
16	7,25	13,00
17	6,75	13,00
18	8,50	15,00
19	8,00	12,00
20	8,50	13,00
21	8,50	14,00
22	8,25	13,00
23	7,75	12,00

24	7,00	12,00
25	5,25	12,00
Genel Ortalama	6,94	12,84
Standart Sapma	1,11402	0,89815

Tabloda da görüldüğü üzere ikinci paragraf yazma çalışmasında **uygulama öncesi** dönemde öğrenci notlarının yirmi puan üzerinden en düşük 5,25 (26,25/100), en yüksek 9,00 (45/100), genel ortalamasının ise 6,94'tür (34,70/100). Aynı yazma çalışması **uygulama sonrası** yapıldığında ise en düşük puanın 12 (60/100), en yüksek puanın 15 (75/100), ortalamasının da 12,84 (64,20/100) puan olduğu görülmektedir. Bu tablodan da anlaşılacağı üzere uygulama öncesi en düşük 5,25'lik (26,25/100) puan uygulama sonrası 12,00'ye (60/100), en yüksek puan olan 9,00 (45/100) 14,00 (70/100) puana, genel ortalama puanı da 6,94'ten (34,70/100) 12,84 (67,20/100) puana yükselmiştir. Sonuç olarak, uygulama öncesi ve uygulama sonrası genel not ortalamalarının karşılaştırması durumunda uygulama öncesine göre yaklaşık %86'lık bir iyileşme olduğunu göstermektedir. Bu gelişmenin görsel olarak gösterildiği grafik aşağıda paylaşılmaktadır.

Grafik 4: İkinci Paragraf Yazma Çalışması Karşılaştırma Grafiği

5.1.3. Üçüncü Paragraf Yazma Çalışması Veri Analizi

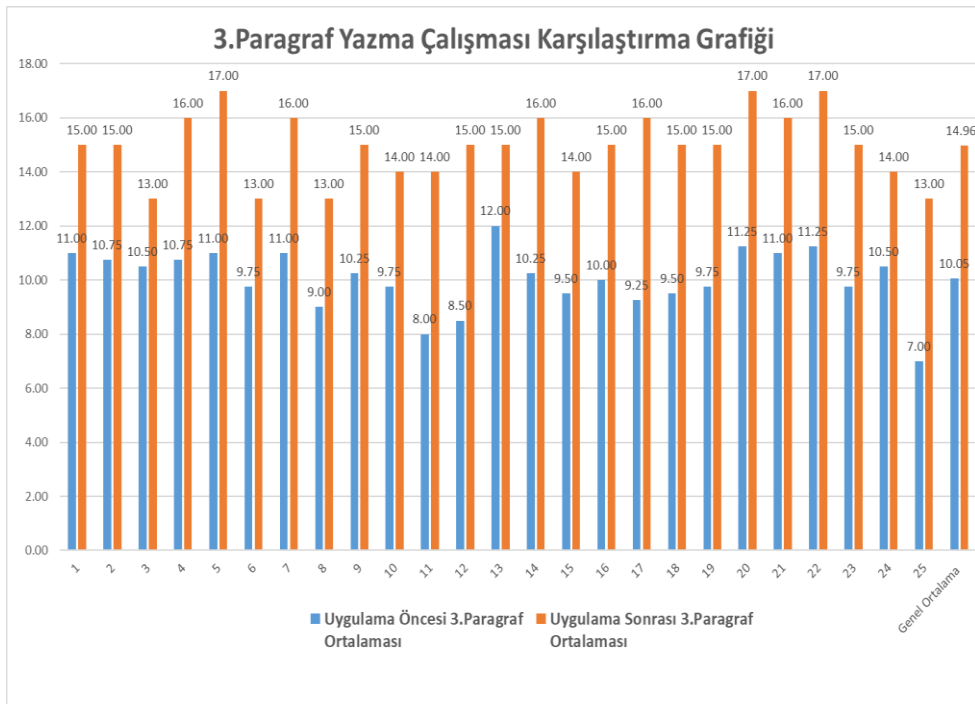
Üçüncü paragraf yazma çalışmasında öğrenciler “Sizce kitap okumak gerekli mi? Niçin?” konusu hakkında uygulama öncesi ve uygulama sonrası olmak üzere ikişer defa yazdıkları paragrafların değerlendirme sonuçları aşağıdaki tabloda paylaşılmıştır.

Tablo 90: Üçüncü Paragraf Yazma Çalışması Değerlendirme Tablosu

Öğrenci Numarası	Uygulama Öncesi 3. Paragraf Ortalaması	Uygulama Sonrası 3. Paragraf Ortalaması
1	11,00	15,00
2	10,75	15,00
3	10,50	13,00
4	10,75	16,00
5	11,00	17,00
6	9,75	13,00
7	11,00	16,00
8	9,00	13,00
9	10,25	15,00
10	9,75	14,00
11	8,00	14,00
12	8,50	15,00
13	12,00	15,00
14	10,25	16,00
15	9,50	14,00
16	10,00	15,00
17	9,25	16,00
18	9,50	15,00
19	9,75	15,00
20	11,25	17,00
21	11,00	16,00
22	11,25	17,00

23	9,75	15,00
24	10,50	14,00
25	7,00	13,00
Genel Ortalama	10,05	14,96
Standart Sapma	1,12500	1,24097

Yukarıda paylaşılan tabloya göre üçüncü paragraf yazma çalışmasında **uygulama öncesi** dönemde öğrenci notlarının yirmi puan üzerinden en düşük 7,00 (35/100), en yüksek 12 (60/100), genel ortalamasının ise 10,05 (50,25/100) olduğu görülmektedir. Aynı yazma çalışması **uygulama sonrası** yapıldığında ise en düşük puanın 13 (65/100), en yüksek puanın 16 (80/100), ortalamasının ise 14,96 (74,80/100) puan olduğu görülmektedir. Bu tablodan da anlaşılacağı üzere uygulama öncesi alınan en düşük 7,00'lik (35/100) puan uygulama sonrası 13,00'e (66/100), en yüksek puan olan 12,00 (60/100) 14,00 (70/100) puana, genel ortalama da 10,05'ten (50,25/100) 14,96 (74,80/100) puana yükseldiği görülmektedir. Sonuç olarak, uygulama öncesi ve uygulama sonrası genel not ortalamalarının karşılaştırması durumunda uygulama öncesine göre yaklaşık %49'luk bir iyileşme olduğunu göstermektedir. Bu gelişmenin görsel olarak gösterildiği grafik aşağıda paylaşılmaktadır.

Grafik 5: Üçüncü Paragraf Yazma Çalışması Karşılaştırma Grafiği

5.1.4. Dördüncü Paragraf Yazma Çalışması Veri Analizi

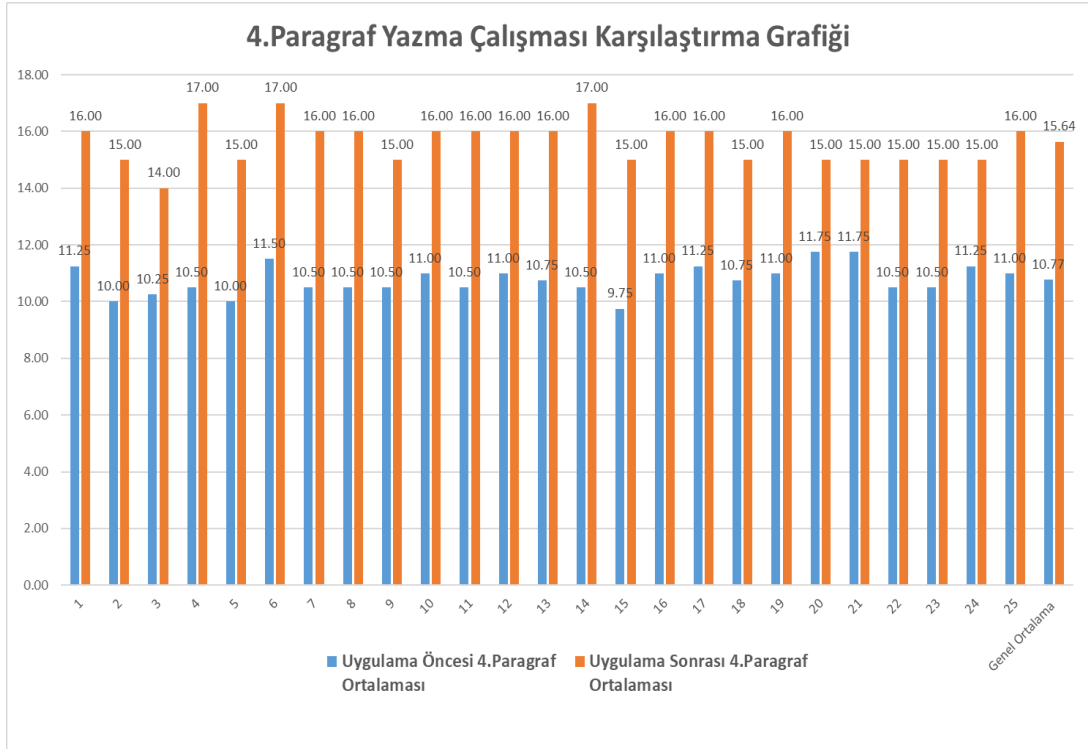
Dördüncü paragraf yazma çalışmasında öğrencilere verilen “**Bir lisan, bir insan. İki lisan, iki insan**” konusu hakkında uygulama öncesi ve uygulama sonrası olmak üzere iki defa yazdıkları paragrafların değerlendirme sonuçları aşağıda tabloda paylaşılmıştır.

Tablo 91: Dördüncü Paragraf Yazma Çalışması Değerlendirme Tablosu

Öğrenci Numarası	Uygulama Öncesi 4. Paragraf Ortalaması	Uygulama Sonrası 4. Paragraf Ortalaması
1	11,25	16,00
2	10,00	15,00
3	10,25	14,00
4	10,50	17,00
5	10,00	15,00
6	11,50	17,00
7	10,50	16,00
8	10,50	16,00
9	10,50	15,00
10	11,00	16,00
11	10,50	16,00
12	11,00	16,00
13	10,75	16,00
14	10,50	17,00
15	9,75	15,00
16	11,00	16,00
17	11,25	16,00
18	10,75	15,00
19	11,00	16,00
20	11,75	15,00
21	11,75	15,00
22	10,50	15,00
23	10,50	15,00

24	11,25	15,00
25	11,00	16,00
Genel Ortalama	10,77	15,64
Standart Sapma	0,52002	0,75719

Dördüncü paragraf yazma değerlendirme tablosuna göre **uygulama öncesi** dönemde öğrenci notlarının yirmi puan üzerinden en düşük 9,75 (48,75/100), en yüksek 11,75 (58,75/100), genel ortalamasının ise 10,77 (53,85/100) olduğu görülmektedir. Aynı yazma çalışması **uygulama sonrası** yapıldığında ise en düşük puanın 14,00 (70/100), en yüksek puanın 17,00 (85/100), ortalamasının ise 15,64 (78,20/100) puan olduğu ortaya çıkmaktadır. Bu tablodan da anlaşılacağı üzere uygulama öncesi alınan en düşük 9,75’lik (48,75/100) puan uygulama sonrası 15,00’e (75/100), en yüksek puan olan 11,75 (58,75/100) 14.00 (70/100) puana, genel ortalama ise 10,77’den (53.85/100) 15,64 (78.20/100) puana yükselmiştir. Sonuç olarak, uygulama öncesi ve uygulama sonrası genel not ortalamalarının karşılaştırması durumunda uygulama öncesine göre yaklaşık %46’lık bir iyileşme olduğunu göstermektedir. Bu gelişmenin görsel olarak gösterildiği grafik aşağıda paylaşılmaktadır.

Grafik 6: Dördüncü Paragraf Yazma Çalışması Karşılaştırma Grafiği

5.1.5. Beşinci Paragraf Yazma Çalışması Veri Analizi

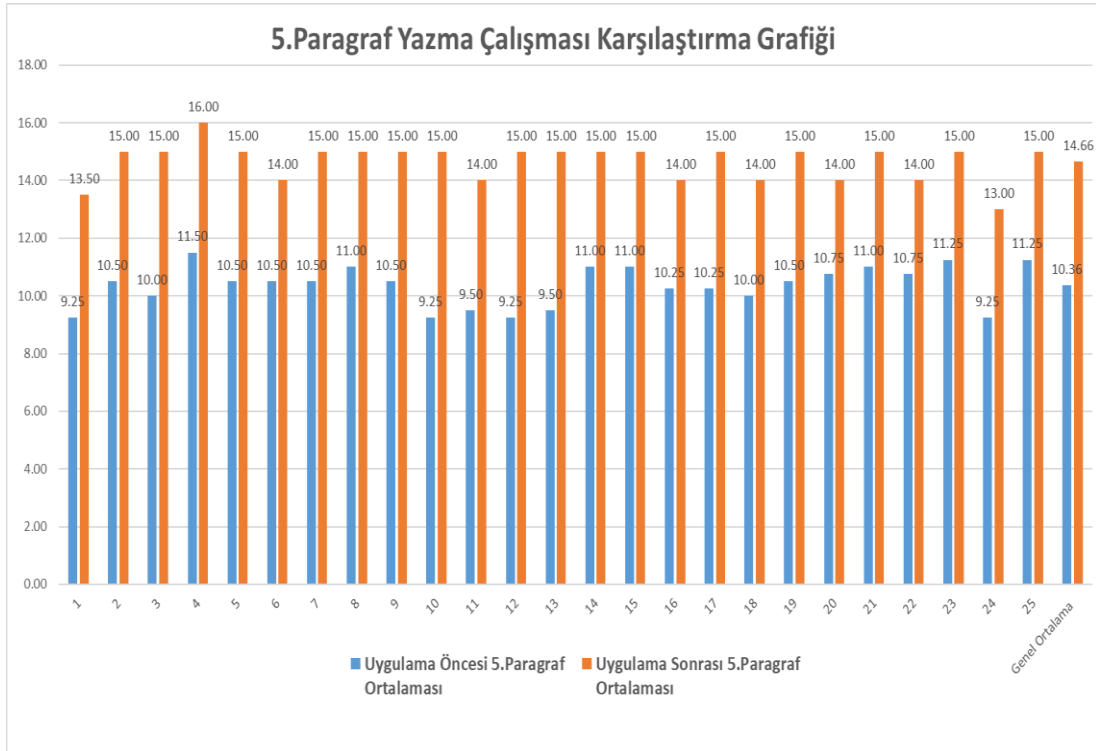
Beşinci paragraf yazma konusu olarak öğrencilere verilen “**Sizce üniversiteye nasıl hazırlanmalı? Bu süreci anlatınız**” hakkında uygulama öncesi ve uygulama sonrası olmak üzere iki defa yazdıkları paragrafların değerlendirme sonuçları aşağıdaki tabloda paylaşılmıştır.

Tablo 92: Beşinci Paragraf Yazma Çalışması Değerlendirme Tablosu

Öğrenci Numarası	Uygulama Öncesi 5. Paragraf Ortalaması	Uygulama Sonrası 5. Paragraf Ortalaması
1	9,25	13,50
2	10,50	15,00
3	10,00	15,00
4	11,50	16,00
5	10,50	15,00
6	10,50	14,00
7	10,50	15,00
8	11,00	15,00
9	10,50	15,00
10	9,25	15,00
11	9,50	14,00
12	9,25	15,00
13	9,50	15,00
14	11,00	15,00
15	11,00	15,00
16	10,25	14,00
17	10,25	15,00
18	10,00	14,00
19	10,50	15,00
20	10,75	14,00
21	11,00	15,00
22	10,75	14,00
23	11,25	15,00

24	9,25	13,00
25	11,25	15,00
Genel Ortalama	10,36	14,66
Standart Sapma	0,69627	0,65701

Yukarıda paylaşılan beşinci paragraf yazma değerlendirme tablosuna göre **uygulama öncesi** dönemde öğrenci notlarının yirmi puan üzerinden en düşük 9,25 (46,55/100), en yüksek 11,50 (57,50/100), ve genel ortalamasının ise 10,36 (51,80/100) olduğu görülmektedir. Aynı yazma çalışması **uygulama sonrası** yapıldığında ise en düşük puanın 13 (65/100), en yüksek puanın 16,00 (80/100), ortalamasının ise 14,66 (73,30/100) puan olduğu görülmektedir. Bu tablodan da anlaşılacağı üzere uygulama öncesi alınan en düşük 9,25’lik (46,55/100) puan uygulama sonrası 13,00’e (60/100), en yüksek puan olan 11,50’nin (57,50/100) 16,00 (80/100) puana ve genel ortalama puanın da 10,36’dan (51,80/100) 14,66 (73,30/100) puana yükseldiği görülmektedir. Sonuç olarak, uygulama öncesi ve uygulama sonrası genel not ortalamalarının karşılaştırması durumunda uygulama öncesine göre yaklaşık **%42**’lik bir iyileşme olduğunu göstermektedir. Bu gelişmenin görsel olarak gösterildiği grafik aşağıda paylaşılmaktadır.

Grafik 7: Beşinci Paragraf Yazma Çalışması Karşılaştırma Grafiği

5.1.5. Paragraf Yazma Çalışmaları Veri Analizi Genel Değerlendirme

Sonuç olarak, **uygulama öncesi** yapılan paragraf yazma çalışmalarının genel ortalamalarının (*birinci paragraf ortalaması 40,35, ikinci paragraf ortalaması 34,70, üçüncü paragraf ortalaması 50,25, dördüncü paragraf ortalaması 53,85, beşinci paragraf ortalaması 51,80*) ortalaması yüzdelik değer üzerinden **46,19** olarak ortaya çıkmaktadır. **Uygulama sonrası** yazılan paragrafların genel ortalamalarının (*birinci paragraf ortalaması 67,20, ikinci paragraf ortalaması 64,20, üçüncü paragraf ortalaması 74,80, dördüncü paragraf ortalaması 78,20, beşinci paragraf ortalaması 73,30*) ortalaması da **71,54** puana yükselmektedir. Bu puanlar, öğrencilerin yazma becerilerinde uygulama öncesi yazma çalışmasına göre %55’lik bir iyileşme olduğunu ortaya koymaktadır. Ayrıca uygulama sonrası yapılan paragraf yazma çalışmalarında ilk başlarda ortaya çıkan **%67** ve **%86**’lık yüksek iyileşme oranlarının daha sonraki çalışmalarda **%49**, **%46** ve **%42** gibi oranlarda arttığı görülmektedir. Birinci yazma konusu olan “*Sizce internet yokken insanlar neler yapıyordu/ nasıl yaşıyordu?*” yla ilgili ilk paragraf yazma çalışması ile uygulama sonrası aynı konuda yazılan paragraf değerlendirmesinde %67’lik bir artışın öğrencilere verilen eğitim sayesinde uygun paragraf yazma türü formatı kullanma, ana fikir cümlesi oluşturma, destek cümleleri yazma ve konuyla ilgili içerik geliştirme açılarından büyük aşama katetmelerinden dolayı olduğu düşünülmektedir. Benzer şekilde ikinci yazma konusu olan “*Çevrenizdeki bir üniversitenin eğitim, barınma, sağlık vb imkânlarını araştırıp yazınız*”la ilgili olarak gösterdikleri gelişmenin de öğrencilerin yine paragraf yazma türü formatı kullanma, ana fikir cümlesi oluşturma, destek cümleleri yazma ve konuyla ilgili içerik geliştirme ve uygun dil ve sözcük yapısı kullanabilmelerinden, ayrıca konu hakkında ciddi araştırma yaparak elde ettikleri bilgileri doğru biçimde kullanmalarından kaynaklandığı değerlendirilmektir.

Öğrencilerin uygulama sonrası ikinci kez yazmış oldukları üçüncü, dördüncü ve beşinci paragraf konularından almış oldukları puanların benzerlik göstermesinin sebebi olarak da öğrencilerin uygulama sonrası bu yeni paragraf yazma formatına aşinalık kazanmaları ve paragraf yazma süreci hakkındaki farkındalıklarının artması olduğu düşünülmektedir.

5.2. Kompozisyon Yazma Çalışması Veri Analizi

Yazma eyleminin en küçük anlamlı parçası olan paragraf yazma süreci tamamlandıktan sonra aynı konu hakkında yazılmış paragraflar bütünü olarak da tanımlanan kompozisyon yazma aşamasına geçilmiştir. Paragraf yazma çalışmasında olduğu gibi çalışmanın bu bölümünde de öğrencilere verilen üç konu hakkında uygulama öncesi üç, uygulama sonrası da üç kompozisyon olmak üzere toplamda altı kompozisyon yazdırılmıştır. Yazdırılan bu kompozisyonlar paragraf değerlendirilmesinde de kullanılan İstanbul Kültür Üniversitesi Yabancı Diller Bölümü Ölçme ve Değerlendirme Birimi'nin Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı'na (CEFR) göre hazırlanmış olan “Yazma Çalışması Değerlendirme Ölçütleri”ne göre değerlendirilmiştir. Değerlendirme, “Dil Bilgisi Açısından Doğruluk”, “Kelime Bilgisi Açısından Doğruluk”, “Ödevin/Görevin Gerekliliklerini Yerine Getirmek” ve “Anlam ve Bağlam Bütünlüğü” başlıkları altında toplamda dört ana başlık altında yapılmıştır. Puanlama da “**Çok İyi (5), İyi (4), Ortalama (3), Ortalamanın Altı (2), Kötü (1) ve İlgisiz Cevap (0)**” şeklinde altı farklı puanlamaya göre yapılmıştır.

Öğrencilerle üç farklı konuda yapılan kompozisyon yazma çalışmasında verilen tablonun ilk sütununda uygulama öncesi yazma çalışmasında dört öğretim elemanı tarafından değerlendirilen paragrafların ortalamaları, ikinci sütununda ise uygulama sonrası yapılan yazma çalışmalarının ortalamaları yer almaktadır.

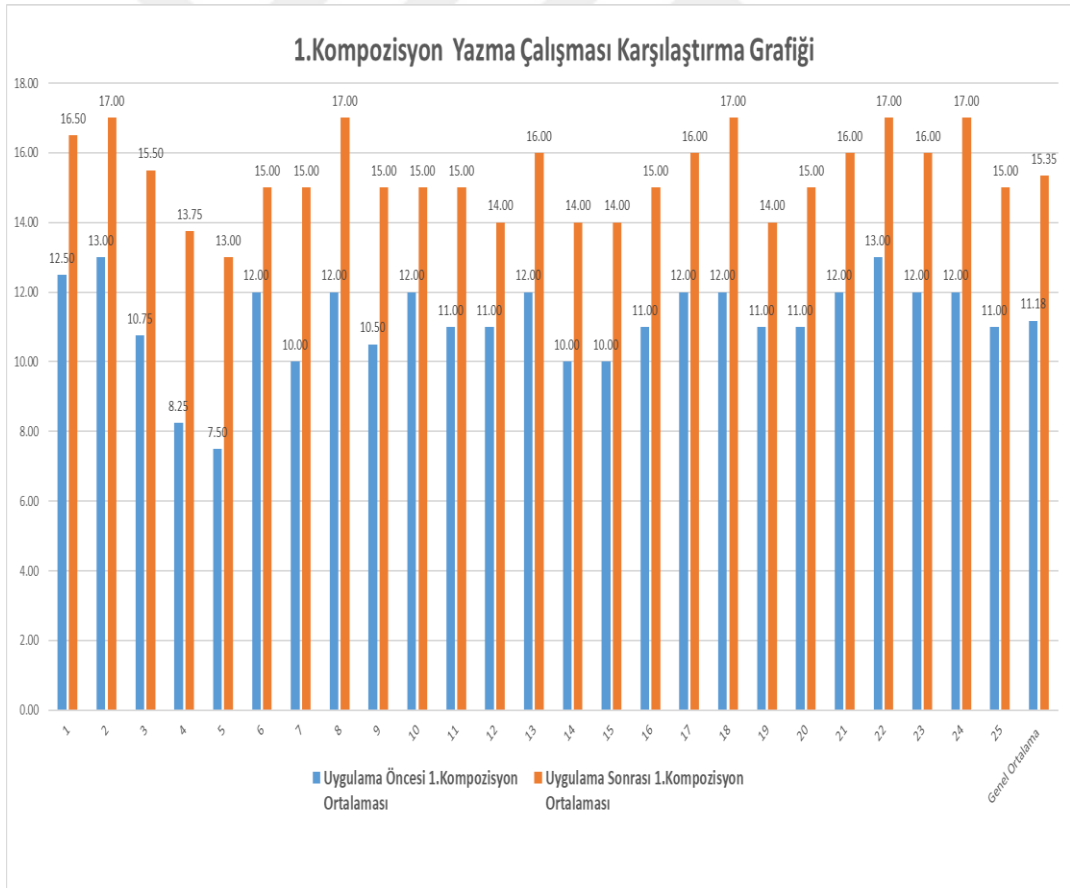
5.2.1. Birinci Kompozisyon Yazma Çalışması Veri Analizi

Öğrencilere verilen ilk kompozisyon konusu olan “**Sizce başarının formülü nedir?**” hakkında uygulama öncesi ve uygulama sonrası olmak üzere iki defa yazılan kompozisyon değerlendirme sonuçları aşağıdaki tabloda paylaşılmıştır. Değerlendirme tablosunun ilk sütununda değerlendirilen öğrencinin numarası, ikinci sütununda uygulama öncesi yazmış oldukları kompozisyondan almış oldukları notların ortalaması, son sütunda da uygulama sonrası yazmış oldukları kompozisyondan almış oldukları notların ortalaması sunulmaktadır. Ayrıca tablonun en altında da yapılan değerlendirmelerin uygulama öncesi ve uygulama sonrası genel ortalamaları bulunmaktadır. Diğer iki kompozisyon değerlendirme tablolarında da bu sıra kullanılmaktadır.

Tablo 93: Birinci Kompozisyon Yazma Çalışması Değerlendirme Tablosu

Öğrenci Numarası	Uygulama Öncesi 1. Kompozisyon Ortalaması	Uygulama Sonrası 1. Kompozisyon Ortalaması
1	12,50	16,50
2	12,00	17,75
3	10,75	15,50
4	8,25	13,75
5	7,50	13,75
6	12,00	15,00
7	9,75	15,00
8	12,00	17,00
9	10,25	15,00
10	12,00	15,00
11	11,00	15,00
12	11,00	14,00
13	12,00	16,50
14	9,75	14,00
15	10,00	14,00
16	11,00	15,00
17	11,75	16,50
18	12,00	18,00
19	11,00	14,00
20	10,75	15,00
21	11,50	16,00
22	11,75	17,50
23	11,50	16,00
24	11,50	17,50
25	11,00	15,00
Genel Ortalama	10,98	15,53
Standart Sapma	1,29035	1,18084

Yukarıda paylaşılan kompozisyon yazma değerlendirme tablosuna göre **uygulama öncesi** dönemde öğrenci notlarının yirmi puan üzerinden en düşük 7,50 (3,5/100), en yüksek 12,00 (60/100), genel ortalamasının ise 10,98 (54,9/100) olduğu görülmektedir. Aynı yazma çalışması **uygulama sonrası** yapıldığında ise en düşük puanın 13,75 (68,75/100), en yüksek puanın 18,00 (90/100), ortalamasının ise 15,53 (77,65/100) puan olduğu görülmektedir. Bu tablodan da anlaşılabileceği üzere uygulama öncesi alınan en düşük 7,50'lik (37,5/100) puanın uygulama sonrası 13,75'e (68,75/100), en yüksek puan olan 12,00'nin (60/100) 19,00 (90/100) puana, genel ortalama puanın da 10,98'den (54,9/100) 15,53'e (77,65/100) yükseldiği görülmektedir. Sonuç olarak, uygulama öncesi ve uygulama sonrası genel not ortalamalarının karşılaştırması durumunda uygulama öncesine göre yaklaşık **%42**'lik bir iyileşme olduğunu göstermektedir. Bu gelişmenin görsel olarak gösterildiği grafik aşağıda paylaşılmaktadır.

Grafik 8: Birinci Kompozisyon Yazma Çalışması Karşılaştırma Grafiği

5.2.2. İkinci Kompozisyon Yazma Çalışması Veri Analizi

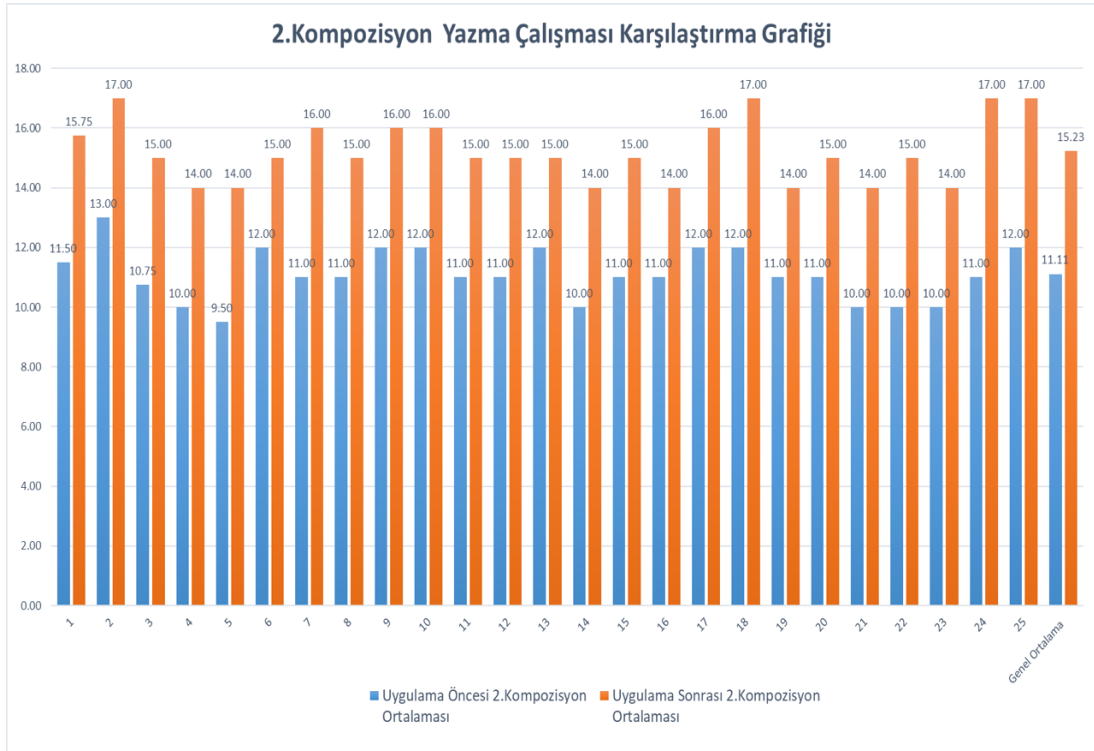
Öğrencilere verilen ikinci kompozisyon konusu olan “**Dünya üniversiteleri arasındaki öğrenci ve akademisyen değişimi programları hakkında neler düşünüyorsunuz? Bu programların ne tür yararı olabilir?**” hakkında uygulama öncesi ve uygulama sonrası olmak üzere iki defa yazılan kompozisyonların değerlendirme sonuçları aşağıdaki tabloda paylaşılmıştır.

Tablo 94: İkinci Kompozisyon Yazma Çalışması

Öğrenci Numarası	Uygulama Öncesi 2. Kompozisyon Ortalaması	Uygulama Sonrası 2. Kompozisyon Ortalaması
1	11,50	15,75
2	13,00	17,00
3	10,75	15,00
4	10,00	14,50
5	9,50	14,50
6	11,75	15,00
7	11,00	16,00
8	10,75	15,25
9	12,00	16,00
10	11,50	16,50
11	11,00	15,00
12	11,00	15,00
13	12,00	15,00
14	10,00	14,00
15	10,75	15,00
16	11,00	14,50
17	11,75	16,00
18	11,75	18,00
19	11,00	15,25
20	11,00	15,00
21	9,75	14,25
22	10,00	15,00

23	10,00	14,75
24	11,00	17,00
25	12,00	18,00
Genel Ortalama	11,03	15,49
Standart Sapma	0,83192	1,29043

Yukarıda paylaşılan değerlendirme tablosuna göre **uygulama öncesi** dönemde öğrenci notlarının yirmi puan üzerinden en düşük 9,75 (48,75/100), en yüksek 12,00 (60/100), genel ortalamasının ise 11,03 (55,15/100) olduğu görülmektedir. Aynı yazma çalışması **uygulama sonrası** yapıldığında ise en düşük puanın 14,00 (70/100), en yüksek puanın 18,00 (90/100), ortalamasının ise 15,49 (77,45/100) puan olduğu görülmektedir. Bu tablodan da anlaşılabacağı üzere uygulama öncesi alınan en düşük 9,75'lik (48,75/100) puanın uygulama sonrası 14,25'e (71,25/100), en yüksek puan olan 12,00'nin (60/100) 19,00 (90/100) puana, genel ortalama puanın da 11.03'ten (55,15/100) 15,49'a (77,45/100) yükseldiği görülmektedir. Sonuç olarak, uygulama öncesi ve uygulama sonrası genel not ortalamalarının karşılaştırması durumunda uygulama öncesine göre yaklaşık **%40**'lık bir iyileşme olduğunu göstermektedir. Bu gelişmenin görsel olarak gösterildiği grafik aşağıda paylaşılmaktadır.

Grafik 9: İkinci Kompozisyon Yazma Çalışması Karşılaştırma Grafiği

5.2.3. Üçüncü Kompozisyon Yazma Çalışması Veri Analizi

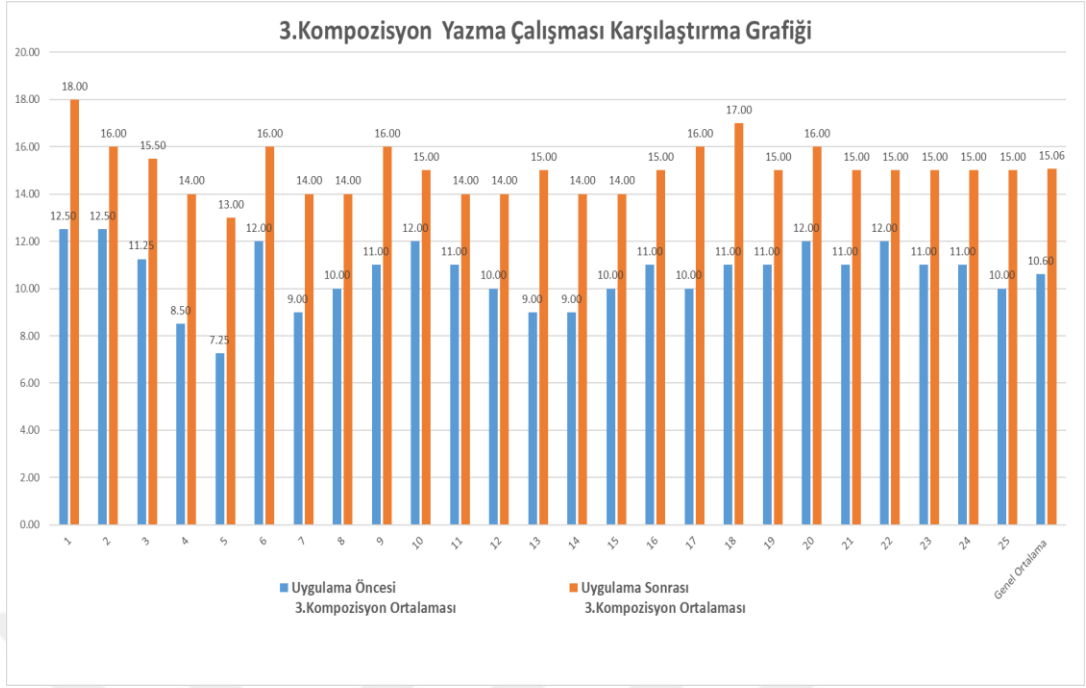
Öğrenciler son yazma çalışmasında kompozisyon konusu olarak karşıt görüşler içeren fikirlerden “**1. Bu kadar yaşlı birinin dinlenmesi ve kendine zaman ayırması gereken bir dönemde yüksek lisans yapması gereksizdir. / Bu kadar yaşlı bir insanın hâlâ öğrenmeye açık olması takdir edilmesi gereken bir davranıştır. 2. Yaşı küçük ve tecrübesiz bir çocuğun okyanusu tek başına geçmeye çalışması tehlikelidir. / Bunlar gençlerin tecrübe kazanabilmesi için gerekli etkinliklerdir. 3. Engelli bir insanın dağa tırmanmak gibi tehlikeli bir sporu yapması doğru değildir. / Gerekli tedbirler alındığında engellilerin sporun her türlüünü yapmasında sakınca yoktur.**” sadece birini seçerek kompozisyonlarını yazmışlardır. Seçilen konu hakkında uygulama öncesi ve uygulama sonrası olmak üzere iki defa yazılan kompozisyonların değerlendirme sonuçları aşağıdaki tabloda paylaşılmıştır.

Tablo 95: Üçüncü Kompozisyon Yazma Çalışması Değerlendirme Tablosu

Öğrenci Numarası	Uygulama Öncesi 3. Kompozisyon Ortalaması	Uygulama Sonrası 3. Kompozisyon Ortalaması
1	11,00	18,00
2	11,25	16,00
3	11,25	15,50
4	8,50	14,00
5	8,00	13,75
6	12,00	16,00
7	9,00	14,00
8	10,00	14,00
9	11,00	16,00
10	12,00	15,00
11	11,00	14,00
12	10,00	14,00
13	9,00	15,00
14	9,00	14,00
15	10,00	14,00

16	10,75	15,00
17	10,00	16,00
18	10,75	17,00
19	11,00	15,00
20	11,50	16,00
21	11,00	15,00
22	12,00	18,75
23	11,00	15,00
24	10,75	15,00
25	10,00	15,00
Genel Ortalama	10,47	15,24
Standart Sapma	1,32091	1,08128

Yukarıda paylaşılan değerlendirme tablosuna göre **uygulama öncesi** dönemde öğrenci notlarının yirmi puan üzerinden en düşük 8,00 (40,00/100), en yüksek 12,00 (60/100), genel ortalamanın ise 10,47 (52,35/100) olduğu görülmektedir. Aynı yazma çalışması **uygulama sonrası** yapıldığında ise en düşük puanın 13,75 (68,75/100), en yüksek puanın 18,75 (93,75/100), ortalamanın ise 15,24 (76,20/100) puan olduğu görülmektedir. Bu tablodan da anlaşılacağı üzere uygulama öncesi alınan en düşük 8,00'lik (40,00/100) puanın uygulama sonrası 13,75'e (68,75/100), en yüksek puan olan 12,00'nin (60/100) 18,75 (93,75/100) puana, genel ortalama puanın da 10,47'den (52,35/100) 15,24 (76,20/100) puana yükseldiği görülmektedir. Sonuç olarak, uygulama öncesi ve uygulama sonrası genel not ortalamalarının karşılaştırması durumunda uygulama öncesine göre yaklaşık %45'lik bir iyileşme olduğunu göstermektedir. Bu gelişmenin görsel olarak gösterildiği grafik aşağıda paylaşılmaktadır.

Grafik 10: Üçüncü Kompozisyon Yazma Çalışması Karşılaştırma Grafiği

5.2.4. Kompozisyon Yazma Çalışması Veri Analizi Genel Değerlendirme

Sonuç olarak, **uygulama öncesi** yapılan kompozisyon yazma çalışmalarının genel ortalamalarının (*birinci kompozisyon ortalaması 54,90, ikinci kompozisyon ortalaması 55,15, üçüncü kompozisyon ortalaması 52,35*) ortalaması yüzdelik değer üzerinden **54,13** olarak ortaya çıkmaktadır. **Uygulama sonrası** yazılan paragrafların genel ortalamalarının (*birinci kompozisyon ortalaması 77,65, ikinci kompozisyon ortalaması 77,45, üçüncü kompozisyon ortalaması 76,20*) ortalaması da **77,10** puana yükselmektedir. Bu puanlar, öğrencilerin kompozisyon yazma becerilerinde uygulama öncesi yazma çalışmasına göre **%42**'lik bir iyileşme gösterdiğini ortaya koymaktadır.

Bu aşamada yazma çalışmasına katılan öğrencilerin araştırmanın birinci bölümünü oluşturan paragraf yazma sürecinin uygulama öncesi ve uygulama sonrası safhalarını geçtiği ve “fikir nasıl geliştirilir, paragraf nasıl yazılır, paragrafın parçaları nelerdir, ana fikir cümlesi, destek cümlesi ve sonuç cümlesi nasıl yazılır” gibi konularda bilgi sahibi oldukları için kompozisyon yazma aşamasına geçildiğinde doğal olarak kompozisyon yazma eğitimi öncesi ilk kompozisyon denemelerinde göreceli olarak daha başarılı sonuçlar elde ettikleri görülmüştür. Bu “göreceli” başarılı sonuçları uygulama öncesi kompozisyon ortalamaları (54,90; 55,15; 52,35) da teyit etmektedir.

Kompozisyon eğitimi sonrası yapılan yazma çalışmalarında ilk notlara göre (birinci kompozisyon ortalaması 77,65, ikinci kompozisyon ortalaması 77,45, üçüncü kompozisyon ortalaması 76,20) %42, %40 ve %46 gibi artış gözlenmiştir. Bu artışların, “kompozisyon hakkında fikir geliştirme, kompozisyon türü (genre), kompozisyon formatı, kompozisyonda tez cümlesi yazımı, gelişme paragraflarında tez cümlesini destekleyen ana fikir cümlelerini kullanabilme, sonuç paragrafı yazma” eğitimi ile eğitim süresince verilen çok sayıda örnek, kompozisyon formatına duyulan yakınlık, yazma esnasında kullanılabilecek geçiş cümleleri ve bağlaçlar ve son olarak kompozisyon yazmada kullanılan kompozisyon şablonunun da yazma sürecini kolaylaştırmasından dolayı gerçekleştiği değerlendirilmektedir.

5.3. Ön Test-Son Test Uygulamaları

Araştırma çalışmalarında öğrencilerin **uygulama öncesi** ve **uygulama sonrası** paragraf ve kompozisyon yazma çalışmaları sonrasında süreç hakkında doğrudan görüşlerini almak için toplamda **dört** adet test uygulanmıştır. Sırasıyla **ilk test** “Ön Test” olarak uygulama öncesi yazılan beş paragraf sonrası, **ikinci test** “Son Test” olarak uygulamadan sonra yazmış oldukları paragraflardan sonra, **üçüncü test** “Ön Test” olarak üç adet ilk kompozisyon yazma çalışması sonrası ve **dördüncü son test** ise uygulama sonrası yapmış oldukları yazma çalışmalarından sonra “Son Test” olarak uygulamıştır.

5.3.1. Paragraf Yazma Sonrası Ön Test-Son Test Sonuçları

Öğrencilere verilen test önermelerinin amacı, paragraf yazma aşamasında öğrencilerin yazma konuları, paragraf yazma süreci, paragrafın elemanları ve paragrafın türü ve kullanılan format hakkındaki bilgilerinin ilk etapta ne olduğunu ve uygulama sonrasında aynı konular hakkında nasıl bir tablonun oluştuğunu ortaya çıkarmaktır. Paragraf için uygulanan ön test-son test sonuçlarının SPSS’ye göre tanımlayıcı istatistik veri dağılımı ve puan değerleri aşağıdaki gibidir.

Tablo 96: SPSS’ye Göre Tanımlayıcı İstatistik Tablosu

Tanımlayıcı İstatistik
0,00 Fikrim Yok
1,00 Katılmıyorum
2,00 Kısmen Katılıyorum

3,00 Katılıyorum					
4,00 Kesinlikle Katılıyorum					
	Sayı	Minimum	Maksimum	Ortalama	Standart Sapma
Yaş	25	19,00	28,00	23,1200	2,83314
Paragraf Ön Testi: Uygulama Öncesi	25	1,4000	2,1000	1,7720	0,19044
Paragraf Son Testi: Uygulama Sonrası	25	3,2000	3,9000	3,5720	0,18601

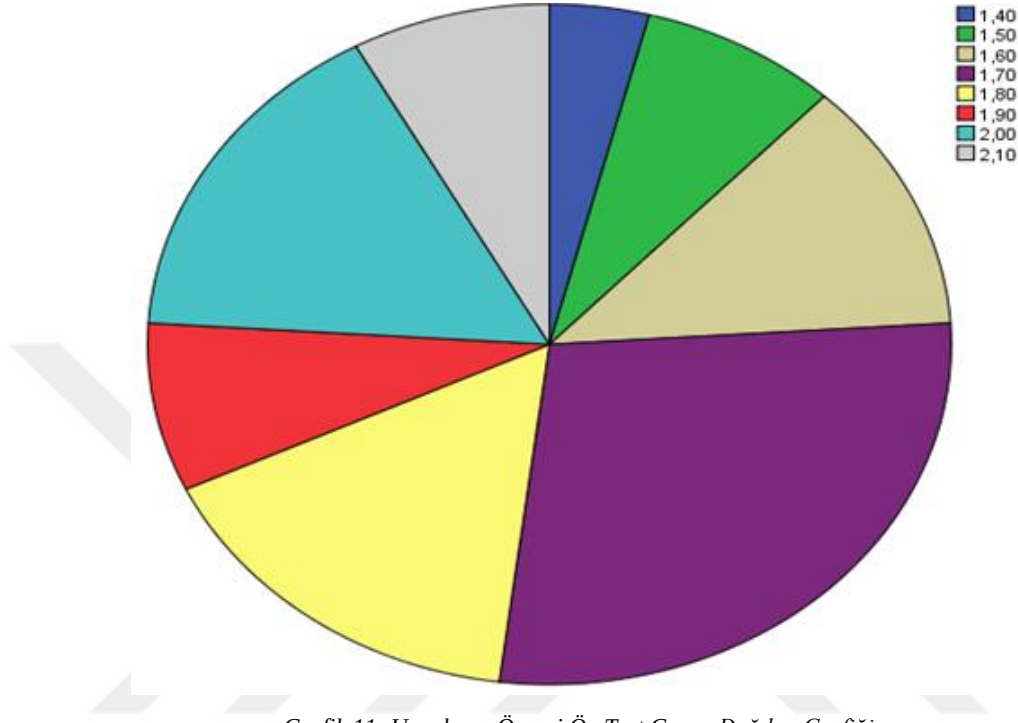
5.3.1.1. Uygulama Öncesi Paragraf Yazma Ön Test-Son Test Sonuçları

Ön test-son test uygulamalarına yaşları on dokuz ile yirmi sekiz arasında, yaş ortalaması yirmi üç olan on iki kadın, on üç erkek toplam yirmi beş kişi katılmıştır. Uygulama öncesi ön testi alanların vermiş olduğu cevaplarda ortalama değer **1,7720**'yken (kısmen katılıyorum), uygulama sonrası verilen son testte ortalama değer **3,5720** (kesinlikle katılıyorum) olmuştur. Uygulama öncesi ön test cevap dağılım tablosu aşağıdaki gibidir.

Tablo 97: Uygulama Öncesi Paragraf Ön Test İstatistikleri

		Sıklık	Oran	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Geçerli (Valid)	1,40	1	4,0	4,0	4,0
	1,50	2	8,0	8,0	12,0
	1,60	3	12,0	12,0	24,0
	1,70	7	28,0	28,0	52,0
	1,80	4	16,0	16,0	68,0
	1,90	2	8,0	8,0	76,0

	2,00	4	16,0	16,0	92,0
	2,10	2	8,0	8,0	100,0
	Toplam	25	100,0	100,0	

Grafik 11: Uygulama Öncesi Ön Test Cevap Dağılım Grafiği

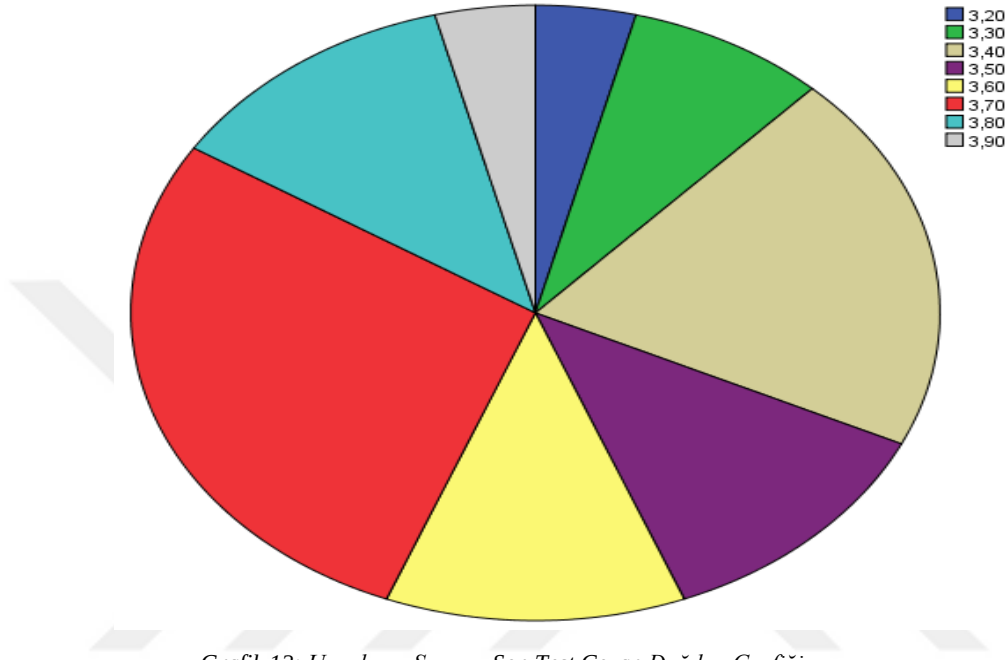
5.3.1.2. Uygulama Sonrası Paragraf Yazma Son Test Sonuçları

Uygulama sonrası öğrencilere verilen testte, önermelere verilen cevaplarda sekiz öğrenci **1,70 puan ortalaması ve %28’le “kısmen katılıyorum”** cevabını verirken, sadece bir öğrenci **1,40 puan ortalaması ve %4’le “katılmıyorum”** şikkını tercih etmiştir. Uygulama sonrası son test cevap dağılım tablosu aşağıda paylaşılmıştır.

Tablo 98: Uygulama Sonrası Paragraf Son Test İstatistikleri

		Sıklık	Oran	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Geçerli (Valid)	3,20	1	4,0	4,0	4,0
	3,30	2	8,0	8,0	12,0
	3,40	5	20,0	20,0	32,0
	3,50	3	12,0	12,0	44,0
	3,60	3	12,0	12,0	56,0

	3,70	7	28,0	28,0	84,0
	3,80	3	12,0	12,0	96,0
	3,90	1	4,0	4,0	100,0
	Toplam	25	100,0	100,0	

Uygulama sonrası son testte yer alan önermelere verilen cevaplarda yedi öğrenci **3,70 puan ortalaması** ve **%28’le “kesinlikle katılıyorum”** cevabını verirken, sadece bir öğrenci **3,20 puan ortalaması** ve **%4’le “katılıyorum”** şikkını seçmiştir.

SPSS’te yapılan testler sonucunda elde edilen p-değeri, anlamlılık seviyesi olarak belirlenen **0,05’ten** küçük olduğunda test edilen ortalamalar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmektedir. Aşağıda paylaşılan “SPSS’e Göre Paragraf Ön Test-Son Test Verileri Güvenilirlik Analizi Eşleştirilmiş Test Örneği” ve “SPSS’e Göre 10 Önermeli Paragraf Ön Test-Son Test Verileri Güvenilirlik Analizi Eşleştirilmiş Test Örneği” tablolarına göre “alt” ve “üst” değerler **0,05’ten** küçük olduğu için yapılan çalışmada elde edilen değerlerin istatistiksel olarak anlamlı olduğu teyit edilmiştir.

Tablo 99: SPSS'e Göre Paragraf Ön Test-Son Test Verileri Güvenilirlik Analizi

Paragraf Ön/Son Testi	Eşleştirme Farklılıkları				
	Ortalama	Standart Sapma	Ortalamanın Standart Hatası	%95 Farkın Güven Aralığı	
				Alt Değer	Üst Değer
Uygulama Öncesi ve Uygulama Sonrası	-1,80000	0,25000	0,05000	-1,90319	-1,69681

Tablo 100: SPSS'e Göre 10 Önermeli Paragraf Ön Test-Son Test Verileri Güvenilirlik Analizi Eşleştirilmiş Test Örneği

Uygulama Öncesi ve Uygulama Sonrası Eşleştirme	Eşleştirme Farklılıkları				
	Ortalama	Standart Sapma	Ortalamanın Standart Hatası	%95 Farkın Güven Aralığı	
				Alt Değer	Üst Değer
1	*	*	*	*	*
2	-0,68000	0,80208	0,16042	-1,01108	-0,34892
3	-0,72000	0,84261	0,16852	-1,06781	-0,37219
4	-1,88000	1,01325	0,20265	-2,29825	-1,46175
5	-2,60000	0,50000	0,10000	-2,80639	-2,39361
6	-1,64000	0,81035	0,16207	-1,97450	-1,30550
7	-2,44000	0,86987	0,17397	-2,79906	-2,08094
8	-1,52000	1,53080	0,30616	-2,15188	-0,88812
9	-2,16000	0,74610	0,14922	-2,46798	-1,85202
10	-1,36000	0,81035	0,16207	-1,69450	-1,02550

5.3.1.3. Paragraf Yazma Çalışmaları Ön Test-Son Test Sonuçlarının Madde Analizleri

Ön test-son test önermelerine verilen detaylı tabloda uygulama öncesi ve uygulama sonrası her bir önermeye verilen cevapların ortalamasının karşılaştırmasını gösteren tablo aşağıda paylaşılmıştır.

Tablo 101: Paragraf Yazma Çalışması Ön Test-Son Test Sonuçları Karşılaştırma Tablosu

Sıra Numarası	Paragraf Yazma Çalışması Ön Test-Son Test Önergeleri	Uygulama Öncesi Ortalama	Uygulama Sonrası Ortalama
		0,00 Fikrim Yok 1,00 Katılmıyorum 2,00 Kısmen Katılıyorum 3,00 Katılıyorum 4,00 Kesinlikle Katılıyorum	
1	Ne tür bir paragraf yazacağım net olarak belirtilmiştir.	1,0000	4,0000
2	Dil bilgisi açısından doğru cümleler kurarak yazabildim.	2,8800	3,5600
3	Anlam açısından kendi içinde tutarlı cümleler kurarak yazabildim.	2,8000	3,5200
4	Yazma sürecinde, yazma konusu ilgili kelimeleri kullanmada sorun yaşamadım.	1,6800	3,5600
5	Yazma etkinliğinde, yazma formatı belli olduğu için nasıl bir şey yazacağım belliydi.	1,0000	3,6000
6	Paragraf yazmaya başlamadan önce konuyla ilgili fikir geliştirebildim.	1,7200	3,3600
7	Paragraf yazma sürecinde ana fikir cümlesini kolayca yazabildim.	1,1600	3,6000
8	Paragraf yazma sürecinde ana fikir cümlelerini destekleyecek cümleleri yazabildim.	2,0000	3,5200
9	Paragraf yazma sürecinde sonuç/özet cümlesi yazabildim.	1,3600	3,5200

10	Paragraf yazma süreçlerinde doğru bağlaç ve geçiş kelimelerini kullanabildim.	2,1200	3,4800
----	--	--------	--------

Ön Test-Son Test önermeleri tek tek analiz edildiğinde:

İlk sırada yer alan “*Ne tür bir **paragraf** yazacağım net olarak belirtilmiştir.*” önermesine uygulama öncesi verilen cevap 1,000 puan ortalamasıyla “katılmıyorum” olurken, uygulama sonrası aynı önermeye 4,000 puanlık seçenek olan “kesinlikle katılıyorum” cevabı verilmiştir. Bu ilk önermeye verilen ilk cevap, uygulama öncesinde paragraf yazma çalışmasında öğrencilere “ne tür bir paragraf” yazmaları gerektiğinin net olarak açıklanmadığını ve öğrencilerin paragraf türleri hakkında net bilgileri olmadığını ortaya koymaktadır. Aynı önermeye uygulama sonrası verilen “kesinlikle katılıyorum” cevabı ise uygulama sonrası paragraf türleri hakkında verilen eğitimin ve yazma yönergesinin net biçimde ortaya konulduğunu desteklemektedir.

Testlerde yer alan ikinci önerme “*Dil bilgisi açısından doğru cümleler kurarak yazabildim.*” ve üçüncü önerme olan “*Anlam açısından kendi içinde tutarlı cümleler kurarak yazabildim.*” önermelerine uygulama öncesi 2,880 puan ortalamasıyla “katılıyorum” cevabı verilmiştir. Bu cevap öğrencilerin dil bilgisi açısından çok fazla sorun yaşamadıklarını ve anlam açısından tutarlı ve mantıklı cümle kurabildiklerini düşündükleri şeklinde değerlendirilebilir. Aynı şekilde ikinci önermeye uygulama sonrası verilen cevap 3,560 puan ortalaması alırken, üçüncü önermeye de 3,520 puan ortalamasıyla “kesinlikle katılıyorum” cevabı verilmiştir. Cevaplarda yer alan bu artış, paragraf yazma konusunda verilen teorik eğitimin ve paragraf örneklerinin ve bu örnekler sayesinde cümle kurarken oluşturulan sebep-sonuç ilişkilerinin öğrencilere faydalı olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Teslerde dördüncü sırada yer alan “*Yazma sürecinde yazma konusuyla ilgili kelimeleri kullanmada sorun yaşamadım.*” önermesine uygulama öncesi verilen cevapların ortalaması 1,6800 puanla “kısmen katılıyorum” cevabıdır. Bu cevap, öğrencilere verilen paragraf yazma ödevi öncesi yazma konusu hakkında kelime açısından yeterince ön çalışma yapılmadığı ya da kullanılan kaynaklarda yeterince örnek gösterilmediği şeklinde yorumlanabilir. Aynı önermeye uygulama sonrası ise 3,560 puan ortalamasıyla “kesinlikle katılıyorum” cevabı verilmiştir. Cevaplarda yer alan bu artış uygulama sonrası paragraf yazma konusunda yapılan ısınma

alışmalarından olan beyin fırtınası, fikir gruplama çalışması ve ön tartışma alıştırmalarının yazacakları konu hakkında ihtiyaç duyacakları kelimeleri hatırlamada ve konu hakkında yeni kelimeler öğrenmeleri hususunda öğrencilere katkı sağladığı şeklinde değeriendirilebilir.

Testlerde beşinci sıradaki “*Yazma etkinliğinde yazma formatı belli olduğu için nasıl bir şey yazacağım belliydi.*” önermesi öğrencilerden 1,000 puan ortalamasıyla “kesinlikle katılmıyorum” cevabını almıştır. Bu değeri öğrencilerin kullanmış olduğu kitapta paragraf yazma formatı konusunda teorik olarak bilgilendirilmediklerini ortaya koymaktadır. Aynı önermeye uygulama sonrası verilen cevap ortalaması ise 3,600 puanla “kesinlikle katılıyorum” cevabıdır. Artan bu puan teorik paragraf eğitiminde öğrencilere paragraf yazma süreci, paragrafın elemanları ve paragraf türleri hakkında (fikir, karşılaştırma, tasvir vb) verilen bilgilerin öğrencilerin paragraf yazma sırasında ki kafa karışıklığını giderdiğini ve format açısından ne yazacakları konusunda daha net olduklarını ortaya koymaktadır.

Testlerde altıncı sırada yer alan “*Paragraf yazmaya başlamadan önce konuyla ilgili fikir geliştirebildim.*” önermesi aslında testlerin dördüncü önermesinin sağlamasıdır. Bu önermeye verilen cevap 1,720 puan ortalamasıyla “kısmen katılıyorum” cevabıdır ve verilen bu cevap dördüncü önermeye verilen 1,6800 puanla örtüşmektedir. Bu cevap paragraf yazmaya başlamadan önce konu hakkında okutulan kitaplarda yeterince ön çalışma yapılmadığı, dolayısıyla öğrencilerin gerek kelime bilgisi açısından gerekse konu hakkında fikir geliştirebilmede sorunlar yaşadığı şeklinde yorumlanabilir. Bu önermeye uygulama sonrası verilen cevap ise 3,3600 puan ortalamasıyla “katılıyorum” cevabıdır. Bu cevap tıpkı dördüncü önermede olduğu gibi yazma öncesi ısınma ve konuya yönlendirme çalışmalarının öğrencilere yazma süreçlerinde olumlu katkı sağladığı şeklinde yorumlanabilir.

Testlerdeki yedinci önerme “*Paragraf yazma sürecinde ana fikir cümlesini kolayca yazabildim.*” önermesidir. Bu önermeye uygulama öncesi verilen cevapların ortalaması 1,160 puanla “katılmıyorum” cevabıdır. Öğrencilerin dil öğreniminde kullandıkları ders kitabında paragraf yazarken ana fikir cümlesi (topic sentence) yazma konusunda ön çalışma, teorik bilgilendirme ve alıştırma yapılmadığı için bu sonuç normal karşılanabilir. Ancak paragraf yazma eğitimi sonrası “ana fikir cümlesi nasıl yazılır” konusu üzerinde sıklıkla durulduğu için öğrencilerin ana fikir cümlesi yazma konusunda daha başarılı oldukları söylenebilir. Öğrencilerin uygulama sonrası

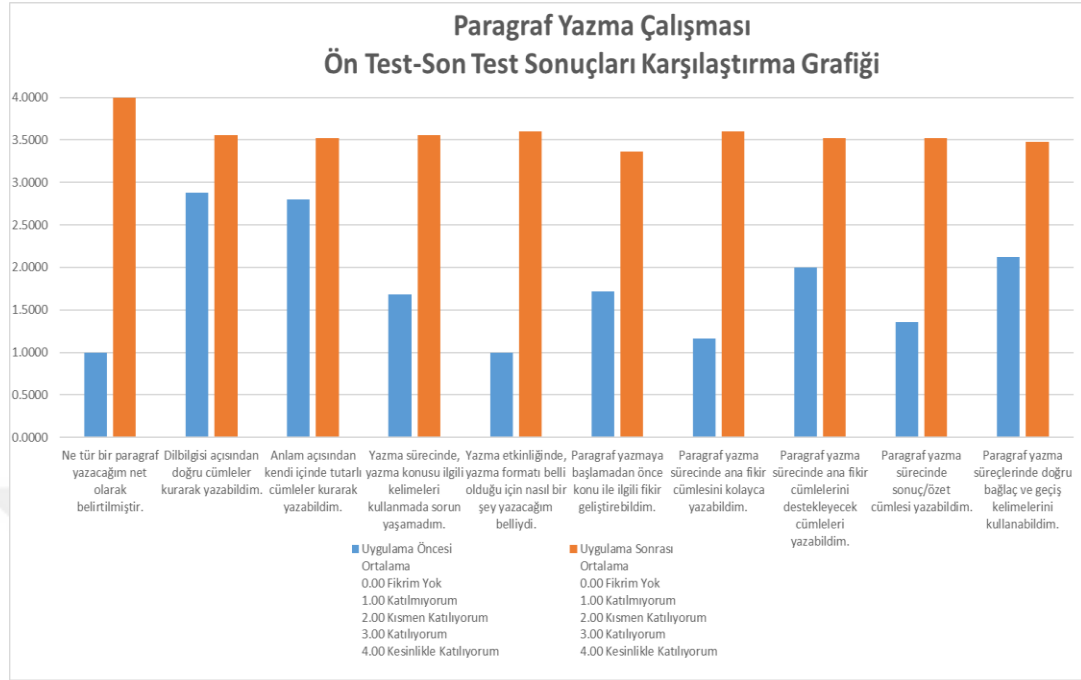
son testte bu önermeye 3,600 puan ortalamasıyla “kesinlikle katılıyorum” cevabı vermeleri bu tespiti desteklemektedir.

“*Paragraf yazma sürecinde ana fikir cümlelerini destekleyecek cümleleri yazabildim.*” önermesi testlerin sekizinci sıradaki önermesidir. Bu önermeye uygulama öncesi öğrenciler 2,000 puan ortalamasıyla “kısmen katılıyorum” cevabını vermişlerdir. Aynı önermeye uygulama sonrası ise 3,520 puanla “kesinlikle katılıyorum” cevabı verilmiştir. Bu tercih, öğrencilerin uygulama öncesi sahip oldukları analitik ve sebep-sonuç tarzı düşünme yapısının eğitim süresince yapılan alıştırmalarla daha da iyileştirildiğini, dolayısıyla paragraf yazarken ana fikri destekleyen cümleleri kolaylıkla kurabildiklerini göstermektedir.

Testlerde dokuz numaralı önerme olan “*Paragraf yazma sürecinde sonuç/özet cümlesi yazabildim.*” önermesine öğrenciler uygulama öncesi 1,3600 puan ortalamasıyla “katılmıyorum” cevabını vermişlerdir. Bu cevap, öğrencilerin kullandıkları dil kitabında bu terminolojiyle hiç karşılaşmamasından ve paragraf elemanı olarak sonuç/özet cümlesini daha önce görmemiş ya da duymamış olmalarından dolayı şaşırtıcı değildir. Uygulama sonrası ise aynı önermeye bu sefer 3,520 puan ortalamasıyla “kesinlikle katılıyorum” cevabını vermişlerdir. Verilen cevap, paragraf eğitimi süresinde paragrafın asli unsurlarından olan sonuç/özet cümlesi yazma konusunda öğrencilerin kavramı ve terminolojiyi anladığı ve içselleştirdikleri şeklinde değerlendirilebilir.

Testlerin onuncu ve son önermesi olan “*Paragraf yazma süreçlerinde doğru bağlaç ve geçiş kelimelerini kullanabildim.*” önermesine uygulama öncesi verilen cevap 2,120 puan ortalamasıyla “kısmen katılıyorum” cevabıdır. Dil öğrenimi ve yazma sürecinde düşünceler açısından sebep-sonuç ilişkisi kuran, olayları kronolojik sıraya koyan ve düşünce akışında bütünlük sağlayan geçiş cümleleri ve bağlaçları doğru kullanmak oldukça önemlidir. Öğrencilerin vermiş oldukları cevap bu kullanımı uygulama öncesi kısmen yapabildiklerini göstermektedir. Aynı önermeye uygulama sonrası verilen cevap ise 3,480 puan ortalamasıyla “katılıyorum” cevabıdır. Bu cevap paragraf yazma sürecinde listeler halinde dağıtılan bağlaçlar ve geçiş cümlelerinin öğrencilerin yazma çalışmalarına doğrudan katkı sağladığı şeklinde yorumlanabilir.

5.3.1.4. Paragraf Yazma Çalışmaları Ön Test-Son Test Sonuçları Genel Değerlendirmesi

Grafik 13: Paragraf Yazma Çalışması Ön Test-Son Test Sonuçları Karşılaştırma Grafiği

Sonuç olarak, yukarıdaki grafikte de görüldüğü üzere durum çalışmasının paragraf yazma uygulama öncesi uygulanan ön test ve yazman uygulama sonrası uygulanan son testler kısmında on adet önermeye verilen cevaplar önermelere göre farklılık göstermekle birlikte genele bakıldığında “katılmıyorum” cevabından “kesinlikle katılıyorum” seçeneğine doğru önemli bir artış olduğu görülmektedir. Bu genel artış eğilimi, öğrencilerin uygulama öncesi yazma çalışmalarında paragrafı oluşturan elemanlar hakkındaki farkındalıklarının uygulama sonrasında arttığı şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca uygulama öncesi ve uygulama sonrası yazılan beşer paragrafın sonuçları arasındaki dikkat çekici artışın öğrenci ön test-son test sonuçlarıyla paralellik arz etmesi de paragraf yazma çalışmalarının öğrenciler tarafından da başarılı bulunduğu ve amacına ulaştığı şeklinde değerlendirilebilir.

5.3.2. Kompozisyon Yazma Ön Test-Son Test Uygulama Sonuçları

Çok paragraflı kompozisyon yazma aşamasında öğrencilere uygulama öncesi bir ön test, uygulama sonrası da bir son test olmak üzere toplam iki test uygulanmıştır. Öğrencilere uygulanan testlerin amacı, çok paragraflı kompozisyon yazma aşamasında öğrencilerin kompozisyon türleri, tez cümlesi, yazma konuları, yazma süreci, kompozisyonun parçaları –giriş paragrafı, gelişme paragrafları ve sonuç

paragrafı–, kompozisyon formatı ve yazarken kullanılan geçiş cümleleri ve bağlaçlar hakkındaki bilgilerinin ilk etapta ne olduğunu ve uygulama sonrasında aynı konular hakkında nasıl bir tablonun oluştuğunu ortaya koymaktır. Kompozisyon için uygulanan test sonuçlarının SPSS’e göre tanımlayıcı istatistik veri dağılımı ve puan değerleri aşağıdaki gibidir.

Tablo 102: SPSS’e Göre Tanımlayıcı İstatistik Veri Dağılımı

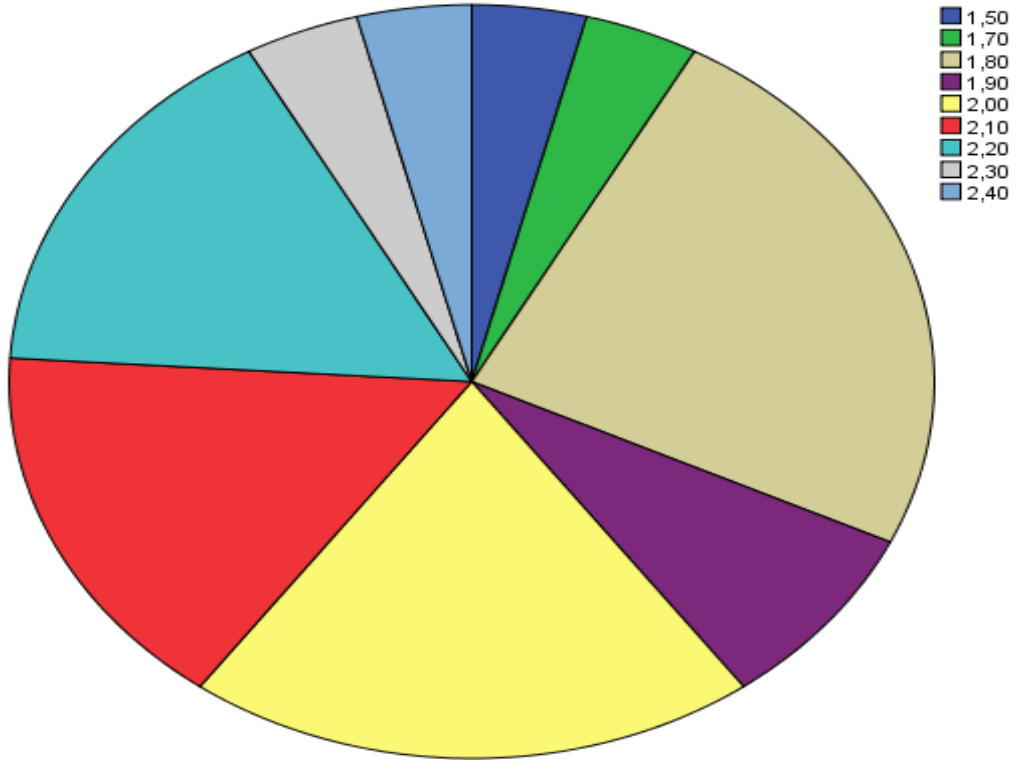
Tanımlayıcı İstatistik					
0,00 Fikrim Yok					
1,00 Katılmıyorum					
2,00 Kısmen Katılıyorum					
3,00 Katılıyorum					
4,00 Kesinlikle Katılıyorum					
	N	Minimum	Maksimum	Ortalama	Standart Sapma
Yaş	25	19,00	28,00	23,1200	2,83314
Kompozisyon Ön Testi: Uygulama Öncesi	25	1,500	2,400	1,9880	0,20881
Kompozisyon Son Testi: Uygulama sonrası	25	3,300	3,900	3,5680	0,14640

5.3.2.1. Uygulama Öncesi Kompozisyon Yazma Ön Test-Son Test Sonuçları

Testlere yaşları on dokuz ile yirmi sekiz arasında ve yaş ortalaması yirmi üç olan on iki kadın, on üç erkek toplam yirmi beş kişi katılmıştır. Uygulama öncesi uygulanan ön teste katılanların vermiş oldukları cevaplarda ortalama değer 1,9880 (kısmen katılıyorum) iken uygulama sonrası uygulanan son testte ortalama değer 3,5680 (kesinlikle katılıyorum) olmuştur. Uygulama öncesi kompozisyon ön test cevap dağılım tablosu aşağıdaki gibidir.

Tablo 103: Uygulama Öncesi Kompozisyon Ön Test İstatistikleri

		Sıklık	Oran	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Geçerli (Valid)	1,50	1	4	4	4
	1,70	1	4	4	8
	1,80	6	24	24	32
	1,90	2	8	8	40
	2,00	5	20	20	60
	2,10	4	16	16	76
	2,20	4	16	16	92
	2,30	1	4	4	96
	2,40	1	4	4	100
	Total	25	100	100	

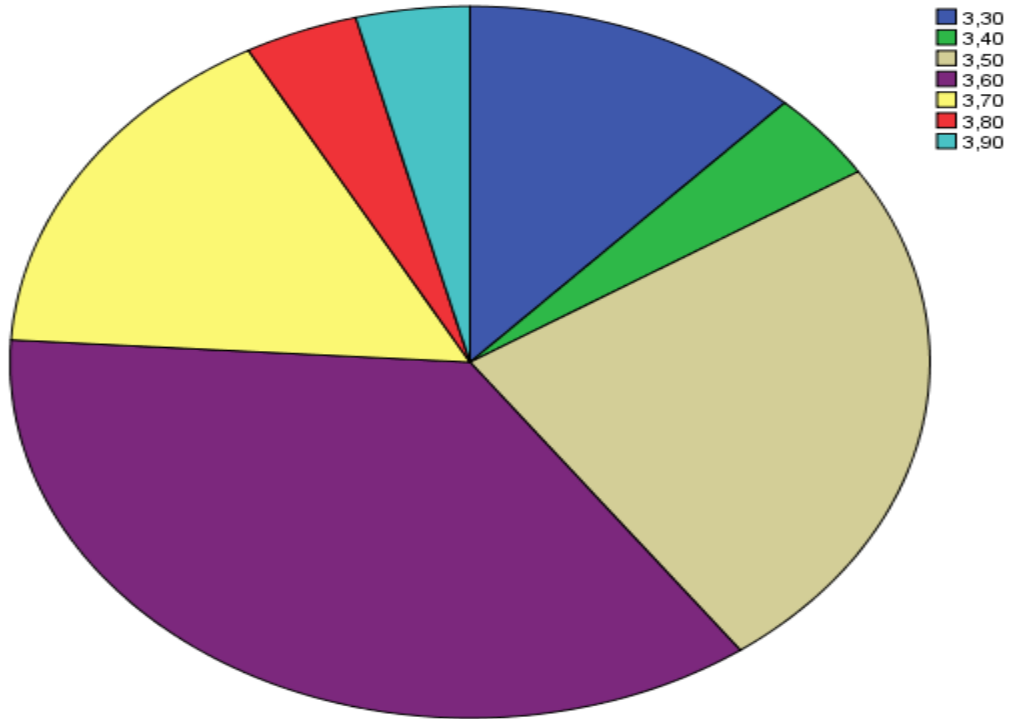
Grafik 14: Uygulama Öncesi Ön Test Cevap Dağılım Grafiği

5.3.2.2. Uygulama Sonrası Kompozisyon Yazma Son Test Sonuçları

Uygulama sonrası öğrencilere uygulanan son test önermelerine verilen cevaplarda altı öğrenci **1,780 puan ortalaması** ve **%24’le “kısmen katılıyorum”** cevabını verirken, sadece bir öğrenci **1,50 puan ortalaması** ve **%4’le “katılmıyorum”** şikkını tercih etmiştir. Uygulama sonrası son test cevap dağılım tablosu aşağıda paylaşılmıştır.

Tablo 104: Uygulama Sonrası Kompozisyon Son Test İstatistikleri

		Sıklık	Oran	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Geçerli (Valid)	3,30	3	12,0	12,0	12,0
	3,40	1	4,0	4,0	16,0
	3,50	6	24,0	24,0	40,0
	3,60	9	36,0	36,0	76,0
	3,70	4	16,0	16,0	92,0
	3,80	1	4,0	4,0	96,0
	3,90	1	4,0	4,0	100,0
	Total	25	100,0	100,0	

Grafik 15: Uygulama Sonrası Son Test Cevap Dağılım Grafiği

Son testte önermelere verilen cevaplarda en çok dokuz öğrenci **3,60 puan ortalaması** ve **%36'lık bir oranla “kesinlikle katılıyorum”** cevabını verirken, sadece bir öğrenci **3,20 puan ortalaması** ve **%4'lük bir oranla “katılıyorum”** şikkını tercih etmiştir. Uygulama sonrası son test cevap dağılım tablosu aşağıda paylaşılmıştır.

SPSS'te yapılan testler sonucunda elde edilen p-değeri, anlamlılık seviyesi olarak belirlenen **0,05'ten** küçük olduğunda test edilen ortalamalar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmektedir. Aşağıda paylaşılan “SPSS'e Göre Kompozisyon Ön Test-Son Test Verileri Güvenilirlik Analizi Eşleştirilmiş Test Örneği” ve “SPSS'e Göre 10 Önermeli Kompozisyon Ön Test-Son Test Verileri Güvenilirlik Analizi Eşleştirilmiş Test Örneği” tablolarına göre “alt” ve “üst” değerler **0,05'ten** küçük olduğu için yapılan çalışmada elde edilen değerler istatistiksel olarak anlamlıdır.

Tablo 105: SPSS'e Göre Kompozisyon Ön Test-Son Test Verileri Güvenilirlik Analizi

Kompozisyon Ön Test-Son Test	Eşleştirme Farklılıkları				
	Ortala ma	Standart Sapma	Ortalamanın Standart Hatası	%95 Farkın Güven Aralığı	
				Alt	Üst
Uygulama Öncesi ve Uygulama Sonrası	-1,58000	0,24833	0,04967	-1,68250	-1,47750

Tablo 106: SPSS'ye Göre 10 Önermeli Kompozisyon Ön Test-Son Test Verileri Güvenilirlik Analizi

Uygulama Öncesi ve Uygulama Sonrası Eşleştirme	Eşleştirme Farklılıkları				
	Ortalam a	Standart Sapma	Ortalamanı n Standart Hatası	%95 Farkın Güven Aralığı	
				Alt	Üst
1	*	*	*	*	*
2	-0,80000	0,86603	0,17321	-1,15748	-0,44252
3	-0,68000	0,90000	0,18000	-1,05150	-0,30850
4	-0,80000	0,81650	0,16330	-1,13703	-0,46297

5	-2,28000	0,67823	0,13565	-2,55996	-2,00004
6	-1,00000	0,81650	0,16330	-1,33703	-0,66297
7	-1,92000	0,81240	0,16248	-2,25534	-1,58466
8	-1,80000	0,91287	0,18257	-2,17681	-1,42319
9	-2,24000	0,77889	0,15578	-2,56151	-1,91849
10	-1,28000	0,67823	0,13565	-1,55996	-1,00004

5.3.2.3. Kompozisyon Yazma Çalışmaları Ön Test-Son Test Sonuçlarının Madde Analizleri

Öğrencilere uygulama öncesi verilen “ön test” ve uygulama sonrası verilen “son test”te, önermelere verilen cevapların detayları ve cevapların ortalamasının karşılaştırmasını gösteren tablo da aşağıda paylaşılmıştır.

Tablo 107: Kompozisyon Yazma Çalışması Ön Test-Son Test Sonuçları Karşılaştırma Tablosu

Sıra Numarası	Kompozisyon Yazma Çalışması Ön Test-Son Test Önergeleri	Uygulama Öncesi Ortalama	Uygulama Sonrası Ortalama
		0,00 Fikrim Yok 1,00 Katılmıyorum 2,00 Kısmen Katılıyorum 3,00 Katılıyorum 4,00 Kesinlikle Katılıyorum	
1	Ne tür bir kompozisyon yazacağım net olarak belirtilmiştir.	1,0000	4,0000
2	Dil bilgisi açısından doğru cümleler kurarak yazabildim.	2,8400	3,6400
3	Anlam açısından kendi içinde tutarlı cümleler kurarak yazabildim.	2,8000	3,5800
4	Yazma sürecinde, yazma konusuyla ilgili kelimeleri kullanmada sorun yaşamadım.	2,8000	3,6000

5	Yazma etkinliğinde, yazma formatı belli olduğu için nasıl bir şey yazacağım belliydi.	1,3200	3,6000
6	Kompozisyon yazmaya başlamadan önce konuyla ilgili fikir geliştirebildim.	2,4800	3,5600
7	Kompozisyon yazma sürecinde anlaşılır bir “tez cümlesini” kolayca yazabildim.	1,4000	3,3200
8	Kompozisyon yazarken her bir gelişme paragrafında tez cümlesini destekleyen ana fikir cümlesi yazabildim.	1,6800	3,4800
9	Kompozisyon yazarken tez cümlesine paralel bir sonuç paragrafı yazabildim.	1,3200	3,5600
10	Kompozisyon yazma süreçlerinde doğru bağlaç ve geçiş kelimelerini kullanabildim.	2,2400	3,5200

Ön Test-Son Test önermeleri tek tek analiz edildiğinde:

Testlerin ilk önermesi olan “*Ne tür bir **kompozisyon** yazacağım net olarak belirtilmiştir.*” önermesine uygulama öncesi ilk olarak 1,000 ortalama puanla “katılmıyorum” cevabı verilirken, uygulama sonrası 4,000 ortalama puanla “kesinlikle katılıyorum” cevabı verilmiştir. “1,000” puanlık bu değer uygulama öncesi öğrencilere kompozisyon yazmaya başlarken ne tür bir kompozisyon yazmaları gerektiği hakkında net bir açıklama yapılmadığını göstermektedir. Uygulama sonrası alınan “kesinlikle katılıyorum” cevabı ise kompozisyon türleri ile ilgili verilen eğitimin öğrenciler açısından yararlı olduğu şeklinde değerlendirilebilir.

Testlerin ikinci sırada yer alan “*Dil bilgisi açısından doğru cümleler kurarak yazabildim.*” ve üçüncü sırada yer alan “*Anlam açısından kendi içinde tutarlı cümleler kurarak yazabildim.*” önermelerine uygulama öncesi 2,8400 ve 2,800 puan ortalamasıyla “katılıyorum” cevabı verilmiştir. Aynı önermeye verilen cevap

uygulama sonrası 3,6400 ve 3,5800 puan ortalamasıyla “kesinlikle katılıyorum” olmuştur. Bu durum, B2 seviyesinde öğrenim gören öğrencilere eğitim süresince sunulan örnek metinlerin ve dil yapılarıyla ilgili çeşitli alıştırmaların faydalı olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Testlerde bulunan dördüncü önerme olan “*Yazma sürecinde, yazma konusuyla ilgili kelimeleri kullanmada sorun yaşamadım.*” önermesine öğrenciler ilk olarak 2,800 puan ortalamasıyla “katılıyorum” cevabını vermişler ve yazma konusu hakkında kelime bilgilerinin yeterli olduğunu dile getirmişlerdir. Uygulama sonrası aynı önermenin 3,600 puan ortalaması ve “kesinlikle katılıyorum” cevabı, kompozisyon yazmaya başlamadan önce yapılan ısınma ve konuya yönlendirme aktivitelerinin öğrencilerin yazma konusuyla ilgili bilgi birikimlerine katkı sağladığını göstermektedir.

Testlerin beşinci sıradaki “*Yazma etkinliğinde, yazma formatı belli olduğu için nasıl bir şey yazacağım belliydi.*” önermesi öğrencilerden 1,320 puan ortalamasıyla “kesinlikle katılmıyorum” cevabını almıştır. Bu değer, kullanmakta oldukları kitapta kompozisyon yazma formatı konusunda teorik olarak bilgi verilmediğini ortaya koymaktadır. Aynı önermeye uygulama sonrası verilen cevap 3,600 puan ortalamasıyla “kesinlikle katılıyorum” cevabıdır. Yükselen bu puan, teorik kompozisyon yazma eğitiminde öğrencilere kompozisyon formatı, kompozisyonun bileşenleri –giriş, gelişme ve sonuç paragrafı bilgi ve ayrıntıları– ve kompozisyon türleri hakkında verilen bilgilerin kompozisyon yazma sırasında format açısından zihinlerindeki belirsizliği giderdiğini ortaya koymaktadır.

“*Kompozisyon yazmaya başlamadan önce konuyla ilgili fikir geliştirebildim.*” önermesi uygulama öncesi ön testte 2,4800 puan ortalamasıyla “kısmen katılıyorum” cevabını alırken, uygulama sonrası verilen son testte bu oran 3,5800’le “kesinlikle katılıyorum” cevabına evrilmiştir. Bu değişim, uygulama sonrası kompozisyon yazmaya başlamadan önce öğrencilerin konu hakkındaki kelime bilgilerini hatırlatma (activating the schemata theory¹⁵) çalışmalarının, konu hakkında kullanılan

¹⁵ İnsanların okuma, dinleme veya yeni deneyimlerle karşılaştığında bilgiyi nasıl organize edip yorumladığını açıklayan bir bilişsel teoridir. İlk olarak psikolog Jean Piaget tarafından tanıtılmış ve daha sonra Richard C. Anderson ve Walter Kintsch gibi araştırmacılar tarafından okuma-anlama bağlamında genişletilmiştir. Şema teorisinin temel fikri, bireylerin mevcut bilgilerinden ve deneyimlerinden yola çıkarak oluşturduğu zihinsel çerçeveler veya şemalara sahip olduklarıdır. Bu şemalar, yeni bilgiyi anlamak için bir çerçeve sağlar.

materyallerin işe yaradığı ve kompozisyon yazmaya başlamadan önce kompozisyonun iskeletini hazırlarken öğrencilere önemli ölçüde katkı sağladığı şeklinde değerlendirilebilir.

Testlerin yedinci önermesi olan “*Kompozisyon yazma sürecinde anlaşılır bir ‘tez cümlesini’ kolayca yazabildim.*” önermesi ön testte öğrencilerden 1,4000 ortalamayla “katılmıyorum” cevabını alırken, uygulama sonrası verilen son testte 3,3200 ortalamayla “katılıyorum” şeklinde cevaplanmıştır. Uygulama öncesi alınan cevap, öğrencilerin kompozisyon yazmaya bir “tez cümlesi”yle başlamaları gerektiği konusunda bilgi sahibi olmadıkları ve nasıl tez cümlesi yazıldığını bilmediklerini düşündürmektedir. Uygulama sonrası alınan “kesinlikle katılıyorum” yanıtı ise sınıf içinde “tez cümlesi nedir, bileşenleri nelerdir ve nasıl yazılır” konuları hakkında verilen teorik bilginin ve yapılan uygulama çalışmalarının, öğrencilerin bu konudaki farkındalıklarını ve yetkinliklerini arttırdığı şeklinde yorumlanabilir.

Testlerde yer alan sekiz numaralı “*Kompozisyon yazarken her bir gelişme paragrafında tez cümlesini destekleyen ana fikir cümlesi yazabildim.*” önermesinde uygulama öncesi ön testte öğrenciler 1,6800 ortalamayla “kısmen katılıyorum” şikkını işaretlerken, uygulama sonrası son testte 3,4800 puan ortalamasıyla “katılıyorum” şikkını seçmişlerdir. Seçeneklerde “kısmen katılıyorum” tercihindan “katılıyorum” tercihine geçmek, eğitim sürecinde tez cümlesi yazma (thesis statement) ve her gelişme paragrafının tez cümlesini destekleyen bir ana fikir cümlesine (major support) ve her ana fikir cümlesini destekleyen yan destek cümlelerine (minor support) sahip olması gerektiği ile ilgili teorik bilgi ve sınıf içi uygulamaların, öğrencilerin tez cümlesi ve ana destek cümleleri yazmalarına katkı sağladığını düşündürmektedir.

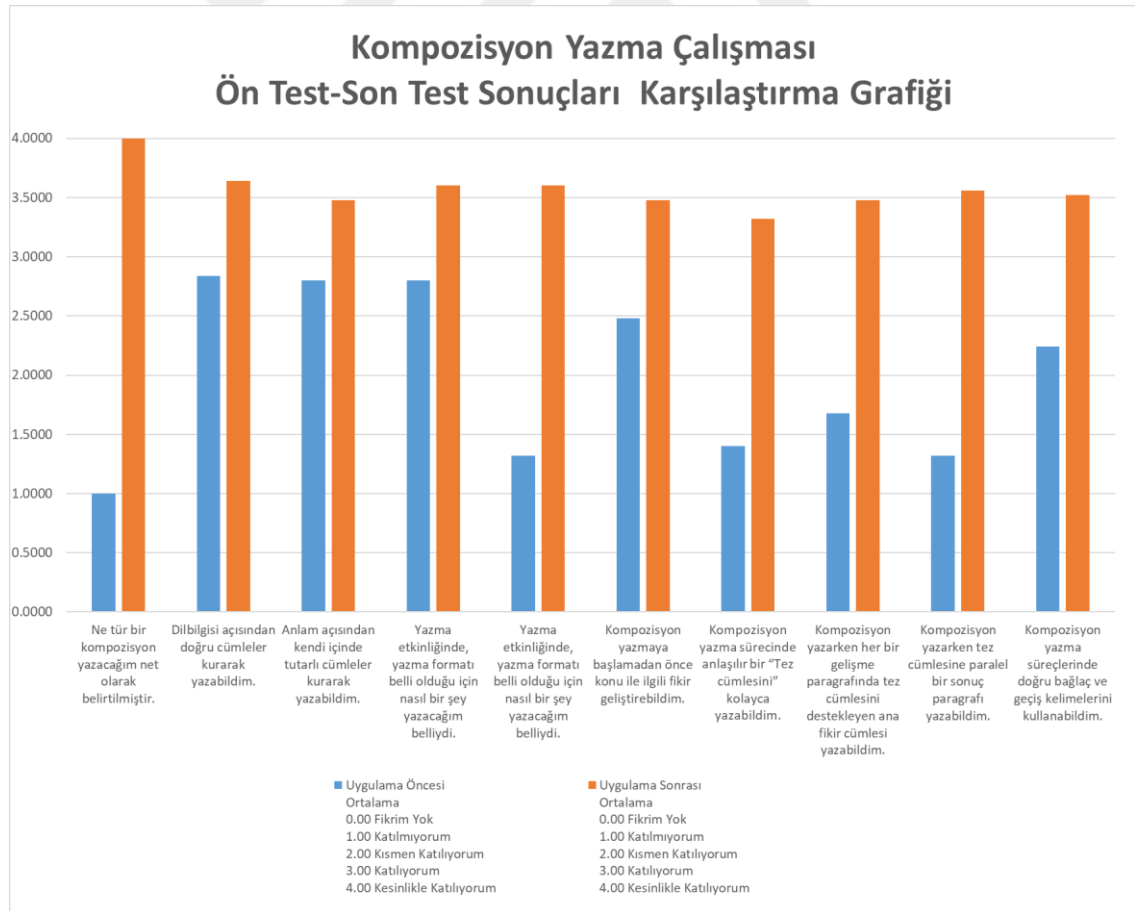
Dokuz sıra numaralı “*Kompozisyon yazarken tez cümlesine paralel bir sonuç paragrafı yazabildim.*” önermesi uygulama öncesi ön testte 1,3200 puan ortalamasıyla “katılmıyorum” şeklinde cevaplanırken, uygulama sonrası son testte 3,5600 puan ortalamasıyla “kesinlikle katılıyorum” şeklinde cevaplanmıştır. Uygulama öncesi tez cümlesi ve kompozisyonun temel taşlarından olan sonuç/kapanış paragrafı yazma konusunda yaşanan eksiklik, önermeye verilen “katılmıyorum” cevabıyla teyit edilmiştir. Uygulama sonrası tez cümlesi ve onu destekleyen gelişme paragraflarının anahtar kelimelerini kullanarak sonuç paragrafı yazma konusunda verilen teorik bilgi ve sınıf içi uygulamaların öğrencilerin kompozisyon yazarken tez cümlesine paralel bir sonuç paragrafı yazabilmelerine

olanak sağladığı, gelişmenin de son testte yer alan “kesinlikle katılıyorum” cevabıyla desteklendiği görülmektedir.

Testlerin onuncu ve son önermesi olan “*Kompozisyon yazma süreçlerinde doğru bağlaç ve geçiş kelimelerini kullanabildim.*” önermesi uygulama öncesi ön testte öğrencilerden 2,2400 ortalamayla “kısmen katılıyorum” tercihini alırken, uygulama sonrası son testte 3,5200 ortalamayla “kesinlikle katılıyorum” tercihine yükselmiştir. Sınıf içi teorik eğitim süresince öğrencilere listeler halinde dağıtılan örnek geçiş cümleleri ve bağlaçlar ve bu konularda yapılan sınıf içi çalışmaların, öğrencilerin kompozisyon yazarken doğru bağlaç ve geçiş cümleleri kullanmalarına katkı sağladığını önermeye verilen “kesinlikle katılıyorum” cevabı desteklemektedir.

Aşağıda kompozisyon yazma çalışması ön test-son test sonuçları karşılaştırma grafiği paylaşılmıştır.

5.3.1.4. Kompozisyon Yazma Çalışmaları Ön Test-Son Test Sonuçları Genel Değerlendirmesi

Grafik 16: Kompozisyon Yazma Çalışması Ön Test-Son Test Sonuçları Karşılaştırma Grafiği

Sonuç olarak yukarıdaki “Kompozisyon Yazma Çalışması Ön Test-Son Test Sonuçları Karşılaştırma” grafiğinde de görüldüğü gibi uygulanan testlerde uygulama öncesi alınan cevapların uygulama sonrasında yükseldiği görülmektedir. Uygulama öncesi alınan “katılmıyorum” ve “kısmen katılıyorum” şıkları arasında yoğunlaşan tercihlerin uygulama sonrası “katılıyorum” ve “kesinlikle katılıyorum” seçeneklerine doğru değiştiği gözlenmektedir. Bu genel değişim eğilimi, eğitim süresince İngilizce kaynaklardan faydalanılarak hazırlanan kompozisyon yazma konuları (*kompozisyon nedir, kompozisyonu oluşturan bileşenler nelerdir, giriş paragrafı ve yazma teknikleri nelerdir, tez cümlesi nedir, nasıl yazılır, gelişme paragrafları ve ana fikir cümleleri ve yan destek cümleleri nasıl yazılır, sonuç paragrafı nasıl tez cümlesiyle paralel yazılır ve kompozisyon tür ve formatına göre hangi geçiş cümleleri kullanılır*) hakkında aldıkları eğitimin öğrenciler açısından yararlı olduğu ve kompozisyon yazma çalışmasının da hedefine ulaştığı şeklinde yorumlanabilir.

6. BÖLÜM: SONUÇ VE ÖNERİLER

6.1. Sonuç

Yabancı dil olarak Türkçe, son yıllarda dünya genelinde öğrenilen ve önemi gittikçe artan bir dil haline gelmiştir. Zengin bir dil yapısı, kelime varlığı ve Türk dili konuşan ülkeler de dahil edildiğinde çok geniş bir alanda konuşuluyor olması Türkçe öğrenmeye olan talebi her geçen gün arttırmaktadır. Bu dili konuşabiliyor olmak kültürel değerlerin paylaşılması, iletişim becerilerinin geliştirilmesi, akademik gelişme, iş fırsatları, bireysel gelişim ve küresel bağlantılar sağlama açısından kullanıcılarına pek çok fayda sağladığı için bugün ülkemizde 198 farklı ülkeden 300 binden fazla yabancı öğrenci eğitim görmektedir.

Farklı dil ailelerine sahip dil kullanıcıları, yeni bir dili öğrenirken dil bilgisi, kelime bilgisi ve cümle yapıları gibi alanlarda sorunlar yaşayabildikleri gibi dört temel beceri olan okuma, dinleme, konuşma ve yazma becerilerinde de sorunlar yaşayabilirler. Türkçe öğretiminde aktif rol alan Türkçe öğretmenleriyle yapılan görüşmelerde benzer bir sorunun yabancı dil olarak “yazma becerisinin” öğretiminde var olduğu tespit edilmiştir. Tespit edilen bu soruna çözüm önerileri sunmak amacıyla İKÜTÜMER’in 2021-2022 akademik yılında üç aşamalı bir durum çalışması gerçekleştirilmiştir. İlk aşamada literatür taraması, ikinci aşamada veri toplama amaçlı sınıf içi çalışma, son aşamada ise ön test-son test uygulaması yapılmıştır.

Çalışmanın ilk aşaması olan literatür taraması bölümünde, öncelikle yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yaygın olarak kullanılan dört dil öğretim seti (A1 düzeyinden C1 düzeyinde) ile yabancı dil olarak İngilizce öğretiminde yaygın biçimde kullanılan beş dil öğretim seti, kullanılan yazma türleri, aktiviteler ve yöntemler açısından incelenmiş ve sonuç olarak sayısal anlamda Türkçe öğretim setlerinde tespit edilen yazma aktivitesi sayılarının, İngilizce öğretim setlerinde bulunan yazma aktivitelerinden daha fazla olduğu ve sıklıkla karşılaşılan yazma türlerinin “paragraf ve kompozisyon” olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla, bu tez çalışmasında “yabancı dil olarak Türkçede yazma becerisinin öğretilmesinde” yaşanan sorunlara “paragraf ve kompozisyon yazma” düzeyinde çözüm önerileri sunulması hedeflenmiştir.

Çalışmanın ikinci aşamasında, B1 seviyesinde olan İKÜTÜMER öğrencileriyle **uygulama öncesi** (*sadece ders kitabında yer alan paragraf yazma yöntem ve yönergelerine göre yazma çalışması yapılan dönem*) ve **uygulama sonrası** (*paragrafla ilgili olarak İngilizce yazma öğretimi kitaplarında yer alan yöntem yönergelerine göre yazma eğitiminin verildiği dönem*) olarak sınıflandırılmış iki aşamalı **paragraf yazma** çalışması yapılmıştır. Uygulama öncesi bu çalışmada öğrencilere okumakta oldukları kitapların yazma bölümlerinden seçilen beş konu hakkında paragraf yazdırılmış ve bu ödevler değerlendirilmiştir. Çalışmanın ikinci aşamasında öğrencilere İngilizce kitaplardan derlenen materyallerle paragraf yazma eğitimi verilmiş ve daha önce yazmış oldukları aynı konular üzerine tekrar yazmaları istenmiş ve bu ödevler de değerlendirilmiştir. Uygulama öncesi yazma sonucu ile uygulama sonrası yazma notları SPSS programı kullanılarak karşılaştırılmış ve öğrencilerin uygulama sonrası paragraf **yazma notlarında istatistiksel olarak anlamlı bir artış olduğu tespit edilmiştir.**

Benzer iki aşamalı çalışmada B2 seviyesine gelen aynı öğrencilere uygulama öncesi (*sadece ders kitabında yer alan kompozisyon yazma yönergelerine göre yazma çalışması yapılan dönem*) aşamada kullandıkları ders kitabından seçilen üç konu hakkında **kompozisyon** yazdırılmış ve ödevler değerlendirilmiştir. Daha sonra aynı öğrencilere İngilizce yazma öğretiminde kullanılan kitaplardan derlenen materyallerle kompozisyon yazma eğitimi verilmiş ve daha önce yazmış oldukları aynı konular hakkında tekrar yazmaları istenmiştir. Elde edilen uygulama öncesi ve uygulama sonrası ödev notları SPSS programına göre analiz edilmiş ve **uygulama sonrası ödev notlarında anlamlı bir gelişme olduğu görülmüştür.**

Çalışmanın üçüncü ve son aşamasında öğrencilerin hem paragraf hem de kompozisyon yazma çalışmaları hakkında görüşlerini almak için uygulama öncesi “**ön test**” ve uygulama sonrası “**son test**” olmak üzere toplamda **dört adet test** uygulanmıştır. Bu test verileri de SPSS’e göre analiz edilmiş ve uygulama sonrası “**son test**” sonuçlarında, uygulama öncesi verilen “**ön test**” sonuçlarına göre **anlamlı bir iyileşme olduğu tespit edilmiştir.**

Sonuç olarak, yabancı dil olarak Türkçe paragraf ve kompozisyon yazma öğretiminde, İngilizce kaynaklarda yer alan paragraf ve kompozisyon yazma öğretimi yöntemlerinin kullanılmış olmasının, YDT yazma öğretiminde işe yaradığını, öğrencilerin uygulama sonrası yazmış oldukları paragraf (**uygulama öncesine göre %55 lik bir artış**) ve kompozisyon sonuçları (**uygulama öncesine göre**

%42 lik bir artış) da teyit etmektedir. Ayrıca, söz konusu araştırmada paragraf ve kompozisyon yazma çalışmaları sonrası uygulanan “ön- test” ve “son-test” sonuçları da uygulan yöntemlerin başarılı olduğunu göstermektedir. Paragraf yazma çalışmalarında uygulanan ön testin ortalaması **1,7720’den (Kısmen katılıyorum)**, son test uygulamasında **3,5720’ye (Tamamen katılıyorum)** yükselmiştir. Benzer şekilde kompozisyon yazma çalışmalarında uygulanan ön testin ortalaması **1,9880’den (Kısmen katılıyorum)**, son test uygulamasında **3,5680’ne (Tamamen katılıyorum)** yükselmiştir. İstatistiksel olarak elde edilen bu değerler de öğrenciler açısından bakıldığında da YDT yazma öğretiminde, İngilizce kaynaklarda yer alan paragraf ve kompozisyon yazma öğretimi yöntemlerinin ve kitaplardan derlenen yazma materyallerinin başarılı olduğunu ortaya koymaktadır.

6.2. Öneriler

Türkçe, zengin bir dil yapısına sahip olan ve karmaşık kuralları barındıran bir dildir. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenmek isteyen kişiler için yazma becerisinin geliştirilmesi özellikle Türk üniversitelerinde eğitim görmek isteyen bireyler için önemli bir hedeftir, ancak öğrenciler çeşitli sebeplerden dolayı paragraf ve kompozisyon yazma aşamasında bazı zorluklar ve sorunlarla karşılaşmaktadırlar. Yapılan durum çalışmasında elde edilen veriler ve deneyimler ışığında, öğrencilerin karşılaştığı zorluklar “genel ve paragraf-kompozisyon yazma alanına özel zorluklar” olarak tespit edilmiştir.

6.2.1. Yazma Becerisi Öğretiminde Genel Sorunlara Öneriler

Karşılaşılan bu zorlukların ilk grubunda yer alanlar “dil bilgisi, kelime dağarcığı eksikliği, yazma pratiği eksikliği, kültürel farklılıklar ve geri bildirim eksikliği” olarak göze çarpmaktadır ve bu zorlukların üstesinden gelmek için çözüm önerileri aşağıda listelenmektedir.

- 1. Dil Bilgisi Sorunları:** Türkçenin dil bilgisi kuralları, yabancı dil öğrencileri için karmaşık olabilir. Özellikle çekim ekleri, sıfat-fiil uyumu, zamirler ve çoğul yapısı gibi konular, öğrencilerin yazma becerisini olumsuz yönde etkileyebilir. **Dil bilgisi kuralları ve yazım konuları, açıklayıcı örneklerle desteklenerek aktarılmalıdır.** Öğretmenler, öğrencilere bu konularda daha fazla pratik yapma imkânı sunarak dil

bilgisi sorunlarını azaltabilirler. Ayrıca dil bilgisi kurallarının yanı sıra öğrencilere örnek cümleler ve örnek metinler vererek pratik yapmalarını teşvik etmek önemlidir, çünkü pratik yapma fırsatları sunan yazma egzersizleri ve geri bildirimler de öğrencilerin becerilerini geliştirmelerine yardımcı olabilir.

2. Kelime Dağarcığı Eksikliği: Yabancı dil öğrencileri, kelime dağarcığı eksikliği nedeniyle yazarken sınırlı kelime kullanabilirler. Kelimelerin anlamını anlamak ve doğru bir şekilde kullanmak, yazılı ifade yeteneklerini geliştirmek için önemlidir. Kelime dağarcığının genişletilmesi için aktif kelime öğrenme stratejileri kullanılmalıdır. Öğretmenler, öğrencileri düzenli olarak kelime çalışmaları yapmaya teşvik etmelidir ve bu kelimelerin kullanımıyla ilgili pratik yapmalarına olanak sağlanmalıdır. Bunun için **sözlük, kelime kartları, kelime oyunları gibi etkili öğrenme araçları kullanılabilir.** Ayrıca öğrencileri yazılacak **konu hakkında daha fazla okumaya teşvik etmek,** kelime dağarcığını genişletmek için önemli bir adımdır.

3. Yazma Pratiği Eksikliği: Yazma becerisinin geliştirilmesi, düzenli ve yeterli miktarda pratik yapmayı gerektirir. Ancak yabancı dil öğrencilerinin yazma pratiği yapma fırsatı sınırlı olabilir. Öğretmenler, **sınıfta yazma etkinliklerine daha fazla zaman ayırarak öğrencilerin pratik yapmasını sağlayabilir ve ödevler aracılığıyla yazılı iletişim becerilerini destekleyebilirler.** Ayrıca öğrencilere yazılı olarak iletişim kurmaları için fırsatlar sunmak da önemlidir. Öğrenciler, **günlük tutma, mektup veya blog yazma gibi etkinliklerle yazılı ifade becerilerini geliştirebilirler.** Tüm bunların yanında, öğrencilerin yazdıkları metinleri paylaşımları ve geri bildirim almaları da teşvik edilmelidir.

4. Kültürel Farklılıklar: Yabancı dil öğrencileri, Türkçe yazarken kültürel farklılıklar nedeniyle bazı sorunlarla karşılaşabilirler. Türkçede kullanılan deyimler, atasözleri veya kültürel referanslar, öğrencilerin anlamasını ve kullanmasını zorlaştırabilir. Bu durumu aşmak için öğretmenler öğrencilere Türk kültürü ve dilinin yanı sıra **metinlerde kullanılan deyimler ve atasözleri hakkında da bilgi vermeli ve açıklamalar yapmalıdır.** Öğrencilere, Türkçeyi **kullanırken uygun ifadelerin yanı sıra kültürel bağlamı da dikkate almaları gerektiği öğretilmelidir.** Bu,

öğrencilerin daha etkili ve uygun bir şekilde yazmalarına yardımcı olacaktır. Ayrıca öğrencileri Türk kültürüne daha fazla maruz bırakacak etkinlikler düzenlemek de faydalı olabilir.

5. **Geri Bildirim ve Düzenli Değerlendirme:** Öğrencilere düzenli olarak yazılı metinlerini değerlendirme ve geri bildirim sağlama fırsatı verilmelidir. Ayrıca düzenli geri bildirimle öğretmenler öğrencilerin ilerlemesini takip edebilir ve öğretim programını buna göre ayarlayabilirler.

6.2.2. Paragraf ve Kompozisyon Öğretimine Özel Öneriler

Yapılan durum çalışmasında elde edilen veriler ve deneyimler ışığında, öğrencilerin “**paragraf-kompozisyon yazma alanına özel**” tespit edilen zorlukların üstesinden gelmelerine yardımcı olacağı düşünülen ve öğrencilerin daha başarılı ve etkin paragraf ve kompozisyon yazmalarını sağlayacak öneriler de aşağıda sıralanmaktadır.

1. Yazma çalışmasına başlamadan önce öğrencilerin yazacakları konu hakkındaki kelime bilgilerini canlandırmak ve kelime dağarcığını zenginleştirmek için “**ısındırma (warm-up) ve konuya yönlendirme (lead-in) amaçlı**” aktiviteler hazırlanmalıdır. Bu aktiviteler yazma konusu hakkında bir okuma, konuşma ya da dinleme aktivitesi olabilir. Bu sayede yazma esnasında kullanılması muhtemel kelimeler öğrencilere kazandırılabilir ve öğrenciler bu kelimeleri kullanarak daha kolay ve içeriği açısından daha tatmin edici ve etkin cümleler yazabilirler. Ayrıca yapılacak ısınma aktiviteleri öğrencilere birçok fayda sağlar:

- a. **Dikkati Toplama:** Isınma ve konuya yönlendirme etkinlikleri, öğrencilerin dikkatlerini konuya odaklamalarına yardımcı olabilir. Bu, öğrencilerin yazma görevine başlamadan önce zihinsel olarak hazır olmalarını sağlar.
- b. **Dil Becerilerini Geliştirir:** Bu tür etkinlikler, öğrencilerin dil becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur. Örneğin bir ısındırma etkinliği sırasında kelime dağarcığı zenginleştirilebilir veya dil bilgisi kuralları tekrar edilebilir.

- c. **Motivasyonu Artırma:** İlgi çekici bir giriş veya öğrencilerin kişisel deneyimlerini içeren bir ısınma çalışması, öğrencilerin yazma görevine daha fazla motivasyonla yaklaşmalarını sağlayabilir.
 - d. **Öğrenci Katılımını Artırma:** Isınma ve konuya yönlendirme çalışmaları sınıf içi etkileşimi artırabilir. Öğrenciler bu etkinlikler aracılığıyla fikirlerini paylaşabilir, sorular sorabilir ve grup tartışmalarına katılabilirler.
 - e. **Zihinsel Hazırlık:** Bu tür çalışmalar, öğrencilerin düşünme becerilerini geliştirmelerine yardımcı olabilir. Öğrenciler konuya ilişkin fikirlerini düşünme ve organize etme fırsatı bulabilirler.
 - f. **Bağlam Sağlama:** Konuya yönlendirme çalışmaları, yazma görevi için gerekli bağlamı sunabilir. Bu, öğrencilerin yazılacak metni daha iyi anlamasına ve yazılarını daha etkili bir şekilde oluşturmalarına yardımcı olabilir.
 - g. **Özgünlüğü Artırma:** Isınma ve konuya yönlendirme çalışmaları, öğrencilere kendi bakış açılarını, deneyimlerini ve düşüncelerini ifade etme fırsatı verebilir. Bu, öğrencilerin yazılarını daha özgün ve kişisel hale getirmelerine yardımcı olabilir.
 - h. **İletişim Becerilerini Geliştirme:** Bu tür çalışmalar, öğrencilere sözlü ve yazılı iletişim becerilerini geliştirmeleri için bir fırsat sunar. Grup tartışmaları veya sınıf içi etkinlikler aracılığıyla öğrenciler iletişim becerilerini geliştirebilirler.
 - i. **Öğrenci Özgüvenini Artırma:** Isınma ve konuya yönlendirme çalışmaları, öğrencilerin özgüvenlerini artırabilir. Kendi fikirlerini ifade etme ve yazma becerilerini geliştirme konusundaki başarıları, öğrencilerin özsaygılarını artırabilir.
2. Paragraf ve kompozisyon yazma öğretimi “**planlama, yazı türünün yapısı, dil bilgisi ve yazım, ifade zenginliği ve düzenleme**” adımlarını içerir. Yazma öğretimi esnasında sınıf içinde bu adımların işleyişini gösteren aktiviteler ve teorik bilgiler verilmelidir. Paragraf ve kompozisyon yazma öğretiminde izlenecek bu adımlar öğrencilere bir dizi avantaj sağlar:
- a. **Planlama:** Mantıklı ve yapısal bir çerçeve oluşturur. Yazının nasıl düzenleneceği ve hangi fikirlerin nerede yer alacağı, planlama adımıyla belirlenir. Bu, okuyucuya daha kolay takip edilebilir bir metin

hazırlanmasında yardımcı olur. Aynı zamanda öğrencilere yazma esnasında zaman ve enerji tasarrufu sağlar. Önceden planlama, yazma sürecinin daha hızlı ve verimli olmasını sağlar, çünkü yazar yazarken ne hakkında yazacağını bilmektedir. Son olarak, planlama, yazarın fikirleri düzenlemesine ve belirli bir sıraya koymasına yardımcı olur, bu da yazının daha tutarlı ve anlam dolu olmasını sağlar.

- b. Yazı Türünün Yapısı:** Farklı yazı türleri (örneğin açıklayıcı, tartışmacı, düşünce, anlatı vb) farklı yapılar gerektirir. Çalışması yapılacak olan yazı türünü bilmek yazarın metni amacına ve okuyucu kitlesine uygun şekilde oluşturmasına yardımcı olur. Yazı türlerinde kullanılan uygun yapı, yazarın anlatmak istediği şeyleri belirli bir düzen içinde sunmasına yardımcı olur, bu da okuyucunun metni daha kolay anlamasını sağlar. Ayrıca doğru bir yapı, yazarın ana fikirleri vurgulamasına ve metni daha etkili hale getirmesine olanak tanır.
- c. Dil Bilgisi ve Yazım:** Yazma çalışmasında dil bilgisi kurallarına uygun yazmak metni daha anlaşılır ve okunabilir hale getirir, dolayısıyla okuyucuda güvenilirlik ve inandırıcılığı artırır.
- d. İfade Zenginliği:** Öğrencilere düşüncelerini daha iyi ifade etmelerini sağlamak için sunulan özel ifadeler, yazarın fikirleri daha açık ve canlı bir şekilde iletebilmesine ve düşünceleri daha derinlemesine ifade etmesine yardımcı olur, bu da metni daha etkileyici kılar. Ayrıca bu renkli ve canlı ifadeler, okuyucunun ilgisini çeker ve metne daha fazla ilgi göstermesini sağlar.
- e. Düzenleme:** Düzenleme, yazının kalitesini artırır, gereksiz tekrarları, belirsiz ifadeleri ve mantıksal hataları düzelterek metni akıcı ve tutarlı hale getirir, böylece okuyucu metni kolayca takip edebilir.

Sonuçta, öğrenciler açısından bu adımları takip ederek yazmak daha etkili metinler yazmalarına yardımcı olacaktır.

- 3. Yazma eylemi öncesi öğrencilerin “fikir geliştirme ve düzenleme” yapabilmesi için “beyin fırtınası yapma, örümcek ağı yöntemiyle fikirleri gruplama, madde madde planlama” gibi teknikler öğretilmeli ve uygulatılmalıdır. Bu tekniklerin avantajları kısaca şöyledir:**

- a. **Beyin Fırtınası Yapma:** Bu yöntem, yaratıcı düşünceyi teşvik eder, daha fazla fikir üretmeyi sağlar, sorunları çözmede etkilidir, iletişimi güçlendirir, motivasyonu artırır, yaratıcı engelleri aşmada yardımcı olur, çeşitli perspektifler sunar ve yaratıcı süreci hızlandırır. Tüm bu faydalar, yazma sürecini daha verimli ve üretken hale getirir, sonuç olarak daha zengin ve etkileyici içeriklerin oluşturulmasına katkı sağlar.
- b. **Örümcek Ağı Yöntemiyle Fikirleri Gruplama:** Bu yaklaşım, karmaşık fikirleri düzenli ve anlaşılır bir yapıya dönüştürmeyi kolaylaştırır. Fikirleri merkezi bir tema etrafında toplayarak daha tutarlı ve bağlantılı bir içerik oluşturmaya yardımcı olur. Aynı zamanda görsel olarak da etkili bir sunum sağlar, böylece karmaşıklığı azaltır ve okuyucuların veya izleyicilerin daha kolay anlamasına olanak tanır. Özellikle eğitim materyalleri, sunumlar ve bilgi haritaları gibi alanlarda örümcek ağı yöntemiyle fikirlerin gruplanması bilginin daha etkili bir şekilde iletilmesine yardımcı olabilir.
- c. **Madde Madde Planlama:** Bu yöntem, yazının yapısını netleştirmeye, düzeni sağlamlaştırmaya ve ana noktaları daha etkili bir şekilde iletmeye yardımcı olur. Her bir madde, yazının belli bir bölümünü veya fikri temsil eder, bu da okuyucunun metni daha kolay takip etmesini sağlar. Ayrıca madde madde planlama, yazı sürecini daha sistemli hale getirerek zaman yönetimini iyileştirir ve yazma işini daha yönetilebilir hale getirir. Özellikle karmaşık veya uzun yazılar için her bir maddeyi ayrıca ele alarak yazıyı adım adım geliştirmek ve düzenlemek kolaylaşır.

Sonuç olarak bu tür teknikler, öğrencilerin yazma sürecini daha verimli ve yapılandırılmış hale getirip daha etkili iletişim ve daha iyi anlaşılabilir yazılar oluşturmalarına yardımcı olur. Ayrıca bu çalışmalar öğrencilerin kelime dağarcığı eksikliğinin azaltılmasına yardımcı olabilir.

4. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan kitapların yazma bölümlerinde yazma çalışmasının türü ve yazma eyleminin nasıl yapılacağıyla ilgili bilgi yoktur. Ders kitaplarında sadece yazma konusu verilmekte ve öğrencilerden yazmaları istenmektedir. Bu yüzden Türkçe ders kitaplarında kullanılan **yazma konusu sunum formatının değiştirilmesi** önerilmektedir. İyi bir yazma öğretimi ve hedeflenen yazma çıktısı için öncelikle yazma

konusu hakkında ve hedef yazma türünü gösteren **yazma modeli** sunulmalıdır. Yazma öğretiminde yazma formatı veya modelinin sunulması, öğrencilere yazma süreçlerini daha etkili bir şekilde öğrenmeleri ve uygulamaları için önemli avantajlar sunar. Bu formatlar, öğrencilerin yazma görevlerini daha iyi anlamalarına ve gereksinimleri konusunda net bir kavrayış geliştirmelerine yardımcı olur. Ayrıca bu modeller yazma becerilerini geliştirmeye yönelik öğrencilere rehberlik eder ve yazılarını daha organize ve yapılandırılmış hale getirmelerini sağlar. Yazma formatlarının sunulması, öğrencilerin yazma sürecini daha kolay takip etmelerini sağlar, bu da yazılarını daha iyi planlamalarına, tasarlamalarına ve düzenlemelerine yardımcı olur.

Türkçe öğretim kitaplarının yazma bölümlerinde, iyi bir yazma öğretimi ve hedeflenen yazma çıktısı/ürünü için öncelikle yazma eyleminin nasıl yapılacağı hakkında “**teorik bilgi**” verilmesi gerekmektedir. Diğer bir deyişle, yazma çalışmasına başlamadan önce mutlaka öğrencilere “**yazma eyleminin**” hangi sırayla (beyin fırtınası, düşüncelerin gruplanması, ana fikir cümlesini yönlendiren kontrol cümlesinin yazılması, destek cümleleri vb) ve **nasıl yapılacağını gösteren** eğitim sınıf içinde aşama aşama uygulamalı olarak verilmelidir. Yazma becerisi öğretiminde yazmanın nasıl yapılacağına dair teorik bilgi, öğrencilerin yazma sürecini daha etkili bir şekilde anlamalarını ve uygulamalarını sağlar. Bu teorik bilgi, yazının yapısal öğelerini, dil bilgisi kurallarını, kompozisyonun organizasyonunu ve iletişim amacını kavramalarına yardımcı olur. Ayrıca yazma sürecini adımlara bölmek ve öğrencilere bu adımları izlemeleri için rehberlik etmek, yazma becerilerini geliştirmeye yönelik bir çerçeve sunar. Yazma teorisi, öğrencilerin yazma görevlerini daha iyi planlamalarına, tasarlamalarına ve düzenlemelerine olanak tanırken, yaratıcı düşünceyi teşvik eder ve iletişim becerilerini de güçlendirir. Dolayısıyla öğrencilerle birlikte fikir geliştirme aşamasından fikirlerin organizasyonuna, taslak hazırlamadan ana fikir/tez cümlesi yazmaya kadar tüm süreci gerçekleştirmek, öğrencilere bireysel yazmaya başlamalarında “**yazma sürecinde takip edilecek yolu göstermesi**” açısından önemlidir ve şiddetle önerilmektedir.

5. YDT öğretim setlerinde yazma konusu verilirken istenen yazı türü hakkında bilgi verilmemektedir. Olması gereken ise paragraf ya da kompozisyon düzeyinde yapılan yazma çalışmalarında öğrencilere hangi “**türde**” (fikir,

tasvir, tartışma, sebep, sonuç, avantaj, dezavantaj vb) yazmaları gerektiğinin açıklanmasıdır. Yazma öğretiminde farklı yazı türleri hakkında bilgi vermek, öğrencilerin yazma becerilerini geliştirme ve iletişim yeteneklerini derinleştirmede son derece kritik bir rol oynar. Açıklama, tartışma, anlatma, tanımlama, sınıflama, tasvir gibi yazı türlerinin öğretilmesi, öğrencilere çok çeşitli iletişim durumlarında nasıl etkili yazabileceklerini öğretir. Her bir yazı türü farklı bir amaca ve yapıya sahiptir, bu nedenle öğrencilere bu türlerin özelliklerini anlatmak, yazılı ifadelerini daha iyi ayarlamalarına yardımcı olur. Örneğin bir açıklama yazısı, bir konuyu ayrıntılı ve nesnel bir şekilde açıklamayı gerektirirken, bir tartışma yazısı, bir savı savunmayı veya karşılamayı amaçlar. Bu tür farklılıkları anlamak, öğrencilere yazılarını daha iyi planlama, organize etme ve yazma becerilerini geliştirme fırsatı sunar. Ayrıca farklı yazı türleri öğrencilere düşünme ve analiz etme yeteneklerini kazandırır, bu da onların eleştirel düşünme yeteneklerini güçlendirir. Sonuç olarak, yazma öğretiminde yazı türleri hakkında bilgi vermek, öğrencilerin daha yetkin yazarlar olmalarını ve iletişim becerilerini daha etkili bir şekilde kullanmalarını sağlar. Sonuç olarak, yazma türleri hakkında yapılan sınıf içi çalışmalar sonrası bu tür yazıların örnekleri de kitaplarda mutlaka paylaşılmalıdır. Böylece öğrenciler bu örnekleri model alarak daha kolay yazabilirler.

6. Türkçe öğretim setlerinin yazma bölümlerinde, istenen yazma çalışmasının ne olduğu net olarak belirtilmemektedir. Her yazma çalışması için genellikle “ilgili konuda bir kompozisyon yazınız” denmektedir. Yazma çalışmalarında bir paragraf mı, yoksa çok paragraflı bir kompozisyon mu istendiğinin net bir şekilde belirtilmemesi bir dizi olumsuz sonuca yol açabilir. Bu sorunlar sırasıyla:

- a. **Karmaşa ve Belirsizlik:** Yazarlar, ne tür bir metin oluşturulması gerektiği konusunda net bir yol gösterilmediğinde, kafa karışıklığına düşebilirler. Bu, yazma sürecini başlatma ve planlama aşamasında zorluklara yol açabilir.
- b. **İçerik ve Yapı Sorunları:** Yazının türü belirtilmediğinde, içerik ve yapı konusunda sorunlar ortaya çıkabilir. Örneğin çok paragraflı kompozisyon yazması beklenen bir öğrenci, bir paragraf formatı kullanıyorsa içerik eksikliği ve organizasyon sorunları yaşayabilir.

Ayrıca türü belirtilmeyen bir yazı görevi, öğrencilerin hangi içeriklere odaklanmaları gerektiğini anlamalarını zorlaştırır. Sonuç olarak, yazı eksik veya yetersiz içeriğe sahip olabilir.

- c. **Anlam Kaybı:** Okuyucular için de benzer bir belirsizlik ve anlama zorluğu yaratabilir. Okuyucular, metnin amacını, yapısal düzenini ve içeriğini anlamakta güçlük çekebilirler.
- d. **Değerlendirme Zorluğu:** Öğretmenler veya değerlendirenler, yazıların neye göre değerlendirileceği konusunda net bir ölçü olmadığında, adil ve tutarlı değerlendirme yapmakta zorlanabilirler.
- e. **İletişim Sorunları:** İş dünyasında veya profesyonel ortamlarda da yazının türü ve amacı belirsiz olduğunda iletişimde karmaşa ve eksiklik yaşanabilir.

Bu nedenle yazma çalışmalarında hangi ölçekte bir yazı beklenildiğini belirtmek hem yazarlar hem de okuyanlar için daha net ve etkili bir iletişim sağlar. Bu yazı sürecini daha düzenli hale getirir ve yazının amaçlarına daha uygun bir şekilde yazılmasını kolaylaştırır. Sonuç olarak, YDT öğretim setlerinde istenen çalışmanın bir **paragraf** mı, yoksa birçok paragraftan oluşan bir **kompozisyon** mu olduğu net olarak belirtilmelidir. Bir başka deyişle, öğrencilere yazma ödevi verilirken “ilgili konuda bir kompozisyon yazınız” gibi muğlak bir yönerge yerine “X konusu hakkında bir **fikir paragrafı** yazınız” ya da “X konusu hakkında birçok paragraflı **sebep-sonuç/avantaj-dezavantaj kompozisyonu** yazınız” şeklinde sınırları net biçimde çizen “**doğru yönergeler**” kullanılmalıdır.

7. Paragraf ve kompozisyon yazma aşamasında öğrenciler, düşüncelerini düzenli ve mantıklı bir şekilde ifade etmede zorluk yaşayabilirler. Bu durum metinlerinin akıcılığını ve anlaşılabilirliğini olumsuz yönde etkileyebilir. Bu soruna çözüm olarak, öğrencilere, yazacakları metin için bir “ön taslak hazırlama” ve ana fikirleri, savları veya destekleyici ayrıntıları belirleme fırsatı verilmelidir. Bu bağlamda Türkçe öğretim kitaplarının yazma bölümlerinde, yazma planını ortaya koyan bir iskelet olarak da tanımlanan “**taslak çıkarma (out-line)**” çalışmasının nasıl yapılacağı ayrıntılı olarak anlatılmalıdır. Sonrasında öğrenciler hazırlanan taslak rehberliğinde daha akıcı, düzenli ve organize yazmaya teşvik edilmelidir, çünkü taslak-iskeletle çalışmak, yazma

sürecini düzenleme, organize etme ve daha etkili bir hale getirme açısından öğrencilere pek çok açıdan kolaylık sağlar:

- a. **Yapı ve Organizasyon Sağlar:** Bir taslak, yazının temel yapısını oluşturur. Başlık, giriş, ana bölümler, alt başlıklar ve sonuç gibi bölümleri belirlemek, yazının düzenini sağlar ve içeriğin mantıklı bir sırayla sunulmasını kolaylaştırır.
- b. **Fikirleri Organize Eder:** Taslak oluşturmak, yazarın fikirleri düzenlemesine yardımcı olur. Her paragrafın veya bölümün ana temasını belirlemek, yazının akışını düzenler ve karmaşıklığı azaltır.
- c. **İçerik Eksikliğini Ortaya Koyar:** Taslak aşaması, eksik veya zayıf bağlantılara sahip bölgeleri belirlemeye yardımcı olabilir. Bu, eksik bilgileri eklemek veya daha fazla açıklama yapmak için fırsat sunar.
- d. **Verimli Yazma Sağlar:** Taslak, yazma sürecini daha verimli hale getirir. İleriye dönük olarak hangi bilgilerin nereye gideceğini ve hangi noktaların daha fazla geliştirilmesi gerektiğini planlamak, yazma işini daha düzenli hale getirir.
- e. **Hedefe Odaklanmayı Sağlar:** Taslak, yazarın yazma hedeflerine odaklanmasına yardımcı olur. Yazının amacını ve izleyiciyi düşünmek, yazının daha odaklı ve etkili olmasını sağlar.
- f. **Düzeltilme ve Değişiklikler İçin Kolaylık Sağlar:** Taslak, yazının yapısını belirlediği için herhangi bir düzeltme veya değişiklik yapmayı daha kolay hale getirir. Yazarlar, yazının temel yapısını bozmadan içerikle ilgili geliştirmeler yapabilirler.

Sonuç olarak, taslak (out-line) oluşturmak, yazma sürecini daha sistemli, düzenli ve etkili bir hale getirir. Bu aşama, yazarın fikirlerini düzenlemesine, yazının akışını sağlamasına ve hedef okuyucuya daha iyi ulaşmasına yardımcı olur.

8. Paragraflar ve kompozisyonlar, cümlelerin akıcı ve mantıklı bir şekilde birbirine bağlanmasıyla güçlü hale gelir. Ancak yabancı dil öğrenenler doğru bağlantı kelimelerini seçmede zorlanabilir ve metinlerinde bağlantı eksikliği oluşabilir. Bu durumu ortadan kaldırmak için İngilizce öğretim kitaplarının yazma bölümlerinde olduğu gibi Türkçe ders kitaplarının yazma bölümlerinde de öğrencilerin yazmalarını kolaylaştıran “geçiş cümleleri (transitions), bağlaçlar (linkers), anahtar ifadeler (key expressions) veya deyimlere

(idioms)” yer verilmelidir, çünkü bu yapılar öğrenciye aşağıda listelendiği gibi birçok kolaylık sağlar:

- a. **İfadeyi Düzenler:** Geçiş cümleleri, bağlaçlar ve anahtar ifadeler, yazarların düşüncelerini ve fikirlerini daha sistematik bir şekilde ifade etmelerine yardımcı olur. Bu öğeler metni daha düzenli ve tutarlı kılar.
- b. **Anlamın Aktarılmasını Kolaylaştırır:** Bu yazı teknikleri, fikirlerin ve bağlantıların daha açık bir şekilde ifade edilmesini sağlar. Okuyucuların yazının içeriğini daha kolay anlamasına yardımcı olur.
- c. **Paragraf ve Bölüm Geçişlerini Sağlar:** Geçiş cümleleri ve bağlaçlar, paragraf ve bölüm geçişlerini kolaylaştırır. Bu, okuyucunun metni takip etmesini ve farklı düşünceler arasındaki bağlantıları görmesini sağlar.
- d. **Anlamı Zenginleştirir:** Anahtar ifadeler ve deyimler, metni daha zengin ve renkli hale getirir. Yazarlar, belirli bir amacı veya tonu ifade etmek için bu dil bilgisi öğelerini kullanarak metinlerini daha etkileyici hale getirebilirler.
- e. **Savları Güçlendirir:** Bağlaçlar, mantıksal ilişkileri vurgulayarak savın güçlendirilmesine ve daha inandırıcı hale getirilmesine yardımcı olabilir.
- f. **Akışı Sağlar:** Bu öğeler metindeki akışı korur. İyi yerleştirilmiş geçiş cümleleri ve bağlaçlar, okuyucunun metinde sorunsuzca ilerlemesini sağlar.
- g. **Anlatının Yapısını Güçlendirir:** Anahtar ifadeler ve deyimler, bir hikâyenin veya anlatının yapısını güçlendirebilir. Karakterleri, olayları ve mekânları tanımlamak için kullanılabilirler.

Sonuç olarak, geçiş cümleleri, bağlaçlar, anahtar ifadeler ve deyimler gibi dil bilgisi ve yazı teknikleri, yazıların daha anlaşılır, düzenli ve etkili olmasına katkıda bulunur. Bu öğeler, yazarların fikirlerini daha iyi ifade etmelerine ve okuyuculara daha etkili bir şekilde iletmelerine yardımcı olur.

9. YDT yazma öğretiminde paragraf ve kompozisyon yazma çalışmalarını kolaylaştırmak için her iki yazma türü (paragraf-kompozisyon) için hazırlanmış “yazma şablonu” kullanılması önerilmektedir, çünkü şablon

kullanarak yazma çalışması yapmanın öğrenciler açısından da oldukça fazla avantajı vardır:

- a. **Yapıyı Belirler:** Yazma şablonları, öğrencilere yazılarını düzenlemek ve belirli bir yapıyı takip etmek konusunda rehberlik eder. Başlık, giriş, ana bölümler ve sonuç gibi temel bileşenleri belirler.
- b. **Odaklanmayı Kolaylaştırır:** şablonlar, yazma görevine odaklanmayı kolaylaştırır. Öğrenciler, yazının belirli bölümlerine nasıl başlayacaklarını ve ne yazacaklarını bilmek konusunda daha az tereddüt ederler.
- c. **İçeriği Organize Eder:** Yazma şablonları, öğrencilere içeriklerini mantıklı bir sırayla düzenlemelerine yardımcı olur. Bu, yazının daha düzenli ve akıcı olmasını sağlar.
- d. **Zaman Yönetimine Yardımcı Olur:** şablonlar, yazma sürecini daha verimli hale getirir ve zaman yönetimini kolaylaştırlar. Öğrenciler, her bölümü doldurmak için ne kadar zaman harcamaları gerektiğini planlayabilirler.
- e. **Hızlı Referans Sağlar:** Yazma şablonları, öğrencilere hızlı bir başvuru kaynağı sunar. İhtiyaç duyduklarında hangi bölüme geçmeleri gerektiğini kolayca görebilirler.
- f. **Yazar Yeteneklerini Geliştirir:** şablonlar, öğrencilere yazma temellerini öğretir ve yazma becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur. Yazarlık sürecini daha anlaşılır hale getirirler.
- g. **Anlatım Becerilerini Güçlendirir:** şablonlar, öğrencilere anlatım becerilerini geliştirmelerine yardımcı olabilir. Hikâyeleştirme veya bilimsel tartışma gibi belirli yazı türlerine odaklanmalarına imkân tanır.
- h. **İleri Yazma Projelerine Hazırlar:** Yazma şablonları, öğrencilere daha karmaşık yazma projelerine hazırlık yapmaları için temel sağlar. İlk ğrenme aşamasında yapıyı anlamak, daha ileri düzey yazma görevlerinde faydalı olabilir.

Sonuç olarak, şablon kullanarak yazmaya başlamak öğrencilerin yazma sürecini kolaylaştırdığı gibi konu akışı açısından düşünceleri organize etmelerine yardımcı olur.

10. YDT öğretim setlerinde paragraf ve kompozisyon yazma çalışmalarında sırasıyla “konu cümlesi-tez cümlesi, geliştirme-destek cümleleri, yan destek cümleleri ve sonuç cümlesi” gibi “**paragraf ve kompozisyon yazmanın temel taşı olan yapıların**” üzerinde durulmalı ve sınıf içi çokça çalışma yapılmalıdır. Yazma öğretiminde öğrencilerle birlikte yapılan bu tür çalışmalar:

- a. **İçeriği Düzenler:** Konu cümlesi, yazının ana temasını veya odak noktasını belirler ve yazının geri kalanını düzenler. Tez cümlesi ise yazının ana savını veya görüşünü tanımlar. Bu yapılar, içeriğin düzenli ve mantıklı bir şekilde sunulmasına yardımcı olur.
- b. **Anlamanın Aktarılmasını Sağlar:** Geliştirme-destek cümleleri, ana fikri destekleyen ayrıntıları ve kanıtları sunar. Bu, yazarın düşüncelerini açıklamak ve okuyucuya daha iyi anlatmak için önemlidir.
- c. **Bağlantı ve Akışı Sağlar:** Yan destek cümleleri, paragraf veya çok paragraflı kompozisyon içindeki fikirlerin bağlantısını sağlar. Bu cümleler, farklı düşünceleri ve kanıtları bir araya getirir ve metnin akışını güçlendirir.
- d. **İkna Ediciliği Arttırır:** Tez cümlesi, yazarın ana savını öne sürerken, geliştirme-destek cümleleri bu savı güçlendirir. İyi yazılmış bir tez cümlesi ve etkili destekleyici cümleler, okuyucuyu ikna etmek için kullanılır.
- e. **Paragraf ve Çok Paragraflı Kompozisyon Yapısını Oluşturur:** Bu yapılar, paragraf ve çok paragraflı kompozisyonun temel yapısını oluşturur. Belirli bir konuyu ele almak ve düşüncüyü organize etmek için önemlidir.
- f. **Okuyucunun Daha Kolay Anlamasını Sağlar:** Yazarın düşüncelerini net ve anlaşılır bir şekilde ifade etmesine yardımcı olur. Bu yapılar olmadan metin karmakarışık veya anlaşılmaz olabilir.
- g. **İletişimi Kolaylaştırır:** Yazının düzenli bir şekilde yapılandırılması, yazarın iletmek istediği mesajın daha etkili bir şekilde iletilmesine yardımcı olur.

Sonuç olarak, konu cümlesi-tez cümlesi, geliştirme-destek cümleleri, yan destek cümleleri ve sonuç cümlesi gibi temel yapılar, yazının düzenlenmesi,

içeriğin sunulması ve iletilmek istenen mesajın net bir şekilde anlaşılması açısından büyük öneme sahiptir. Bu yapıları etkili bir şekilde kullanmak, yazının anlamını ve etkisini artırabilir.

11. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrenciler, dil bilgisi kurallarına uymak konusunda zorluklar yaşayabilirler. Dil bilgisi hataları, metnin anlaşılmasını ve okunabilirliğini olumsuz etkileyebilir. Bu soruna çözüm önerisi olarak dil bilgisi kurallarının öğretilmesi ve pekiştirilmesi gereklidir. Öğretmenler, öğrencilere **“temel dil bilgisi kurallarını aktarırken örnekler”** kullanmalıdır. Ayrıca öğrencilere yazma alıştırmaları ve ödevleri vererek yazılı iletişim becerilerini pratik etmelerini sağlamalıdır.

12. Yazma öğretiminde değerlendirme ölçütleri, öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmeleri ve yazılarını daha etkili bir şekilde oluşturmaları için önemlidir. Bu yüzden Türkçe öğretim setlerinde paragraf ve kompozisyon yazmada kullanılan **“değerlendirme ölçütleri”** öğrencilerle açıkça paylaşılmalıdır. Böylece öğrenciler yazarken nelere dikkat etmeleri gerektiğini daha net olarak görebilirler. Paylaşılan değerlendirme ölçütleri öğrencilere şu katkıları sağlar:

- a. **İvedi Geri Bildirim Sağlar:** Değerlendirme ölçütleri, öğretmenlere öğrencilerin yazma becerilerini değerlendirme ve geri bildirim sağlama konusunda bir çerçeve sunar. Bu, öğrencilere yazılarının hangi yönlerini iyileştirebileceklerini ve nerede daha fazla çalışmalar gerektiğini anlamalarına yardımcı olur.
- b. **İyileşmeyi-Gelişmeyi Teşvik Eder:** Değerlendirme ölçütleri, öğrencilere yazılarını zaman içinde nasıl geliştirebileceklerini anlatır. Bu, öğrencilere sürekli bir öğrenme fırsatı sunar ve yazma becerilerini ilerletmeye teşvik eder.
- c. **Objektif Değerlendirme Sağlar:** Belirli değerlendirme ölçütleri, yazıları objektif bir şekilde değerlendirmeyi kolaylaştırır. Bu, öğretmenlerin yazıları adil bir şekilde değerlendirmesine ve tutarlı sonuçlar elde etmelerine yardımcı olur.
- d. **İlerleme Takibini Kolaylaştırır:** Değerlendirme ölçütleri, öğrencilerin yazma becerilerinin zaman içinde nasıl geliştiğini izlemek için kullanılabilir. Bu, öğrencilerin ilerlemelerini görmelerine ve kendilerini geliştirmeye odaklanmalarına yardımcı olabilir.

- e. **İhtiyaçların Belirlenmesini Sağlar:** Değerlendirme ölçütleri, öğrencilerin güçlü ve zayıf yönlerini tanımlamada yardımcı olabilir. Bu, öğrencilere özelleştirilmiş geri bildirim ve destek sağlama fırsatı sunar.
- f. **Yazma Standartlarını Belirler:** Değerlendirme ölçütleri, yazma öğretiminde iletişimi kolaylaştırır ve beklentileri net bir şekilde belirler. Öğrencilere hangi standartlara göre yazmaları gerektiğini açıklar.
- g. **Hedefe Ulaşmayı Kolaylaştırır:** Değerlendirme ölçütleri, öğrencilere yazılarındaki belirli hedeflere ulaşma fırsatı sunar. Bu, yazma sürecini daha odaklı hale getirir ve öğrencilerin amaçlarına daha iyi ulaşmalarına yardımcı olur.

Kısaca, değerlendirme ölçütleri, yazma öğretiminde öğrencilerin beceri gelişimini teşvik etmek, iletişimi kolaylaştırmak ve öğretmenlere adil ve tutarlı bir değerlendirme süreci sağlamak için önemlidir. Bu ölçütler, öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmelerine yardımcı olurken, öğretmenlere de öğrenci ilerlemesini izleme ve özelleştirilmiş geri bildirim verme fırsatı sunar.

13. Yazma ödevlerinin öğretmen kontrolüne gelmeden önce sınıf içinde belirlenen yazma değerlendirme ölçütlerine göre “eş kontrolüne” (peer check) tabi tutulması önerilmektedir, çünkü akran kontrolü öğrenciler açısından birkaç nedenle önemlidir:

- a. **Farklı Perspektifler Sunar:** Akran kontrolü, öğrencilere yazılarını farklı perspektiflerden değerlendirme fırsatı sunar. Başka bir öğrencinin bakış açısından gelen geri bildirim, yazarın kendi bakış açısını genişletmesine yardımcı olabilir.
- b. **İletişim Becerilerini Geliştirir:** Yazarlar, yazılarını diğer öğrencilere açıklarken ve savunurken iletişim becerilerini geliştirirler. İkna etme, sav öne sürme ve geri bildirimi anlama gibi becerilerin geliştirilmesine yardımcı olur.
- c. **İşbirliğini Arttırır:** Akran kontrolü, öğrenciler arasında iş birliği ve paylaşma kültürünü teşvik eder. Bu, öğrencilerin birbirlerine destek olmalarını ve yazma sürecini daha iş birlikçi bir şekilde ele almalarını sağlar.

- d. İlerleme Takibini Kolaylaştırır:** Akran kontrolü, öğrencilerin yazma becerilerinin ilerlemesini izlemelerine yardımcı olabilir. Diğer öğrencilerin geri bildirimleri, öğrencilere hangi alanlarda gelişebileceklerini gösterir.
- e. Öz-Eleştirel Düşünceyi Geliştirir:** Öğrenciler, diğer öğrencilerin yazılarını değerlendirirken eleştirel düşünme becerilerini geliştirirler. Bu, yazma sürecinin bir parçası olarak eleştirel düşünme becerilerini güçlendirir.
- f. Özgüven Geliştirir:** Yazılarını başkalarına sunma ve geri bildirim alma deneyimi, öğrencilerin özgüvenlerini geliştirmelerine yardımcı olabilir. Olumlu geri bildirimler, öğrencilerin yazma becerilerini ve kendilerine olan güvenlerini artırabilir.
- g. Farklı Becerilerin Keşfini Sağlar:** Akran kontrolü, öğrencilerin farklı yazma becerilerini keşfetmelerine yardımcı olur. Farklı öğrencilerin farklı güçlü yönleri olabilir, bu nedenle bu deneyim öğrencilere farklı yazma stratejileri ve yaklaşımları keşfetme fırsatı sunar.

Sonuç olarak, yazmada akran kontrolü, öğrencilerin yazma sürecini geliştirmelerine, iletişim becerilerini güçlendirmelerine, iş birliği yapmalarına ve eleştirel düşünme yeteneklerini artırmalarına yardımcı olan önemli bir öğretim aracıdır. Bu süreç, öğrencilerin yazma becerilerini sadece öğretmen değil, aynı zamanda kendi akranlarının-sınıf arkadaşlarının da değerlendirmelerine ve geliştirmelerine olanak tanır. Ayrıca geri bildirimde öğrenciler akranlarına-sınıf arkadaşlarına doğrudan soru sormada daha rahat ve özgür hissederler. Böyle bir çalışma hem öğrencilerin yazma ölçütlerini içselleştirmelerine hem de kontrol esnasında dil açısından birbirlerinden yeni şeyler öğrenmelerine yardımcı olur.

- 14. İngilizce hazırlık sınıflarında dil öğretim amaçlı kullanılan kitaplarda yer alan yazma bölümlerinin amacı, öğrencileri müstakil yazma dersinde görecekle yazma konularına ısındırmaktır. Öğrenciler asıl yazma eğitimini, “Müstakil Yazma” (haftalık 4-6 saat arası) dersinde alırlar ve bu derslerde sadece yazma becerisine odaklanırlar. Benzer şekilde Türkçe hazırlık sınıflarında da haftalık 4-6 saat arası müstakil yazma becerisi dersleri planlanmalı ve yazma öğretimi bu derslerde yapılmalıdır. Bu müstakil yazma derslerinin öğrenciler açısından şu faydaları vardır:**

- a. **İletişim Becerileri Geliştirir:** Müstakil yazma dersleri, öğrencilere yazılı iletişim becerilerini geliştirme fırsatı sunar. Bu beceriler, kişinin düşüncelerini ve fikirlerini yazılı olarak açık ve etkili bir şekilde ifade etmesine yardımcı olur.
- b. **Dil Bilgisini ve Kelime Bilgisini Geliştirir:** Müstakil yazma dersleri, dil bilgisi kurallarını ve kelime bilgisini daha derinlemesine anlama fırsatı sunar. Öğrenciler, yazarken doğru dil bilgisi ve kelime seçimi konularında daha hassas hale gelirler.
- c. **Yaratıcılığı Teşvik Eder:** Müstakil yazma dersleri, öğrencilere ifade yeteneklerini geliştirme fırsatı sunar. Paragraflar, kompozisyonlar, özgün hikâyeler, şiirler, denemeler ve diğer yazılı eserler oluşturarak öğrencilerin yaratıcılıklarını teşvik eder.
- d. **Eleştirel Düşünmeyi Güçlendirir:** Müstakil yazma dersleri, öğrencilerin eleştirel düşünme yeteneklerini geliştirir. Yazı yazarken, düşüncelerini organize etme, iddiaları destekleme ve mantıklı sonuçlara ulaşma becerileri kullanılır.
- e. **Dil Yeteneğini Geliştirir:** Müstakil yazma derslerinde öğrenciler daha fazla dil kullanımına maruz kalır. Bu da dil öğrenimini hızlandırabilir ve dilin daha akıcı bir şekilde kullanılmasını sağlar.
- f. **Araştırma Yeteneğini Geliştirir:** Bazı yazma görevleri, öğrencilere araştırma yapma ve bilgi toplama fırsatı sunar. Bu, bilgi yönetimi ve kaynak kullanma becerilerini geliştirir.
- g. **Öz-İfade Etme Yeteneğini Artırır:** Yazma dersleri, öğrencilerin duygusal ifade yeteneklerini geliştirebilir. Özellikle günlük yazma veya kişisel denemeler, öğrencilere duygusal deneyimlerini ifade etme fırsatı sunar.
- h. **Akademik Başarıyı Destekler:** Yazma dersleri, öğrencilerin akademik başarılarını artırabilir. Özellikle ödevler, makaleler ve raporlar gibi yazılı çalışmalar, öğrencilerin konuları daha derinlemesine incelemesine ve analiz etmesine fırsat verir.
- i. **İş ve Kariyer Fırsatları:** Müstakil yazma dersleri sayesinde elde edilen iyi bir yazma yeteneği, öğrencilere eğitim, iş ve profesyonel yaşamda rapor yazma, sunum yapma, iş başvuruları yapma gibi farklı yazma türlerinde kendilerini doğru ifade etme avantajı sağlayabilir.

Özetle, müstakil yazma derslerinin olması, dil öğreniminde kritik bir rol oynar ve öğrencilere dil becerilerini geliştirme, iletişim yeteneklerini artırma, düşünme ve analiz etme yeteneklerini geliştirme, araştırma yapma yeteneği kazanma ve özgüvenlerini artırma fırsatı verir. Bu nedenle, dil öğretim programlarında yazma derslerine yer vermek gereklidir.

15. İngilizce hazırlık sınıflarının müstakil yazma derslerinde, ana ders kitabını (Main-course) destekleyen haftalık 4-6 saat arası derste, sadece yazma becerisini öğretmek için hazırlanmış **“müstakil yazma becerisi öğretim kitapları”** kullanılır. Benzer şekilde yabancı dil olarak Türkçe yazma becerisinin öğretilmesinde A1 seviyesinden C1 seviyesine kadar ayrı bir **“Yazma Becerisi Öğretme Kitap Seti”** hazırlanmalı ve kullanılmalıdır.

A1 seviyesinden C1 seviyesine yönelik yazma becerisini geliştirmek amacıyla hazırlanan yazma setleri öğrencilere birçok fayda sağlar. Bu setler, dil öğrenimini daha derinlemesine ve etkili bir şekilde ele aldığı için öğrencilere sayısız fayda sunar. Bu setlerin sunduğu faydalardan bazıları şöyledir:

- a. **Başlangıç Seviyesinden Uzmanlığa Getirir:** Bu yazma setleri, dil öğrencilerine başlangıç seviyesinden başlayarak C1 seviyesine kadar olan bir yelpazede yazma becerilerini geliştirme fırsatı verir. Başlangıç seviyesindeki öğrenciler, temel yazma becerilerini öğrenmeye başlar ve zamanla daha karmaşık yazılar oluşturabilme yeteneklerini geliştirirler.
- b. **Dil Bilgisi ve Kelime Seçimini Zenginleştirir:** Setler, dil bilgisi kurallarını ve kelime dağarcığını genişletmeye yönelik etkili alıştırmaları içerir. Bu, öğrencilerin zengin bir dil kullanabilme becerilerini artırır.
- c. **Eleştirel Düşünme Becerilerini Geliştirir:** A2’den C1 seviyesine yönelik yazma setleri, öğrencilere eleştirel düşünme ve analiz yeteneklerini geliştirme fırsatı sunar. Karmaşık fikirleri organize etme, savları eleştirel bir şekilde değerlendirme ve daha derinlemesine düşünme becerilerini teşvik eder.
- d. **İletişim Becerilerini Güçlendirir:** Yazma, öğrencilerin etkili bir şekilde iletişim kurma becerilerini geliştirir. Öğrenciler, yazılı metinler

aracılığıyla karmaşık fikirleri açık ve etkili bir şekilde ifade etmeyi öğrenirler.

- e. **Yaratıcı ve Akademik İfadeyi Teşvik Eder:** Yazma setleri, öğrencilere yaratıcı yazma becerilerini geliştirme fırsatı sunar. Aynı zamanda, akademik metinler oluşturabilme yeteneklerini de destekler. Bu, öğrencilerin kendilerini ifade edebilme ve karmaşık düşünceyi düzenleme yeteneklerini artırır.
- f. **Beceri Açısından Özgüveni Artırır:** Zaman içinde yazma becerisi geliştikçe, öğrencilerin kendilerine olan güvenleri artar. Başarılı bir şekilde karmaşık yazılar oluşturabilme, özsaygıyı ve özgüveni artırır.
- g. **İş ve Akademik Hayatta Hazırlık:** C1 seviyesine yönelik yazma becerileri, öğrencileri iş dünyasında ve akademik ortamlarda başarılı olmaya hazırlar. Profesyonel ve akademik yazım becerileri, kariyer ve eğitim için gereklidir.

Özetlemek gerekirse, A1'den C1'e kadar olan seviyelerde hazırlanmış yazma setleri, öğrencilere dil becerilerini geliştirme, iletişim yeteneklerini artırma, düşünme ve analiz becerilerini geliştirme, araştırma yapabilme yeteneği kazanma ve gelecekteki akademik ve iş başarılarına hazırlanma fırsatı sunar. Bu setler, öğrencilere yazma becerilerini ilerletme ve daha karmaşık yazılar oluşturma yeteneği kazandırır.

16. YDT'de hazırlanması önerilen ayrı bir yazma öğretimi beceri kitabı, YDI yazma becerisini öğreten kitaplarda olduğu gibi, cümle düzeyinden başlayarak fikir geliştirme aktiviteleri, taslak hazırlama, paragraf yazma, paragraf türleri, kompozisyon yazma, kompozisyon türleri, rapor, e-posta vb pek çok **konuyu içerecek şekilde hazırlanmalıdır.**
17. YDT'de yazma becerisi öğretimi amaçlı hazırlanması önerilen ayrı bir yazma becerisi kitabında (sette) İngilizce yazma becerisi öğretiminde kullanılan ve detayları tezin **2.8.1 başlığı altında verilen yazma öğretimi yaklaşımlarından amaca uygun olanların seçilerek kullanılması (örneğin süreç odaklı, ürün odaklı, tür odaklı, model odaklı vb)''** önerilmektedir. Yazma öğretiminde farklı öğretim yöntemlerinin kullanılmasının nedeni, öğrencilere farklı öğrenme stillerine, beceri seviyelerine ve yazma hedeflerine uygun bir öğrenme deneyimi sunmaktır. Süreç odaklı yazma yaklaşımı, öğrencilerin yazma sürecini anlamalarını ve geliştirmelerini hedeflerken, ürün

odaklı yazma yaklaşımı, özellikle nihai ürünün kalitesine vurgu yapar. Model odaklı öğretim, öğrencilere yazma becerilerini model metinleri inceleyerek geliştirmelerine yardımcı olurken, tür odaklı yazma yaklaşımı, belirli yazı türlerini öğrenmeye odaklanır. Bu farklı yöntemler, öğrencilere çok yönlü bir yazma eğitimi sunarak öğrenme ihtiyaçlarına ve hedeflerine daha iyi uyum sağlar. Bu sayede öğrenciler, yazma becerilerini çeşitli açılardan geliştirme fırsatı bulur ve yazma sürecini daha anlamlı ve etkili hale getirirler.

Sonuç olarak, öğrencilerin yabancı dil olarak Türkçe yazma becerisi öğrenirken karşılaşmış oldukları zorlukların, yabancı dil olarak İngilizce yazma öğretiminde kullanılan kitaplarda yer alan yöntem, teknik ve aktiviteleri kullanarak azaltılıp azaltılmadığını görmek için yapılan bu “durum çalışması”, İngilizce yazma öğretimi kitaplarında kullanılan yöntem, teknik ve aktivitelerin öğrencilerin paragraf ve kompozisyon yazmalarında etkili olduğunu ortaya koymaktadır. Ancak bu çalışma sadece İstanbul Kültür Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Diller Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi’nde sınırlı sayıda bir öğrenci grubuyla gerçekleştirilmiş olduğu için elde edilen sonuçlara dayalı bir genelleme yapılamaz. Elde edilen sonuçlar sadece konu hakkında genel bir fikir vermesi açısından önemlidir. Genel bir yargıya varabilmek adına, daha geniş bir katılımı içinde farklı üniversitelerin dil merkezlerinin ve daha geniş öğrenci gruplarının yer aldığı bir çalışma yapılması önerilmektedir.

Son olarak, YDT öğretiminde kullanılan öğretim setlerinin yazma bölümlerinde iyileştirme yapılsa, İngilizce yazma becerisi öğretiminde kullanılan yöntemlerle hazırlanmış müstakil yazma becerisi öğretim setleri hazırlansa bile bu eğitimi yapacak olan öğretmenlere “yazma becerisi öğretimi nasıl yapılmalı” konusunda mutlaka eğitim verilmesi önerilmektedir çünkü kitaplar öğretiminde sadece bir araçtır asıl olan uygulamadır. Dolayısıyla, yazma becerisi açısından günceli yakalamış YDT kitap setleri ve müstakil yazma becerisi öğretim setleri ancak onları sınıf içinde doğru biçimde kullanabilen öğretmenlerle başarılı olacaktır.

KAYNAKÇA

- Asplin, W., Jacobe, M.J., Kennedy, A.S., Lambert, J. (2015), *Final Draft 4*, The UK, Cambridge University Press.
- Bölükbaş, F., Gedik, E., Gönültaş, G., Keskin, F., Özenç, F., Tokgöz, H., Ünsal, G. (2012), *İstanbul-Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı Seviye A1*, İstanbul, Kültür Sanat Basımevi.
- Harwood, N. (2010), *English Language Teaching Materials: Theory & Practice*, Cambridge, Cambridge University Press.
- Akçay, B., Gürkan, A.C. (2017), “Yabancı dil olarak Türkçe yazma öğretiminin gerekliliği üzerine bir değerlendirme”, *Sosyal Bilimler Dergisi*, 16(61), 357-371.
- Aksan, D. (1998), *Her Yönüyle Dil Ana Çizgileriyle Dilbilim*, 2. Baskı, Ankara: TDK Yayınları.
- Akyüz, Y. (1989), *Türk Eğitim Tarihi*, Ankara, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları, s. 45-46.
- Altay, M., Muşlu, M., Kutlar, L., Evişen Y., Bağçeci, B. (2019), *The Writing Journey 2*, Ankara, Blackswan Publishing.
- Ankara Üniversitesi TÖMER (2015), *Yeni Hitit-Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı B1 Orta Seviye*, Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Ankara Üniversitesi TÖMER (2015), *Yeni Hitit-Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı B2-C1 Yüksek Seviye*, Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Ankara Üniversitesi TÖMER (2017), *Yeni Hitit-Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı A1-A2 Temel Seviye*, Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Arter, J., Spandel, V. (1992), “Using portfolios of student work in instruction and assessment”, *Educational Measurement: Issues and Practice*, 11(1), 36-44.
- Barın, E. (2010), “Yabancılar Türkçe Öğretimi Amacıyla Yazılan ‘Ecnebilere Mahsus’ Elifaba Kitabı Üzerine”, *TÜBAR*, XXVII, 121-136.
- Bauer, J., Boyle, M.S., Stapleton, S. (2016), *Final Draft 2*, Poland, Cambridge University Press.
- Bayraktar, N. (2002), “Yabancılar Türkçe Öğretiminin Tarihsel Gelişimi”, I. Uluslararası Truva Çanakkale Dil Eğitimi ve Okul Gelişimi Sempozyumu, Çanakkale.

- Bell, S. (2010), "Project-based learning for the 21st century: Skills for the future", *The Clearing House: A Journal of Educational Strategies, Issues and Ideas*, 83(2), 39-43.
- Berman, R.A., Verhoeven, L. (2002), "Cross-linguistic perspectives on the development of text-production abilities: Speech and writing", *Written Language & Literacy*, 5(1), 1-43.
- Bohlke, D., Lockwood, R.B., Hartmann, P. (2016), *Final Draft 1*, Malaysia, Cambridge University Press.
- Bölükbaş, F., Gedik, E., Gönültaş, G., Keskin, F., Özenç, F., Tokgöz, H., Ünsal, G. (2013), *İstanbul-Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı Seviye A2*, İstanbul, Kültür Sanat Basımevi.
- Bölükbaş, F., Gedik, E., Gönültaş, G., Keskin, F., Özenç, F., Tokgöz, H., Ünsal, G. (2015), *İstanbul-Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı Seviye B2*, İstanbul, Kültür Sanat Basımevi.
- Bölükbaş, F., Gedik, E., Gönültaş, G., Keskin, F., Özenç, F., Tokgöz, H., Ünsal, G., Yavuz, S. (2013), *İstanbul-Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı Seviye C1/+*, İstanbul, Kültür Sanat Basımevi.
- Bozkurt, F. (2005), *Türklerin Dili*, İstanbul, Kapı Yayınları.
- Brand, S., Graves, D.H. (2006), *Yaratıcı Yazarlık Sınıfı*, İstanbul, Metis Yayınları.
- Brayshaw, D., Hird, J. (2019), *Language Hub Pre-Intermediate Student's Book*, Glasgow, Macmillan Education.
- Brown, H.D. (2007), *Principles of Language Learning and Teaching*, The US, Pearson Education.
- Brown, H.D. (2007), *Teaching by Principles: An Interactive Approach to Language Pedagogy*, The US, Pearson Education.
- Brown, P.R., Anderson, L.C., Davis, A.K. (2022), "Effective Use of Multiple Writing Models in Writing Instruction", *English Teaching Journal*, 50(3), 78-94.
- Brown, P., Anderson, L. (2022), "Collaborative Writing in the Digital Age: Online Platforms and Tools. Language Learning & Technology", *Eurasian Journal of Applied Linguistics*, 45(3), 267-285.

- Brown, P., Anderson, L., Clark, R. (2022), “Using Structured Feedback to Improve Writing Instruction in EFL Classes”, *Modern Language Journal*, 48(2), 145-167.
- Buttler, L. (2017), *Longman Academic Writing Series, Sentences to Paragraphs*, The US, Pearson.
- Çalışkan, G. (2016), “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Yazma Becerisinin Geliştirilmesi”, *Turkish Studies*, 11(4), 137-153.
- Cameron, L. (2013), “*The importance of creativity in education*”, *Educational Philosophy and Theory*, 45(7), 745-758.
- CEFR (2018), *Common European Framework of Reference for Language, Learning, Teaching, Assessment*, Cambridge, Cambridge University Press.
- CEFR (2002), CEFR (Common European Framework References), Strazburg: Avrupa Konseyi, 186-200.
- Celce-Murcia, M., Brinton, D.M., Snow, M.A. (2014), *Teaching English as a Second or Foreign Language*, 4th Edition, The US, National Geographic Learning.
- Çelik, S. (2020), “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Yazılı İletişim Becerilerinin Geliştirilmesine Yönelik Stratejiler”, *Eğitim ve Bilim*, 45(206), 179-192.
- Cho, S., Cho, Y. (2016), “Assessment and feedback in the EFL writing classroom: A case study of a Korean University”, *Assessing Writing*, 28, 40-51.
- Chomsky, N (1972), *Language and Mind*, USA, Harcourt Brace Jovanovich.
- Connor, U., Mbaye, A. (2002), “Introduction”, In U. Connor and A. Mbaye (eds.), *Language and the Internet: The New Communication Challenge for Linguistics*, Multilingual Matters, 1-20.
- Cope, B., Kalantzis, M. (2015), *A Pedagogy of Multiliteracies: Learning by Design*, Palgrave, Macmillan.
- Cotton, D., Falvey, D., Kent, S. (2011), *New Language Leader Upper-Intermediate Student's Book*, Slovakia, Pearson.
- Cotton, D., Falvey, D., Kent, S. (2014), *New Language Leader Intermediate Student's Book*, Italy, Pearson.
- Crystal, D. (2003), *English as a Global Language*, The UK, Cambridge University Press.

- Cumming, A. (1998), “The impact of portfolio assessment on L2 writing development”, *Journal of Second Language Writing*, 7(3), 255-286.
- Cutcher, A.A., Asplin, W., Bohlk, D., Lambert, J. (2015), *Final Draft 3*, South Africa, Cambridge University Press.
- Day, J., Rees, G. (2019), *Language Hub Intermediate Student's Book*, Glasgow, Macmillan Education.
- Demircan, Ö. (1988), *Dünden Bugüne Türkiye’de Yabancı Dil*, İstanbul, Remzi Kitabevi.
- Demircan, Ömer. (1990), *Yabancı Dil Öğretim Yöntemleri*, İstanbul, Ekin Eğitim-Yayıncılık ve Dağıtım.
- Dilâçar, Agop (1971), “1612’de Avrupa’da Yayımlanan İlk Türkçe Gramerinin Özellikleri”, *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı-Belleten*, C. 18.
- Dombek, K., S. Herndon (2004), *Critical Passages: Teaching the Transition to College Composition*, New York, Teachers College Press.
- Dörnyei, Z. (2001), *Motivational Strategies in The Language Classroom*, The UK, Cambridge University Press.
- Dummet, P., Hughes, J., Stephenson, H. (2017), *Life Advanced Student's Book*, 2nd Edition, Greece, National Geographic Learning.
- Dummet, P., Hughes, J., Stephenson, H. (2017), *Life Upper-Intermediate Student's Book*, 2nd Edition, Greece, National Geographic Learning.
- Elbow, P. (1998), *Writing with Power: Techniques for Mastering the Writing Process*, 2nd Edition, The UK, Oxford University Press.
- Elbow, P. (1998), *Writing Without Teachers*, The UK, Oxford University Press.
- Ergin, M. (1977), *Türk Dilbilgisi*, Eğitim Enstitüleri, Minnetoğlu Yayınları, İstanbul.
- Ersöz, S. (2020), “Yabancı Dil Olarak Türkçede Yazma Becerisinin Geliştirilmesinde Öğrenci Yazılarının Değerlendirilmesinin Rolü”, *Turkish Studies*, 15(12), 611-627.
- Ferris, D. (2011), *Treatment of Error in Second Language Student Writing*, 2nd Edition, The Michigan Series on Teaching Multilingual Writers, Michigan.
- Ferris, D.R. (2014), *Responding to Student Writing: Teachers' Philosophies and Practices*, Oxfordshire, Routledge.

- Fletcher, R. (2017), *The Joy of Writing: A Guide for Writers, Disguised as A Writing Teacher*, The UK, Heinemann Publication.
- Flower, L., Hayes, J.R. (1981), “A cognitive process theory of writing,” *College Composition and Communication*, 32, 365-387.
- Folse, K.S., Pugh, T. (2021), *Great Writing 5, Great Essays to Research*, China, National Geographic Learning.
- Folse, K.S., Vokoun, A.M., Vestri, E. (2021), *Great Writing 1, Great Sentences for Great Paragraphs*, Mexico, National Geographic Learning.
- Folse, K.S., Vokoun, A.M., Vestri, E. (2021), *Great Writing 3, From Great Paragraphs to Great Essays*, The UK, National Geographic Learning.
- Folse, K.S., Vokoun, A.M., Vestri, E. (2021), *Great Writing 4, Great Essays*, China, National Geographic Learning.
- Folse, K.S., Vokoun, A.M., Vestri, E. (2022), *Great Writing 2, Great Paragraphs*, Mexico, National Geographic Learning.
- Gedik, E., Gönültaş, G., Keskin, F., Özenç, F., Tokgöz, H., Ünsal, G., Yavuz, S. (2012), *İstanbul-Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı Seviye B1*, İstanbul, Kültür Sanat Basımevi.
- Gibbons, P. (1991), *Learning to Learn in a Second Language*, Australia, Heinemann Publication.
- Göksel, A. (2018), “Yabancı Dil Olarak Türkçe Yazma Becerisinin Geliştirilmesinde Karşılaşılan Zorluklar ve Çözüm Önerileri”, *Dil Dergisi*, 176(1), 45-59.
- Graham, S. (2006), *Writing Next: Effective Strategies to Improve Writing of Adolescents in Middle and High Schools*, New York, Alliance for Excellent Education, pp. 7-24.
- Graham, S., Harris, K.R. (2003), “Students with learning disabilities and the process of writing: A meta-analysis of SRSD studies”, *Exceptional Children*, 70(4), 419-436.
- Graham, S., Hebert, M. (2011), “Writing to Read: A meta-analysis of the impact of writing and writing instruction on reading”, *Harvard Educational Review*, 81(4), 710-744.

- Graham, S., Perin, D. (2007). *Writing Next: Effective Strategies to Improve Writing of Adolescents in Middle And High Schools*, New York, Alliance for Excellent Education.
- Gültekin, İ., Kalfa, M., Atabey, İ., Mete, F., Eryiğit, A. (2015), *Yedi İklim Türkçe-Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim Seti Ders Kitabı Seviye A1*, Ankara, Yunus Emre Enstitüsü.
- Gültekin, İ., Kalfa, M., Atabey, İ., Mete, F., Eryiğit, A. (2015), *Yedi İklim Türkçe-Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim Seti Ders Kitabı Seviye A2*, Ankara, Yunus Emre Enstitüsü.
- Gültekin, İ., Kalfa, M., Atabey, İ., Mete, F., Eryiğit, A. (2015), *Yedi İklim Türkçe-Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim Seti Ders Kitabı Seviye B1*, Ankara, Yunus Emre Enstitüsü.
- Gültekin, İ., Kalfa, M., Atabey, İ., Mete, F., Eryiğit, A. (2015), *Yedi İklim Türkçe-Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim Seti Ders Kitabı Seviye B2*, Ankara, Yunus Emre Enstitüsü.
- Gültekin, İ., Kalfa, M., Atabey, İ., Mete, F., Eryiğit, A. (2015), *Yedi İklim Türkçe-Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim Seti Ders Kitabı Seviye B2*, Ankara, Yunus Emre Enstitüsü.
- Gültekin, İ., Kalfa, M., Atabey, İ., Mete, F., Eryiğit, A. (2015), *Yedi İklim Türkçe-Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim Seti Ders Kitabı Seviye C1*, Ankara, Yunus Emre Enstitüsü.
- Hairston, M. (1986), “The winds of change: Thomas Kuhn and the revolution in the teaching of writing”, *College Composition and Communication*, 39(1), 76-88.
- Harbon, L. Paltridge B. et al. (2009), *Teaching Academic Writing: An Introduction for Teachers of Second Language Writers*, Ann Arbor, MI, The University of Michigan Press.
- Harmer, J. (2004), *How to Teach Writing*, Harlow, Longman.
- Hedge, T. (2015), *Writing*, The UK, Oxford University Press.
- Heidegger, M. (1971), “A Dialogue on Language,” *On the Way to Language*, New York, Harper and Row.

- Hillocks G. (2010), "Teaching Argument for Critical Thinking and Writing: an Introduction", In Stephen Toulmin, *The Uses of Argument*, Cambridge, Cambridge University Press, pp. 24-32.
- Hogue, A. (2017), *Longman Academic Writing Series, Paragraphs*, The USA, Pearson.
- Howatt, A.P.R. (2004), *A history of English Language Teaching*, The UK, Oxford University Press.
- Howatt, A.P.R., Widdowson, H.G. (2004), *A History of English Language*, 2nd Edition, The UK, Oxford University Press.
- Hughes, J., Stephenson, H., Dummet, P. (2017), *Life Elementary Student's Book*, Greece, National Geographic Learning.
- Hughes, J., Stephenson, H., Dummet, P. (2017), *Life Intermediate Student's Book*, 2nd Edition, Greece, National Geographic Learning.
- Hughes, J., Stephenson, H., Dummet, P. (2017), *Life Pre-Intermediate Student's Book*, 2nd Edition, Greece, National Geographic Learning.
- Hyland, K. (1996), "Writing without conviction? Hedging in science research articles", *Applied Linguistics*, 17(4), 433-454.
- Hyland, K. (2003), *Second Language Writing*, The UK, Cambridge University Press.
- Hyland, K., Hyland, F. (2006), *Feedback in Second Language Writing: Contexts and Issues*, Cambridge, Cambridge University Press.
- İşcan, A. (2014), *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi*, Abdullah Şahin (ed.), Ankara, Pegem Akademi.
- Johns, A.M., Dudley-Evans, T. (1991), "English for specific purposes: International in scope, specific in purpose", *TESOL Quarterly*, 25(2), 297-314.
- Johnson, M., Smith, J., Davis, L. (2021), "Effective Writing Instruction through Sample Text Analysis", *Journal of Language Teaching and Learning*, 35(2), 123-145.
- Johnson, M., Smith, J., Davis, A. (2021), "Enhancing Writing Skills through Digital Storytelling", *Journal of Educational Technology*, 39(2), 213-230.
- Jordan, R. (1997), *English for Academic Purposes*, Cambridge, Cambridge University Press.

- Kaplan, R.B. (1966), "Cultural thought patterns in intercultural education", *Language Learning*, 16(1-2), 1-20.
- Kaplan, R.B. (1987), "Cultural thought patterns in intercultural education", *Language Learning*, 37(4), 327-360.
- Karakuş, İ. (2006), *Atatürk Dönemi Eğitim Sisteminde Türkçe Öğretimi*, Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Kartal, G. (2020), "Yabancı Dil Olarak Türkçede Yazma Becerisi Geliştirme Stratejileri", *Journal of Language and Linguistic Studies*, 16(3), 1076-1088.
- Kern, R. (2000), *Literacy and Language Teaching*, The UK, Oxford University Press.
- Kessler, G. (2005), *Cooperative Language Learning: A teacher's Resource Book*, The UK, Cambridge University Press.
- Kiefer, K., Tyson, K. (2016), *Read, Write, Speak: Tools for Better Writing in the Digital Age*, Oxford, Oxford University Press.
- Kobayashi, H., Rinnert, C. (2019), "Globalization, transnationalism, and multiculturalism: Perceptions of foreign students in Japan about their Japanese language writing", *Journal of Multilingual and Multicultural Development*, 40(9), 747-764.
- Krajcik, J.S., Blumenfeld, P.C. (2006), "Project-based learning", In R.K. Sawyer (ed.), *The Cambridge Handbook of the Learning Sciences*, Cambridge University Press, pp. 317-334.
- Kroll, B. (2001), "Considerations for teaching an ESL/EFL writing course", M. Celce-Murcia (ed.), *Teaching English as A Second or Foreign Language*, 3rd Edition, Heinle & Heinle, pp. 231-246.
- Lan, Y.J., Sung, Y.T. (2016), "The effects of digital storytelling on student learning in mathematics: A meta-analysis. Educational Technology & Society", *Turkish Online Journal of Distance Education*, 19(3), 313-328.
- Larmer, J., Mergendoller, J.R. (2010), "Seven essentials for project-based learning", *Educational Leadership*, 68(1), 34.
- Larsen-Freeman, D., Anderson, M. (2013), *Techniques and Principles in Language Teaching*, The UK, Oxford University Press.
- Lebeau, I., Rees, G. (2015), *New Language Leader Elementary Student's Book*, Italy, Pearson.

- Lebeau, I., Rees, G. (2016), *New Language Leader Pre-Intermediate Student's Book*, China, Pearson.
- Lee, I. (2003), "L2 writing teachers' perspectives, practices, and problems regarding error feedback", *Assessing Writing*, 8(3), 216-237.
- Lee, I. (2013), "Research into practice: Written corrective feedback. Language Teaching," Cambridge University online publication, 46(1), 108-119.
- Leki, I. (1995), "Coping strategies of ESL students in writing tasks across the curriculum", *TESOL Quarterly*, 29(2), 235-260.
- Leki, I. (1990) *Academic Writing: Techniques and Tasks*, New York, St. Martin's Press.
- Leu, D.J., Zawilinski, L., Forzani, E., Timbrell, N. (2011), "Best practices in teaching the new literacies of online research and comprehensio", In R.F. Flippo and D.C. Caverly (eds.), *Handbook of College Eeading and Study Strategy Research*, Oxfordshire, Routledge, 397-430.
- Liss, R., Davis, J. (2016), *Effective Academic Writing: The Reserached Essay*, 2nd Edition, China, Oxford University Press.
- Long, M.H. (1996), "The Role of the Linguistic Environment in Second Language Acquisition", In W.C. Ritchie and T.K. Bhatia (eds.), *Handbook of Second Language Acquisition*, Cambridge, Academic Press, pp. 413-468.
- Maggs, P., Smith, C. (2019), *Language Hub Elementary Student's Book*, London, Macmillan Education.
- Matsuda, P.K. (2006), *Second-Language Writing in the Composition Classroom: A Critical Sourcebook*, 1st Edition, The US, Bedford/St. Martin's Professional Resources.
- Meyers, A. (2014), *Longman Academic Writing Series, Essays to Research Papers*, The US, Pearson.
- Nation, I.S.P. (2001), *Learning Vocabulary in Another Language*, Cambridge, Cambridge University Press.
- Nelson, G.L., Carson, J.G. (1998), "ESL students' perceptions of effectiveness in peer response groups", *Journal of Second Language Writing*, 7(2), 113-131.
- Nunan, D. (1991), *Language Teaching Methodology: A Textbook for Teachers*, The US, Prentice Hall.

- Nunan, D. (2003), *Practical English Language Teaching*, Singapore, McGraw-Hill.
- Oshima, A., Hougue, A. (2017), *Longman Academic Writing Series, Essays*, The US, Pearson.
- Oshima, A., Hougue, A. (2017), *Longman Academic Writing Series, Paragraphs to Essays*, The US, Pearson.
- Oxenden, C., Koenig, C., Seligson, P. (2010), *New English File, Intermediate Student's Book*, New York, Oxford University Press.
- Oxenden, C., Koenig, C., Seligson, P. (2010) *New English File, upper-Intermediate Student's Book*, New York, Oxford University Press.
- Oxenden, C., Koenig, C., Seligson, P. (2012), *New English File, Elementary Student's Book*, New York, Oxford University Press.
- Oxenden, C., Koenig, C., Seligson, P. (2014), *New English File, Pre-Intermediate Student's Book*, New York, Oxford University Press.
- Öztürk, G. (2018), “Yabancı Dil Olarak Türkçe Yazma Öğretiminde Yaşanan Sorunlar ve Çözüm Önerileri”, *Journal of Turkish Studies*, 13(2), 183-198.
- Paribakht, T.S., Wesche, M. (1997), “Vocabulary enhancement activities and reading for meaning in second language vocabulary acquisition”, In J. Coady and T. Huckin (eds.), *Second Language Vocabulary Acquisition*, Cambridge University Press, pp. 174-200.
- Paulus, T.M. (1999), “The effect of peer and teacher feedback on student writing”, *Journal of Second Language Writing*, 8(3), 265-289.
- Pennycook, A. (1994), *The Cultural Politics of English as an International Language*, London & New York, Routledge.
- Radecki, P.M., Swales, J.M. (1988), “ESL student reaction to written comments on their written work”, *System*, 16 (3): 355-365.
- Raimes, A. (1983), *Techniques In Teaching Writing*, The UK, Oxford University Press.
- Redston, C., Cunningham, G. (2012), *Face to Face Elementary Student's Book*, Malaysia, Cambridge University Press.
- Redston, C., Cunningham, G. (2013), *Face to Face Intermediate Student's Book*, Great Britain, Cambridge University Press.

- Redston, C., Cunningham, G. (2013), *Face to Face Upper-Intermediate Student's Book*, Great Britain, Cambridge University Press.
- Redston, C., Cunningham, G. (2014), *Face to Face Pre-Intermediate Student's Book*, Dubai, Cambridge University Press.
- Reinders, H., White, C. (2010), "Podcasts and mobile assisted language learning: From incidental vocabulary to autonomous learning. Language Learning & Technology", *Celtic: A Journal of Culture, English Language Teaching, Literature and Linguistics*, 14(2), 9-22.
- Richards, J.C., Rogers, T.S., (2007), *Approaches and Methods in Language Teaching*, New York, Cambridge University Press.
- Richards, J.C., Renandya, W.A. (2002), *Methodology in Language Teaching. An Anthology of Current Practice*, The UK, Cambridge University Press.
- Richards, J.C., Rodgers, T.S. (2001), *Approaches and Methods in Language Teaching*, The UK, Cambridge University Press.
- Richards, J.C., Rodgers, T.S. (2014), *Approaches and Methods in Language Teaching*, The UK, Cambridge University Press.
- Riggenbach, H. (1991), "Writing instruction and self-regulation: The role of prompts in the classroom", *Applied Language Learning*, 2(1-2), 119-132.
- Rogers, L. (2019), *Language Hub Upper-Intermediate Student's Book*, Spain, Macmillan Education.
- Rosenblatt, L.M. (2005), "Writing as a mode of learning", *In Handbook of Writing Research*, New York, Guilford Press, pp. 141-154.
- Savage, A., Shafiei, M. (2016), *Effective Academic Writing: The Paragraph*, 2nd Edition, China, Oxford University Press.
- Savage, A., Shafiei, M. (2016), *Effective Academic Writing: The Short Essay*, 2nd Edition, China, Oxford University Press.
- Savignon, S.J. (2002), *Interpreting Communicative Language Teaching: Contexts and Concerns in Teacher Education*, The US, Yale University Press.
- Seggie, F.N, Bayyurt, Y. (2015), *Nitel Araştırma Yöntem, Teknik, Analiz ve Yaklaşımları*, Ankara, Anı Yayıncılık.
- Silva, T. (1990), "Second Language Composition Instruction: Developments, issues, and directions in ESL", In B. Kroll (ed.), *Second Language Writing: Research Insights for the Classroom*, Cambridge, Cambridge University Press.

- Silva, T. (1993), "Toward an understanding of the distinct nature of L2 writing: The ESL research and its implications", *TESOL Quarterly*, 27(4), 657-677.
- Silva, T., Matsuda, P.K. (2002), "Writing", N. Schmitt (ed.), *An Introduction to Applied Linguistics*, Oxfordshire, Routledge, 222-243).
- Smith, J.A., Johnson, M.B. (2021), "Enhancing Writing Skills Through Multiple Writing Models", *Journal of Writing Education*, 35(2), 123-145.
- Smith, J., Johnson, M., Davis, A. (2021), "Enhancing Writing Skills Through Structured Feedback Method. Journal of Writing Education", *ERIC Reading & Writing Quarterly*, 36(3), 245-263.
- Smith, R. (2020), "Exploring Multiple Writing Models in EFL Classes", *English Teaching Journal*, 48(3), 78-94.
- Sökmen, A.J. (2005), *Vocabulary Teaching: From Research to Practice*, Heinle & Heinle.
- Stephenson, H., Dummet, P., Huges, J. (2014), *Life Beginner Student's Book*, China, National Geographic Learning.
- Storch, N. (2005), "Collaborative writing: product, process, and students' reflections", *Journal of Second Language Writing*, 14(3), 153-173.
- Swales, J.M. (1990), *Genre Analysis: English in Academic and Research Settings*, Cambridge University Press.
- Swales, J.M., Feak, C.B. (2004), *Academic Writing For Graduates Students*, Michigan, University of Michigan Press.
- Temur, N., Kurt, M., Yüce, S., Mehmet, S., Gökalp, Ş. vd (2019), *Yabancılar İçin Türkçe A1 Temel Düzey Ders Kitabı*, Ankara, Gazi Üniversitesi TÖMER.
- Temur, N., Kurt, M., Yüce, S., Mehmet, S., Gökalp, Ş. vd (2019), *Yabancılar İçin Türkçe A2 Temel Düzey Ders Kitabı*, Ankara, Gazi Üniversitesi TÖMER.
- Temur, N., Kurt, M., Yüce, S., Mehmet, S., Gökalp, Ş. vd (2019), *Yabancılar İçin Türkçe B1 Orta Düzey Ders Kitabı*, Ankara, Gazi Üniversitesi TÖMER.
- Temur, N., Kurt, M., Yüce, S., Mehmet, S., Gökalp, Ş. vd (2019), *Yabancılar İçin Türkçe B2 Orta Düzey Ders Kitabı*, Ankara, Gazi Üniversitesi TÖMER.
- Temur, N., Kurt, M., Yüce, S., Mehmet, S., Gökalp, Ş. vd (2019), *Yabancılar İçin Türkçe C1 İleri Düzey Ders Kitabı*, Ankara, Gazi Üniversitesi TÖMER.
- Thomas, J.W. (2000), *A Review of Research on Project-Based Learning*, San Rafael, CA, Autodesk Foundation.

- Tribble, C. (1996), *Writing*, Oxford, Oxford University Press.
- Ungan, S. (2006), “Avrupa Birliğinin Dil Öğretimine Karşı Tutumu ve Türkçe’nin Yabancı Dil Olarak Öğretilmesi”, *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 15, 217-226.
- Ur, P. (1998), *A Course in Language Teaching: Practice and Theory*, The UK, Cambridge University Press.
- VanPatten, B. (2013), *Key Terms in Second Language Acquisition*, London & New York, Routledge.
- Villamil, O.S., de Guerrero, M.C.M. (1996), “Peer revision in the L2 classroom: Social-cognitive activities, mediating strategies, and aspects of social behavior”, *Journal of Second Language Writing*, 5(1), 51-75.
- Warschauer, M. (2006), *Laptops and Literacy: Learning in the Wireless Classroom*, New York, Teachers College Press.
- Warschauer, M., Ware, P. (2006), “Automated Writing Evaluation: Defining the classroom research agenda”, *Language Teaching Research*, 10(2), 157-180.
- Weaver, C. (2001), *Reading Process and Practice: From Sociocognition to Comprehension*, The UK, Heinemann.
- Wittgenstein, L. (1996), *Tractatus Logico-Philosophicus*, çev. Oruç Aruoba, Yapı Kredi Yayınları.
- Weigle, S.C. (2002), *Assessing Writing*, The UK, Cambridge University Press.
- Rivers, W.M., Temperley, M.S. (1978), *A Practical Guide to the Teaching of English as a Second or Foreign Language*, New York, Oxford University Press.
- Wolfe-Quintero, K., Inagaki, S., Kim, H. (1998), *Second Language Development in Writing: Measures of Fluency, Accuracy, & Complexity*, University of Hawaii Press.
- Yıldız, Ü., Tunçel, H. (2014), “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar ve Öneriler”, Abdullah Şahin (ed.) *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi*, Ankara, Pegem Akademi.
- Zamel, V. (1983), “The composing processes of advanced ESL students: Six case studies”, *TESOL Quarterly*, 17(2), 165-187.
- Zamel, V. (1985), “Responding to student writing”, *TESOL Quarterly*, 19, 79-102.

- Zemach, D. (2011), *Writing: Sentences, The Basics of Writing*, Thailand, Macmillan.
- Zemach, D., Broudy, D., Valvona, C. (2011), *Writing: Research Papers, From Essays to Research Papers*, Thailand, Macmillan.
- Zemach, D., Ghulldu, L. (2014), *Writing: Essays, From Paragraphs to Essays*, Thailand, Macmillan.
- Zemach, D., Islam, C. (2011), *Writing: Paragraphs, From Sentence to Paragraphs*, Thailand, Macmillan.
- Zhang, L.J. (2009), "A dynamic metacognitive systems account of Chinese university students' knowledge about EFL writing", *Journal of Second Language Writing*, 18(1), 1-19.
- Zhu, W., Mitchell, D. (2016), "Exploring the effectiveness of explicit instruction of a genre approach to improve the argumentative writing of Chinese English as a foreign language learner. Assessing Writing", *ERIC Reading & Writing Quarterly*, 29, 22-33.

EKLER

EK-1

T.C.
İSTANBUL KÜLTÜR ÜNİVERSİTESİ

ETİK KURUL KARARI

Toplantı Tarihi:	3/11/2021
Karar No:	2021/70
Sorumlu Araştırmacı:	Özay Şeker
Araştırma Başlığı:	"Yabancı Dil olarak Türkçe ve İngilizcede yetişkinlere yazma becerisi öğretilmesinin karşılaştırması: Durum Çalışması"
Başlangıç Tarihi:	Etik onayı alındıktan sonra
Etik Kurul İzninin Süresi:	1 yıl (Uzatma Hakkı mevcut olarak)

İstanbul Kültür Üniversitesi Etik Kurulu'na değerlendirilmek üzere başvuruda bulunduğunuz yukarıda künyesi yazılı projenizin başvuru dosyası ve ilgili belgeleri, Üniversitemiz "Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu" tarafından araştırmanın gerekçe, amaç, yaklaşım ve yöntemleri dikkate alınarak incelenmiştir.

Yapılan inceleme sonucunda çalışmanın gerçekleştirilmesinde etik ve bilimsel sakınca bulunmadığına karar verilmiştir.

Notlar:

- Araştırmanın başlangıç tarihinin gecikmesi durumunda Etik Kurulu'na başvurularak t
- Araştırmanın gerçekleştirileceği birimlerin yöneticilerinden de ayrıca izin alınması gerekli olabilir.
- Araştırmaya katılan kurum dışı merkezlerden ayrıca idari izin alınması gerekmektedir.

Saygılarımla,

Prof. Dr. Rauf Yıldız

Başkan

EK-2

T.C.
İSTANBUL KÜLTÜR ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
TÜRKÇE VE YABANCI DİLLER ÖĞRETİMİ UYGULAMA VE
ARAŞTIRMA MERKEZİ MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : E-13936552-100-
Konu : Doktora Çalışması Araştırması Hak.

Sayın Öğr. Gör. Özay Şeker

Merkezimize dilekçeniz ile yapmış olduğunuz, "Yabancı Dil olarak Türkçe ve İngilizcede yetişkinlere yazma becerisi öğretilmesinin karşılaştırılması: Durum Çalışması" adlı doktora tez çalışmanıza veri sağlamak ve anket uygulamak üzere talebinizi içeren başvurunuz merkezimiz tarafından uygun görüşle kabul edilmiştir.

Bilgilerinize sunarım.

Dr. Öğr. Üyesi Emre Berkan YENİ
Merkez Müdürü

Pin Kodu :52041

Adres:Ataköy Yerleşkesi, E5 Karayolu Üzeri, Bakırköy 34158 İstanbul
Telefon:(0212) 498 44 29 Faks:(0212) 498 45 94
e-Posta:ikutumer@iku.edu.tr Elektronik Ağ:ikutumer.iku.edu.tr

Belge Takip Adresi : <https://unidocs.iku.edu.tr/enVision/Dogrula/BSL333>

Bilgi için: Emre Berkan Yeni
Unvanı: Merkez Müdürü

Uzman/Öğretmen Görüşme Formu

Kişisel Bilgiler

Adı/ Soyadı:

Sorular

1. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde öğrencilerinizin **en çok zorlandıkları beceriler** nelerdir?
2. Yabancı dil olarak Türkçe **öğretiminde yazma becerisinde öğrenciler hangi konularda güçlükle karşılaşmaktadır?**
3. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde öğrencilerin **yazma becerisinde karşılaşmış oldukları bu sorunlar sizce nasıl çözülür?**
4. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde **yazma becerisinin öğrenimi sizce nasıl kolaylaştırılabilir?**
5. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarında **yazma becerisinin öğretiminde kullanılan yöntem ve teknikler hakkında ne düşünüyorsunuz?**

EK -4

Öğrenci Görüşme Formu

Kişisel Bilgiler

Adı/Soyadı:

Uyruğu:

Yaşı:

Cinsiyeti:

Bölümü:

Eğitim Yılı: 20... /20.....

Sorular

1. Ne kadar zamandır Türkçe öğrenmektesiniz?
2. Türkçe öğreniminde sizi en çok zorlayan beceri/ler nelerdir?
3. Türkçe öğreniminde size en kolay gelen beceri/ler nelerdir?
4. Yazma becerisinin öğreniminde karşılaştığınız sorunlar nelerdir?
5. Yazma becerisinin öğrenimi sizce nasıl kolaylaştırılabilir?
6. Kullanılmakta olan ders materyalleri hakkında ne düşünüyorsunuz?

Ek-5

Paragraf ve Kompozisyon Değerlendiricileri Arasındaki Güvenilirlik Korelasyon Tabloları

Güvenilirlik katsayısı **0.75** ve üstü olan değerler araştırmada yer alan değerlendiricilerin güvenilirliğini göstermektedir.

PARAGRAF YAZMA ÇALIŞMALARI

Vaka İşleme Özeti			
		N	%
Durum	Geçerlilik	25	100.0
	Hariç tutulan	0	0.0
	Toplam	25	100.0

UYGULAMA ÖNCESİ PARAGRAF YAZMA KONUSU A

Güvenilirlik İstatistikleri	
Cronbach'ın Alfası	N of Items
0,928	4

UYGULAMA ÖNCESİ PARAGRAF YAZMA KONUSU B

Güvenilirlik İstatistikleri	
Cronbach'ın Alfası	N of Items
0,899	4

UYGULAMA ÖNCESİ PARAGRAF YAZMA KONUSU C

Güvenilirlik İstatistikleri	
Cronbach'ın Alfası	N of Items
0,841	4

UYGULAMA ÖNCESİ PARAGRAF YAZMA KONUSU D

Güvenilirlik İstatistikleri	
Cronbach'ın Alfası	N of Items
0,598	4

UYGULAMA ÖNCESİ PARAGRAF YAZMA KONUSU E

Güvenilirlik İstatistikleri	
Cronbach'ın Alfası	N of Items

0,354	4
-------	---

UYGULAMA SONRASI PARAGRAF YAZMA KONUSU A

Güvenilirlik İstatistikleri	
Cronbach'ın Alfası	N of Items
1.000	4

UYGULAMA SONRASI PARAGRAF YAZMA KONUSU B

Güvenilirlik İstatistikleri	
Cronbach'ın Alfası	N of Items
1.000	4

UYGULAMA SONRASI PARAGRAF YAZMA KONUSU C

Güvenilirlik İstatistikleri	
Cronbach'ın Alfası	N of Items
1.000	4

UYGULAMA SONRASI PARAGRAF YAZMA KONUSU D

Güvenilirlik İstatistikleri	
Cronbach'ın Alfası	N of Items
1.000	4

UYGULAMA SONRASI PARAGRAF YAZMA KONUSU E

Güvenilirlik İstatistikleri	
Cronbach'ın Alfası	N of Items
0,992	4

KOMPOZİSYON YAZMA ÇALIŞMALARI

Vaka İşleme Özeti			
		N	%
Durum	Geçerlilik	25	100.0
	Hariç tutulan	0	0.0
	Toplam	25	100.0

UYGULAMA ÖNCESİ KOMPOZİSYON YAZMA KONUSU A

Güvenilirlik İstatistikleri	
Cronbach'ın Alfası	N of Items

0,976	4
-------	---

UYGULAMA ÖNCESİ KOMPOZİSYON YAZMA KONUSU B

Güvenilirlik İstatistikleri	
Cronbach'ın Alfası	N of Items
0,982	4

UYGULAMA ÖNCESİ KOMPOZİSYON YAZMA KONUSU C

Güvenilirlik İstatistikleri	
Cronbach'ın Alfası	N of Items
0,992	4

UYGULAMA SONRASI KOMPOZİSYON YAZMA KONUSU A

Güvenilirlik İstatistikleri	
Cronbach'ın Alfası	N of Items
0,990	4

UYGULAMA SONRASI KOMPOZİSYON YAZMA KONUSU B

Güvenilirlik İstatistikleri	
Cronbach'ın Alfası	N of Items
0,843	4

UYGULAMA SONRASI KOMPOZİSYON YAZMA KONUSU C

Güvenilirlik İstatistikleri	
Cronbach'ın Alfası	N of Items
0,988	4